

* 106

1973

DEN NORSK-ISLANDSKE SKJALDEDIGTNING

VED
FINNUR JÓNSSON

B
RETTET TEKST
ANDET BIND

ROSENKILDE OG BAGGER
KØBENHAVN · 1973

DEN NORSK-ISLANDSKE
SKJALDEDIGTING
B I—II

er fotografisk optrykt efter
førstedgaven fra 1912—1915
af Strauss & Cramer,
Leutershausen

Printed in Germany

Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat afslutter hermed 2. bind af den af sit medlem F. Jónsson besørgede udgave af samtlige norske og islandske skjaldekvad. Ved dette bind, som ender med nogle religiøse digte formentlig fra tiden omkring 1400, er hele værket bragt til afslutning. Bindet ledsages af et register, som svarer til det i første bind givne, og af forskellige fællesregistre.

København, i marts 1915.

Ludvig F. A. Wimmer. Johannes C. H. R. Steenstrup.
Finnur Jónsson. Sofus Larsen. Kr. Erslev.

Dette andet bind af skjaldekvadene er udarbejdet ganske efter de samme principper som det første.

Således er ordningen af digte og vers overalt den samme. Først findes de navngivne skjalde, derefter de anonyme digte og vers. Blandt disse er Málsháttakvæði stillet i spidsen. Det havde været fristende at anbringe det straks efter Bjarnes Jómsvikingadrápa, men derved vilde der ikke blot være sket et brud på det ellers fulgte princip, men også en mening udtalt om digtets forfatter, der, tiltrods for den tilstedeværende sandsynlighed for identiteten, dog var for bestemt. I øvrigt skal kun bemærkes, at versene i den 4. grammatiske afhandling er optagne på to steder samlede efter deres religiøse eller verdslige indhold. I D-afdelingen findes versene af Vølsapátr, Heidreksgáderne (m. m.) og Runedigtet for sig, dette på grund af disse digtes særlige art. Endelig findes under E alle vers og digte (med undtagelse af gåderne) i Fornaldarsagaerne samlede. Til trods for at disse åndsforebringelser hidrører fra forskellige tider — nogle sikkert fra 12. årh.; jeg ansætter ingen til en tidligere tid; nogle fra 14. årh. —, har jeg ment det formålstjenligt at have dem samlede og det af flere grunde, så nærbeslægtede som de i virkeligheden er og altid vil blive betragtede at være. Det meste af dem er udgivet i Eddica minora; nærværende tekst (i B) er dog på flere steder afvigende.

Hvad Hugsvinnsmaal angår, har jeg nu anbragt det blandt 13. århs. digte, idet de grunde, jeg tidligere mente at have til at henføre digtet til 14. årh., har vist sig at være urigtige.

Hvad digtene fra 14. årh. angår, er de også ordnede som alle de andre. Efter de navngivne skjalde følger sagavers, først vers fra de sagaer, der hviler på historisk grundlag, derefter fra dem, der er uhistoriske. Herefter følger så den lange række af helgendigte. Med hensyn til disse skal der blot erindres om, at teksten i et og alt allerede var udarbejdet år 1906, altså 5 år før dr. H. Sperbers nyudgave af de 6 digte i B. Kahles Geistliche Dichtung.

VI

Navnlig i de sidstnævnte digte trængte teksten til mange rettelser, hvorimod de andre digte fra det 14. årh. er forholdsvis bedre overleverede.

Hvad A-teksten angår, er der intet videre at erindre. Kun skal jeg med hensyn til et enkelt håndskrift, AM. 551 a 4° (Grettis-saga m. m.), bemærke, at jeg ved korrekturlæsningen måtte så at sige helt opgive at benytte det, da korrekturlæsningen af de pågældende vers indfaldt i den mørkeste vintertid.

Hvad retskrivningen (i B) angår, skal jeg bemærke, at den er noget læmpet efter de sprogændringer, der fandt sted i det 13. og 14. årh. Således er æ nu gengivet ved æ i digte efter midten af det 13. årh.; ð for t og g for k (f. eks. i at, ok osv.) indsættes hvor rimet kræver det. For 14. århs. vedkommende burde dog snarest former som að, og osv. være gennemførte, at, ok kun anvendte hvor rimet krævede dem. Ligeledes er visse vokalførlængelser (foran l + konsonant f. eks.) nu gennemførte, for ikke at tale om former som gull, guð.

I A er der taget hensyn til de mange unge håndskrifers alder og opløsningen af forkortelser indrettet derefter (dette gælder også I. bind). Et ʒ over linjen, der vel betegner den senere udtale ur, er gengivet som r (kursiveret). Jeg betoner, at i håndskrifter fra o. 1400 er det ofte næsten umuligt at skælne mellem u og v; jeg har søgt at gøre det, men det er næppe lykkedes; heldigvis er dette spørgsmål uden al betydning. I øvrigt er opløsningen af forkortelser den sædvanlige; jeg behøver næppe at gøre nærmere rede derfor.

Jeg vil hertil knytte en bemærkning om den ofte ret besværlige korrekturlæsning, så at benyttede af værket kan se, at jeg ikke har villet spare på nogen ulejlighed. B-teksten er i reglen sat og trykt, ark for ark, først, og derpå de dertil svarende ark af A-teksten. Korrekturen på denne er først læst efter alle de i betragtning kommende håndskrifter (angående Stockholm-håndskrifterne se fortalen til I. bd.), således at hvert vers blev helt igennem konfereret (ikke blot de enkelte varianter) med originalerne. Derpå blev det hele sammenlignet med mit manuskript; herved opnåedes en yderligere kontrol; et eftersyn af tvivlsomme steder foretoges. Til trods herfor viser det sig, at enkelte trykfejl eller unøjagtigheder har kunnet indsnige sig (at ø kan stå for et håndskrifts ø, der dog også er benyttet, kan jeg næppe betragte som fejl, da disse 2 tegn er ganske ensbetydende). Endelig blev A-teksten nøje sammen-

lignet med B-teksten for yderligere kontrols skyld, og for at de to afdelinger formelt skulde være så indbyrdes overensstemmende som muligt

Foruden det til registret i I. bd. svarende register har jeg nu ved værkets afslutning udarbejdet et fælles register til hele B for at lette benyttelsen deraf. Jeg føler at dette register kunde have været mere specificeret. Nogen nytte vil det dog, som jeg håber, gøre. De, der systematisk vil benytte arbejdet, holder sig selvfølgelig aldrig til registre.

En fuldstændig liste over person- og stedsnavne er her anset for at være overflødig, da alle sådanne navne findes optagne i den nye udgave af *Lexicon poeticum*.

Jeg slutter med en oprigtig tak til dem, der på en eller anden måde har ydet mig bistand (jfr. I. bd.); særlig takker jeg bestyrelsen af Det isl. landsbibliotek for velvilligt udlån af nogle afskrifter af enkelte digte i dette bind, samt min ven prof. G. Ceder-schiöld, hvis udmærkede faksimilerede afskrift af Lilja efter Bergsbók er bleven velvilligst stillet til min rådighed; den har været mig til fortrinlig nytte.

København, i januar 1915.

Finnur Jónsson.

**DEN NORSK-ISLANDSKE
SKJALDEDIGTNING**

1200-1400

Vertical line on the left side of the page.

Vertical line on the right side of the page.

Det 13. århundrede

Bjarni Kolbeinsson.

Orknøsk biskop, d. 1222.

Jómsvíkingadrápa.

1. Engan kveðk at óði
órum malma rýri
(þó gatk hróðr of hugðan)
hljóðs (atferðar prýði);
framm mun ek fyr ǫldum
Yggjar bjór of færa,
þótt einigir ýtar
ættgóðir mér hlýði.	ǫllungis namk eigi
Yggjar feng und hanga,
— — — — —
fleinstriðir mér óðar.
2. Varkak fróðr und forsum,
fórk aldri at gǫldrum,
hefkak — — — —
— — — — —	3. Hendir enn sem aðra
óteitan mik sútar,
mér hefr harm á hendi
handfögr kona bundit;
þó emk óð at auka
ærit gjarn at hvöru;
mjök em ek at mér orðinn
ógæfr of for vífa.

1. Ingen mand opfordrer jeg til at høre på mit digt; dog har jeg tilvejebragt en sang om den udmærkede mand [Vagn]; frem vil jeg for folk føre digtet, selv om ingen ætgode mænd vil høre på mig.

2. Jeg blev ikke kyndig under vandfald; jeg har aldrig lagt mig efter galdre; jeg har ikke.....; aldeles ikke har jeg lært digtekunst under en hængt mand.....

3. Kummerens sørgmodighed rammer mig som så mange andre før: en kvinde med smukke arme har voltt mig sorg; dog vil jeg meget gærne digte; jeg har været såre uheldig i forhold til kvinder.

4. Dreng var dátt of svarra
(dorgar vangs) fyr lǫngu
(því hefr oss of unga
eldreið skapi haldit),
þó hefk ort of itra
allfátt mjaðar þellu;
vel samir enn of eina
ǫlselju mér þylja.
5. — — — — —
— — — — —
annat þarf at yrkja
allstórum mun fleira;
— — — — —
orti greppr of snertu,
(þat berum upp fyr ýta)
óhljóð (sǫgu-kvæði).
6. Suðr frógum vér sitja
(seima guðr) at Jómi
(fógr rænir mik flaumi)
fimm hǫfðingja snemma;
vel samir vist at telja
vinnur hreystimanna,
- þar 'r of malmþings meiða
merkiligt at yrkja.
7. Hvervetna frákr heyja
Harald bardaga stóra;
þeir ruðu bitra branda
bǫðgjarnastir niðjar;
sjá knǫttu þar síðan
siðfornir, glym járna
þótti þeim at efla
þǫrf, Véseta arfa.
8. Geta skal hins hverr hvatra
hǫfðingi var drengja,
sá gat sigri at hrósa
snjallastr at gǫrvǫllu;
hverr var hótí minni
hreystimaðr at flestu
heldr í herðiraunum
hauklyndum syni Áka.
9. Sigvaldi hét seggja
snarfengra hǫfðingi;

4. Svenden (jeg) var for længe siden indtagen i en kvinde, det sind overfor kvinden har holdt sig hos mig —; dog har jeg digtet kun lidt om den herlige kvinde; det sømmer sig vel at digte endnu om én kvinde [Ingibjörg].

5. ... andre ting er der trang til at digte mere om; ... digteren har besunget en kamp; det sagadigt bærer jeg frem for folk.

6. Syðpá i Jomsborg har jeg hørt at der sad fordums fem hövðinger (den smukke kvinde berøver mig glæden); det sømmer sig tilvisse vel at opregne de tapre mænds bedrifter; dér er krigere som det er mærkeligt at digte om.

7. Allevegne har jeg hørt at Harald [blátand] havde store kampe; de meget krigerske frænder rødfarvede de hvasse klinger; siden så de hedenske fyrster dér Vésetes sønner; de fandt det var nødvendigt at kæmpe.

8. Det skal meddeles, hvem der var de raske svendes hövding; han, den modigste, kunde i enhver henseende rose sig af sejren; enhver tapper

ok réð þar fyr þegna
Þorkell liði snjóllu;
Búi var at hverjum hjaldri
harðráðr með Sigurði;
frógum Vagn at væri
vist ofrhugi enn mesti.

10. Heldu dreyrgra darra
Danmarkar til styrkir
(þeim gafsk rausn ok ríki)
rjóðendr skipum síðan,
ok auðbrotar erfi
ógnrakkastir drukku
(þeim frásk ýmsum aukask
annir) feðra sinna.

11. Enn vildu þá (einkum)
öldurmenn at skyldu
(slíkt eru yrkisefni)
ágæta sér leita,
ok haukligar hefja
heitstrengingar gótu;

eigi frásk at ýta
ólteiti var litil.

12. Heitstrenging frásk hefja
heiptmildan Sigvalda;
Búi var orr at auka
ofrækiunn þrek slíkan;
hétusk þeir af hauðri
Hökun reka (fikjum
grimm var frækna fyrða
fjón) eða lífi ræna.

13. Búi lézk barr at fylgja
þóðmildum Sigvalda
til hjörþrymu harðrar
hugþrúðr vera síðan;
hafa kvazk Hóvarð vilja
hranna þrjótr at gunni,
sér kvað hann eigi illa
Áslák i for líka.

mand stod i alt betydelig langt tilbage for Akes høgesindede søn, når det gjalt tapre gærninger.

9. Sigvalde hed de raske mænds høvding; også Torkel rådede dér for mændenes modige skare; Bue var kraftig i enhver kamp tillige med Sigurd [kåbe]; men jeg har hørt, at Vagn tilvisse var den modigste helt.

10. Siden styrede de kraftige krigere deres skibe til Danmark; de udfoldede magt og pragt; og de kampmodige mænd drak gravøl efter deres fædre; jeg har hørt, at for nogle foregedes der travlhed [arbejde; toget med forberedelserne].

11. Høvdingerne vilde, at de endnu skulde søge sig en berømmelse — sligt er især stof til at digte om —; og de begyndte på at aflægge løfter; jeg har hørt, at mændenes lystighed ved drikkelaget var ikke ringe.

12. Jeg har hørt, at den kampriske Sigvalde begyndte løfteafleggelsen; den kraftige Bue var rask til at udføre en sådan dåd; de truede med at ville jage Hakon ud af landet eller berøve ham livet; meget grumt var de tapre mænds had.

<p>14. Vagn kvað hitt enn hrausti,
Hamðis gunnar tømðum
sá lézk frækn at fylgja
faldruðr Búa skyldu;
þá réð heit til hvittrar
hringa meiðr at strengja
(mér kómr harmr at hendi
hættr) Þorketils dóttur.</p> <p>15. Ein drepr fyr mér allri,
ótrauðr á lög skeiðum
orr þengill bað ýta,
ítrmanns kona teiti;
góð ætt of kómr grimmu,
gekk herr á skip, darra
hinn 'r kunni gný gerva,
gæðings at mér striði.</p> <p>16. Sagt var, at sunnan heldu
snyrtimenn of hrannir
(kaldr dreif marr á meiða</p> | <p>morðbáls) skipa-stóli;
lómðu hélðir húfar
(hrið kannaði lýði,
gnúði svalr á sýju
sær) isugar bórur.</p> <p>17. Sagt var, at rauðra randa
reynendr flota sinum
jólanótt at Jaðri
Jómsvíkingar kvæmi;
vóru heldr á harðan
hernuð firar gjarnir,
rjóðendr buðu ríki
randorma Geirmundi.</p> <p>18. Þá buðu þeir at móti
þeim, er sunnan kvómu,
til geirhriðar greppum
gørla Nóregs jarlar;
þar var mestr á méli
(morðremmandi) skómmu</p> |
|---|---|

13. *Den modige Bue erklærede siden at være rede til at følge den krigerske Sigvalde til den hårde kamp; vikingen sagde, at han ønskede Håvard til kampen, og erklærede, at det ikke mishagede ham at have Aslak med på toget.*

14. *Den tapre Vagn talte og krigeren sagde, at han vilde være så tapper at følge den kampvante Bue; derpå afslagde hun løfte om at ville ægte Torkels lyse datter; en svar sorg tynger mig.*

15. *En høvding's kone ødelægger al min glæde; en kvinde af god herkomst bringer mig grum sjælekummer. Den raske fyrste bød ufortrøden at skyde skibene i vandet; hæren, som forstod at kæmpe, gik ombord.*

16. *Det blev fortalt, at de statelige mænd styrede deres flåde sydfra over bølgerne; den kolde sø drev på krigerne; de rimede bove brød de iskolde bølger; havet prøvede mændene; den svale sø bruste om plankerne.*

17. *Det blev sagt, at krigerne, Jomsvíkingerne, kom med deres flåde julenat til Jæderen; mændene var meget begærlige efter krigerfærd; krigerne lod Geirmund få deres magt at føle.*

(margr var at laufa leiki) landherr saman fundinn.	Eiríkr hefir eggjar ótrauðr verit rjóða; ok sögðu þar ýtar Ármóð vera síðan (sá var greppr við gumna gláðr) höfðingja enn þriðja.
19. Ein drepr fyr mér allri, eldr gnauðaði viðá elri skæðr of eyjar; ítrmanns kona teiti; góð ætt of kœmr grimmu, gaus upp logi ór húsum, gríðum rænti sá gumna, gæðings at mér stríði.	22. Lögðu heiptar hvattir herðimenn (þars þorðusk herr var hauðr at verja hundmargr) saman randir; ok vikingi vóru (varð raun at því) einum — þat kveða eigi aukit — ýtar fimm at móti.
20. Ok höfðingjar braustir heyra menn at væri (þat hefr þjóð at minnum) þrir með flokki hverjum, þars hreggviðir hittusk hjalma skóðs á viðum (fundr þótti sá fyrðum frægr) Hjörungavági.	23. Ein drepr fyr mér allri, atróðr mikinn greiða — — — — — ítrmanns kona teiti; góð ætt of kœmr grimmu, glygg magnaðisk eggja
21. Hauðr frá k Hókun verja hart, svát eigi skorti;	

18. *Så bød Norges jarler mændene i fuldt tal at samles til kamp mod dem, der var komne sydfra; der samledes i en kort tid en overordenlig stor hær fra landet; mangen kriger deltog i kampen.*

19. *En høvding's kone osv. Ilden, skadelig for elletræet, knitrede videnom på øerne; flammen skød op fra husene og berøvede mændene deres fred.*

20. *Og man hører, at tre tapre høvdinge fulgte hver skare (afdeling) — det mindes folk —, der hvor krigerne mødtes på den vide Hjörungavåg; det møde syntes folk berømt.*

21. *Jeg har hørt, at Hakon værgede landet kraftig, så at der intet fattedes (i forsvaret); Erik var uførtroden til at rødfarve sværdene, og man sagde, at dernæst var Armod den 3. høvding; den helt var munter mod mændene.*

22. *De kraftige mænd, ophidsede til kamp, stødte dér sammen; hvor de kæmpede, var der en overmåde mandstærk hær til at værges landet, og*

— — — — —,
gæðings at mér striði.

24. Sigvaldi bað sína
sóknstranga, at vel gingi
(hann varat samr á sáttir)
sveit, Hókuni á móti;
Haralds arfi klauf hjalma
hildar orr ok skjöldu,
framm gekk hann fyr hlifar
hart nakkvara snertu.

25. Þar gekk framm í folki
fránlyndr Búi sína
(þess kveða virða vissu
vánir) hart með sveina,
ok geirviðir gerðu
grimma höggum rammir
(gingu þeir at gunni
geystir) vápna brestu.

26. Klauf með Yggjar eldi
olmr Gullbúi hjalma,

niðr lét hann í herðar
hringserkja þol ganga;
hart nam högg at stæra
Hóvarðr liði fyrða,
viðr hefr illr at eiga
Áslákr verit fikjum.

27. Ein drepr fyr mér allri,
él gnúði mjök stála,
almr sparn af sér odda,
itrmanns kona teiti;
góð ætt of kómr grimmu,
gripu þeir í bug suærum
gunnrakkastir gumnar,
gæðings at mér striði.

28. Þar frá k vópnum verjask,
Vagn feldi lið, þegna;
hann klauf breiðra brúna
borg hundruðum mörpum;
grimmr var snarpra sverða
söngr, burgusk vel drengir,

der var 5 mænd mod én viking; det siges ikke at være overdrevent; erfaringen viste dette.

23. *En osv. — at foretage et heftigt angreb; ... kampen voksede.*

24. *Sigvalde opfordrede sin kraftige skare til at gå mandig frem mod Hakon; han var uvillig til fred; Haralds kampriske søn klævede hjelme og skjolde; han trængte kraftig frem foran skjoldene i adskillige angreb.*

25. *Der trængte den rasksindede Bue kraftig frem med sine mænd i kampen; det siger man at man vist havde væntet; og de hugstærke krigere gjorde et vældigt våbenry; de gik rasende frem til kampen.*

26. *Den voldsomme Guld-Bue klævede hjælmene med sværdet; han lod klingen trænge ned til skuldrene; kraftige hug gav Håvard mændenes skare; Aslak var meget slem at have at gøre med.*

27. *En osv. — Kampen larmede stærkt; buen kastede pilene fra sig; de meget kampmodige mænd greb i løkkerne på deres spyd.*

vann arfþegi Áka
 ős, fell blóð á kesjur.

29. Vagn hefr orðit ýtum
 ǫrfengr at þóð strangri,
 með fullhuga fræknum
 framm gingu vel drengir,
 þars í Yggjar éli,
 Áka sonr enn ríki,
 brátt frákk hann, at hlæði
 hugþrúðum Ármóði.

30. Hvervetna frákk hólða,
 herr æxti gný darra,
 fyr hreggviðum hjörva
 hrökkva gunnar rökkum,
 áðr í ǫrva drifu
 ýtum grimmr at blóta,
 framm kom heipt en harða,
 Hókun syni tæki.

31. Ein drepr fyr mér allri,
 ylgr gekk á ná bolginn,

þar stóð ulfr í ǫtu,
 ítrmanns kona teiti;
 góð ætt of kómrr grimmu,
 gein vargr of sal mergjar,
 gróðr þvarr gylðis jóða,
 gæðings at mér stríði.

32. Þá frákk él et illa
 æða Hølgabruði,
 glumði hagl á hlífum
 harða grimt ór norðri,
 þars í ormfrøn augu
 ýtum skýja grjóti
 (þvi knátti ben blása)
 harði hreggi keyrðu.

33. Þá var þǫrfum meiri
 þrekfǫrluðum jarli
 (braut hykk hann at heldi)
 hugraun (flota sinum);
 snara bað segl við húna
 Sigvaldi í byr kǫldum,

28. *Der har jeg hørt at mændene værgede sig mod våbnene; Vagn fældede hæren; han klævede de brede bryns borg (hovedet) på flere hundreder; de skarpe sværds sang var voldsom; mændene bjærgede sig mandig; Áges søn forårsagede kamptummel; blodet strømmede ned på spydene.*

29. *Vagn blev mændene overlegen i den stærke kamp; heltene gik mandig frem med den fuldtapre mand, hvor jeg har hørt, at han, Áges mægtige søn, i kampen hurtig nedlagde den modige Ármód.*

30. *Alle vegne har jeg hørt at mændene — hæren forstærkede kampen — måtte vige for de kampjærve krigere, indtil den mod mændene grumme Hakon fandt på at ofre sin søn i kampen; det hårde sind viste sig i gærningen.*

31. *En osv. Ulvinden betrødte det hovnede lig; ulven stod der i føden; den gæbede over knoglerne; ulvens sult forsvandt.*

32. *Da har jeg hørt at Hølgas brud fremkaldte et rasende uvejr; en meget grum haglbygge fra nord bragede på skjoldene, hvor skystenene*

glumði hrqnn á húfum,
hrið fell i bug váða.

34. Þar lét Vigfúss verða
veggrækinn Ásláki
(þann era þorf at segja
þótt) helfarar veittar;
Þorleifr of vann þjokkva
þrekstærðum Hóvarði
(hart vá hann með kylfu)
högggramr brotit leggi.

35. Ein drepr fyr mér allri,
andat folk at sundi
straumur dró út of eyjar,
itrmanns kona teiti;
góð ætt of kómr grimmu,
gífrs hesta brá föstu
gnýmiklandi geira,
gæðings at mér striði.

36. Bað fyr borð at skyldi
bqðsvellandi allir
(þá frákr vqppnum verjask
Vagns lið) Búa þegnar,
áðr hreggboði hjörva
hraustr með þungar kistur
(sá var illr af aurum)
ótrauðr á kaf réði.

37. Nam eldbroti Yggjar
ýgr fyr borð at stiga;
út bar hann af húfum,
hraustr Gullbúi, kistur;
ok optliga eptir
óblauðir þar síðan
kneigu lýðir lita
langan orm á hringum.

38. Skeið frákr valt at verði
Vagn með sina þegna,

(*haglène*), *piskede af stormen, ramte mændenes skarpe øjne; derfor hvislede det i sårene.*

33. *Da opstod der for den udmattede jarl en sindsprøve, der var større end nødvendigt; jeg ved, at han da styrede bort med sin flåde; Sigvalde bød at hejse sejl til toppen i den kolde storm; bølgen bruste mod bovene, søen fyldte de svulmende sejl.*

34. *Der gav den ærgærrige Vigfus Aslak døden; det afsnit er der ingen grund til at fortælle videre om; den hugstærke Torleif knuste den kraftige Håvarðs tykke lægge; han vog kraftig med sin kølle.*

35. *En osv. — Strømmen trak ligene ud igennem sundene mellem øerne; krigeren gjorde ende på ulvenes sult.*

36. *Krigeren bød, at alle Bues mænd skulde springe over bord. — da har jeg hørt at Vagns mandskab værgede sig med våben —, for den tapre kriger ufortræden styrtede sig i dybet med de tunge kister; han var karrig på sit guld.*

37. *Den voldsomme kriger steg over bord; han, den tapre Guld-Bue, tog sine kister med sig fra borde; og ofte har frygtløse mænd senere der- efter kunnet se en lang orm liggende på ringe.*

öllum voru þá þeira
þunn skip hroðin önnur;
upp nóðu þar þeygi
þengils menn at ganga,
ofan réðu þeir ýgja
Eiríks vini keyra.

39. Upp stóðu þar eptir
ungra snyrtidrengja
(sveit fylgði vel Vagni
væn) þrír tígir einir;
alls enga frák aðra
jafnmarga svá burgusk,
áðr létti dyn darra,
drengmenn hugum stranga.

40. Réð með danska dolga
drengr á land at ganga,
(roðin frá k dörri í dreyra)
dauðr lá herr á skeiðum;
Vagn kvað eigi ýtum
undan ráð at skynda;

saman gerðu þeir sitja
sáttir á einni nóttu.

41. Þar lét Eiríkr öndu
átján þegar týna
(heldr frógum þá þverra)
þegna (lið fyrir Vagni);
mæltu hraustar hetjur
(haukligt var þat fikjum)
— þau hafa þjóðir uppi —
þróttar orð með fyrðum.

42. Ok með fjörnir fölu
fór Þorketill leira,
þás menbroti mælti
mansöng of Gnó hringa;
gerðisk hann at hoggva
hauklyndan son Áka;
Vagn gat heldr at þónum
heiptörri vegit fyrri.

38. *Jeg har hørt, at Vagn stadig med sine mænd værgede sit skib; alle deres øvrige tynde skibe var da ryddede; dog formåede ikke fyrstens mænd, at trænge op på skibet; de drev Eriks kraftige venner ned igen.*

39. *Der var endnu i live kun 30 af de unge statelige svende; den udmærkede skare fulgte Vagn bravt; aldrig har jeg hørt, at ligeså mange (= få) modige helte forsvarede sig så godt indtil kampen sluttede.*

40. *Helten gik og de danske modstandere op på land; hæren lå død på skibene; jeg ved, at spydene blev rødfarvede i blod; Vagn sagde, at det var ikke rådeligt (muligt) at skynde sig bort; sammen sad de i fred en nat.*

41. *Der lod Erik straks 18 mænd miste livet; da ved jeg at Vagns mandskab aftog betydelig i tal; de tapre helte udtalte da blandt mændene kraftige ord; dem mindes folk; det var overmåde modigt gjort.*

42. *Torkel leira håndterede der øksen, da manden (Vagn) udtalte elskovsord om kvinden; han beredte sig til at hugge Áges høgesindede søn, men Vagn kunde, rask til kamp, komme ham i forkøbet og angribe ham.*

43. Vilt — kvað hringa hreytir 44. Grið lét qrr ok aura
hyggju-gegn at Vagni — Eiríkr gefit stórum
élsvellandi yðvart (mjök leyfa þat þjóðir)
Yggjar lif of þiggja? þegnum tólf með Vagni.
Eigi munk, nema efnak
— ungr — þats heit nam 45. Þá gekk Ullr at eiga
strengja, orlyndr þrymu randa
— svá kvað Ullr at jarli (menn fýstu þess) mæta
egghríðar — fjör þiggja. (margir) Ingibjörgu.

Gunnlaugr Leifsson.

Íslandsk munk, d. 1218.

Merlínússpá (fri oversættelse).

I.

1. Róðumk segja
sundbáls viðum
spár spakligar
spámanns gofugs,
þess es á breiðu
Bretlandi sat,
hét Merlínús
margvittr gumi.

2. Sagðr vas lýðum
ok landrekum
myrk at ráða
mørg røk fyrir;
kærr vas hann kyni
kristnu þjóðar,
vasat á moldu
maðr vittrari.

43. „Vil du,“ sagde den forstandige gavmilde mand til Vagn, „kriger, modtage dit liv?“ „Ikke vil jeg modtage mit liv, med mindre jeg kan udføre, hvad jeg har aflagt løfte om,“ så talte den unge kriger til jarlen.

44. Den gavmilde Erik gav tolv mænd med Vagn liv og rigeligt gods; i høj grad priser mændene det.

45. Da gik den rasksindede kriger at ægte den udmærkede Ingeborg; mange tilskyndede det.

I. 1. Jeg vil fortælle mændene den ædle spåmands vise spådomme, hans, som havde hjemme i det brede Bretland; den kyndige mand hed Merlin.

2. Det blev sagt om ham, at han forudsagde folk og konger mange dunkle begivenheder; han var den kristne befolkning kær; der fandtes ingen visere mand på jorden.

<p>3. Leitiga ýtum
orð at vanda,
viti flotnar þat,
fræðis þessa;
heldr fýsumk nú
fornra minna
miðsamlig rök
mönnum segja.</p> <p>4. Ljós mun lýðum
ljóðborg vera,
þó es í fræði
flest at ráða,
þats fyrir jöfurr
öldum sagði
brezkri þjóðu;
nú skal brag kveða.</p> <p>5. Vaxa í viðri
Vintónía,
þat es borgar nafn,
brunnar þrennir;
þeir munu láði
lækjum skipta</p> | <p>þrir óglíkir
í þrjá staði.</p> <p>6. Einn es brunna
beztr at reyna;
eykr auðstöfum
aldr ef drekka;
né sótt höfug
sækir hólða,
þás bergt hafa
beisku vatni.</p> <p>7. Illr es annarr,
allir svelta
þeirs af bekkjar
bergja drekku;
þó es enn þriðja
þyngst at reyna;
deyja þeir allir
es þar drekka af,
né hræ guma
hyljask foldu.</p> |
|--|--|

3. *Jeg søger ikke pyntelige ord til folk i dette digt; det bør man vide; men jeg ønsker at fortælle folk gamle minders række.*

4. *Digtet vil være klart for folk; dog skal det meste af digtets indhold tydes, hvad fyrsten for århundreder siden forudsagde det britiske folk. Nu skal sangen lyde.*

5. *Der vil opstå i det vide Vintonia — således hedder en borg — tre brønde; de vil ved bække dele landet, tre forskellige, i tre dele.*

6. *En af brøndene er bedst at prøve; den øger mændenes liv, når de drikker af den; ingen tung sygdom hjemsøger de mænd, som har smagt på dens bitre vand.*

7. *Den anden er ond; alle sulter, som nyder af bækkens vand, dog er den tredje tungest at prøve; alle som drikker af den dør og de mænds liv bliver ikke bedækkede med jord.*

8. Vilja hólðar
hylja brunna,
þás flestum hal
fjörspell gera,
en þats lýðir
á lög bera
alt verðr at oðru,
en áðr séi,
grund at grjóti,
grjót at vatni,
viðr at osku,
en af osku vatn.

9. Farit es at meyju
margfróðastri
í kapps-auðga
Knútsskógar borg,
at hon lækningar
leiti fyrðum
ok firri menn
fári slíku.

10. Tekr hon at reyna
ok at ráða fjöld,

tekr iþróttir
allar fremja;
andar síðan
snót á brunna
ok hon brauðpurra
báða gervir.

11. Hon þá drekkur
et dýra vatn,
ok móttr við þat
magnask brúðar,
herr í hægri
hendi siuni
kynstór kona
Kólídónis skóg,
en í lófa mun
Lundúna borg.

12. Gengr hon síðan
gott frón yfir,
svát ór sporum snótar
sprettr upp logi;
með rømmum reyk
Rúteneos

8. Man ønsker at tilkaste brøndene, som bereder de fleste døden, men alt hvad man kaster i dem forvandles til andet end det før var, jord til sten, sten til vand, træ til aske, aske til vand.

9. Man begiver sig til en meget kyndig mø i den hovedrige Knudskovborg, for at få hende til at søge helbredelse for mændene og befri dem for slig våde.

10. Hun begynder at prøve og forsøge mange råd, og hun begynder at udøve alle idrætter; siden ånder kvinden på brøndene og gør dem bægge tørre som brød.

11. Hun drikker da det herlige vand, hvorved hendes kraft forøges; den ælstore kvinde bærer i sin højre hånd Kolidonskoven og Londonsborgen i den (venstre) hule hånd.

12. Siden går hun hen over det gode land, således at flamme skyder op af hendes spor; med sin ramme røg vækker den Rutenæerne og giver de undersøiske føde.

sá vegr, ok verð verþjóðu gerr.	búnir at berjask, Bretlands eyjar; þá mun vakna viðr enn danski ok manns röddu mæla sjalfri.
13. Gerisk ógurligt óp í landi, es gull-Skögul grætr hástofum, ok þjóta tekr þjóð með henni innan of alla ey með hringum.	16. Kom þú Kambria með Kornbretum, seg Vintoni: völlr þik gleypir, fær hirðis sjöt hinig, es leggja lung at láði, munu liðir allir höfði fylgja; þat es hjölp guma.
14. Hjörtr drepr hana hinns tvenna fimm hræs á hausi hornkvistu herra; hafa kórónu kvistir fjórir, en sex aðrir sjalfir verða at visundar verstum hornum.	17. En sætré sundi fagna; hans mun stóll of stoðum tvennum; þó hefr gumnum grandat mörpum
15. Þeir þjótandi þrjár of hræra,	

13. Der opstår et frygtelig råb i landet, når kvinden græder højt, og folket begynder at græde med hende overalt på hele øen.

14. En hjort dræber hende, som bærer på hovedet 10 horngrene; de fire grene bærer en krone, men de andre sex bliver selv til en bisonokses værste horn.

15. De vil ved en tuden bevæge Bretlands tre øer, rede til at kæmpe; da vil den daneske skov vågne og tale med menneskelig stemme.

16. Kom, Kambria tilligemed Kornbriterne, sig Vintonia, jorden vil sluge dig; flyt hyrdens sæde derhen, hvor skibe lægger til land; alle lemmer vil følge hovedet; det bliver folks hjælp.

17. Men skibene glæder sig ved sejlasken(?); hans stol vil stå på tvende stolper; dog har den hvide ulds forskellige farver ødelagt mange mænd.

hvittrar ullar hvers kyns litir.	eykr hon þrimr hlutum þykka veggi; kostar hon keppa við konungiðnir; ferr suðr of fjall frægð af smiði, en Tems of borg tekr at geisa.
18. Borg mun falla, veitk bana þjóðum, þvíat hon eiðrofa áðr of gerðisk; munu griðbitar gǫrta drepnir, geldr Vintóna vándra manna.	21. En et horska dýr hlezk aldini harðla góðu, því es hilmir velr; koma foglar þar fljúgandi til, af vegum víða, vitja epla.
19. Mun bjarnígull borg upp gera, smiðar hæsta hǫll landreki, hana mun remma rikr oddviti fimm hundruðum fagra turna.	22. En bjarnígull býr of vélar, leynir eplum Lundúnum í;
20. Þat Lundúnum líkar illa,	

18. *Borgen vil falde, jeg ved at folk vil dø, ti den blev før mæ-
edersk; fredsbrøderne vil alle blive dræbte; Vintonia vil undgælde for
de slette mennesker.*

19. *Et pindsvin vil bygge borgen op igen; fyrsten opfører en meget
høj hal; den mægtige fyrste vil gøre den stærk med 500 skønne tårne.*

20. *Det mishager London, som gør murene 3 gange tykkere; den
søger at kappes med kongens bedrifter; bygningens ry går over Alperne,
men Tems begynder at bruse om borgen.*

21. *Men det kloge dyr bliver belæstet med udmærket frugt, som
kongen vælger; fugle kommer flyvende dertil fra vide veje for at besøge
de æbler.*

22. *Men pindsvinet pønser på list; det skjuler æblerne i London;
det graver i jorden høje veje, begærligt efter fangst, det falske dyr.*

grefr í grundu
gøtur háligar
fýstr til fengjar,
flárðugt dýr.

23. Þá mun ór moldu
mæla steinar
ok verþjóðar
vél upp koma,
ey mun viðask,
en Valir skjalfa,
ok sær saman
sækja fikjum,
svát millim landa
mál of heyri.

24. Kemr ór skógi
Kálaterió
fogl fljúgandi,
sás fira villir;
flýgr of nóttum,
nýsir gørla,
kallar hegri
hvern fagl til sín,
es of tvívetri
tálráð samit.

25. Flykkjask foglar,
fara í sæði,
eyða økrum
ok aldini;
sultr verðr ok sótt,
sék mart fyrir,
mannedauðr mikill,
mein gengr of þjóð.

26. En fagl ept þat
ferr vestr í dal,
þanns Galabes
gumnar kalla;
hann mun hefjask
í et hæsta fjall,
ok þar uppi
í eikr limi
hreiðrask hegri,
hann es fogla verstr.

27. Þrjá klekr unga
þvi hreiðri í,
eigi es hegra kyn
hugþekt firum;
þar es vargr ok björn,
ok at visu refr

23. *Da vil fra jorden stene tale og de undersøiskes list komme for dagen; øen vil udvides, og Valerne ryste, havet indsnævres i høj grad, så at man kan høre tale mellem landene.*

24. *Fra Kalateriusskoven kommer en fugl flyvende, som fører menneskene vild; den flyver om natten og spejder nøje, hejren kalder enhver fugl til sig; i to år oplægges der listige råd.*

25. *Fuglene samles, flyver til sæden, ødelægger agre og frugter; der opstår sult og sygdom; — jeg forudser mange ting; — svær mandedød og mén hærjer folket.*

26. *Men fuglen flyver derpå vesterpå i den dal, som man kalder Galabes; den vil hæve sig op i det højeste fjæld og der oppe i træets grene danner hejren, den værste af fugle, sig rede.*

slægr, ok sínum
sjaldan verr alinn.

28. Vaxa þar allir
upp bræðr saman,
erat gjarnir þeir
gótt at vinna;
refr á móður
ræðr grimmliga,
tapar henni sá
týnir sauða,
es grenbúi
gjarn á ríki.

29. Bræðr vill sína
beita vélum,
tekr hors höfuð
hildingr á sik;
en hoddskata
hræðask báðir,
flýja barmar
brott ór landi.

30. Ok í suðri skal
sveitar leita,
vekr vargr ok björn
villigalta;
en galti þeim
gengi sínu
heitr hvatliga,
þvit hug trúir.

31. Þeir snarlíga
sundraukn búa,
dragask lítinn þeir
landher saman;
gnýr es manna,
gengr lið róa,
hylr Högna sjöt
herkorn skipa

32. Halda sunnan
of svalan ægi
Bretlands á vit,
búask til rómu;

27. Den udruger 3 unger i den rede; hejrens afkom er ikke yndet af folk; der er en ulv og en björn og tilvisse en ræv, snu og sjælden er der født en, værre mod sine egne.

28. Der vokser alle de brødre op sammen; de er ikke begærlige efter at gøre det gode; ræven anfalder grumt sin moder; den fåredræber slår hende ihjæl; ræven er begærlig efter magt.

29. Han vil overløste sine brødre; fyrsten tager på sig et hestehoved, men bægge bliver bange for hövdingen og brødrene flygter ud af landet.

30. Og i syden skal de søge sig en skare; ulven og björnen vækker en vildgalt, men galten lover dem straks sin hjælp, ti den stoler på sit mod.

31. De ruster hurtig skibe og samler kun en ringe hær fra landet; mændene støjer, mandskabet går hen at ro; en mængde skibe dækker havet.

32. De styrer sydfra over den svalde sø til Bretland og bereder sig til kamp; men ræven på sin side begiver sig med mændenes skare rask afsted for at værge landet.

en refr hinig
með rekka lið
ferr frálíga
fold at verja.

33. Hrið gerisk hjalma,
hlífar klofna,
eru ramlíga
randir kníðar,
gnesta geirar,
es guðr vakin,
verðr víða lið
at vallroði.

34. Dregr él yfir
ógnar-ljóma,
gerir drjúgan dyn
dýrra malma,
gnýr es á glæstum
Göndlar himni
ok í hórðum hlam
Hlakkar tjöldum,
erat skjólsamar
Skoglar kópur,
hrýtr hagl boga
hlífar gegnum.

35. Grenja gránir
garmar sliðra,
bítr fránn freki
ferð halsgerðar,
rýfr gramr guma
gollor-hallir,
bregðr benlogi
byggðum hjarna,
eru brotnar mjök
borgir heila.

36. Sék vé vaða,
verðr flýtt skaða,
syngur sára klungur
snyrti-drengjum,
en á leið fara
lægjörn ara
jóð ok ylgjar
enn til sylgjar,
hrapa hræfíkin
hvártveggja þörn.

37. En refr gerrat
ráða á galta,
þvíat hann reisa mát
rönd við hönum;

33. *Der opstår en kamp, skjolde kløves; kraftig runger de ramte skjolde, spydene brager, kampen er vækket, mandskabet falder videnom og rødfarver marken.*

34. *Kampen står og bliver hæftig; bulder er der på de skinnende skjolde og huggene runger på dem; brynjerne yder ingen beskyttelse; pilene gennemborer skjoldene.*

35. *De grå sværd brøler; det skarpe sværd bider mændene; sværdet bryder mændenes bryst og kapper hovederne af; mange hovedskaller brydes.*

36. *Jeg ser fanerne storme frem; mandefaldet forøges; sværdet synger over mændene, men örnens og ulvens listige yngel drager endnu til bloddrikken; bægge slags yngel farer liggriske afsted.*

svá lætr döglingr
sem dauðr séi,
erat lík hulit
lofðungs Breta.

38. En galti þat
girnisk reyna,
blæss hann í andlit
ok í augu gram;
en refr við þat
ræðr á galta,
fær hann af hönnum
fót enn vinstra,
hlust ena hægri
ok hryggjar nes.

39. En í fjalli felsk
fádyggt hqfuð,
hyggr þar fóa
flærð at æxla;
en villigqltr
vargi ok birni
segir sárliga
sorg ok missu.

40. En hraustir bræðr
hugga galta,
kveðask sör munu
sjalfir græða;
fara skulum báðir
fótar at leita,
hlustar ok hala þér,
hér bið þú galti!

41. En refr ofan
renn ór fjalli,
ferr fárhugaðr
finna galta;
hann býðr sættir
af svikum einum,
kvezk mart við svín
mæla vilja.

42. Trú mér galti!
munk heill vera,
svík ek aldregi
svín í tryggðum;
fund skulum leggja
ok frið gera,

37. *Men ræven angriber ikke galten, ti den kan ikke stå sig mod den; fyrsten lader som den er død; Britternes fyrstes lig bliver ikke begravet.*

38. *Men galten får lyst til at prøve (sammenhængen) og blæser i kongens ansigt og øjne, men ræven anfalder derved galten og får revet af den det venstre ben, det højre øre og dens hale.*

39. *Men i fjældet skjuler sig det onskabsfulde hoved; der vil ræven formere sin svig, men vilågaltten fortæller ulven og bjørnen sin smærtelige sorg og tab.*

40. *Men de tapre brødre trøster galten og siger, at de selv vil helbrede hans sår; vi vil bægge gå hen og søge dit ben, dit øre og hale; vænt her, galt.*

41. *Men ræven løber ned af fjældet; den ondsindede vil træffe galten; den byder den forlig ved lutter svig og siger, at den har mange ting at tale om med svinet.*

skaltu einn gera
okkar í millum.

43. Es fundr lagiðr
ok friðr samiðr,
koma mildingar
málstefnu til;
en á fundi þeim
flærðir reynask,
banar hertoga
brezkr landreki.

44. Ok á sjalfan sik
siðan festir
léparðs höfuð
lofðungr at þat;
ræðr hann lýðum
ok lofða fjöld,
þar þrýtr þessa
þengils sögu.

45. Ok svins at þat
á sik hami

brigðr ok bræðra
biðr slægliga;
en es þeir koma
kosti at færa
bitr hann báða tvá
ok banar hlýrum.

46. Es á hans dögum
hoggormr alinn,
sás fyrðum vill
fjörspell gera;
svá es hann langr,
at of Lundúnir
heiðar hvalr
hring of mælir,
ok svá óðr
at urðar sigðr
umliðendr
alla gleypir.

47. Hann Kambrie
kallar sveitir

42. *Tro mig, galt, jeg vil være oprigtig; aldrig sviger jeg svinet (dig) mod tro og love; vi skal aftale et møde og slutte fred; du skal ene dømme os imellem.*

43. *Der berammes et møde og sluttes fred; fyrsterne kommer til målstævnet; men svig viser sig i det møde; den brittiske fyrste dræber krigeren (galtten).*

44. *Og fyrsten fæster siden efter det et leopardhoved på sig selv; han hersker over folk og folkemængde; der ender denne fyrstes (galtens) historie.*

45. *Og derpå påtager han sig et svins skikkelse og vænter listig på brødrene, men når de kommer, bringende deres gaver, bider den bægge to og dræber brødrene.*

46. *I hans dage fødes en hugorm, som vil volde mænd døden; den er så lang, at den ligger rundt om London og ormen er så rasende, at den sluger alle forbiøragende.*

ok Norðhumru
nánar hjarðir;
ok ótrautt
Tems at þurru
drengs dolgþorins
drekka lýðir.

48. Verða siðar
á sama landi
løpartar sjau
linni bornir,
þeir hafa brúsa
þölgjörn þöfuð,
eru dáðlausir
döglings synir.

49. Þeir flest taka
fljóða sveita,
horvegs rammir,
ok hóra mengi,
ok sameignar
sínar kvánir
gera geirvanir,
geigr es i sliku.

50. Langt es at tina
þats lofða vinr
of aldar far
ýtum sagði;
es fæst i því
fagrt at heyra,
lætk liða þat
ok lok segja.

51. Verðr á foldu,
kvað enn fróði halr,
styrjöld mikil,
stórar ógnir,
vig ok vélar,
vargöld ok köld
hrimi hvers konar
hjörtu lýða.

52. Þá munu gleymask
gálausir menn,
ok sællifir
seggir drekka,
leita at fagna
ok við fé una,

47. Den kalder på Kambrias skarer og de hjorder, der bor nærved Nordhumbrien, og den kampstærke helts mænd vil ufortrøden drikke Tems, så at den udtørres.

48. Siden vil 7 leoparder fødes af ormen i det samme land; de bærer en buks ondskabsfulde hoveder; dådløse er fyrstens sønner.

49. De bemægtiger sig, med stinkende næsebor, en stor skare kvinder, og skøgers mængde, og de spydvante gør deres hustruer til fælleseje; en fare er i sligt.

50. Vidtløftigt er det at opregne, hvad mændenes ven meddelte folk om tidens løb; det mindste deraf er smukt at høre; jeg forbigår det og iler mod enden.

51. Der bliver på jorden — sagde den kyndige mand — en stor krig og store rædsler, drab og svig, ulvetid, og mændenes hjerter vil stivne af alslags rim.

vell at æxla ok vegsmuni.	lifa fénaðar fyrðar lífi, hyggja á þenna þrágjarnan heim ok hvers konar hafna gæzku.
53. Hagr gerisk hólða hætrr í mǫrgu, munat fyrða ráð fagrt at reyna; dyljask drjúgum draums ívaðendr við sjalfa sik, sjásk ekki at.	56. Mun et hvíta silfr hólðum granda, ok gull gera gumna blinda; himni hafna, en á hauðr séa, svíkr ofdrykkja ýta mengi.
54. Verst es í heimi, veitat sunr fǫður, slíta sífjum svá synir við feðr; kannask engi við kunna menn né nána frændr Nirðir bauga.	57. Lifir en danska drótt at holdi, gerir eyvit sér öld at móti; því munu en tignu tíðmǫrk himins
55. Hǫfugt es at heyra þats of her gerisk,	

52. *Da vil letsindige mænd leve i sus og dus, og vellystige mænd drikke, de søger sig glæde og fornøjelse ved rigdom, søger at forøge deres gods og hæder.*

53. *Menneskenes vilkår bliver meget faretruende; deres stilling vil ikke vise sig smuk; de skuffer sig stærkt og går som i drømme, og ser sig ikke for.*

54. *Vørst er det i verden; søn kender ikke faderen; således bryder sønnerne slægtskabet med deres fædre; ingen kendes ved sine venner eller nære slægtninge.*

55. *Det er tungt at høre, hvad der sker med menneskene; disse lever som dyrene; tænker kun på denne længselslystne verden og bryder sig intet om alt det gode.*

56. *Det lyse sølv vil skade menneskene og guldet gøre dem blinde; de vrager himlen, men higer efter jorden; for megen drik undergraver mændenes skare.*

ljósi sínu
frá lýð snúa.

58. En grund ept þat
gróða hafnar,
né skúr ofan
ór skýjum kemr,
sól ok máni
sjölf annan veg
fara fagrsköpuð
en þau fyrr hafi.

59. Ok þar á hlýrni
heiðar stjörnur
má marka því
moldar hvergi;
sumar fara ofgar,
sumar annan veg
af enni gömlu
göngu sinni.

60. Sumar sækjask at
en sumar firrask,

bregða ljósi
ok litum fögurum
berjask vindar,
þau eru veðr mikil,
ok hljórn gera
meðal himintungla.

61. Geisar geimi,
gengr upp í lopt,
slikt es ógurligt
ýta börnum;
slikt es ógurligt
upp at telja,
mun en forna mold
af firum vērða.

62. Væri mart
mönnum kynna
ór folkstafs
fornu kvæði;
ek mun þó
þeygi fleira

57. *Det danske folk lever efter kødet, og gør intet mod sig selv (sine lyster); derfor vil himlens herlige tidstegn vende deres lys bort fra folket.*

58. *Men derefter bliver jorden ufrugtbær, og der kommer ingen regn fra skyerne; den strålende sol og måne bevæger sig selv anderledes end tilforn.*

59. *Og der på himlen kan man derfor ingensteds på jorden tage mærke af de klare stjerner; nogle bevæger sig modsat, andre til en anden side, bort fra deres gamle baner.*

60. *Nogle nærmer sig hinanden, andre fjærner sig, mister deres lys og klare farve; vindene slås, der er stærke storme, og volder larm blandt himmellegemerne.*

61. *Havet raser og skummer højt op; slikt er frygteligt for menneskenes børn; slikt er frygteligt at opregne; den gamle jord vil blive affolket.*

Þróttar þings þollum segja.	und hreggskó heiðar tjaldi; en lífs laun líða eigi góð eða ill gumna mengis.
63. Þó hefk sagt seggjá kindum slikt es bók brögnum kynnir; nýti sér njótar stála slíka sögn, ok sésk fyrir!	66. Gleðjumk ǫll í góðum hug ok við vón vegs ok dýrðar; gætum góðs, gleymum illu, eflum opt andar prýði!
64. Sé við synð ok svíka-róðum ok alls kyns illum verkum; drýgjum dýð, dróttin elskum, hrindum ǫrt illu ráði.	67. Biðjum opt bragna stilli, æztan eflð, ǫllu hjarta, at viðfrægr virða stjóri
65. Skrjúpt es líf lýða barna	

62. *Der vilde være meget at bekendtgøre for folk af mandens gamle kvad; dog vil jeg ikke fortælle mændene mere.*

63. *Dog har jeg fortalt folk, hvad bogen lærer dem; mændene drage nytte for sig af en sådan fortælling og se sig for.*

64. *De undgå synd og svigefuld handling og alslags onde gerninger; lad os udøve det gode, elske herren, og befri os rask fra det onde.*

65. *Menneskenes liv er skræbeligt under den stormfulde himmel; men menneskehedens livsløn, god eller ond, forgår ikke.*

66. *Lad os alle glæde os ved godt mod og ved håbet om hæder og herlighed; lad os iagttage det gode, glemme det onde, og ofte bestyrke vor sjæls pryd.*

67. *Lad os ofte bede mændenes konge, den ypperste i kraft, af vort ganske hjærte, om at menneskenes vide berømte styrer beskytte dem nat og dag.*

dægr ok dag dróttar gæti.	grandi hverju, svá at til lífs leiði gǫrva
68. Ok herþarfr hrindi gǫrla gumna liðs	þjóðar vǫrðr þetta mengi!

Mærlínússpá.

II.

1. Nú skalk flotnum þats forðum vas, hlýði fróðir mér fyrðar, segja, at buðlungr sat Bretlandi at, hét vellskati Vortigernús.	breks ósama brezka lýði.
2. Jǫrð vas forðum frið kend Bretum, sús Englum es eignuð síðan; þviat en enska þjóð áðan vélti	3. Ok láð þeira með liði miklu sjölf eignaðisk í sǫgum fornum; ok þars kristnir kænir byggja, áðr tók heiðin þjóð hallir smíða.
	4. Es áttbogi enskrar þjóðar saxneskr sagaðr í sǫgum fornum;

68. *Og den mod menneskene nådige bortstøde ganske al menneskehedens ulykker, så at folkenes bevogter fuldkommen føre denne skare til livet.*

II, 1. *Nu skal jeg fortælle mændene, hvad der skete fordem, de kyndige mænd lytte til, — at en konge herskede i Bretland; den gavmilde hed Vortigernus.*

2. *Det herlige land, som senere er tilegnet Anglerne, blev tidligere opkaldt efter Britterne, ti det angelske folk overvældede fordums de fredelige brittiske mænd.*

3. *Og bemægtigede sig selv deres land med en stor skare ifølge de gamle sagn; og hvor de kristne kloge bor, opførte de hedenske mænd før haller.*

þaðan effðusk þeir
til þrimu geira,
landi at ræna
lofðung Breta.

5. En hers jaðarr
halda máttit
brezkri jörðu
né bauga fjölb;
alt fór enn heiðni
herr et eystra
eldi ok jarni
eylands jaðar.

6. En hertogi
hælis leitar,
gerisk traustan turn
tyggi at smiða;
ok þangat til
þeirar gerðar
samnar mörpum
mildingr smiðum.

7. Kómu til smiðar
spakir völundar,
þat es ýtum sagt,
uppi i fjalli;
en þats drengir
á degi gerðu
sá þess engan stað
annan morgin.

8. Kalla lét fylkir
fróða seggi;
frá gunnþorinn
gramr hvat olli,
es gørla hvarf
grundvöllr sá brott,
sem grund gömul
gleypði steina
eða hamloðin
har...eldi.

9. Einn vas maðr sá,
es myrkva frétt

4. *Det engelske folks herkomst siges i gamle sagn at være saksisk; derfra fik de kraft til kampe for at berøve Britternes konge hans land.*

5. *Men hærstyreren kunde ikke beholde det brittiske land og heller ikke ringenes mængde; den hedenske hær trængte frem med ild og jern over hele den østlige del af øen.*

6. *Men hærfereren søger sig værn; fyrsten bereder sig til at bygge et stærkt tårn, og kongen samler derhen til det arbejde mange bygmestre.*

7. *Til at bygge kom der kloge hovedsmede op på fjældet — det fortælles folk —; men hvad mændene udførte på en dag var helt forsvundet den næste morgen.*

8. *Kongen lod kloge mænd kalde; den kumpjærve konge udfrittede, hvad grunden kunde være til at den grundvold forsvandt helt som om den gamle jord slugte stenene eller.....*

fyr skata skýrum
skynja kunni,
hét yngva vinr
Ambrósiús,
en enn ágæti
öðru nafni
Merlínús sá
maðr kallaðisk.

10. Þat kvað valda
verdags hǫtuðr,
at þar undir vas
ólitit vatn;
bauð grund grafa
gumna stjóri,
reynisk spaklig
spámanns saga.

11. Ok enn fróði halr
frétti lofða,
hvat und vatni
væri niðri;
ok es engi þat
annarr vissi

sagði fylki
fleinþollr spökum:

12. Sofa þar i dimmu
djúpi niðri
tvennir ormar
tveim hellum i;
þeir eru lindar
lands ólikir;
sék rauða seil
rás ok hvíta.

13. Lát grund grafa,
gera skorninga,
sagði Merlínús
menja deili,
veitið vatni,
ok vitið siðan
hvat spát hafi
spillir bauga
(þat es nýlunda),
niðr ór fjalli.

9. Der var en mand, som kunde forklare den vise konge det mørke varsel; fyrstens ven hed Ambrosius, men denne udmærkede mand kaldtes med andet navn Merlin.

10. Manden sagde at grunden var den, at derunder var en stor sø; kongen bød at grave i jorden; spåmandens fortælling viste sig at være klogelig (sand).

11. Og den kyndige mand spurgte mændene, hvad der var under søen, og da ingen anden vidste det, fortalte han den kloge konge:

12. Der nede i det mørke dyb sover to orme i to huler; de orme er hinanden ulig; jeg ser en rød og en hvid orm.

13. Lad grave i jorden og gøre render — sagde Merlin til den gavmilde fyrste —, led så vandet ned fra fjældet og se så, hvad manden har spát; det er et nyt under.

<p>14. Gerðu greppar
þats gumnum bauð,
varð vatni niðr
veitt ór fjalli,
ok seimgefendr
snáka þekðu
tryggðarlausa,
sem Týr firum
hafði Hristar
hugspár sagat.</p> <p>15. Ok drjúgligir
drekar vöknudu,
gerðusk báðir
brott ór rúmi;
rennask síðan
snart at móti
fróns fásýnir
fræknir haugar.</p> <p>16. Gerisk sókn mikil
snáka tveggja,
gapa grimliga
grundar belti,
höggvask hæknir
hauðrs gyrðingar,</p> | <p>blásask eitri á
ok blóm eldi.</p> <p>17. Forflótti vas
fránn enn rauði,
bar enn ljósi hann
liðr at bakka;
en hann hagliga
hrækkr at móti,
elti hann enn hvíta
hugtrúr dreka.</p> <p>18. Þeir víg gera
vats farveg í,
ok lengi hvatt
linnar berjask;
mega ormar þar
ýmsir meira
ok ýmsir þeir
undan leggja.</p> <p>19. Seg, Merlinús,
kvað menbroti,
est þú fróðari
fyrðum öðrum;</p> |
|---|---|

14. Mændene gjorde hvad han bød dem; vandet blev ledet ned af fjældet; man fik da øje på de troløse orme, som den spåbegavede mand havde fortalt dem.

15. Og da vågnede de tykke drager og bevægede sig bort fra deres plads; siden farer de rask imod hinanden, de sjældne, tapre orme.

16. Der opstår en vældig kamp mellem de to orme; de gaber frygtelig og hugger hinanden kraftig(?), de udspyr edder og blå flammer mod hinanden.

17. Den røde orm tog flugten; den lyse orm drev den hen til bredden, men snildt satte han sig til modstand og modig forfølger han den hvide drage.

18. De kæmper i søens leje og slås længe tappert; snart får den ene, snart den anden overtaget, snart flygter den ene, snart den anden.

hvat tákna mun
tveggja orma
ógurligt víg
aldar þornum?

20. Grét gumna vinr,
es hann greiða bað
þengill gøfugr
þessa hegju;
ok eptir þat
aldar snytrir
røkstæltu spó
rekkum sagði.

21. Tákna enn rauði
rás fagsili,
kvað þjóðr bragar,
brezka lýði,
en enn hvíti naðr
ena heiðnu þjóð,
es byggja mun
brezkar jarðir.

22. Es harmr mikill
høldum segja,
segik sigr hafa
snák enn hvíta,
láð mun leggjask
ok lýða fjöld,
munu dreyrgrar ár
ór dølum falla.

23. Farask mun kristni,
kirkjur falla,
(sá es harmr høfugr)
herr es í landi;
þá mun enn eflask
en auma þjóð,
áðr es harðla hnekt
hennar kosti.

24. Mun þar í liki
lofðungr koma
(sá es vegligastr)
villigaltar,

19. *Sig det Merlin, sagde den gavmilde, du er kyndigere end andre mænd, hvad de to ormes frygtelige kamp bebuder for menneskene.*

20. *Da græd mændenes ven, da den gæve konge bød ham forklare denne sag, og derpå fortalte folkets lærer mændene sin velgrundede spådom.*

21. *Den røde orm betegner — sagde skjalden —, det brittiske folk, men den lyse orm det hedenske folk, som vil bebo det brittiske land.*

22. *Meget sørgeligt er at fortælle: den hvide orm vil vinde sejr, land og folk vil undertrykkes; elve vil strømme blodige fra dalene.*

23. *Kristendommen vil gå under, kirker falde, — det er en svar sorg —, der er hær i landet; da vil det elendige folk vinde kraft; før er dets stilling hårdt betrængt.*

24. *I en vildgalts skikkelse vil der komme en konge — han er den herligste —; han hjælper de rådløse folk og træder Saksernes skarer under fødder.*

<p>hann fulltingir fárðum her ok und fótum trøðr ferðir Saxa.</p> <p>25. Fersk undir hann foldu grœnni ok eyja fjöð í úthafi, Íra ok Engla ok Út-Skota, viðum lǫndum valskra þjóða, Nóregs síðu ok Norðr-Dana.</p> <p>26. Ok Rúmverjar ræsi ugga, megut reisa þeir rönd við stilli. Mart veitk annat of menbrota, en ek ógløgt sék ørlog konungs.</p>	<p>27. Hann munu tigna tungur lýða, sá mun gramr vera gumnum tíðastr; ey mun uppi öðlings frami ok hans bróðr fara með himinskautum.</p> <p>28. Ok óttungar ens itra grams laða at lofðungi landi ok þegnum; en eptir þat orms ens hvíta verðr meira vald en verit hafði.</p> <p>29. Honum fulltingir Fenrir sjóvar, þeim es Affrikar útan fylgja; verðr kristnibrot of kyni þjóðar,</p>
---	--

25. Han bemægtiger sig det grønne land, øernes mængde i udhavet, Irernes og Anglernes og Uðskotternes, de vælske folks vidtstrakte lande, Norges kyst og Nord-Danernes land.

26. Også Romerne frygter kongen; de kan ikke modstå ham; meget andet ved jeg om kongen, men jeg ser utydelig hans skæbne.

27. Ham vil folks tunger hædre; den konge vil være mest afholdt af mænd; altid vil kongens hæder mindes og hans ry svæve fra det ene himmelhjørne til det andet.

28. Og den herlige konges ætlinge lokker land og folk i kongens magt, men derpå bliver den hvide orms magt større end den tidligere var.

29. Søulven vil støtte den, hvem Affrikanerne følger udefra; kristendommen nedbrydes hos folket, dog vil de engelske mænd noget efter selv blive døbt alle sammen.

þó munu sjalfr
siðar nøkkvi
enskir lýðir
allir skírask.

30. Líðr byskups stóll
Lundúnum ór
í ena breiðu
borg Kantara,
ok langa tign
Léglónum
taka mun en mæta
Menelógía.

31. Stór verða røk,
rignir blóði,
hár snarpr at þat
sultr mannkyni,
en enn rauði snákr
siðan eflisk,
fær hann af miklu
mótt erfíði.

32. Líðr nauð yfir
naðr enn hvíta,

es hans kyn kvalit
ok konur ristnar,
ræntr es borgum
ok húi mǫrgu,
fé hvers konar,
földu grœnni,
eru grimliga
gumnar drepnir.

33. Hníga fyr brezkum
bragninga kon
siklingar sjau
sigri numnir,
ok heilagr verðr
herja deilir,
einn af enskum
qðlingum sjau.

34. Sá es slíkt gerir
mun sjalfr taka
eirmann á sik,
aldar stjóri,
ok of hó hliði
hilmir siðan

30. *Bispestædet forsvinder fra London til det brede Kanterborg og Legionums lange hæder vil det herlige Menelogia tage.*

31. *Der sker vigtige ting: det regner med blod; derpå plager hård hunger menneskeheden, men siden får den røde orm styrke, af det svære arbejde vinder den kraft.*

32. *Nød overgår den hvide orm; dens slægt pines og kvinder vil blive opskårne; den bliver berøvet borge og meget kvæg, alslags gods, det grønne land; grusomt bliver folk dræbt.*

33. *Syv fyrster, berøvede sejren, falder for den brittiske kongætling og hærstyreren bliver hellig, en af de syv engelske fyrster.*

34. *Den, som gør det, vil selv iføre sig en kobberskikkelse, folkets styrer, og siden sidder kongen herlig over den høje port på en kobberhest; den ryrige konge bevogter London.*

eirhesti á
ítarligr sitr,
gætir Lundúna
lofsæll konungr.

35. Þá gerisk þat
of þjóð Breta,
es þeim enn hefir
áðr of grandat,
at þeir sjalfir sizt
sáttir verða,
deila þeir of veldi
ok of víða fold,
eru kappsamar
kindir brezkar.

36. Kemr bardagi
buðlungs himins
ákafr of her,
ári steypir,
kvelr enn harði
helverkr fira,
megut dauðan her
dróttir hylja,
liðr sult ok sótt

at sigrviðum,
missir manna,
morg strið höfug.

37. Láð munu láta
þeirs lifa eptir,
ferr en þingdjarfa
þjóð ór landi;
býr blezaðr gramr
(sá es brezkr jöfurr)
skip sín á brott,
ok hann skjótla verðr
taliðr tirgöfugr,
tólpiti i holl
sæll með sælum
settr guðs vinum.

38. Svá tæmir láð
lýða þornum,
drifr hryggr heðan
herr ór landi,
at skógar þar
skjótla vaxa
es ársamir
akrar vöru

35. *Da sker det med hensyn til det brittiske folk, hvad der tidligere også har skadet det, at de selv ikke er enige; de strides om magten og det vidstrakte land; de brittiske mænd er ivrige.*

36. *Himmelkongens plage rammer hæren voldsomt, afgrøden lægges øde; den hårde dødsmerke piner menneskene, man kan ikke begrave de døde mænd, sult og sygdom raser blandt folk, de dør i mængde, der er megen svær kummer.*

37. *De overlevende vil miste landet; det tingdjarve folk forlader det; den velsignede konge, den brittiske hersker, ruster sine skibe til bortrejse, og han den berømte bliver hurtig regnet som den tolvte i hallen salig hos guds salige venner.*

38. *Således bliver landet folket berøvet — det drager sørgende ud af landet —, at skove hurtig vokser der, hvor der før blandt menneskene i Britternes land var frugtbare agre.*

fyrir með fyrðum
á fold Breta.

39. Þá mun enn hvíti
hjarlþvengr fara
snót saxneska
snarráðr laða,
ok með miklum
mannfjöldi kemr
fjarðbyggs Skogul
fold at byggja.

40. Mun sáð koma
sinni þóðru
útlent yfir
óra garða,
en sumt yfir
á svölum barmi
eylands þrumir
ormr enn rauði.

41. Fær hann litit
af landinu;
þá kórónask

kapps hvít dreki
ok saxneskir
seggir rikja,
en eirjófurr
ofan at stiga
verðr af bröttum
borgar armi.

42. Eru laufviðar
ljósum fjöttri
takmörk gefin
í tali ára,
munat hann rikja
of en rømmu sköp,
né því enu fagra
fróni ráða.

43. Vera mun ára
í aga myklum
fimmtán tigi
foldar belti,
en tíræð
tíri gøfgaðr

39. *Da vil den hvide orm rejse for at indbyde den saksiske kvinde, og med stor mængde folk kommer hun for at befolke landet.*

40. *Udenlandsk sæd vil for anden gang fylde vore haver, men den røde orm dvæler på ølandets svale kant.*

41. *Han får kun lidt af landet; da kronens stridens hvide drage og de saksiske mænd hersker, men kobberfyrsten må stige ned fra borgens stejle arm.*

42. *Grænser er givne for den lyse orm ved et bestemt åremål, den vil ikke herske længer end den stærke skæbne vil, ej heller råde for det fagre land.*

43. *I 150 år vil der være stor strid mellem ormene, men i 300 år vil den berømte herske over London og folkets mængde.*

hundruð þrjú
hann mun sitja
Lundúnum at
ok lýða fjöld.

44. Þá mun gumnum
ganga at móti
landnyrðingr hvass
lundar fjöttri
ok blóma þá
á brott reka,
es vestrænir
vindar græddu.

45. Mun gull glóa
guðs húsum á,
en loðdis veðr
lægir þeygi,
mun trautt taka
tálsamr dreki
hið sín mega,
þvíat honum nálgask
víti fyr vélar,
þats hann verðr bera.

46. Fá mun hann uppgang
afarlitla stund,

hnekkir hónum
hringserkjat lið;
kømr sunnan sú
sveit of ægi,
es hann ríki mun
ræna miklu.

47. Sá mun lofðungr,
es liði stýrir,
brátt brezkum her
byggva jarðir;
mun sáð tekit
snáks ens hvíta
endr ór ófám
aldingorðum.

48. Þá mun hann gjalda
grimra ráða,
es hans tiundat
tálaukit kyn,
verðr hann græna
grund at vinna
ok hann upp frá því
aldri ríkir;
tekr hann svá fyr svik
sárar hefnðir.

44. *Da vil en skarp nordostvind rejse sig imod ormen og bortdrive den vækst, som vestlige vinde fremavlede.*

45. *Guld vil skinne på guds huse, men kampene holder dog ikke op; den svigefulde drage vil næppe nå sit leje, ti straffen for dens svig nærmer sig ham, den som han må lide.*

46. *Den vil få held kun en meget kort stund; den ringbrynjede skare slår den tilbage; syd/ra over havet kommer den hær, som vil berøve den den store magt.*

47. *Den fyrste, som styrer hæren, vil snart give landet til det brittiske folk; den hvide orms sæd vil blive taget igen bort fra mange urtegårde.*

<p>49. Ríkir enn at þat
ormar tvennir,
missir annarr þar
aldrs fyr skeyti,
en annarr mun
aptr of hverfa
und skugga nafns,
at sköpum vinna.</p> <p>50. Þá mun ríkja
réttlætis dýr,
þat es eyverskir
ormar hræðask,
ok fyr sunnan sæ
sjalfir ugga
víz ramlígir
valskir turnar.</p> <p>51. Þá mun gull snarat
af grasi mörqu,
flýtr ór klaufum
kalfs ættar silfr;
eru fagrþúin
fljóð í landi,</p> | <p>verðrat snótum
siðbót at því.</p> <p>52. Sprett es í miðju
mót penningum,
mun gørst gleðu
glatask ránssemi,
tennr munu gylðis
trausti numnar,
ok leó-varga
verða at fiskum
hvassir hvelpar
hvaltúnnum í.</p> <p>53. Verðr meinlīga
mæki brugðit,
sék blóði ben
blása móður,
(líðr mart höfugt
of lýða kyn),
rýðr varðar blóð
Vénedóciam,
ok síðan sex
snarpir lifra</p> |
|--|--|

48. *Da vil den undgælde for sine grumme handlinger; dens svige-fulde slægt deçimeres; den må bearbejde den grønne jord og den vil aldrig mere herske; således får den tung hævn for sin svig.*

49. *Derpå hersker endnu to orme; den ene af dem mister livet for en pil, men den anden vil vende tilbage under skyggens navn for at modstå skæbnen.*

50. *Da vil retfærdighedens dyr herske, som ølandske orme frygter, og selv de meget stærke vælske tårn sydfor havet ængstes.*

51. *Da vil guld blive snot af mange strå, selv strømmer ud af kvægets klove; kvinderne i landet er smukt smykkede, men det bliver ikke for dem til sædernes forbedring,*

52. *Penge hugges midt over(?), helt vil glentens røverlyst holde op, ulvens tænder vil miste deres skarphed, og de hvasse løveunger vil blive til fisk i havet.*

kynsmenn drepa
Kórineús.

54. Þá munu gumnar
gráta á nóttum
ok þjóð gera
þægjar bœnir;
þá munu hǫlðar
til himins kosta,
fá et langa líf
lofðar nýtir.

55. Enn munu í skógi
skæðir síðan
vargar vakna,
veiða í borgum,
þeir munu sína
sjalfir dolga
fella eða fjotra;
fáir munu verða
þeir es treystask þeim
telja at móti.

56. Einn sitr nýtastr
Nevstríe ór
Englandi at
auðar skelfir,
þó 'ro siklingar
sunnan komnir
fimm eða fleiri
foldu at ráða.

57. Sá hjartar brýtr
borgir Íra
ok foldar til
fellir skóga,
gerir ræsir eitt
riki margra,
tekr leónis
lávarðr hǫfuð.

58. Es í reiðingu
ráð þjóðkonungs
enn fyrra lut
fylkis ævi,

53. *Til mén bliver sværdet draget, jeg ser at blodet flyder ud af moderens sår, mange tunge ulykker rammer menneskeheden; kvindens blod rødfarver Venedocia, og siden dræber Korineus' tapre ætlinge seks brødre.*

54. *Da vil mændene græde om natten og folk bede gode bønner, da vil man stræbe efter himlen; de brave mænd får det lange (evige) liv.*

55. *Fremdeles vil farlige ulve vågne i skoven, de går på jagt i borgene, de vil selv fælde eller lænke sine fjender; det vil være få som vover at imødegå dem.*

56. *En fyrste fra Neustria hersker bedst over England; dog er der sydfra komne fem eller flere fyrster for at herske over landet.*

57. *Denne bryder Irernes strålende borge og fælder skovene til jorden; kongen forener manges rige; fyrsten tager en løves hoved på sig.*

58. *Folkekongens stilling vakler noget den første del af hans liv, men himlens hellige konge synes godt om kongens senere liv.*

en enn øfri aldr
auðvarpaðar
líkar helgum
himinstilli vel.

59. Mun hann byskupa
borg of skryða,
ok helgan stað
hefja margan,
tígnar borgir
tvær pallió,
gefr hann þýjum Krists
þægjar hnossir.

60. Verðr af slíku
sverðéls hötuðr
himna ferðar
hugþekkr grami,
ok at þetta líf
þingdjarfr konungr
taliðr es tyggja
tungls með englum.

61. Glíkt mun gaupu
grams jóð vesa,

vill þat sinni þjóð
sjalfri steypa,
en af þeim sökum
þermlask bæði
Íra ok Engla
auðgrar jarðar
Nevstria,
ok numinn tígnum.

62. En eptir þat
óðals á vit
fara frálíga
fyrðar brezkir,
þó es illa áðr
ært í landi,
eru ósáttar
enskar þjóðir.

63. Riðr enn þrúði,
til Peritónis ár
hvítum hesti,
hvatr öldurmaðr,
ok hvítum þar
hann markar staf

59. *Han vil pryde biskoppernes borg og hæve mange hellige steder; to borge hædrer han med palliet; han skænker Kristi tærner herlige kostbarheder.*

60. *Krigeren bliver ved dette elsket af englens konge og efter dette liv vil den tingdjarve konge regnes til mænens konges engle.*

61. *Kongens søn vil ligne en los; han vil styrte sit eget folk, men af den grund vil Neustria blive berøvet både Irernes og Anglernes rige jord, og han berøvet sin hæder.*

62. *Men derefter vil brittiske mænd hurtig drage til deres odelsjord; dog har der før været misvækst i landet; de engelske folk er indbyrdes uenige.*

63. *Den herlige, raske hövding rider på en hvid hest til Peritonis- elven, og med en hvid stok afgrænser han der over elven gamle møllehuse.*

aldræn yfir ó kvernar hús.	dörr á lopti, fleinn á flaugun, folk í dreyra, biltr í benjum, broddr á skildi, hjalmr á höfði, hlíf fyr brjósti, geirr á gangi, guðr í vexti.
64. Kalla mun Kónan Káðvaladrús ok skilfinga Skotlandi af; rýkr af grimmu Göndlar éli, verður et mikla malmþing háit.	67. Hittisk targa ok enn togni hjörr, hjalmr ok hneitir, hlíf ok orvar, brynja en brezka ok brandr roðinn, manns móttug hönd ok meðalkaffi, hvitmýlingar ok hölða brjóst.
65. Svifr et hvassa hagl tvíviðar (hnígr hölða lið) hart af strengjum, en geyst hinig gaflok fara, megut Skoglar ský við skotum halda.	68. Hrapa hræva gör, hátt gjalla spjör,
66. Bresta brynjur, bita malmar, eru dreyrfáið	

64. *Kaðvaladrus vil kalde Konan og konger fra Skotland; kampen raser, en stor kamp vil blive holdt.*

65. *De skarpe pile flyver, — mændene segner —, hårdt fra strængene; gaflokker flyver i rasende fart; skjoldene kan ikke stå for skuddene.*

66. *Brynjer slænges, våben bider, blodige spyd flyver i luften; pilen svirrer, sværd drypper af blod, klingen i sårene, brodden i skjoldet, hjælm på hovedet, skjold på brystet, spydet i flugt, slaget vokser.*

67. *Skjoldet rammes af det dragne sværd, hjælmen mødes med sværdet, skjoldet med pilene, den brittiske brynje med den rødfarvede kling, mandens stærke hånd med sværdfæstet, pilene med mændenes bryst.*

68. *Ligene falder dygevis, spydene runger højt, kampen raser hæftigt; den ene ligdyngje ophobes ved den anden; elvene vil strømme blodige af landet, men kampbrøde flammer på himlen.*

es malmþrima
mest á hjarli;
verðr einn við einn
valkǫstr hlaðinn,
munu blóðgar ár
af þjóðum falla,
en vígroða
verpr á hlýrni.

69. Falla fyrðar
í fleindrifu,
verðr enskri þjóð
aldrspell skipat,
es vǫllr roðinn,
en víg boðin,
hlýtr hóvan sigr
helmingr Breta.

70. Yppir fjöllum
fljót valbreka,
munu Brútus þau
bera kórónu,
grænask qflgar
eikr Kornbreta,

fagnar sliku
fús Kambria.

71. Eyðisk eyjar
et enska nafn,
mun hon Anglía
eigi kǫlluð,
hlýtr hon at halda
heiti enu forna;
kend er við Brútum
Britannía.

72. Mun villigǫltr
vigðjarfr koma
ór kynstórri
Kónanús ætt;
sá vigtǫnnum
vildjá . .
höggr yngva sonr
eikr ór skógi,
þó mun hilmir
hollr smáviði.

69. *Mændene falder i kampen; det engelske folk bliver døden beskåren, marken rødnes, mandefald sker; Britternes skare vinder en udmærket sejr.*

70. *Blodelven hæver fjældene, de vil bære Brutus' krone; Kornbriternes kraftige ege vil grønnes; Kambria glæder sig gjerne ved sligt.*

71. *Øens engelske navn forsvinder; den vil ikke blive kaldt Anglia; den opnår at beholde sit gamle navn; efter Brutus er Britannien opkaldt.*

72. *En kampdjærv vildgalt vil opstå i Konanus' fornemme æt; den fyrstesøn hugger med sine hugtænder ege i skoven; dog vil fyrsten være god mod småtræer.*

73. *Araberne vil frygte kongen ude i verden tilligemed Affrikanerne; et tog vil den vidtherskende konge frygtelig gøre til det fjærnere Spanien.*

73. Munu Rábitar
ræsi ugga
út i heimi,
ok Affrikar;
fyr mun vísi
viðlendr gera
á et ýtra øgr
Ispaníam.

74. Sitr ept hilmi
hafr at lǫndum,
hans erat skilja
skap frá vífni;
berr hann á hǫfði
horn ór gulli,
es skegg skata
skapat ór silfri.

75. Blæs Mistar vinr(?)
ór nǫsum brúsa
þoku þvilikri,
at þekr of ey;
friðr es of fylkis
fastr lífdaga,

brestr eigi þá
ár i landi.

76. Þá munu á foldu
fǫgr víf draga,
blistrar meyjum
metnuðr í spor,
munu kvensemi
kastra smíðuð,
svíkr gumna vin
girnð en ranga.

77. Verðr at blóði
brunnr enn fagri,
þó es á grundu
gnótt hvers konar;
en á holmi
hildingar tveir
berjask of brúði
bjarthaddaða,
sú es í víðri
Vað-batúli.

78. Sjá þessi rǫk
þrennar aldir,

74. *Efter kongen hersker en buk over landene; hans sind kan ikke frigøres for kvindeelskov; han bærer et horn af guld på sit hoved; fyrstens skæg er dannet af sølv.*

75. *Krigeren blæser ud af bukkens næsebor en sådan tåge, at den dækker øen; en god fred hersker kongens hele liv; da svigter ej god frugtbarhed i landet.*

76. *Da vil smukke kvinder farte om i landet; hovmod hvisler i møernes spor; kvindekerheds lejr vil blive bygget; det vrangt begær besnærer mændenes ven.*

77. *Den fagre brønd bliver til blod; dog er der alskens overflod på jorden; men på holm kæmper to fyrster om en lyshåret kvinde, som er i det vide Vadbatul.*

78. *Tre århundreder ser disse begivenheder — menneskenes færd er styg for gud — indtil konger begravede i London viser sig for folk, (stegne) op af jorden.*

(þó es lýða ráð
ljótt fyr drótni),
unz landrekar
Lundúnum í
grafnir ór grundu
gumnum vitrask.

79. Kómr árgalli
enn enn mikli,
ok meinliga
mann dauðr of her,
eyðask borgir
við bragna tjón,
es nauð mikil
nýtra manna,
flýr margr á brott
maðr ór landi.

80. Kómr kaupskapar
kappgóðr þinig
villigalti,
virðum samnar,
þeim es af fróni
flýðu áðan;

lætr hann byggva þá
brezkar jarðir,
borgir eyddar,
ból góligust.

81. Mun hans brjóst vesa
brögnum fœzla,
þeim es fátt hafa
fjár með hǫndum,
ok en tállausa
tunga hilmis
slökkvir þorsta
þjóðans liði.

82. Falla ór orða
almærri vǫk
dynjandi ár
dróttar stýris,
þær munu dǫggva
dýrar jarðir
geðs í glæstum
gollorheimi
ok þurrar kverkr
þjóðar margrar.

79. *Der kommer endnu det store uår og ménfuldt menneskedød blandt folket; borge ødes ved menneskenes tilintetgørelse; der er stor nød blandt dygtige mænd; mangen en flygter ud af landet.*

80. *Der kommer handelens meget gode vildgalt og samler de folk, som før forlod landet; han lader dem bebo de brittiske jorder, de affolkede borge, de udmærkede godser.*

81. *Hans bryst vil være mændene føde, dem som kun har lidt gods i øje, og fyrstens svigfri tunge slukker tørsten hos fyrstens mænd.*

82. *Susende elve falder ud af folkestyrerens udmærkede mund; de vil bedugge herlige jorder i sjælens prægtige hjærteverden og mange folks tørre struber.*

83. Upp renn síðan,
(sék þat fyrir)
traust í turni
tré Lundúna;
þrír eru kvistir
þeim lundi á,
en hann laufi þekr
land með hringum.
84. Kómr þar af lægi
landnyrðingr hvass,
lýstr hann illum byl
einn af stofni;
þeir munu kvistir,
es þruma eptir,
þess rúm taka,
þat sék gørla.
85. Hylja þeir alla
ey með laufi,
unz annarr þar
øðrum bægir
ok hann eyðir hans
øllu laufi,
- tekr hann þrjú rúm
þrekstórr hafa.
86. Ok hann síðan þekr
þykku laufi
einn of alla
eykarms fjöru;
megut þá fljúga
foglar í landi,
þvíat hann øgir þeim,
en hann enn til sin
laðar fogla fljótt
ferð útlendra.
87. Þá mun illingar
asni rikja,
sá es fljótr taka
fé gullsmiða,
es lofða vinr
latr at hefna
gylðis barna
gramr ránsemi.

83. Siden skyder et stærkt træ op — jeg forudser det — i Londons tårn; tre grene er der på det træ, men det bedækker med løv det ganske land.

84. Der kommer fra havet en skarp nordostvind; den slår med et fjendeligt vindstød en gren af træet; men de tilbageblevne grene vil indtage dens plads; det ser jeg tydelig.

85. De bedækker hele øen med løv, indtil den ene nedtrykker den anden og tilintetgør hele dens løv, og kraftig indtager den nu de tre pladser.

86. Og siden bedækker den alene med sit tætte løv hele strandbreddens kyst; fuglene formår da ikke at flyve i landet, ti den truer dem, men den lokker hurtig til sig en skare af udenlandske fugle.

87. Så vil et ondskabsfuldt øsel herske; det er hurtigt til at tage guldsmedenes gods; fyrsten er doven til med grusomhed at straffe ulvenes røvelyst.

<p>88. Ok á hans dögum harðla brenna ófs ramligar eikr ór skógum, en á litlum lindar kvistum vex orluga akarn í lundi.</p> <p>89. Ok Ránar vegr renn of ósa Sábrínús sjau (sék þat fyrir); en Óskaró (þat es undr mikit) mun mánuðr sjau móttug vella; gervísk fiskum fjörtjón at því, er ór sjölfum þeim snákar verða.</p> <p>90. Munu Bádónis borgar verða</p>	<p>(líðr mart yfir) laugar kaldar, ok hennar vötn, heilnæm firum, gera þá dauða drjúgt mankyni.</p> <p>91. Verðr tuttugu tjón þúsunda ljóna ferðar Lundúnum í; þeir munu drengir drepnir allir, gerir karla tjón Tems at blóði.</p> <p>92. Munu kaps mönnum kvánföng boðin, eru ekkjur þar orðnar margar; en á köldum kall þeira næst menn Mundíu montum heyra.</p>
--	---

88. *Og i hans dage brænder kraftig overmåde stærke træer i skovene, men på en linds små grene vokser rask et agern i lunden.*

89. *Og vandet strømmer igennem Sabrins' syv mundinger — det forudser jeg —, men Oskelven — det er et stort under — vil syde mægtig i syv måneder; fiskene omkommer derved, men af dem selv opstår snoge.*

90. *Badoborgens bade vil blive kolde — der sker meget — og dens vande, sunde for folk, volder da talrige mænds død.*

91. *Tyve tusind mennesker vil omkomme i London; de vil alle blive dræbte; mændenes død gør Temsen til blod.*

92. *Ægteskab vil blive tilbudt kraftige mænd [fejl for: kappemænd o: munke]; der er opståede så mange enker, men på de kolde Alpefjælde vil man høre deres råb.*

93. Hér munk létta
ljóð at semja
ok spásögu
spillis bauga;
þó eru fleiri orð
ens fróða manns,
hefk sumt af þeim
samit í kvæði.

hvé at spjollum sé
spámanns farit,
ok kynni þat
kaldýrs viðum,
hverr fyrða sé
framsýnna hóttr
mál at rekja
þau es menn vitut.

94. Þau eru önnur ljóð
npp frá þessum;
abbisk eigi
auðs berdraugar
(biðk þjóðir þess)
við þenna brag,
þó at ek mynt hafa
mál at hætti
þeim, es spár fyrir
spjollum rakði
malmþings hvötuðr,
í mörqum stað.

96. Lesi salma spjoll,
lesi spámanna,
lesi hjartar þeir
bækr ok roðla,
ok finni þat,
at enn fróði halr
hefr horskliga
hagat spásögu,
sem fyr hönnum
fyrðar helgir.

95. Viti bragnar þat,
þeirs bók lesa,

97. Virði engi
þat vitlausu

93. *Her vil jeg stanse med at digte og med mandens spådom; dog er den kyndige mands ord flere endnu; jeg har sat endel af dem på vers.*

94. *Der er en anden sang efter denne; gid mændene ikke måtte blive gnavne på dette digt — jeg beder derom —, fordi jeg har indrettet min tale på mange steder således som manden (Merlin) sagde sine spådomme i sin tale.*

95. *Det skal de mænd vide, som læser denne bog, hvorledes spåmandens ord er beskafne, og belære andre derom, hvorledes fremsynte mænd plejer at fremstille de begivenheder, som man ikke kender.*

96. *De læse salmer, de læse profeterne, de læse de klare skrifter og ruller; så vil de finde, at den kyndige mand har viselig indrettet sin spådom således som hellige mænd før ham.*

97. *Ingen betragte det som galskab, at han har givet fyrsterne træers ellers særs navne, eller en stærk storms eller alslags ormes og dyrs; den nævnte skubnings natur betegner fyrstens fejl eller dyder.*

þótt hoddskotum
 heiti gæfi
 viðar eða vatna,
 eða veðrs mikils,
 eða alls konar
 orma eða dýra;
 táknað eðli
 talðrar skepnu
 spjorráðanda
 spjöll eða kosti.

98. Segir Dániel
 drauma sína
 margháttaða,
 merkjum studda,
 kvezk drjúgling sjá
 dýr á jörðu,
 þau es tóknuðu
 tyggja ríki,
 þau es á hauðri
 hófusk síðan.

99. Rekr enn dýri
 Dávið konungr

margfalda spó,
 ok mælir svá:
 fjöll munu fagna
 ok enn friði skógr,
 en skæðar ár
 skella lófum,
 ok dalir ymna
 drótni syngja.

100. Hirtisk hólðar
 at hæða bœkr,
 nemi skynsemi
 ok skili gørla,
 hvat táknað mun
 í tölum þessi;
 esat enn liðin
 öll spásaga,
 þó eru mörögum myrk
 mól própheta.

101. Frétti fyrðar,
 þeirs á fold búa
 enn at óra
 ævi liðna,

98. Daniel fortæller sine mange slags drømme, bekræftede med jærtegn, han siger at han ser på jorden store dyr, som betegnede fyrsters riger, som senere opstod på jorden.

99. Den herlige kong David udfolder mangedobbelt spådom og taler således: fjælde vil glæde sig og den skønne skov, de farlige elve klappe i hænderne og dalene synge herren hymner.

100. Mændene afholde sig fra at håne bøger, de lære visdom og forstå tilfulde, hvad der er betegnet i denne tale; hele spådommens indhold er endnu ikke forbi (i tid), dog er spåmandens taler dunkle for mange.

101. Forske skal mænd, de som bebøe jorden fremdeles efter vor levetid, hvad der sker blandt folk og betænke det; sammenligne bør de ny tidender med spådommen og undersøge siden, hvorledes det hele passer.

hvat of her gerisk,
ok huga leiði,
beri en nýju spjöll
við spásögu,
sé síðan þat,
hvé saman falli.

102. Varð sú en enska
ætt fyr stundu
veldis missa,
nú es valskr konungr,
þó es þeygi enn
þeira hætti
liðit af láði,

né lýðs Breta
hvössum mæki
hjarl eignaðisk.

103. Heilir allir
þeirs hlýtt hafa
fleinvarpaðir
fræði þessu,
geri gott gumar,
en glati illu,
biði bráða
bót afruna,
hafi hylli guðs
ok himinríki!

Kolbeinn Tumason.

Íslandsk hövding og skjald, d. 1208.

1. Jónsvísur.

1. Angrfellir, vast öllum
einn postolum hreinni
heilags Krists í hæstu,
happskeytr, foruneyti;

unni engum manni
jafnheitt friðar veitir
þýðr sem þér ok móður
(þat 's minniligt) sinni.

102. *Den engelske æt måtte for nogen tid siden miste sin magt, nu er der en vælsk konge; dog er ikke hines skik (levemåde og indretninger?) endnu forsvundet fra landet; heller ikke fik han det brittiske folks land med det skarpe sværd.*

103. *Hil alle de mænd, som har lyttet til dette digt; gid de vilde gøre det gode og forkaste det onde, opnå hurtig bød for deres fejltrin; måtte de besidde guds yndest og himmerige.*

[K.] 1. 1. Happskeytr angrfellir, vast einn hreinni öllum postolum í hæstu foruneyti heilags Krists; þýðr friðar veitir unni engum manni jafnheitt sem þér ok móður sinni; þat 's minniligt = *Heldige syndstilintetgører, du alene var renere end alle apostlene i den hellige Kristi høje følge; den blide fredgiver elskede intet menneske så højt som dig og sin moder; det er mindeværdigt.*

<p>2. Miðr gekt einn an aðrir
ǫðlings frá piningu,
svik-bannandi, sunnu,
snjallr, postolar allir,
þvít drengr í styr ströngum
stótt þú hjá kvöl dróttins
blið ok bragnings móðir
byrstrandar grátandi.</p>	<p>4. Kœnn, lézt þú hag hreinnar,
hofðingi, drótningar,
hafs meðan hyrþoll lifði,
hugat bliðliga síðan;
þér vas hón, sem hárar
hildingr skipa vildi
(ykr lofar) éla þekju,
(öll þjóð) í stað móður.</p>
<p>3. Sjalfr kallaði sællar
sólknarrar þik harri
son Máriae, særir
sundhyrs, í kvöl bundinn;
ráð fal ræsir lýða
risnu kendr á hendi,
díks, áðr dauða tæki,
dagrennir, þér hennar.</p>	<p>5. Frami gengr hátt, sás himna
her-teitir þér veitir,
snardeilandi sólar
sunds, á margar lundir;
háar 's á hvern veg meiri
hyrbjóðr, an kyn þjóðar,
Alda garðs, með orðum
yðra dýrð geti skýrða.</p>

2. Snjallr svik-bannandi, gekt einn miðr an allir aðrir postolar frá piningu sunnuǫðlings, þvít þú stótt drengr í ströngum styr hjá kvöl dróttins ok blið móðir bragnings byrstrandar grátandi = *Du vise svigbryder, ene gik du mindre end alle de øvrige apostle fra solkongens pinsel, ti du stod som en helt i den stærke strid hos den pinte herre, tilligemed himlens konges blide moder, der græd.*

3. Sjalfr harri sólknarrar, bundinn í kvöl, kallaði þik, særir sundhyrs, son sællar Máriae; risnu kendr ræsir lýða fal þér, díks dagrennir, áðr tæki dauða, ráð hennar á hendi = *Selve himlens konge, lænket til pinselen, kaldte dig, gavmilde mand, søn af den salige Maria; menneskenes mægtige konge overantvordede i dine hænder, gavmilde mand, hende for han døde.*

4. Kœnn hofðingi, þú lézt síðan hugat bliðliga hag hreinnar drótningar, meðan hafs hyrþoll lifði; hón vas þér í móður stað, sem hildingr hárar éla þekju vildi skipa; öll þjóð lofar ykr = *Kloge hövding, du sørgede siden trofast og venlig for den rene dronnings liv, medens hun levede; hun var dig i moders sted, således som den høje himmels konge ønskede at ordne det; hele menneskeheden lovpriser eder to.*

5. Frami gengr hátt, sás himna her-teitir veitir þér, sunds sólar snardeilandi, á margar lundir; háar Alda garðs hyrbjóðr 's á hvern veg meiri an kyn þjóðar geti skýrða með orðum yðra dýrð = *Højt går den hæder, som englenes glæder giver dig, raske gavmilde mand, på mange måder; den høje gavmilde mand (du) er i alle henseender for stor til at mennesker med ord kan forklare eders herlighed.*

2. Lausavísur.

- 1 (1197). Lógu lymsku-drjúgir
lundrökkum Guðmundi
hjørva éls á halsi
herðendr of skapferði;
nú hafa randviðir reyndan,
ríkmenni veldr brennu,
æsirunn of annat
eggþeys an kjarkleysi.
- 2 (1198). Letk geðsnara gotna
(grænisk friðr) at ræna,
litt mun þol at bætra,
búandmenn of þenna dal;
en ef aprtr koma sunnan
unndýrs of Kjöl runnar,
þá 's snarræða síðan
seggjum þorþ at eggja.
- 3 (1199). Vist es hér með hraust-
um
hróðrfingin gæðingi;
nýta sér til slátra
seggir mart at leggja;
heimkynni munu hreinni
hafa opt verit, þoptu
Freyr strýkr fasta órum
flóð bundins, Guðmundar.
- 4 (1207). Báls kveðr hlynr at
Hólum
hvern mann vesa í banni
Gylfa láðs, þanns greiðir,
geðrakkr, fyr mér nakkvat;
trautt kann hóf, sás háttar,
hoddlestir, vel flestu,

2, 1. Lymsku-drjúgir herðendr hjørva éls lógu lundrökkum Guðmundi á halsi of skapferði; nú hafa randviðir reyndan æsirunn eggþeys of annat an kjarkleysi; ríkmenni veldr brennu = *Underfundige mænd dadlede den modige Gudmund for hans (feje) sind; nu har de prøvet krigeren med hensyn til noget andet end modløshed; den mægtige mand har forvoldt branden.*

2. Letk geðsnara gotna at ræna búandmenn of þenna dal; friðr grænisk; litt mun þol at bætra; en ef unndýrs runnar koma aprtr sunnan of Kjöl, þá 's síðan seggjum þorþ at eggja snarræða = *Jeg fraråder de raske mænd at plyndre bønderne i denne dal; ulykken vil ikke bedres ved det; freden forstyrres; men dersom mændene kommer igen sydfra over Kølen, kan man siden ægge til snarrådige dåd.*

3. Hróðrfingin vist es hér með hraustum gæðingi; seggir nýta at leggja sér mart til slátra; heimkynni Guðmundar munu opt hafa verit hreinni; Freyr bundins flóðfasta strýkr þoptu órum = *Her hos den tapre høvding er der et berømmeligt ophold; mændene benytter adskilligt slagtekvæg til spise; Gudmunds bolig har vist ofte været renere; manden er hård mod mændene.*

4. Geðrakkr hlynr Gylfa láðs báls at Hólum kveðr hvern mann vesa í banni þanns greiðir nakkvat fyr mér; hoddlestir kann trautt hóf stórmæla, sás háttar flestu vel; aðrir meðr eru ósælir af því = *Den modige mand til Holar erklærer enhver mand i ban, som hjælper mig noget; han for-*

meðr eru af því aðrir
ósælir, stórmæla.

5 (1207). Bannar byskup mǫnn-
um,

herr stríð af því víða
lýða-kind á láði,
lǫngum kirkju-gǫngur;
geystr mun gegn at flestu
Guðmundr fara of stundir;
trautt mák enn fyr annan
enda sjá hvar lendir.

6 (1207). Ara vill Guðmundr
gǫrvask

glikr Tómasi at ríki,
nær liggir okkr við eyra,
erfingi hǫfðingja;
ræðr guðs laga greiðir
geðbjartr snǫru hjarta;

hræðisk himna þrýði
hann, en vætki annat.

7. Myndi mér fyr stundu
mikit orðalag þikkja
of elgrenni unnar
eyrum slikt at heyra.

8 (8-10:1208). Heyr himna smiðr,
hvers skáldit biðr;
komi mjúk til mín
miskunnin þín;
því heitk á þik,
þú hefr skaptan mik;
ek em þrællinn þinn,
þú 'st dróttinn minn.

9. Goð, heitk á þik,
at græðir mik;
minzk mildingr mín,
mest þurfum þin;

står næppe at holde måde med sine banlysninger, han som indretter det meste så godt; andre mænd bliver ulykkelige ved det.

5. Byskup bannar mǫnnum lǫngum kirkjugǫngur: lýða kind herr víða á láði stríð af því; gegn Guðmundr mun fara geystur of stundir at flestu; trautt mák-enn sjá fyr annan enda, hvar lendir = *Biskoppen forbyder folk hyppig kirkegang; mænd bærer derfor vidt omkring kummer; den nyttige Gudmund vil en stund tage noget voldsomt på alt; næppe kan jeg endnu se, hvilken ende det tager.*

6. Guðmundr, erfingi Ara, vill gǫrvask glikr Tómasi hǫfðingja at ríki; nær liggir okkr við eyra; geðbjartr greiðir guðs laga ræðr snǫru hjarta; hann hræðisk himna þrýði, en vætki annat = *Gudmund Ares søn vil blive høvedingen Tomas [Becket] lig i magt; det er farligt for os; den sindlyse styrer af guds lov besidder et modigt hjerte; han frygter kun gud og intet andet.*

7. Mér myndi fyr stundu þikkja mikit at heyra eyrum slikt orðalag of unnar elgrenni = *For nogen tid siden vilde det have gjort et stærkt indtryk på mig at høre med mine egne øren sådanne udtalelser om manden.*

8. *Hør, himlens bygmester, hvad skjalden ønsker; din milde miskundhed vederfares mig; derfor påkaller jeg dig, du har skabt mig; jeg er din træl, du er min herre.*

ryð þú røðla gramr, ríklyndr ok framr, hólðs hverri sorg ór hjarta borg.	helzt hverja stund á hólða grund; sett, meyjjar mögr, máls-efni fögr, öll es hjólp af þér, í hjarta mér.
---	---

10. Gæt, mildingr, mín,
mest þurfum þín

Einarr draumur Þorsteinsson.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (o. 1200).

Öll unna hjú Halli, Hallr es blíðr við alla, getrat slíka í sveitum, sveit þótt víða leiti;	kynnisk mörgum manni mann-Baldr, es fremr aldir; full es ölværð öllum öll á Möðruvöllum.
--	---

Eyjolfr forni.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1202).

Böru austr frá Íra ættlandi skæ branda	hregg, áðr himna tyggi heitbyr firum veitti.
---	---

9. *Gud, jeg påkalder dig, at du helbreder mig; mindes mig, herre; i høj grad trænger jeg til dig; solenes konge, mægtig og ypperlig, udryd enhver sorg af mandens (mit) bryst.*

10. *Beskyt mig herre; i høj grad trænger jeg til dig og det hver eneste time her på jorden; indpød i mit hjerte, jamfru-søn, alle gode ting; al hjælp er fra dig.*

[E.] *Alle tyender elsker Hall; Hall er venlig mod alle; sådanne mænd findes ikke i byggerne, selv om man leder videnom; denne Baldr blandt menneskene, som hædrer alle, bliver kendt af mange; al hovedglæde er fuldkommen for alle på Möðruvöld.*

[Eyjolfr]. *Hregg böru branda skæ austr frá ættlandi Íra, áðr himna tyggi veitti firum heitbyr = Storme førte skibet østerpå bort fra Irernes ætland, indtil gud gav mændene den forønskede bór.*

Grímr Hjaltason.

Islænder, munk, 13. árh.

Lausavísur (1202).

<p>1. Eisandi veðr undan
uðr, nú 's hvast ór suðri,
stærir sterkar þórrur,
(starf esa smátt) fyrir Hvarfi;
klækkr verðr kjólr, en rakkan
kemr hregg í stað seggjum,
nú ro fjöll á sæ sollin;
súð gengr æ sem þrúðast.</p>	<p>3. Hér hefr beitt at brattri
Bótolfr skipi fljótu,
áðr fell sær of súðir,
Sandeyju, skæ branda;
reisti sjalfr ok sýsti
snarr félagi harra
hafnarmark fyrir hrefnis
happsverk gota sterkan.</p>
<p>2. Sér á sigling óra
suðreysk kona, þuðri
súð gervask nú nauðir,
námgjörn, es hryðr stjörnum.</p>	<p>4. Hér nóðum Val viðis,
viglundr, með Guðmundi,
sterkr, at stöðva merki
stefna byskups-efni;</p>

1. Uðr veðr eisandi undan; nú 's hvast ór suðri fyrir Hvarfi, stærir sterkar þórrur; starf esa smátt; kjólr verðr klækkr, en hregg kemr seggjum í rakkan stað; nú ro sollin fjöll á sæ; súð gengr æ sem þrúðast = *Bølgen farer rasende afsted med os; nu blæser det stærkt fra syd foran Hvarf; de stærke bølger bliver stadig større; vort arbejde (nød) er ikke ringe; kølen giver efter, og stormen bringer mændene i knibe; nu er der opsvulmede bjerge på havet; skibet løber stadig særdeles godt.*

2. Námgjörn suðreysk kona sér á sigling óra; þuðri súð gervask nú nauðir, es hryðr stjörnum = *Den lærvillige syderaske kvinde betragter vor sejlads; der skabes nu nød for den tynde planke, da søen slår op mod stjærnerne.*

3. Hér hefr Bótolfr beitt fljótu skipi at brattri Sandeyju; áðr fell sær of súðir branda skæ; snarr félagi harra reisti sjalfr hafnarmark ok sýsti happsverk fyrir sterkan hrefnis gota = *Her har Botolv styret det raske skib hen til den stejle Sandø; før beskyllede havet kraftig skibets sider; kongens raske fælle rejste selv et havnemærke og udførte en heldig gerning for skibene.*

4. Hér nóðum, sterkr viglundr, stefna viðis Val at stöðva merki með Guðmundi byskupsefni; frógum áðr á Eiði fyrir einni nótt bana Sverris drótt-

frógum áðr á Eiði
einni nótt fyr dróttins,

trauðr mun glaum at gœða
grams herr, bana Sverris.

Heinrekr.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1203).

Rækir frá at ræki	nú hefr hrauðbirkis hvárki
(ráð vas þat mikit) dáða,	hlynr (veitk á því skynjar),
kynnisk kappgirnð manna,	illr mun kostr sá kallaðr,
kýr tuttugu af Mýrum;	kýr né land á Mýrum.

Eilífr Snorrason.

Islænder, 13. árh.

Lausavísur.

1 (1197). Strendir hvøttu vöpn	Lopti vas sú gefin gipt,
vönd,	grjóti mætti hans spjót;
(viða ferr Yggs lið)	Jóan leyfði ok þá
Gellir vissi fyrir fall,	öldum at líta skjöld.
flatir skriðusk menn at;	

ins; herr grams mun trauðr at gœða glaum = *Her nåde vi, stærke kriger, at styre skibet til havnemærket med bispeæmnet Gudmund; én nat før erfarede vi på Eid kong Sverres død; kongens mænd er vist lidet oplagte til lystighed nu.*

[H.] Frák at rækir dáða ræki tuttugu kýr af Mýrum; kappgirnð manna kynnisk; þat vas mikit ráð; nú hefr hrauðbirkis hlynr hvárki kýr né land á Mýrum; sá kostr mun kallaðr illr; veitk skynjar á því = *Jeg har hørt, at den dådrige mand drev 20 kør bort fra Myre; mænds kappelyst erfares; det var et stort foretagende; nu har krigeren hverken kør eller land på Myre; det vilkår vil anses for at være slemt; det ved jeg besked om.*

[E.] 1. *Strandmændene hvæssede deres dårlige våben — min vise farer viden om —, Gellir vidste mandefaldet forud; mændene krøb på maven mod hinanden; Lopti havde fåt den lykke, at hans spyd mødte sten (?: Holm-sten); Joan tillod også da mænd at se sit skjold.*

2. *Kale bød den underfundige Torvald at købe mød, men der var intet; — jeg udnytter Odins hurtige drik — Tord vil ikke nyde anseelse hos*

2 (o. 1200). Kali bauð kjark at selja	(áðr sló á hodda hlœði hvikan) með spjót et mikla.
kaldróðum Þorvaldi (nýtik Fjöluis flýti- feng), en til var engi; Þórðr munat virðum virðask, vann á dauðum manni	3 (o. 1212) Sekr gekk hodda hnykkir hringeygr af várþingi; áðr beið ilt ok síðan Jóseppr af hvalfjósum.

Guðmundr Galtason.

Islænder, 13. árh.

Lausavísur.

1 (1210). Heyrik Hrafni fjarðar hyrtælendr ámæla, þjóð 's til lymask á láði, línsþong, of atgöngu; raun mun segja sína seimhrjóðandi góða: vegs es Ullr at öllu eitrvengs fyrir-leitinn.	2 (1210). Skalk með skjaldar runni (skapaðr erumk aldr) at gunni, koma mun geira gjósta, ganga framm sem Rósta; okr þurfut nú, ella þeirs opt á mik skella, sýnt munk seðja hrafna, saman of alt at jafna.
---	--

mænd; han tilføjede en død mand sår med det svære spyd; før havde han været noget nælende.

3. Hringeygr hodda hnykkir gekk sekr af várþingi; Jóseppr beið ilt af hvalfjósum áðr ok síðan = *Den ringøjede mand blev dømt fredløs på vartinget; Josef fik før og senere ulykke af hvalkød.*

[G.] 1. Heyrik fjarðar hyrtælendr ámæla Hrafni of atgöngu, línsþong; þjóð 's til lymask á láði; seimhrjóðandi mun segja sína góða raun: Ullr eitrvengs vegs es at öllu fyrirleitinn = *Jeg hører at mændene dadler Ravn for det angreb, kvinde; folk er meget underfundige på jorden; manden (jeg) vil erklære det som sin gode erfaring: manden (Ravn) er i alle måder en, der sér sig for.*

2. *Jeg skal gå frem med krigeren i kampen (mig er en bestemt alder beskåren) — der vil komme kamp — så godt som Rósta (en tævehund); nu er der ingen grund for dem, som ellers ofte skælder på mig, at sammenligne os (to) i alt; tilvisse skal jeg møtte ravnene.*

- 3 (1227). Qld segir upp at felli vitu rekkar nú nokkut
 áss gunnvita runni, nýligns of fqr Grýlu?
 friðslit koma flotnum
 fram, ok dauss i Hvammi;
 ok má af efnun slíkum 5. Hvárt munu hyggju-bjartir,
 alls ekki vel falla hneppr es friðr með greppum,
 (mér 's of mart þats heyrik qld býsk enn við deildum,
 margrøtt) nema lok bæti. Eyfirðingar virða,
 at dáðframir (dauða)
- 4 (1227). Hvat 's umb, hví kveð- djarfmæltis skorungs arfar
 um sæta? (und vas egg svát kendu
 heim gengr sterkr af verki; int) harmsakar mintusk.

Sturla Bárðarson.

Islænder, 13. ár.

1. Lausavísur.

- 1 (1211). Hlífðu hamri þæfðar þjóð hjósk Þróttar klæðum
 hjaldrborðs viðum forðum, þings, gráskyrturn hringa;

3. Qld segir, at áss ok dauss felli gunnvita runni upp i Hvammi; friðslit koma fram flotnum; ok alls ekki má falla vel af slíkum efnun, nema lok bæti; mér 's margrøtt of mart, þats heyrik = *Der er nogen der siger, at en ener og en toer faldt op for krigeren i Hvam; freden vil blive brudt for mændene; og slet intet kan 'falde' godt, når forholdene er således (som de er), medmindre afslutningen gør sagen bedre; jeg taler ofte om det jeg hører.*

4. *Hvad er der påfærde?, hvad betyder dette?; den stærke går hjem fra arbejdet; ved man nu noget nyt om rævens rejse?*

5. Hvárt munu hyggju-bjartir Eyfirðingar — friðr es hneppr með greppum; qld býsk enn við deildum, — virða, at dáðframir arfar djarfmæltis skorungs mintusk harmsakar; und vas int egg, svát kendu dauða = *Mon de klægtige Øfjordinger — freden er ringe blandt folk; man venter fremdeles ufred —, vil vurdere det så, som den djærmælte mands handledygtige sønner har mindedes deres sorg; et sår blev tilføjet ved æggen, så at de mærkede døden.*

[St.] 1. Hamri þæfðar hringa gráskyrturn hlífðu forðum hjaldrborðs viðum; þjóð hjósk Þróttar þings klæðum; nú skerr margr spjóta mótrunnr

nú skerr margr i morgin
mótrunnr of sik spjóta,
mjótt verðr mér at hitta
mitt hóf, sǫðulþófa.

hitt vas hótí fyrra,
heldr teljum þat dyrra,
stókk á grundar girði
goðinn sjalfr ór Vatsfirði.

2 (1222). Oss hefr elta víða
eyðir þǫðvar skíða,
margr spyrr seint et sanna,
sveit hræðumk vér manna;

3 (1227). Eiguð áþekt mægi
orðvitr sem gat forðum
(óþjofnuðr gefsk jafnan
illa) Hleiðar stillir.

Sigvatr Sturluson.

Íslandsk hövding, d. 1238.

Lausavísur.

1 (1212). Nú spurðum vér
norðan,
náið hrafni af því tafni,
(heipt hefr herr fyr giptu)
Hall Kleppjárnsson fallinn;
þar 's eyfirðings orðit
allmargs (enn forsnjalli
gunnmáva hné grennir
geðhraustr) lokit trausti.

2 (1228). Léat mér enn mæti
móteflandi spjóta
(hrærik Boðnar þǫru)
boðit til qls, kvað Fǫlski;
eldskyndir lét undan
allsvangan mik ganga;
verð ek hólzi harðan
Heljar disk at velja.

i morgin sǫðulþófa of sik; mjótt verðr mér mitt hóf at hitta = *Udhamrede ringbrynjer beskyttede fordums krigerne; man iferte sig brynjer; nu til morgen skæerer mangen kriger fildækkener i stykker for at omgive sig ned; smal bliver mig min middelvej at træffe.*

2. Os har krigeren forfulgt langt; mange erfarer sandheden sent; en hel skare af mænd frygter vi (jeg); det skete lidt før — det regner jeg for langt herligere —, selve goðen fra Vatsfjord flygtede ud på søen.

3. Eiguð áþekt mægi, sem orðvitr stillir Hleiðar gat forðum; óþjofnuðr gefsk jafnan illa = *I har et lignende svogerskab, som det, den ordkloge Lejrekonge [Rolv krake] forðum fik; uretfærdighed avler altid ond.*

[S.] 1. Nu har vi erfaret nordfra, at Hall Kleppjárnson er falden; ravnene opnår bytte ved det; mændene nærer fjendskab istedenfor at stræbe efter lykken; der er det nu forbi med mangen en Øfjerdings støtte; den modige tapre kriger faldt.

Guðmundr Svertingsson.*Ísländsk skjald, 13. árh.***Hrafnsdrápa (o. 1213).**

<p>1. Sviðr braut sinni qðru
sundr menbroti grundar,
brast glymfjóturr Gizka,
garð, fyr knarrar barði,
áðr veðrlostinn vestan
veggqndr framir seggir
(meðr stigu glatt af græði
grund) við Nóreg bundu.</p> <p>2. Getk þess 's gekk at lúta
geðfastr enum helgasta</p> | <p>bqlhnekkjandi af blakki
blás vandar Tómasi;
søkrennir bjó sína
suðr drengiligr lengra
fqr, sem fyrðar heyra,
fæti söl at bæta.</p> <p>3. Ferð kom fleina rýrir
framm, jókeyris Glamma
lýðr sá storma stríða
stund, til Jákóbs fundar.</p> |
|--|--|

2. „Den herlige kriger — jeg digter et vers — bød mig ikke til drikkelag,“ sagde Følske; „krigeren lod mig gå helt sulten bort; jeg må vælge Hets meget hårde disk (hungeren, dø af sult).“

[G.] 1. Sviðr menbroti braut qðru sinni grundar garð sundr; — glymfjóturr Gizka brast fyr barði knarrar — áðr framir seggir bundu veðrlostinn veggqndr vestan við Nóreg; meðr stigu glatt grund af græði = *Den kloge mand furede anden gang havet, — bølgen brædes foran skibets stavn —, før de dygtige mænd fortøjede det stormslæde vestfrakommende skib ved Norge; mændene gik glæde i land af søen.*

2. Getk þess, 's geðfastr bqlhnekkjandi gekk af blakki blás vandar at lúta enum helgasta Tómasi; drengiligr sökrennir bjó sína fqr lengra suðr fæti at bæta söl, sem fyrðar heyra = *Jeg omtaler det, at den standhaftige syndbryder gik i land af skibet for at vise den hellige Tomas [Becket] sin ærefrygt; den mandige, som vilde befri sig for synd, beredte sin rejse længere mod syd tilfods for at frelse sin sjæl, som mændene [her] kan høre.*

3. Fleina rýrir kom ferð framun til fundar Jákóbs; lýðr glamma jókeyris sá storma stríða stund = *Krigeren fuldførte sin rejse til St. Jacob; søfarerens mænd måtte mærke stærke storme en tidlang.*

<p>4. Sótti Hrafn at hitta
höggusárr af fári
maðr eða meiddr at öðru
margr hinns þurfti hjargar;
hverr gekk hodda stökkvir
heill (segik á því deili)
lóns ok leyst frá meinum
leygvarðanda ór garði.</p>	<p>6. Foraðsvanda hykk fundu
(fyrirsagnir þraut) bragna,
þjóð vas þá við leiði
þreytin segls at neyta;
blátt vas of borð at lita
brekafall vega alla,
bræddr þars þórum ruddi
barðjór, ok skergarða.</p>
<p>5. Guðmundr bauð enn góði
(getk jafnan þess) Hrafni,
sið man at enda óðar,
útfærð með sér, lúta;
farar leizk flotna stýri
fallinn bezt með öllu
geira veðrs til góðrar
gjóð-nistir forvistu.</p>	<p>7. Gekk á græðis blakki
greppr of nótt við ótta,
Hramn varð, sem getk, gumnum
gagnsmaðr, til leiðsagnar;
heggj fekk hvöru tveggja
hauktorgs vita borgit
(sýlði segl ok bulði
svöl hrönn) skipi ok mönnum.</p>

4. Margr maðr, höggusárr af fári, eða meiddr at öðru, hinns þurfti hjargar, sótti at hitta Hrafn; hverr hodda stökkvir gekk heill ok leyst frá meinum ór garði lóns leygvarðanda; segik deili á því = *Mangen en mand, lidende af en farlig sygdom eller på andre måder kvæstet, som trængte til hjælp, begav sig til Ravn; enhver mand forlod sund og halebredet for sine mén den rige mands gård; jeg fortæller rigtig herom.*

5. Guðmundr enn góði bauð Hrafni útfærð með sér; getk jafnan þess; sið man lúta at enda óðar; flotna stýri leizk geira veðrs gjóðnistir með öllu bezt fallinn farar til góðrar forvistu = *Den gode Guðmund bød Ravn at rejse med sig; jeg omtaler det ofte; sent vil digtets ende komme; mændenes styrer syntes at krigeren [Ravn] egnede sig i alle henseender bedst til rejsen til ledelse.*

6. Hykk bragna fundu foraðsvanda; fyrirsagnir þraut; þjóð vas þá þreytin at neyta segls við leiði; blátt brekafall vas at lita alla vega of borð ok skergarða, þars bræddr barðjór ruddi þórum = *Jeg ved, at mændene dér kom i farlig vanskelighed; styrelsen svigtede; mandskabet anstrængte sig kraftig med at benytte sejlet under stormen; de blå høje bølger var allevegne at se ombord og skærgårdene, hvor det begede skib slog bølgerne til side.*

7. Greppr gekk of nótt á græðis blakki til leiðsagnar við ótta; Hramn varð gumnum gagnsmaðr, sem getk; heggj hauktorgs vita fékk borgit hvöru tveggja, skipi ok mönnum; segl sýlði ok svöl hrönn bulði = *Manden gik om natten på skibet til at styre det under (de andres) frygt; Ravn*

8. Rymgæðis varð ráða
randar hóts at njóta
vitr, áðr vígslu gæti,
vegsmaðr, náit saðri;
kjólrennir fór kanna
kynfriðr at þat síðan,
trú þás tóksk með lýðum
tryggð, Háleygja byggðir.
9. Hverr gekk hyrjar þverrir
hodda brjót at móti,
hrings es heim kom slöngvir,
haukstrandar fagnandi,
en menfergir mǫrgum
mótrunn frǫmum spjóta
- (æ sé øfri skýjum
ókvalðr) gjafar valði.
10. Óþokki þreifsk ekka
andærligum blandinn;
fjón græri ljóllig ljóna
(liðak fátt of þat) miðlum;
beittr vas bragna sættir
(brandél þrifusk) vélum;
stóð þanns stýrði lýðum
stolaherr skǫrung errinn.
11. Bauð til friðkaups fróðum
folkprýðandi lýðum
(hann bað sveit fyr sinni
snjallri) einn at falla.

blev til hjælp for mændene, som jeg fortæller; han fik bjærgtet bæge dele, skibet og mandskabet; sejlet var stift af frost og den kolde bølge bruste.

8. Vitr vegsmaðr varð at njóta hóts ráða randar rymgæðis, áðr gæti náit saðri vígslu; kynfriðr kjólrennir fó: síðan at þat kanna Háleygja byggðir, þás trú tryggð tóksk með lýðum = *Den vise høje mand måtte i høj grad benytte sig af krigerens råd, før han fik den sande indvielse; den ætstore søfarer rejste derpå sidenefter for at besøge Hålogernes bygder, da pålidelig sikkerhed herskede mellem mændene.*

9. Hverr haukstrandar hyrjar þverrir gekk fagnandi at móti hodda brjót, es rings slöngvir kom heim; en menfergir valði gjafar mǫrgum frǫmum spjóta mótrunn; æ sé ókvaldr øfri skýjum = *Enhver mand gik imod den gavmilde mand, da han kom hjem, for at ønske ham velkommen; men den gavmilde mand gav mangen en dygtig kriger gaver; altid være han upint ovenover skyerne (i himlen).*

10. Óþokki þreifsk blandinn andærligum ekka; ljóllig fjón græri miðlum ljóna; liðak fátt of þat; bragna sættir vas beittr vélum; brandél þrifusk; stolaherr stóð errinn skǫrung, þanns stýrði lýðum = *Uvilje trivedes blandet med fjendisk bitterhed; hæsligt had voksede imellem mændene; derom taler jeg lidet; mændenes forliger blev genstand for svig; kampen trivedes; en hær, der rejste i al hemmelighed, overraskede den raske helt, som styrede mændene.*

11. Folkprýðandi bauð at falla einn til friðkaups fróðum lýðum; hann bað fyr sinni snjallri sveit = *Mændenes uddanner tilbød at lade sit liv*

Tannr Bjarnason.*Islænder, 13. árh.***Lausavísa (1214).**

Upp hafa eigi hepnir	ólusk ekki dála,
ullstaks boðar vaxit	allr fylgir þeim galli,
fimm ok fullir vamma	opt 's á gumna giptu
fleinveðrs á bæ einum;	— — — — —

Ámundi Árnason.*Islænder (tómrer), 13. árh.***Lausavísur.**

1. Loft eflir goð giptu	dýrr magni þrif Þóru
(gengr fæst af því) hæstri;	þengill hofuðengla.
köenn styðr krapti sinum	
Ketils lán jöfurr mána;	2-3 <i>sammenhørende vers.</i>
öztr lér ævi beztrar	2. Réð grams laga greiðir,
alls dróttinn þér Halla;	góð vas stjórnr of þjóðum,

alene for at købe til de kyndige mænd fred (liv); han bad for sin modige skare.

[T.] Ullstaks boðar fimm hafa vaxit upp á einum bæ, eigi hepnir fleinveðrs ok fullir vamma; ólusk ekki dála...; allr galli fylgir þeim; opt 's... á giptu gumna = *Fem mænd har vokset op på én gård, lidet heldige i kamp og fulde af udyder; de opfødtes ikke helt...; enhver lyde klæber ved dem; ofte er der (mangt) ved mændenes lykke.*

[Á.] 1. *Gud styrker Loft med den højeste lykke; deri mangler intet; månens vise konge støtter Ketils lykke med sin kraft; alltets højeste herre giver dig, Halla, det bedste liv; gid hovedenglenes herlige konge vilde styrke Toras trivsel.*

2. *Enn snotri greiðir laga sólar grams réð byskups-stóli sextán vetr; góð vas stjórnr of þjóðum; nú 's málsnjallr meinþönnuðr manna kallaðr heðan; Páll komi fljótt í fullan frið með himna drótni = Den kloge ud-lægger af guds lov styrede bispesædet i 16 år; hans styrelse af folket var god; nu er den veltalende, der bødede på mændenes mén, bortkaldt herfra; gid Paul måtte hurtig komme i fuld fred hos himlens herre.*

sextán vetr enn snotri
sólar byskups-stóli;
nú 's meinþönnuðr manna
málsnjallr heðan kallaðr;
komi Páll í frið fullan
fljótt með himna drótni.

3. Dáðhittir gat dróttins
dýrgeðr lögum stýra,
sitt bjó sannvinr rétta,
sextán vetr, til betra;
hyggjum hitt at (segga)
hjalprikum vel likar
(gagn vann af hug hreinum)
hans önn goði ok mönnum.

4. Lýðr á allr fyr eyði
ormsætrs við goð mætan,
þeims gerði frið fyrða,
farsælum vel mæla;
þœnum brátt at skíni
bliðgeðr höfuðfeðra
þanns ýta þöl þætir
byskup órr með kóra.

5 (1226). Sitt réð selja
sandauðigt land
fullsviðr Flosi
fúss Dufgúsi;
nú hefr keypta
kvalráðr fala
geirs glymstærir
gláðr Baugstaði.

3. Dýrgeðr dáðhittir gat stýra lögum dróttins sextán vetr; sannvinr rétta bjó sitt til betra; hyggjum hitt, at hans önn likar vel hjalprikum goði ok mönnum; vann gagn segga af hreinum hug = *Den herligsindede dædfuldbyrder styrede guds lov i 16 år; rettens sande ven beredte sig et bedre hjem; jeg tror, at hans gærning behager vel den hjælprige gud og mennesker; han arbejdede for mændenes vel af rent sind.*

4. Allr lýðr á mæla vel fyr farsælum eyði ormsætrs, þeims gerði frið fyrða, við mætan goð; þœnum þanns þætir þöl ýta, at bliðgeðr byskup órr skíni brátt með kóra höfuðfeðra = *Alle mænd bør bede for den lykkelige mand, som gjorde fred blandt mænd, hos den herlige gud; lad os bede ham, som frelser menneskene fra synd, at vor blide biskop snart må skinne blandt hovedfædrenes kore.*

5. *Den fuldkloge Flose solgte sit sandrige land heller end gærne til Dufgus; nu har den vakkende kriger glad købt Bøgstad, der var tilsalgs.*

Loptr Pálsson.*Íslandsk hövding, d. 1261.***Lausavísa** (*folkevisevers?*; 1221).

Hér ferr Grýla	ok hefr á sér
i garð ofan	hala fimtán.

Brandr.*Íslænder, 13. árh.***Lausavísa** (1222).

Varizk hefr Eyjolfr órum	áðr út í sker skreytir
orfengr niu lengi	skorðublakks enn rakki,
(fræg 's orðin sú) fúra	brjótr, með benjar heitar,
fleyvangs í Grimseyju,	brynflagða, þar lagðisk.

Snorri Sturluson.*Íslandsk hövding og skjald, 1178—1241.*1. **En drape om Skule jarl** (1218—19).

(*Stev*). Harðmúlaðr var Skúli
rambliks framast miklu
gnaphjarls skapaðr jarla.

[Loptr]. *Her kommer Gryla ovenfra til huse, og har på sig 15 haler.*

[Brandr]. Orfengr Eyjolfr hefr varizk lengi niu fleyvangs fúra órum í Grimseyju — sú [vqrn] 's orðin fræg — áðr enn rakki skreytir skorðu blakks lagðisk þar með heitar benjar út í sker, brynflagða brjótr = *Den raske Eyjolf værgede sig længe mod ni mænd på Grimsø — det forsvar er blevet berømt —, indtil den modige mand svømmede dér med sine varme sår ud i et skær, kriger.*

[Sn.] 1. Skúli, harðmúlaðr gnaphjarls rambliks, var skapaðr miklu framast jarla = *Skule, hård mod guldet, blev skabt som den ypperste af jarler.*

2. Háttatal (1222—23)

1. Lætr, sás Hákun heitir, (hann rekkir lið) bannat, [jörð kann frelsa] fyrðum friðrofs [konungr] ofsa; sjalfr ræðr alt ok Elfar, ungr stillir sá, milli (gramr á gipt at fremri) Gandvikr, jöfurr, landi.	gulls i gelmis stalli gunnseið, skörungur, reiðir. 3 (<i>rekit</i>). Ulfs bága verr ægis itr báls hati mölu; sett eru þorð fyr bratta brún Míms vinar rúnu; orms váða kann eiðu allvaldr göfugr halda; menstriðir, njót móður mellu dolgs til elli.
2 (<i>kent</i>). Fellr of fúra stilli fleinbraks, limu axla, Hamðis fang, þars hringum hylr ættstuðill skylja; holt felr Hildigelti heila bæs, ok deilir	4 (<i>sannkent</i>). Stinn sýr þróask stórum sterk egg frömum seggjum

2, 1. Sás heitir Hákun lætr bannat fyrðum friðrofs ofsa; hann rekkir lið; konungr kann frelsa jörð; jöfurr. sá ungr stillir, ræðr sjalfr landi alt milli Gandvikr ok Elfar; gramr á gipt at fremri = *Han, som hedder Håkon, forbyder mændene overmodigt fredsbrud; han opmuntret skaren; kongen forstår at frelse sit land; fyrsten, den unge konge, råder selv over landet alt imellem Det hvide hav og Elven; fyrstens lykke er så meget større.*

2. Hamðis fang fellr of stilli fleinbraks fúra, þars ættstuðill Skylja hylr axla limu hringum; skörungur felr heila bæs holt Hildigelti ok deilir gulls reiðir gunnseið i gelmis stalli = *Brynjen falder ned over krigeren, hvor Skyles ætling dækker armene med ringe (brynjens); den kraftige konge dækker hovedet med hjelmen og den gavmilde fyrste svinger sværdet i hånden.*

3. Ítr hati ægis báls verr mölu ulfs bága; sett eru þorð fyr bratta brún rúnu Míms vinar, göfugr allvaldr kann halda eiðu orms váða; menstriðir, njót móður mellu dolgs til elli = *Den herlige gavmilde fyrste værger landet; stavne er satte foran det stejle lands kant; den gæve konge forstår at fastholde landet; gavmilde mand, nyd (besiddelsen af) landet til din alderdom.*

4. Stinn sýr þróask stórum; sterk egg skerr hvast traustar hlifur frömum seggjum; hár gramr lifir framla; hverr drengur litar harða hrein sverð; göfugur þengill unír hjartr snöru hjarta; ítr rønd furask undrum =

hvast skerr hlifar traustar, hár gramr lifir framla; hrein sverð litar harða hverr drengr, gøfugr þengill, ítr rönd furask undrum, unir hjartr snöru hjarta.	ótt ferr rógs ór réttum ramsnákr fetilhamsi; linnr kná sverða sennu sveita bekks at leita, ormr þýrr vals at varmri viggjöll sefa stigu.
5 (<i>stuðningar</i>). Óðharða spyrk eyða	7 (<i>oddhent</i>). Hjalms fylli spekr hilmir
egg fullhvötum seggjum; dáðrøkkum veldr dauða dreng ofrhugaðr þengill; hamdøkum fær Hlakkar hauk munnroða aukinn, veghræsinn spyrk visa, valdr ógnþorinn skjaldar.	hvatr Vindhlés skatna, hann kná hjörvi þunnum hræs þjóðár ræsa; ýgr hilmir lætr eiga öld dreyrfá skjöldu, styrs rýðr stillir hersum sterkr járngrá serki.
6 (<i>nýggjörvingar</i>). Sviðr lætr sóknar naðra sliðrbraut jófurr skriða,	8 (<i>oddhent</i>). Klofinn spyr ek hjalm fyrir hilmis hjarar egg, duga seggir;

Stíve sár tiltager stærkt; den stærke æg skærer hvast de stærke skjolde for de dygtige mænd, den høje konge fører et ypperligt liv, enhver mand rødfarver de meget blanke sværd; den gæve konge er strålende i besiddelse af et rask hjerte; det herlige skjold splittes forcerdelig.

5. Spyrik óðharða egg eyða fullhvötum seggjum; ofrhugaðr þengill veldr dáðrøkkum dreng dauða; ógnþorinn valdr skjaldar fær aukinn munnroða hamdøkum Hlakkar hauk; spyrik visa veghræsinn = *Jeg hører, at den rasende hårde æg tilintetgør de fuldkækkke krigere; den meget modige konge volder den dådkraftige mand døden; den kampdjærve kriger forøger rådheden om den hamsorte ravns mund; jeg erfarer at kongen er høj ved sin hæder.*

6. Sviðr jófurr lætr sóknar naðra skriða sliðrbraut; rógs ramsnákr ferr ótt ór réttum fetilhamsi; sverða sennu linnr kná at leita sveita bekks; vals ormr þýrr sefa stigu at varmri viggjöll = *Den kloge fyrste lader sværdene fare ud af skeden; sværdet farer rask ud af den lige skede; sværdet søger blodstrømmen; sværdet jager igennem brystet til det varme blod.*

7. Hvatr hilmir spekr skatna hjalms fylli Vindhlés; hann kná ræsa þunnum hjörvi hræs þjóðár; ýgr hilmir lætr öld eiga dreyrfá skjöldu; sterkr stillir rýðr hersum járngrá styrs serki = *Den raske fyrste stiller*

þvi eru heldr, þar er skekr skjöldu,	10 (<i>áttmælt</i>). Jörð verr siklingr sverðum,
skafin sverð lituð ferðar;	sundr rjúfa spjör undir,
bila muna gramr þó at gumna	lind skerr í styr steinða,
gular ritr nái lita,	stökkur hauss af bol lausum,
draga þorir hann yfir hreinna	falla folk á velli,
hvatan brand þromu randa.	fremr mildr jöfurr hildi,
	egg bitr á lim lýti,
9 (<i>sexánmælt</i>). Vex iðn,	liggr skör sniðin hjörvi.
vellir roðna,	
verpr lind, þrimu snerpir,	11 (<i>fjórðungalok</i>). Ýskelfir kann
fæsk gagn, fylkir eignask,	ulfum
falr hitnar, sezkr vitnir;	auðmildr búa gildi;
skekr rønd, skildir bendask,	lætr gylðis kyn gáti
skelfr askr, griðum raskar,	gunnsnarr una harri;
brandr gellr, brynjur sundrask,	fær gotna vinr vitni
braka spjör, litask orvar.	valbjör afar stóran;

mændene med sværdet; han sætter blodstrømmen i bevægelse med de tynde sværd; den frygtelige konge lader mændene have blodige skjolde, den stærke fyrste rødfarver de jærngrå brynjer for herserne.

8. Ek spyr hjalm klofinn fyrir hjarar egg hilmis; seggir duga; þvi eru skafin sverð ferðar heldr lituð, þar er skjöldu skekr; gramr muna bila, þó at nái lita gular ritr gumna; hann þorir draga hvatan brand yfir þromu hreinna randa = *Jeg erfarer, at hjelme kløves for kongens sværdsæg; krigerne er modige; derfor er mændenes blanke sværd stærkt rødfarvede, hvor skjoldene rystes; kongen vil ikke svigte, fordi han ser mændenes gule skjolde; han vover at trække det hvasse sværd over de skinnende skjoldes rande.*

9. *Arbejdet tiltager; marken røðnes; skjoldet stødes; kampen vokser; sejr vindes; kongen tilfalder den; spydrøret varmes; ulvèn mættes; skjoldet rystes; skjoldene bøjes, spydet skælver, freden brydes; klingen runger, brynjerne flænges; spærene brager, pilene blodfarves.*

10. *Fyrsten værger landet med sværdene; spydene frembringer gabende sår; det maledede skjold skæres i kampen; hovedet springer af den adskilte krop; mændene falder på slagmarken; den gavmilde konge kæmper; øggen skambider læggene; hovedet ligger (på jorden) afskåret ved sværdet.*

11. Auðmildr ýskelfir kann búa ulfum gildi; gunnsnarr harri lætr gylðis kyn una gáti; gotna vinr fær vitni afar stóran valbjör; vargr tér bergja

vargr tér ór ben bergja blóðdrykk ok grön rjóða.	lýtr auðgjafa itrum öll. Stóð sær of fjöllum. Rjóðvendils gatk randa ræki-Njörð at sökja, hæf ferð var sú harða, heim. Skaut jörð ór geima.
12 (<i>stælt</i>). Hákun veldr ok hólðum, harðrjóðum guð jarðar tyggja lér með tíri, teitr þjóðkonungs heiti; vald á víðrar foldar, vindræfrs jöfurr gæfu oðlingi skóp ungum, orlyndr skati gørla.	14 (<i>langlokum</i>). Hákun ræðr með heiðan, hefr drengja vinr fengit (lond verr buðlungr brandi breiðfeld) mikit veldi; rógleiks náir ríki remmi-Týr at stýra (old fagnar því) eignu, orðróm konungdómi.
13 (<i>hástælt</i>). Manndýrðir fá mærðar, mæt old, fira gæti,	

blóðdrykk ór ben ok rjóða grön = *Den gavmilde kriger forstår at berede ulvene drikkelag; den kampriske fyrste lader ulveslægten frydes ved føden; mændenes ven giver ulven overflod af blod; ulven drikker blod af såret og rødfarver køben.*

12. Hákun veldr teitr heiti þjóðkonungs ok hólðum; guð lér harðrjóðum tyggja jarðar með tíri; orlyndr skati á gørla vald víðrar foldar; vindræfrs jöfurr skóp ungum oðlingi gæfu = *Hakon besidder glad en folk konges navn og mændene; gud giver den rådkraftige fyrste landet med ære; den raske fyrste har et fuldstændigt herredømme over det vide land; gud gav den unge fyrste lykke.*

13. Manndýrðir fá fira gæti mærðar; öll mæt old lýtr itrum auðgjafa. Sær stóð of fjöllum. Gatk at sökja heim randa rjóðvendils ræki-Njörð; sú ferð var harða hæf. Jörð skaut ór geima = *Mands dyder skaffer mændenes beskytter lov; hele den udmærkede befolkning bøjer sig for den herlige gavmilde fyrste. Havet stod ovenover fjældene. Jeg besøgte krigeren; den rejse var såre god. Jorden dukkede op af havet.*

14. Hákun ræðr konungdómi með heiðan orðróm; drengja vinr hefr fengit mikit veldi; buðlungr verr breiðfeld lond brandi; rógleiks remmi-Týr náir at stýra eignu ríki; old fagnar því = *Hakon råder over kongedømmet med strålende ry; mændenes ven har fåt et stort rige; fyrsten værger det vidstrakte land med sværdet; krigeren styrer sit eget kongerige; mændene er glade ved det.*

15. Þeim es faðir hans átti ráða áðr ok vas faldinn grímu gjaldseiðs grundar; drótt man enn þat; guanhættir kná stýra grýttu buðlunga setri;

- 15 (*táltekít*). Þeim es grundar 17 (*refhvørf*). Síks glóðar verr
grimu. sækir
- gjaldseiðs ok vas faldinn slétt skarð hafi jarðar,
(drótt man enn þat) átti hlifgranda rekr hendir
áðr hans faðir ráða; heit kold loga öldu;
gunnhættir kná grýttu fljótt válkat skilr fylkir
(gramr býr of þrek) stýra, friðlæ, røðuls sævar
stórt ræðr hann en hjarta ránsið ræsir stöðvar
hvetr, buðlunga setri. reiðr, glaðr, frømum meiðum.
- 16 (*drøgur*). Setr of vísa vitran 18. Blóð fremr, hløkk at háðisk
vigdrótt, en þar hniga, heldr slitnar dul, vitni;
(ýr dregsk) við skotskúrum skjöldr, en skatnar foldir,
skjaldborg, í gras aldir; skelfr harðr, taka varða;
vápnrjóðr stíkar víða, fal lætr of her hvítan
vellbrjótr á lög, spjótum, hollr gramr rekinn framðan;
þryngr at sverða sǫngvi, en tyggja sonr, seggjum,
sóknharðr þrømu jarðar. svalr brandr, dugir, grandar.

hann ræðr stórt en hjarta hvetr; gramr býr of þrek = *Det [kongerige, se slutn. af foreg. v.], som hans fader tidligere havde at herske over, han som bar skrækkehjælmen; folk husker det endnu; krigeren styrer det klippefulde fyrstesæde; han tager store beslutninger, og hjertet ægger ham dertil; fyrsten besidder en stor kraft.*

16. Vigdrótt setr skjaldborg of vitran vísa við skotskúrum; en þar hniga aldir í gras; ýr dregsk; sóknharðr vápnrjóðr stíkar víða þrømu jarðar spjótum; vellbrjótr þryngr á lög at sverða sǫngvi = *Krigerne danner en skjoldborg omkring den kloge fyrste mod skudbyggerne, men der segner mændene til jorden; buen spændes; den kampkraftige kriger omgiver landets vide kyster med spyd; den gavmilde farer ud på søen til kamp.*

17. Síks glóðar sækir verr skarð jarðar hafi síétt; hendir öldu loga rekr kold heit hlifgranda; glaðr fylkir skilr friðlæ fljótt válkat; reiðr ræsir stöðvar frømum sævar røðuls meiðum ránsið = *Kongen værger Fjordene, jævne af havet; gulduddeløren straffer kolde trusler med sværdet; den glade konge fornemmer det overilede fredsbrud; den vrede fyrste stanser de frække mænds røverfærd.*

18. Blóð fremr vitni; heldr slitnar dul, at hløkk háðisk; harðr skjöldr skelfr, en skatnar taka varða foldir; hollr gramr lætr hvítan rekinn fal framðan of her; svalr brandr grandar seggjum, en tyggja sonr dugir = *Blodet fremmer ulven; i høj grad bliver det tydeligt, at kampen holdtes;*

19. Segl skekr of hlyn, Huglar, vindr réttir váðir bendir,
 (hvast drifa skip) rasta, vefr rekr á haf snekkjur,
 en fyll, of gram, gylli veðr þyrr, vísa iðjur,
 grunn (djúp) hata unna; varar fýsir skip, lýsa.
 né Rön viðr hafhreinum
 hýraust, skapar flaustum, 21. Lung frákl lýða þengils,
 hrönn fyr húfi þunnum ló reis of skut, geisa,
 heil klofnar, frið, deilu. en svqrð of her herða;
 hljóp stóð und gram Róða;
 þjóð fær þungra skeiða
 þröng rúm skipat lönqum,
 stól lætr styrjar deilir
 stinn klökk í mar sökkuva.

det hårde skjold ryster; men mændene begynder at væрге landet; den hulde konge lader det lyse, guldpnydede spyd(rør) drevet frem over mændene; det kølige sværd dræber mændene, men fyrstens søn viser sit mod.

19. Segl skekr of rasta hlyn of gram; skip djúp drifa hvast, en grunn-fyll Huglar hata unna gylli; né viðr háraust Rön hafhreinum frið; skapar flaustum deilu; heil hrönn klofnar fyr þunnum húfi = *Sejlet ryster over skibet over kongen, de dybe skibe farer hurtig afsted; men Hugs grunde hader skibet; ikke giver den larmende Ran skibene fred, men skaber dem ufred; den hele bølge klæves for den tynde stav.*

20. Hlýr hélir at stáli, en þelli svifr harða framm mót lagar glammi; haft fellr, ferð firrisk dvöl; réttir vindr bendir váðir; vefr rekr snekkjur á haf; veðr þyrr. skip fýsir varar; iðjur lýsa vísa = *Stavnen belægges med rim lige til stålet, men (idet) skibet svæver kraftig fremad mod den brusende bølge; det hævede (skib) falder og mændene undgår ophold; den lige vind udfolder sejlene; sejlet driver skibene ud på havet; stormen suser og skibet vil gærne i havn; kongens handlinger vidner om ham.*

21. Frákl lung lýða þengils geisa, en svqrð herða of her; ló reis of skut; Róða stóð hljóp und gram; þjóð fær lönqum skipat þröng rúm þungra skeiða; styrjar deilir lætr stinn stól sökkuva klökk í mar = *Jeg har hørt, at mændenes fyrstes skib for frem, og at tovene strammedes over hæren; bølgen rejste sig op over stavnen; skibet løb under kongen; mændene besætter hyppig de tunge skibes snævre rum; krigeren lader de stive stavne synke (duve) bøjelige i havet.*

22. Himinglæva strýkr hývar þiljur; sog skilja hrönn; ljótr lægir vill brjóta lögstiga fagrðrasil; lýsheims eisa náir ljóma of bliðum gram; kold

22. Himinglæva strýkr hóvar,
brönn skilja sog, þiljur;
lögstiga vill lægir
ljótr fagrdrasil brjóta;
lýsheims náir ljóma
(líðr ár) of gram bliðum,
uðr rekkir kjöl klökkvan
køld, eisa, far geisar.
- 23 (*refhvarfabróðir*). Firrisk
hönd með harra
hlumr, líðr vetr af sumri,
en flaust við lög Lista
lönq taka hvíld at göngu;
öl mæðir lið lýða,
létt skipask höll, et rétta,
en sköl at gjöf góla
gulls svifr, tóm, en fulla.
- 24 (*dunhenda*). Hreintjörnum
gleðr horna,
horn náir lítt at þorna,
mjöðr hegnir þöl bragna,
bragningr skipa sagnir;
folkhömlu gefr framla
framlyndr viðum gamlar,
hinn es heldr fyr skot skjöldum,
skjöldungr hunangs-öldur.
- 25 (*tílsagt*). Røst gefr öðlingr
jastar,
öl virðik svá, firðum;
þögn fellir brim bragna,
björ forn es þat, horna;
máls kann mildingr heilsu,
mjöðr heitir svá, veita;
strúgs kómri í val veiga,
vín kallak þat, galli.

uðr rekkir klökkvan kjöl; far geisar, ár líðr = *Bølgen pisker de høje bænke; kølen splitter bølgen; den hæslige sø vil bryde det smukke skib; guldet funkler over den bløde konge; den kolde bølge gör den bløde køl stærk; skibet farer afsted, året går.*

23. Hlumr firrisk hönd með harra; vetr líðr af sumri; en lönq flaust taka hvíld at göngu við lög Lista; öl et rétta mæðir lið lýða; tóm höll skipask létt, en en fulla gulls sköl svifr góla at gjöf = *Åretaget savner hånd hos kongen(s mænd); vinteren går efter sommeren; men de lange skibe tager hvile efter rejsen ved Listes hav; det gode øl sløver mændenes skare; den tomme hal fyldes let; men den fulde guldskål svæver behagelig som skænk.*

24. Bragningr gleðr skipa sagnir horna hreintjörnum; horn náir lítt at þorna, mjöðr hegnir þöl bragna; framlyndr skjöldungr, hinn es heldr skjöldum fyr skot, gefr framla folkhömlu viðum gamlar hunangs öldur = *Fyrsten glæder mandskabet med det rene øl; hornet får ikke tid til at tørres; mjøden fjærner mændenes onde; den udmærkede konge, som holder skjolde mod skud, giver i fremragende grad krigerne gammel honningdrik.*

25. Öðlingr gefr firðum jastar røst; öl virðik svá; horna brim fellir þögn bragna; björ forn es þat; mildingr kann veita máls heilsu; mjöðr heitir svá; strúgs galli kómri í val veiga; vín kallak þat = *Fyrsten giver mændene*

- 26 (*orðskviðu-háttr*). Fúss brýtr brjótr þá hersis heiti
fylkir eisu hátt, dugir sœmð at vátta,
fens; bregðr hœnd á venju; auðs af jarla prýði
ránhegnir gefr Rínar ítrs; vasa siglt til litils.
røf; spyrr ætt at jøfrum;
mjök trúir ræsir rekka
raun; sér gjøf til launa;
ráð á lofðungr lýða
lengr; vex hverr af gengi.
- 27 (*álags-háttr*). Ískalda skark
øldu
eik, vas súð en bleika
reynd, til ræsis fundar
ríks; emk kuðr at slíku;
- 28 (*tvískelft*). Vandbaugs veitti
sendir
vigrakkr, en gjøf þakkak
skjaldbraks Skylja mildum,
skipreiðu mér, heiða;
fann næst fylkir unna
føl dýr at gjøf stýri
stálhreins; styrjar deillis
stórlæti sák mæta.

gærstrømmen; øl vurderer jeg så; hornenes brænding fælder mændenes tavshed; det er gammelt øl; fyrsten ved at give talens helse; mjød hedder sø; hovmodets skade kommer blandt udsøgte drikke; vin kalder jeg det.

26. Fylkir brýtr fúss fens eisu; hœnd bregðr á venju; ránhegnir gefr Rínar røf; ætt spyrr at jøfrum; mjök trúir ræsir raun rekka; gjøf sér til launa; lofðungr á lengr ráð lýða; hverr vex af gengi = *Kongen bryder heller end gerne guldet; hånden slipper ikke sin vane; ranstrafferen giver guld; man spørger om konger(s færd); i høj grad stoler fyrsten på mændenes prøve; gave venter gengæld; fyrsten har fremdeles rådighed over mændene; enhver vokser ved sit følge.*

27. Skark ískalda øldu eik til fundar ríks ræsis; en bleika súð var reynd; emk kuðr at slíku; brjótr ítrs auðs þá hátt hersis heiti at jarla prýði; dugir at vátta sœmð; vasa siglt til litils = *Jeg skar den iskolde bølge med skibet til møde med den mægtige konge; det blege skib blev prøvet; jeg er bekendt for det; jeg modtog det høje herse-navn af jarlernes pryder; det er rigtigt at vidne om hæderen; jeg sejlede ikke forgæves.*

28. Vigrakkr vandbaugs sendir veitti mér skipreiðu, en þakkak skjaldbraks mildum skylja heiða gjøf; fylkir fann næst unna dýr føl at gjøf stýri stálhreins; sák mæta stórlæti styrjar deillis = *Den kampmodige kriger gav mig en skibrede, men jeg takker den krigerske fyrste for den prægtige gave; dernæst skænkede kongen skibstyreren (mig) et skib; jeg så krigerens herlige gavmildhed.*

29. Mank hýrum hilmí tvær ótvistar heims vistir; hlautk at sitja á samt fé mildum seimgildi; fylkir gaf fúss fleinstýri margdýrar hnossir;

- 29 (*detthendr háttr*). Tvær (Annat kvæði)
 mank hilmi hýrum 31 (*bragar-bót*). Stáls dynblakka
 heims vistur ótvistar, stökkvi
 hlautk á-samt at sitja stinngæðs samir minnask,
 seimgildi fé mildum; álms bifsoeki aukum
 fúss gaf fylkir hnossir Yggs feng, á lof þengils;
 fleinstýri margdýrar; odds bláferla jarli
 hollr vas hersa stilli orbrjót né skal þrjóta,
 hoddspennir fjölmennum. Hárs saltunnu hrannir
 hrærum, óð at stæra.
- 30 (*draugsháttr*). Þoll biðk 32 (*riðhendur*). Él þreifsk
 hilmis hylli skarpt of Skúla
 halda grænna skjalda; skýs snarvinda lindar,
 askr beið þroska af því þroska egg varð hvöss i höggum
 þilju Hrunnis ilja; hræs dynbrunnum runnin;
 vigfoldar njót valdi seimpreytir hjó sveita
 vandar margra landa, snjallr ilstafna hrafni,
 (nýtr vast oss) til itrar Páll varð und fit falla
 elli (dolga fellir). framm þrábarni arnar.

hoddspennir vas hollr fjölmennum hersa stilli = *Jeg husker to glade vinterophold hos den muntre konge; jeg opnåede at sidde bænket hos den gavmilde fyrste; kongen gav villig udmærkede kostbarheder til krigeren (mig); jeg var venlig stemt mod hersernes fyrste med den talrige hird.*

30. Biðk þoll grænna skjalda halda hylli hilmis; askr Hrunnis ilja þilju beið þroska af því; vigfoldar vandar valdi, njót margra landa til itrar elli; nýtr vast oss, dolga fellir = *Jeg ønsker, at krigeren (jeg) må bevare kongens gunst; krigeren (jeg) fik trivsel af den; kriger, nyd (herredømmet over) mange lande til en herlig alderdom; du var os huld, fjenders banemand.*

31. Stáls dynblakka stökkvi samir minnask á lof stinngæðs þengils; aukum Yggs feng alms bifsoeki; né skal odds bláferla orbrjót þrjóta at stæra óð jarli; hrærum hrannir Hárs saltunnu = *Søfaren (mig) sømmer det sig at mindes at lovprise den modige fyrste; jeg vil digte om krigeren; krigeren (jeg) skal ikke svigte med at digte et kvad om jarlen; jeg vil sætte sangen i bevægelse.*

32. Skarpt él lindar snarvinda skýs þreifsk of Skúla; hvöss egg varð runnin hræs dynbrunnum i höggum; snjallr seimpreytir hjó hrafni ilstafna sveita; Páll varð falla framm und fit þrábarni arnar = *En hård kamp*

- 33 (*veggjat*). Lífs varð rán at hest rak hilmir rastar
raunum harðsveipaðastan reipum,
(reið sverð) skapat mjök ferðum; sjár hlaut við þróm þjóta
stöng óð þrátt á þingi þunghúfuðustu lungi.
þjóðsterk, liðu framm merki;
hrauð, of hilmis bróður,
hvöss egg friðar vón seggjum, 35 (*en forna skjálfhenda*).
spjót nýðu bló bita; Reist at Vágsbrú vestan,
búandmenn hlutu þar renna. varrsíma bar fjarri,
heitfastr hóvar rastir
hjaln-Týr svölu stýri;
34 (*flagðaháttir*). Flaust bjó hjalm-Týr svölu stýri;
folka treystir stókr óx, es bar blakka
fagrskjölduðustum öldum, brims fyr jörð et grimma
leið skar bragnings bróðir herfjöld (húfar svöldu)
hjartveggjuðustu reggi; hrannlád, búandmanna.

trivedes omkring Skule; den hvasse æg blev oversprøjtet med blod i hugene; den modige fyrste gjorde ravnens klør blodige; Paul måtte falde under ørnens fod.

33. Lífs rán varð mjök at raunum skapat ferðum; sverð reið; þjóðsterk stöng óð þrátt á þingi; merki liðu framm; hvöss egg hrauð seggjum friðar vón; bló spjót nýðu bita of bróður hilmis; búandmenn hlutu renna þar = *Døden blev, i høj grad ifølge hvad man ventede, tildelt mændene; sværdene blev svungne; den stærke fanestang gik kraftig frem på tinget; fanerne gled fremad; det skarpe sværd tilintetgjorde mændenes håb om fred; de brune spyd bed omkring kongens broder; bønderne måtte flygte der.*

34. Folka treystir bjó flaust fagrskjölduðustum öldum; bróðir bragnings skar leið hjartveggjuðustu reggi; hilmir rak rastar hest, harðsveipaðastan reipum; sjár hlaut þjóta við þróm þunghúfuðustu lungi = *Mændenes prøver bemandede skibene med mænd, udstyrede med meget smukke skjolde; kongens broder furede søen med skibet med det meget smukke sejl; fyrsten drev skibet fremad, forsynet med de meget stærke tove; søen bruste mod kanten af skibet med den meget tunge bov.*

35. Heitfastr hjalm-Týr reist hóvar rastir svölu stýri vestan at Vágsbrú; varrsíma bar fjarri; stókr búandmanna óx, es hrannlád et grimma bar herfjöld brims blakka fyr jörð; húfar svöldu = *Den oråholdende kriger furede de høje strømme med det kolde ror vestfra til Vågsbro; kælstriben nåde langt tilbage; bøndernes flugt tiltog, da den grumme sø førte en stor mængde skibe foran landet; bovene svæledes.*

36. Fullsterk herföng hristi hvatt, þás mjök löng véstöng reistisk; folk samði hringserk, en grams verk frömdusk; kaldr hjörr lék hönd; all-

- 36 (*þrihent*). Hristi hvatt, þás
reistisk,
herföng, mjök löng véstöng,
samði folk, en frömdusk,
fullsterk, hringserk, grams verk;
hönd lék, herjum reyndisk,
hjörr kaldr, allvaldr mannbaldr;
egg fráki breiða hjoggu
bragning fylking (stóð þing).
- 37 (*enn dýri háttr*). Vann, kann
virðum banna
vald, gjald, höfundr aldar,
ferð verð folka herði
fest mest, sás bil lestir;
hátt þrátt hölða áttar,
(hrauð auð jöfurr rauðum),
þat, gat þengill skatna,
þjóð, stóð af gram, bjóða.
38. Farar snarar fylkir byrjar,
freka breka lemr á snekkjum,
vaka taka visa rekkar,
viðar skriðar at þat biðja;
svipa skipa sýjur hepnar
sömum þromum i byr rommum;
Haka skaka hrannir blökkum
hliðar; miðar und kjöl niðri.
- 39 (*tiltekít*). Ok hjaldreifan
höfu
hoddstiklanda miklir,
morðflýtir kná mæta
malmskúrar dyn, hjalmar,
hjaldrs þás hilmir foldar
hugfærum gaf stæri,
ógusvellir fær allan,
jarldóm, göfugr sóma.

valdr reyndisk herjum mannbaldr; fráki bragning hjoggu breiða fylking egg; þing stóð = *De meget stærke rustninger rystedes stærkt, da den lange fanestang rejstes; mændene iførte sig brynjer og fyrstens gerninger udførtes; det kolde sværd spillede i hånden; fyrsten viste sig for mændene som en udmærket mand; jeg har hørt, at fyrsten udstyrede sin brede fylking med sværd; tinget stod.*

37. Ferð verð vann fest mest gjald folka herði; höfundr aldar, sás lestir bil, kann banna virðum vald; þengill skatna gat bjóða þrátt þjóð hölða áttar hátt; þat stóð af gram; jöfurr hrauð rauðum auð = *Mændene måtte, som de fortjænte, forpligte sig til at udrede krigeren en meget stor betaling; mændenes dommer, som hader nølen, ved at knække mændenes magt(lyst); mændenes fyrste kunde byde bændernes skare kraftig, hvorledes de skulde opføre sig; det udgik fra fyrsten; han viste sig meget gavmild.*

38. Fylkir byrjar snarar farar; freka breka lemr á snekkjum; visa rekkar taka vaka, biðja at þat viðar skriðar; hepnar sýjur svipa sömum skipa þromum i rommum byr; hrannir skaka hliðar Haka blökkum; niðar niðri und kjöl = *Fyrsten begynder en rask rejse; grådige bølger slår mod snekkerne, fyrstens mænd begynder at våge og kræver derpå løb af skibene; de heldige planker bevæger de prægtige skibskanter fremad i den stærke bølge; bølgerne ryster skibenes sider; under kølen bærer det fremad.*

39. Ok miklir hjalmar höfu hjaldreifan hoddstiklanda; — morðflýtir kná mæta malmskúrar dyn —, þás hilmir foldar gaf hugfærum hjaldrs stæri

40 (<i>greppaminni</i>). Hverr fremr hildi barra? hverr es mælingum ferri? hverr gerir höpp at stærri? hverr kann auð at þverra? veldr hertogi hjaldri; hann es first blikurmanni; hann á höpp at sýnni; hann véilir blik spannar.	hjör's vill rjóðr at riði reiðmalmr Gnitaheiðar; vígs es hreytt at hættis hvatt Niflunga skatti.
41 (<i>liðhendur</i>). Velr ítrhugaðr ýtum otrgjöld jöfurr snotrum; opt hefr þings fyr þrængvi þungfarmr Grana sprungit;	42 (<i>rétthent</i>). Alrauðum drifr auði; ógnrakkr frum Hlakkar veitk hvar vals á reitu verpr hringdropa snerpir; snjallr lætr á fit falla fagrregn jöfurr þegnum, ógnflýtir verr ýtum arm, Mardallar hvarma.

jarldóm; gøfugr ógnsvellir fær allan sóma = *Og store hjelme (?) hævede den kampglade gavmilde mand, — krigeren begiver sig (modig) ud i kamp —, da landets konge gav den modige kriger jarletitlen; den ædle kriger opnår al hæder.*

40. *Hvem holder hidsige kampe? Hvem er fjernt fra gniere? Hvem vinder større held? Hvem forstår at uidele rigdomme? — Krigeren volder kamp; han er fjærnest fra en gærrig mand; ham tilfalder så meget øjen-synligere held; han besnærer guld.*

41. Ítrhugaðr jöfurr velr snotrum ýtum otrgjöld; opt hefr þungfarmr Grana sprungit fyr þings þrængvi; hjör's rjóðr vill, at reiðmalmr Gnitaheiðar riði; Niflunga skatti es hreytt hvatt at vígs hættis = *Den ædelsindede fyrste giver de kloge mænd guld; ofte har guldet måttet springe itu for fyrsten; krigeren vil, at guldet spredes; rask kastes guldet bort hos krigeren.*

42. Alrauðum auði drifr; veitk hvar ógnrakkr Hlakkar snerpir verpr hringdopa á vals reitu frum; snjallr jöfurr lætr fagrregn Mardallar hvarma falla á fit þegnum; ógnflýtir verr ýtum arm = *Den funklende røde rigdom spredes; jeg ved, hvor den kampmodige kriger kaster ringe på mændenes arme; den modige fyrste lader guldet falde på mændenes arme; krigeren pryder mændenes arm.*

43. Snarr Baldr hjarar fremr aldir samþykkjar sökvi; gunnhættir kann hraða skipta glaðdript Grötta; féstriðir kná tryggva liði Fróða friðhygg; fjölvinjaðr meldr Fenju hylr falr alinveldi = *Den raske kriger hædrer*

- 43 (*minni aðalhenda*). Sam- 45 (*stamhendr. háttr*). Lætr
 pykkjar fremr sökkti undin brot brotna
 snarr Baldr hjarar aldir; bragningr fyr sér hringa,
 gunnhættir kann Gróttu sá tekr fyr men menja
 glaðdript hraða skipta; mætt orð of sik fættir;
 féstriðir kná Fróða armr kná við blik blikna
 friðbygg liði tryggva; brimlands viðum randa,
 fjölvinjaðr hylr Fenju þars hǫnd, at lið liðnar,
 falr meldr alinveldi. lýslóðar berr glóðir.
- 44 (*alhent*). Frama skotnar 46 (*samhent*). Virðandi gefr
 gram, gotnum virðum
 (gjof sannask) rǫf spannar, verbál liðar skerja,
 menstiklir, vensk, miklar gleðr vellbroti vellum
 manndýrðir vann skýrðar; verðung afarþungum;
 herfjöld (bera hǫlðar) ýtandi fremr ýta
 hagháls lagar stála auðs sæfuna rauðum,
 friðask sjaldan við valdi þars mætum gram mæti
 (vallands svala branda). marblakks skipendr þakka.

mændene med guld; krigeren ved hurtig at uddele det skinnende guld; den gavmilde mand sikrer mandskabet guld; guldet på den smukke grund dækker, bortgivet, armene.

44. Gram skotnar frama; menstiklir vann skýrðar miklar manndýrðir; rǫf spannar vensk gotnum; gjof sannask; herfjöld lagar hagháls friðask sjaldan við stála valdi; hǫlðar bera svala vallands branda = *Fyrsten opnår hæder; den gavmilde viste store udmærkede egenskaber; guldet gives mændene tit; gaven bliver til virkelighed; mængden af det smukke guld får sjælden fred hos krigeren; mændene bærer de kølige guldringe.*

45. Bragningr lætr undin brot hringa brotna fyr sér; sá fættir menja tekr mætt orð of sik fyr men; armr kná blikna randa viðum við blik brimlands, þars hǫnd berr glóðir lýslóðar, liðnar at lið = *Fyrsten lader de snode ringbrudstykker gå itu; den gulduddeler tager god omtale om sig for smykkerne; armen lysner på mændene ved guldet, hvor armen bærer guldringe, gledne til (armens) led.*

46. Virðandi liðar skerja gefr virðum verbál; vellbroti gleðr verðung afarþungum vellum; ýtandi auðs fremr ýta rauðum sæfuna, þars marblaks skipendr þakka mætum gram mæti = *Fyrsten giver mændene guld; han glæder hærden med det meget tunge guld; rigdomsgiveren hædrer mænd-*

<p>47 (<i>iðurmætt</i>) Seimþverrir gefr seima seimorr liði beima, bringmildan spyrk bringum hringskemmi brott stinga; baugstökkvir fremr baugum bauggrimmr hjarar drauga, viðr gullbroti gulli gullhætt skaða fullan.</p>	<p>heiðmönnum býr heiðis heiðmildr jöfurr reiðir; venr heiðfrömuðr heiðar heiðgjöf vala leiðar.</p>
<p>48 (<i>klífat</i>). Auðkendar verr auði auð-Týr boga nauðir, þar es auðviðum auðit auðs í gulli rauðu;</p>	<p>49 (<i>stúfr</i>). Hjaldremmir tekr Hildi, hringr brestr at gjöf, festa, hnigr und Hognar meyjar hers valdandi tjald; Heðins mála býr hvilu hjálmlestanda flestum, morðaukinn þiggr mæki mund Hjaðninga sprund.</p>

ene med det røde guld, hvor søfarerne takker den herlige fyrste for kostbarhederne.

47. Seimorr seimþverrir gefr liði beima seima; spyrk bringmildan hringskemmi stinga brott bringum; baugstökkvir bauggrimmr fremr hjarar drauga baugum; gullhætt gullbroti viðr gulli fullan skaða = *Den gavmilde gulddeler giver mændenes skare guld; jeg hører, at den ringmilde ringeder slynger ringene bort; den ringgrumme ringslynger hædrer krigerne med ringe; den guldgrumme guldbryder bringer guldet fuld fortræd.*

48. Auð-Týr verr auðkendar boga nauðir auði; þar es auðviðum auðit auðs í gulli rauðu; heiðmildr jöfurr býr heiðmönnum heiðis reiðir; heiðfrömuðr venr heiðar vala leiðar heiðgjöf = *Fyrsten omgiver armene med rigdom, så at de bliver let kendelige; dér får mændene rigdom, bestående af det røde guld; den gavmilde fyrste udstyrer armene på sine mænd; han vænner de strålende (hvide) arme til længaven.*

49. Hjaldremmir tekr festa Hildi; hringr brestr at gjöf; hers valdandi hnigr und tjald Hogna meyjar; Heðins mála býr flestum hjálmlestanda hvilu; Hjaðninga sprund þiggr mund, morðaukinn mæki = *Krigeren fæster Hilde; ringen brister til gave; hærens styrer segner ind under Hognes datters telt (∴ skjoldet); Hedins hustru (Hilde) bereder mange krigere hvile; Hjaðningernes kvinde (Hilde) modtager som brudegave et mordøget sværd.*

50. Yggs drósar eisa rýfr öld móðsefa tjöld; brún Hlakkar glöð stökkir firum í hugtúns hof; hræs dynbrimi svifr glugga glæs geðveggjar;

<p>50 (<i>meiri stúfr</i>). Yggs drósar rýfr eisa öld móðsefa tjöld, glóð stökk í hof Hlakkar hugtúns firum brún; geðveggjar svifr glugga glæs dynbrimi hræs, hvattr es hyrr at slétta hjaldrs gnaptur na aldrs.</p>	<p>52 (<i>skoðendr hátt</i>). Sær skjöld- ungs niðr skúrum, (sköpt) darraðar (lyptask), hrindr gunnfana grundar glygg of fræknum tyggja; geisa vé fyr vísa, veðr stöng at hlym Gungnis, styrk eru mót und merkjum malms of itran hilmí.</p>
<p>51 (<i>enn mesti stúfr</i>). Herstefnir lætr hrafn hungrs fullseðjask ungr, ilspornat getr örn aldrlausastan haus, vilja borg en vargr vigsára klifr grár, opt solgit fær ylgr (jöfurr göðr vill svá) blóð.</p>	<p>53 (<i>liðhendur</i>). Stjóri vensk at stæra stór verk dunu geira, halda kann með hildi hjaldr-Týr und sik foldu; harri slitr í hverri Hjarranda fót snerru, falla þar til fyllar fjallvargs jöru þollar.</p>

hvattr es hjaldrs hyrr at slétta gnaptur na aldrs = *Sværdet flænger mændenes bryster; den brune klinger springer i mændenes bryst; susende sværd svæver igennem det lyse brysts sår; sværdet er hvæstet for at jævne hovederne.*

51. Ungr herstefnir lætr hrafn fullseðjask hungurs; örn getr ilspornat aldrlausastan haus, en grár vargr klifr vigsára vilja borg; ylgr fær opt solgit blóð; jöfurr göðr vill svá = *Den unge hærfører lader raven blive fuldt mættet; örnen får betræde det livløse hoved, men den grå ulv betræder det sårede bryst; ulvinden får ofte blod at drikke; den gode fyrste vil det så.*

52. Darraðar skúrum skjöldungs sær niðr; sköpt lyptask; glygg hrindr gunnfana of fræknum grundar tyggja; vé geisa fyr vísa; stöng veðr at hlym Gungnis; styrk malms mót eru und merkjum of itran hilmí = *Fyrstens spydbyger falder ned; skafterne hæves; vinden udfolder fanerne omkring landets fyrste; mærkerne farer frem foran kongen; stangen trænger frem til kamp; kraftige våbenmøder er der under fanerne omkring den herlige fyrste.*

53. Stjóri geira dunu vensk at stæra stór verk; hjaldr-Týr kann halda foldu und sik með hildi; harri slitr Hjarranda fót í hverri snerru; þar falla jöru þollar til fyllar fjallvargs = *Krigeren vænner sig til at udføre store*

54 (<i>ragnarsh.</i>). Skýtr at Skoqlar veðri, en skjaldagi haldask, Hildar hlemmidrifu of hvítan þróm ritar; en i sæfis sveita at sverðtogi ferðar rýðr aldar vinr odda (þat es jarls megin) snarla.	stendr af stála skúrar stýrr ólitill Gauti, þás folks jaðarr foldir ferr sig-Njörðum varða.
55 (<i>torf-cinarsh.</i>). Hverr séi jofra oegi jarl fjölvitrum betra, eða gjarnara at gœða glym harðsveldan skjalda?	56 (<i>egilshátt.</i>). Hverr ali blóði byrsta bens rauðsýlgjum ylgi, nema svát gramr of gildi gróð dag margan vargi; gefr oddviti undir egg nýbitnar vitni, herr sér fenris filjar frammkló loðna roðna.

bedrifter; han forstår at holde landet i sin magt ved kamp; fyrsten ødelægger rustningen i hver en kamp; dér falder krigerne til nættelse for ulven.

54. Hildar hlemmidrifu skýtr at Skoqlar veðri of hvítan þróm ritar, en skjaldagi haldask; en aldar vinr rýðr snarla odda i sæfis sveita at sverðtogi ferðar; þat es jarls megin = *Kampbygen driver i slaget over den hvide skjolderand, men skjoldene holder stand; mændenes ven rødfarver rask oddene i blodet, hvor mændene kæmper; det er en jarls kraft.*

55. Hverr séi jarl betra fjölvitrum jofra oegi, eða gjarnara at gœða harðsveldan skjalda glym; ólitill stýrr stendr af stála skúra Gauti, þás folks jaðarr ferr varða foldir sig-Njörðum = *Hvem kan se en jarl, der er bedre end den meget vise fyrstebetvinger eller som er mere ivrig til at foretage en hårdtsvulmende kamp; stærk kamp udgår fra krigeren, når fyrsten begiver sig hen for at væрге landet mod krigerne.*

56. Hverr ali blóði byrsta ylgi bens rauðsýlgjum, nema svát gramr of gildi vargi gráð margan dag; oddviti gefr vitni undir, nýbitnar egg; herr sér loðna frammkló feuris filjar roðna = *Hvem skulde fæde den blodbørstede ulvinde med blodsturke, hvis ikke fyrsten foregæde ulvens hunger mængen en dag; fyrsten giver ulven sår, lige bidte af sværdsæggen; hæren ser ulvefodens lādne klo blive rød.*

57. Hilmir herðir hjalma skúrir roðnu sverði; hvitir askar hrjóta, brynju spangir hrynja; Hlakkar eldar hnykkja harða svarðar laudi; rimmu glóðir reinnu randa grand of jarli = *Fyrsten kæmper kraftig med det*

- 57 (*fleinshátr*). Hilmir hjalma skúrir
 herðir sverði roðnu,
 hrjóta hvítir askar,
 hrynja brynju spangir;
 hnykkja Hlakkar eldar
 harða svarðar landi,
 remma rimmu glóðir
 randa grand of jarli.
- 59 (*kimblabönd*). Hjalmlestir
 skekr Hristar
 hreggöld Sigars veggi,
 gramr lætr í byr brjóta
 brands hnigpili randa stranda;
 stálhrafna lætr stefnir
 styrvind of sik þyrja,
 þiggr at Gøndlar glyggvi
 gagn oddviti bragna sagna.
- 58 (*bragahátr*). Es til hjalma
 hyrjar
 herjum styrjar væni,
 þar svát jarl til ógnar
 egnir tognu sverði;
 sjá kná garð fyr grundu
 grindar Þundar jaðra,
 es skatna vinr skjaldar
 skyldisk galdr at fremja.
- 60 (*et meira kimblabönd*).
 Almdrósar skylr ísa
 ár flest meginbára sára,
 köenn lætr hvatt á hrønnum
 hjalmsvell jöfurr gella fella;
 styrjökla kná stiklir
 stinnr mens legi venja benja,
 lætr stillir frárfylla
 folk sund hjarar lunda unda.

blodige sværd; de hvide spydskafter knækker, brynjepladerne klinger; sværdene rykker kraftig hovederne af; sværdene foreger skjoldenes ødelæggelse omkring jarlen.

58. Herjum es væni til hjalma hyrjar styrjar, svát jarl egnir þar toguu sverði til ógnar; sjá kná garð Þundar grindar jaðra fyr grundu, es skatna vinr skyldisk at fremja galdr skjaldar = *Krigerne kan vænte kamp, således at jarlen der truer med sit dragne sværd; man kan se skjoldrækken foran landet, når mændenes ven skal kæmpe.*

59. Hjalmlestir skekr Sigars veggi Hristar hreggöld; gramr lætr brjóta randa hnigpili í byr brands stranda; stálhrafna stefnir lætr styrvind þyrja of sik; oddviti bragna sagna þiggr gagn at Gøndlar glyggvi = *Krigeren ryster skjoldet i kampen; fyrsten lader skjoldene brydes i slaget; skibenes styrer lader kampen rase omkring sig; mændenes anferer vinder sejr i slaget.*

60. Meginbára sára skylr flest ár almdrósar ísa; köenn jöfurr lætr hjalmsvell gella hvatt á fella hrønnum; stinnr stiklir mens kná venja styrjökla benja legi; frárfyllir lætr unda sund hjarar lunda fylla folk = *Den vældige blodbølge beskyller hvert år sværdene; den kyndige fyrste lader klingerne rask runge på sværdenes bølger; den ubøjelige fyrste vænner sværdene til blodet; den raske fyrste lader krigerens blod fylde sværdene.*

<p>61 (<i>en mestu kimblabönd</i>). Hræljóma fellr hrimi, tími hár vex of gram sára ára, frost nemr, of hlyn Hristar, Mistar herkaldan þröm skjaldar aldar; gullsendir brýtr grundar Hrundar gunnveggs stöfum leggi hreggi, (sóknvallar) spyrk (svelli) elli (svá skotnar þat) gotna þrotna.</p>	<p>hjórr véilir fjör) brynju éli; (vísi) heldr of fjörnís foldir, folk (skiptir svá boga driptum) skúrum lýstr of hilmi hraustan, (hans fregnum styr) Mistar regni.</p>
<p>62 (<i>hrynjandi h.</i>). Tyggi snýr á ógnar öru (undgagl veit þat) sóknar hagli, yngvi drifr (at hreggi hlifa</p>	<p>63 (<i>tröllsh.</i>). Stála kendi stökkvi- lundum styrjar valdi rauðu falda, rekkar stýrðu rétt til jarðar roðnu barði, austan fjarðar; oddum rendi eljunstrandir ýta ferðar bringa skerðir, hilmir stærði hvössu sverði heila grundar meginundir.</p>

61. Hræljóma hrimi fellr of Hristar hlyn; hár sára ára tími vex of gram; Mistar frost nemr herkaldan skjaldar þröm aldar; gullsendir brýtr gunnveggs stöfum leggi hreggi Rundar grundar; spyrk gotna elli þrotna; svá skotnar þat sóknvallar svelli = *Sværðbygen falder omkring krigeren; en stærk kamp vokser omkring fyrsten; kampfrosten bider mændenes meget kolde skjolderand; gulddeleren knækker krigernes lægge i (ved) kampen; jeg erfarer, at mændene berøves livet; således times det for krigeren.*

62. Tyggi snýr sóknar hagli á ógnar öru; — undgagl veit þat —, yngvi drifr brynju éli; hjórr véilir fjör at hreggi hlifa; Mistar regni heldr of fjörnís foldir — vísi skiptir svá boga driptum —, folkskúrum lýstr of hraustan hilmi; fregnum hans styr = *Fyrsten lader det sne med kampens hagl på krigerne — raven mærker det —; fyrsten sætter brynjens byge i gang; sværdet besnærer livet i kampen; valkyrjens regn raser omkring hovederne; — fyrsten styrer således buens hagl —; sværdbyggerne slår ned omkring den tapre fyrste; vi hører fortælle om hans kamp.*

63. Styrjar valdi kendi stála stökkvilundum falda rauðu austan fjarðar; rekkar stýrðu roðnu barði rétt til jarðar; bringa skerðir rendi oddum eljunstrandir ýta ferðar; hilmir stærði meginundir heila grundar hvössu sverði = *Krigeren lærte krigerne (fjenderne) at falde østen for fjorden (Viken); mændene havde styret den røde stavv lige til land; den gavmilde fyrste stødte oddene igennem mændenes bryster; fyrsten frembragte store sår i (mændenes) hoveder med det skarpe sværd.*

<p>67 (<i>háttlausu</i>). Ortak öld at minnum,
þás alframast vissak,
of siklinga snjalla
með sex tögum hátta;
sigt hafa veg né vellum,
es virðan mik létu,
á aldinn mar orpit
(þat's oss frami) jöfrar.</p>	<p>69. Kunn bjók kvæði
konungs bróður þjóð
(þann veitk þengil)
þrenn (fjólmannan);
framm skal en fjórða
folkglæðs vaða
ljóss elds lagar
lofun friðrofa.</p>
<p>68 (<i>tögdrápulag</i>). Fremstr vas Skúli.
Skala lof dvala;
semk mildum gram
mærd fjölsnærða;
meirr skalk stæri
stýrs hróðr fyrir
(kærr vask harra)
hers gnótt bera.</p>	<p>70 (<i>hagmælt</i>). Mitt's of mæti
mart lag bragar
áðr ókveðit
oddbraks spakan;
hlýtr grams geta
greppr óhneppra
skýrr skrautfara.
Skjöldunga ungr.</p>

modige fyrster, som jeg kendte som de allerypperste, til minde for mænd; ikke har de fyrster kastet hæder og guld i havet, hvormed de har hædret mig; det er os hæder.

68. Skúli vas fremstr [*forts. i v. 70.*]. Skala dvala lof; semk mildum gram fjölsnærða mærd; meirr skalk bera hróðr stýrs stæri fyrir hers gnótt; vask harra kærr = *Skule var den ypperste — rosen skal ikke opsættes; jeg digter om kongen en flertvundet lovprisning; fremdeles skal jeg fremføre en lov om krigeren for mændenes mængde; jeg var fyrsten kærr.*

69. Bjók konungs bróður þrenn kvæði kunn þjóð; þann þengil veitk fjólmannan; framm skal vaða en fjórða lofun folkglæðs friðrofa ljóss lagar elds = *Jeg har fuldført 3 digte om kongens broder, kendte af folk; den fyrste har mange mænd om sig; frem skal nu træde den fjerde lovprisning af den gavmilde fyrste.*

70. Mart bragar lag milt es áðr ókveðit of spakan oddbraks mæti; skýrr greppr hlýtr geta óhneppra skrautfara grams. Skjöldunga ungr [*v. 68.*] = *Flere af mine versemål er ikke før bleven benyttede i digt om den kloge kriger; en opvakt skjald må omtale fyrstens prægtig udstyrede tog. — ung af fyrster.*

71 (*grœnlenski h.*). Slóð kann sneiðir
 seima geima
 hnigfák Haka
 hleypa greypa,
 hinn's af hlunni
 hesta festa
 lætr leyfðr skati
 langa ganga.

73 (*nýi h.*). Ræsir glæsir
 Røkkva ðökkva
 hvítum ritum
 hreina reina;
 skreytir hreytir
 skafna stafna
 hringa stinga
 hjörtum svörtum.

72 (*enn skammti h.*). Gull kná,
 greppar,

glóa, róa,
 váss eru seggir
 samir framir;
 eik má und jöfri
 una bruna,
 þá nýtr vísi
 víðar skriðar.

74 (*stúfh.*). Hafrost hristir
 hlunnvigg tiggja,
 borðgrund bendir
 brimdýrs stýri;
 blö veit brjóta
 byrskið víði
 þøðharðr þørðum
 buðlungr þungan.

71. Sneiðir seima kann hleypa hnigfák Haka greypa geima slóð, hinn leyfðr skati, es lætr langa festa hesta ganga af hlunni = *Den gavmilde fyrste lader skibene løbe hen over den farlige sø, hin lovpriste fyrste, som lader skibene forlade rullerne.*

72. Gull kná glóa, greppar róa; framir seggir eru váss samir; eik má una bruna und jöfri; þá nýtr vísi víðar skriðar = *Guldet funkler, mændene ror; de dygtige mænd er udsatte for strabadser tilses; egen kan glæde sig ved at fare frem med fyrsten; da nyder fyrsten godt af skibets fart.*

73. Ræsir glæsir ðökkva Røkkva reina hreina hvítum ritum; hreytir hringa skreytir skafna stafna svörtum stinga hjörtum = *Fyrsten udstyrer prægtig de mørke skibe med hvide skjolde; den gavmilde fyrste pryder de glatte stavne på de sorte skibe.*

74. Hafrost hristir hlunnvigg tiggja; borðgrund bendir stýri brimdýrs; þøðharðr buðlungr veit blö byrskið brjóta þungan víði þørðum = *Havstrømmen ryster fyrstens skibe; den bøjer skibets ror; den kampfårde fyrste ser, hvorledes de sorte skibe bryder det tunge hav med stavnene.*

75. Frár fleinþollr lætr snekkjur hrinda hafbekks hniggrund stólum, þás mól falla; hergramr litr hirðmenn spennu hlummi, en raungóð ræði rög-

79 (<i>haðarlag</i>). Læsir leyfðr visi	81 (<i>en minni runh.</i>). Fluttak fræði
landa útstrandir bliðr ok bláskíðum barða randgarði; ern kná jarl þyrna oddum falbrodda jörð með élsnærðum jaðri hrænaðra.	of frama græði, tunga tæði, með tǫlu ræði; stef skal stæra stilli Mæra, hróðr dugir hræra, ok honum færa.
80 (<i>runhenda</i>). Lof 's flutt fjörum	82 (<i>en minsta runh.</i>). Slikt es svá,
fyr gunnǫrum (né spurð spǫrum spjöll) gram snǫrum; hefk hans fǫrum til hróðrs gǫrum ypt óvǫrum fyr auðs þǫrum.	siklingr á (ǫld þess ann) orðróm þann; jarla er austan ver skatna skýrstr Skúli dýrstr.

rask; stormen bryder bølgen; skibssiden skyder havet tilside; hæftig rystes det mørke sejl; vinden driver det frem; den herlige jarl lader ikke rebe sejlet.

79. Leyfðr bliðr visi læsir útstrandir landa randgarði ok barða bláskíðum; falbrodda ern jarl kná þyrna jörð með élsnærðum jaðri oddum hrænaðra = *Den lovpriste, venlige fyrste omgiver landets udkyster med skjoldgærde og sorte skibe; den spyðraske fyrste omgærder landet med den af byger omfurede kyst med spydsodde.*

80. Lof 's flutt snǫrum gram fyr gunnǫrum fjörum; né spǫrum spurð spjöll; hefk ypt fǫrum hans, gǫrum til hróðrs, fyr óvǫrum auðs þǫrum = *Louprising er fremført om den raske fyrste for de kampdjarve mænd; vi sparer ikke (at omtale) de bedrifter, vi har hørt; jeg har besunget hans rejser, fulde af ros, for de tapre mænd.*

81. Fluttak fræði með tǫlu ræði — tunga tæði — of frama græði; stef skal stæra stilli Mæra ok færa honum; dugir hræra hróðr = *Jeg har fremført et digt med tungen — den støttede mig — om ham, som erhverver sig ry; et stev skal dannes for Mörernes fyrste og bringes ham; det sømmer sig at digte.*

82. Slikt es svá; siklingr á þann orðróm; ǫld ann þess; Skúli, skatna skýrstr, er dýrstr jarla austan ver = *Således er det; det ry besidder*

83. Naðrs gnapa ógn alla
eyðis baugvalla
hlunns of hástalla
hestar svanfjalla;
orms es glatt galla
með gumna spjalla,
jarl fremr sveit snjalla;
slikt má skörung kalla.

84. Orð fekk gótt gramr,
hann es gunntamr,
mjök es fullframr
fylkir rausnsamr;
hinn es mól metr,
milding sizt getr
þann es svá setr
seggi hvern vetr.

85. Mærð vilk auka
Mistar lauka
góma sverði
grundar skerði;
dýrð skal segja
(drótt má þegja)
styrjar glóða
stökkvi-Móða.

86. Veitk hrings hraða
í holl laða,
gótt 's hús Hlaða,
hirð ǫlsaða;
drekk gramr glaða,
en at gjöf vaða
vitar valstaða,
vandbaugskaða.

fyrsten; mændene under ham det; Skule, den klogeste af mænd, er den herligste af jarler østfor havet.

83. Hestar svanfjalla eyðis baugvalla gnapa of hlunns hástalla alla naðrs ógn; glatt es með gumna spjalla orms galla; jarl fremr snjalla sveit; slikt má kalla skörung = *Den gavmilde fyrstes skibe rager hele vinteren op over de høje rullestokke; det går muntert til om vinteren hos mændenes ven; jarlen hædrer den modige skare; det kan man kalde en fremragende mand.*

84. Gramr fekk gótt orð; hann es gunntamr; fullframr fylkir es mjök rausnsamr; sizt getr milding, hinn 's mól metr, þann es setr seggi svá hvern vetr = *Fyrsten fik godt ry; han er kampvant; den fuldtapre fyrste er meget storladen og gæstfri; ikke gives der en fyrste, som vurderer sager, der således behandler sine mænd hver vinter.*

85. Vilc auka góma sverði mærð skerði Mistar lauka grundar; skal segja dýrð styrjar glóða stökkvi-Móða; drótt má þegja = *Jeg vil med tungen øge krigerens lov; jeg vil fortælle om krigerens herlighed; mændene bør tie.*

86. Veitk hrings hraða laða ǫlsaða hirð í holl; gótt es hús Hlaða; gramr drekk vandbaugsskaða glaða, en vitar valstaða vaða at gjöf = *Jeg ved, at den gavmilde fyrste indbyder den ælmætte hird i hallen; Lades hus er godt; fyrsten drikker krigerne glade, men ringe uddeles som gaver.*

- 87 (*en minni runh.*). Drifr
handar hlekk, þars hilmir drekk; mjök 's brögnum bekk; bliðskálar þekkr; leikr hilmis her hreingullit ker, segik alt sem er, við orða sker.
89. Hirð gerir hilmis kátt, holl skipask þröngt at gótt, auð gefr þengill þrátt, þat spyrr frammi í ótt; slíkt telk hilmis hótt, hans es rausn of mótt, jarl brýtr sundr í smátt slungit gull við þótt.
- 88 (*en minsta r.*). En þás hirð
til hallar hers oddviti kallar, opt tekr jarl at fagna við ótali bragna, búin es gjöf til greizlu at gullbrota veizlu, þröngt sitr þjóðar sinni, þar es mestr frami inni.
- 90 (*en minni runh.*). Mörg
þjóð ferr til siklings sala, sœmð es þar til allra dvala, tyggi veitir seima svala, satt es bezt of hann at tala; bresta spyrrjum bauga flata, bragna vinr kann gulli hata, æðri veitk at gjöflund gata grundar vörðr, fyr hringa skata.

87. Handar hlekk drifr, þars hilmir drekk; bekk bliðskálar 's brögnum mjök þekkr; hreingullit ker leikr við orða sker hilmis her; segik alt sem er = *Ringe uddeles, hvor fyrsten drikker; øllet er mændene meget køert; det rengyldne kar spiller mod fyrstens mænds tænder; jeg siger alt, som det er.*

88. En þás hers oddviti kallar hirð til hallar, — jarl tekr opt at fagna við ótali bragna —; es gjöf búin til greizlu at veizlu gullbrota; þjóðar sinni sitr þröngt; þar es mestr frami inni = *Men når hærens styrer kalder hirden til hallen —, jarlen modtager ofte et utal af mænd —, er en gave bereedt til skænk under den gavmilde mands gilde; mandefølget sidder tæt; derinde findes den største hædring.*

89. *Fyrstens hird bliver oprømt; hallen besættes tæt lige til døren; fyrsten giver altid rigdom; det vil erfares i efterslægten omtale; sådant regner jeg fyrsteskek; hans storladenhed er vældig; jarlen bryder i små stykker guldringen, der er sammenslynget med en snor.*

90. *Mange mænd begiver sig til fyrstens sale; der er hæder at vinde med hensyn til alt ophold; fyrsten yder svale ringe; det er bedst at tale sandt om ham: vi spørger, at flade ringe brister for den gavmilde mand; mændenes ven kan hade gullet; jeg ved, at ingen drot har fåt et ypperligere gavesind.*

91. Þiggja kná með gulli glöð húfar brutu haf ljót,
gotna ferð at ræsi mjöð; heim létk jöfur sótt,
drekka lætr hann sveit at sin Yngva lofar öll drótt,
silfri skenkt et fagra vin; jarls sák frama gnótt.
greipum mætir gullin skól,
gumnum sendir Rinar bál,
eigi hittir æðra mann,
jarla beztr, en skjöldung þann.
92. Getit vas grams fara, ormi veitti Sigurðr sár
gört hefk mærd snara, (slikt vas alt fyr liðit ár)
þengil mun þess vara, Ragnarr þótti skatna skýrstr,
þat namk litt spara; Skúli jarl es miklu dýrstr.
finnrat frœknara
fœði gunnstara
mann né mildara
merkir blóðsvara.
- 93 (*en minni runh.*). Pengill 95 (*málahátt*). Munðak
lætr hopp hrest, fluttak fjogur kvæði,
honum fylgir dýð mest, fimtán stórgjafar;
visi gefr vel flest hvar viti áðr orta
verból ok ólest; með æðra hætti
mærd of menglotuð
maðr und himins skautum.

91. Mændenes skare modtager glad mjöd tilligemed guld hos fyrsten; han lader skaren drikke den skønne vin hos sig af sølvkar; den gyldne skål møder hænderne; mændene sender han guld, den bedste af jarler; man træffer ingen ypperligere mand end den fyrste.

92. Fyrstens rejser blev omtalte; jeg har gjort et rask digt; det sparer jeg ikke; fyrsten vil vænte det; ingen kriger finder en taprere kriger eller mere gavmild mand.

93. Fyrsten udfører heldige dåder; han besidder stor kraft; fyrsten giver ringe i størst antal og hele; skibsstavnen brød det stygge hav; jeg besøgte fyrsten; alle mænd lovpriser ham; jeg har set jarlens store herlighed.

94. Gram; den ypperlige Krake udstrøde guld; jeg har hørt, at Hake kæmpede kraftig; alder; Sigurd bibragte ormen et sår; Ragnar ansås for at være den herligste af mænd — alt det skete for lang tid siden —; Skule jarl er den herligste af alle.

<p>96 (<i>fornyrðislag</i>). Ort 's of ræsi, þanns rýðr granar vargs ok ylgjar ok vópn litar; þat mun æ lifa, nema öld farisk, bragninga lof, eða bili heimar.</p>	<p>98 (<i>starkaðarlag</i>). Veitk verðari þás vell gefa, brøndum beita ok búa snekkjur, hæra hróðrar en heimdrega, unga jöfra, en auðspöruð.</p>
<p>97 (<i>bálkarlag</i>). Lyptak ljósu lofi þjóðkonungs; upp 's fyr ýta jarls mærd borin; hver myni heyra hróðr gjöflata seggr svá kveðinn seims ok hnossa?</p>	<p>99. Þeir ró jöfrar alvitrastir, hringum hæstir, hugrakkastir, vellum verstir, vígdjarfastir, hirð hollastir, happi næstir.</p>

95. *Jeg havde fyrsten 15 store gaver at takke, da jeg bragte Mörernes fyrste fire digte; hvor i verden ved nogen mand, at der før er digtet en lovsang om en gavmild mand med en ypperligere form.*

96. *Der er digtet om fyrsten, som rødfarver ulvens og ulvindens kæber og gør våbnene blodige; den fyrstes ros vil altid leve, medmindre menneskeheden går under eller verden går til grunde.*

97. *Jeg har fremført folkekongens lyse lov; jarlens ros er ført frem for mændene; hvilken mand skulde høre et således digtet kvad om en, som er karrig på guld og kostbarheder.*

98. *Veitk unga jöfra, þás beita brøndum ok búa snekkjur, verðari hæra hróðrar en heimdrega, [þás] gefa vell, en auðspöruð = Jeg kender unge fyrster, som svinger sværd og ruster snekker, mere værdige til lovsang end hjemmefædninger, [jeg kender dem som] giver guld [værdigere dertil] end en der sparer på guld.*

99. *De fyrster er de alviseste, de højeste ved ringe (rigdom), de modigste, værste mod guld, djærveste i kamp, huldeste mod hirden, nærmest ved held.*

100. *Jeg har gjort tydelig rede for versemålene; der er regnet*

100 (<i>ljóðaháttir</i>). Gløggva grein hefk gørt til bragar; svá 's tírótt hundrað talit; hróðrs ørverðr skala maðr heitinn vesa, ef svá fær alla höttu ort.	pás ek renna gat kaldan straum kili, kaldan sjá kili. 102. Njóti aldrs ok auðsala konungr ok jarl, þat 's kvæðis lok; falli fyrr fold í ægi, steini studd, en stillis lof.
101 (<i>galdralag</i>). Sóttak fremð, sóttak fund konungs, sóttak itran jarl, þás ek reist,	

3. Af et rellgiøst dígt (?)

Byskup, heyr á bæran
bragþótt gøfugs máttar.

4. Lausavísur.

1 (1221). Bjørn frá k brýndu jární (bragð gótt vas þat) lagðan, gerði Guðlaugr fyrðum geysihark, í barka;	auðkýfingr lét ævi óblíðr fyr Grásiðu; hvøss vas hon heldr at kyssa; harðmúlaðr vas Skúli.
---	--

ti gange ti; den mand skal ikke regnes for at være uværdig til ros, som således kan digte under alle verssmål.

101. *Jeg søgte (fik) hæder, jeg besøgte kongen; jeg besøgte den herlige jarl, da jeg ristede, da jeg befor den kolde strøm med kølen, den kolde sø med kølen.*

102. *Gið konge og jarl mátte nyde liv og rigdomssale; det er dígtets slutning; mátte jorden, stóttet ved sten, fór styrte í havet, en fyrstens ros (glemmes).*

3. Byskup, heyr á bæran bragþótt gøfugs máttar ... = *Biskop, hør på den ødle krafts dígt, der skal føres frem.*

4. 1. Frák Bjørn lagðan í barka brýndu jární — þat vas gótt bragð —; Guðlaugr gerði fyrðum geysihark; óblíðr auðkýfingr lét ævi fyr Grásiðu;

- 2 (1226). Els, varð mynd á es þingviðir þorðu
 mólum, þramskýs (í gný býjar
 meir á skylt til þeira títt gekk öld of óttu
 stála hjarls en Sturlu inn) harmsakar minnask.
 starr reifandi Skeifu;
 seggr vas samr at þiggja 4 (1238). Herfanga bauð
 sárþætr, es því mætir, Hringi
 margr verðr hræddr of hodda hjaldr einskopuðr galdra
 hald, en tregr at gjalda. (Gautr hvatti þrym þreyta
 þann) ok Hilditanni;
 3 (1229). Raun 's, at eigi einir oflengi veldr Yngva
 Eyfirðingar heyja ósætt, en vel mætti
 (drótt es sein til sätta) hersteftandi hafna
 snarþing fetilstinga, hans dóm, vólundr rómu.

hon vas heldr hvøss at kyssa; Skúli vas harðmúlaðr = *Jeg har hørt, at Björn blev stukket i halsen med skarpt jærn — det var et udmærket stik —; Gudløg gjorde mod mændene (Björn) et forførdeligt anfald; den umilde rigmand lod sit liv for Gråside; den var temlig skarp at kysse; Skule havde (også) en hård mund (jfr. I).*

2. Mynd varð á mólum; starr reifandi stála hjarls éls á meir skylt til þeira Skeifu en Sturlu; seggr vas samr at þiggja sárþætr; margr verðr hræddr of hald hodda, en tregr at gjalda, es því mætir = *Sagen blev ordnet; den ubøjelige kriger slægter mere Skeifa og hans æt på en Sturla; manden gik ind på at modtage sårbeder; mængen en bliver bekymret for pengenes besiddelse, men uvillig til at udrede, når det træffer sig.*

3. Raun 's, at eigi heyja Eyfirðingar einir snarþing fetilstinga — drótt es sein til sätta —, es þramskýs þingviðir þorðu minnask harmsakar; títt gekk öld inn of óttu í gný býjar = *Det har vist sig, at ikke holder Øfjordsmændene alene raske kampe — mænd er sene til fred —, eftersom krigerne turde mindes (hævne) deres smærte; tit gik mændene ind om morgenstunden, da det buldrede i gården.*

4. Einskopuðr galdra bauð Hringi ok Hilditanni herfanga hjaldr; Gautr hvatti þreyta þann þrym; oflengi veldr vólundr rómu ósætt Yngva; en vel mætti hersteftandi hafna hans dóm = *Tryllesangenens eneste skaber (Odin) bød Ring og Hildetanð at kæmpe, Gøt bød at holde den dyst; altfor længe volder kampsmeden ufred mellem fyrsterne; men hærstyreren kunde godt vrage hans dom.*

5. Liðð treir, Þórðr, en sex á hausti, en þá vas æðri hlutr þeira brøðra; rán vasa launat lýðum laust; ýskelfandi, úlfar gera svin samhlaupa,

- 5 (1239). Tveir lifð, Þórðr, heim, þás hónum sómi
 en þeira heyra bezt með eyrum;
 þá vas æðri hlutr bræðra þvit skilmildra skálda
 (rán vasa lýðum launat skörungmann lofak orvan;
 laust) en sex á hausti; hann lifi sælstr und sólu
 gera svín, en verðr venjask sannauðigra manna.
 vör ætt, ef svá mætti,
 ýskelfandi, ulfar,
 afarkaupum, samhlaupa.
6. Eyjolfi ber, elfar 7. Komk inn, þars sat svanni
 ulfseðjandi, kveðju Gerðr leysti sú svarðar
 svarðakr raðar garða.

Guðmundr Oddsson.

Ísländsk skjald, 13. árh.

Lausavísur.

- 1 (1219). Hvat skalk fyr mik byrjar hafs at herja
 hyrjar hyrsveigir mér eigi
 hreggmildir jöfurr leggja (sárs viðr jarl) á órar
 (gram fregnk at því gegnan) ættleifðir (svan reifðan).
 geirnets sumar þetta?

ef svá mætti; en vör ætt verðr venjask afarkaupum = *Nu lever (kun) I to, Torð, men seks i sidste efterår; da var de brødres lod bedre; plyndringen blev ikke lønnet mændene blidt; kriger, ulvene bevirker, at svinene slutter sig sammen, hvis det kunde mage sig således; men vor slægt må vænne sig til hårde handeler.*

6. Elfar ulfseðjandi, ber Eyjolfi kveðju heim, þás sómi hónum heyra bezt með eyrum; þvit lofak orvan skörungmann skilmildra skálda; hann lifi sælstr sannauðigra manna und sólu = *Søfarer, bring Eyjolv min hilsen, som det sømmer sig bedst for ham at høre med sine øren; ti jeg priser den raske dygtige blandt de retskafne skjalde; leve han som den rigeste af alle i sandhed rige mænd på jorden.*

7. Komk inn, þars svanni, svanna vænstr, sat i ranni; sú Gerðr svarðar garða raðar leysti svarðakr = *Jeg kom ind, hvor kvinden, dejligst af kvinder, sad i huset, den kvinde var ifærd med at rede sit udslagne hår.*

[G.] 1. Hvat skalk leggja fyr mik þetta sumar, geirnets hyrjar hregg-

- 2 (1222). Norðr bera gæti- skapat vann, hinn es höppum,
Gautar hestrennir, veldr flestum,
geira stígs at vígi hás fyr hernað stóran
Hamðis væðr (á heiðar höfuðviti griðbitum.
hagl snýr) á vit Bagla;
skyldut flærðar fyldir
festendr lagar hesta,
harðr getk vist at verði
várr fundr, reka undan.
- 4 (1228). Varðk, þars víga
Nirðir
valskóð ruðu blóði,
gnýr óx Gøndlar skúra,
gagnhræddr svát bar magni;
sjalfr lagða ek, sveigðar
sárs fell blóð á árar
litt, vask heldr i hættu,
haus minn á fjöl stinna.
- 3 (1222). Stórlátr hefir Sturla
(stendr hrafn á ná), jafnan
Kistr ræðr tiri ok trausti,
Tuma hefndir vel efndar;

míldr jöfurr?; fregnk gegnan gram at því; mér byrjar eigi at herja á órar ættleifðir, hafs hyrsveigir; jarl víðr sárs svan reifðan = *Hvad skal jeg foretage mig denne sommer, krigerske fyrste? jeg spørger den dygtige fyrste derom; det sømmer sig ikke for mig at hærje på mit fædreland, gavmilde mand; jarlen glæder raven.*

2. Gæti-Gautar geira stígs bera Hamðis væðr norðr at vígi á vit Bagla; hagl snýr á heiðar; skyldut flærðar fyldir festendr lagar hesta reka undan; getk, at várr fundr verði vist harðr = *Krigerne bærer rustningen nordpå imod Baglerne til kamp; haglen sner på hederne; de svigfulde mænd skulde ikke undslippe; jeg mener, at vort møde bliver tilvisse hårdt.*

3. Stórlátr Sturla hefir efndar vel hefndir Tuma — hrafn stendr á ná — Kistr ræðr jafnan tiri ok trausti; hásk hestrennir, hinn es veldr flestum höppum, vann skapat griðbitum höfuðviti fyr stóran hernað = *Den stolte Sturla har vel udført hævnen efter Tume — raven står på ligene — Krist råder altid for hæder og støtte; søfareren, han som besidder de fleste held, gav fredsforstyrrelserne en hovedstraf for deres store røvertog.*

4. Varðk gagnhræddr, svát bar magni, þars víga Nirðir ruðu valskóð blóði; gnýr Gøndlar skúra óx; sjalfr lagða ek haus minn á stinna fjöl; vask heldr i hættu; blóð fell á litt sveigðar sárs árar = *Jeg blev lamslåt af skræk, så at det overvældede mig, der hvor krigerne rødførvede våbnene i blød; kampen voksede; selv lagde jeg mit hoved på det stive bræt; jeg var i en stor fare; blodet strømmede på de ubøjelige sværd.*

5. Vist hafa menn, þeirs nenna mestu ofstæki, minzk föður síns; ferð rauð flein ok höðvar ský at morði; þá fór hafa synir byrjat litt haldkvæma

<p>5 (1228). Vist hafa minzk,
peirs mestu,
menn, ofstæki nenna,
(ferð rauð flein at morði)
föður sins (ok ský böðvar);
þá hafa litt för (frétnum
fyr gerð) synir byrjat
(her gezk hnepst til Snorra)
haldkvæma Þorvaldi.</p>	<p>7 (1232). Hvárt munu, Hildar
kerta
hregg kom öst at seggjum,
(raun sleit ór því) Ránar
ræfrfirðingar virða,
at, stála hjarls, Sturla,
steinrunnins, mun kunna,
valr fekk blóðs í byljum
bráðir, stórt at ráða.</p>
<p>6 (1229). Höfðinginn fór hingat
harðgeðr til Vatsfjarðar,
hugði vætr á vægðir,
vestr rausnar-för mesta;
mjök hefr málalykðir
menrýranda ens dýra,
vegr Sturlu þvarr varla,
vandat heilagr andi.</p>	<p>8 (1232). Guldu grimdar fyldir
gljúfrs bestinga vestan
strætis stórrar lautar
stiklendr tíund mikla;
létusk einn dag (itrum
arnsprengi) framgjarnir
(svá hykk) fíknir (til tókusk)
tveir höfðingjar þeira.</p>

Þorvaldi; her frétnum gezk hnepst til Snorra fyrir gerð—*Tilvisse har de mænd, som er besjælede af stor voldsomhed, hævnret deres fader; mændene har rødfarvet spyd og skjolde i kampen; det tog har sønnerne gjort til lidet gavn for Torvald, de spørgelystne mænd synes mindst om Snorre for handlingen.*

6. Höfðinginn fór harðgeðr hingat til Vatsfjarðar vestr mesta rausnar-för; hugði vætr á vægðir; mjök hefr heilagr andi vandat málalykðir ens dýra menrýranda; vegr Sturlu þvarr varla = *Hövdingen foretog hårdtsindet her vesterpå til Vatsfjord en overmåde stolt og virksom rejse; han tænkte ikke på eftergivenhed; i høj grad har den hellige ånd afgjort den herlige mands sag med omhu; Sturlas hæder forringedes ikke.*

7. Hvárt munu Ránar-ræfrfirðingar virða — öst hregg Hildar kerta kom at seggjum (raun sleit ór því) —, at Sturla mun kunna at ráða stórt; valr blóðs fekk bráðir í byljum steinrunnins stála hjarls = *Mon Isfjordingerne vil have den opfattelse — en hæftig kamp overraskede mændene (erfaringen viste det) — at Sturla forstår sig på store foretagender; ravnene fik bytte i kampen.*

8. Grimdar fyldir stiklendr stórrar lautar gljúfrs strætis bestinga vestan guldu mikla tíund; létusk tveir fíknir höfðingjar þeira einn dag framgjarnir; hykk svá tókusk til itrum arnsprengi = *Mændene vestfra, opfyldte*

Játgeirr Torfason.*Íslandsk skjald, 13. árh.***Lausavísa (1222).**

Rjóðr sák hlækinn heðna	þat frákn líkn, es lékum,
hjaldrdrifs á Kýrfjalli	lungtors, við Ribbunga,
stírðaurriða storðar	dásinn lá at við dísí
stórfjarri mér Þóri;	dvergranns í Túnsbergi.

Eyjólfr Brúnason.*Íslænder, 13. árh.***Lausavísa (o. 1225).**

Kaupir þrr, né eyri	orðrakkr ilja snekkjur
allrifum skal hlífa,	austroenna sér flausta.

Ormr svínfellingr.*Íslænder, 13. árh.***Lausavísa (1228).**

Mikil var ős, þás Ysju	sárs ruðu seggir dreyra
aldrtjón buðu ljónar;	svell, áðr Þorbjörg felli;

af grusomhed, kom til at betale en stor tiende; to af deres hidsige hovinge tede sig en dag som meget virkelystne; således ved jeg er det lykkes for den udmærkede kriger (Sturla, 3: at hævne sig).

[J.] Rjóðr hjaldrdrifs storðar stírðaurriða, sák hlækinn heðna Þóri stórfjarri mér á Kýrfjalli; þat frákn líkn lungtors, at dásinn lá við dvergranns dísí í Túnsbergi, es lékum við Ribbunga = *Kriger*; jeg så den kælné Tore stik langt borte fra mig på Kýrfjæld; det har jeg hørt var hans hjertes fryd, at den dovne lå hos kvinden i Tønsberg, da vi legte med Ribbungerne.

[E.] Órr austroenna flausta orðrakkr kaupir sér ilja snekkjur, né skal hlífa allrifum eyri = *Den orddjærve styrer af norsk skib [en norsk købmand] køber sig fod-fartøjer [sko]; man skal ikke spare på de rigelige penge (man har).*

[O.] Mikil ős var, þás ljónar buðu Ysju aldrtjón; seggir ruðu sárs

föður dauða rak fœðir
fölu blakks með saxi,

Þórðr var hættr í hörðum
hjørleik guma fjörvi.

Árni Magnússon óreiða.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1228).

Öld hefr Ysju felda
óframliga gamla,
þars brandr við rif rendi
rauðr kerlingu snauðri;

mintusk mest, þás ræntu,
(mikill svarmr var þar) barmar,
skjöld bar herr ór hjaldri
happsnauðr, föður dauða.

Sturla Sigvatsson.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1228).

Risu, þás önd lét Ysja
aldræn í gný skjalda,
sterk frákr stjól í myrkri,
stór tíðendi, riða;

sýnt var, at seggir mintusk
sins, þás friðr tók dvina,
(opt rekr öld til heipta
ofnauð) föður dauða.

svell dreyra, áðr Þorbjörg felli; fœðir fölu blakks rak föður dauða með saxi; Þórðr var hættr fjörvi guma í hörðum hjørleik = *Der var en stærk tummel, da mændene tog Ysja af dage; mændene farvede sværdene blodige, før Torbjörg faldt; krigeren hævnede sin faders død med sværdet; Tord var færlig for mændenes liv i den hårde kamp.*

[Á.] Öld hefr felda gamla Ysju óframliga, þars rauðr brandr rendi við rif snauðri kerlingu; barmar mintusk mest dauða föður, þás ræntu — þar var mikill svarmr —; herr bar happsnauðr skjöld ór hjaldri = *Mændene har føldet den gamle Ysja lidet hæderfuldt, hvor den røde klinge ramte den fattige gamle kones ribben; brødrene hævnede stærkt deres faders død, da de plyndrede — dér var en stærk tummel —, hæren bar lidet heldig skjoldene ud af kampen.*

[S.] Stór tíðendi risu, þás aldræn Ysja lét önd í skjalda gný; frákr sterk stjól riða í myrkri; sýnt var, at seggir mintusk dauða föður sins, þás friðr tók dvina; opt rekr ofnauð öld til heipta = *Der opstod store tidender, da den bedagede Ysja lod sit liv i kampen; jeg har hørt, at de stærke våben blev svungne i mørket; det var klart, at mændene hævnede deres faders død, da freden endte; ofte driver stærk tvang folk til vredsgærringer.*

Svertingr Þorleifsson.*Islænder, 13. árh.***Lausavísur (1228).**

1. Hqrð er heimsókn orðin;
hafa mun svinn at minnum
qld, hvé ýtar guldu
yfirmanns bana sannan,
er ráfaka røku
reiðendr gota meiði
hárðs ór Breiðafirði
braut sjaldfarnar lautir. | 2. Feldit Ysju aldir
(ill verk friði spilla),
áðr nema ólmu réði
Jóans feðr Hnikars veðri;
víst hefr minzk et mesta
mágs brennu arngrennir
(þverr þó þinn vegr Snorri)
þingriks með kviðlingum. |
|---|--|

Óláfr Brynjólfsson.*Islænder, 13. árh.***Lausavísa (1228).**

Síns mágs hefir sveigir
snákhauðrs rekit dauða,
hár lék hyrr of stýri
hjørþings, með kviðlingum; | þó 's élviðum Ála,
ættstors, at brag Snorra,
eldr fór afla gjöldum
itrmennis, stoð lítil. |
|---|--|

[S.] 1. Hqrð heimsókn er orðin; hafa mun svinn qld at minnum, hvé ýtar guldu sannan bana yfirmanns, er ráfaka reiðendr ráku hárðs gota meiði braut ór Breiðafirði sjaldfarnar lautir = *Der er sket en hård hjem-søgelse; kloge mænd vil længe mindes, hvor eftertrykkelig mændene hævnede høvdingens død, da søfarerne drev krigeren (Sturla) bort fra Bredefjord(segnene) ad veje, der sjældent befares.*

2. Aldir feldit Ysju, nema Jóans feðr réði áðr ólmu veðri Hnikars; ill verk spilla friði; víst hefr arngrennir minzk et mesta brennu þingriks mágs með kviðlingum; þó þverr þinn vegr Snorri = *Mændene vilde ikke have fældet Ysja, medmindre Jons fader (Snorre) i forvejen havde været tilskynder til den hidstige kamp; slette gerninger fordærver freden; tilvisse har krigeren (Snorre) for en god del hævnet sin tingmægtige mágs indebrænding med kvædinger; din anseelse går stærkt tilbage, Snorre.*

[Ó.] Sveigir snákhauðrs hefir rekit dauða mágs síns með kviðlingum; hár hyrr lék of stýri hjørþings; þó 's élviðum Ála lítil stoð at brag Snorra; eldr ættstors itrmennis fór afla gjöldum = *Manden har hævnet sin mágs død med kvædinger; den høje ild flammede omkring krigeren; dog er der*

Óláfr Lögsson, svartaskáld.

Íslandsk skjald, 13. árh.

1. En drape om kong Hakon (?)

1. Gjarn emk máls of	2. Hreinstólpa átt hjálpar,
Mørnar	herrekkir, brag þekkja;
mæring þanns blik særir	hátt sitið hans í réttu
	hvarmætr skörungur sæti.

2. En drape om Skule jarl.

Skúla 'r bezt und báli
byrræfrs sköpuð ævi.

3. En drape om Kristus (?)

1. Heldr var hönnum, er seldi,	2. Tungl gaft tryggvinn engla
harðkeypt, sonu jarðar	talið dögr, megin lægis,
oss stillir þat alla,	fekk hlýrnir stað stjörnum,
auðigt líf fyrir dauða.	sterkr ok aldir merkja.

en ringe støtte for mændene i Snorres digt; det bål, som den ætstore, udmærkede mand omkom i, har ført til gengæld.

[Ó.] 1. 1. Emk gjarn máls of mæring, þanns særir blik Mørnar = *Jeg er villig til at tale om den fyrste, der uddeler guld.*

1, 2. Herrekkir, átt þekkja brag hjálpar hreinstólpa; sitið, skörungur, hvarmætr, hátt í réttu sæti hans = *Fyrste, du kan kende hjælpens rene støttes (hellig-Olafs?) digt; du, i alle henseender udmærkede mand, sidder højt på hans rigtige trone.*

2. Skúla 'r sköpuð bezt ævi und báli byrræfrs = *Skule har fåt det bedste liv under solen.*

3, 1. Heldr var hönnum harðkeypt, er seldi auðigt líf fyrir dauða; þat stillir oss alla jarðar sonu = *Det var ham meget dyrekøbt, som lod sit rige liv for døden; det bringer os alle jordens sønner ro.*

2. Sterkr tryggvinn engla, gaft tungl merkja talið dögr, megin lægis ok aldir; hlýrnir fekk stjörnum stað = *Englenes stærke, trofaste ven, du gav himmellegemer for at mærke de talte halvøgn, havets styrke og sekler; himlen gav stjærnerne sted.*

4. Af et kærlighedsdigt (?)

1. Freyju angan leygjar. 2. Hög leit hvarma skógar
hlaðnorn við mér stjörnum.

5. Lausavísa (o. 1230).

Höldum vér of hildar	meðan hreggstærir hirir
hyrrjóðanda fróðum,	hjalma, þings, i bingi
nýtir hann at hreyta,	siks hjá sinni leiku,
höfuðvörð, móins jörðu,	svá kátr unir gáti.

Guðmundr Ásbjarnarson.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1237).

Beiðisk illra orða	eltr var austan glanni,
umsnuðrandinn borða;	ógiptan skaut manni
fæddr var á beinum þorðum	(háð samir mistar meiði)
barkhrjóðr i Austfjörðum;	yfir Móðrudalsheiði.

Þórir jökull.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1238).

Upp skalt á kjöl klifa,	kostaðu hug þinn herða,
köld er sævar drifa;	hér skaltu lífit verða;

4. 1. [*Er usammenhængende*].2. Hög hlaðnorn leit hvarma skógar stjörnum við mér = *Den kyndige kvinde så på mig med sine øjne*.5. Vér höldum höfuðvörð of fróðum hildar hyrrjóðanda; — hann nýtir at hreyta móins jörðu, — meðan hjalma siks hreggstærir hirir i bingi hjá leiku sinni; svá kátr unir gáti þings = *Vi holder hovedvagt over den kyndige kriger, — han glæder sig ved at uddele guld —, medens krigeren har det lunt i sængen hos sin veninde (hustru); meget glad nyder han samværets glæder*.[G.] *Han som snuser omkring spisebordene ønsker (udæsker til) onde ord; barkæderen blev ernæret i Østfjordene med knuste (fiske-) ben; den kåde bengel blev fordrevet østfra, ulykken førte ham over Móðrudals-hede; han fortjæner spot.*

skafi beygjattu skalli,
þótt skúr á þik falli;

ást hafðir þú meyja;
eitt sinn skal hverr deyja.

Snækollr Gunnason.

Nordmand, 13. árh.

Lausavísa (1239).

Skalk aldri,
þótt ek ey lifa,
sýslu beiðask
á Sunnmæri,

þvit fluttu mik
fjandmenn þaðan
Björgynjar til
at boði hilmis.

Gunnarr.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1244).

Herðar laust hrings Njörðr
horni, varat brynþorn,
á Birni, bilgjarn
blunda, fyr Geirmund;

steypask tók galinn glópr,
gauri varð fyr nössum aurr;
þetta þótti þjóð gott;
Þorgisl samði honum písl.

[P.] *Du skal krybe op på kælen; koldt er søens skumsprøjt; stræb efter at gøre dig modig; her skal du miste livet; træk ikke op til gråd, skaldepande, selv om en byge overfalder dig; mærs kærlighed nød du; engang skal enhver dø.*

[S.] *Aldrig skal jeg, selv om jeg skulde leve i al evighed, bede om syssel på Söndmøre, ti mine fjender førte mig derfra til Bergen ifølge fyrstens bud.*

[G.] *Hrings Njörðr laust herðar á Birni horni fyr Geirmund; brynþorn varat bilgjarn blunda; osv. = Krigeren kastede et horn mod Björns skulder for at hævne Geirmund; han var uvillig til at blunde (lade som han intet så); den galne tåbe styrtede forover; tølperens næse ramte skarnet; dette syntes folk godt om; Þorgisl var det, som straffede ham.*

[I.] *1. Þorðr óð i stríðum styr fyr skjöldu; strengs hagl kom á drengi; endr rifu ímunvindar Yggjar tjöld; Sigars tjalda galdr-Freyr nam grenna gunnmana; ormr vigs stóð í vörnum val; sköð drifusk blóði = Tord*

Ingjaldr Geirmundarson.

Íslensk skjald, 13. árh.

1. Atlöguflökkr (1244).

1. Þórðr óð i styr striðum,
strengs kom hagl á drengi,
endr rifu imunvindar
Yggjar tjöld, fyr skjöldu;
gunnmána nam grenna
galdr-Freyr Sigars tjalda,
ormr stóð i val vörnum
vigs skóð drifusk blóði.	stærðisk hjaldr, en hurðir
Hárs, reiddusk skip, meiddusk,
búkr fell á Val vika,
vápnadóms, at rómu.
2. Rit varð rauð at mæta
(ruðusk spjót i val) grjóti,
gustr knúði mjök mistar,
mein fekk herr af steinum;	3. Þórðr vann flest, þars
fyrðar,
fleinhregg, brutu eggjar;
framr gat sonr at semja
Sigvats dunur vigra;
ógnrökkum frákk ekki
allsnart i styr hjarta,
þars hraut á sæ sveiti,
sverðálfi mjök skjálfa.

trængte frem foran skjoldene i den hæftige kamp; pilene ramte mændene; kampstormene flængede dengang skjoldene; krigeren huggede skjoldet itu; sværdet stod i de varme lig; våbnene farvedes i blod.

2. Rauð rit varð at mæta grjóti — spjót ruðusk i val — gustr mistar knúði mjök; herr fekk mein af steinum; hjaldr vápnadóms stærðisk, en hurðir Hárs meiddusk at rómu; skip reiddusk; búkr fell á Val vika = *Det røde skjold måtte møde stene — spydene rødfarvedes i de faldnes lig — kampen rasede stærkt; mændene fik men af stenene; kampen voksede, men skjoldene ødelagdes i kampen; skibene svingede; mændene faldt sønderhugne på skibene.*

3. Þórðr vann flest fleinhregg, þars fyrðar brutu eggjar; framr sonr Sigvats gat at semja vigra dunur; frákk allsnart hjarta skjálfa ekki mjök ógnrökkum sverðálfi i styr, þars sveiti hraut á sæ = *Tord vandt sejr i de fleste kampe, hvor mændene brød sværdsæggene; Sigvats dygtige søn havde kampe; jeg har hørt, at det meget modige hjerte ikke bævede synderlig for den kampmodige kriger i kampen, hvor blodet strømmede ud i havet.*

4. Hildar garðs svipknýjandi myndi sít flýja á sundi frá hörðu hretviðri geirfletja, ef sumir hlunnfáks runnar stœði hótí fastara; gautar hjaldrs

<p>4. Myndi sizt á sundi
svipknýjandi flyja
hildar garðs frá hórðu
hretviðri geirfletja,
ef (hjaldrs reitar) hóti
hlunnfáks sumir runnar
(gunnlátrs ruðu gautar
glæðr) fastara stæði.</p>	<p>lýð frá k lif við dauða
liðveljanda selja,
en þess er grið grendusk
galt Leirhafnar-Hjalti.</p>
<p>5. Hraud, þars hermenn kniðu,
hlutvandr, dunur randa,
(menn vissu þat) þrenna
Þorðr hlaupmari borða;</p>	<p>6. Íms hafði lið ljóma
leikherðandi verðar
(ruðusk mál) i styr (stála
stinn) tveim hlutum minna;
því frá k Þundar skýja
þingeggjanda leggja
gunnar eims frá glaumi
græðis skið of síðir.</p>

2. Brandsflokkr (o. 1246).

<p>1. Vell gaf varga fyllir
vingóðr kyni þjóðar;
veitti auð sás átti
oddrógs boði gnógan;</p> | <p>bliðr var orr af auði
oddstiklandi miklum;
þær lifa vist er váru
vinsæls skörungs minjar.</p> |
|---|--|

reitar ruðu gunnlátrs glæðr = *Krigeren vilde mindst af alt have flygtet ud af den hårde kamp på søen, hvis nogle af mændene havde stået noget fastere; krigerne rødfarvede sværdene.*

5. Hlutvandr Þorðr hraud þrenna borða hlaupmari, þars hermenn kniðu randa dunur; menn vissu þat; frá k lýð selja liðveljanda lif við dauða; en Leirhafnar-Hjalti galt þess, er grið grendusk = *Den retskafne Tord ryddede tre hurtige skibe, hvor hærmændene havde kamp; det vidste man; jeg ved, at mændene solgte anføreren deres liv for døden; og Hjalte fra Lerhavn måtte undgælde for at freden brødes.*

6. Íms verðar ljóma leikherðandi hafði tveim hlutum minna lið i styr; stinn mál stála ruðusk; því frá k Þundar skýja þingeggjanda leggja of síðir græðis skið frá gunnar eims glaumi = *Krigeren havde to tredjedele mindre mandskab i kampen; de ubøjelige sværd rødfarvedes; derfor ved jeg, at krigeren omsider trak sine skibe ud af kampen.*

2. 1. Vingóðr varga fyllir gaf kyni þjóðar vell; oddrógs boði veitti auð, sás átti gnógan; bliðr oddstiklandi var orr af miklum auði; þær minjar vinsæls skörungs, er váru, lifa vist = *Den vennesæle kriger gav folk guld; krigeren gav rigdom, han som ejede overflod; den venlige*

<p>2. Mætr fekk orðstir ýta
álmrjóðandi góðan;
itr kunni blik brjóta
Brandr glymfjóturs landa;
litt unni sá sleitum
seims hyrbroti geima;
opt gefna lét jafnan
oddrjóðr vinum hodka.</p>	<p>4. Skiptu sköp sem optar,
skörungr fell i dyn hjörva
æztr með orðstir beztan,
ósvifr fira lífi;
fár má fleina skúrar
frægr aldragi bægja
seiðs né sinum dauða
svipskorðandi forða.</p>
<p>3. Hreggsulli tók halla,
hné ferð i dyn sverða,
sköglar fúrs á skýra
Skagfirðinga stírdum;
hvits hefr hundrað látizk
hjaldrlands i styr manna,
(trautt má tal þats hittum)
tírett (ór því fættask).</p>	<p>5. Élgrundar, hjarg öndu,
æztr þjóðkonungr, mæztri
(góðs samir buðlung beiða)
Brands (við fjörnir landa);
hvild fær öðlingr aldar
alviss paradisar,
prútt sás pislum léttir,
Páls bróður, frið, sölu.</p>

mand var gavmild med sin store rigdom; det minde om den vennesele fremragende mand, som der var, vil tilvisse leve.

2. Mætr álmrjóðandi fekk góðan orðstir ýta; itr Brandr kunni brjóta blik lauda glymfjóturs; litt unni sá geima hyrbroti seims sleitum; oddrjóðr lét jafnan opt gefna hodka vinum = *Den udmærkede kriger vandt godt ry blandt mænd; den herlige Brand vidste at bryde guldet; lidet elskede den gavmilde mand at holde guldet tilbage; krigeren gav tit og ofte guld til sine venner.*

3. Stírdum sköglar fúrs hreggsulli tók halla á skýra Skagfirðinga ferð hné i sverða dyn; tírett hundrað manna hefr látizk i styr hvits hjaldrlands; trautt má tal, páls hittum, fættask ór því = *Den voldsomme kamp kom til at gå ud over de udmærkede Skagfjordinger; mændene segnede i kampen; et hundrede er faldne i slaget; næppe vil dette tal, som vi har erfaret, blive forminsket.*

4. Sköp ósvifr sem optar skiptu fira lífi; æztr skörungr fell i hjörva dyn með beztan orðstir; fær fleina skúrar seiðs svipskorðandi frægr má bægja aldragi né forða dauða sinum = *Skæbnen, umild som oftere, har gjort ende på mændenes liv; den ypperlige høvding faldt i kampen og vandt udmærket ry; ingen nok så berømt kriger formår at hindre døden eller udskyde sin død.*

5. Æztr þjóðkonungr élgrundar, hjarg mæztri öndu Brands; samir beiða góðs við buðlung landa fjörnir; alviss öðlingr aldar, sás léttir prútt

6. Mildr réð skemr en skyldi viggs megu varla hyggja
 skjaldreyrs hǫtuðr aldri; veðrtams svana beðjar
 þrymkennis tók þannig áms bliknjótar itrir
 þungr harmr sonu unga; auðmilds skörungs dauða.

3. Lausavísa (1245).

Hvatr ferr hǫldr at vitja, nú gerisk, norðr á heiði,
 hlýrgarðs, Skagafjarðar, niðs mun herr reka errinn,
 vǫn er hreggs, ef heina þjóð dregsk á veg víða,
 hjarlstriðandar biða; vindligt glerils strindar.

Skáld-Hallr.

Íslandsk skjald, 13. árh.

Brandsdrápa (1246).

1. Brandr drósk ýta undir, þustu Vatsskarð vestan
 atreið varð þá skatna, vinir Brands ok svá handan,
 brátt of breiðar sveitir, skjótt frákk heldr at hittisk
 búendr saman strendu; heraðs-drótt ok lið Fljóta.

þislum frið, fær sölu Páls bróður hvíld paradisar = *Hímlens hǫjeste hoved-konge, frels Brands herlige sjæl; det sømmer sig at bede hímlens konge om det gode; menneskenes alvise konge, som nådig afløser pinsel med fred, giver Pauls broders sjæl paradisetts hvile.*

6. Mildr skjaldreyrs hǫtuðr réð aldri skemr en skyldi; þannig tók þungr harmr unga sonu þrymkennis; varla megu itrir njótar áms, veðrtams svana beðjar blikviggs hyggja dauða auðmilds skörungs = *Den gavmilde kriger levede kortere, end han burde; således greb en tung sorg krigerens unge sønner; næppe kan de udmærkede mænd tænke sig, at den gavmilde kraftige høvding er død.*

3. Hvatr hǫldr ferr at vitja Skagafjarðar; vǫn er hlýrgarðs hreggs, ef heina hjarlstriðandar biða; nú gerisk vindligt glerils strindar; errinn herr mun reka niðs; þjóð dregsk víða á veg norðr á heiði = *Den raske mand kommer at besøge Skagefjord; man kan vente kamp, dersom krigerne holder stand; nu ser det ud til vind i luften; den raske hær vil hævne nidet; folk begiver sig viden om på vej op på heden der nordpå.*

2. Brátt varð ferð at fréttum
fundr, á Haugsness grundu,
hætr, sás hōldar óttu,
(hlif rauzk) fira lifi;
lagði lýðr, þars dugði
landfolk, saman randir,
ok fullharðra fyrða
fylkingar á gingusk.
3. Ruddisk brýndum broddi,
Brandr neytti vel handa,
af þars eggjar skifðu,
auð-Baldr, hluti skjaldar;
- geystusk geirar traustir,
gekk hrafn af því drekka,
fast at fyrða brjóstum,
fen dreyrugra benja.
4. Gekk, þars geirar stukku,
goði várr með hjör roðnum
fystr í fylking trausta
framm ok Þórðr enn rammi;
fast hykk frændr at lysti,
ferð ofraði sverðum,
él varð Yggjar bála
öndurt, saman rōndum.

1. Brandr drósk brátt ýta undir of breiðar sveitir; þá varð atreið skatna; búendr strendu saman; vinir Brands þustu vestan Vatsskarð ok svá handan; frákk at heldr skjótt hittisk heraðs-drótt ok lið Fljóta = *Brand samlede snart folk til sig fra de brede landegne; da red mændene til ham; bønderne samledes; Brands venner kom ilsomt vestfra over Vats-skarð ok ligeledes fra modsat side; jeg har hørt, at meget hurtig mødte herredets mænd med dem fra Fljot.*

2. Brátt varð ferð at fréttum fundr, hætr lifi fira, sás hōldar óttu á Haugsness grundu; hlif rauzk; lýðr lagði saman randir, þars landfolk dugði, ok fylkingar fullharðra fyrða gingusk á = *Snart fik man travlt med at fortælle om det møde, farligt for mændenes liv, som mændene havde på Haugsnesland; skjoldet rødfarvedes; mændene mødte til kamp, hvor landsfolket viste sig dygtigt, og de meget kraftige mænds fylkinger trængte mod hinanden.*

3. Auð-Baldr ruddisk brýndum broddi, — Brandr neytti vel handa —; þars eggjar skifðu af skjaldar hluti; traustir geirar geystusk fast at fyrða brjóstum; hrafn gekk af því drekka fen dreyrugra benja = *Manden trængte frem med det hvasse spyd — Brand brugte sine hænder godt — hvor æggene huggede skjoldene i stykker; de stærke spyd for stærkt mod mændenes bryster; ravnem gik på grund deraf hen at drikke de blodige sars væske.*

4. Goði várr gekk fystr framm með roðnum hjör í trausta fylking ok Þórðr enn rammi, þars geirar stukku; hygg, at frændr lysti fast rōndum saman; ferð ofraði sverðum; él Yggjar bála varð öndurt = *Vor gode gik først frem med det blodige sværd i den stærke fylking og den stærke Tord, hvor spydene fløj; jeg ved, at frænderne stødte kraftig sammen; mændene svang deres sværd; det kom til almindelig kamp.*

<p>5. Harðr frákr heldr at yrði
Hildar leikr, þars gildir
baugskerðandar þorðusk;
bitu sverð í hlym ritar;
Yggs varð annarr tveggja,
at gingusk þá skatnar,
odda meiðr í óðu
alls gnýhreggi falla.</p> | <p>6. Létu lif fyr spjótum,
lásk eigi þar háski,
sungu vópn á vangi
vighljóð, búendr góðir;
vitt lá valr á grýttu,
varð tafn búit hrafni,
gunnar már of gaurum
gall, Haugsnesi fallinn.</p> |
|--|---|

Óláfr Þórðarson hvítaskáld.

Íslensk skjald og lærd, d. 1269.

1. Et digt om kong Hákon (1239).

<p>1. Vigstorma, namt Vermum,
valdr, fláræði gjalda,
lézt ræsir gim geisa,
gekk eldr of sjöt rekka;</p> | <p>bændr hlutu kvöl, þás kyndisk
kapps hár logi, sára;
gegn, létuð hyr hegna,
hjaldréls frömuðr, vélar.</p> |
|---|---|

5. Frákr at yrði heldr harðr Hildar leikr, þars gildir baugskerðandar þorðusk; sverð bitu í hlym ritar; annarr tveggja odda meiðr varð falla í alls óðu Yggs gnýhreggi; skatnar gingusk þá at = *Jeg har hørt at der opstod en meget hård kamp, hvor de dygtige mænd sloges; sværdene bed i kampen; den ene af de krigere måtte falde i den stærkt rasende kamp; mændene trængte frem mod hinanden.*

6. Góðir búendr létu lif fyr spjótum; háski lásk eigi þar; vópn sungu vighljóð á vangi; valr lá fallinn vitt á grýttu Haugsnesi; tafn varð búit hrafni; gunnar már gall of gaurum = *Gode bønder lod deres liv for spydene; faren udeblev ikke dér; våbnene sang kamptoner på vangen; valen lå falden vidt og bredt på det stenede Haugsnes; bytte blev givet ravnene; den skreg over tølperne.*

[Ó.] 1. Vigstorma valdr, namt gjalda Vermum fláræði; ræsir, lézt gim geisa; eldr gekk of sjöt rekka; bændr hlutu sára kvöl, þás kapps hár logi kyndisk; gegn hjaldréls frömuðr, létuð hyr hegna vélar = *Kriger, du betalte Værmlændingerne deres svig; fyrste, du lod ilden rase; flammerne gik henover mændenes boliger; bønderne fik en bitter kval, da den meget høje lue tændtes; modige kriger, du lod ilden straffe deres rænker,*

Et hrynhent digt (1240).

<p>1. Mærir gløddusk miklu ári
menn, bóru þá ávøxt tvennan
(veglig sýndisk) viðr ok fuglar
(vísa grein) á sumri einu.</p> <p>2. Orð sendi þá jöfri Þrænda
afrendr konungr víða lendum;
fólkprúðr keyrði flota breiðan
(flugu borð of haf) stillir norðan;
fyrðar mæltu á hendr sem
harðast,
hófsk önn af því lendum mönn-
um,
errinn bjó með herskip harri
Hákarlaströnd, frömum jarli.</p> | <p>3. Þing stofnuðu jöfrar ungir,
jarl veitti svör ræsi snarla,
hersar bóru á hilmi dýran
(hjaldrs fýstu þeir) sakar kaldar;
alt lagði þá frömuðr frægða,
fekk sætt af því stillir rekka,
snildar skýrs ok seldi vórar
sitt mál í kné lituðs stála.</p> <p>4. Snæfrir drógu enn meðal
jöfra,
aldir kóðu varla haldask
öðlings heit við allvald mætan,
árskapðan grun vinir hvárskis;
minnigr bjoggi siklingr sunnan</p> |
|---|---|

2. 1. Mærir menn gløddusk miklu ári; viðr ok fuglar bóru þá tvennan ávøxt á einu sumri; veglig sýndisk grein vísa = *De udmærkede mænd glødede sig vid den gode åring; træer og fugle bar da to gange frugt på en sommer; det viste sig at fyrsten var herlig.*

2. Afrendr konungr sendi þá orð víða lendum jöfri Þrænda; fólkprúðr stillir keyrði breiðan flota norðan; borð flugu of haf; fyrðar mæltu á hendr frömum jarli sem harðast; af því hófsk önn lendum mönnum; errinn harri bjó Hákarlaströnd með herskip = *Den stærke fyrste sendte da bud til Trøndernes vidt herskende fyrste; den kampmodige fyrste førte en bred flåde nordfra; skibene fløj over havet; mændene førte stærke klager frem mod den dygtige jarl; derfor opstod der meget bryderi for lendermændene; den raske fyrste bedækkede Hákarlestrand med krigsskibe.*

3. Ungir jöfrar stofnuðu þing; hersar bóru sakar kaldar á dýran hilmi; þeir fýstu hjaldrs; jarl veitti ræsi snarla svör; frömuðr frægða lagði þá alt sitt mál í kné stála lituðs snildar skýrs ok seldi vórar; stillir rekka fekk sætt af því = *De unge fyrster berammede et møde; høvdingerne fremførte fjendtlige beskyldninger mod den herlige fyrste; de tilskyndede til kamp; jarlen gav kongen hurtig svar; han som udførte berømmelige handlinger overlod da hele sin sag til den veltalende krigers afgørelse og gav edelige løfter; mændenes fyrste fik derved forlig.*

4. Snæfrir vinir hvárskis drógu enn meðal jöfra árskapðan grun; aldir kóðu heit öðlings varla haldask við mætan allvald; minnigr siklingr bjoggi sunda vigg sunnan með snjalla drengi, en jarl stókk undan austr of fjall; ýtar brugðusk nýtum jöfri = *De rådsnilde venner af ingen af dem bragte*

- sunda vigg, en jarl stókk undan (ýtar brugðusk jofri nýtum) austr of fjall með drengi snjalla.
5. Snjallir fóru mága i millum menn, seldusk þeir gisla tvenna, sýnni tók þá sætt, er funnusk snarir bragningar, herr at magna; nafnbætr jök sás Nóregs gætir, niðjum prýddr, ok sikling skjóddi, hjörtu heiti, þöðvar fljótan, bliðs hertoga, gjöfum friðum.
6. Fláræði kom framn of siðir,
- friðbann hóf þá ofund manna, eigi má við orlög bægjask jöfra sveit, þótt röðug heiti; stórr var harmr, þars striddu harrar stála hregg, þvit æ mun beggja rausnar-kapp ok ríki uppi, ramri þjóð, meðan jörð heldr flóði.
7. Hauksnjallr tók þá hersa stillir hæra nafn en mundang væri; Þrændir efldu þengil reyndan; þungr magnaðisk agi bragna.

den tidlig skabte mistanke endnu mellem fyrsterne; man sagde, at fyrstens løfter ikke holdtes overfor den udmærkede konge; den hukommelsestærke konge rustede skibe sydfra med modige mænd; men fyrsten flygtede bort øst over fjældene; mændene svigtede den brave jarl.

5. Snjallir menn fóru i millum mága; þeir seldusk tvenna gisla; herr tók þá at magna sýnni sætt, er snarir bragningar funnusk; sás Noregs gætir, niðjum prýddr, jök nafnbætr bliðs hertoga hjörtu heiti ok prýddi þöðvar fljótan sikling friðum gjöfum = *Kloge mænd møgledede mellem mågerne; de gav hinanden tvende gisler; mændene begyndte da at tilvejebringe et pålideligere forlig, da de raske fyrster mødtes; han som beskytter Norge, og har så udmærkede forfædre, forøgede den venlige hertugs titel med et skinnende navn og prydede den kampriske fyrste med smukke gaver.*

6. Fláræði kom framn of siðir; ofund manna hóf þá friðbann; eigi má jöfra sveit bægjask við orlög, þótt heiti röðug; ramri þjóð var stórr harmr, þars harrar striddu stálhregg, þvit æ mun rausnar-kapp ok ríki beggja uppi, meðan jörð heldr flóði = *Falskheden viste sig omsider; folks misundelse voldte da fredbruddet; fyrsters skare formår end ikke at bekæmpe skæbnen, selv om de er nok så rådsnilde; det var en stor sorg for de mægtige mænd, at fyrsterne kæmpede indbyrdes, ti altid vil begges storartede kappelyst og magt mindes. så længe jorden holder havet oppe.*

7. Hauksnjallr hersa stillir tók þá hæra nafn en mundang væri; Þrændir efldu reyndan þengil; þungr agi bragna magnaðisk = *Den høgemodige fyrste tog sig da et højere navn end det passede; Trønderne støttede den prøvede fyrste; mændenes tunge ufred blev stærk.*

8. Hilmir fór með herskap
stóran, þrútin lógu veðr á vatni,
hildar borð, á Upplönd norðan, vinda rípt né gramr það svipta,
mæki skórusk ljós á Lóku; snarr yngvi kvað sigrbyr feng-
lá ferð vegin skörpum sverðum; sinni ferð at hjaldri stinum. inn
þunnum reið til Þrándheims
sunnan
10. Hallgeislat rauð hvatt í
Óslu
þingfrökn jöfurr Vølum stinga;
herskip brendi hilmir grundar
hyggju gegn, en lif gaf þegnum. hildar tungl með skata mildum,
ræstir þrungu jöfrar æstum,
járnfaldit lið, saman hjaldri;
bröndum skýfðusk blóðgar
randir,
9. Norðan rendi, næst pás
spurðisk, nafnkunnr jöfurr, skiðum stafna;
(bórrur léku bröndum hæri) bleikir fellu menn at velli,
brodda hríð, fyr Nóregs síðu; hlífarlauss vá gramr með gæfu,
gyltar sungu hjalta tungur.

8. Hilmir fór norðan á Upplönd með stóran herskap; ljós hildar borð skórusk mæki á Lóku; ferð lá vegin skörpum sverðum; þingfrökn jöfurr reið þunnum stinga Vølum sunnan til Þrándheims; hyggju gegn hilmir grundar brendi herskip, en gaf þegnum lif = *Fyrsten drog norðfra til Oplandene med en stor hær; de lyse skjolde skares af sværdet på Láka; mændene lå dræbte ved de skarpe sværd; den tingtapre konge drog på de tynde skibe sydfra til Trondhjem; landets forstandsdygtige konge brændte krigsskibene, men gav mændene liv.*

9. Nafnkunnr jöfurr rendi stafna skiðum norðan fyr síðu Nóregs, pás næst spurðisk brodda hríð; bórrur léku hæri bröndum; þrútin veðr lógu á vatni; né gramr það svipta vinda rípt; snarr yngvi kvað sigrbyr fenginn sinni ferð at stinum hjaldri = *Den navnkundige konge styrede sine skibe nordfra langs Norges kyst da man næste gang fik efterretning om ufred; bølgerne legede højere end stavnen; hvasse storme hvilede på vandet, men kongen bød ikke at rebe sejlene; den raske konge sagde, at nu var sejrbor givet hans mandskab til den stærke kamp.*

10. Járnfaldit lið rauð hvatt í Óslu hallgeislat hildar tungl með mildum skata; ræstir jöfrar þrungu saman æstum hjaldri osv. = *Hæren med jernhjælme rødfarvede modigt i Oslo de lyst malede skjolde sammen med den gavmilde fyrste; de hidsige fyrster holdt der et voldsomt slag indbyrdes; de blodige skjolde flængedes af sværdene; blege mænd faldt til jorden; fyrsten kæmpede uden skjold (beskyttet) af sin lykke; de forgyltde klinger sang.*

<p>11. Snørp bitu jörnu, sem ismøl
yrpi
óðastraur; með heitu blóði
herstefnir rauð hamri ofna
hildar serki framar merkjum;
grimmum stóð á Gøndlar himni
grár regnbogi Hnikars þegna,
harða lustu fylking fyrða
færelingar meginsára.</p> | <p>12. Aldri þorðusk afli stærðir,
ógnsvaipanda blóðgum greipum
hirð sótti þar hvöss at garði,
harrar tveir af drengskap meira;
undan reið, sás fremstr var
fundinn,
fyrða gramr, at jöfnum byrðum;
Sverris ætt fekk sigr at réttu;
svá vildi guð framiðr mildi.</p> |
|--|--|

3. Árónsdrápa (1256?).

<p>1. Fundr var hættr, þars hitt-
usk
hermenn of dag tvennir,
áðr var stálastriðir
styrframr, at Valshamri;</p> | <p>hringr var of hjörva sløngvi
harðfengr skipaðr drengjum,
áðr en Árón flýði
undan Sturlu fundi.</p> |
|---|---|

11. Snørp jörnu bitu, sem óðastraur yrpi ismøl; herstefnir rauð hamri ofna hildar serki með heitu blóði framar merkjum; grár regnbogi Hnikars stóð á grimmum Gøndlar himni þegna; færelingar meginsára lustu harða fylking fyrða = *De skarpe sværd bed, som en rasende strøm fremskyllede isstumper; hærstyreren rødjarvede de hamrede brynjer i det varme blod (kæmpende) foran fanerne; det grå sværd stod i mændenes barske skjolde; sværdene slog kraftig mændenes fylking.*

12. Aldri þorðusk tveir harrar. afli stærðir, af meira drengskap; hirð ógnsvaipanda sótti þar hvöss at garði blóðgum greipum; fyrða gramr, sás var fundinn fremstr at jöfnum byrðum, reið undan; Sverris ætt fekk sigr at réttu; svá vildi guð framiðr mildi = *Aldrig har to fyrster, kraftbenådede, kæmpet med mere uforfærdethed; krigerens hird angreb der modigt (kirke) gården med blodige hænder; mændenes fyrste, som blandt sine jævnbyrdige indtog den ypperste plads, red bort; Sverres ætling fik sejr, som ret var; således vilde gud det, ypperlig ved sin nåde.*

3. 1. Fundr var hættr, þars tvennir hermenn hittusk of dag at Valshamri; áðr var stála striðir styrframr; harðfengr hringr var skipaðr drengjum of hjörva sløngvi, áðr en Árón flýði undan fundi Sturlu = *Det var et farligt møde, hvor tvende krigsmænd (to partier) mødtes en dag ved Valshammer; tidligere havde krigeren [Aron] vist sig dygtig i kamp; en kraftig kreds blev dannet af mænd omkring krigeren, før han flygtede bort fra mødet med Sturla.*

2. Fór, sás fremð ok tíri, nafn rak út við itra
 fleinrýrir, gat stýra, Jórðón við þrek stóran
 mest lofak mikla hreysti skjaldar Freyr enn skýri
 manns, Jórsali at kanna; skógarmanns at gnógu.

4. Af et digt om Thomas Becket.

1. Þér fremizk þvi með tíri, 2. Teitr gefr Tómás ýtum
 þú ert næst guði hæstum. trúarbót fyr sið ljótan.

5. Lausavísur.

1. Nú 's þats flaust ór festum þøðhraustr, fregit austan,
 flýtr hertoga ens nýta, brátt mun bug þann rétta
 né fákr á ver vika bragningr, ef vel hagnar;
 veðrsollit kom betri. virðendr munu verða
 vápnglyms funa ymsir
 2. (1240). Tjón høfum Birki- (veitk at vart hefr Knúti
 beina, vegnat) brøgðum fegnir.

2. Fleinrýrir, sás gat stýra fremð ok tíri, fór at kanna Jórsali; lofak mest mikla hreysti manns; enn skýri skjaldar Freyr rak at gnógu við stóran þrek skógarmanns nafn út við itra Jórðón = *Kriggeren, som besad hæder og ry, begav sig hen for at se Jerusalem; jeg lovpriser i høj grad mandens store tapperhed; den kloge kriger friggjorde sig tilfulde med stor energi for skovmands-navnet ude ved den herlige Jordan.*

4. 1. *Du vinde derfor hæder med berømmelse; du er nærmest ved den højeste gud.*

2. *Tomas giver glad menneskene trosbedring for hæslige sæder.*

5. 1. Nú 's þats flaust ens nýta hertoga flýtr ór festum; né kom betri vika fákr á veðrsollit ver = *Nu sker det, at den udmærkede her-tugs skib flyder ud af tovene; der kom ikke bedre fartøj ud på det storm-svulmende hav.*

2. Høfum fregit austan tjón Birki-beina; þøðhraustr bragningr mun brátt rétta þann bug, ef vel hagnar; virðendr vápnglyms funa munu ymsir verða brøgðum fegnir; veitk, at Knúti hefr vegnat vart = *Østfra har vi erfaret Birkebenernes nederlag; den kamptære konge vil snart tage op-rejsning for det, hvis alt går godt; krigerne vil afvekslende (snart den ene part, snart den anden) glæde sig ved hvad der sker; jeg ved, at Knud ikke har haft det godt.*

3. Kœnn njóti vel vænnar vist erat dapr of drósir
vinr minn konu sinnar, drengr, ok eigi lengi.

Gizurr Þorvaldsson.

Íslandsk hövding, 13. árh.

1. En drape om Hakon d. gamle.

Snjallr bauð örgrat öllum
allvaldr gríðum halda
naðrs glóstrætis njótum
nætr sex ok frið gæta.

2. Lausavísur.

1. (1253). Enn mank þol þats brjótr lifir sjá við sútir
brunnu sverðs, nema hefndir verði.

bauga-Hlin ok minir,

skaði kennir mér minni

minn, þrír synir inni;

glaðr munat Gøndlar røðla

gnýskerðandi verða,

2. (1254). Borg lét brennuvarga

bjórstofnandi klofna

Sónar sex ok einum

(sák deili þess) heila;

3. Kœnn vinr minn njóti vel vænnar konu sinnar ok eigi lengi; vist erat drengr dapr of drósir = *Min kloge ven nyde vel sin smukke hustru og have hende længe; til visse er manden (jeg?) ikke bekymret for (med hensyn til) kvinder.*

[G.] 1. Snjallr allvaldr bauð öllum naðrs glóstrætis njótum halda gríðum ok gæta frið örgrat sex nætr = *Den modige fyrste bed alle sine mænd at overholde våbenstilstand og iagttage fred omhyggelig i seks dage.*

2. 1. Enn mank þol, þats bauga-Hlin ok minir þrír synir brunnu inni; skaði minn kennir mér minni; Gøndlar gný-røðla skerðandi munat verða glaðr, nema hefndir verði; sjá sverðs brjótr lifir við sútir = *Endnu husker jeg den ulykke, at min hustru og mine 3 sønner indebrændte; mit tab lærer mig at huske; krigeren vil ikke blive glad, medmindre der kommer hævn; den kriger lever ved sorg.*

2. Sónar bjórstofnandi lét heila borg sex ok einum brennuvarga klofna; sák deili þess; „bergstjóra“ hregg gleðr síðan þóru blikstriðanda,

bergstjóra gleðr þóru
blikstriðanda síðan

hregg, en hafnak muggu
heldr, sits Kolbein feldum.

Páll Þorsteinsson.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1254).

Sjau hygg sæfða liggja,
sylv gófum vér ylgi,
búk sneið blóðugr mækir,
brennumenn í rennu;

nú hefr gunnmildum goldit
Gissurr, svát ek vissa,
meiðum mistar glóða
minning skaða sinna.

Guthormr Helgason kqrtr.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1254).

Fold skal fregna aldri
fagrleit digulsveita,
gláðir hyggjum svan seðja
sárs, ógleði vára;

þótt valnistendr vestan
vigra seiðs of heiðar,
litt hyggr ferð á flóttu,
friðvön segi grána.

en hafnak heldr muggu, sits feldum Kolbein = *Skjalden (jeg) lod syv indebrændingsmænds hoveder kløves; jeg så det tydeligt nok; kampen (el. sindets?) glæder (glædes) siden guldbryderen (mig), og jeg vrager snarest sørgmodigheden, siden jeg fældede Kolbein.*

[P.] Hygg sjau brennumenn liggja sæfða í rennu; vjer gófum ylgi sylg; blóðugr mækir sneið búk; nú hefr Gissurr goldit gunnmildum meiðum mistar glóða minning skaða sinna, svát ek vissa = *Jeg tror at syv indebrændingsmænd ligger dræbte den ene efter den anden; vi har givet ulvinden drik; det blodige sværd skar kroppen itu; nu har Gissur betalt de krigerske mænd sin skade, således som jeg ved det.*

[G.] Fagrleit fold digulsveita skal aldri fregna ógleði vára, — hyggjum gláðir seðja sárs svan, — þótt vigra seiðs valnistendr vestan of heiðar segi friðvön grána; litt hyggr ferð á flóttu = *Den smukke kvinde skal aldrig høre, at vi er nedslæede — vi tænker glade på at kæmpe —, uagtet krigere vestenfor hederne siger, at udsigten til fred er lidet håbefuld; mændene tænker ikke på flugt.*

Þorvarðr tréfoðr.

Islænder, 13. árh.

Lausavísa (1255).

Brands fljúga tveir með tiri	enn mun orva sennu
tafnis leitandi hrafnar;	Eyjólfr búinn heyja;
oss býðr Oddr enn hvassi	en geirhrið at gæða
álmskúr ok dyn hjálma;	getk minst at vér letjum.

Sturla Þórðarson.

Ísländsk skjald og historiker, 1214—84.

1. Þverárvisur (1255).

Þik sák Þorgils vekja	járnfaldinn gekk aldar
þingmót Heðins snótar	oddr í ferðar broddi.

2. Þorgilsdrápa (1258—59).

1. Lauss varð eldr fyr öldum	náði Þorgils þjóða
allbrátt, er tók nátta,	þrekbráðr lofi ráða,
út gekk hirð með Hørða	þars eimr á lið ljóma
hildingi vegmildum;	logreitar brá heitum.

[Þ.] Tveir hrafnar leitandi tafnis fljúga með brands „tiri“; Oddr enn hvassi býðr oss álmskúr ok dyn hjálma; Eyjólfr mun enn búinn heyja orva sennu, en getk at vér letjum minst at gæða geirhrið = *To ravne flyver, sagende bytte, med krigeren; den modige Odd tilbyder os ufred og kamp; Eyjolv vil endnu (atter) være rede til at kæmpe; og jeg mener at vi på ingen måde fraråder en hæftig kamp.*

[S.] Sák þik, Þorgils, vekja þingmót Heðins snótar; oddr aldar gekk járnfaldinn í ferðar broddi = *Jeg så dig, Torgils, vække kamp; anfører-en (du) gik med jærnhjælm i skarens spids.*

2, 1. Eldr varð lauss allbrátt fyr öldum, er tók nátta; hirð gekk út með vegmildum hildingi Hørða; þrekbráðr Þorgils náði ráða lofi þjóða, þars eimr brá heitum ljóma logreitar á lið = *Der opstod meget pludselig ild-løs hos mændene, da natten brød frem; hirden gik ud med Hørdernes på*

<p>2. Veitti, hjörva, hættir
hergarða Þorvarði,
norðr fór herr með hirði
harðr til Eyjafjarðar;
ok valkastar vestan
veðrbliks liði miklu
herði-Baldr at hildi
hjalmfaldinn þröng aldar.</p> | <p>3. Rymgæðir nam rjóða
rikr valslöngu brikar,
at þars aldir sóttusk,
odd i ferðarbroddi;
hlifði brjóst, en brustu
brandorpin ský randa,
hòldr gekk hratt fyr skjöldu,
bringdrifs frömu lifi.</p> |
|---|--|

3. Hrynhenda (1262).

<p>1. Frægjan réð þik Viljálmr
 vigja,
varrbáls htuðr, karðináli;
engi valðiz jafngóðr hingat,
aldar gramr, af páva valdi;
kórónu lét kristni stýrir,
kynþrýddr jöfurr, yðr of
 skrydda;</p> | <p>ramri grund hafið, ríkisvandar
reiðivaldr, með frægðum haldit.

2. Austan sendi gulli glæsta
Gauta stýrir megindýrum,
seima þollr, með sæmðum öllum
sína dóttur arfa þinum;
völdugr, tókt af mestri mildi,</p> |
|--|---|

hæder gavmilde fyrste; den kraftige Torgils erhvævede sig mændenes ros, hvor ilden kastede brændende glans fra ildhavet på folk.

2. Hættir hergarða veitti Þorvarði; harðr herr fór með hirði hjörva norðr til Eyjafjarðar; ok hjalmfaldinn valkastar bliks veðr-herði-Baldr þröng miklu liði aldar vestan at hildi = *Krigeren støttede Torvard; en kraftig hær drog med krigeren nord på til Øfjord; og den hjælmbedækte kriger førte et stort mandskab vestfra til kampen.*

3. Ríkr valslöngu brikar rymgæðir nam rjóða odd i ferðarbroddi, þars aldir sóttusk at; brjóst hlifði frömu lifi bringdrifs, en brandorpin randa ský brustu; hòldr gekk hratt fyr skjöldu = *Den mægtige kriger rødfarvede odden i skarens spids, hvor mændene angreb hinanden; brystet (hjærtet) beskyttede den gavmildes udmærkede liv, men de sværd-ramte skjolde brast; manden trængte rask frem forbi skjoldene.*

3. 1. *Vilhelm, kardinalen, viede dig som er berømt, gavmilde fyrste; ingen lige så udmærket valgtes [til at komme] hid fra pavens rige, mændenes fyrste; kristenhedens styrer prydede dig, ætgode konge, med kronen; med berømmelse har du, scepter-svingende fyrste, holdt det stærke land i din magt.*

- málma skerðir, Svía ferðar
(aldir dýrka yðvart veldi
eirarsamt) við brúðfór þeiri.
3. Qldum segik, hvé ófrið
gulduð,
unnviggs skipuðr, Dqnum
sunnan;
viða settu þinar þjóðir
þunnar skeiðr af fyrihlunnum;
stórir höfðu útboð ærin
yðrir þegnar, rána hegnir,
(ýtum þóttit leiðangr litill)
langa stund fyr viðri grundu.
4. Framla, dreif til hverrar
hqmllu
hilmis þjóð ens mærdar fróða,
síðan helduð suðr með láði,
- seima stiklir, flota miklum;
hræddar urðu Hallands ferðir,
hringa Baldr, af þínu valdi;
engi maðr var Jóta þengils
óttalauss við Nóregs dróttin.
5. Eigi sátuð, jofra hneitir;
ættum góðr, at rofnar sættir
(stirðar hjoggu hirðmenn harðir
herskips stengr) í kyrrðum lengi
mætum helt fyr Elfi útan
(auðit lézt þú flotnum dauða),
nauða vissu nýjar súðir,
Norðmanna gramr fyrirborðum.
6. Sniða létu þinar þjóðir
þunnar skeiðr und búnu reiði
(Gautar spurðu leiðangr) ljótan

2. Østfra sendte Göternes styrer [Birger jarl] sin datter, smykket med guld, til din udmærkede søn med al hæder, gavmilde fyrste; mægtige fyrste, med den største venlighed tog du imod den Svearnes brudefærd; mændene hædrer dit fredfulde herredømme.

3. Jeg fortæller folk, hvorledes du, skibenes styrer, gengældte Danerne sydfra deres ufred; videnom skød dine mænd de tynde skibe ned fra fyrrestokkene; eders store mænd havde meget udbud (leding) en lang tid foran landets vide kyster, ran-straffer; man syntes ikke ledingen var ringe.

4. Du styrede siden dristig den store flåde sydpå langs landet, gavmilde fyrste; den rós-kyndige fyrstes folk havde samlet sig til enhver åre; Hallands indbyggere blev ved dig, kriger, forskrækkede; ingen af Jyd-kongens mænd var uden frygt for Norges hersker.

5. Ikke sad du længe stille, ætgode konge, efter at forliget var brudt; de kraftige hirdmænd rustede de stive krigsskibes stænger; Nordmændenes fyrste styrede de udmærkede fyrreplanker uden for Elven; de ny planker fik nøden (søgangen) at mærke; du lod mændene lide døden.

6. Dine folk lod de tynde snekker med det prægtige udstyr skære det oprørte hav til Mustrsund; Göterne erfarede ledingen; derpå så bedrø-

lunda vøll at Mustrarsundi; brandar hleypðu ort ór undum
 síðan leit, er seglum hlóðu, ærnu blóði danskrar þjóðar;
 snarfengr konungr, yðrir víða fellu vegnir þollar
 drengir, (víga-drótt) i reknum flótta
 (lýsa tók af herskips hausum) (faldin gekk þar fast at hildi)
 hrygðar fólk í Dana bygðum. frægri málma (ægis hjálmi).

7. Allvaldr, rétt því er ýtar heldu merkjum
 ógnar-bráðs at fylkis láði, málma lunds á viðri grundu
 þrúðar náðu sveitir síðan (valgammr sleit) at vápna móti
 sóknar strangs á land at ganga; (varma bráð) at þínu ráði;
 (stórar) létu Halland herjat sjálfri skipti orn við úlfa
 hirðmenn þínir (frelsi sinu ógnar-báru höfuðsára
 víða týndu virða kindir) (gyldir stóð of greyptra hólða)
 vægðarlaust fyr Geitkjörr grimmrar þjóðar (meginblóði).
 austan.
8. Syngja létu snarpir drengir traustir
 sóknar gifr í fleina drifu, heitan eid í Dana-veldi,
9. Styrkir gengu menn und merkjum
 málma lunds á viðri grundu
 (valgammr sleit) at vápna móti
 (varma bráð) at þínu ráði;
 sjálfri skipti orn við úlfa
 ógnar-báru höfuðsára
 (gyldir stóð of greyptra hólða)
 grimmrar þjóðar (meginblóði).
10. Hæstan kyndu hirðmenn
 heitan eid í Dana-veldi,

ede skarer i Danernes bygder, rask erobrende fyrste, da eders mænd rebede sejlene; krigskibenes hoveder strålede.

7. Fyrste, du rådede for det, at mændene styrede til den kamp-hidsige konges land; den kampstærkes (dine) modige skarer nåde siden at gøre landgang; dine hirdmænd hærjede Halland skånselsløst øst for Geitkjørr; videnom mistede de overmodige mænd deres liv.

8. De raske svende lod økserne synge i kampen; sværdene udgød rask de danskes blod af sårene i rigelig mængde; videnom faldt krigerne på den jagede flugt; krigerskaren med skrækkeshjælmen trængte der hårdt frem i kampen.

9. Krigerens mænd gik kraftige frem under fanerne i det vide land ifølge din bestemmelse til kamp; raven fik varm føde; örnen delte med ulvene de grumme mænds hovedsårs forfærdelige bølge (blodet); ulven stod i de onde mænds blodspøl.

10. De pålidelige hirdmænd tændte højtflammende brændende bål i Danernes rige; den klare ild rasede højere end husene i det afbrændte land; ilden rasede videnom i bøndernes hytter, men de

skæriligr gekk húsum hæri
hallar gandr á sviðnu landi;
viða fór um búkarls búðir
birkisótt, en hræddar dróttir
(bragnar eyddu báli slegnu
brunnit land) til skógar runnu.

11. Gneistum bratt fyr Elfi
austan
elris garmr í ráf et varma,
síðan fellu hávar hallir
hrygðar-stund i Dana bygðum;
inui tóku ǫll at brenna
(ógnar-striðr á Hallands síðu
yta rann of) stórlig (stræti
storðar úlfr) fyr Glymstein
norðan.

12. Hrinda réðuð herskips
bröndum,
hilmir frægr, á saltan ægi;

eldi hrauð fyr æsiköldum
unnar meið ór dregnum hlunni;
almenningr varð út at sinna,
ógnar lundr, á þinni grundu,
mildir hǫfðu herboð hǫldar
harða sveld ór Nóregs veldi.

13. Norðan heldu alt of ǫldur,
auðar lundr, við þik til fundar
(húfa treystu drifnar dúfur)
dygðar-menn ór Finna bygðum;
svífa lézt ór hverju hrófi
hlaðnar skeiðr á vatn et breiða
(sandi jós of stál en steindu
storðar gandr) fyr Elfi norðan.

14. Digla eldr var sénn i segli,
sviptilundr, á dýrðar skriptum
(rísa tóku roðnir hausar),
Rínar logs, of dreka þinum;
unnar, þóttu eisur brenna

*frygtslagne mænd flygtede til skovs; mændene ødede det af ilden hær-
jede land.*

11. *Ilden spyde gnister i det brændende tag øst for Elven; siden
faldt de høje huse i Danernes bygder i en sorgens stund; alle store byg-
ninger nord for Glymsten begyndte at brænde; den frygtelige ild løb over
mændenes stræder på Hallands kyster.*

12. *Berømte fyrste, du stødte krigsskibenes stavne ud på det salte
hav; gnister sprang ud af rullestokken, der slæbtes afsted, for det meget
kolde skib; alle mænd måtte afsted i dit land, kriger; de gavmilde mænd
havde ledingsbud meget strængt fra Norges rige.*

13. *Brave mænd styrede til møde med dig, gavmilde fyrste, over
havet lige nord fra Finnernes bygder; de sprøjtende bølger prøvede stav-
nene; du lod ladede skibe svæve ud af hvert skibsnæst nord for Elven ud
på det brede hav; stormen øste sand over de maledede stavne.*

14. *Guld sås (skinne) i sejlet på din drage i herlige figurer, gav-
milde fyrste; de røde hoveder rejste sig; — [unnar fasti rauð flesta rönd of
glæstum flota; eisur þóttu brenna af slegnu gulli Ullar fars á skeiða brönd-*

Ullar fars af slegnu gulli,
fasti rauð of flota glæstum
flesta rønd, á skeiða brøndum.

innan lands, svát dæmi finniz,
(ræsir, stýrðuð rétt til jarðar,
riklátr) með afla slikan.

15. Ærin var sem elding færi
(inn um borð) á lægi norðan,
(öldum varp) er húfum helduð,
hilmis kundr, til jormungrund-
ar;
viða þurðu vísa ferðar
veglig flaustr und búnu segli;
geiga létuð gyldar sýjur,
grundar vörðr at Eyraundi.

17. Qllum þótti, Egða stillir,
ægiligt, enn víða frægi,
gunnar logs fyr græði sunnan
geigurþing við yðr at eiga;
sætta báðu, Sygna dróttinn,
snjallráðan þik Danir allir,
fyrða gramr, þvít fegnir urðu
fjandmenn þinir lífi sínu.

16. Renna þótti upp, á unnum,
alla leið af flota breiðum,
hilmis frægs þars herskip lágu,
himna eldr í Dana veldi;
þengill kom þar annarr engi

18. Errinn sendi ungan svarra
út í lönð á geima þrútinn,
(aldri frétti) jöfra dróttinn
(æðri ferð af heimangerðum);
allir tóku yppipollar
unnar tams fyr lægi sunnan

um] guldet rødne alle skjoldene på den prægtige flåde; man syntes, at der brændte flammer fra skjoldets slæde guld på skibstavnene.

15. Det var som om en mængde lyn kom nordfra over havet, da du, fyrstesøn, styrede skibene til fastlandet; bølgerne gik ind over skibene; videnom før kongeskarens prægtige skibe med de guldindvirkede sejle; du lod de forgylte skibe svæve hen til Øresund, landets beskytter.

16. Himlens ild syntes at stige op fra den brede flåde hele vejen lige til Danernes rige, hvor den berømte konges skibe flød på bølgerne; ingen anden fyrste er kommet der til landet med en sådan styrke, så at eksempler findes derpå; mægtige fyrste, du styrede lige til landet.

17. Alle syd for havet syntes det skrækkeligt, at have et kampstævne med eder, videnom berømte Agder-konge; alle Danerne bad dig, Sogns rådsnilde fyrste, om forlig, ti dine fjender, mændenes konge, blev glade ved at måtte beholde deres liv.

18. Fyrsternes raske konge sendte den unge mæ til fjerne lande ud på det svulmende hav; aldrig har folk hørt tale om et prægtigere udstyr; alle mænd syd for havet tog imod din datter, som om det var en indenlandsk fyrste.

- ára blakks, sem allvaldr væri innan lands, við dóttur þinni.
19. Riða frák ór borgum breiðum
bragna fjöld (af þínu magni víða glødduz valskar þjóðir varrar eldi) i móti svarra; síðan kaus of sæmðar-fúsa snildar-brúðr, þanns eiga vildi, gðlings bræðr, af yðru ráði, æztra manna, gøfugr svanni.
20. Norðr likar þér alt at auka yðvart vald of heim enn kalda, (gegnir munu þvi fyrðar fagna) fjørnis álfr, und leiðarstjørnu;
- þengill hefr þar annarr engi, allvaldr, en þú riki haldit; lengra reiða þjóðir þangat þina dýrð en røðull skini.
21. Allvaldr dýrkaz út með Serkjum innan lands af mildi þinni (þjóðum lika þínir haukar þaðra) alt með Blálands jaðri; víða hrjóta veglig mæti vægðarlaust af yðrum frægðum; hollar prýða heiminn allan hnossir þinar, mærdar tinir.
22. Risa tóku langir laukar lindar álfs, við gymi sjálfan.

4. Hákonarkviða (1263—64).

1. Þá hefr i ætt
gðlingr drepit | Tryggva niðs
tirar hofði, |
|------------------------------------|------------------------------|

19. Jeg har hørt at mændene red i talrige skarer ud af de brede borge imod mæen; videnom blev de vælske folk glædede ved guld af din rigdom; siden hen valgte den udmærkede kvinde blandt fyrstens brødre, begærlige efter hæder, hvem af de høje mænd den gæve kvinde, ifølge eders råd, skulde ægte.

20. Det behager dig, kriger, at udvide eders herredømme nordpå en over den kolde verden lige hen til ledestjærnen (polarstj.); forstandige mænd vil glæde sig ved det; ingen anden konge end du, fyrste, har haft herredømme dér; folkene bringer din herlighed længere derhen end til hvor solen skinner.

21. Fyrste, du hædres på grund af din gavmildhed ude blandt Særkerne overalt i landet langs Blálands strand; folkene dér synes godt om dine høge; videnom spredes herlige kostbarheder uden ophold ved din berømmelse; dine hulde klenodier (vennegaver) pryder hele verden, lovpriste fyrste.

22. Krigerens høje master begyndte at rejse sig... mod selve havet.

er framráðs
flýja þurfti
ynglings barn
fyr ófriði.

2. En lofðungs
leita fóru
á Upplönd
átta sveitir
Bagla liðs,
búnar rómu,
ef folkvörð
finna mætti.

3. Hafði Krístr
of konungs-efni
huliðs-hjálms
heilli góðu,
þás allvalds
ór ófriði
frægðar-sonr
fagnandi kom.

4. Bar tállaust
tvennan blóma

aldinviðr
einu sumri
ok ókalt
útifuglar
þndvert ár
urpu tysvar,

5. Þás allvaldr
við jöfurs nafni
tírar-gjarn
of tekit hafði,
ok hans gipt
hæstrar tíðar
vegilót
vaxa náði.

6. Sá hverr maðr,
at þöfuðskepnur
fylkis tign
fagna vildu
göfugláts
gjálfri kringðum
á vindkers
viðum botni.

1. Da har fyrsten stukket sit hoved i Tryggves søns berømmelige slægt (har han vist, at han var i slægt med Olav Tryggvessøn), da den dygtige fyrstes barn måtte flygte for ufreden.

2. Og 8 skarer af Baglernes hær, rede til kamp, begav sig til Op-landene for at opsøge fyrsten, dersom de kunde finde ham.

3. Krístr lagde en dølgshjelm til alt held over kongesæmnet, da fyrstens berømmelige søn kom glad fra ufreden.

4. Frugtræerne bar uden svig i en og samme sommer to gange frugt og de vilde fugle lagde to gange æg i den varme vår.

5. Da den rylystne fyrste havde taget imod kongenavnet, og hans herlige lykke voksede i en heldig stund.

6. Enhver mand så, at elementerne vilde med glæde hilse den gæve fyrstes værdighed på den vide, søombruste jord.

<p>7. Lögðu til lítlu síðar þöðlings menn Oslu bæjar, ok þar stökk fyr stálhvötuð á glapstíg grýtlinga lið.</p> <p>8. Vara landráð lítlu goldit við allvald austan markar, þás lofðungr leystan hafði elris gram eski mettan.</p> <p>9. Svalg hvert hús heitum munni viðar hundr Verma bygðar, ok sviþkár selju rakki</p>	<p>of garðshlið grenjandi för.</p> <p>10. Þat er skróklaust at Skúli var frægðar maðr i frömu lifi, þótt hvarbrigð á hann sneri aldar gipt auðnu hvéli,</p> <p>11. Þás ofrausn þfgu heilli randa rjóðr reisa knátti ok ólágt jofra bági þöðlings nafn á Eyrum tók.</p> <p>12. Stóð ófriðr af afarmenni innan lands</p>
---	--

7. Kort efter styrede kongens mænd til Oslo-by, og der flygtede Gryllingernes' (Ribbungernes; de som opholder sig i stenhuler?) skare for krigeren på fordærvets stier.

8. Svigen mod kongen østfor skoven blev ikke mildt straffet, da kongen havde møttet elletræets løsnede hund (ilden) med vedet (ladet ilden brændte husene).

9. Træets hund (ilden) slugte med sit brændende gab ethvert hus i Værmernes bygd og den heftige flamme fór hylende hen over gårdleddene.

10. Det er sandhed, at Skule var en berømt mand i sit fremragende liv, uagtet menneskenes altid svigefulde lykke vendte lykkens hjul imod ham,

11. Dengang krigeren til sin ulykke påtog sig en alt for stor gerning og fyrsternes modstander tog sig kongens høje navn på Øre(ting).

12. Der stod ufred af den fremragende mand for alle landets indbyggere, da fyrsten havde kæmpet østerpå på Låka.

öllu fólki,
þás ynglingr
austr á Lóku
sverða seið
of samit hafði.

13. Ok vígálfr
vaxanda lét
úlfa ár
ok ara ferðar;
valði vetr
til vápnþrimu
of vigskátt
visa ríki.

14. Lagði rǫsk,
en risu laukar,
hilmis hirð
hendr at reipum,
en húnskript
hreggi blásnar
fylkis ferð
til frama greiddu.

15. Ok ófár
austr með landi

snekkju brandr
svifa knátti,
gulli glæstr,
und gǫfugmenni;
varat auðligr
allvalds floti.

16. Skriðu hafraukn
und höfuðsmanni
inn í botn
Oslu fjarðar,
þars vegstór
fyr vígliði
Skúla öld
of skipat hafði.

17. Gekk allvaldr
und ýgshjálm
meginmíldr
merkjum fyrri,
en gullsett
gnæfa knóttu
visa vé
of vala-folki.

13. *Og krigeren lod ulvens og örneskarens føde vokse; han valgte en vinter til kamp i kongens for krig udsatte rige.*

14. *Fyrstens raske hird håndterede tovene og masterne rejstes, men sejlene, udspilede af vinden, fremskyndte kongens rejse til fremme for ham.*

15. *Og ikke få snekkestavne, prydede med guld, svævede østpå langs landet med den gæve fyrste; kongens flåde så ikke fattig ud.*

16. *Skibene skred under kongen ind i Oslofjordens bund, hvor Skules stolte mænd havde opstillet deres mandskab, rede til kamp.*

17. *Kongen gik med skrækkkehjelm, overmåde gavmild(?), foran mærkerne, men kongens guldbesatte faner vejede op over de udvalgte skarer.*

18. En þar fram
 fylgja knátti
 ræsis hirð
 rómu stýri,
 hildar fús
 á hliðar báðar,
 í gagnför
 greypra vápna.

19. Ok inndrótt
 elda kyndi
 þöðvar Týs
 við bauga renni,
 svát eggfárs
 eitur stukku
 of ilflet
 Aurnis spjalla.

20. Flugu bræleiptr
 at hjarar leiki
 geigurlig
 á Gauts himin,
 en randálfr
 rifandi fór

þöðvar ský
 blóðs eldingum.

21. Var laushendr
 lofða stýrir
 á blóðorms
 beinu skapti,
 en haldsamr
 at hjarar leiki
 á geir-Týs
 grænni mǫlu.

22. Þar baugsegl
 í brimis vindi
 branda byrr
 blása knátti,
 en hræløgr
 af hjarar borðum
 geigurligr
 glymjandi fell.

23. Reið blóðlaukr
 á berum knerri
 orvar áss

18. *Men fyrstens hird fulgte dér krigeren fremad, villig til kamp, på begge sider, hvor de grulige våben krydsedes i farten.*

19. *Og hirden brugte sværdene imod den gavmilde fyrste (Skule), så at sværdene fór hen over skjoldene.*

20. *Sværdene fløj i kampen farlige over skjoldet, men krigeren fór frem, stængende skjoldene med sværdene.*

21. *Kongen holdt læst på spydets lige skaft, men holdt fast i kampen på det grønne land (, han forsvarede).*

22. *Der blæste sværdenes storm i ring-sejlene (skjoldene) i sværdets vind (2: der rasede en hæftig kamp), men den forfærdelige blodstrøm faldt brusende ned af skjoldene.*

23. *Jærn-sværdet bevægede sig på det bare skjold, men sværdenes regn ødelagde skjoldene i luften.*

járni slunginn,
en gandreid
grænna skjalda
Svölnis vegg
sleit á lopti.

24. Ok þar felt
feigum hausi
Gjallar mans
greyfri hendi
Fenris nipt
fylkis dólga
í hjörgöll
heiptar blóði.

25. Þar sighljóð
syngva knöttu
harða hvell
hvössum munni
í herför
of höfuð manna
Hogna mans
hlýrna disir.

26. En nafnfrægr
nökkvi síðar
í náreið
á Niðar-bakka
við leygför
leggja knátti
rausnar-lif
rikr hertogi.

27. Ok þar gekk
á Gjallar-brú
ræsis mágr
fyr riðusóttum
auga blikis,
er boðar fellu
elda vers
of afarmenni.

28. Sú kom gipt
af guðs syni
of Hákon
heilli góðu,
er allvald

24. Ok þar felt Fenris nipt feigum hausi fylkis dólga heiptar blóði í hjörgöll greyfri hendi Gjallar mans = *Og dér gav Hel fyrstens fjenders dæviæde hoved en blodig hovedbedækning i kampen ved Modgunns grulige hånd (lod M. gøre det).*

25. Þar knöttu disir Hognna mans hlýrna syngva harða hvell sighljóð hvössum munni of höfuð manna í herför = *Dér sang valkyrjerne meget skingrende kamptoner med hvas mund omkring mændenes hoveder på krigstoget (i kampen).*

26. Men noget efter måtte den navnkundige, mægtige hertug nedlægge sit stolte liv vid ildens rasen i dævovognen på Nids bred.

27. Og der gik kongens svigerfader ud på Gjöllsbroen (vejen til Hel), dødet af sværdet, da mændene faldt omkring den kraftige hövding.

28. Den lykke fik Hakon til alt held af guds søn, at den kraftige kristenheds styrer vide kongen til fred.

öflgrar kristni fyrirmaðr til friðar vígði.	frægðar-fólk fleira valði austr né vestr at ölskipan und hreinvers hvítu ræfri.
29. Ok geðstórr á grams höfuð konungligt kórónu lét kappsnúinn karðínáli í Björgyn at boði páfa.	32. Þar gullker geiga knóttu inni full ýta greipum, en inndrótt allra stríða heilivágr til hjarta fell.
30. En sú rausn riða knátti Hörða grams með himinskautum, hvé völsungr veita knátti sæmdar-dag sinnar víxlu.	33. Skaut vinfars visa mönnum á gómsker gyldu borði, hilmis hirð en hunangs-bára í geðknørr glymjandi fell.
31. Né allvaldr einu ranni	

29. *Og den stolte, kraftige kardinal lagde ifølge paven's bud kronen på fyrstens kongelige hoved i Bergen.*

30. *Men rygtet om den store gæstfrihed, som Hørdekongen udfoldede, svævede langs himmelegnene, hvorledes fyrsten beværtede folk sin vielses hædersdag.*

31. *Aldrig har nogen fyrste i øst eller vest under den lyse himmel valgt (samlet) flere berømte mænd i ét hus til drikkelag.*

32. *Der inde bevægede de fulde guldkar sig i mændenes hænder, medens al kummers læge-væske (vinen) faldt i hirdens bryst.*

33. *Vinkarrets gyldne rand stødte mod fyrstens mænds tænder, og honningbølgen (vinen) fuldt brusende i fyrstens hirds sjælskib (brystet).*

<p>34. Ok þar sat
seggja dróttinn
gulli grimmr
á gjafstóli;
þá hverr maðr
at hringskata,
þats yrþjóð
æskja kunni.</p> <p>35. Þar rann upp
allri þjóðu
mundar dagr
á mergs himin,
skein armsól
jofra stýris
vísa ferð
of vala grundir.</p> <p>36. Þar sjóðmjöll
svifa knátti
bauga brjóts
af boga fjöllum</p> | <p>harða hrein
hári þjóðu
of gaglfárs
geigur-andra.</p> <p>37. Ok hafleyg
hauka ferjur
herðimenn
hlaðnar fluttu
döðum rakks
ok digulsköflum
af allvalds
óskafundi.</p> <p>38. Mjök 's þat frægt,
er fara vildi
sigri sæmðr
til Svía fundar
grundar vörðr
góðu heilli
á Randvers
remmiskiðum.</p> |
|--|--|

34. *Og der sad mændenes fyrste, grum mod guld, på gavens stol; enhver fik hos den gavmilde konge, hvad folk ønskede sig.*

35. *Der stod armens sol for alle mænd op på marvens himmel (o: ringene kom på armene); høvdingernes konges armsol (ringene) skinnede hen over fyrstens hirds falke-sletter (armene).*

36. *Þar knátti harða hrein sjóðmjöll svifa af boga fjöllum bauga brjóts of gaglfárs geigurandra hári þjóðu = Dér fløj den skinnende rene pung-sne (guld, sølv) fra ringbryderens buefjælde (armene) hen over de høje mænds falkes bevægelige skier (armene).*

37. *Ok herðimenn fluttu hauka ferjur hlaðnar hafleyg ok digulsköflum af óskafundi döðum rakks allvalds = Og de kraftige mænd førte høgenes skibe (armene), ladede med guld og sølv, fra det forønskede møde med den dådkraftige konge.*

38. *Meget berømt er det, at landets beskytter prydet med hæder ønskede til alt held at drage til møde med Svearne på de stærke skibe.*

39. Var leiðangr,
sem logi væri,
gulli glæstr,
of grams flota,
þars þóðtungl
blikja knóttu
of háreið
hvert við annat.

40. En elding
ifla foldar
langa leið
lýsa knátti,
lofanlig
þás litum skipti
himna sól
við hafróðul.

41. Svá var Elfr
öll at lita
glæsilig
sem á gull sæi,
frægðar-fólk
er flota þeysti
lofsæls konungs
Ljóðhúsa til.

42. Var geðsteinn
gauzkum manni
styrjar stund
i stall drepinn,
áðr ógnstórr
játat hafði
Svia gramr
siklings boði.

5. Hrafnsmál.

1. Sóttu sóknhvattar
sveitir háleitan
geira glymstæri
glyggs ór Finnbyggðum;

alt brá jarðbeltis
austan sigrflaustum
gjálfr af Gautelfi
gætis háseta.

39. *Ledingsskibene var prydede med guld som om der brændte ild over kongens flåde, hvor skjoldene funkede det ene ved det andet over rælingen.*

40. *Men guldet lyste lange veje bort, da himlens lovpriste sol skiftede (dølte) farve med havets sol (guld).*

41. *Hele Elven var så prægtig at se på, som om man så (skinrende) guld, da den lovrige konges berømte mænd styrede skibene hurtig til Lódöse.*

42. *De gøtiske mænds hjærte var slåt med frygt den ufredsstund, før den kampfægtige Svea-konge gik ind på kongens bud.*

5, 1. *Sóknhvattar sveitir sóttu háleitan geira glyggs glymstæri ór Finnbyggðum; alt austan af Gautelfi brá gjálfr jarðbeltis sigrflaustum háseta*

<p>2. Øngr sá ormvengis
ótti vígdróttir
fleiri flugstæris
fleins í stað einum;
lukði lómblekkir
landa útstrandir
hriðar herskiðum
harðr ok randgarði.</p>	<p>4. Laust af liðföstum
ljósum valdrósar
brims á bjarthimna
blómum vegljóma;
ferð var friðskerðis
flokka ápokkuð
heims of hafstrauma
hringa eldingum.</p>
<p>3. Glumði á gjálfrtömdum
Gestils skeiðhestum
eldr of allvaldi
ægis nafnfrægjum;
skein af skautvænum
skeiðum brimleiðar
sól of sigdeili
snotran óprotlig.</p>	<p>5. Leysti lógrastar
landa stýrandi
(heldu of haf aldir
húfum) bládúfur;
lýstiz hrein hæstum
höfn af skipstöfnum
eldi álfoldar
auðar glóðrauðum.</p>

gætis = Skarar, opfordrede til kamp, søgte til den høje kriger fra Finnebygderne; lige øst fra Götälven bragte havet kongens sejrskibe.

2. Øngr ormvengis ótti sá fleiri vígdróttir fleins flugstæris í einum stað; harðr lómblekkir lukði útstrandir landa hriðar herskiðum ok randgarði = *Ingen mand har set en krigers flere kampskarer på et sted; den kraftige svigstraffer omgav landets kyster med krigsskibe og skjoldgærde.*

3. Ægis eldr glumði á gjálfrtömdum Gestils skeiðhestum of nafnfrægjum allvaldi; óprotlig brimleiðar sól skein af skautvænum skeiðum of snotran sigdeili = *Guldet klang på de søvante skibe omkring den navnkundige fyrste; en aldrig slukket guldglang skinne fra de sejlsmukke skibe omkring den kloge kriger.*

4. Ljósum brims vegljóma laust á bjarthimna af liðföstum blómum valdrósar; ferð flokka hringa friðskerðis of hafstrauma var ápokkuð heims eldingum = *Guldets stråler slog mod den klare himmel fra de til skibet (armen?) fæstede skjolde; fyrstens skarer sejlede over havets strømme lignede himlens lyn.*

5. Landa stýrandi leysti bládúfur lógrastar; aldir heldu húfum of haf; hrein höfn lýstisk glóðrauðum eldi álfoldar af auðar-hæstum skipstöfnum =

<p>6. Fyst tók fjörleystum
fróðr af Nesþjóðum
gjald enn griðmildi
gætir norðsætra;
öll var ógnfallin
öld, af stórvöldum
hrædd, við herklæddan
herði þöðgerðar.</p> <p>7. Helt enn hraðmælti
hringa viðþingaðr
leiðir lögskiðum
leygs í Suðreyjar;
upp gaf alkeppnum
Engus herfengna</p> | <p>Íl fyr itrbóla
eyði dalreyðar.</p> <p>8. Stóð af stórröðum
stýri brimdýra
ógn of úrþvegnar
jarðir vestrgarða;
færðu hjálmhirða
hausu friðlausir
jöfrar ósvifrum
ötta rándróttar.</p> <p>9. Gengu geðstrangir
gætis vegmæta
sárs of Sátiri</p> |
|---|--|

Fyrsten furede havets blå bølger; mændene styrede stavnene over havet; den klare havn oplystes af det ildrøde guld på de rigt smykkede skibstavne.

6. Fyst tók enn griðmildi, fróðr gætir norðsætra gjald af fjörleystum Nesþjóðum; öll öld var, hrædd af stórvöldum, ógnfallin við herklæddan herði þöðgerðar = *Først tog den til fred villige kyndige konge fra norden betaling af Næsfolkene, der (således) løste deres liv; alle mænd var som lamslæde af frygt for den rustede kriger, gjorde bange for den store magt (el. ved den store skyld, de selv havde begået?)*

7. Enn hraðmælti hringa viðþingaðr helt leygs leiðir lögskiðum í Suðreyjar; Engus gaf upp herfengna Íl fyr alkeppnum eyði itrbóla dalreyðar = *Den veltalende kriger styrede skibene over havet til Syðerærne; Engus opgav den hærtagne Il for den kraftige mand.*

8. Ógn stóð af stórröðum stýri brimdýra of úrþvegnar jarðir vestrgarða; friðlausir jöfrar færðu hjálmhirða hausu ósvifrum ötta rándróttar = *Der stod frygt af den storrådige fyrste omkring i de havbeskyllede jorder i vesterled; fredløse fyrster bragte sine hjelmbeskyttede hoveder til raverfolks uskånsomme frygtindgyder.*

9. Geðstrangir sárs logrunnar vegmæta gætis gengu sunnan of Sátiri; bragnar, brands byrgegnir, söðnn svartklædda sóknar dynhróka á Skotlandi = *Fyrstens modige mænd gik sydfra over Sátiri; mændene, dygtige i kamp, møttede de sortklædte ravne i Skotland.*

sunnan logrunnar;
söddu svartklædda
sóknar dynhróka
bragnar byrgegnir
brands á Skotlandi.

10. Ferð vann friðskerðis
fræg ok óvægin
Bót af baugnjótum
breiða guðleiðum;
hreyfðiz hjörklufðu
hrafn of valtafni,
fellu fjandr stillis,
fleygr i Suðreyjum.

11. Brunnu búmanna
bygðir ódygðar,
heitr var hafsætrum
hallar lifgalli;

fellu fúrpollar
feigir svanteigar
suðr af sæskiðum
sóttir herdróttum.

12. Bauð enn þóðfróði
bragna sigrmagnaðr
austan orrostu
optar spjótskoptum;
þorðut þrekstærðan
þegnar ófegnir
hjórs við blikrýri
berjaz útverja.

13. Drógu dynsveigis
darra flugskjarrir
báta baugnjótar
breiðar strandleiðir;
eyddu óhræddir

10. Ferð friðskerðis, fræg ok óvægin, vann breiða Bót af guðleiðum baugnjótum; fleygr hrafn hreyfðiz of hjörklufðu valtafni i Suðreyjum; fjandr stillis fellu = *Krigerens skure, berómt og uskánsom, erobrede den brede Bot af de gudsforladte mænd; den flyvedygtige ravn bevægede sig (krode sig) over det af sværdet søndrede valbytte på Syderøerne; fyrstens fjender var faldne.*

11. Bygðir ódygðar-búmanna brunnu; hallar lifgalli var heitr hafsætrum; svanteigar fúrpollar fellu feigir suðr af sæskiðum, sóttir herdróttum = *De udydige bønders bygder brændte; ilden var varm for søbyggerne; mændene faldt dødsdømte sydpå ud af skibene, angrebne af krigerne.*

12. Eun þóðfróði sigrmagnaðr bragna austan bauð optar orrostu 'spjótskoptum'; ófegnir þegnar þorðut berjaz við þrekstærðan útverja hjórs blikrýri = *Den kampkyndige kriger østfra, der bevirkede mændenes sejr, bød oftere kamp ...; de lidet glade mænd vovede ikke at kæmpe med den kraftige gavmilde fyrste.*

13. Flugskjarrir baugnjótar darra dynsveigis drógu báta breiðar strandleiðir; óhræddir herskatnar eyddu eyjar i viðbyggðu vatni geir-veggs þeyj-

eyjar geirþeyjum
veggs í viðbyggðu
vatni herskatnar.

14. Herðu herferðir
hryggs í stórbyggðir
viða vargfæðis
virðar geðstirðir;
fekk enn fólkrakki
felli gunnspelli
öldum ósjaldan
Aleinn lífðvalar.

15. Mætti margfréttinn
miklum framstiklir
auðar óþjóða
ingva gornungum;
leysti lábrostinn

lõgr en skautfõgru
flaust ór frónlæstum
festum bauglestis.

16. Blés of þõðfúsa
bragna fjõlmagnat
hregg á herbyggðum
hriðar brimskiðum;
upp rak alþepna
õld með herskjõldu
grundar gjálfrs undit
grand at Skotlandi.

17. Sendi snarlynda
sverða blikskerðir
sveit enn sigrmæti
sið til brims hriðar;
drápi dulgreypa

um = *Krigerens flugtsky mænd trak bådene over brede kystveje; de frygtløse krigere hærjede øerne i den meget bebyggede indsø ved kampe.*

14. Geðstirðir virðar herðu herferðir viða í stórbyggðir hryggs vargfæðis; enn fólkrakki Aleinn fekk ósjaldan öldum felli lífðvalar gunnspelli = *De modige mænd foretog krigstog vidt omkring i den nedslæede krigers (den skotske konges) storbygder; den kamptapre Alein gav ofte mændene døden ved kampens ødelæggelse.*

15. Margfréttinn framstiklir auðar mætti miklum gornungum ingva óþjóða; lábrostinn lõgr leysti en skautfõgru flaust bauglestis ór frónlæstum festum = *Den meget frittende gavmilde fyrste mødte megen trolldom fra røverfolkets fyrste; det oprørte hav løste fyrstens sejlfagre skibe ud af de til land fæstede tove (el. bundfaste ankre).*

16. Fjõlmagnat hriðar hregg blés of þõðfúsa bragna á herbyggðum brimskiðum; undit grand gjálfrs grundar rak alþepna õld með herskjõldu upp at Skotlandi = *Det trolldomsstærke stormvejr blæste over de kamplystne mænd på skibene, hvor hæren bode; hvirvelvinden drev de meget kraftige mænd med krigsskjoldene ind til Skotland(s kyst).*

17. Brims blikskerðir enn sigrmæti sendi sið snarlynda sveit til sverða hriðar; herr drengja þengils. sás lof sæmði, dæmði dulgreypa drótt dal-

drengja, lof, þengils drótt, sás, dal-Gauta dæmði herr, sæmði	hólða hervalðir hersar gunnversum; gekk en gunnrakka gætis háseta hirð at hjörstærðum hjaldri járnfaldin.
18. Hlóðu hugprúðir hrings at brynþingi vários vegstórum virðar baug-Nirði; fylduz fjörseldum (frammi) valgammar (hverr man hringþverris hefna?) auðstefni.	20. Beit at brynmóti brún í rauðtúnnum egg of ódyggrar aldar gunntjalda, áðr en egghríðar undan viglundum skyndu ský-Þundar skoskir alþroskins.
19. Kvöddu kappstudda kæris Norðmæra	

Gauta drápi = *Den ved sejren herlige, gavmilde fyrste sendte omsider (kunde endelig sende) en rasktsindet skare til kamp; kongens mænds hær, han, hvem lovprisning hædrede, dømte den indvilske, grumme krigerskare til døden.*

18. Vários hugprúðir hrings virðar hlóðu vegstórum baug-Nirði at brynþingi; valgammar fylduz fjörseldum auðstefni; hverr man hefna frammi hringþverris? = *Vore modige krigere nedlagde den hæderstore mand i kampen; ravnene møttede sig ved den dræbte høvding(s kød); hvem vil i fremtiden hævne den gavmilde mand?*

19. Hervalðir hersar kæris Norðmæra kvöddu kappstudda hólða gunnversum; en gunnrakka hirð gætis háseta gekk járnfaldin at hjörstærðum hjaldri = *Nordmørernes fyrstes hærvalgte herser udfordrede de kraftige trodsende mænd til kamp; kongens kampmodige hird gik med jærnhjelme ud i den sværdforstærkede kamp.*

20. Brún egg of beit at brynmóti í rauðtúnnum gunntjalda ódyggrar aldar, áðr en skoskir egghríðar ský-Þundar skyndu undan viglundum alþroskins = *Den brune sværdssæg bed i kampen i de slette mænds røde skjoldgærder, før end de skotske krigere flygtede for den helt kraftige (modnede) fyrstes krigere.*

6. Hákonarflokkur (1263—64).

<p>1. Ern lét austr til Vornu
allvaldr skipum haldit;
Rinfúra vann rýrir
Ribbunga hlut þungan,
ok óstíla elti
qrþingaðr víkinga
(rönd klauf ræsir steinda)
reiðr á land af skeiðum.</p> <p>2. Hólmreyðar gekk hjálmi
Hqrða valdr of faldinn,
enn sás úthlaupsmonnum,
auðmíldr, sakar gildi;
fellu fjandmenn stillis,
feksk tafn blóum hrafni,</p> | <p>en sigrgæði, síðan,
sumir skunduðu undan.</p> <p>3. Hljóp, sás hersum steypa,
hyrgildandi, vildi,
ýgr frá allvalds mági
járnsveims ór Þrándheimi;
endr lét Erlings frændi
Upplönd farit bröndum;
stríð hlutu stála meiðar
stórþung af Ribbungum.</p> <p>4. Eim lék hyrr með himni,
hljóp eldr í sal feldan,
vitt hygg þegnum þóttu</p> |
|---|---|

1. Ern allvaldr lét haldit skipum austr til Vornu; Rin-fúra rýrir vann þungan hlut Ribbunga; ok reiðr qrþingaðr elti óstíla víkinga á land af skeiðum; ræsir klauf steinda rönd = *Den raske konge styrede skibene østpå til Varna; den gavmilde fyrste gjorde Ribbungernes lod tung, og den vrede kriger drev de voldsomme vikinger op på land af skibene; fyrsten kløvede det maledede skjold.*

2. Auðmíldr Hqrða valdr gekk of faldinn hólmreyðar hjálmi, sás enn gildi úthlaupsmonnum sakar; fjandmenn stillis fellu — tafn feksk blóum hrafni síðan, — en sumir skunduðu undan sigrgæði = *Den gavmilde Hörde-konge gik frem med skrækkkehjælmen, han som atter straffede oprøerne; fyrstens fjender faldt — siden gaves den sorte ravn bytte —, men nogle flygtede for krigeren.*

3. Ýgr járnsveims hyrgildandi, sás vildi steypa hersum, hljóp ór Þrándheimi frá mági allvalds; Erlings frændi lét endr farit Upplönd bröndum; stála meiðar hlutu stórþung stríð af Ribbungum = *Den vrede kriger, som vilde styrte herserne, løb fra kongens svigerfader i Trondhjem; Erlings frænde for fordums over Oplandene med sværd; krigerne fik meget hård medfart af Ribbungerne.*

4. Hyrr lék eim með himni; eldr hljóp í feldan sal; hygg þeim þegnum þóttu markar þöl sveina vitt; allar þjóðir óðuz reiði konungs; eiðvandr haugsendir rauð brýndan brand í Vermalandi = *Flamme legte ved flam-*

þeim markar þöl sveima; óðuz allar þjóðir, eiðvand, konungs reiði, baugsendir rauð brýndan brand i Vermalandi.	ept dólstriði dauðan dádþinginn hofðingja; Knútr réð bág at brjóta høðhraustr við gram traustan geystr, þvit Gautar fýstu geðbráðir landráða.
5. Ríkr gaf hlenna hneykir (her) þrungit Ribbunga (yss gerðiz) i Oslu eitt slag meginsveitum; míldr kom heimskum høldum hervígs á glapstígu, kendu langs i landi lauf víkingar ríkis.	7. Vitr lét virki brjóta valdr norrænnar aldar austr, þars jofrar treystuz ógnfúsir, Ljóðhúsa; þat veitk at galt Gautum gofugr oddviti jofra, þjóð fekk ræsis reiði, rán, gekk slíkt at vönnum.
6. Flokkur tók enn, sás ekki, ógnmíldr, fríðaz vildi,	8. Rán galt randa týnir

me mod himlen; ilden sprang i den fældede sal; jeg ved, at de mænd syntes ilden rasede videnom; alle folk frygtede kongens vrede; den edtro fyrste rødfarvede den hvæssede klinge i Værmland.

5. Ríkr hlenna hneykir gaf meginsveitum Ribbunga eitt slag þrungit i Oslu; yss gerðiz her; hervígs míldr kom heimskum høldum á glapstígu; víkingar kendu langs ríkis i landi „lauf“ = *Den mægtige røverstraffer gav Ribbungernes hovedskarer et slemt nederlag i Oslo; der opstod tummel for hæren; den krigerske fyrste bragte de dumme mænd på fordærvels veje; vikingerne fik den langvarige overmagt at lære i landet.*

6. Ógnmíldr flokkur, sás ekki vildi fríðask, tók enn dáðþinginn hofðingja ept dauðan dólstriði; hofðhraustr Knútr réð geystur at brjóta bág við traustan gram, þvit geðbráðir Gautar fýstu landráða = *Den krigerske skare, som ikke vilde fred, tog sig atter en dådlysten høvding efter krigerens død; den kamptapre Knud stillede sig hæftig imod den stærke konge, ti de ilsindede Gøter opfordrede til forræderi.*

7. Vitr valdr norrænnar aldar lét brjóta austr virki Ljóðhúsa, þars ógnfúsir jofrar treystuz; veitk þat. at gofugr oddviti jofra galt Gautum rán; þjóð fekk reiði ræsis; slíkt gekk at vönnum = *Nordmændenes kloge konge lod østpå nedbryde borgen i Lödöse, hvor de kampjærve fyrster mente at være sikre; jeg ved det, at fyrsternes gæve herre straffede Gøterne for deres ran; mændene pådrog sig kongens vrede; sligt gik, som man kunde vænte.*

rógstriðr Dønnum síðan;
fyst kom fúra lestir
fleyvangs til Ekreyja;
öld hét gnógu gjaldi
gullstriði þá síðan;
lond tók lofðungr Þrænda
liðbáls at veðmála.

9. Veitti virða dróttinn
vikelds gjafir rikjum.
gullsviptir hlaut giptu
göfugr, Skónunga jöfri;
heim kom hilmir Rauma,
hvatir fundu þat skatnar
ár, með öflugum tiri
ólestr ok veg mestum.

10. Öll vann Egða stillir
aptr geirbrúar krapta
skjótt af skozkum dróttum
skattlond megingrönduðs;
reisti öngr við yngva,
ólest, fyr haf vestan,
rógsækis varð ríki,
rönd veðrboði Gøndlar.

11. Þrimr nóttum kom Þróttar
þinghlynr til Björgynjar,
áðr en allvald þrúðan
ófs dynviðir grófu;
margr stóð málma fergir
(mikit strið var þat) síðan
lýða grams of leiði
litt kátr með brá váta.

8. Rógstriðr randa lúnir galt síðan Dønnum rán; fyst kom lestir fleyvangs fúra til Ekreyja; öld hét þá síðan gullstriði gnógu gjaldi; lofðungr Þrænda tók lond at veðmála liðbáls = *Den kampstærke kriger gengældte siden Danerne deres plyndring; først kom den gavmilde fyrste til Ekerærne; siden lovede mændene fyrsten megen erstatning; Trøndernes konge tog lande i pant for gullet.*

9. Virða dróttinu veitti rikjum jöfri Skónunga vikelds gjafir; göfugr gullsviptir hlaut giptu; hilmir Rauma kom heim ólestr með öflugum tiri ok mestum veg; hvatir skatnar fundu þat ár = *Mændenes fyrste gav Skåningernes mægtige konge guldgaver; den ædle fyrste var lykkelig; Rømernes konge kom uskadt hjem med stærk hæder og den største ære; de raske mænd mærkede det straks.*

10. Egða stillir vann skjótt aptr öll skattlond megingrönduðs geirbrúar krapta(?) af skozkum dróttum; öngr veðrboði Gøndlar fyr vestan haf reisti rönd við yngva; ríki rógsækis varð ólest = *Egðernes fyrste erobrede hurtigt igen alle krigerens skatlande fra de skotske folk; ingen kriger vest for havet modstod fyrsten; krigerens magt forblev uforminset.*

11. Þróttar þinghlynr kom þrimr nóttum til Björgynjar áðr en ófs dynviðir grófu þrúðan allvald; síðan stóð margr málma fergir litt kátr með váta brá of leiði lýða grams; mikit strið var þat = *Krigeren kom (bragt- es) til Bergen tre nætter før end mændene begravede den modige konge;*

7. En dræpe om Magnús lagaböter (o. 1265).

1. Ungr tókt, jofra þengill ægr, með vigslu frægri (kynnisk kapp þitt mǫnnum) konungs nafn á þik (jafnan), ok, sóknægðir, síðan, snjallmæltr, hlutuð allrar (hér lýsik veg visa) vald framm komit aldar.	2. Heilags hafið hála, hraustr þengils sonr, fengit, þik reifir guð gæfu gnótt, þjóðkonungs dóttur; snjallr má Eiríkr ǫllu aldýrr konungr stýra (yðarr þroski gengr óskum einart) við guð hreinan.
---	---

8. Lausavísur.

1. (1242). Nú erum tveir, en trautt vættir mik sætta, (elk með ǫnn ok þǫlvi aldr) í Kolbeins valdi;	vita munuð ér at órum trúra (eirlaust) saman fleiri (ruðuz hjaldrborin hildar hjól) í vetr á jólum.
--	--

síðen stod mængen en mænd lidet glad med tårefyldte øjne ved kongens grav; det var stor kummer.

7, 1. Ægr jofra þengill, tókt ungr konungs nafn á þik með frægri vigslu kapp þitt kynnisk mǫnnum jafnan, ok síðan hlutuð, snjallmæltr sóknægðir, framm komit vald allrar aldar; hér lýsik veg visa = *Farlige fyrste, som ung modtog du kongenavnet med den navnkundige vielse; din dygtighed lærer mændene altid at kende, og siden fik du, veltalende kriger, den nedarvede magt over hele folket; her beskriver jeg kongens hæder.*

2. Hraustr þengils sonr, hafið hála fengit dóttur heilags þjóðkonungs; guð reifir þik gæfu gnótt; snjallr Eiríkr, aldýrr konungr, má stýra ǫllu við hreinan guð; yðarr þroski gengr einart óskum = *Tapre kongesøn, du har fåt den hellige folkekonges datter til ægte; gud giver dig megen lykke; den vise Erik, den aldyre konge, formår at styre alt hos den rene gud; eders trivsel går uafbrudt efter ønske.*

8, 1. Nú erum tveir í valdi Kolbeins, en mik vættir trautt trúra sætta; elk aldr með ǫnn ok þǫlvi; vita munuð ér, at órum fleiri saman í vetr á jólum; hjaldrborin hildar hjól ruðuz eirlaust = *Nu er vi to i Kolbens magt, og jeg venter ikke noget pålideligt forlig; jeg lever under strabadser og mén; du ved nok, at vi var flere sammen ved juletid i vinter; de i kampen bårne skjolde rødfarvedes uden skånsel.*

2. (1242). Skamr er, eldstökkvir, okkarr
 ir, okkarr þeim komi várr, eða verra
 vera mun skollr, er ollu,
 (af gekk sveit en teitan), langa hrið með lýðum,
 skeiðs, á Skjálgdalsheiði, landrekstr at fjórgrandi.
 skutborðs, hali orðinn;
 séka, lýs nær lausum
 logreifandar veifa,
 skalk hvessa þrek, þessum
 (þat hlægir mik) bæjar.
3. Skjótt munk skökkum söttum,
 skjaldlinns, svarat vinna,
 elsveigir dregr eigi
 orðskæðr á þat græði;
4. (1261). Rauf við randa stýfi
 (rétt innik þat) svinnan
 alt, þvit oss hefr vélta,
 Óðinn, þats hét góðu;
 skaut, sás skrøkmöl flýtir,
 (skilk hvat gramr mun vilja)
 Gautr unni sér sleitu,
 slægr jarl við mér bægi.

2. Skamr er hali okkarr orðinn á Skjálgdalsheiði, skutborðs skeiðs eldstökkvir; en teitan gekk af sveit; séka, nær lýs bæjar logreifandar veifa þessum lausum; skalk hvessa þrek; þat hlægir mik = *Kun kort er vor hale bleven på Skjalgdalshede, gavmilde mand; glæden forlod mændene (os); jeg kan ikke se, når mændene (vi) får atter lov til at bevæge den frit; men jeg skal være modig; det bringer glæde.*

3. Skjótt munk vinna svarat skökkum söttum; orðskæðr skjaldlinns elsveigir dregr þat eigi á græði; þeim komi várr landrekstr at fjórgrandi, er ollu; vera mun skollr eða verra með lýðum langa hrið = *Hurtig vil jeg svare på det skæve forlig; den oråhvasse kriger kaster det ikke i havet; gid min landsforvisning måtte volde deres død, der forårsagede den; der vil herske svig eller andet værre blandt folk i lange tider.*

4. Óðinn rauf við svinnan randa stýfi alt þats hét góðu, þvit oss hefr vélta; innik þat rétt; slægr jarl, sás flýtir skrøkmöl, skaut bægi við mér; skilk hvat gramr mun vilja; Gautr unni sér sleitu = *Oden (= Gizur) brød overfor den kloge mand (mig) sit ord i alt hvad han lovede af godt, ti han har bedraget os; det er sandt hvad jeg siger; den listige jarl, som udklækker usandhed, stødte mig fra sig; jeg forstår hvad det er høvding-en vil; Gautr (? Oden = Gizur) undte sig strid.*

Ásgrímr Jónsson.*Islænder, 13. árh.***Lausavísa (?)**

Láðs rupla fé friðu	sverða sæki-Njörðu
fornbauga hydraugar	sér veslari heslis.

Guðbrandr í Svölu(m?).*Islænder, 13. árh (?)*

1. Betr vill ægis otra	2. Upp setr mökk enn mikla
opt, tók Hrafn við Lopti,	móðfjalls veröld alla.
(raun sannar þat) rennir	
rausngjarn hafa en aðrir.	

Þorkell elfaraskáld.*Islænder, 13. árh.(?)***Lausavísa (?)**

Spurðum vér, hvé varðisk	sókrýrir vann sára
vigmóðr kjalar slóða	sextán Viðurs mána
gláðstýrðum geiri	hriðar herðimeiða
Gunnarr fyr Kjöl sunnan;	hauðrmens en tvá dauða.

Fornbauga heslis hydraugar rupla sér veslari sverða láðs sæki-Njörðu friðu fé = *Bige mænd plyndrer mænd, der er ringere end de selv, det skønne guld.*

[G.] 1. Rausngjarn ægis otra rennir vill opt hafa betr en aðrir; raun sannar þat; Hrafn tók við Lopti = *Den storladne søfarer vil ofte opføre sig bravere end andre; erfaringen bevidner det; Hrafn tog imod Loft.*

2. Enn mikla mökk setr upp alla veröld móðfjalls = *Den tætte støvsky hvirvles op gennem hele verden hjertets (usikker opfattelse).*

[Þ]. Vér spurðum, hvé Gunnarr varðisk vigmóðr kjalar slóða gláðstýrðum geiri fyr sunnan Kjöl; hauðrmens sókrýrir vann sextán Viðurs mána

Anonyme digte og vers.

A. Digte.

Málsháttakvæði.

Et orknøsk (?) digt, omkr. 1200.

1. — — — — — þegir;	stolit væri mér ekki ór ætt,
dylja má þess, er einn hverr	jafnan þótt ek kvæða slétt;
segir;	róa verður fyrst til ens næsta
— — — — —	ness,
— — eitt bregzk hótí síðr;	noðkut ættak kyn til þess.
færa ætlum forn orð saman	3. Þjóð spyr alt þat's þrír
(flestir henda at noðkvi gaman,	menn vitu,
gleði minnar veit geipun sjá),	þeir hafa verr, er tryggðum
griplur er sem hendi þá.	slitu.
2. Ekki hefk með flimtun farit,	ekki er þvi til eins manns
fullvel ættak til þess varit,	skotit,
(yrkja kann ek vónu verr)	ýmsir hafa þau dæmi blotit;
vita þykkisk þat maðrinn hverr;	hermðar orð munu hittask i,

hriðar herðimeíða sára, en tvá dauða = *Vi har spurgt, hvorledes Gunnar [på Hlidarende] værgede sig kamptræt mod krigerne med sit spyd syd for Kelen; han sårede sejsten krigere, men dræbte to.*

1. tier; man kan benægte hvad den enkelte siger alene svigter noget mindre; jeg agter at stille 'gamle ord' sammen; — alle skal have noget at more sig med; dette præ tyder på min glæde —; da er det som man samler på småting.

2. Jeg har ikke (før) givet mig af med spottekvad; i fuldt mål vilde jeg have forudsætning dertil — jeg kan digte værre (bidskere) end man ventede; enhver tykkes at vide det; jeg vilde ikke være stjålen ud af min slægt, selv om jeg altid digtede glat; man må først ro til nærmeste næs; i så henseende vilde jeg have nedarvede egenskaber.

3. Alle erfarer hvad tre personer ved; de opfører sig slet, som bryder tro og love; dermed sigter jeg ikke til en enkelt person; mange har vekselvis måttet sande det; vrede ord vil findes heri; det kan jeg frit sige, hvorledes hun behandlede mig, den klogøjede kvinde; men noget måtte hun tænke på sig selv.

heimult ák at glaupsa of því,
(nokkut varð hon sýsla of sik)
svinneyg drós hvé hon fór við
mik.

4. Ró skyldu menn reiði gefa,
raunlitit kœmsk opt á þrefa,
gagarr er skaptr, þvít geyja skal,
gera ætlak mér létt of tal;
verit hafði mér verra í hug,
var þat nær sem kveisu flug,
jafnan fagnar kvíkr maðr kú,
kennir hins, at gleðjumk nú.

5. Alltit er ungs manns gam-
an,
einum þykkir daufligt saman,
annars barn er sem úlf at frjá,
óðfúss myndi blindr at sjá;
dýrt láta menn dróttins orð,

drekarnir rísa opt á sporð,
qðlingr skyldi einkar rqskr,
œpa kann í mœrum frqskr.

6 Fylki skal til frægðar hafa,
fregna eigum langt til gafa,
oddar gerva jarli megin,
útsker verða af þórum þvegin;
ýmsir bjóða qðrum fár,
(ormar skriða ór hamsi á vár)
vel hefr sás þat liða lætr,
langar eigu þeir bersi nætr.

7. Bjarki átti hugarkorn hart,
herlið feldi Storkuðr mart,
(ekki var hann í hvíldum hægr),
Hrómundr þótti garpr ok slægr;
ókat þeim né einn á bug,
Eljárnir var trúr at hug,
filinn gat hann í fylking sótt,

4. *Sin vrede skulde man give ro; ofte bliver noget meget ringe genstand for strid; hunden er skabt for at den skal gø; jeg agter at gøre mig min tale let (munter); jeg havde egenlig tænkt på noget værre [selvmord?]; det var nærmest som et pludseligt smærteanfald; altid glæder den levende sig ved en ko; nu mærker man, at jeg bliver oprømt.*

5. *Den unge mands (barnets) fornøjelse behøver ikke at være stor; at være alene tykkes en kedeligt; at elske en andens barn er som at elske en ulv; den blinde vilde rasende gjerne kunne se; man siger, at højt er herrebud; dragerne rejser sig ofte på halen; fyrsten skulde være meget modig; frøen kan kvække i sumpene.*

6. *En fyrste skal man have til berømmelse; vi hører langvejs fra om en 'gabe' (en grið?); oddene giver en jarl hans styrke; udskærene bliver vaskede af bølgerne; snart den ene, snart den anden byder (en anden) fare; — ormene kryber ud af deres ham om foråret —; brav er den, som lader det fare; lange er bjørnenes nætter.*

7. *Bjarke havde et hårdt (modigt) hjerte; Starkad fødte mange mænd; Hrómund ansås for køk og snu (han var ikke stille i hviletid-erne); Eljárnir var modig i hu; en enkelt kunde ikke støde ham til side;*

- fullströng hefr sú mannaun heyrinkunn er frá hönum saga,
þótt. hvat þarf ek of slíkt at jaga.
8. Bana þóttusk þeir biða vel, 10. Sitt mein þykkir sárast
Brandingi svaf loks í hel, hveim,
Mardallar var glysligr grátr, sáttargörð er ætluð tveim,
gleðr sá mann er opt er kátr; oddamaðr fæsk opt enn þriði,
Ásmundr tamði Gnóð við gjálfr, jafntrúr skal sá hvárri liði;
gulli mælti Þjazi sjálfr, engi of dæmir sjálfan sik
Niðjungr skóf af haugi horn; (slíkt ætlak nú henda mik),
hólzti eru nú minni forn. ýta lið þótt alt fari byrst,
 engi læzk því valda fyrst.
9. Friggjar þótti svipr at syni, 11. Stefjum verðr at stæla brag,
sá var taldr ór miklu kyni, stuttligt hefk á kvæði lag,
Hermóðr vildi auka aldr, ella mun þat þykkja þula,
Éljúðnir vann sólginn Baldr, þannig nær sem ek henda mula.
öll grétu þau eptir hann, Ekki var þat forðum farald,
aukit var þeim hlátrar bann,

elefanten fik han angrebet i fylkingen; den mandeprøve har man fundet var meget stræng.

8. *Brandinge sov sig endelig ihjæl; de (han og hans) mente at få en smuk (let) død; Mardals gråd var skinnende; den, der ofte er munter, glæder andre; Asmund vænnede Gnød til søens brusen; Tjazes egen tale var guld; Niðjung skræbde et hjørne af højen(?); dette er temmelig gamle minder.*

9. *Man fandt det var sørgeligt med Friggs søn (Baldrs død); han regnedes til en stor (høj) slægt; Hermod vilde forøge hans liv, men Eljudne havde slugt Balder; alle begræd de ham; deres sorg var stor; bekendt er fortællingen om ham; hvorfor skulde jeg pludre mere om sligt?*

10. *Èn føler stærkest sit eget mén; et forlig tiltænkes to, men ofte skaffes en tredje som opmand; bægge parter skulde han være lige tro; ingen dömmes (domfælder) sig selv — det mener jeg nu hændes mig —; uagtet alle mænd ter sig som rasende vrede, er der ingen som vil tilstå at være første årsag.*

11. *Et stev må indsættes i digtet; noget kort i formen er min sang; ellers vil det synes som en ramse, omtrent som jeg sankede krummer. Det var ikke forðums en smitsom syge (at elske); den finske pige kunde dog*

- Finnan gat þó ærðan Harald, kvæðit skal með kynjum alt,
 hönum þótti sólbjört sú, konungs morginn er langr á
 slíks dæmi verður mörpum nú. valt.
12. Skips láta menn skammar 14. Bráðsét láta bragnar opt,
 rár, bregðr at þeim, er heldr á lopt,
 skatna þykkir hugrinn grár, allmargr er til seinn at sefask,
 tungan leikr við tanna sár, svá kóllum vér rjóð sem gefask.
 traudla er gengt á is of vár; Ekki var þat forðum farald,
 mjök fár er sér ærinn einn, Finnann gat þó ærðan Harald,
 eyvit týr, þótt skyndi seinn, hönum þótti sólbjört sú,
 gøfgask mætti af gengi hverr, slíks dæmi verður mörpum nú.
13. Afli of deilir sízt við sjó, 15. Auðigr þykkir einn sér
 hvar,
 Sörli spakk af gildri þró, annars ræðir margr of far,
 stundum þýtr i logni ló, ørgranns erum vér lengst á
 litlu verr. at ráðak fó; leit,
 mörpum þykkir fullgott fé, lundvær þykkir bezta sveit;
 frænskammr er enn deigi lé, skammæ þykkja ófin qll,

göre Harald rasende; han fandt hende strålende som solen; sligt erfarer mangen en (jeg f. eks.) nu til dags.

12. *Man siger at skibets rær er korte; mændenes sind anses for at være falsk; tungen spiller (altid) mod sår ved tænderne (tandbyld); ikke kan man gå på isen i foråret; meget få er sig selv nok; det hjælper ikke, at den sendrægtige skynder sig; enhver kunde blive stor ved sin lykke; jeg kender fuldkommen, hvorledes somme ting går.*

13. *Mindst kan man prøve kræfter med havet; Sörles hjerte brast af den store længsel; undertiden bruser kystbølger i vindstille; det har lidet at sige, at jeg lidet formår; mange er meget glade ved guld; kun kort varer den bløde lé's skarphed; hele digtet skal være mærkelig indrettet; kongens morgen er altid lang.*

14. *Ofte ser mænd overilet på sagerne; man holder sig til den, som udbreder noget; mange er altfor langsomme til at formildes; rådene dømmes vi efter deres udfald. Det var osv.*

15. *Rig nok tykkes enhver enkelt sig at være allevegne; en taler altid om en andens forhold; længst leder vi efter det meget lille (eller: det pletfri?);*

- ekki mart er verra en tröll,
eigi spillir hyggins hjali,
hefkat ek spurt at bersa kali.
16. Engi þarf at hræðask hót,
heldr kemr opt við sáran fót,
— — — — —
hlutgjarn ferr með annars sök;
nökkvi rikstr er heima hverr,
— — — — —
öngu tala ek umb at siðr,
orðin fara þegar munninn liðr.
17. Varla sýnisk alt sem er
ýtum þeim, er bægir drer,
eigi at eins er í föggu fengr,
fundit mun þat er reynt er
lengr.
Ekki var þat forðum farald,
- Finnan gat þó ærðan Harald,
hönnum þótti sólbjört sú,
sliks dæmi verðr mörghum nú.
18. Efnum þykkir bezt at búa,
brögðótt reyndisk gemlu fúa,
margar kunni hon slægðir sér,
svá nökkvi gafsk Rannveig mér;
illa hefr sás annan sýkr,
eigi veit áðr hefndum lýkr,
bráðfengr þykkir brullaups
frami,
brigða lengi er hverr enn sami.
19. Lýtin þykkja skammæ
skarar,
skrautligt kóllum nafnit farar,
trautt kallak þann valda er
varar,
verða menn þeir er uppi fjarar,

*fredelige folk anses for at være de bedste; kortvarige tykkes alle overdri-
velser at være; ikke mange ting er værre end troltene; intet tilintetgør
den kloges tale; jeg har ikke hørt at björnen fryser.*

16 *Ingen behøver at frygte trusler; ofte kommer noget i berøring
med fodens sår; den, der gjerne blander sig i andres sager, fører en
andens sag; enhver er i sit hjem mægtigst ordene er borte, såsnart
de er ude af munden; ikke desto mindre taler jeg derom.*

17. *Næppe synes alt de mænd, som lider af stær, at være som det
er; ikke blot det smukke er det godt at vinde; det vil mærkes, jo længer
det prøves. Det var osv.*

18. *Man synes det er bedst at bo med midler; ræven erfarede at
være listig af hunfåret; den forstod sig på mange rænker; omtrent den
erfaring har jeg med hensyn til Rannveig; den opfører sig slet, som sviger
en anden; man ved ikke, når hævn kan komme; brylluppets herlighed
er let nok at opnå; meget længe er en sig selv lig.*

19. *Kortvarig er hårets (skævt klippede) lyde; prægtigt kalder vi
rejse-navnet; ikke siger jeg at den, der advarer, bærer skylden; der gives
de mænd som bliver på det tørre (ved ebbe); ulykken er hurtig i sine forbe-*

ógipt verður i umbúð skjót,
élin þykkja mörögum ljót,
engi of sér við öllum rokum,
jafnan spyrja menn at lokum.

20. Ástblindir 'ro seggir svá
sumir, at þykkja mjök fás gá,
(þannig verður of mansöng mælt)
marga hefr þat hyggna tælt.
Ekki var þat forðum farald,
Finnan gat þó ærðan Harald,
hónum þótti sólbjört sú,
sliks dæmi verður mörögum nú.

21. Ynðit láta engir falt,
allopt verður i hreggi svalt,
andaðs drúpa minjar mest,
magran skyldi kaupa hest;
ærit þykkir viðkvæm vó,

vinfengin eru misjöfn þá,
fasthaldr varð á Fenri lagðr,
fikjum var mér ramligr sagðr.

22. Grandvarr skyldi enn góði
maðr,

Gizurr varð at rógi saðr,
etja vildi jöfrum saman,
ekki er mér at stúru gaman:
kunna vildak sjá við snörum,
sjaldan hygg at gyggvi vörum,
vel hefr hinn, er sitr of sitt,
svartfleckkótt er kvæði mitt.

23. Jafnan segir enn rikri róð,
röskvir menn gefa örunum bróð,
upp at eins er ungum vegar,
engi maðr er roskinn þegar;
falls er vön af fornu tré,

redelser; mange synes bygerne er slemme; ingen kan tage sig i agt for alle vindstød; altid spørger man om slutningen (udfaldet).

20. Nogle mænd er så elskovsblinde, at de intet sanser; — således hedder det om elskovssang —; det har sveget mangen en klog mand. Det var osv.

21. Ingen vil sælge sin fryd; meget ofte fryser man i snestorm; den dødes efterladenskaber sørger stærkest; en mager hest skulde man købe; en pludselig fare tykkes meget følelig; venskabet er da meget forskelligt; en lænke blev lagt på Fenre; den sagdes mig at være meget stærk.

22. Den gode mand skulde unågå at begå fejl; Gizur (Oden) blev overbevist om at have bagvasket folk indbyrdes; han vilde hidse kongerne mod hinanden; jeg holder nu ikke af ufred; jeg vilde gjerne kunne tage mig i agt for fælder; sjælden tror jeg at den forsigtige fejler; brav er den, som lader sig nøje med sit; meget broget er mit digt.

23. Altid er det den mægtigste der giver råd; raske mænd giver örnene føde; kun opad fører den unges veje; ingen er straks fuldt udviklet; man kan vænte at det gamle træ falder; flere ting synes gode end

- fleira þykkir gott en sé, nú verður sumt þats mangi
 auðsenna er annars vamm, varir,
 engi kærsk of skapadægr (væri betr at þegðak þokks)
 fram. þat hefr hverr er verður er loks.
24. Engi knettr of annars mein, 26. Þrýtra þann er verr hefr
 (aldri lætk at munni sein) valt,
 heimi heyrik sagt at snúi, verða kann á ýmsa halt,
 sumir einir hygg at mér trúi; misjafnir 'ro blinds manns
 erfitt verður þeims illa kann, bitar,
 engan þarf at hjúfra mann. þólit kóllum vér ilt til litar;
 þannig hefr mér lagzk i lund, eik hefr þats af öðrum skefr,
 langviðrum skal eyða grund. jafnan verður at áflóð stakar,
 auðfengnar 'ro gelti sakar.
25. Sjaldan hittisk feigs vök
 frærin,
 fljóðin verða at öldrum kørin, 27. Gullormr á sér brennheitt
 lengi hefr þat lýst fyr mér, ból,
 litinn kost á margr und sér; hjartast skinn i heiði sól,
 sagt er frá, hvé neflauss narir, undrum þykkir gagnsætt gler,

de. som er det; lettere er det at se andres fejl; ingen kommer forbi sin dødsdag.

24. *Ingen klager over en andens mén; — aldrig lader min mund vænte på sig —; jeg hører at verden skal dreje sig; kun nogle få antager jeg vil tro mig (deri); vanskeligt bliver (livet) for den lidet kyndige; man behøver ikke at begræde nogen; langvarige uvejr skal der til for at ødelægge landet; den mening har dannet sig hos mig.*

25. *Sjælden træffes den våge tilfrussen, hvori en skal drukne; kvindene vælges efter deres alder; mangen en er såre magtesløs (betydningsløs); det har været mig længe indlysende; det fortælles der om, hvorledes en næseløs person vegeterer; nu sker der endel, som ingen venter — det vilde være meget bedre om jeg tav —; det får enhver til slutning, hvad han fortjæner.*

26. *Den, der altid opfører sig slet, mister aldrig kræfter (dertil); snart trækker den ene, snart den anden det korteste strå; forskellige (ulig) er den blindes mundfulde; ulykken siger vi er lidet heldig for skønheden; egen får det, hvad den skraber fra andre; ikke mange er mere snu end ræven; det sker ofte, at flodoversvømmelser vælter (ting) omkuld; det er let at finde skyld for galten (for at slagte den).*

- glymjandi fellr hrönn of sker; 29. Orða er leitát mér í
 allar girnask ár í sjá, munn,
 ekki er manni verra en þrá, mælgín verðr oss heyrinkunn,
 fýsa munk ens fyrra vara, (Yggjar bjór hverr eiga myni
 flestr mun sik til nökkurs spara. ósýnt þykkir lýða kyni);
 28. Geta má þess er gengit eyvit mun sjá atfrétt stoða,
 hefr, allmjök er mér lund til
 gerir sá betr er annan svefr, hroða,
 veitkat vist hvat verða kann, þeygi var sjá aflausn ill,
 villa er dælst of heimskan eiga skal nú hverr er vill.
 30. Stjórnláusu hefk slungit
 flárðöum má trautt of trúa. saman,
 til sín skyldi enu betra snúa. svá vildak [mér hitta gaman].
 hugga skal þann harm hefr
 beðit,
 hölzti mjök er at flestu kveðit.

27. *Guldormen har sig et brændende leje; klarest skinner solen på den skyfri himmel; mærkelig genemsigtigt tykkes glas at være; brusende falder bølgen over skæret; alle elve iler med længsel mod havet; intet er værre for et menneske end længsel; jeg råder til forbehold; alle vil spare sig selv i et eller andet.*

28. *Det kan omtales som er sket; den tør sig bedre, som søger at berolige en anden; jeg ved ikke tilvisse hvad der kan ske; lettest er det at føre en enfoldig bag lyset; den falske kan man ikke stole på; man skulde lægge sig eftir det bedre (bedste); trøste skal man den, som har lidt sorg; temlig stærke skæbnebestemmelser er der i alt.*

29. *Man søger efter ord (oplysninger) i min mund (ang. digteren); jeg hører, hvad alle snakker om; — hvem der ejer digtet (er forf.) mener folk er uvisst —; intet vil den efterspørsel hjælpe; i høj grad er vi stemt for chikane; det svar var ikke dårligt; nu kan hver, der vil, eje det (erklære sig for digteren).*

30. *Noget uden ror (styrelse; o: ordning) har jeg her slynget (vævet) sammen; således vilde jeg [hitte på noget morsomt for mig].*

Et arvekvad om kong Magnús lagabøter, omkr. 1300.

1. Yfirmilding kveðk engla einkar skjótt, at vilja dróttins;
veldis eigi er oss um allvald frægan,
(óðr magnask nú) fyrst at ljóð- (anda-giptir) litill vandi
um; (allar þyrptak engla stillis)
mætr þengill, stýr minni tungu óðar þáttu framm at bjóða.
málkunnigri, frægrar sunnu;
skyldr emk þess, er æztr var, 3. Hlýða skalt til afreks-óðar,
aldar, Eiríkr konungr, giptu meiri
jöfra, stýris mærd at skýra, öllum bið þú, ágætr stillir,
dróttinn styrki mín orð máttigr, jarðráðöndum fremdar-dáða;
mestri sæmd, um dýrðar festi stóra mærd átt vísi at virða
völdugs grams, at heyrnar
2. Skýrum ætlak Magnús mæra skjöldum
mildi sterkan frægðar-verka, rjóðöndum flytk rausnar-kvæði
yppa skal nú öðlings höppum rimmu skóðs, með hætti góðum.

1. Kveðk yfirmilding engla veldis fyrst at ljóðum; óðr magnask nú; mætr þengill frægrar sunnu, stýr minni málkunnigri tungu; emk skyldr at skýra mærd þess aldar stýris, er var æztr jöfra, mestri sæmd; máttigr drottinn styrki mín orð um dýrðar festi = *Jeg påkalder først englerigetets overkonge til digtet; et digt fremføres nu; den udmærkede sols herlige konge, styr min málkyndige tunge; jeg har den pligt at forklare den fyrstes lov, som var den ypperste af fyrster, med den største hæder; den mægtige gud styrke mine ord om herlighedens befæster (kongen).*

2. Ætlak mæra mildi sterkan Magnús skýrum frægðar-verka at vilja dróttins; uú skal yppa einkar skjótt höppum öðlings; eigi er oss litill vandi at bjóða framm óðar þáttu um frægan allvald; þyrptak allar andagiptir engla stillis = *Jeg agter at forherlige den milde Magnus med et klart digt om hans berømmelse, hvis gud vil; nu skal jeg meget hurtigt fremføre fyrstens gode gerninger; det er for os ikke ringe vanskelighed at byde digt om den berømte fyrste; jeg vilde behøve englekongens hele ånds-gave.*

3. Eiríkr konungr, skalt hlýða til afreks-óðar; ágætr stillir, bið þú meiri giptu fremdar-dáða öllum jarðráðöndum; vísi, átt at virða stóra mærd völdugs grams með góðum hætti; flytk rausnarkvæði at heyrnar skjöldum rimmu skóðs rjóðöndum = *Kong Erik, du skal lytte til digtet om bedrifter; udmærkede fyrste, måtte du opnå større lykke i hædrende handlinger end alle (andre) fyrster; konge, du skal vurdere det store digt om den mægtige*

B. Anonyme løse vers angående bestemte historiske begivenheder.

1. (*o. 1205*). Seggr sparir sverði fölu hests et mesta,
 at höggva, þótt lýðir þol biði,
snæhvitt er blóð lita, bræðendr at harðræðum;
skærpld gótum skýra, menn eru seinir sunnan
skarpr brandr fekk mér landa, (slikt heyrik opt) með Lopti
skarpr brandr fekk mér landa. stála strangra éla
 stefni ráns at hefna.
2. (*1208*). Vist eru farnir flestir

3—4 hører sammen (1208—9).

3. Róm vit ok róm vit,	[þar munum blótaðar
rignir blóði,	ok þolvaðar].
Guðr ok Gøndul,	
fyr guma falli;	
vit skulum ráðask	4. Höggvask hart seggir,
i Raptahlið	en hallask veggir,
	illa eru settir,

konge i et smukt versemål; jeg fremfører et digt om storartede egenskaber før krigernes æren.

1. *Manden (du) sparer at hugge med sværdet; blodet er (i nutiden) hvidt som sne at se på (∴ kraftesløst); en tydelig (håndgrikelig) kamptid opnåede jeg; det skarpe sværd skaffede mig land (gentages).*

2. *Vist eru flestir bræðendr fölu hests farnir et mesta at harðræðum, þótt lýðir biði þol; menn eru seinir sunnan at hefna með Lopti stefni strangra stála éla ráns; slikt heyrik opt = Tilvisse er de fleste mænd for det meste blevne kraftesløse til kraftige handlinger, uagtet mændene lider skade; mændene er sene syðfra með Loft at hævne ranet på krigeren; sligt hører jeg ofte.*

3. *Vi ror og vi ror (rokker), vi Gunn og Gøndul, det regner med blod til forbud på mændenes fald; vi skal drage til Rafteli [der vil vi blive blotede og bandede?]*

4. *Mændene kæmper hårdt med hinanden; ilde er de stedte; men væggene hælder, når hattene (vi) kommer ind; gærningerne vil blive be-*

þás inn koma hettir; engi er á sómi,
verk munu upp innask, á øfsta dómi.
þás aldir finnask,

5. (1209). Fœrum góðan
grepp Jóseppi;
sá skal ráða
rikr Súðavík.

V. 6–8 er sammenhørende (1209).

6. Faraldr heitik	svellr þats mannkyn hrellir;
ferk of aldar kyn,	fara munk suðr et syðra
emkat sættir svika;	snákranns of lið manna;
döprum dauða	verit hefk norðr et nørðra
munk drengi vega	návaldr of fár aldar.
ok nýta mér nái.	

7. Fagna ek þvis ógnir	8. Se þú, hvé hvarfa
(ymr þjóðar þöl) glymja,	heima i milli
allr tekr svarmr at svella,	synðauðigra
	sáilir manna;

kendte ved den sidste dom, når menneskene mødes (der); der er ingen hæder derved.

5. *Lad os bringe Josep den gode mand; han vil (engang) råde mægtig for Sudevig.*

6. *Flækker hedder jeg; jeg drager omkring blandt folk; jeg stifter ikke forlig for svig; jeg vil dræbe folk ved en ynkelig død og øde deres lig.*

7. *Ek fagna þvis ógnir glymja; þjóðar þöl ymr; allr svarmr tekr at svella; svellr þats hrellir mannkyn; munk fara suðr et syðra of lið manna „snákranns“; hefk verit návaldr of fár aldar norðr et nørðra = Jeg glæder mig ved at rædslerne brøler; folkets ulykke skriger; hele sværmen begynder at svulme; alt hvad der trykker menneskene svulmer; jeg vil drage syd det søndre blandt mændenes skare . . . ; jeg har været nordpå det nordre som dødbringer med hensyn til mændenes fare.*

8. *Se, hvor de syndrige mænds sjæle færdes mellem verdnerne: sjælene pines i ormens gab; den stærke sol ryster; jeg råder dig at vågne.*

kveljask andir
i orms gini,

skelfr ramr røðull,
ræðk þér at vakna.

V. 9—11 er sammenhørende (1212).

9. Vetrungs fœddisk efnit eitt, (eldr lék Yggs und skildi)
 øllum er þat mœnnum leitt, óskjálfandi Kálfi;
 tvennar liggja til þess bætr, mælt vara gott, þás gjøltu
 tveir einir eru undir fœtr; Grundar menn sem hundar,
 hœlzi hefr þat lengi lifat, þyss var i þrælum Kusla
 láti menn þat hœndum þrifat, þeim, i virki heima.
 ekki er þat sem annarr smali, engi er skaptr fyr arzinn hali.
10. Reiðk fyr dyrr ok dúðak 11. Hefr of hrepp enn øfra,
 dyns háskutil brynju þat er gœrr at þrotsmanni,
 Kálfr matgjafir hálfar.
12. (1215). Sendir rann af Sandi happlaust við þjóknappa;
 sundhreins frá þœr fleina frammar kvœðu þar fúra
 hræddr, svát hjartat loddi, fleyvangs Njœrun ganga,

9. *Der blev æmne til en vintergammel tyr; det er alle mennesker for-
 hadt; men der er to ting, der er fordelagtige; det har kun to ben; det har
 levet altfor længe; man skulde gribe det (og dræbe det); det er ikke som
 andre husdyr; det har ingen hale for enden.*

10. *Reiðk fyr dyrr Kálfi ok dúðak óskjálfandi brynju dyns háskutil;
 eldr Yggs lék und skildi; mælt vara gott heima i virki, þás Grundar menn
 gjøltu sem hundar; þyss var i þeim þrælum Kusla = Jeg red forbi Kalvs
 dør og rystede uden at bæve mit sværd; sværdet spillede under skjoldet;
 der blev ikke talt fagre ord hjemme i virket, da Grundes mænd glammede
 som hunde; Kusles (Kalvs) trælle støjede.*

11. *Kálfr hefr hálfar matgjafir of enn øfra hrepp; þat er kynni kot-
 manna, hann er gœrr at þrotsmanni = Kalv giver, i den øvre rep, kun
 halve madrationer, det er husmænds skik; han er gjort til en stodder.*

12. *Sendir sundhreins rann af Sandi frá fleina þœr happlaust hræddr
 svát hjartat loddi við þjóknappa; kvœðu hreinlátu fleyvangs fúra Njœrun
 ganga þar frammar Þorsteini: sókn var hœrð, er ek heyrða = Manden*

- sókn var hqrð er ek heyrða, jqrð bifask qll und fyrðum,
hreinláta Þorsteini. undan byskups fundi.
13. (1220). Oss lízk illr at 15. (1221). Loptr er í Eyjum,
kyssa bitr lunda bein;
jarl, sás ræðr fyr hjarli, Sæmundr er á heiðum,
vqrr er til hvqss á harra; etr berin ein.
- harðmúlaðr er Skúli; 16. (1221). Rekit var Rognvalds
hefr fyr horska jofra dauða,
hrægamms komit sævar, þás randviðir brendu,
þjóð finnr lqst á ljóðum, þurru hús fyr harra,
leir aldrið meira. harða, austan fjarðar;
vara tál, at skaut Skúli
skjalþrungnum Foldungum,
14. (1220). Klasi nam kalla þryssvar: eldr lék hús fyr hqldum
kosti menn ok renni hingat, skelk í bringu.

rendte fra Sand fra krigeren til liden både så ræd, at hans hjerte hang ved hans arsballer; man sagde, at den rentlige kvinde gik dér modigere frem end Torsten; kampen var hård, efter hvad jeg har hørt.

13. Oss lízk jarl, sás ræðr fyr hjarli, illr at kyssa; vqrr er til hvqss á harra; Skúli er harðmúlaðr; aldrið hefr meira hræsævar gamms leir komit fyr horska jofra; þjóð finnr lqst á ljóðum = *Os synes den jarl, der råder for landet, slem at kysse; læben på fyrsten er altfor skarp; Skule er hårdkæftet; aldrig er uslere skjaldskab blevet bragt frem for kloge fyrster; folk finder fejl ved digtet.*

14. Klasi nam kalla þryssvar: kosti menn ok renni undan fundi byskups; jqrð bifask qll und fyrðum = *Klase råbte tre gange: alle gøre alt for at flygte fra mødet med biskoppen; hele jorden ryster under folk.*

15. Loft er ude på øerne [Vestmannøerne] og bider lunde-ben; Sæmund er oppe på hederne og lever kun af bær.

16. Harða var rekit dauða Rognvalds, þás randviðir brendu austan-fjarðar, hús þurru fyr harra; vara tál, at Skúli skaut skjalþrungnum Foldungum skelk í bringu; eldr lék hús hingat fyr hqldum = *Kraftig hævnede man Ragnvalds død, da krigerne brændte østenfor fjorden; husene blev ødelagte af fyrsten; det var ingen usandhed, at Skule slog de snakfylde Foldunger med skræk; ilden flammede her omkring i mændenes huse.*

17—18 er sammenhørende (1222); sml. *Sturla Bárðarson*.

<p>17. Hlógu hirðidraugar
hjaldrskýs at Þorvaldi,
meiðr vann mjúkr fyr lýðum
morðröðla sér forðat;
nú kná alt, siz eltir
élnörungar vöru
hlífar gims, i hómrum
hóts annan veg þjóta.</p> | <p>18. Brast of Bergþór næsta,
Brandr kallaði fjanda,
varð at illum orðum
Ingimundr of fundinn;
en er mótför manna
meiðendr litu skeiða,
hverr rann suðr til Snorra
sáttalauss sem mátti.</p> |
|--|---|

V. 19—20 er sammenhørende (1222).

<p>19. Gerðu geir-hrið harða
Gunnar setrs á vetri
hriðar sól á Hólum
hjaldrþungir þoglungar,
þás vígfimir vögu
„valdeirs“ at Þorgeiri,</p> | <p>Tumi var felldr til foldar
frændstórr með Bergþóri.</p> <p>20. Sóttu heim við hættu
hjálrunnar styrkunnir,
snjallr segik Freyr at felli</p> |
|--|--|

17. Hjaldrskýs hirðidraugar hlógu at Þorvaldi; morðröðla meiðr vann forðat sér mjúkr fyr lýðum; nú kná þjóta hóts annan veg alt i hómrum, siz hlífar gims élnörungar vöru eltir = *Mændene lo ad Torvald, (men) krigeren reddede sig smidigt for mændene; nu tuder det betydelig anderledes overalt i klipperne, siden krigerne blev drevne på flugt og jagede.*

18. Brast næsta of Bergþór; Brandr kallaði fjanda; Ingimundr varð fundinn at illum orðum; en er meiðendr skeiða litu mótför manna, rann hverr sáttalauss suðr til Snorra sem mátti = *Det brast stærkt omkring Bergtor; Brand kaldte fjenderne (djevlen?); Ingimund fandtes at bruge onde ord; men da mændene så folk komme imod dem, løb enhver uden forlig (fred) sydpå til Snorre, så rask han kunde.*

19. Hjaldrþungir þoglungar gerðu harða geirsetrs hrið Gunnar hriðar sól i vetri á Hólum, þás vígfimir valdeirs vögu at Þorgeiri; frændstórr Tumi var felldr til foldar með Bergþóri = *De kampsterke baglunger (bispens mænd) gjorde en hård kamp med sværdet i vinter på Hole, da de kampflinke mænd angreb (og sårede) Torgeir; den ætstore Tume blev fældet til jorden tilligemed Bergtor.*

20. Styrkunnir hjálrunnar sóttu Tuma heim at Hólum við hættu; segik, at snjallr fránbóls Freyr felli; Áróng gekk i inn skemmu einna fremstr

- fránbóls, Tuma at Hólum; 24 (1233). Eina kann ek visu:
inn gekk Áron manna ari sat á steini;
einna fremstr i skemmu, oll er sem ein sé:
hann vann hildar mána ari sat á steini.
hjaldrskóð roðin blóði.
21. (1222). Sturla fekk, pás 25. (1236). Hóli gæddusk hirð-
stukku, brukku litt meðan full var menn Skúla,
stálhrið, búendr friðir, skrukka,
harðr hjó hálsa byrðar drukku þeir af Danmörk rekkar,
hjør-Freyr, i Grimseyju. drógusk litt of fjöll ok skóga;
síðan varð, er slósk i ferðir,
22. (1228). Mál er at minnask sangran ill ok þunt of stangir;
mörnar hlakkar: eiðar rufusk við Inga bróður,
vit tvau vitum þat; engi vildi fylgja lengra.
viltu enn lengra.
23. (1232). Trautt mun ek trúa 26. (1236). Sex hundruð fekk
þér sunða
troll, kvað Höskollr. sólkannaðr hermanna,

manna; hann vann hildar mána hjaldrskóð roðin blóði = *De kampberönte krigere hjemsøgte Tume på Hole, og udsatte sig for fare; jeg siger, at den modige mand faldt; Aron trængte aller først af mænd ind i skemmen; han rødfarvede våbnene i blod.*

21. Sturla fekk stálhrið i Grimseyju, pás friðir búendr stukku; harðr hjør-Freyr hjó hálsa byrðar = *Sturla mødte en (hård) kamp på Grimsø, hvor de mandige bønder flygtede; den hårde kriger huggede hovederne.*

22. *Det er på tide at mindes øksen; vi to ved det; agter du længere?*

23. *Ikke vil jeg tro dig trolld — sagde Höskoll.*

24. *Et vers kan jeg: en ørn sad på en sten; den hele er som denne ene (linje): en ørn sad på sten.*

25. *Skules hirdmænd var rigt udstyrede med pral; de veg ikke, så længe deres vom var fuld, de mænd fra Danmark drak; de tumlede sig ikke meget omkring på fjælde eller i skove; senere, da man skulde ud at rejse, blev der en slem klynken og tyndt omkring fanestængerne; ederne til Inges broder brødes; ingen vilde følge ham videre.*

frami mun seggs at sǫnnu	seggrinn æðru-mesti;
sagðr, á skǫmmu bragði;	fátt hyggjum þann friða;
Órækja bað auka	fúss var hann seint at riða;
aldrs rýrð viðum skjalda,	hér mák hvergi kenna,
mjök var frægð, sás bil brigði,	hlotit hefr Sprógr at renna,
blekð, en Snorri hnekði.	Hjálmm enn herðiþunna,
	hizig suðr of runna.

27. (1236). Sénn var sið á hesti

V. 28—29 *hører sammen* (1237).

28. Kár kalla mik,	eld at auka
emk kominn heðra	ok aga kynda.
heim at skelfa	29. Veg ek með dreyrgum dúki,
ok hugi manna,	drep ek menn í hyr þenna,
borgir brjóta	þar hlægir mik ærit
ok boga sveigja,	ill vist er þeir gista.

V. 30—49 *er sammenhørende og angår Ørlygstadslaget 1238.*

30. Saman dragask sveitir,	ætla lýðir
svellr órói,	þótt á laun fari
varir mik ok varir mik	(kømr vél fyr vél),
at viti Sturla,	vélar at gjalda.

26. Sunda sólkannaðr fékk sex hundruð hermanna á skǫmmu bragði; frami seggs mun sagðr at sǫnnu; Órækja, sás brigði bil, bað auka skjalda viðum aldri rýrð, en Snorri hnekði; mjök var frægð blekð = *Manden fik 600 krigere i en meget kort tid; hans berømmelse vil fortælles som sandt er; Órækja, som ikke nølede, bød at man skulde forkorte mændenes alder, men Snorre frarådede det; i høj grad blev (Órækjas) ry (derved) forhindret.*

27. *Sent (om natten) blev den meget frygtssomme mand set til hest; kun lidet ved vi pryder den mand; han vilde gjerne ride bort sent; her kan jeg ingen steder se den skuldersmalle Hjalm, Sprog har rigtignok måttet løbe hist syd igennem buskadsene.*

28. *Man kalder mig Kár; jeg er kommen her for at forskrække verd-en og mænds sind, bryde borge og spænde bue, øge ild og tænde strid.*

29. *Jeg dræber med blodig dug, jeg slår folk ind i denne ild; der, hvor de gæster, glæder mig det meget slemme ophold.*

30. *Skarerne samles, uroen svulmer; det aner mig, det aner mig, at*

31. Sumar munat þetta svarflaust vera;
rýðr rekka sjöt
rauðu blóði;
herra mun finnask
fyr hraun ofan,
þar mun blóð vakit
betra en ekki.
32. Sitk ek ok sék á
svarit Steinvarar,
hvi liggir hér á vegg
höfuð í ørtroð.
33. Þornar heimr ok hrørnar,
hriðeflir ferr víða,
þjóð er hörð á heiði,
heldr, en vér erum feldir;
- því varð ek norðr með Njörð-
um
nár, fellu þar sárir,
spjót drifu grön á gauta,
geirriðar hel biða (*gentaget*).
34. Ríðum allir
rógstefnu til
sonr siglaðar,
þars snarir berjask,
sem þeir berjask.
35. Mun ek brátt fara
berja grjóti,
þars þeir berjask
Björn ok Sigvatr.
36. Dauðr er hersir,

Sturla ved det; mændene agter at gengælde svig, uagtet det går hemmelig til; list gengældes med list.

31. Denne sommer vil blive ufredelig; mændenes boliger rødfarves med blod; hærene vil mødes ovenfor stenraset; der vil blod udøses bedre end intet.

32. Jeg sidder og ser på Steinvørs svar; hvorfor ligger det hoved her på væggen i indhegningen?

33. Heimr þornar ok hrørnar; hriðeflir ferr heldr víða, en vér erum feldir; þjóð er hörð á heiði; því varð ek biða hel nár norðr með geirriðar Njörðum; sárir fellu þar; grön spjót drifu á gauta = Verden visner og svækkas; stormageren farer viden om, men vi er fældede; mændene er kraftige på heden; derfor måtte jeg lide døden og falde nordpå blandt krigerne; sårede mænd lod sit liv dér; de grá spyð regnede på mændene.

34. Lad os alle ride, valkyrje-søn, til kampen, hvor de raske kæmper, som de kæmper.

35. Jeg vil snart af sted for at slå med sten, hvor Björn og Sigvat kæmper.

dauðr er dólgrögnir, dauðir eru niðjar, logheimr búinn.	kømk i dal, þars dyljumk, dánar akrs til vánar, harmþrungin fórk hingat heljar ask at velja, heljar ask ferk velja.
37. Griðr munk gumnum heðra, grand þróask mart i landi; sótt munk yðr, því at ættak efni margs at hefna; urðr mun eigi forðask, at kømr fár, er vórar, dauðs, munu, dólguðm órum, dáins-raddar þá kvaddir (<i>gent.</i>).	39. Røkkur at éli, rignir blóði, brýtr harðsnúinn hjálmsstofn af bol.
38. Eisandi ferk unda undrsamliga funda; liðk of hól ok hæðir hart sem fugl enn svartir;	40. Dust er á jörðu, dimt er i heimi, nú kveðum þrvar eitri skeptar; þrymr æ ok þrymr æ, þegnar berjask,

36. *Død er hersen, død er krigeren. døde er sønnerne; ildverdenen (helvede) er rede.*

37. Munk heðra gumnum Griðr; mart grand þróask i landi; munk yðr sótt þvíat ættak efni at hefna margs; urðr mun eigi forðask, at kømr dauðs fár dólguðm órum, er vórar; munu þá kvaddir dáins-raddar = *Jeg vil her være møndene en trolld (økse?); mangeslags ulykker trives i landet; jeg vil være eder pest, ti jeg vilde have grund til at hævnne mange ting; døden vil ikke undgås, dødelighedens fare vil ramme vore fjender, når det våres; de vil da blive kaldt med dødens(?) stemme.*

38. Ferk undrsamliga eisandi unda funda; liðk hart of hól ok hæðir sem fugl enn svartir; kemk til vánar i dánar akrs dal, þars dyljumk, fórk harmþrungin hingat at velja heljar ask; ferk velja heljar ask = *Jeg drager mærkelig afsted i rasende fart til sårmoder; jeg svæver rask over bakker og højder som den sorte fugl (ravnen); væntelig kommer jeg til dødmærkens dal, hvor jeg skjuler mig; sorgbetyngtet drog jeg hid for at kåre hungeren; hungeren drog jeg at kåre.*

39. *Det sortner (trækker op) til en byge; det regner med blod; det hårde hoved ruller af kroppen.*

40. *Der er mulm på jorden, det er mørkt i verden; nu siger jeg at pilene er skæftede med gift; stadig larmer det, stadig larmer det; møndene kæmper; da, siger man, vil møndene få blodig hovedbedækning.*

þá kveða fyrða
falda blóði.

41. Varizk ér ok varizk ér,
vindr er í lopti,
blóði mun rigna
á berar þjóðir;
þá mun oddr ok egg
arfi skipta;
nú er en skarpa
skálmöld komin.

42. Leyft erat yðr né øðrum
álm týndum sýna,
hvárir grams ór grimri
grjótrið heðan liða.

43. Hverir vøkðu mér
varman dreyra?
segið mér ok segið mér,

sárt var ek leikinn;

ætlask virðar,
ok veit Tumi,
gleðr mik ok gleðr mik,
Gizur veiða.

44. Valfalli, mun vella
vápnrøst, náir føstu,
valr slitr varma kilju;
verðk þangat til ganga.

45. Nú munu nauðir
norðmenn kveða
Sigvats sona
slikt eða meiri;
gøngum blóðgir
með banasórum
sigrleiks snarir
sverð at rjóða,
sem þat munum rjóða.

41. *Tag jer i agt, tag jer i agt; der er storm i luften; blod vil regne på de nøgne kroppe; da vil od og æg dele arven; nu er den hårde sværd-tid kommen.*

42. *Det er ikke tilladt at vise eder eller andre krigere, hvem (af begge parter) der slipper levende herfra fra hövdingens grumme kamp.*

43. *Hvem lod mit varme blod flyde? sig mig det, sig mig det; hårdt blev jeg behandlet; mændene agter at fange Gizur; Tume ved det; det glæder mig, det glæder mig.*

44. *Náir føstu valfalli; vápnrøst mun vella; valr slitr varma kilju; verðk ganga þangat til = Mandefaldet fuldbyrdes sikkert; blodstrømmen vil vælde op; falcken vil slide i den varme føde(?); jeg må begive mig derhen.*

45. *Nú vil nordlændingerne sige sligt at være nød eller noget værre for Sigvats sønner; blodige går vi med banesår, ruske til kamp, at rødfarve sværd, som vi vil det rødfarve.*

46. Leikr er i norðri,
lýðir berjask,
þeir vilja Gizur
geirum sveipa,
munat þeir Gizur
geirum sveipa.
47. Liðk of heim ór heimi
heims myrkrum frá þeima,
hǫrð munu gjöld of gjalda
grimleik stafir rimmu;
fásk munu sǫr af sǫrum,
svá er heldr þars menn feldusk;
- koma mun hǫrð fyr harða
hríð ok skamt at biða.
48. Hverir munu birni beitask?
hverr býsk mest við rómu?
hverr mun falla enn frækni,
faðir Kolbeins eða Sturla?
brátt kœmr þǫðvar ótti;
bitr egg i tvau leggi;
menn gera, mest þeirs unnu
mannspell, i styr falla.
49. Sefr þú úti,
sék eld of þér.

(*Kerling*).

50. (1244). Beinir Brandr til bróðir Páls i hljóði;
rána hykk at hvergi þykki

46. *Der er leg (kamp) nordpå, mændene kæmper; de ønsker at omringe Gizur med sværdene, de vil ikke omringe Gizur med sværd.*

47. *Liðk of heim ór heimi frá þeima heims myrkrum; stafir rimmu munu of gjalda hǫrð gjöld grimleik; fásk munu sǫr af sǫrum; svá er heldr þars menn feldusk; koma mun hǫrð hríð fyr harða ok skamt at biða = Jeg svæver over verden ud af verden bort fra dette verdens mørke; krigerne vil gøre hård gengæld ved grumhed; sår vil avles af sår; således er det, hvor mænd har fældet hinanden; en hård bygge vil ramme de hårde mænd og det om kort tid.*

48. *Hvem vil komme til at kæmpe med bjørnen? Hvem bereder sig mest til kamp?; hvem af de tapre vil falde, Kolbens fader eller Sturla?; snart kommer kampens frygt; æggen vil bide læggen itu; mændene vil falde i kampen, de som gjorde den største skade på mænd.*

49. *Du sover ude, jeg ser ild over dig.*

50. *Brandr, bróðir Páls, beinir til rána i hljóði; hykk, at Broddi þykki þó hvergi minna hvinn, hér var Hallvarðr ólmr með Hjálmi of allan dag; hann Hafr Bjarnarsonr mun varna hefðar-vinnu = Brandr, Pauls broder, giver sig af med ran i al hemmelighed; jeg tror, at Brodde ingensteds vil*

hvinn Broddi þó minna; hann mun hefðar-vinnu
hér var ólmr með Hjalmi Hafr Bjarnar sonr varna.
Hallvarðr of dag allan,

V. 51—58 *hører sammen* (1255).

51. Hann er hurð fyr heim, brynjaðr i sveim; eru brennumenn þá mannhundur hjá (<i>gentaget</i>).	þó er buðlungi bót et næsta (<i>gent.</i>).
52. Mark er þér sem þinum fǫður ok ǫllum yðr. áttniðjungum.	55. Nú er Steinólfr i styrstraumi á stagli þindr með Agli; vertu vinr vinar mins. en ek mun með svinnum at saka-bótum
53. Eru meun þá, er þeim vegnar svá, heldr vísak þeim i helju heim (<i>gentaget</i>).	56. Minnir milding morgin sáran, hvárt mun Gizuri ganga at óskum;
54. Nú er Þorvarði þrǫngt of hjarta,	

anses for at være en mindre rapser; her var Hallvard rasende med Hjalmden hele dag; Hafr Björns søn vil holde sig fra et hæderligt arbejde.

51. *Han er dør (skærm) for verden, pansret til tummel; da er brændemændene, de mandhunde, tilstede.*

52. *Det er et mærke for dig så vel som din fader, og alle eder slægtninge.*

53. *Der er da de mænd, som har det så: dem viser jeg snarest hjem til hel.*

54. *Nu er sorg i Torvards hjerte; dog vil hövdingen straks få bod derfor.*

55. *Nu er Stenulv i kampstrømmen pint på stejle tilligemed Egil; vær min vens ven, men jeg vil stå den kloge bi, når sagen bødes.*

vildag at oskum þðlings sonar þll ævi sin eptir gengi.	þó skaltu segja syni oddvita.
57. Seg Þorvarði þessa grimu ungum auðskata, ef þik eptir spyrr; en þótt þik eigi eptir fregni,	58. Þá var betra, er fyr haugum réð Brandr enn þrvi ok burr Skata; nú er fyr lönðum, ok lengi mun, Hákon konungr ok hans synir.

V. 59—60 hører sammen (1257).

59. Bála bensólir, brennum stól þenna; kjóla kjölrýrir kennir stól þenna.	60. Eggjar öld seggja Yggjar fagrbyggja; bendr mun rymr randa risa Þörgisli.
--	---

Af ubestemmelig alder er 61—62.

61. Hljópk i haug enn forna, hvilt hefkr lengr of morna,	létk á braut of borna beltis bringju Korna.
---	--

56. *Hövdingen mindes den bitre morgen; mon det vil gå efter Gizurs ønsker? jeg vilde at hövdingesønnens hele liv gik som han ønsker det.*

57. *Fortæl Torvard om denne nat, den unge hövding, hvis han spørger dig, og selv om han ikke spørger skal du dog fortælle det til hövdingens søn.*

58. *Da var det bedre, da Brand den gavmilde og Skates (den gavmildes? Brands?) søn rådede for ringe; nu styrer kong Hakon og hans sønner landet, og vil længe gøre det.*

59. *Bensólir bála, brennum stól þenna; kjóla „kjölrýrir“ kennir stól þenna = Sværdene flamme; lad os brænde denne stol; jeg [omskrivningen er uden tvivl forvansket] kender denne stol.*

60. *Öld seggja eggjar Yggjar fagrbyggja; bendr randa rymr mun risa Þörgisli = Mændenes skare ægger til kamp; en kamp vil blive rejst for Torgils [skarde].*

61. *Jeg sprang i den gamle gravhøj — jeg har ofte hvilet længere*

62. Vátr kom vist at rétta (mærð era mjúklig orðin
vallfinnandi linna min) Viðblinda svini.

Af en folkevise (1264).

63. Mínar eru sorgirnar þungar sem blý.

C. Religiøse digte og vers.

1. Líknarbraut.

<p>1. Einn, lúkt upp sem ek bæni óðrann ok gef sanna mér, þú er alls átt ærit, orðgnótt, himins dróttinn; þinn vilk kross sem kunnum, Kristr styrki mik, dyrka, qrr, sás ýta firrir allri nauð ok dauða.</p>	<p>2. Vist mák hræddr ens hæsta, heiðtjalds gofugr, beiða, mér at munnsqfn dýra mærðteitr jofurr veiti; qr þvit ek má stórum ungr hógsettrar tungu frá afgerðum orða ofsjaldan vel halda.</p>
--	---

om morgenen [end dengang], —; jeg bortførte med mig Kornes bælte-spænde.

62. Vist kom vátr linna vallfinnandi at rétta Viðblinda svini; mærð min era orðin mjúklig = *Vist kom den våde mand (jeg?) at drive hvalen ind (på grund?); mit vers er ikke faldet smidigt ud.*

63. *Mine er sorgerne tunge som bly.*

1. Lúkt upp óðrann, sem ek bæni, ok gef mér sanna orðgnótt, himins dróttinn, þú er einn átt ærit alls; vilk dyrka kross þinn sem kunnum, qrr Kristr. sás firrir ýta allri nauð ok dauða, styrki mik = *Luk digtningens hjem op, som jeg beder, og giv mig sand ordrigdom, himlens herre, du som ene besidder alt i overflod; jeg agter at hædre dit kors så godt jeg kan; den gavmilde Krist, som frelser menneskene fra al nød og død, styrke mig.*

2. Vist mák hræddr beiða, at gofugr, mærðteitr jofurr ens hæsta heiðtjalds veiti mér dýra munnsqfn, þvit ek má stórum ofsjaldan halda vel orða qr ungr frá afgerðum hógsettrar tungu = *Tilvisse må jeg frygtende bede, at den høje himmels ædle, ryglade konge giver mig herlig veltalenhed, ti jeg kan altfor sjælden, uny som jeg er, rigtig holde min tunge fra den bekvemt anbragte tunges forseelser.*

3. Hneig, er veitir vægðir vígrunni miskunnar, hreina hugðum bænum heyrn þína guð minum; allr týnumk ek ella, itr sem þú mátt líta guð, nema gæzku saðrar gípt þín of mér skini.	5. Dreifðu, láðs ok lofða lífstýrir, mér dýru, leyfðar kendr, í lyndis láð himnesku sáði, ár svát ávøxt færak, alls kannandi, sannan, elsku kuðr, af yðru óþornuðu korni.
4. Þrifgæðir, lát, þjóðar, þíns anda mér skína ástar-ljós, sem ek æsti, albjart í sal hjarta, þats misverka myrkrum munar hrindi sem blindi míns ór mælsku túni móðs vandliga hrjóði.	6. Þann er af mínum munni margr til andar bjargar sér megi randa rýrir røðuls framkvæmdan oðlask; sv. . . . látattu sveitir, siðskjótr, af því hljóta, gumna kind at grandí, guð minn, laga þinna.

5. Guð, hneig þína hreina heyrn hugðum bænum mínum, er veitir vígrunni vægðir miskunnar; ella týnumk ek allr, sem þú mátt líta, itr guð, nema þín gípt saðrar gæzku skini of mér = *God, du som giver mennesket nådens skånsel, bøj dit rene øre mod mine oprigtige bønner; ellers går jeg helt fortabt, som du, herlige gud, kan se, medmindre din sande godheds gave skinner over mig.*

4. Þrifgæðir þjóðar, lát albjart ástar-ljós anda þíns skína mér í hjarta sal, sem ek æsti, þats hrindi misverka myrkrum ór mælsku túni sem hrjóði vandliga blindi míns móðs munar = *Du, som beforder menneskenes trivsel, lad din ånds strålende kærligheds lys skinne i mit bryst, hvorom jeg beder, som kan bortjage misgærningers mørke ud af brystet så og omhyggelig bortrydde min mædige sjæls blindhed.*

5. Leyfðar kendr lífstýrir láðs ok lofða, dreifðu mér dýru himnesku sáði í lyndis láð, svát færak ár sannan ávøxt af yðru óþornuðu korni, elsku kuðr alls kannandi = *Jordens og menneskenes lovpriste livstyrer, strø dyrebar himmelsk sæd i mit sjæls jord, så at jeg i rette tid kan fremføre sand frugt af dit uvisnede korn, alltids af kærlighed kendte prøver.*

6. Þann er margr randa røðuls rýrir megi oðlask, sér til andar bjargar, framkvæmdan af mínum munni; látattu, guð minn siðskjótr, sveitir hljóta af því sv. . . . laga þinna, gumna kind at grandí = *En sådan som mangen en mand kan opnå til sin sjæls frelse, udvirket ved min mund;*

7. Hauðrs, veit helgar ræður, nýtr, er nauðsyn heitir,
hildingr, ok kenningar, nálægr vera mólum.
mána hvéls, ór mínu
mannvandr hugar ranni;
öll eru orð þín gulli,
alhreinn, ok gimsteinum,
visi sæll, ok vellum,
vegs, hjartari ok fegri.
8. Beiðandi kveðk bæði bræðr ok systr at kvæði,
öll veiti þér itran
yðarn tænað mér bæna,
vizku skýrðr at virðisk
veðrskrins jöfurr mínum
9. Hróðr stofna ek heiðar
hjálmuspennanda þenna
bliðr ok hryggr ok bæði
hjartr ok dapr í hjarta;
ok mun órum þykkja
eggmóts, of hvárttveggja,
visum ljóss, ef vissi,
vera sök til þess nökkur.
10. Þvi berk angr, at engu
árs launum vér sárar
skirs, sem skyldugt væri,

lad ikke, min gud der fremmer troen, folk få deraf din lovs [straf?] til tab for menneskeheden.

7. Hildingr hauðrs mána hvéls mannvandr, veit helgar ræður ok kenningar ór mínu hugar ranni; alhreinn, vegssæll visi, öll þín orð eru hjartari ok fegri gulli ok gimsteinum ok vellum = *Himlens herre, omhyggelig overfor mennesker, led hellige taler og læresætninger ud af mit bryst; alrene, hæderrige konge, alle dine ord er mere strålende og herlige end guld og ædelstene og skatte.*

8. Beiðandi kveðk bæði bræðr ok systr at kvæði (fræði?); veiti þér mér öll yðarn itran bæna tænað, at vizku skýrðr, nýtr veðrskrins jöfurr virðisk vera nálægr mólum mínum, er nauðsyn heitir. = *Bedende opfordrer jeg både brødre og søstre at høre på digtet; yder mig alle eders udmærkede støtter ved bønner om, at himlens vise, milde konge anse sig ikke for hævet over at være nærværende ved min tale, hvad nødvendigheden kræver.*

9. Ek stofna þenna hróðr heiðar hjálmuspennanda bliðr ok hryggr ok bæði hjartr ok dapr í hjarta, ok visum eggmóts ljóss órum mun þykkja vera nökkur sök til þess, ef vissi of hvárttveggja = *Jeg begynder dette digt til ære for himlens omspænder oprømt og nedslået og både glad og sørgmodig i hjertet; og vise mænd vil synes at der er en vis grund dertil, hvis de vidste besked om bægge dele.*

skilfingi pínungar;
þó gleðr enn sem aðra
oss, sús hlauzk af krossi
lýð ok lofðungs dauða,
líkn dýr, himinríkis.

11. Kosti alls af óstum
(einsætt er þat) hreinum,
magn stýri því, meira
maðr hverr, svika þverris,
þvít margfalda mildi,
mínn lausnari, þína
hverja stund at hqndum
hlifrunnum lætr svifa.

12. Sá baztr frá mey mæztri
mildingr berask vildi
heiða tjalds ok holdi
hjálpþryddan sik skryddi,
en nauð á sik síðan
sjálfráði tók dáða
vist fyr vára lqstu
visi sjálfr með píslum.

13. Vildak vitra hqlda
vegs gæti, meinlætum,
hátt, þeims hqrdum mætti,
hvargóðum stef hjóða.
Kristis vinnr krapt ens hæsta

10. Því berk angr, at vér launum skilfingi skirs árs engu sem skyldugt væri sárar pínungar; þó gleðr enn oss sem aðra dýr líkn, sús hlauzk lýð at krossi ok dauða lofðungs himinríkis = *Derfor bærer jeg sorg, fordi vi lønner den klare årings konge intet, hvad der (dog) var vor pligt, hans svare pinsler; på den anden side glæder os dog som andre den dyre frelse, som opnådes for menneskeheden ved korset og himmerigets konges død.*

11. Hverr maðr kosti alls meira af hreinum óstum, — einsætt er þat — magn svika þverris stýri því, þvít, mínn lausnari, lætr þína margfalda mildi svifa hverja stund at hqndum hlifrunnum = *Ethvert menneske skulde anstrænge sig så meget mere af ren kærlighed — det er den eneste udvej —, derfor råde svigttilintetgørelsens (guds) styrke, ti du, min frelser, lader din mangfoldige miskundhed blive menneskene tildelt i hver stund.*

12. Sá baztr mildingr heiða tjalds vildi berask frá mæztri mey ok skryddi sik hjálþryddan holdi; en síðan tók sjálfr visi dáða (láða?) vist sjálfráði nauð á sik með píslum fyr vára lqstu = *Den himlens udmærkede konge lod sig føde af den herligste mø og, udstyret med frelse, iførte sig kød (menneskelegeme); men siden underkastede selve handlingernes (landenes?) fyrste sig tilvisse frivillig nød med pinsel for vore synders skyld.*

13. Vildak hjóða hátt stef hvargóðum gæti vegs vitra hqlda, þeims mætti hqrdum meinlætum; krossmark Kristis ens hæsta vinnr víðum hnossa krapt; qll dýrð lofar alls bezt æztan konung fyrða = *Jeg vilde gjerne byde et smukt stev den fuldkommen gode beskytter af de vise mænds*

krossmark viðum hnossa; alls bezt lofar æztan öll dyrð konung fyrða.	flest skaup ok kinnhesta; hann bar hneyxl af mönnum hverja lund ok stundir, pindr var hann berr ok bund- inn
14. Veittu menn sem móttu marga lund á grundu grimmúðgastir gumnar guði sælum harmkvæli; lét fyr ljóna sveitum limu sína guð pina framar en flestir gumnar fjöldyggj megi hyggja.	barðr, viðfarar harðar.
15. Þolði hálshogg hólða hildingr með spýtingum; vörðr hlaut fróns af fyrðum	16. Nisti ferð í frosti fárlund við tré sáran, vasa hann verðugr písla, várn græðara jórnum; glymr varð hár af hómrum heyrðr, þás nagla keyrðu hjalms gnýviðir hilmí hófs í ristr ok lófa.

hæder, han som ramtes af hårde pinsler. Kristi, den højestes, kors giver menneskene styrke; al herlighed lovpriser allerbedst menneskenes højeste konge.

14. Menn, grimmúðgastir gumnar, veittu sælum guði harmkvæli sem móttu marga lund á grundu; fjöldyggj guð lét pina limu sína fyr ljóna sveitum framar en flestir menn megi hyggja = *Mændene, de meget grum-sindede, tilføjede den salige gud pinsler som de kunde på mange måder her på jorden, den gode gud lod sine lemmer pine for menneskene mere end de fleste kan tænke sig.*

15. Hildingr hólða þolði hálshogg með spýtingum; vörðr fróns hlaut af fyrðum flest skaup ok kinnhesta; hann bar hverja lund ok stundir harðar viðfarar hneyxl af mönnum; pindr var hann berr ok barðr bundinn = *Menneskenes konge måtte tåle hals-slag tilligemed bespyttelse; jordens beskytter fik af mændene alslags hån og slag; han døjede på alle måder og i hver en stund hård forhånelser-medfart af menneskene; nøgen blev han pint og bunden blev han pisket.*

16. Fárlund ferð nisti várn græðara sáran jórnum við tré í frosti; hanu vasa verðugr písla; hár glymr varð heyrðr af hómrum, þás hjálms gnýviðir keyrðu nagla í ristr ok lófa hófs hilmí = *Den grumme skare fæstede vor frelser, såret, med jærnnagler til træet i frosten; han fortjænte ikke pinselen; der høertes høj klang af hamrene, da krigerne drev naglerne igennem vristerne og hænderne på mådeholdets fyrste.*

17. Árstíllir vann alla
oss, þás hekk á krossi,
eitt er of þat, dróttinn,
almæli, fullsæla;
Krists vinnr osv.
18. Guðs vara mæð ok móðir
mána hauðrs við dauða
hýr með hjarta sóru
hildings ok piningar;
víst bar víf et hæsta
vátar kíðr af gráti,
sonr þás sárr af benjum
síðnenninn dó hennar.
19. Hvat megi heldr of græta
hvern mann, er þat kannar,
- røðla býs en ræsis
riks piningar slíkar,
er dýrr á sik sáran
siklingr ept kvøð mikla
hreinn til hjálpar mǫnnum
hauðrfjornis tók dauða.
20. En und hægri hendi
hyggju-bliðr á síðu
hlaut af hvøssu spjóti
høfugt sár konungr jøfra;
árveitis rann ýta
eirsams ór þeiri,
hugum skyldu þat høldar
heyra, vatn ok dreyri.

17. Árstíllir vann oss alla fullsæla, þás dróttinn hekk á krossi; eitt er almæli of þat. Krists osv. = *Áringens fyrste gjorde os alle fuldt salige, da herren hang på korset; ét er alles udsagn om det. Kristi o.s.v.*

18. Mæð ok móðir guðs vara hýr með sóru hjarta við dauða ok piningar mána hauðrs hildings; víst bar et hæsta víf kíðr vátar af gráti, þás síðnenninn sonr hennar dó sárr af benjum = *Guðs jomfruelige moder var ikke glad med såret hjerte ved himlens konges død og pinsel; tilvisse bar den højeste kvinde kenderne våde af tårer, da hendes troen styrkende søn døde såret af vunderne.*

19. Hvat megi heldr of græta hvern mann, er kannar þat, en slíkar piningar riks røðla býs ræsis, er dýrr, hreinn siklingr hauðrfjornis tók sáran dauða á sik ept mikla kvøð til hjálpar mǫnnum = *Hvad skulde der mere kunne bedrøve ethvert menneske, som tænker derpå, end sådanne pinsler, himlens mægtige konge led, da himlens herlige, rene konge tog på sig den bitre død efter store pinsler til frelse for menneskene.*

20. En á síðu und hægri hendi hlaut hyggjubliðr konungr jøfra høfugt sár af hvøssu spjóti; vatn ok dreyri rann ór þeiri þen eirsams árveitis ýta; þat skyldu høldar heyra hugum = *Men på siden under den højre arm fik den sjælbliede kongernes konge et svært sår af det hvasse spyd; vand og blod flød ud af det sår, som menneskenes fredsomme grødegiver fik; det skulde menneskene høre med sjælen.*

21. Lýsti miskunn mesta mildr, þás saklauss vildi einn fyr þllum mǫnnum, eyhjálms konungr, deyja. Krists osv. 22. Kvaliðr sté, þllum æðri, ítr gramr til helvitis dægra láðs ept dauða djöfla rann at kannu; leysti sinn at sønnu sólhallar gramr allan lýð fyr lifstré þjóðar líknar-styrkr frá myrkrum. 23. Lík fór kennir keykva krapti með þnd til graptar	sitt ok sæll reis dróttinn sólar hauðrs af dauða; urðu allir fyrðar angrhegnanda fegnir, áðr þás elsku fæðis aldyggs bani hryggði. 24. Lands sté gramr af grundu glyggs bliðr dögum síðar, eyksk af þllu slíku ór hjólp, tugum fjórum; fróns skal síkling, sínu, sveit, hin's Kristi vill leita, tjalds, í tignar-veldi, trúa mann ok guð sannan. 25. Geypnir skjöldungr skepnu

21. Mildr eyhjálms konungr lýsti mesta miskunn, þás vildi deyja einn saklauss fyr þllum mǫnnum. Kristi osv. = *Himlens milde konge viste den største nåde, da han alene vilde dø uskyldig for alle mennesker.*

22. Ítr gramr dægra láðs, þllum æðri, sté kvaliðr ept dauða til helvitis at kannu djöfla rann; sólhallar gramr, líknar-styrkr, leysti at sønnu allan sinn lýð frá myrkrum fyr lifstré þjóðar = *Himlens herlige konge, højere end alle, nedsteg pinte efter sin død til helvede for at besøge djævelenes hjem; himlens konge, den nådestærke, løste i sandhed hele sit folk fra mørket ved menneskehedens livstræ.*

23. Kennir krapti fór til graptar keykva lík sitt með þnd ok sæll sólar hauðrs dróttinn reis af dauða; allir fyrðar urðu fegnir angrhegnanda, þás bani aldyggs elsku fæðis hryggði áðr = *Kraftens besidder begav sig til graven for at genoplive sit lig med sjæl og himlens salige konge opstod fra døde; alle mænd blev glade ved synd-tilintetgørelsens komme, hvem kærlighedens fuldgode faders død for havde bedrøvet.*

24. Bliðr gramr glyggs lands sté fjórum tögum dögum síðar af grundu; ór hjólp eyksk af þllu slíku; sveit, hin's vill leita Kristi í sínu tignar-veldi, skal trúa fróns tjalds síkling sannan mann ok guð = *Himlens blide konge steg 40 dage senere op fra jorden; vor frelse forages af alt sligt; den skare, som vil søge Kristus i hans højheds rige, bør tro, at himlens konge er i sandhed menneske og gud.*

- skríns styrkliga sína,
ern er hilmir, hlýrna,
heiðstalls, saman alla.
Kristis osv.
26. Enn mun kross dýrð
kynnask,
kømr ótti þá, dróttins
fyr hnigstöfum hjörva
hljóms at øfsta dómi;
meiðr skal hverr ór hauðri
hringmóts til alþingis
fremðar-ráðs á fæðis
fund hvatliga skunda.
27. Kross mun á þingi þessu
- þjóðum sýndr með blóði,
uggs fyllask þá allir
aumir menn, ok saumi;
lita seggja sveitir,
svipur ok spjót á móti
sér ok sjá með dreyra
sjálfs Kristis viðir Mistar.
28. Heim laðar hvern frá dómi
himins fyrða til dyrðar
(gipt þrýtrat þá) gætir
glyggranns með sér dygggra,
en veglausum visar
vöndum lýð til fjánda
birtiranns at brenna
byrjar valdr of aldir.

25. Skjöldungr hlýrna skríns geypnir styrkliga sína skepnu alla saman; hilmir heiðstalls er ern. Kristis osv. = *Himlens konge omfatter (beskyttende) kraftig hele sin skabning; himlens herre er stærk.*

26. Enn mun kynnask dýrð kross dróttins fyrir hjörva hljóms hnigstöfum at øfsta dómi; þá kømr ótti; hverr hringmóts meiðr skal skunda hvatliga ór grundu til alþingis á fund fæðis fremðar-ráðs = *Atter vil herrens kors' herlighed blive kendt for menneskene ved den sidste dom; da opstår der frygt; enhver mand skal skynde sig rask fra graven til altinget til møde med ham, som tager ypperlige bestemmelser.*

27. Kross mun sýndr á þessu þingi með blóði ok saumi; allir aumir menn fyllask þá ugg; seggja sveitir lita svipur ok spjót með dreyra sjálfs Kristis á móti ok viðir Mistar sjá sér = *Korset vil på dette ting blive vist for menneskene med blodet og naglerne; alle elendige mennesker opfyldes da af frygt; menneskenes skarer vil se svøberne og spydet med selve Kristi blod på tinget og mændene vil blive ængstelige.*

28. Glyggranns gætir laðar hvern dygggra fyrða heim með sér til himins dyrðar frá dómi; þá þrýtrat gipt; en byrjar birtiranns valdr visar veglausum vöndum lýð til fjánda at brenna of aldir = *Himlens beskytter indbyder enhver af brave mænd hjem med sig til himlens herlighed fra dommen; da er der ingen ende på lykke; men den klare himmels herre sender den hæderløse onde skare til fanden for at brænde i al evighed.*

<p>29. Hljóta ey með itrum
alfegnastir þegnar
sólar vörð í sælu
slóðar alt et góða.
Kristis osv.</p> <p>30. Krýpk til kross, en glæpa
knosuð þond af því losna,
óttu fullr með öllu,
innan brjóstis, frá þjósti;
dýrt kveðk hræddu hjarta
huggóðs drifit blóði
grams píslar-tré geisla
grundar skepnu bundinn.</p> <p>31. Heill vert kross, er kallask,
Kristis mark, himins vistar</p> | <p>lýðs af læknis dauða
lykill mannkyni syknu,
orr þvit upp lauk harri
élskrins fyr þik sinum,
áðr þás læst var lýðum
lífs höll vinum öllum.</p> <p>32. Heims, bart hvössum saumi,
hjálpsterkt friðar merki,
lýðr at lausn of næði,
limu Kristis við þik nista;
mátt af dreyra dróttins
dags reitar því heita
bliðs ok bitrum dauða
blómi helgra dóma.</p> <p>33. Skeið ert fróns und friðum</p> |
|---|--|

29. Þegnar hljóta alfegnastir ey alt et góða í sælu með itrum vörð sólar slóðar. Kristis osv. = *Menneskene vil overmåde glade for evigt op-nå alt det gode i salighed hos himlens herlige konge.*

30. Krýpk fullr óttu innan brjóstis til kross, en knosuð þond losna með öllu af því frá glæpa þjósti; kveðk hræddu hjarta, skepnu bundinn, dýrt píslartré geisla grundar grams huggóðs, drifit blóði = *Jeg kryber, fuld af frygt i mit bryst, til korset, men de brudtes bånd løsnes derved fra syndernes hæftighed; jeg tiltaler med frygtsomt hjerte, bunden til det skabte, himlens al gode konges herlige pinselstræ, bestænket med blod.*

31. Vert heill kross, Kristis mark, er kallask lykill himins vistar mannkyni syknu af dauða lýðs læknis, þvit harri élskrins orr lauk fyr þik upp lífs höll öllum sinum vinum, þás var áðr læst lýðum = *Hil dig kors, Kristi mærke, som kaldes nøgle til himlens ophold for menneskeheden syndbefriet ved menneskenes læges død, ti himlens milde herre lukkede ved dig op livets sal for alle sine venner, den som før var lukket for menneskene.*

32. Hjálptsterkt merki heims friðar, bart limu Kristis nista við þik hvössum saumi, at lýðr of næði lausn; því máttu heita blómi helgra dóma af dreyra ok bitrum dauða bliðs dróttins dags reitar = *Verdens fredens hjælpsterke mærke, du bar Kristi lemmer fæstede til dig med skarpe nagler, for at menneskeheden skulde få frelse, derfor kan du hedde hellige dommes blomst på grund af himlens blide herres blod og bitre død.*

farsæl konungs þrælum
fljót ok farmi itrum
fóstrlands á vit strandar;
þú snýr þóls hjá þórum,
boðar kastat þér lasta,
lýðs und líknar auði
lífs hafnar til stafni.

34. Stigi nefnisk þú, stafna
stóðriðqndum smiði
traust, af tvennrar ástar
(tókk minni þess) kinnum;
framm kómr hverr á himna
hræskóðs ok fær góða
stétt, þás stig þín hittir,
styrjar lundr af grundu.

35. Bezt ert brú til ástar
brýn, þótt torgeng sýnisk
gumna kind, af grundu
guðs þrælum fullsælum;
færir ganga þik fyrðar
fimir í lið til himna,
hallask af þér er illrar
óvenju til spenjask.

36. Heims lézt verð ok virða
vegitt, gimsteinum fegra
himna ljós, í hvóssum
háleitt friðar, skólum;
vóg erat vist né frægri,
vétt sýnir þú rétta
ófs, til ýta gæfu,
alls, setrs vera betri.

33. Ert farsæl, fljót skeið, und friðum þrælum fróns konungs ok itrum farmi á vit strandar fóstrlands; þú snýr stafni hjá þóls þórum til lífs hafnar und líknar auði lýðs; boðar lasta kastat þér = *Du er et heldigt, hurtigt skib med jordens konges herlige tjænere og en ypperlig ladning til fosterlandets kyst; du drejer stavnene forbi syndens bølger til livets havn med menneskenes nådesrigdom; lasternes bølger tumler ikke med dig.*

34. Þú nefnisk stigi, traust smiði stafna stóðriðqndum, af kinnum tvennrar ástar; tókk minni þess; framm kómr hverr hræskóðs styrjar lundr ok fær góða stétt á himna af grundu, þás (sás?) hittir stig þín = *Du kaldes stige, et pålideligt arbejde for mændene, af den dobbelte kærligheds kinder (sider); jeg tog erindring om det; ethvert menneske kommer hele vejen og får en god trappe til himlen fra jorden, når han (som) rammer dine trin.*

35. Ert bezt brú brýn til ástar fullsælum þrælum guðs af grundu, þótt torgeng sýnisk gumna kind; færir fyrðar ganga þik, fimir í lið, til himna; hallask af þér er spenjask til illrar óvenju = *Du er den bedste bro, førende til kærlighed, for de alsæle guds tjænere fra jorden, uagtet du synes menneskene vanskelig at gå; dygtige mænd går over dig, sikre på foden, til himlen; men ud af dig falder de, som lokkes til ond uvane.*

36. Háleitt himna friðar ljós gimsteinum fegra, lézt vegitt verð heims ok virða í hvóssum skólum; erat vist betri né frægri vóg vera setrs til

37. Sæfðu lamb guðs lofðar
ljóst, hafa þess í brjóstum,
ok ert enn í slíku
altári, lög sára,
þvítt lautviðir létu
lastbundnir helgasta
linns, þás lausn gaf mönnum,
lifs forn á þik borna.
38. Snjalls ert orðinn þllum
ofrníðingum síðan
djöflum leiðr ept dauða
dýrr kross himinstýris;
leggr andskota undan
ætt fyr gófgum mætti
39. Krúx, lemið angr en æxlið
alt gótt liði dróttins,
sýndr ert seggja kindum
sigrtrúr í gný vigra;
opt ert éls í hoptum
itr lausn viðum ritar,
guma forðar þú gørla
grandi holds ok andar.
40. Veit mér líkn, er lækna
ljóna kind frá blindi
hyggju túns ok hreinsar,
heims prýði, kyn lýða;

yta gæfu; þú sýnir rétta vétt alls ófs = *Himmelfredens høje lys, mere strålende end ædelstene, du vejede verdens og menneskenes værdi i nøjagtige vægtskåle; tilvisse er der ingen bedre eller berømttere vægt for verden til menneskenes lykke; du viser alt overmodts rigtige vægt.*

37. Lofðar sæfðu ljóst lamb guðs, ok ert enn altári í slíku, hafa sára lög þess í brjóstum —, þvítt lastbundnir linns lautviðir létu borna á þik helgasta lifs forn, þás gaf mönnum lausn = *Mændene ofrede guds lyse lam, og du er endnu et alter i sligt; — de har dets blod i brystet (?) — ti de syndbundne mænd lagde på dig det helligste livsoffer, som skænkede menneskene frelse.*

38. Ert síðan, dýrr kross, ept dauða snjalls himinstýris orðinn leiðr þllum djöflum, ofrníðingum; ætt andskota leggr opt óttagjörn á flótta fyr gófgum mætti ok undan yðrum krapli = *Du er siden, dyrebare kors, efter den modige himmelstyrers død bleven forhadet af alle djævle, de stærke niddinger; djævlens æt tager ofte, rædselslagen, flugten for eders høje magt og kraft.*

39. Krúx, lemið angr en æxlið alt gótt liði dróttins; ert sigrtrúr sýndr seggja kindum í vigra gný; opt ert itr lausn ritar éls viðum í hoptum; þú forðar gørla guma grandu holds ok andar = *Kors, du tilintetgør synd og forøger alt godt for herrens skare; du viser dig sejrtro for menneskene i kampen; ofte er du en herlig frelse for mænd i lænker; du befrier fuldkomment menneskene fra legemets og sjælens ulykke.*

ert fyr hvers manns hjarta hreins við öllum meinum hæstr ok harðri freistni hlífiskjöldr í lífi.	blikmeiðöndum blóði bauga láðs fyr augu; sjá má hverr í heimi hnossa brjótr, á krossi dyggr hvé sinn faðm seggjum sólstéttar gramr réttir.
41. Engr fær töld með tungu tókn þín, er nú skína, hjálpur hneigistólpi heims alls, of kyn beima; æxtr ferr valt til vaxtar vegr þinn, er berr fegri, hreinn, en hugðu vinnim, hverja dýrð, of skýrða.	43. Þá er sem þengill skýja þreksnjallr kveði alla oss með orðum þessum, ágætr fyr meinlæti: mín hefk sör at sýna seggjum góð með blóði, maðr sjái hverr á hauðri hingat til pininga.
42. Sett hefr sína dróttar sigrstöð konungr roðna	

40. Heims þryði, veit mér líkn, er læknað ljóna kind frá blindi hyggju tuns ok hreinsar kyn lýða; ert hæstr hlífiskjöldr fyr hjarta hvers hreins manus við öllum meinum ok harðri freistni í lífi = *Verdens tryd, giv mig nåde, der helbreder menneskeheden for sjælens blindhed og renser mændenes sløgt; du er det højeste værneshjold for ethvert rent menneskes hjerte mod alle men og hård fristelse i livet.*

41. Engr fær töld tákn þín með tungu, hneigistólpi hjálpar alls heims, er nú skína of kyn beima; vegr þinn hreinn fer valt æxtr til vaxtar, er berr hverja dýrð hugðu fegri en of vinnim skýrða = *Ingen formår med tungen at opregne dine jærtægn, al verdens frelses hovedstøtte, de som nu lyser over menneskeheden; din rene hæder bliver stadig større i vækst, den som bærer enhver herlighed, skønnere end tænkes kan (og skønnere) end vi kan fortolke.*

42. Konungr dróttar hefr sett sína sigrstöð roðna blóði fyr augu bauga láðs blikmeiðöndum; hverr hnossa brjótr í heimi má sjá, hvé dyggr sólstéttar gramr réttir seggjum faðm sinn á krossi = *Menneskenes konge har sat sin sejrstøtte, rød af blod, for menneskenes øjne; enhver mand på jorden kan se, hvorledes himlens syndfrie konge rækker menneskene sin favn på korset.*

43. Þá er sem þreksnjallr þengill skýja, ágætr fyr meinlæti, kveði oss alla með þessum orðum: hefk mín sör góð með blóði at sýna seggjum; hverr maðr á hauðri sjái hingat til pininga = *Da er det som skyernes*

44. Ér meguð undir stórar
yðars græðis sjá blæða,
þær eru sýnt, þó sárar,
saklausum mér vakðar,
mín því at mildi raunar
mest ok yðrir lestir
veldr því, at verða skyldi,
vist, lýðs fyrir þislum.

45. Mín snúsk þjóð ok þjóna
(þat 's rjóðuligt) dýðum
glæpum von frá greypu
grandi mér til handa;
því býðk faðm, at feðmik
fúss ok glaðr með saðri

óst, hvern er iðrask lasta
unninna, miskunnar.

46. Minnumk á, hvat unni
qðlingr i þiningu
árs, þás orð slik heyrum,
oss, deyjandi á krossi;
leiðum hqrd á hauðri
hjarta várs með tqrum,
systkin mín, fyr sjónir
siðgætis meinlæti.

47. Réðum krapt i kvæði
kross þins fyr þjóð inna
árs, þótt, eflir, værak
allitt til þess fallinn;

*kraftige konge, udmærket for sin pine, tiltaler os alle med disse ord:
Jeg har mine gode sår med blodet at vise menneskene; ethvert menneske
på jorden se herhen til (på) min pinsel.*

44. Ér meguð sá stórar undir, þó sárar, yðars græðis blæða; þær eru sýnt vakðar mér saklausum, því at raunar veldr mest mín mildi ok vist yðrir lestir því, at verða skyldi fyrir þislum lýðs = *I vil kunne se eders frelsers store og bitre vunder bløde; de er tilvisse tilføjede mig uskyldig, ti i virkeligheden volder min nåde mest og tilvisse eders synder det, at han (jeg) skulde blive genstand for folkets pinsel.*

45. Þjóð mín, von glæpum, snúsk frá greypu grandu — þat 's rjóðuligt — mér til handa ok þjóna dýðum; því býðk faðm miskunnar, at feðmik fúss ok glaðr með saðri óst hvern er iðrask unninna lasta = *Mit folk, vend dig bort fra den forfærdelige synd — det er rådeligt — til mig og læg vind på gode gerninger; derfor byder jeg dig nådens favn, fordi jeg favner villig og glad med sand kærlighed enhver, som angrer begåede synder.*

46. Minnumk á, þás heyrum slik orð, hvat qðlingr árs unni oss i þiningu, deyjandi á krossi; leiðum, systkin mín, hqrd meinlæti siðgætis á hauðri fyr sjónir hjarta várs með tqrum = *Lad os mindes, når vi hører sådanne ord, hvormeget åringens konge elskede os i sin pinsel, døende på korset; lad os, mine søskende, føre trosvogterens hårde pinsler her på jorden frem for vort hjertes øjne med tårer.*

sízt emk samr of baztan sýnt, qngrumk því lqngum, fyr lundfasta lqstu líknfæðir þik ræða.	enn fyr óðgqrð mína eíga gjöld með leígum; áðr hefkr qnnur gæði, eírsamr, hlotit meiri þín, en ek þér fá launat, þat óttumk ek, dróttinn.
48. Bæn heyr, bragningr, mína, bíla munat þú vilja veita vægð at móti, veðrskrins, lofi þínu; sjálfr eggjar þú seggja sveit á þik at heita, þat viðr, gumna gætir, gerbænan mik, hverja.	50. Æstik qllu trausti itr þik, er gqrst kant líta með réttvísi, ræsir regnsals, hvat mér gegnir; lát mik laun fyr þetta lof þitt konungr hitta vist, þaus varðar mestu, veðra tjalds, of aldir.
49. Vildak af þér, aldar angrstríðandi, síðan	

47. Réðum inna fyr þjóð kraptr kross þíns, árs eflir, í kvæði, þótt værak alllitt fallinn til þess; sýnt emk sízt samr ræða of þik baztan, líknfæðir, fyr lundfasta lqstu; því qngrumk lqngum = *Jeg har fortalt folk om dit kors's kraft, årings beforder, i et digt, uagtet jeg egnede mig meget dårlig dertil; tilvisse er jeg uskikket til at tale om dig, den ypperste, nådens fader, på grund af mine sjælfaste synder; derfor pines jeg ofte.*

48. Bragningr veðrskrins, heyr mína bæn; þú munat vilja bíla veita vægð at móti lofi þínu; sjálfr eggjar þú hverja sveit seggja at heita á þik, gumna gætir; þat viðr mik gerbænan = *Himlens konge, hør min bøn; du vil ikke ville unddrage mig din nåde for dit digt; selv opmuntrer du alle mennesker til at påkalde dig, menneskenes beskytter; det gør mig æristig i min bøn.*

49. Vildak enn síðan eíga gjöld með leígum fyr óðgqrð mína af þér, aldar angrstríðandi; áðr hefkr hlotit qnnur meiri gæði þín, eírsamr dróttinn; en ek fá þér launat; ek óttumk þat = *Jeg vilde fremdeles engang vænte løn med renter for mit digt, hos dig, menneskenes forløser; tidligere har jeg modtaget andre og større goder af dig, nådige konge, end jeg er istand til at gengælde; det frygter jeg.*

50. Ek æsti þik, itr regnsals ræsir, qllu trausti, er kant gqrst líta með réttvísi, hvat gegnir mér; lát mik, konungr veðra tjalds, hitta vist laun fyr þetta þitt lof, þaus varðar mestu of aldir = *Jeg beder dig, himlens herlige konge, med fuld tillid, du som fuldkomnest ved med retfærdighed*

<p>51. Framm bark foldar humra
(fæk heitis svá leitat)
leiðar (ljósu kvæði)
Líknarbraut fyr gauta;
sæll, lát oss ok allri,
angrskerðandi, verða
þjóð, sem þurft ór beiðir,
þenna hróðr at góðu.</p> | <p>52. Mæztr, lát merki krúzis,
minn lausnari, skina
orr í atferð várri
alla stund á grundu,
svát eilífrar, jöfra,
óttlaust með þér, dróttinn,
eignisk æztan fognuð
unaðs vistar lið kristit.</p> |
|---|---|

Nikulásdrápa.

<p>1. (Stev.) Öll þing boða engla
eining í þrenningu,
órofnuðu jafnan,
alls grams, lofi framða.</p> | <p>2. Jón laut í höll hreinum
hjarta sals ens hjarta
meyjar manvits-frægrar
mildingi bragninga.</p> |
|---|---|

at se, hvad der er mig bedst; lad mig, himlens konge, tilvisse hæste løn for denne din lovprisning, som er af størst betydning i evigheden.

51. Bark frammi Líknarbraut — fæk svá leitat ljósu kvæði heitis — fyr foldar humra leiðar gauta; sæll angrskerðandi, lát þenna hróðr verða oss ok allri þjóð at góðu, sem þurft ór beiðir = *Jeg har fremført „Nådens vej“ — således giver jeg det lyse digt navn — for mænd; salige forløser, lad dette digt blive os og alle mennesker til lykke, således som vor trang ønsker det.*

52. Minn mæztr lausnari, lát orr merki krúzis skina í atferð várri alla stund á grundu, svát kristit lið eignisk með þér, jöfra dróttinn, óttlaust æztan fognuð eilífrar unaðs-vistar = *Min herlige forløser, lad nåderig korsets tegn lyse i vor opførsel i enhver stund her på jorden, så at kristne mennesker opnår hos dig; kongers konge, uden frygt det evige frydslivs højeste glæde.*

1. Öll þing engla boða eining alls grams í þrenningu, jafnan framða órofnuðu lofi = *Alle engleskærer forkynder alkongens enhed i treenigheden, altid hædret med endeløs lovprisning.*

2. Jón laut hreinum mildingi bragninga í höll ens hjarta hjarta sals manvits-frægrar meyjar = *Johannes viste sin ærefrygt for kongernes konge (endnu værende) i den for sit mandevind berømte jomfrus herlige moderliv.*

3. Firð stóð í bygð breiðri mest áðr lýðr, frá losta
borg Pátera sorgum, litt gætt, í bý fættisk.

Heilags anda vísur.

<p>1. . . . lifgaðra anda; bliðr lifgar þrif þjóðar þinn blástr, frömuðr ástar, lemið synd, ok eykr yndi endrbornum her, forna.</p> <p>2. Fæsk, en frá liða lestir, friðr þeim er synda iðrask, hljóta menn af mætum miskunn lifsins brunni. Greindr skinn orð ok andi.</p>	<p>3. Hugfyldra blést hólða heilagra guðs fögnum vitr þeims vísdóm betrir vandan spektar-anda; sú hefr einkagjöf grænkat geðfjöll liði snjöllu (erát seggja trú) tryggu (tóm) siðferðar blómi.</p> <p>4. Aflnægir seðr öflug jóð, huggari þjóðar,</p>
---	---

3. Pátera borg stóð í breiðri bygð firð sorgum, áðr lýðr, litt gætt frá losta, fættisk mest í bý = *Byen Patera stod i en bred bygd fri for bekymringer, indtil indbyggerne, der ikke tog sig iagt for ukysk lævned, tog stærkt af i byen.*

1. . . . lifgaðra anda; bliðr blástr þinn, frömuðr ástar, lifgar þrif þjóðar ok eykr yndi endrbornum her; lemið forna synd = *oplivede sjæles; din blide ånde, kærlighedens fremmer, blæser liv i menneskenes trivsel og øger den genfødte skares fryd; du knuser den gamle synd.*

2. Friðr fæsk þeim er iðrask synda, en lestir liða frá; menn hljóta miskunn af mætum lifsins brunni. Greindr skinn orð ok andi = *Fred erhæveres for dem, som angre deres synder, og overtrædelser viger bort; man opnår nåde ved livets herlige brønd. Den indsigtfulde ånd og ord lyser.*

3. Blést vitr fögnum spektaranda, þeims betrir vandan vísdóm hugfyldra heilagra hólða guðs; sú einkagjöf hefr grænkat snjöllu liði geðfjöll tryggu siðferðar blómi; seggja trú erat tóm = *Vis udblæste du visdommens fagre ånd, som forbedrer guðs modige, hellige mænds omhyggelige visdom; den herlige gave har frembragt sædelighedens pålidelige blomst (frugt) i de vise mænds bryst; mændenes tro er ikke tom.*

4. Aflnægir seðr jóð öflug skilningar brauði — huggari þjóðar, átt auð

átt þanns aldri fættisk
auð, skilningar brauði,
því er oss með hug hvössum
hreinn brjóst ok trú fóstrar;
glöð lætr guðdóms eðli
guma kyn föður skynja.

5. Ok völdum her hólða
hugar skóg framiðr gnógu
regns hátunnu rennir
ranns aldini faldið,
því er illlífis æfi
andvígr hiti grandar
(fremd er í gipt) né grimdar
greypr élreki steypir.

6. En móð i styr stríðum,
sterkr græðari, skæðu
eflið ýgra djöfla,
aldar, mest fyr valdi;
prýðir qnd í andar
orrostu mannkostum,
né drengjum þar þröngva
þrír óvinir, skírum.

7. Réttvísu kant, ræsir
regnbýs, hugum lýsa,
svát skynjar veg vízku
vakr herr með trú spakri;
gláðir hrinda því grandí
guðs menn, þeirs vel renna,

þanns aldri fættisk —, því, er fóstrar oss hreinn brjóst með hvössum hug ok trú; lætr kyn guma skynja glöð guðdóms-eðli föður = *Styrkegiveren møtter sine børn med indsigtens kraftige brød — menneskehedens træster, du ejer den rigdom, som aldrig forminskes —, det (brød) som nærer i os rene hjerter med stærkt mod og tro (og som) lader menneskenes slægter glade skønne faderens guddoms-natur.*

5. Ok, framiðr rennir regns hátunnu ranns, faldið völdum her hólða hugar skóg gnógu aldini, því er andvígr hiti illlífis æfi grandar né greypr élreki grimdar steypir; fremd er í gipt = *Og du, ypperlige himmelstyrer, bedækker de udvalgte menneskers sjælskov med rigelig frugt, som hverken skjørlevnets angribende varme kan skade eller grimhedens barske storm styrte; det er en ypperlig gave.*

6. En, sterkr græðari aldar, eflið móð mest í stríðum styr fyr valdi skæðu ýgra djöfla; prýðir qnd skírum mannkostum í orrostu andar, né þrír óvinir þröngva þar drengjum = *Men du, menneskenes stærke frelser, styrker mest modet i den hårde strid imod de forfærdelige djævles farlige magt; du udstyrer sjælen med lysende dyder i dens kamp; de tre wener overvinder ikke dér mændene.*

7. Kant, ræsir regnbýs, lýsa réttvísu hugum, svát vakr herr skynjar veg vízku með spakri trú; því hrinda guðs menn gláðir, þeirs renna vel lífs braut, lýmsku grandí djöfuls; helgat lið fremsk skrauti = *Du ved, himlens konge, at vise retsindige sjæle lys, så at de årvågne mænd kan*

(fremsk helgat lið) lymsku
lífs-braut, djöfuls (skrauti).

8. Hvert mein þváíð, hirtir
hugar sjúks liði mjúku
gegn, sás góðu magnar,
glæps, brunni miskunnar;
siðlátum eykr sætan
sá bekk, þeims af drekka,
(linar brysti þrá) þosta
(þekkr elskugi) rekkum.

9. Mærr valdi gefr mildi
meinlausum her beinan
guðs, þeims grimmu niðrar
grandi hræzlu, anda;

sú er þrýðigjöf góðum
grundvöllr stöðugr undir,
náir gipt er kreft, kröptum,
Krist af hjarta tvistu.

10. Rakkr dróttinn fremr rekka
ríkr ástgjöfum slíkum,
þeim er sigr ok sómi,
sólar fróns, at þjóna;
syngr óskalof lengi
landherr spökum anda
l — — — —

11. Kom nú hreinskaþar
himna
hlutvandr föður andi,

skönne visdommens vej med vis tro; derfor besejrer guds mænd, de som smukt løber ad livsens vej, glade djævelens snuheds vej; de hellige mænd iføres skrud.

8. Þváíð, gegn hirtir glæps, sás magnar góðu, brunni miskunnar hvert mein sjúks hugar mjúku liði; sá bekk eykr siðlátum rekkum, þeims af drekka, sætan þosta; þekkr elskugi linar brysti þrá = *Syndens udmærkede straffer, som magter det gode, du tór i nådens brønd det syge sinds alle mén ved smidig hjælp; den bækk giver sædelige mennesker, som drikker deraf, en sød tørst; den søde kærlighed dæmper brystets længsel.*

9. Mærr valdi mildi gefr meinlausum her, þeims niðra grimmu grandu hræzlu, beinan anda guðs; sú þrýðigjöf er stöðugr grundvöllr undir góðum kröptum; náir gipt, er kreft Krist af tvistu hjarta = *Nådens udmærkede herre giver den syndfri skare, som bryder ræðslens grimme skade, guds hjælpende ånd; den skönne gave er en støt grundvold under gode kræfter (jærtegn?); den opnår gaven, som beder Krist derom med angerfuldt hjerte.*

10. Rakkr dróttinn sólar fróns fremr ríkr rekka slíkum ástgjöfum; sigr er ok sómi at þjóna þeim; landherr syng lengi spökum anda óskalof; l — — — = *Himlens modige herre giver mægtig menneskene sådanne kærlighedsgaver; det er sejr og hæder at tjene ham; jordens skarer synger længe den vise ånd forønsket pris.*

yðarra frem þú errinn
alsælan hug þræla;
himneskum fremr háska
hjálp unnin miskunnar
gumna brjóst í grimmum
guðs krapt, þeims þú skaptir.

12. Sanndyggra mátt seggja
snjallr huggari kallask,
harðfengt traust ens hæsta,
heiðgjöf konungs jöfra;
eldr ert elsku mildrar,
eilífr brunnr ok heilagr,
er ens andar-sára
einsmurning vit hreinsar.

13. Þinn er, salkonungr sólar,
sjauskiptr frami gipta
(vandask) hægri handar
hreinn fingr (bragar greinir)
prýðir rausnar ræður
ríkr andi, þér líkast,
fyrítignari, fegnar,
föður kverkr, meginverkum.

14. Tendra ljós í leyndum,
lundgóðr, vitum þjóðar,
þöls hirtir, vek hjörtum,
björt, elskuga hjörtu;
hagr, efl, hallar fegrir,
(hverr er leystur, er þér
treystisk)

11. Kom nú breinskaþr hlutvandr andi himna föður; frem þú errinn alsælan hug þræla yðarra; unnin hjálp miskunnar guðs fremr himneskum krapt, þeims þú skaptir, gumna brjóst í grimmum háska = *Kom nu, du himmelske faders renskabte, omhyggelige ånd; styrk, kraftig som du er, dine tjæneres helt salige sind; guds nådes fuldbragte hjælp styrker med himmelsk kraft, som du skabte, menneskenes bryster i den grumme fare.*

12. Mátt kallask snjallr huggari sanndyggra seggja, harðfengt traust ens hæsta, heiðgjöf jöfra konungs; ert eldr mildrar elsku, eilífr ok heilagr brunnr, er hreinsar vit ens andar-sára einsmurning = *Du kan kaldes de sand-åydige mænds veltalende trøster, den højestes stærke støtte, kongernes konges løngave; du er den nådige kærligheds flamme, en evig og hellig brønd, som rensar den sjælesyges sanser med en udmærket salve.*

13. Sólar salkonungr, þinn hreinn fingr hægri handar er frami gipta sjauskiptr; bragar greinir vandask; rausnar-ríkr andi, fyrítignari föður kverkr, prýðir líkast ræður, fegnar þér, meginverkum = *Himlens konge. din højre hånds rene finger er syvdelt gavers hæder; digtet bliver nu vanskeligt; ånden, mægtig ved sin kraft, som hædrer faderens strube (tale), pryder på den bedste måde de taler, du glæder dig ved, med hoved-handlinger [opfattelsen er her ikke ganske sikker].*

14. Lundgóðr þöls hirtir, tendra björt ljós í leyndum vitum þjóðar: vek hjörtu björtum elskuga; hagr vagus hallar fegrir, efl várn veykan

várn líkama veykan, vagns, eilifu magni.	föður í fylking saðri, friðskýrðr, ok son dýrðar; ok kæran þik þeira, þrifa eggjandi, beggja anda allar stundir, alstyrkr, með trú dyrkim.
15. Út rek óvin sleitinn, anгрpverrir, veg langan, gíptuframr, en gumnum gef traustan veg hraustum; ver þú, at vér megim forðask viss, leiðtogi, píslir lengr ok lqst, á þröngum lífs veg, síða feग्रir.	17. Vegr sé feðr ok fögrum, fljótt, óskmegi dróttins, lofi huggara hygginn hírdþrúðra kyn virða; en salkonungs sólar sonr eingetinn hreinnar sendi oss með anda ört vingjafir hjörtum.
16. Veit, at mér megim réttan, vits brunnr, fyr þik kunna	

líkama eilifu magni; hverr er leyst, er treystisk þér = *Syndens sjælgode reuser, tænd klart lys i menneskenes lønlige sanser; væk hjerterne ved lysende kærlighed; himlens kunstfærdige pryder, styrk vort svage legeme med evig kraft; enhver er løst, som stoler på dig.*

15. Gíptuframr anгрpverrir, rek sleitinn óvin út langan veg, en gef hraustum gumnum traustan veg; ver þú, síða feग्रir, lengr viss leiðtogi á þröngum lífs veg, at vér megim forðask píslir ok lqst = *Lykkerige syndforminsker, driv den stridbare fjende ud lang vej bort, men giv de tapre mennesker en varig hæder; vær du, troens forskønner, fremdeles en vis fører på livets trange vej, for at vi kan undgå pinsel og synd.*

16. Friðskýrðr vits brunnr, veit, at vér megim fyrir þik kunna réttan föður ok son í saðri dýrðar fylking, ok dyrkim þik, alstyrkr þrifa eggjandi, kæran anda beggja þeira allar stundir með trú = *Fredherlige forstands brønd, giv, at vi ved dig kan kende vor rigtige fader og (hans) søn i herlighedens sande skare, og dyrke dig, trivselens fuldkraftige befordrer, bægges kære ånd til alle tider i tro.*

17. Vegr sé feðr ok fögrum óskmegi dróttins; kyn hírdþrúðra virða lofi fljótt hygginn huggara; en eingetinn sonr hreinnar sólar salkonungs sendi oss ört vingjafir með hjörtum anda = *Ære være faderen og herrens herlige elskede søn; de hirdprude mænds slægt louprise rask den vise træster; men himlens konges enbårne søn sende os gavmildt vennegaver med den strålende ånd.*

18. Fróns veiti sá sínum	heldr eilifu veldi.
sauðum lif ept dauða	Greindr skinn orð
hirðir framr, er himna	ok andi.

D. Religiøse og moraliserende vers af den 4. grammatiske afhandling.

1. Fingr vann eigi engan eins með vatni hreinu guðs á virðum víða vinning at því sinni.	sás hekk, en dag dækti, døgligr, á járnoqlum.
2. Allr lýtr heimr und hylli heilags friðar deilis.	4. Vatn kalla mik, vilk efla þik hoddveitir, frams hauðrfjörnir grams; ek hreinsa alt, ek vermi kalt,
3. Sjálfráði dó síðan sólar fróns at nóni,	ek birti sjón, ek bæti tjón.

18. Sá framr fróns hirðir, er heldr eilifu veldi himna, veiti sínum sauðum lif ept dauða. Greindr osv. (se v. 2) = *Den jordens ypperlige hyrde, som styrer himlens evige rige, give sine får liv efter døden.*

1. Fingr eins guðs vann víða at því sinni eigi engan vinning á virðum með hreinu vatni = *Den ene guds finger vandt videnom for den gang megen sejr over mændene med det rene vand.*

2. Allr heimr lýtr und hylli heilags friðar deilis = *Hele verden bøjer sig under den hellige fredgivers nåde.*

5. Síðan dó døgligr sólar fróns, sás hekk á járnoqlum, sjálfráði at nóni, en dag dækti = *Siden døde himlens konge, som hang på jærnaglerne, af fri vilje ved nontiden, men dagen formærkedes.*

4. *Man kalder mig den udmærkede himmelkonges vand; jeg vil styrke dig, gulduddeler; jeg renser alt, jeg varmer det kolde, jeg gør synet klart, jeg bøder på synden.*

5. *Den grønne skov sagde til det dybe hav — men det slog fejl — :*

V. 5—6 er sammenhørende.

<p>5. Grænn kvað viðr á viði
(varð skrjúpr i því) djúpan:
út mank rýma reitu
rikis míns af þínu;
betr samir bolr með skrauti
blóms en unnir tómar;
skóg mank upp yfir ægi
anгрlestan rótfestá.</p>	<p>6. Vátr kvað marr á móti:
mank vald yfir þér halda;
skal hris um lög ljósan
(lamið rót er þá) fljóta.
Sандр luktaði sundum,
sjór fekk af stað ekki,
en sterkr um bol hjarkar
bani hvers viðar gandi.</p>
<p>7. Sveit lifir ill til átu
annlaust þokumanna,
en klaustrs búi kristinn
kalds at lifit haldisk.</p>	<p>hugþekka mun hlakka
hróðrslungin loftunga,
mána valdr enn mildi,
mín réttvisi þína.</p>
<p>8. Þat sǫng ok i grǫf genginn
grundu huldr til stundar
enn með iðran sannri
ǫðlingr til refsingar:</p>	<p>9. Vingarðr hafði ǫl-Gefn orðit,
unda vargs, sús nú eru margar,
neytir skili þann krók, með
kæti,</p>

jeg vil udvide mit riges egne i dit rige; bedre tager en stamme med løvskrud sig ud end lutter bølger; jeg vil fæste en skov med roden over det ødelagte hav.

6. *Det våde hav svarede: jeg vil tage magten over dig; skoven skal flyde på det lyse hav; da er dens rod ødelagt. — Men sand lukkede (opfyldte) sundene; havet fik intet af landjorden, medens ethvert træs stærke bane (ilden) rasede omkring birkens stamme.*

7. *Ill sveit þokumanna lifir annlaust til átu, en kristinn búi kalds klaustrs at lifit haldisk = Svælgernes onde skare lever uden at bestille noget kun for at spise, medens det kolde klostets kristne beboer lever (spiser) kun for at holde livet i sig.*

8. *Þat sǫng ǫðlingr til stundar, huldr grundu ok genginn i grǫf til refsingar, enn með sannri iðran: mín hróðrslungin loftunga mun hlakka hugþekka réttvisi þína, enn mildi mána valdr = Dette sang kongen ivrigt(?), dækket af jord og sænket i graven til straf, endnu med sand anger: min sangomslyngede lovprisende tunge vil juble over din elskede retfærdighed, månens nådige herre.*

9. *Ǫl-Gefn, sús nú eru margar, hafði orðit vingarðr með kæti ok látit*

kvensku hept ok látit eptir; vára þó hann í vatni skiru
fyrðum dugir, at ósiðr orða verka sekt ok pislar-merki.
(oss vægðu guð jafnan)
lægðisk,

V. 10—11 er sammenhørende.

<p>10. Berask lét frá mey mætri
mætr folsalar gætir,
umsniðning tók auðnu
einn veitandi hreinnar,
áðr skatna vann vatni
vatnskírn jöfurs batnað;
fastandi bar freistni
friðar kennari þrenna.</p>	<p>11. Þindr reis upp með anda
angrleystu herfangi;
hlýrna gramr til himna
heim sótti guð dróttin;
sendi ástar-anda
alls hirðandi virðum,
sá kemr drótt at dæma
dauða, lífs á hauðri.</p>
<p>12. Hugsan flýtir lysting ljóta,
lysting fæðir samþykkt skæða,</p>	<p>samþykkt fæðir synd ok nauðir,
synd spenr á sik illa venju,</p>

eptir kvensku hept; neytir unda vargs skili þann krók; dugir fyrðum, at ósiðr orða lægðisk — vægðu oss guð jafnan —; hann þó vára verka sekt ok pislar-merki í skiru vatni = *Kvinden, hvis mage der nu er mange, var bleven med glæde en vingård og havde givet efter med opgivelse af sin kvindelighed; manden forstå den ordkrog; det hjælper menneskene, at talens onde sædvane forminskedes; skån os altid, gud; han tode vore gerningers skyld og pinselsmærker i det klare vand.*

10. Mætr folsalar gætir lét berask frá mætri mey; einn veitandi hreinnar auðnu tók umsniðning, áðr vatnskírn skatna jöfurs vann vatni batnað; friðar kennari bar fastandi þrenna freistni = *Himlens herlige bevogter lod sig bringe til verden af den herlige mø; den eneste giver af den rene lykke lod sig omskære, før menneskenes konges vanddåb gav vandet dets betydning; fredens lærer udstod fastende tredobbelt fristelse.*

11. Þindr reis upp með angrleystu herfangi anda; hlýrna gramr sótti guð dróttin heim til himna; hirðandi alls lífs á hauðri sendi virðum ástar-anda; sá kemr at dæma dauða drótt = *Þint stod han op med åndernes fra synden løste bytte; himmelgemernes konge besøgte gud herren i himlen; alt livs bevogter på jorden sendte menneskene sin kærligheds ånd; han vil komme at dømme de døde.*

12. *Tanken fremskynder det hæslige begær; begæret avler den farlige enighed; enigheden avler synd og nød; synden ifører sig ond vane;*

ill venja dregr nauðsyn nóga, nauðsyn leiðir sál i dauða, dauði spillir æði öllu andar lífs með heisku grandí.	mána ranns af mǫnnum mildingr, þás barsk hingat; eða þás djúp at djúpi dorgtúns niða borgar um hljóðraufar hávar hátt samþykkit vátta.
---	---

13. Sæll er sénn í milli
siðvendis kvikvenda

V. 14—17 synes at høre sammen.

14. Ek em synða bót
ok sæmdar hót,
ek birti sál,
ek bæti mál.

16. Þar er ómælt vald
ok ágætt vald,
þar er algjört vald,
ok eilíft vald.

15. Þar er ekki ilt
ok ekki vilt,
fæsk ekki þngt
ok ekki þröngt.

17. Ek blessa þik,
ek bið fyr þik,
ek fæ fyr þik,
ek frelsa þik.

den onde vane fører med sig en rigelig tvang; tvangen fører sjælen i døden; døden fordærver sjælens hele natur med livets bitre mén.

13. Sæll mildingr mána ranns er sénn af mǫnnum í milli siðvendis kvikvenda, þás barsk hingat, eða þás dorgtúns djúp vátta at djúpi niða borgar hátt samþykkit um hávar hljóðraufar = *Himlens salige konge er set af mænd imellem sædelighedens dyr, da han var født til verden; eller da havets dyb bevidnede for himlens dyb den høje enighed gennem høje lyd-åbninger.*

14. *Jeg er en syndebod og tæres tegn; jeg oplyser sjælen; jeg forbedrer talen.*

15. *Der er intet ondt og intet vildt; der fås intet snøvert og intet trangt.*

16. *Der er en umålt magt og en herlig magt, der er en fuldkommen magt og en evig magt.*

17. *Jeg velsigner dig, jeg beder for dig, jeg får for dig, jeg frelser dig.*

18. *Máui skinn af mæni moldar hofs of foldir alla stund, meðan ævi*

18. Máni skinn af mæni
moldar hofs of foldir
alla stund, meðan endisk
ævi lands ok sævar;
veitk féлага fljótum
fróns prýði vel þjóna,
þeim vitu eigi ýtar
auðit lífs né dauða.	orði skóp í göngu forðum;
þenna kendi Stéfánús standa
stórum vitr ok spámenn sitja;
reiði tala hans bækr sem bliðu
brögnum, jafnt sem hryggð ok
fögnuð ástar gnótt með qðfum
háttum ýta kyns, þeim er guðdóm
lýta.
19. Ádám sá þanns alt í heimi	

V. 20—22 synes at høre sammen.

20. Ábels lofar ævi
ómeinsemi hreina,
qld lofar Enók mildan
einkend siðavendni;
Nóa lofask qflugs ævi
ágætu hreinlæti, | Sém lofar fært til fremdar
fórnar-hald of aldir.

21. Trúa lofar Ábráms ævi;
Ísák lofar visan
ván; lofar Jákób einum |
|---|---|

lands ok sævar endisk; veitk fróns prýði þjóna vel fljótum féлага; ýtar vitu eigi þeim auðit lífs né dauða = *Månen skinner fra himlens mønning over jorden al den stund, så længe jordens og havets alder varer; jeg ved, at jordens forskønner tjæner godt sin hurtige ledsager; man ved ikke, at den har hverken liv eller død.*

19. Ádám sá forðum í göngu þanns skóp alt í heimi orði; stórum vitr Stéfánús kendi þenna standa ok spámenn sitja; bækr tala brögnum reiði hans sem bliðu, ástar gnótt jafnt sem hryggð ok fögnuð með qðrum háttum ýta kyns, þeim er lýta guðdóm = *Adam så forðum ham på rejse, som skabte alt i verden med sit ord; den meget vise Stephanus så ham stå og profeterne (så ham) sidde; bøger forkynder menneskene hans vrede såvelsom blidhed, hans rige kærlighed såvelsom bedrøvelse og glæde tillige med anden menneskelig færð, som nedværdiger guddommen.*

20. Ómeinsemi lofar hreina ævi Ábels; siðavendni, einkend qld, lofar mildan Enók; ævi qflugs Nóa lofask ágætu hreinlæti; fórnar-hald, fært til fremdar, lofar Sém of aldir = *Uskyldighed lovpriser Abels rene liv; strænge sæder, kendte for menneskene, lovpriser den milde Enoch; den kraftige Noahs liv lovprises ved en udmærket renhed; offringer, foretagne til ære (for gud), lovpriser Sem i al evighed.*

ástsemd hugar fremdum, 22. Moysen lofar ljósan
 skýrr lofar Jóseps ævi laga-mál et brennfagra;
 órskurðr fyrirburða, herr lofar allr með öllu
 guðs lofar ætt ok ævi alls heims jöfur beima.
 Áróns göfug þjónan.

23. Hverr deyr? Hjarðar stýrir; hvénær helzt? At nóni;
 hví? Fyrir sauða lifi; hverir knúðu at? Júðar;
 hvessu? Hekk á krossi; hverr nýtr? Heiðni bötneuð;
 hvar? Þar er Lazarús jarðask; hvat geldr? Djöfuls veldi.

Hugsvinnsmál.

Isl. oversættelse af Catonis Disticha.

1. Heyri seggir, horsklig ráð,
 er vilja sið nema er heiðinn maðr
 ok góð verk gera, kendi sínum syni.

21. Trúa lofar æfi Ábráms; ván lofar visan Ísák; ástsemd lofar Jákób einum hugar-fremdum; skýrr órskurðr fyrirburða lofar æfi Jóseps; göfug þjónan guðs lofar ætt ok æfi Áróns = *Troen lovpriser Abrams liv; håbet lovpriser den vise Isak; kærligheden lovpriser Jakob med sindets udmærkede egenskaber; en klar tydning af varsler lovpriser Josefs liv; guds høje dyrkelse lovpriser Arons slægt og liv.*

22. Et brennfagra lagamál lofar ljósan Moysen; allr herr beima lofar með öllu jöfur alls heims = *Den flammeklare lovgivning lovpriser den lyse Mose; hele menneskenes skare lovpriser fuldkomment hele verdens konge.*

23. *Hvem dør? Hjordens styrer; hvorfor? For fãrenes liv; hvorledes? Han hang på korset; hvor? Hvor Lazarus blev begravet; når omtrent? Ved nontid; hvem trængte på? Jøderne; hvem nyder godt derfor? Hedenskabet forbedret; hvem undgælder derfor? Djævelens magt.*

[H.] 1. *De mænd, der ønsker at lære [gode] sæder og gøre gode gerninger, skal høre på de vise råd, som en hedensk mand gav sin søn.*

2. *Kærlige råd giver jeg dig, min eneste søn; husk dem alle i efter-*

2. Átsamlig ráð
kennik þér, minn einkason,
mun þú þau eptir öll;
gálauss þú verðr,
ef gleyma vilt
því er þarf horskr at hafa.

3. Þarflátr ok þakklátr
skalt fyr þínum guði
ok vammalauss vera;
föður ok móður
unn þú fróðhugaðr,
ræk þína alla ætt.

4. Ef þér góðan grip
gefa hollir vinir,
eig þú þann ok un;
góðu þú fylg,
en gakk illu frá,
hvergi fyr ráð rasa.

5. Hreinlifr vert,
hræzk þinn læriföður,
halt þú heiðsæi.

* * *

6 [5*]. Bragna hvern,
er á brautu finnr,
kveð þú kunnliga;
ófróðr þykkir
sá er einskis spyr,
ef finnr at máli mann.

7 [6]. Afli deila
skalt aldri
þer við meiri mann;
athuga öflugan
skalt við alt hafa;
ræk þin hús ok hjú.

*tíden; uopmærksom du bliver, hvis du vil glemme, hvad en klog mand
trænger at have.*

3. *Ydmyg og taknemlig skal du være for din gud, og være uden
lyde; din fader og moder skal du elske klog i sind; sørg godt for hele
din slægt.*

4. *Hvis trofaste venner giver dig en god kostbarhed, behold den og
vær tilfreds med den; læg vind på det gode, vend dig bort fra det onde;
og gør intet i overilelse.*

5. *Vær kysk, ær din lærer, og stræb efter hæder.*

6. *Enhver mand, du træffer undervejs, skal du hilse på som en be-
kendt; ukyndig anses den, der om intet spørger, når han træffer en anden.*

7. *Aldrig skal du prøve kræfter med en, der er mægtigere end du,
en kraftig opmærksomhed skal du anvende ved alt; sørg godt for dit
hus og husstand.*

* Disse tal henviser til Gerings udg.

8 [7]. Bliðmæltr skalt
við bragna lið,
hirð þitt fengit fé;
minni ok manvit
nem á marga vega,
ok kenn þat síðan sonum.

9 [8]. Hatri hafna,
hlæ þú manngi,
gjald þú gjöf við gjöf;
vakr þú vert
ok ver nær staddr
lýða lögskilum.

10 [9]. Sjaldan sitja
skalt sumblum at,
drekk þú varliga vin;
eiginkonu þinni
skalt unna vel;
hygg fyr hverri gjöf.

11 [10]. Oddi ok eggju
ver þína óðaljörð,
eigi þú auðtryggr ver;
fyr orðum ok eiðum
hygg öllum vel,
halt þin heit við fira.

12 [11]. Bækr ok rúnar
nem þú bliðliga;
ger við góðan vel;
illra kvenna
firr þik öllu lagi;
ráð þú hverjum heilt.

13 [12]. Ráðholtr ok réttðæmr
ok reiði stiltr,
mælat við ýta ilt;
kostum safna,
kynn þik við góða menn,
vinnattu løst né lygi.

8. *Venlig i ord skal du være overfor folk; gem godt det erhvæ-
vede gods; lær på mange måder hukommelse og mandevind og lær det
senere hen dine sønner.*

9. *Had skal du vrage, le ad ingen, giv gave for gave; årvågen
skal du være og være tilstede, når retslige forhandlinger foregår.*

10. *Sjældnen skal du deltage i drikkelag; drik forsigtig vin; din
hustru skal du elske vel; tænk nøje over hver en gave (du giver).*

11. *Med od og øg skal du værge din odelsjord; vær ikke lettro-
ende; iagttag nøje alle (dine) ord og eder; hold de løfter, du giver mænd.*

12. *Bøger og kundskaber skal du villig lære; gør godt mod den
gode; undgå alt samkvem med onde kvinder; giv enhver gode råd.*

13. *Rådhuð og retfærdig vær og tæm din vrede; brug ikke onde
ord mod folk; saml gode egenskaber; lær gode mænd at kende, begå
ingen last eller løgn.*

14 [13]. Ókuinna menn né þlmusur skalt at hlátri hafa; þolinmóðr ver, bregðat af þeim lögum, er þú settir sjálfr.	(I)
15 [14]. Af afli þínu vert óhræsinn, launa góðu gott; annars eign girnz aldregi; unn þeim er elska þik.	17 (16). Allra ráða. tel ek þat einna bezt at gøfga æztan guð; með hreinu hjarta skalt þú á hann trúa ok elska af þllum hug.
16 [15]. Fámálugr ver, er með fyrðum kemr, ok at sumblum sitr; annan fýsa skalat illra hluta; mæl þú gott ok ger.	18 (17). Ofsvefni tæla lát þik aldregi, kosta vakr at vera; leti ok lasta verðr þeim er lengi sefr auðit iðuliga.
	19 (18). Ómálugr skal ok í orðum stiltr sá er vill guðs ást geta; æðra krapt fær maðr aldregi en vera í tungu trúr.

14. *Ubekendte mænd og tiggere skal du ikke le ad; vær tålmodig; bryd ikke de love, som du selv har sat.*

15. *Du skal ikke prale af din styrke; lön godt med godt; begær aldrig, hvad en andens er; elsk dem, der elsker dig.*

16. *Vær fámælende, når du kommer blandt folk og sidder i jildelag; du skal ikke opfordre en anden til onde ting; tal og gör kun det gode.*

17. *Af alle handlinger mener jeg den bedste er: at ære den højeste guð; med rent hjerte skal du tro på ham og elske ham af dit ganske sind.*

18. *Lad ikke for megen sövn lokke dig, stræb efter at være årvågen; dovenskab og laster gör den sig hyppig skyldig i, som længe sover.*

19. *Lidet snaksom skal den være og behersket i sin tale, som vil opnå guðs kærlighed; nogen bedre kraft kan man aldrig få end ved sin tunge tro at være.*

20 (19). Ýmisgjarn
ver þú aldri,
sáttir ver við sjálfan þik;
seggja engum
verðir sá samhuga,
er sundrþykkiz við sik.

21 (20). Ef at ýta lifi
hyggir þú öllu saman
ok sér þeira siðu,
þat þú finnr,
er fira reynir,
at fár er vamma varr.

22 (21). Ef eyri átt,
þann er þér ekki stoðar
eða hlýtr ógagn af,
gef hann burt,
þótt þér góðr þykki;
mart er friðara en fé.

23 (22). Bliðr þú ver,
en stundum bráðskapaðr,
ef geraz þarfir þess;
vel má þat verða
at skipti vitr geði,
þótt hann lastvarr lifi.

24 (23). Konu þinnar
hlýð eigi kveinstofum,
þótt hún þræla saki,
opt hún þann hatar,
er þér hollr geriz;
reyn hvað et sanna sé.

25 (24). Ef þú vin átt,
þann er þér vildr sé,
fýs hann gott at gera,
orða þinna
þótt óþökk kunni,
þó skalt hann við vamm
vara.

20. *Vægelsindet vær du aldrig; vær forligt med dig selv; aldrig bliver den enig med nogen anden, som er uenig med sig selv.*

21. *Dersom du iagttager menneskenes hele liv og betragter deres vandél, vil du, når du prøver menneskene, erfare, at kun få tager sig iagt for lyder.*

22. *Har du gods, som dig intet hjælper eller som bliver dig til skade, giv det bort, selv om du holder deraf; meget andet er herligere end gods.*

23. *Vær venlig, men undertiden hidsig i sind, hvis det gøres nødt; godt kan det ske, at en klog mand bliver vred, selv om han lever uden luster.*

24. *Hør ikke på din hustrus klage, når hun beskylder dine trælle; ofte hader hun den, som viser sig tro mod dig; undersøg hvad der er sandhed.*

25. *Hvis du har en ven, som du holder af, opmuntr ham til at gøre*

26 (25). Hirð eigi at senna,
þótt satt vitir,
við hvassorða hali;
málskálp mikít
er mǫrgum gefit;
fár er at hyggju horskr.

29 (28). Qðrum heita
skalt eigi þvi,
er und qðrum átt;
opt þik tælir
sá er þú trúat hefir,
brigð eru bragna orð.

27 (26). Þann dugnað
veit þinum vin,
at eigi fylgi mein til mikít;
annars ilsku
lát aldriqi
standa þér fyr þrifum.

30 (29). Metnað þinn,
þótt þik menn lofi,
lát eigi miklaz til mjök;
hælinn manns orði
þarf eigi hverju trúá;
sjálfr kenn sjálfan þik.

28 (27). Qll tíðendi,
þau er upp koma,
reif eigi fyrstr með firum,
betra er at þegja
en þat at segja,
er reyniz lýðum at lyqi.

31 (30). Allan dugnað,
er þér annarr veitir,
mun þú ok mǫrgum seg;
vinum þinum
þótt þú vel dugir,
hirð eigi at hrósa þvi.

det gode; selv om han fornærmes over dine ord, skal du dog advare ham mod lyder.

26. *Strides ikke, selv om du ved det sande, med ordhvasse mænd; megen talefærdighed er mangen givet; få er kloge i sind.*

27. *Den hjælp skal du yde din ven, hvormed der ikke følger for meget mén; lad en andens onskab aldrig hindre din trivsel.*

28. *Udbred ikke alle tidender, der opstår, som den første blandt folk; det er bedre at tie end at fortælle hvad der viser sig for folk at være løgn.*

29. *En anden skal du ikke love, hvad du har tilgode hos en anden; ofte snyder den dig, som du har troet; menneskenes ord er foranderlige.*

30. *Lad ikke din ærgerrighed blive altfor stor, selv om folk roser dig; man skal ikke tro på alt, hvad en lobhudler siger; selv skal du kende dig selv.*

31. *Husk al den hjælp, som en anden dig yder, og fortæl den til mange; men bryd dig ikke om at rose dig af, at du støtter dine venner godt.*

<p>32 (31). Ungr skal venjaz
því er þarf aldraðr hafa,
varaz við lqst meðan lifir;
ávitalaust
mátt eigi elligar
dæma um seggja siðu.</p>	<p>35 (34). Af annars dauða
vænt aldri
at þér gagn geriz;
aldrlagi sínu
ræðr engi maðr;
nær stendr hqldum Hel.</p>
<p>33 (32). Einmæli manna
ræk aldri,
hirð þú aldri at hlera;
um sik ræða
ætla seggja hvern,
er veit á sik sakir.</p>	<p>36 (35). Ef þér litla gjqf
gefr af léttum hug
vinr sá er válaðr er,
þiggja skalt
ok þakklátr vera;
ást fylgir aums gjqfum.</p>
<p>34 (33). Við meinum varna
á marga vega,
þótt sér fullsterkr at fé,
opt verðr aumr
sá er fyr aurum ræðr;
ilt er auð at trúa.</p>	<p>37 (36). Øreigu þina
lát þér aldri gera
harðan hugtreaga;
hins þú minz,
er þik móðir bar,
svá at þér fylgdi eigi fé.</p>

32. Som ung skal man vænnes til det, hvad man som gammel behøver; tag dig iagt for fejl så længe du lever, uden daddel vil du ellers ikke kunne bedømme folks vandel.

33. Bryd dig aldrig om folks tale under fire øjne; du skal aldrig lure; enhver, som ved sig brødefuld, tror at alle taler om sig.

34. Tag dig iagt for mén på alle måder, selv om du er hovedrig; ofte bliver den fattig, som råder for penge; slemt er det at stole på rigdom.

35. Vænt aldrig at du får gavn af en andens død; ingen råder for sin egen død; døden er alle mennesker nær.

36. Dersom en ven, som er fattig, giver dig en lille gave med glad sind, skal du modtage den og være taknemlig; kærlighed følger den fattiges gave.

37. Lad aldrig dit armod volde dig svær sorg i sind; husk på det, at din moder fødte dig således, at der fulgte dig ikke noget gods.

<p>38 (37). Aldragi sinu
kviði engi maðr
né un þat önn ali,
dugir eigi dagr
þeim er dauða forðaz;
engi feigð um flýr.</p>	<p>41 (40). Sinni optar
heit eigi seggjum gjöf,
er þú veita vilt,
símálugs orð
þykkja snotrum hal
vindi lík vera.</p>
<p>39 (38). Vinir þínir
ef þér verr duga
en þú þykkisk verðr vera,
þess meins völd
kennat þínum guði,
saka þú sjálfan þik.</p>	<p>42 (41). Fláráðs orðum,
þótt fagrt mæli,
þarft eigi þeim at trúa,
glyslig orð
lát í gegn koma;
gjalt svá líku líkt.</p>
<p>40 (39). Auðar afla
skalt alla vega
sem drengmenni dugir,
aura þína
skaltat til ónýts hafa,
þótt þik vel auðgan vitir.</p>	<p>43 (42). Ef þér erfingja
verðr eiga skapat
ok ert fáskrúðigr at fé;
jóðum þínum
kenn iþróttir,
er þeim fæzlu fái.</p>

38. *Sin død skal ingen grue for eller nære angst for den; dagen er ikke tilstrækkelig for den, der vil undgå døden; ingen undgår at dø, når han skal.*

39. *Dersom dine venner hjælper dig værre end du mener at fortjene, beskyld ikke gud for det; giv dig selv skylden derfor.*

40. *Rigdom skal du erhverve på alle måder, som det en brav mand sømmer; dine penge skal du ikke anvende til ingen nytte, uagtet du ved, at du er meget rig.*

41. *Mere end én gang skal du ikke love folk en gave, som du ønsker at gøre; en altid talende mands ord finder den kloge mand er vinden lig.*

42. *En falsk mands ord behøver du ikke at tro, uagtet han taler smukt; lad smukke ord komme til gengæld og betal således ligt med ligt.*

43. *Dersom det forundes dig at få en arving og du er fattig på gods, lær dine børn idrætter, hvorved de kan skaffe sig livsophold.*

44 (43). Fé þik eigi tæli,
þótt þér fagrt sýniz,
né til singirnir snúi;
annars eign
fýsiz illr at hafa;
snotr er sá er sínu unír.

45 (44). Ljótlig vömm
ef þú lasta vilt,
dryg eigi sjálfr en sömu;
annan lýta
samir eigi þér,
ef veizt þik syndgan sjálfr.

46 (45). Einskis biðja
skalt annan þess,
er gengr af réttu rífi,
ósnotr maðr

biðr þess iðuliga,
er þarf hvergi at hafa.

47 (46). Ókunnan mann
virð engu framar
en þinn vísan vin;
margr er illr,
er læz aldyggr vera;
brigð eru útlendra orð.

48 (47). Hvern dag,
meðan þér heilsa gefz,
ver þér at nokkuru nýtr;
sótt ok dauði
kemr þá er síz varir,
brigt er lýða líf.

49 (50). Þræta eða þjarka
skalt eigi við þína liða,

44. *Lad penge ikke lokke dig, skönt du finder dem herlige, eller bevæge dig til egennytte; en andens øje vil den slette gerne have; klog er den, der er tilfreds med sit.*

45. *Hvis du vil dadle hæslige lyder, skal du ikke selv begå de samme; det sømmer sig ikke for dig at dadle en anden, hvis du selv ved dig syndig.*

46. *Du skal ikke bede nogen om det, som afviger fra det rette; en uklog mand beder ofte om det, som han slet ikke trænger til.*

47. *En ukendt mand skal du ikke hædre mere end din sikre ven; mangen en er slet, som giver sig ud for at være meget brav; udenlandske mænds ord er upålidelige.*

48. *Enhver dag, som du nyder dit helbred, skal du være dig nyttig i noget; sygdom og død kommer, når man mindst aner det; menneskenes liv er skrøbeligt.*

49. *Trættes eller strides skal du ikke med dine egne folk, men være eftergivende; enighed føder sand kærlighed, men uvenskab vokser op af trætte.*

heldr væginn vera, sanna elsku gerir samþykki, en þverúð af þrætu vex.	svá at þeim grand gerir; sjálfum sér aflar sýns skaða er sinn meiðir mann.
50 (49). Gjafir launa skalt við góðan hug, þær er þér veita vinir, rækð ok elska helz með rekka liði þeira er at þörfum dugaz.	53. Heiptar-orða gerz eigi hefnisamr, heldr skalt væginn vera; þolinmóðr skal vera við þegna lið, sá er vill hæverskan sið hafa.
51 (48). Fyr qðrum vægja samir þér iðuliga, þótt þú meira megir; af gæzku þeiri mátt þú gera þér visa fjáendr at vinum.	54 (52). Eigur þinar skalt eigi til ofneyzlu hafa, heldr neyt með hagspeki; opt verðr válaðr er vinna né má ok hefir aurum amat.
52 (51). Þrælum þinum reiðz eigi þungliga,	55 (55). Orr af þurftum ver við ýta lið,

50. *Gaver, som vennerne giver dig, skal du gengælde med godt sind, hengivenhed og kærlighed holder sig blandt dem, som hjælper hinanden, når det trænges.*

51. *Det sømmer sig for dig at give idelig efter, selv om du er den stærkeste; ved den godhed vil du kunne gøre dig venner af visse fjender.*

52. *Vredes ikke tungt på dine trølle, således at du tilføjer dem mén; den gør sig selv synlig skade, som lemlæster sin egen tjæner.*

53. *Bliv ikke hævnlysten for vrede ord, men vær eftergivende; tilmodig skal den hære mod folk, som vil opføre sig hævisk.*

54. *Dine ejendomme skal du ikke anvende til ødselhed, men brug dem økonomisk; ofte bliver en fattig, når han ikke mere kan arbejde, efter at have bortødslet sine penge.*

55. *Vær gavnild, når det trænges, mod folk; hjælp godt dine venner; han vil trives, som bliver nyttig for sig og sine mænd.*

dugi þú vel vinum;
sá mun þrifaz,
er þarfr geriz
sér ok sínu liði.

sá er vill hyggindi hafa,
æðri spekð
getr maðr aldri
en lastvarr at lifa.

(II)

56 (54). Alsnotr maðr,
er vill ípróttir nema
ok vel mart vita,
bækr hann nemi,
er gerðu bragnar spakir,
þeirs kendu fróðleik firum.

59 (55). Ókunnnum manni
samir þér opt vel duga,
ef vilt vinsæll vera;
veldi betra
þykkir vitrum hal
at eigi víða vini.

57. * * *
[þvit] á fornum bóku
stendr til flests ráð.
— — — — —

60 (56). Áhyggjur skalt bera
fyr engum hlut
þeim er leynir guð guma;
himneska hluti
megu eigi hólðar vita
þeir er í heimi hafaz.

58 (54a). Gæzku safna
skyli gumna hverr,

61 (57). Einskis hlutar
óráðins skal þræta

(II). 56. *En meget klog mand, som vil lære idrætter og vide ret meget, han skal tilegne sig de bøger, som vise mænd har skrevet, de som lærte menneskene kundskaber.*

57. — — — — ti i gamle bøger står der råd for alt — — —

58. *Enhver mand som vil være vis; skulde lægge vind på godhed, ingen ypperligere visdom får man nogen sinde end at leve uden laster.*

59. *En fremmed sømmer det sig ofte for dig at hjælpe, hvis du vil blive afholdt; bedre end magt anser en vismand det at have venner mange steder.*

60. *Du skal ikke gruble ængstelig over noget, som gud vil skjule for mennesker; himmelske ting kan de mennesker, der befinder sig på jorden, ikke vide noget om.*

61. *Om intet, som er usikkert, skal du vred trættes med folk, ti en vred mand fyldes af vrangt sind; han formår ikke at gennemskue det sande.*

reiðr við rekka lið; þvíat reiðr maðr fylliz rangs hugar; má hann eigi satt um sjá.	ræð eigi fyrstr með firum, ver þagmælskr, ef allir þau lasta, er einn geriz frumkveðill at.
62 (58). Fengins fjár neyt framliga, vert þins mildr matar; aura njóta lát auma fira, ef geraz þarfir þess.	65 (61). Ódyggra manna skalt eigi atferð nema, þótt þeim verði flærð at fé; lqstum leynd mega lengi þeir, en upp koma um síðir svik.
63 (59). Litlu láni fagni lýða hverr, hafi eigi metnað mikinn; í litlum polli haldaz lengi skip, þau er brýtr hregg í hafi.	66 (62). Engan fyrirlit, þótt aflvani sé eða ljótr ok lágr skapaðr, margr er hygginn, þótt sé herfiligr, maðr þótt litit megi.
64 (60). Ill tíðendi, þau er upp koma,	67 (63). Friðsamr við annan skyldi fyrða hverr,

62. *Dit erhvævede gods skal du bruge uden at spare, vær gavmild på mad; lad elendige mænd nyde godt af din rigdom, hvis det viser sig nødvendigt.*

63. *Beskedden lykke skal enhver glæde sig ved; man skal ikke være ærgærrig; i en lille indelukket havn kan skibe holde sig længe, som storm ude på havet splintrer.*

64. *Onde tidender, som sker, skal du ikke være den første til at udbrede blandt folk; vær tavs, hvis alle dadler dem, som én er den første ophavsmand til.*

65. *Du skal ikke lære slette mænds fremgangsmåde, uagtet de vinder gods ved deres falskhed; deres laster vil de længe kunne skjule, men den svig åbenbares (dog) til sidst.*

66. *Foragt ej nogen uagtet han er svag eller styg og lav af vækst; mangen en er klog, uagtet han ser ynkelig ud og har liden magt.*

þótt hann meira megi;
 ótt sá hefniz,
 er halloka verðr,
 ok vegr um síðir sigr.

68 (64). Ófund ok þrætur
 skal alda hverr
 forðaz sem mest hann megi,
 ófundsamt hjarta
 mæða oftregar;
 eigi þat satt of sér.

69 (65). Til farsælu sinnar
 þarf engi frétt at reka,
 né um þat önn ala;
 guð veit gørst,
 hverjum hann giptu ann;
 viti þat eigi fyrðar fyrir.

70 (66). Ef þik rikir menn
 dæma rangliga,

ger þér eigi hryggt i hug;
 lengi njóta
 munut þess lýða synir,
 er þeir sælaz á svikum.

71 (67). Liðnar heiptir
 skalat lengi muna,
 ver i tryggðum trúr;
 sakir at sækja,
 þærs sættar ro,
 þat kveða ódyggs aðal.

72 (68). Sjálfan sik
 skyldi seggja hverr
 lasta eigi né lofa;
 þeir þat gera,
 er gegnir erut
 ok vilja þó heimsskraut hafa.

73 (69). Af hyggjandi sinni
 skyldit maðr hræsinn vera,

67. *Fredelig mod andre skulde enhver mand være, uagtet han for-
 mår mere; ofte hævner den sig, som kommer tilkort, og vinder om-
 sider sejr.*

68. *Avind og strid skulde enhver undgå så meget han kan; mis-
 undeligt hjerte pines af megen sorg og ser ikke det sande.*

69. *Ingen bør spørge oraklet om sin fremtidslykke eller være bekym-
 ret derom; gud ved bedst, hvem han lykken under; det bør man ikke
 vide forud.*

70. *Hvis mægtige mænd dømmer dig urigtig, bliv ikke sørgmodig
 af den grund; længe vil de mænd ikke nyde det, som de erhvæver sig
 ved svig.*

71. *Fortids vrede skal ej huskes længe; vær tro mod din troskabsed; at
 rippe op i sager, hvori forlig er indgået, siger man er den slettes kendetegn.*

72. *Sig selv skulde ingen dadle eller prise; kun de det gør, som ikke
 er brave og som dog lægger sig efter verdens pral.*

nema geriz þarfir þess; opt at haldi hefir ýtum komit, at leynaz spakr at speki.	76 (72). Ofdrúkkinn maðr, ef ilt gerir, er eigi várkunnar verðr, sjálfr því veldr, er hann svá drekkur, at sins geðs eigi gáir.
74 (70). Fégirni rangri skalt firra þik, ljót er líkams munúð; orðstir hæra getr maðr aldri en við syndum sé.	77 (73). Mál þat hvert, er eigi skulu margir vita, ber þú fyr ómálgum upp; hygginn maðr, sá er vill heilsu taka, lætr ept góðum lækni gera.
75 (71). Sögvisum manni skalt sjaldan trúa þeim er með rógi rennr; málugra manna reynaz margar sögur lýða kind at lygi.	78 [jfr. 95—96]. Optlig mein skal eigi illa bera, ef hann er vitis verðr; sinna verka

73. *Af sin kløgt skulde ingen prale, medmindre det gøres nødvendigt; ofte har det været mænd til nytte, at skjules med hensyn til klogskab.*

74. *Vrang begærighed skal du undgå; hæslig er legemets lyst; en højere berømmelse får man aldrig end den at undgå synder.*

75. *En snakkesalig mand skal du sjælden tro, som sætter splid ved bagvaskelser; snaksomme menneskers fortællinger erfares ofte at være løgne.*

76. *Hvis en helt beruset mand gør ulykker, fortjæner han ingen medlidenhed; selv han volder det, at han drikker således, at han glemmer sin forstand.*

77. *Enhver sag, som ikke mange skal vide, skal du meddele ikke-snaksomme mænd; en klog mand, som ønsker helbredelse, lader hænte en god læge.*

78. *Hyppige mén skal en mand bære med ligevægt, hvis han fortjæner ulykken; enhver får løn med renter for sine handlinger.*

skal seggja hverr laun með leigum taka.	er mart á fjár ok verðr um síðir snauðr.
79 (74). Búinn við meinum skyldi bragna hverr, þótt gangi at óskum alt; sterklig strið hygg ek standaz mega hvern er þeira búinn biðr.	82 (76). Um at litaz þarf maðr alla vega ok við viti varaz, glöggþekkinn skyldi gumna hverr, fróðr ok forsjáll vera.
80 (75, 96). Margvitr maðr, er fyr meinum verðr, láti eigi sinn hryggja hug, góðs at vænta skyldi gumna hverr, þótt sé til dauða dæmdr.	83 (77). Áts ok drykkju neyt aldri svá, at þitt minkiz megin; til afis ok heilsu þarft alt at hafa, lifat þú mart at munúð.
81 (75 a). Hársiðan mann sák i hólða liði, þó var honum skalli skapaðr, svá er sá maðr,	84 (78). Alþýðuróm lasta aldri, þann er lýðir lofa; engum hugnaz

79. *Enhver skulde være forberedt på ulykker, selv om alt går efter ønske; stor kummer mener jeg at enhver vil kunne tåle, som er forberedt derpå.*

80. *En meget klog mand, som lider mén, skal ikke blive bedrøvet i hu; enhver skulde vænte det gode, selv om han er dødsdømt.*

81. *En langhåret mand så jeg i mændenes skare; dog skulde han blive skaldet; således er det med den, som har meget gods og bliver til sidst fattig.*

82. *Til alle sider skal man se sig omkring og undgå farer; skarpt-skuede, kyndig og forsigtig skulde enhver mand være.*

83. *Nyd aldrig mad og drikke således, at din kraft derved forringes; alt skal du bruge til kraft og helbred; du skal ikke leve meget i vellyst.*

84. *Almindelig dom, som andre lovpriser, skal du aldrig dadle; den bliver ikke godt lidt af nogen, som vil tale imod alle.*

sá er llum vill
gagnmálugr geraz.

85 (79). Dagráðs leita
þarf eigi til dugnaðar
sá er vill heilindi hafa;
stundir eigi ráða
þótt komi strið eða hel;
allar eru tíðir trúar.

86 (80). Draumum sínum
skyli eigi dróttir trúa;
tæla þeir ýta opt;
sofanda þykkir
þat er sjálfr meðan vakir
æskir sér eða óaz.

(III)

87 (82). Gott skal kenna
sá er vill grandvarr vera

ok kosta nýtt at nema;
morgum dugir
sá er af manviti
kennir gott gumum.

88 (82). Manndýrð meiri
getr eigi fyr mold ofan
en kenna gott gumum;
fádyggt lif
mundu flestir hafa,
ef engi bætti yfir.

89 (83). Illa áleitni
ræk þú aldri,
ef þú lastvarr lifir;
eigi er auðgætt,
svá at llum líki;
ger svá at góðir lofi.

90 (84). Løstum leyna
skalt sem lengst er mátt,

85. *Han som ønsker sig helbred, skal ikke søge sig visse dage til hjælpe; de enkelte timer bestemmer ikke kummerens eller dødens komme; alle tider er lige gode.*

86. *Sine drømme skulde ingen tro på; ofte sviger de folk; den sovende ser det, som en selv, medens han vger, ønsker sig eller er rd for.*

87. *Det gode skal den lære som vil være fejlfri og stræbe at lære det nyttige; mange hjælper den, som af megen forstand lærer andre det gode.*

88. *n større herlighed er der ikke på jorden end at lære folk det gode; lidet nyttigt liv vilde de fleste føre, hvis ingen forbedrede det.*

89. *On forurettelse skal du aldrig udøve, hvis du lever uden lyde; man kan vanskelig gøre, så at alle synes godt derom; handl således at gode mænd roser det.*

90. *Skjul de fejl, som du ved dine venner har, så længe som du kan; lg vind på, men lad det gå lønlig til, at de gr deres skyld god igen.*

er þú veizt eptir vinum,
til þess halt,
ok lát af hljóði fara,
er bæta sínar sakir.

ver þú glaðmæltr gumi,
fagnandi maðr
veit flest at vinna,
öll eru lostverk létt.

91 (85). Bliðum orðum
þótt þik bragnar lofi,
þarft eigi þeim at trúa;
opt sá fagrt mælir,
er hefir flátt i hug;
gott er at sjá við svikum.

94 (88). Eigi skalt hlæja,
ef vilt horskr vera
at annars óforum;
þeir opt hefnaz,
er hlegnir ro;
ok gjalda líku líkt.

92 (86). Eigi skal sá latr
er vill lif hafa,
þat er drengmenni dugir;
þvi fleira fýsir,
er fleira nemr,
gott at vilja gumi.

95 (89). Aldraðr maðr,
er fyr auði ræðr,
ok dregr hann sekk saman,
vinum sinum
skal sá vel duga
ok vera góðr gjafa.

93 (87). Høfugt erfiði
ef þer at høndum kemr,

96 (90). Gott ráð nema
skyli gumna hverr,

91. *Uagtet mænd roser dig med smigrende ord, skal du ikke tro på dem; ofte taler den smukt, som har falskhed i sind; det er godt at kunne tage sig i agt for svig.*

92. *Ikke skal den være lad, som ønsker at føre et liv som det sømmer sig en brav mand; desto mere godt vil en ønske at gøre, jo mere han lærer.*

93. *Hvis du skal udføre et tungt arbejde, vær da munter i tale; en glad mand forstår at udføre alt; alle arbejder, som udføres villig, er lette.*

94. *Ikke skal du le, hvis du vil være klog, ad andres uheld; ofte hævner de sig, som bliver spottede, og gengælder ligt med ligt.*

95. *En gammel mand, som råder for rigdom og har samlet til bunke, han skal hjælpe godt sine venner og vise sig gavmild.*

96. *Et godt råd skulde enhver modtage, selv om det gives af tjeneste-*

pótt kenni þý eða þræll; ánauðgan mann hygg ek opt vera frjálsur fróðara.	meiri iðn en megir, algort verk dugir þá er unnit er, æ spyrr lýðr at lokum.
97 (91). Algegn maðr með aura fjöld vill sér kjósa kouu; þat þá reyniz, ef hann reyna skal mundar-gjöld mikil.	100 (94). Eigi skalt þegja, þótt sér þess beðinn, yfir annars ósiðum; illr þykkir sá, er með öðrum hefir ljótu ráði leynt.
98 (92). Góðra dæma leiti gumna hverr, er vill hyggindi hafa, vánds manns víti lætr sér at varnaði ok geriz góðum líkr.	101 (95). Liðs skal biðja þá er ráða lögskilum sá er verðr lýtum loginn; röngu verz, sá er réttu náir maðr sá er dómendr duga.
99 (93). Upp at hefja samir þér eigi vel	102 (97). Gamansamlig ljóð skalt af greppum nema

karl eller -kvinde; jeg tror at en ufrels mand ofte er kyndigere end den fribårne.

97. *En duelig mand med rigdoms overflod vil vælge sig en hustru — du vil det prøves(?), hvis han skal prøve(?) megen brudekøbssum(?).*

98. *Gode forbilleder søge enhver, som ønsker at blive klog; han lader en ond mands ulykke blive sig til advarsel og bliver de gode lig.*

99. *Det sømmer sig ikke godt for dig at begynde en større virksomhed, end du kun magte; et fuldkomment arbejde duer når det er færdigt; folk spørger altid om resultatet.*

100. *Du skal ikke fortie andres unoder, selv om du bliver bedt derom, ond tykkes den, som har skjult en ond handling, udført af en anden.*

101. *Man skal bede dem om hjælp, som forestår retten, når man med urette bliver beskyldt for fejl; den værger sig mod uret og får ret, hvem dommerne hjælper.*

ok mǫrg fræði muna; ágætlig minni bera fyr ýta lið skáld til skemtunar.	hóf ok hagspeki; annars þurfi verðr iðuliga, er hefir sínu fé farit.
103 (98). Fámálugr vera skyli fyrða hverr, er at samkundum sitr; manvits vant verðr þeim er mart hjalar, hljóðr er hygginn maðr.	106 (101). Bana sinn hræðaz skal eigi bragna lið, þvi at hann er endir ills; góðum mǫnnum, þeim er grand varaz, dauði ok lif dugir.
104 (99). Reiðrar konu skalt eigi rógi trúa né at þvi gaum gefa; kaldráð kona hygg ek klökkvandi biði opt óþarfra hluta.	107 (102). Fjóður ok móður unni fyrða hverr jöfnum ástar-hug; hvárkis þeira ræki hylli svá, at týni annars ást.
105 (100). Á aura neyzlu skalt allri hafa	(IV) 108 (129). Á engum hlut skal þér elska vera

102. *Fornøjelige digte skal du lære af digterne og huske mange kvad; udmærkede minder bærer digterne frem folk til underholdning.*

103. *Lidet talende skulde enhver være som sidder i samkvæm; den som snakker meget, kommer til at mangle kundskaber; tavs er den kloge.*

104. *Du skal ikke tro på din vrede hustrus bagvaskelse eller ænse den; en ondsindet kvinde tror jeg ofte beder grædende om unyttige ting.*

105. *Du skal anvende måde og være økonomisk m. h. t. pengenes brug; idelig kommer den til at trænge til en anden, som har borttædet sit gods.*

106. *Sin død skulde menneskene ikke frygte, ti den er det ondes ende; død og liv er (lige) godt for gode mænd, som undgår synd.*

107. *Sin fader og moder skal enhver elske med ligeligt kærligt sind; man skal ikke pleje den enes hengivenhed således, at man taber den andens kærlighed.*

þeim er hugdyggvir hata; sínu láni skyli seggja hverr una, því er eignaz hefir.	heilsa er hverju framar; aura njóta þykkiz engi maðr, nema heilsu hafi.
109 (105). Anglauss maðr telr sér einskis vant, ef sér atvinnu á; fégjarn sýtir, þótt fullsælu hafi, ok þykkiz æ válaðr vera.	112 (108). Föður ok móður reiðz eigi fróðhugaðr, er með ávitum aga; reiðr er þér betri, er þik rækja vill, en hrekkviðs í hugum.
110 (106). Gálauss maðr, er eigi vill gott nema, kann eigi viti varaz; ógæfu sinni veldr einn saman; engum er ilt skapat.	113 (109). Þat skalt gera, er þér gegnir vel ok við villu varaz; mildr af þurftum ver i mörpum hlutum; gott er dyggum at duga.
111 (107). Líkam sinn ræki lýða hverr;	114 (110). Fljóta raun skalt við flest hafa,

108. *Intet skal du elske hvad brave mænd hader; den lykke skulde enhver mand være tilfreds med, som han har fåt.*

109. *En mand uden kummer mener at han intet mangler, hvis han har sit livsophold; den begærlige er kummerfuld, uagtet han har rigdom nok, og mener altid at være elendig.*

110. *En skædesløs mand, som ikke vil lære godt, kan ikke tage sig iagt for ulykken; sin ulykke volder man ene; ingen er det onde beskåret (fra først af).*

111. *Enhver pleje sit legeme; helbred er bedre end alt andet; ingen mener at kunne nyde sit gods, medmindre han har sit helbred.*

112. *Vær så klog i hu at du ikke vredes på din fader og moder, når de tugter dig med daddel; den, som vil uddanne dig, er dig bedre vred end den der er svigfuld i sind.*

113. *Du skal gøre hvad der sømmer sig godt for dig og undgå vildfarelse; villig til hjælp i nøden skal du ofte være; det er godt at hjælpe de gode.*

þat er grunsamligt geriz; leyndir lestir þeir er lengi felaz, gera opt mörögum mein.	orka einn saman, tryggvan vin bið þú ténaðar, vel kveða dyggva duga.
115 (111). Ofdrykkju forðaz, hún drýgir erfiði, svá skal ok við vífni varaz; líkams losti tælir lýða hvern, er í sællífi sitr.	118 (114). Blót né fórnir þarf eigi til batnaðar fyr ýta afgerðir; heimskr er sá, er ætlar sér sálubót, þótt hann sæfi smala.
116 (112). Afl ok eljan ef eignaz hefir, nem þú hyggindi hugar; sá beztr virðiz, er bæði má vittr ok sterkr vera.	119 (115). Trúnaðarmanns leita ef þér tryggs vilir ok góðan vin geta, at farsælu nógri kjósat þér fulltrúa heldr at sönnum síðum.
117 (113). Upp tekna sýslu ef þú eigi mátt	120 (116). Almanna-lof ef eignaz vilir

114. *Hurtig skal du prøve alt hvad der synes dig mistænkeligt; skjulte laster, der hemmeligholdes længe, volder ofte manges mén.*

115. *Undgå drikkeri, det volder besvær; så skal du også afholde dig fra kvindækærlighed; kødets lyst lokker enhver, der lever et overdådigt liv.*

116. *Dersom du har erhvervet kraft og uholdenhed, så lær sjælens kløgt; den anses som den bedste, som både kan være klog og kraftig.*

117. *Hvis du ikke ene kan udføre et påbegyndt værk, så bed en trofast ven om hjælp; man siger at brave mænd hjælper godt.*

118. *Offringer og gaver behøves ej for at bøde på menneskenes synder; enfoldig er den, som venter sjælehelse, når han slagter kvæg.*

119. *Hvis du ønsker at opnå en fortrolig ven og skaffe dig en god ven, vælg dig så ikke en fuldtró ven ifølge megen lykke men efter gode sæder.*

ok heita góðr með gumum, ógiptu annars fagna aldri, ger þér at góðu gaman.	hølda hygginn maðr; þvi at af orðum kynnaz ýta hugir; þokka hylr sá er þegir.
121 (117). Eigi skal hlæja sá er vill horskr vera at ǫldruðum afa; opt ellibjúgr veit þat er ungr eigi veit, ok kennir góð ráð gumum.	124 (120). Íþróttir margar ef þú ǫðlaz hefir, kosta þú vinna vel; erfiði drýgja þurfu alda synir, meðan heilsu hafa.
122 (118). Íþróttum safna skalt á alla vega sem drengmenni dugir, þær þér tjá, þótt týnt hafir afli ok ǫllu fé.	125 (121). Ørløg sin skyli engi maðr vita né um þat önn ala, hitt vita flestir, at mun flærðvörum dauði ok lif duga.
123 (119). Málum hlýðir, er með mörqum kemr,	126 (121a). Hyggindi þína lát at haldi koma

120. *Hvis du vil erhvørve alles ros og kaldes god blandt menneskene, glæd dig aldrig over andres ulykker, og find fryd ved det gode.*

121. *Ikke skal den, som vil være klog, le ad en bedaget gubbe; ofte ved den af alderen krumme det, som den unge ikke ved, og giver folk gode råd.*

122. *Iðrætter skal du lære i hobetal på alle måder som det sømmer sig en brav mand; de hjælper dig, selv om du har mistet al kraft og gods.*

123. *En klog mand, der kommer blandt mange, lytter til folks taler; ti af tale lærer folk hinandens sind at kende; den der tier skjuler sin sjæl.*

124. *Dersom du besidder mange iðrætter, stræb da efter at arbejde godt; arbejde trænger alle til at udføre, så længe de har deres helbred.*

125. *Sin skæbne skulde ingen vide eller nære angst for den; det ved alle, at død og liv vil hjælpe alle som undgår falskhed.*

pér ok þínum vinum; enga sýslu mátt þér æðri geta en kenna nýtt ok nema.	ok lát þér í brjósti búa; örþrifráða verðr sá aldri, er girniz mart at muna.
127 (123). Illa láta skalt yfir engum hlut, þeim er þú hælt hefir, né þat leyfa, er þú lastat hefir; ilt er veillyndum vera.	130 (125). Mikit mæla skalt eigi um margan hlut, lasta fátt né lofa; á einni stundu bregz þat er ætlat hafa gott ok ilt gumar.
128 (124). Ver eigi svá aumr, at eigi gáir, at vænta ens vildara, né svá auðigr, at þér örvænt sé meins á marga vega.	131 (126). Fyr augum vaxa lát þér aldri spyrja nýtt ok nema, hygginn maðr lofar hólða þokka, en lastar heimskan hal.
129. At hyggnum mönnum nem þú horsklig ráð	132 (127). Ill er ofdrykkja, ferr hún eigi ein saman,

126. *Lad din klogskab blive til nytte for dig og dine venner; ingen højere syssel kan du skaffe dig, end lære (andre) og selv lære hvad der er nyttigt.*

127. *Aldrig skal du dadle noget, som du (før) har rost; ej heller rose det, som du har dadlet; det er slemt at være vægelsindet.*

128. *Vær aldrig så elendig at du glemmer at vænte det bedre, eller så rig, at du ikke behøver at frygte mén på mange måder.*

129. *Af kloge mænd lær du vise råd og lad dem bo i dit bryst; rådvild bliver aldrig den, der ønsker at huske meget.*

130. *Du skal ikke tale meget om mange ting; dadl og ros sjælden; i én stund kan alt, hvad man har anset for godt og ondt, forandres.*

131. *Lad dig aldrig afskrække fra at spørge og høre nyt; en klog mand roser mænds klogskab, men dadler den dumme mand.*

<p> fylgir henni mart til meins, þfund ok þrætur, óstilt lostasemi, sótt ok synda fjöld. </p>	<p> við hugdyggva hali; gjöld af guði hygg ek gumnar taki fyr reiði rangs hugar. </p>
<p> 133 (128). Mikit vatn gerir mörögum skaða, þótt falli eigi straumar stritt; svá er seggr slægr ok langþøgull, þörf er við þeim at sjá. </p>	<p> 136 (132). Aura tjón skal eigi illa bera, þótt verði skapaðr skaði; hitt hann huggi, er halda má; sæll er sá er sinu unír. </p>
<p> 134 (130). Fáviss maðr, ef verðr á firði staddr, getr eigi beinan byr, liðligra ráð er til lands at snúa en sigla foldu frá. </p>	<p> 137 (133). Engi oftreystiz, þótt sé eigi gamall, at muni lengi lifa; skugga sinn mega eigi skatnar flýja né heldr forðaz feigð. </p>
<p> 135 (131). Um engvar sakir skalt aldri deila </p>	<p> 138 (134). Hjarðir sæfa þarf eigi til hylli guðs; </p>

132. *Onð er drukkenskaben, den er ikke alene; meget ledsager den af mén; avind og strid, utøjlet legemsløst, sygdom og synders mængde.*

133. *En stor elv gør mange skade, selv om strømmen ikke er strid; således er en underfundig og tavs mand; ham skal man tage sig iagt for.*

134. *Hvis en lidet kløgtig mand er stedt på en fjord uden at få bliden bør, bedre råd er det da at vende ind til land end styre bort fra kysten.*

135. *Aldrig skal du strides med brave mænd uden nogen grund; jeg tror, at man af gud vil få løn for sit vrange sins vrede.*

136. *Tab af gods skal man ikke bære umandigt, selv om man lider tab; det hvad han beholder skal trøste ham; lykkelig er den som er tilfreds med sit.*

137. *Ingen stole for meget på at han vil leve længe, uagtet han ej er gammel; sin skygge kan ingen fly, ej heller undgå døden.*

beit þín yxn fyr arðr;
reykelsis ilm,
er kemr af réttum siðum,
vill hann fyr tafn taka.

ok geraz hollr gumi;
sýslu sinni
gleymir slækinn maðr;
ilt er verkþjófr at vera.

139 (135). Meinlæti drýgi
sá er misgert hefir
ok bæti syndir svá;
sárar atgerðir
þarf enn sjúki maðr
til sinnar heilsu at hafa.

142 (137). Óreiðinn
skyldi ýta hverr
ok sjá sem gørst við grunum;
hugsjúkr maðr
kviðir hvervitna;
aldri honum dagr um dugir.

140 (135 a). Bølgjörnum manni,
ef þér brugðiz hefir,
skalt eigi grand gera;
af annars gæzku
batnar iðuliga
sá er hefir óvinligr verit.

143 (138). Miskunsamr
skalt við man vera,
ef átt þræla þér;
jarðligt eðli
minz at jafnt hefir
þræll ok þjóðans mögr.

141 (136). Vel skalt vinna,
ef átt i verkum hlut,

144 (139). Ódyggra manna
skalt aldri

138. *Kvæg behøver man ej at slagte for at opnå guds kærlighed; spænd dine okser for din plov; røgelsesduften, som udgår fra rette sæder, vil han modtage i stedet for offer.*

139. *Han, som har begået synd, udøve selvpinsel og bøde således på sine synder; den syge mand trænger til smærtefuld behandling for at få sit helbred.*

140. *Du skal ikke skade en ondsindet mand, som har svigtet dig; ved en andens godhed forbedres idelig den, der har været uvenlig.*

141. *Du skal arbejde godt og være trofast, hvis du har del i et arbejde; en doven mand glemmer sin syssel; slemt er en værktøj at være.*

142. *Vredluden skulde ingen være og tage sig så meget som muligt i vare for mistænksomhed; en mistænksom mand er angst for alt; aldrig hjælper dagen ham.*

143. *Barmhjærtig skal du være mod dit tyende, hvis du har trælle; husk, at trællen og fyrstens søn har den samme jordiske natur.*

fagna bráðum bana; hitt er sýnna, at muni sælir vera dyggvir menn þótt deyi.	en glæpa viðrsjá, ráð ok rétta síðu.
145 (81). Þessi ljóð, ef þekkjaz vill, efla þik til þrifa; en sá halr, er þeim hafna vill, striðir sjálfum sér.	147 (103). Átsamlig ráð mun þú einkason, er ek hefi í kvæði kent; fræði þetta lát fylgja þér alt til ens efsta dags.
146 (104). Í ljóðum þessum megu lýðir nema þat er drengmenni dugir, gæzku ok mildi,	148 (140). Hugsvinnsmál hefi ek fyr höldum kveðin; kenda ek rekkum ráð; hyggins manns lýstak hugar-speki; hér er nú ljóðum lokit.

D. 1. Uægte vers af slægtsagaer.

Af Njálssaga.

1 (*Unnr*). Vist segik gótt frá geirhvessanda þessum,
geystum þats sjálfráðligt silfra

144. *Du skal aldrig glæde dig ved slette mænds hurtige død; det er vist, at brave mænd vil, når de dør, blive salige.*

145. *Disse vers vil, hvis du vil følge dem, hjælpe dig til trivsel, men den mand, som vil vrage dem, er værst mod sig selv.*

146. *I disse vers vil man kunne lære hvad der bør sig for en brav mand, godhed og mildhed og indsigt til at undgå forbrydelser, (gode) råd og rette sæder.*

147. *Kærlige råd skal du huske, min eneste søn, dem som jeg her har sunget i digtet; lad dette digt følge dig lige til den sidste dag.*

148. *For mænd har jeg fremsagt Huklogs tale; jeg har lært folk gode råd; jeg har fremsat en klog mands sjælsviisdom; nu er sangen sluttet.*

sundrhreyti er fundit; verðk, þvit álmr er orðinn eggþings fyr gørningum (satt er at sék við spotti) segja mart eða þegja.	3 (<i>samme</i>). Þó veitk hitt, at hreytir handfúrs, jökuls spannar, meiðr, er jafnt sem aðrir ýtendr, boga, nýtir; vilda ek við öldu jókennanda þenna, rjóðr lit orð ok íðir undlegs, skilit segja.
2 (<i>Unnr</i>). Vist hefr, hringa hristir, Hrútr líkama þrútinn, brjótr þás linnbeðs leitar lundýgr munuð drýgja; leita ek með ýti undlinna þá finna yndi okkars vanda, aldræðr boði skjaldar.	4 (<i>Gunnarr</i>). Menn eru sizt at sonnu, slikt talar þjóð i hljóði, (opt heyrtr er þat) eptir, oll, á Rangárvöllum;

1. Vist segik gótt frá þessum geystum geirhvessanda þats er fundit silfra sundrbreyti sjálfráðligt; verðk segja mart, þvit álmr eggþings er orðinn fyr gørningum, eða þegja; satt er at sék við spotti = *Tilvisse har jeg kun godt at fortælle om denne stormende kriger alt hvad angår det, der er givet ham og han selv kan råde over; jeg bliver nødt til at fortælle om mange ting, ti krigeren har været genstand for trolddom, eller tie; jeg vil helst undgå spot.*

2. Vist hefr Hrútr þrútinn líkama, hringa hristir, þás lundýgr brjótr linnbeðs leitar drýgja munuð; ek leita þá finna yndi okkars vanda með undlinna ýti, aldræðr boði skjaldar = *Tilvisse har Hrútr ophovnet legeme, kriger, når den sindkraftige mand søger at tilfredsstille sin lyst; jeg søger da at finde udveje (men forgæves) for at vi kan nyde hinandens elskov, min gamle fader!*

3. Þó veitk hitt, boga meiðr, at hreytir handfúrs er jafnt sem aðrir nýtir jökuls spannar ýtendr; ek vilda segja skilit við þenna öldu jókennanda; rjóðr undlegs, lit orð ok íðir = *Dog ved jeg det, kriger, at han er ligesom andre dygtige mænd; jeg vilde gjerne skilles fra denne søfarer; kriger, se på ord og handlinger.*

4. Menn eru at sonnu sizt eptir á Rangárvöllum; slikt talar oll þjóð i hljóði; þat er opt heyrtr; frákk Mqrð gigju gerðu margkunnar gunnhriðir; engr seima slongvir var slíkr at spekt ok ríki = *Tilvisse er der ikke mænd tilbage på Rangavoldæ; det siger alle mænd under fire øjne; det høres ofte; jeg har hørt, at Mård gige havde berømte kampe; ingen var hans mage i visdom og magt.*

Mqrð frák gigju gerðu
gunnhriðir margkunnar;
engr var seima slöngvir
slikr at spekt ok ríki.

haldruðr við mik skjalda,
þeir sé er hirðendr heyra
Heðins gáttar nú vátтар,
auðs nema út vilir greiða
ølr mund refiles grundar.

5 (*Gunnarr*). Heyrt hafak,
hrings at hjartrar

Hristi þráðs með ráðum
jarðar undirgerðar
álmr, væntik, þik rænti;
réðu hodda hlæði
haldendr við þik skjaldar,
áðr rauð seima sneiðir
sverð, at hann eigi berðisk.

7 (*samme*). Auðs munu æski-
meiðar

óttlaust fyr því njóta
hægs, at hvergi ljúgum,
hjørþings, til penninga;
ferr, en vitnis varrar
vér rjóðum, þá fljóði
verr en oss, ok errinn
álmr hraustr funa hjálma.

6 (*samme*). Þér skalk Hrútr
at hváru

(hefk óð) í dag (góðan)
skora á hólm ok hjálma

8 (*samme*). Þú hefr átgjörnum
erni
(etr hrafn) verit betri,

5. Væntik hafak heyrt, at álmr hjartrar undirgerðar jarðar þráðs rænti þik hrings Hristi með ráðum; skjaldar haldendr réðu hodda hlæði, at hann berðisk eigi við þik; seima sneiðir rauð áðr sverð = *Jeg tror jeg har hørt, at manden tog kvinden fra dig med rådsnildhed; man havde rådet ham til ikke at slås med dig; tidligere havde han rødfarvet sværdet.*

6. Skalk skora þér Hrútr at hváru í dag á hólm við mik, haldruðr skjalda ok hjálma; hefk góðan óð; þeir Heðins gáttar hirðendr, er heyra nú, sé vátтар; — nema vilir, auðs ølr, greiða út mund refiles grundar = *Jeg skal udæske dig, Hrútr, alligevel idag til holmgang med mig, kriger — jeg har god grund til digtet; de mænd, som nu hører til, skal være vidner — medmindre du vil udrede kvindens gods.*

7. Æskimeiðar hjørþings munu fyr því óttlaust njóta hægs auðs, at ljúgum hvergi til penninga; þá ferr fljóði verr en oss, hraustr ok errinn álmr funa hjálma; en vér rjóðum vitnis varrar = *Mændene vil af den grund uden frygt kunne nyde guldet i ro, fordi jeg ikke har på nogen måde erhvervet det ved løgn; da vil kvinden bære sig slettere ad end jeg, tapre og raske mand; men jeg rødfarver ulvens kæbe.*

8. Þú, greiðir gjálfrdags, hefr verit betri átgjörnum erni en sjálfum þér; hrafn etr dauða gumna; hér gengr margr muninn í morgin drekkva vargs

greiðir (gumna dauða) gjálfrdags, en þér sjálfum; hér gengr margr í morgin muninn bekkir vargs drekkja, æstr, en þik tekr þýsta, þingálmr fetilstinga.	10 (<i>samme</i>). Feldan hefk þann eyði öldu eisu, er kunnir hildi at reisa, leyfðan frá at Hallgrímr hefði hjálma vönd, í öðrum löndum; allir viti, hvé úlfa fylli atgeirr of kom dyggum, skatnar; hann skal mér, þvit herskap kunnur, hendi-fylginn lífs til enda.
9 (<i>Gunnarr</i>). Æst skalk geir ok geystan gnýsvellanda fella, hlæðir, hildar skóða, hjálmangrs, þegar fanga; ölungrundar, skal Endils eykriðandi of síðir, eitrs, ok, eyðir, láta ört líf Sigars drifu.	11 (<i>Skarph.</i>) Hraðfeigan vilk, hlægir hug minn við þat, svinnan eyði orma leiðar, alldálíga, kalla;

bekkir, en þik tekr þýsta, æstr þingálmr fetilstinga = *Du, gæmilde mand, har været bedre mod den ædelystne örn end ved dig selv; raven æder de faldne mænd; her går mangen en ravn denne morgen at drikke blod, men du bliver tørstig, ophidsede kriger.*

9. Skalk þegar æst fanga geir ok fella geystan hildar skóða gnýsvellanda, hjálmangrs hlæðir, ok, eitrs ölungrundar eyðir, Endils eykriðandi skal of síðir láta líf, ört Sigars drifu = *Jeg skal straks rask erobre spydet og fælde den rasende kriger, o kriger, og, gæmilde mand, han skal omsider lade sit kampriske liv.*

10. Hefk feldan í öðrum löndum þann eyði öldu eisu, er kunnir at reisa hildi; frá at Hallgrímr hefði leyfðan hjálma vönd; allir skatnar viti, hvé atgeirr of kom dyggum úlfa fylli; hann skal mér hendi-fylginn til lífs enda, þvit kunnur herskap = *Jeg har i fremmed land fældet den mand, som forstod at rejse kamp; jeg ved, at Halgrim besad et lovprist spyd; alle mænd skal vide, hvorledes den dygtige kriger (jeg) fik atgejren; den skal følge min hånd til mit livs ende, ti jeg forstår at kæmpe.*

11. Vil kalla svinnan eyði orma leiðar hraðfeigan; hug minn hlægir alldálíga við þat; vigs gæðöndum eru meiri vánir vár bræðra en at föstra mínum, at minim vinna varg vinnu = *Jeg vil kalde den kloge mand mærkværdig hurtig hjemfalden til døden; mit sind glæder sig i fuldt mål derover; man venter (dog) mere af os brødre end af min fosterfader, at vi vil skaffe ulven drik.*

vár eru vánir meiri
vígs gæðöndum bræðra
en at varg mynir vinna
vín at fóstra mínum.

12 (*Skarph.*) Eigi þótti ægis
áfestöndum hesta
þurfa þróttar-djörfum
þeim lítlu við hlíta;
nær skulum hefja, hrærir,
handa, lögðis branda,
sverð ruðu frægir fyrðar
fyr, ef nú erum kyrrir.

13 (*Sigmundur*). Hvat skulu,
hauka setra
Hildir, mundriða í skildi

trauðir tryggra ráða
taðskeglingar negla,
því sviphnuggnir seggir,
svanteigs, megu eigi,
elda hjörk, þaus yrkjum
orð háðulig forðask.

14 (*samme*). Karl spyri illra
orða
(einsætt er þat) greinir,
vámr nemi vist í tómi
vårt raus, enn skegglausi;
hoddveitir velr heiti
hølti gott af spotti,
ljóðs emk trauðr of trúða,
taðskeglingum, vegligs.

12. Eigi þótti þeim þróttar-djörfum ægis hesta áfestöndum þurfa hlíta lítlu við; nær skulum hefja handa, lögðis branda hrærir, ef nú erum kyrrir; frægir fyrðar ruðu fyrir sverð = *Disse kraftdjarve mænd syntes nok ikke, at de kunde lade sig nøje med en liden styrke; når skal vi tage os sammen, kriger, hvis vi nu forholder os rolige; tidligere rødfarvede berømte mænd sværdet.*

13. Hvat skulu taðskeglingar, Hildir hauka setra, trauðir tryggra ráða, negla mundriða í skildi, því sviphnuggnir seggir megu eigi forðask háðulig orð þaus yrkjum, svanteigs elda hjörk = *Hvad skal de møgskæglinger, kvinde, liden ævnende solide beslutninger, med at nagle håndtag i et skjold, ti de åsyntriste mænd vil (dog) ikke kunne slippe for de hånsord vi digter, guldprydede kvinde.*

14. Karl enn skegglausi spyri greinir illra orða — þat er einsætt — vámr nemi vist í tómi vårt raus; hoddveitir velr taðskeglingum af spotti hølti gott heiti; emk trauðr vegligs ljóðs of trúða = *Den skægløse gubbe høre vore spottende udtryk — det må han gjerne —; lad den væmmelige person erfare vor snak i ro og mag; jeg vælger de møgskæglinger for spots skyld et navn, der (egenlig) er altfor godt; jeg er liden oplagt til at rose de göglere.*

15. Getk miklu makligast heiti, taðskeglingar, neglisk síðan meins

- 15 (*Sigmundur*). Getk makligast miklu
meins leitöndum heiti,
trauðr rýfk trygðir, síðan
taðskeglingar neglisk;
heiti karl, en knýtum
(kannak opt hugi manna)
skjótt, í, skömmu máli,
skegglauss tali seggja.
- 17 (*samme*). Höfuð þetta skalt,
hrotta
hljómstærandi, færa,
kom þú eldskerðir orðum
áls ferðar, Hallgerði;
hykk at þöll myni þekkja
Þynjar logs ok skynja
þýð, hvárt þat hafi smiðat
þungt nið, boði skíða.
- 16 (*Skarph.*) Eru umgerðis jarðar,
auðs varpandi, sauða
eisu einkar fúsir
opt veitendr at leita;
þeir hafa, seima særir,
smiðandar drafniða
(geystr vinnk geira róstu)
grasbita skyn litit.
- 18 (*Gunnarr*). Vist spurðir þú
vasta
viggrennanda þenna,
hrökkviglópr, áðr hleyptuð,
harðr, ór mínum garði,
hvárt vigstæris væri
(vér rjóðum spjör blóði)
þess skalk heiptar hvesi
hefna, réttar stefnur.

leitöndum; rýfk trauðr trygðir; karl heiti skegglauss í tali seggja, en knýtum skjótt skömmu máli; kannak opt hugi manna = *Jeg formoder, at det så højt fortjænte navn, „møgskæglinger“, fæstner sig herefter urokkelig; nødig bryder jeg forlig; lad gubben hedde „den skægløse“ i mændenes tale, og jeg hævder dette kort og godt; jeg gransker ofte mænds mod.*

16. Auðs varpandi, optveitendr jarðar umgerðis eisu eru einkar fúsir at leita sauða; þeir smiðandar drafniða hafa litit skyn grasbita, seima særir; vinnk geystr geira róstu = *Mand, mændene (vi) vil gjerne hen at oplede får; de spotsmede har græsædende dyrs ringe forstand, gavmilde mand; hæftig udfører jeg en kamp.*

17. Hrotta hljómstærandi, höfuð þetta skalt færa Hallgerði; kom þú orðum, áls ferðar eldskerðir; hykk at þýð Þynjar logs þöll muni þekkja ok skynja, skíða boði, hvárt þat hafi smiðat þungt nið = *Mand, dette hoved skal du bringe Halgerd og mine ord med, mand; jeg antager at den venlige kvinde vil genkende og skønne, træl, om det har smedet tungt nið.*

18. Vist spurðir þú, harðr hrökkviglópr, þenna vasta viggrennanda, áðr hleyptuð ór garði mínum, hvárt stefnur vigstæris væri réttar; þess skalk hefna heiptar hvesi; vér rjóðum spjör blóði = *Vist spurgte du, hårde*

- 19 (*Skarph.*) Hér verðr þrøng (merg etr valr frá vargi
á þingi, villr) dreymði mik illa.
þóf gengr langt ór hófi,
sið mun sætt með þjóðum 21 (*samme*). Hykk at þat
sett, leiðisk mér þetta; myni þykkja
røskligr er rekkum þvengláðs Njörun engu
rjóða vápn í blóði, dýnu, darra reynir
vist lem k gráð enn geysta driptar, máli skipta;
gjarna ylgjar barni. móins jarðar gakk myrðir
meir framm í dyn geira,
20 (*Gunnarr*). Þykkjumk, leygs ef reið skal ráða
flýtir flokka, Rinar höfði minu.
fámennr riðinn, sennu,
vist brák hrafns á hausti 22 (*samme*). Munu, elds beiðir,
hungri, brott ór Tungu, eyðask,
þvit, eldveitir öldu, ár, fésjóðar várir,
ek fýsumk þat lýsa, geig þótt gervim eigi

flugttåbe, denne mand (mig), før du sprængte afsted bort fra min gård, om krigerens stævning var rigtig; det skal jeg hævne på den ophidsede mand; vi rødfarver spydet i blod.

19. Hér verðr þrøng á þingi; þóf gengr langt ór hófi; þetta leiðisk mér; sið mun sætt sett með þjóðum; røskligr er rekkum rjóða vápn í blóði; vist lem k gjarna ylgjar barni enn geysta gráð = *Her på tinget bliver der trængsel; dette endeløse vrøvl går over alle grænser; jeg er ked af dette her; sent vil der blive gjort forlig mellem folk; det er mere raskt for mændene at rødfarve våbnene i blod; tilvisse gør jeg gerne ende på ulvens voldsomme hunger.*

20. Flýtir flokka sennu, þykkjumk riðinn fámennr brott ór Tungu — vist brák hungri hrafns á hausti —, þvit mik dreymði illa, öldu eldveitir; ek fýsumk lýsa þat; villr valr etr merg frá vargi = *Stridbare mand, jeg tror at jeg har redet bort fra Tunga med for lidet følge — tilvisse møttede jeg ravnene sidste efterår —, ti jeg har haft en ildevarslende drøm, mand; det vil jeg her udtale; den vilde falk vil øde marven fra ulven.*

21. Darra driptar reynir, hykk at þat myni þykkja þvengláðs dýnu Njörun engu máli skipta; móins jarðar myrðir, gakk meir framm í geira dyn, ef Rinar leygs reið skal ráða höfði minu = *Kriger, jeg tror at kvinden vil synes, at det er helt ligegyldigt; mand, gå bedre frem i kampen, hvis hun skal besidde mit hoved.*

geirleiks stöfum fleirum, enn ef ek skal runna unnviggs þás hér liggja, min nem mál ok greinir mætr, gǫrvalla bæta.	dómreynir til, sóma niðr drepr sveigar Sága, sins ágætis, minum; engr skal litils lengi liðs ráðandi biðja; fús verðr fagrmjòls disi
23 (<i>Gunnarr</i>). Ullr, munu, Ekkils vallar andrs, nõkkurir standa jafnir unda stefni á Rinar veg minum, aðr gnyjarðar girðis græðendr mynir hræðask geisla, gljúfra fõsla gætir fagrasætis.	Fenju hõnd á venju. 25 (<i>Skarp</i>). Vér hõfum felda fjóra fleinstýranda dýra; þeim skalt beiðir heimum bylgju logs of fylgja; kúgum karl, svát ægi kaldráðum hlyn skjalda; aumr sel alla dóma auðrunnr syni Gunnars.
24 (<i>samme</i>). Hverr hefr dreyrgra darra	

22. Ár elds beiðir, fésjóðar várir munu eyðask, þótt gervim eigi fleirum geirleiks stöfum geig, ef ek skal enn bæta gǫrvalla unnviggs runna þás liggja hér; nem, mætr, mál min ok greinir = *Mand, vore punge vil hurtig blive tømt, selv om vi ikke tilføjer flere krigere skade, dersom jeg fremdeles skal give bøder for alle de mænd, som her ligger (døde); herlige mand, læg mærke til mine ord og udtalelser.*

23. Ekkils vallar andrs Ullr, nõkkurir munu standa jafnir unda Rinar stefni á veg minum, aðr mynir hræðask gnyjarðar girðis geisla græðendr, gætir fagrasætis gljúfra fõsla = *Mand, der skal nogle af mine ligemænd til at stå på min vej (som angribere), før jeg frygter dem, mand.*

24. Hverr dreyrgra darra dómreynir hefr til sins ágætis; sveigar Sága drepr niðr sóma minum; engr liðs ráðandi skal lengi biðja litils; hõnd verðr Fenju fagrmjòls disi fús á venju = *Enhver mand har noget at berømmes for; kvinden slår min hæder ned (og det kan hun rose sig af); ingen skal bede længe om lidt; kvindens hånd gør hvad den er vant til.*

25. Vér hõfum felda fjóra dýra fleinstýranda; þeim heimum skalt of fylgja, beiðir bylgju logs; kúgum karl, svát ægi kaldráðum skjalda hlyn; aumr auðrunnr, sel alla dóma syni Gunnars = *Vi har fældet fire udmærkede mænd; de mænd skal du, mand, følge; lad os kue den gamle, så at den*

<p>26 (<i>Skarp</i>). Auk munu, elda sika, orð þín mega, skorða, (gjarn seðk úlf ok ornu) ekki þessum rekkum; hornkerling ert, Hernar hrings viðs freka skiða Baldr semr Óðins öldu, útigangs eða þúta.</p> <p>27 (<i>samme</i>). Brátt létk brynj- um hætta bengriði frammi riða; fyldi heldr á hólði hrafn vandgjálpar nafna; veitið Hrapp, sem hétuð, hrið á isi viðum;</p>	<p>reið sǫng róstu-hljóðum Rimmugýgr til dimmum.</p> <p>28 (<i>samme</i>). Yðr komk eigi síðar enn til vápna sennu, ár þvít elda rýri allharðan létka falla; en þvít jarl hrauð unnar elg fyr Grim ok Helga, nú er eldviðum öldu efni þess at hefna.</p> <p>29 (<i>samme</i>). Kennum landa linna leygs gǫrvallir þeygi (satt erat) þollr (né) þetta</p>
--	--

falske mand bliver bange; usle mand, overlad Gunnars søn al afgørelse (fuldt selvdømme).

26. Auk munu orð þín, elda sika skorða, mega ekki þessum rekkum; gjarn seðk úlf ok ornu; ert hornkerling eða útigangs þúta; Baldr viðs Hernar hrings skiða semr freka Óðins öldu = *Og dine ord, kvinde, vil intet formå ovei for disse mænd; gjerne møtter jeg ulv og ørne; du er en hjørnekælling eller en omstrefende skøge; manden (jeg) digter et vers med stærke ord i.*

27. Brátt létka bengriði, brynjum hætta, riða frammi; vandgjálpar nafna fyldi heldr hrafn á hólði; veitið Hrapp hrið á viðum isi, sem hétuð; Rimmugýgr sǫng reið til dimmum róstu-hljóðum = *Snart lod jeg øksen, farlig for brynjerne, svinge frem; øksen møttede i rigelig grad ravnene med mandens legeme; angriber Hrap på den vide isflade, som I loved; Rimmugyge sang vred meget dumpe kamptoner.*

28. Komk enn eigi síðar yðr til vápna sennu, þvít létka allharðan ár elda rýri falla, en þvít jarl hrauð unnar elg fyr Grim ok Helga, er öldu eldviðum nú efni at hefna þess = *Jeg kom ikke senere end I til kampen. ti jeg har ladet den meget kraftige mand falde; men eftersom jarlen ryddede skibet for Grim og Helge, er der nu lejlighed for mændene til at hævne det.*

(þínligt) fǫður mínum; stendr af stála skyndi
hafgeymir mun heiman strið, ens verra biða.
hyrs, ef þat má spyrjask,

Af Svarfdælasaga.

<p>1 (<i>Klaufi</i>). Hygg at heiti Hrólfur nefglita; sá býðr Klaufa kván at verja; munattu böggvir brúðar njóta, nema nefglitu næmir lífi.</p>	<p>nærgis greppi gjöldum, þeira.</p>
<p>2 (<i>samme</i>). Hlær mest at því Hrólfur nefglita,</p>	<p>3 (<i>Karl</i>). Veitk, at seggir sátu (slikt 's minniligt) inni; meir ræðr, sás lof leiðir, Ljótólfr fyr óskjóta; brims getk enn at ýmsir eldskerðandar verði, hlátr skal herðinjótum hegna, brögðum fegnir.</p>

29. Kennum þeygi gǫrvallir fǫður mínum þetta, landa linna leygs þollr; erat satt né þínligt; hyrs hafgeymir mun biða ens verra heiman; strið stendr af stála skyndi, ef þat má spyrjask = *Ikke giver vi alle min fader skylden for dette, mand; det er ikke sandt og ligner ikke dig (at gøre det); manden (Lyting) vil sikkert i sit hjem komme til at oppebie det værre; der udgår strid fra krigeren (mig?, Lyting?), dersom det kan spörge (den sidste sætning dunkel).*

1. *Jeg tror at der er en, der hedder Hrolf nefglita [næseglans]; han påtager sig at væрге kvinden for Klaufe (mig); du vil ikke, Böggve (ham selv) nyde kvindens kærlighed, medmindre du berøver Nefglita livet.*

2. *Hrolf nefglita er den af dem, der ler mest deraf, når vi så end kan gengælde manden det.*

3. *Veitk, at seggir sátu inni; meir ræðr Ljótólfr, sás leiðir lof, fyr óskjóta; slikt 's minniligt; getk, at enn verði ýmsir²brims eldskerðandar brögðum fegnir; hlátr skal hegna herðinjótum = Jeg ved, at mændene sad inde; fremdeles er det Ljotolv, som ikke kan roses, der råder for at vi møder hindringer; det bør mindes; jeg formoder, at mændene bliver afvekslende glade ved deres (listige) handlinger; krigerne bør straffes for deres latter.*

- 4 (*Klaufi*). Mál 's í meyjar
hvilu
(mjök emk stuggliga hnugginn)
flýgr í faðm mér eigi
fögr mæR, gala mögrum;
munat oss of þrá þessa,
þat kváðu hjú, batna,
rétt, þaus reiða áttu
rann þeim hana manni.
- 5 (*samme*). Sitk á húsi,
sék til þess,
heðan munum vér
oss hefnda vænta.
- 6 (*samme*). Suðr er ok suðr er,
svá skulum stefna.
- 7 (*samme*). Hér er ok hér er,
hvi skulum lengra.
- 8 (*Karl*). Hér gelr hvass á
húsi
hyrlundr mikils styrjar,
fleinhriðar vegr fæðir
ferð, sás hræddr skal verða;
þau munu ljóð, en leiðar
linnsveigir renn eigi,
bið gunnstara grennis,
Grísi hætt, er vættik.
- 9 (*Klaufi*). Ganga hér fyr garð
framm
gunnhvöt enni,
eruð vanir vígum
sem vér fyrri;

4. Mál 's mögrum gala í meyjar hvilu; fögr mæR flýgr eigi í faðm mér; mjök stuggliga emk hnugginn; munat oss batna of þessa þrá; þat kváðu hjú rétt, þaus áttu reiða hana þeim manni rann = *Det er på tide for den magre fyr (? : mig) at betræde kvindens lege; den skønne kvinde flyver ikke i mine arme; jeg er meget nedslået; denne længsel vil ikke læges hos mig; det sagde det ægtepar (hendes forældre) rigtig, der skulde bringe hende til den mands hjem(?)*.

5. *Jeg sieder på huset; herfra vil jeg vænte hævn for mig; jeg vænter det.*

6. *Mod syd, mod syd, så skal vi stævne.*

7. *Her er det, her er det; hvad skal vi længere?*

8. Hvass hyrlundr mikils styrjar gelr hér á húsi; fleinhriðar fæðir, sás skal verða hræddr, vegr ferð; þau ljóð munu hætt Grísi. er vættik, en renn eigi leiðar linnsveigir; bið gunnstara grennis = *En stærk sværdvånd synger her på huset; krigeren, som skal blive bange, vækker mændene (el. sætter sig i bevægelse, for at flygte?); den sang vil blive farlig for Grís, som jeg antager, men flygt ikke mand, vænt på krigeren (mig)*.

9. *Her går kampruske mænd fremfor gærðet; I er vænt til kamp*

sét höfum sólheim,
sjá munuð annan;
eruð ér sem vér
alls of dulðir,
alls of dulðir.

eru vinir órir
vals of fyldir;
knýjum, knýjum
Karls ofliðar;
látum liggja
Ljótólf goða

10 (*Karl*). Þoku sék upp (við
ekka

i urð ok i urð.

oss hlífir sjá drifa)
kols, at Klaufahváli,
kornél gróit vélum,
nærgis þeyr af þeiri;
þat er meinligra einu;
ræðk, þó at rigni blóði,
randelds i byl standa.

12 (*samme*). Mikil mun mǫnn-
um þykkja,
margr sér þar til hjargar,
svá greiðik lok lýða,
langrar, heimfǫr þangat;
koma mun sáð of siðir,
sið hygg at þat liði,
jamt lætk við ský skrimta

11 (*Klaufi*). Dynr er of allan
dal Svarfaðar;

skin grams ok rið framsi,
ok rið framsi.

som vi tidligere; vi har set solens verden; I vil se den anden (verden), I er som vi vidende om alt (i den anden verden).

10. Sék þoku drifa upp at Klaufahváli — oss hlífir sjá [drifa] við ekka — kornél gróit vélum „kols“, nærgis þeyr af þeiri; þat er einu meinligra; ræðk standa i randelds byl, þó at rigni blóði = *Jeg ser tage stige op ved Klaufehøj; — den bygge skåner os for bekymring —; hagebygge, opstået ved trolddom, når den så end tør (får ende); den gør os kun liden skade; jeg står fast i kampen, selv om det regner med blod.*

11. *Det buldrer overalt i Svarfadsdalen; vore venner er mætte af drab; lad os gå på, lad os gå på, vi Karls følgesvende; lad os lade Ljotolv gode liggé i en ur, — i en ur.*

12. Mikil mun mǫnnum þykkja heimfǫr þangat; margr sér þar til langrar hjargar; svá greiðik lok lýða; koma mun sáð of siðir, hygg at þat liði sið; jamt lætk skin grams skrimta við ský ok rið framsi, ok rið framsi = *Man vil synes at mange vil drage hjem derhen (til den anden verden); mangen en venter sig deraf langvarig frelse (ro); således udreder jeg mændenes endeligt; omsider vil der (dog) komme (ny?) udsæd (til ufred), — og jeg tror, at den vil sent forgå; jævnt (altid?) lader jeg sværdets glans skinne mod sky, og rider (ager) videre, og rider videre.*

13 (*samme*). Kól aldri Ála svimnk nú við ský, grimmum,
 éldrauga, „ske“ vélum svimnk nú við ský, grimmum.
 beit á seggja sveitum,

2. Drömmervers.

Af Stjörnu-Oddadraumr.

I.	
1. Váru austr á Jöruskógi barmar tveir, høls of fyldir, ok til fjár fyrða næmdu við morðráð mørgu sinni.	Garp ok Gný Geirviðr konungr.
2. En sá gramr, er gera bræðir, hefr tirgjarn tindótt hjarta, ok høðfrækn báða feldi	3. Réð jafngjarn auði at skipta Røðbjarts sonr, rekka mærdi af því fé fyrða kinda, er svikmenn safnat høfðu.
	4. Lét gunndjarfr gefna hringa seggja ætt siklingr Gauta,

13. Aldrigi kól Ála éldrauga; „ske“ beit grimmum vélum á seggja sveitum; svimnk nú við ský, svimnk nú við ský = *Aldrig frøs krigerne (jeg?); ... bed med grim list på mændens skarer; jeg svæver nu blandt skyer, jeg svæver nu blandt skyer.*

I. 1. Østerpå i Joruskov var der 2 brødre, opfyldte af ondt, og de berøvede mangen gang med drabssind mænd, for at tage deres gods.

2. Men den fyrste, som føder ulven, har, rylysten, et hårdt (uforfærdet) hjærte, og den kamptapre kong Geirvið fældede bægge, Garp og Gny.

3. Den retsindige søn af Røðbjart delte guldnet, han forherligede mændene ved det mændenes gods, som de svigefulde mænd havde samlet.

svát hirðmenn	barðs, út of lágarða;
höfðu allir	ok seghættu sóttu
haukastóls	snarpir meðr ór veðri,
hengiskafla.	blés við hún, und Höfða,
	harðan vegg of seggjum.

5. Mun Dagfinnr

dýrra mála
við lofsorð
lúka kvæði;
njóti vel
vegs ok landa
gramr göfugr
gauzkrar þjóðar.

2. Skeið náði þá skriða
skjót of bylgjur ljótar;
fóru dyggir drengir
á dýrmörum hlýra;
þar sák frægra fyrða
fyr þrúðligsta gorrva;
þó 'r gotneskra gumna
Geirviðr konungr þeira.

II.

1. Geirviðr of nam greiða
gang, svát skreið ór þangi,
ok byrsóta beitti,

3. Siglðu Hofs fyr höfða
herðendr skipa ferðum
göndlar (grams) með landi,

4. *Gøternes kampdjerve konge gav mændenes slægt ringe, så at alle hirdmændene havde ringe på armene.*

5. *Dagfinn vil slutte digtet med herlige ords lovprisning; det gøtiske folks gøve konge nyde vel hæder og rige.*

II. 1. Geirviðr of nam greiða barðs gang, svát skreið ór þangi, ok beitti byrsóta út of lágarða, ok snarpir meðr sóttu ór seghættu veðri und Höfða; harðan blés vegg við hún of seggjum = *Geirviðr satte skibet i bevægelse, så at det skred ud af (strandens) tang, og styrede skibet ud over landbrændingerne, og de raske mænd sejlede ud af den sejlfarlige storm ind under Høfde hårdt udspilede stormen sejlet ved toppen over mændene.*

2. Skjót skeið náði þá skriða of ljótar bylgjur; dyggir drengir fóru á dýrmörum hlýra; þar sák fyr frægra gorrva þrúðligsta; þó er Geirviðr konungr þeira gotneskra gumna = *Det hurtige skib skred da hen over de hæslige bølger; brave mænd sejlede på de herlige skibe; der har jeg set den prægtigste rejse, berømte mænd har gjort. Geirvið er i sandhed de gøtske mænds konge.*

3. Herðendr göndlar siglðu skipa ferðum með landi fyr Hofshöfða — þat var gött ráð grams dróttar —, unz sigrgöfgaðir horskir seggir hjoggu

<p>(gótt ráð var þat dróttar),
unz i Silda-sundi
sigrgöfgaðir vigrum
hjoggu horskir seggir
hjørs andskota þorva.</p>	<p>hafrastar mjök þustu,
ok snarráðir sóttu
siklings vinir þingat;
þó er gotneskra gumna
Geirviðr konungr þeira.</p>
<p>4. Ok skjaldmeyjar skjóma
skerðendr ok svá gerðu,
at varfærir virðar
i vág fyrir lágu;
gátu ljónar líta
leiðangrs flota breiðan,
hilmis fór und hjálmi
hirð, sús vömm of firðisk.</p>	<p>6. Ok hnigsólar Högna
hrið æxti þá siðan,
blóðisunga beiðir,
bragna konr af magni;
en vígroða víða
varp af rómu snarpri,
sjár varð dökk af dreyra,
drótt þás hriðmál sótti.</p>
<p>5. Brátt vöknudu virðar
at vigboði þjóðar,
þás Hlégunnar hestar</p>	<p>7. Svipun gerðisk þar sverða,
saman kómu þar rómu,
göndul varð fyr grundu,</p>

vigrum i Silda-sundi hjørs þorva, andskota = *Krigerne sejlede med flåden langs landet forbi Hofshöfde; — det var et godt foretagende af fyrstens skare — indtil de sejrprydede kloge mænd nedhuggede med spyd i Silde-sund deres fjender, krigerne.*

4. Ok skjaldmeyjar ok skjóma skerðendr gerðu svá, at varfærir virðar lágu fyrir i vág; ljónar gátu líta breiðan leiðangrs flota; hirð hilmis, sús of firðisk vömm, fór und hjálmi = *Og skjöldmæerne og krigerne havde indrettet sig således, at de forsigtige mænd ventede i bugten; mændene (de) kunde se den brede ledingsflåde; fyrstens hird, som undgik fejl, kom der hjælmebedækket.*

5. Virðar vöknudu brátt at vigboði þjóðar, þás hestar hafrastar Hlégunnar þustu mjök, ok snarráðir vinir siklings sóttu þingat. Þó osv. = *Mændene vågnede snart ved mændenes (Geirvids mænds) kamp-bebudelse, da Hlegunns skibe fór frem, og kongens snarrådige venner søgte derhen. Geirvid osv.*

6. Blóðisunga beiðir, bragna konr, æxti þá siðan af magni Högna hnigsólar hrið; en vígroða varp víða af snarpri rómu; sjár varð dökk af dreyra, þás drótt sótti hriðmál = *Og krigeren, fyrstættlingen, lod da kampen vokse med stor kraft, men kamprøden udbredte sig vidt fra den hæftige kamp; søen blev mørk af blodet, da hæren angreb i aftenstunden(?)*.

- grams drótt þvit vel sótti;
Geirviðr of vá geiri
geirvalds í hlökk þeiri,
blóðar sás þó blóði,
blóð stökk of skor þjóða.
8. Gerði hrið af hørðu
hrið sú fylkir stýrði;
margr er gramr af gengi
göfugr tiginna jöfra;
spyrkat frægra fyrða
ferð snjallari verða.
Þó er gotneskra gumna
Geirviðr konungr þeira.
9. Hlégunnar leitk hingat
harðráðar ódádír,
ýfð með ylgjar höfði
eiskranlig réð geisa;
trolls kjapta sák tyggja
tönnum hold af mönnum;
með hvitgeirum hvápta
herða sókn of gerði.
10. Annat sték af öðru
Áta skið of viði,
unz glæsimar Gylfa
gekk með hilmis rekkum;
ok siklingi sagðak,

7. Þar gerðisk svipun sverða, þvit grams drótt sótti vel; kómu þar saman rómu (skjómar *G. Vigf.*); göndul varð fyrir grundu, Geirviðr of vá geiri, sás þó blóði blóðar, í þeiri geirvalds hlökk; blóð stökk of skor þjóða = *Der opstod en kamp, ti kongens skare angreb modigt; der fik man kampen i stand; den stod foran landet; Geirvid, som vaskede sværdet i blod, kæmpede med spyd i den kamp; blodet sprøjtede over mændenes hoveder.*

8. Hrið, sú fylkir stýrði, gerði hrið af hørðu; margr gramr er göfugr af gengi tiginna jöfra; spyrkat ferð frægra fyrða verða snjallari. Þó osv. = *Den hird, som kongen styrede, foretog et angreb med kraft; manges fyrste er gæv af højbarne høvdingers følge; jeg hører, at der ikke vil gives en modigere færd af berømte mænd.*

9. Leitk hingat harðráðar ódádír Hlégunnar; ýfð með ylgjar höfði réð geisa eiskranlig; sák kjapta trolls tyggja tönnum hold af mönnum; of gerði herða sókn með hvitgeirum hvápta = *Jeg så her Hlegunns grumme ugerninger; hun med ulvindens hoved, barsk, fór rasende frem; jeg så utyskets kæber rive med tænderne kødet af mændene; hun gjorde et hårdt angreb med kæbernes hvide spyd (tænderne).*

10. Sték annat Áta skið af öðru of viði, unz gekk glæsimar Gylfa með hilmis rekkum; ok sagðak siklingi, hvé grimmhuguð ægis geisla Gerðr gerði sýslu of víga-ferði = *Jeg gik fra det ene skib til det andet på søen, indtil jeg kom på det prægtige skib med fyrstens mænd; og jeg fortalte kongen, hvorledes den grumme kvinde opførte sig med hensyn til kampmåden.*

sýslu ægis geisla	höfuð á hauka stofni
hvé grimmhuguð gerði	heiðingja sér brúðar;
Gerðr of víga-ferði.	ásynju lét elda
	orvigr konungr hníga
11. Gramr leit hitt, hvar hafði	flóðs af fyllar meiði
Horn svargymis stjörnu	frægr, hins ekki vægði.

Af Bergbúaþátr.

(Undertiden kaldt Hallmundarkviða.)

1. Hrynr af heiða fenri, høll taka björg at falla, fátt mun at fornu setri friðs aldjötuns hriðar; gnýr, þás gengr enn hári gramr of dökkva hamra. Hátt stigr høllum fæti Hallmundr í gný fjalla (bis).	2. Hrytr af Hanga brjóti harðvirkr megingarða, gnýr er of seima særi sáman, eldr enn kámi; eimyrju lætk áma upp skjótliga hrjóta; verðr of hrungnis hurðir hljóðsamt við fok glóða (bis).
--	--

11. Gramr leit hitt, hvar svargymis stjörnu Horn hafði höfuð heiðingja brúðar sér á hauka stofni; frægr orvigr konungr, hins ekki vægði, lét flóðs elda ásynju hníga af fyllar meiði = *Kongen så, hvor kvinden var med en ulvendes hoved mellem sine skuldre; den berømte, kamprasker konge, som aldrig veg, lod kvinden falde ud af skibet.*

[B.] 1. Hrynr af heiða fenri; høll björg taka at falla; fátt friðs mun at fornu hriðar setri aldjötuns: gnýr, þás enn hári gramr gengr of dökkva hamra; Hallmundr stigr hátt høllum fæti í gný fjalla = *Der udgår larm fra jætten; de hældende klipper begynder at styrte; kun lidet herligt vil der være i den gamle jættes gamle stormbolig; der er gny, når den gråhårede hövding går over de mørke klipper; Hallmund træder højt med hældende fod under fjældenes gny.*

2. Enn kámi eldr hrytr harðvirkr af brjóti Hanga megingarða, gnýr er of sáman seima særi; lætk áma eimyrju hrjóta skjótliga upp; hljóðsamt verðr of hrungnis hurðir við fok glóða = *Den mørke flamme udgår hårdt virkende fra skjoldenes bryder (jætten, mig); der er gny omkring den mørkladne mand; jeg lader de mørke gløder hurtig skyde i vejret; der bliver støj foran jættens døre ved glødernes bygge.*

<p>3. Laugask lyptidraugar
liðbáls at þat síðan,
vötn koma heldr of hólða
heit, i foldar sveita;
þat sprettr upp und epli
aurs þjóð vera jóða,
hyrr munat hólðum værri
heitr, þars fyrða teitir (<i>bis</i>).</p>	<p>en fagna þess þegnar
þeir hvivetna fleiri (<i>bis</i>).</p>
<p>4. Springa hjörg ok bungur
bergs, vinnask þá, stinnar
stór, ok horga hrærir
hjarlborg, firar margir;
þytr var of Þundar glitni,
þrammak á, fyr skömmu,</p>	<p>5. Þýtr i þungu grjóti
„þrir eskinnar svíra“;
undr láta þat ýtar
enn er jökklar brenna;
þó mun stórum mun meira
morðlundr á Snjógrundu
undr, þats ór mun standa,
annat, fár, of kanna.</p>
<p>6. Spretta kámir klettar,
knýr víðis þol hliðir,
aurr tekr upp at færask,</p>	<p>6. Spretta kámir klettar,
knýr víðis þol hliðir,
aurr tekr upp at færask,</p>

3. Liðbáls lyptidraugar laugask at þat síðan i foldar sveita; vötn koma heldr heit of hólða; þat sprettr upp und aurs epli vera jóða þjóð; heitr hyrr munat hólðum værri, þars fyrða teitir = *Mændene vil siden efter få bad i vand; vandene kommer meget varme over mændene; det (vandet) vælder op under en sten for menneskenes skare; den brændende ild vil ikke være bedre for mændene, hvor de befinder sig glade (uden at vente ulykke).*

4. Stór hjörg springa ok stinnar bergs bungur, ok horga hjarlborg hrærir; þá vinnask margir firar; þytr var of glitni Þundar fyr skömmu; þrammak á; en þess fleiri þeir þegnar fagna hvivetna = *Store klipper rævner og hårde fjældhvalv, og fjældtindernes landborg (fjælde og jord) bevæges; mange mennesker omkommer da; der var for kort tid siden en susen omkring elvens sal (fjældene); jeg skrider over elven (?); men desto flere den slags mænd glæder sig ved alt (?)*.

5. Þýtr i þungu grjóti „þrir eskinnar svíra“; ýtar láta þat enn undr, er jökklar brenna; þó mun morðlundr of kanna annat stórum mun meira undr á Snjógrundu, þats fár mun standa ór = *Det suser i de tunge sten ... (uforståeligt: elvens?); mændene betragter det endnu som et under, at jöklerne brænder; dog vil manden opleve et langt større under på Island, hvoraf der vil opstå fare.*

6. Kámir klettar spretta; víðis þol knýr hliðir; undarligr aurr tekr at færask upp ór grundu; margir horgs hólðar munu lifna; himinn rifnar þá; rökr at regni; rignir mest, áðr heimrinn sökkvísk = *De mørke*

undarligr ór grundu;
hørgs munu hōldar margir,
himinn rifnar þá, lifna,
rignir mest, at regni
rækkr, áðr heimrinn sökkvísk.

7. Stíg ek fjall af fjalli,
ferk opt litum, þoptum,
geyst ferk norðr et nyrðra
niðr í heim enn þriðja;
skegg berr opt, sás uggir,
ámr, við minni kvámu,
brýtk við hjarga gæti
bág, í Élivága (*bis*).

8. Várum húms í heimi,
hugðak því svát dugði,

vér nutum verka þeira,
vallbingr, saman allir;
undr er, hvi „qrvar“ myndi
„eitr. .yðin“ mér heita,
þó ef ek þangat kæma,
þrekramms á vit, „glamma“.

9. Dauðan mér frá morði,
mun ván ara kvánar,
handan hrímnis kindar
hárskeggjaðan báru;
en steinnokkva styrkvan,
stafns plóglimum grøfnum,
járni fáðan Aurni,
auðkendan, réðk senda (*bis*).

klipper springer; stormen suser om fjeldsiderne; underligt grus begynder at løftes op af jorden; mange jætter vil leve op; himlen rævner da; det mulmer til regn; regnen vil styrte ned, for verden synker.

7. Ek stíg fjall af fjalli þoptum; ferk opt litum; ferk geyst norðr et nyrðra niðr í enn þriðja heim; skegg berr opt ámr, sás uggir við kvámu minni í Élivága; brýtk bág við hjarga gæti = *Jeg træder af det ene fjæld på det andet som fra tofte til tofte; jeg drager ofte skjult afsted; jeg begiver mig i en fart nordpå nordligere ned i den tredje verden; sit skæg bærer han ofte mørk, han som ængstes ved min ankomst til Eliváge; jeg ypper strid med jætten (Surt?)*.

8. Várum allir saman í húms heimi; hugðak því svát „vallbingr“ dugði; vér nutum þeira verka; undr er, hvi myndi heita mér „qrvar eitr . .yðin“, ef ek þó kæma þangat á vit þrekramms „glamma“ = *Vi var alle sammen i mørkets verden; jeg sørgede for det således at . . . duede (hjælp); vi nød (godt af) de gerninger; det er et under (uvist), hvad han vilde love mig, dersom jeg dog kom derhen til den stærke . . .*

9. Báru mér dauðan hárskeggjaðan hrímnis kindar handan frá morði; ván mun ara kvánar; en réðk senda Aurni styrkvan járne fáðan steinnokkva, auðkendan grøfnum stafns plóglimum = *Man bragte mig den gråskæggede af jætteslægt som død derovrefra fra drabet; man kan vente ørnen; men jeg sendte jætten en stærk, jærnforsynet stenbåd, let at kende af stav-nens billedrige plovgrøne (?)*.

10. Sterkr, kveða ilt at einu
oss við þann at senna,
Þórr veldr flotna fári;
feldr er sás jöklum eldir;
þverðr er áttbogi urðar,
ek fer gneppr af nekkvi,
niðr í Surts ens svarta
sveit í eld enn heita (*bis*).
11. Veðk sem mjöll í milli,
mart 's eimyrkligt, heima;
springr jörð, þvíat þangat
Þór enn kveðk svá fóru;
- breitt 's und brún at líta
bjargálfi mér sjálfum,
heldr skek ek hvarma skjöldu;
harmr striðr er ek fer víða.
12. Einn ák hús í hrauni,
heim sóttu mik beimar
(fímr vark fyrðum gamna)
fyr (aldrigi) sjaldan;
flokk nemið it eða ykkat,
oddherðar, mun verða,
enn er at aurnis brunni
óhlít, mikit víti.

Af Kumblbúaþátr.

1. Branda rauðk í blóði reyndak hvatt í hrotta
borðmóts með hlyn forðum; hreggi skilfings eggjar;

10. Sterkr Þórr veldr fári flotna; kveða oss ilt at einu at senna við þann; feldr er sás eldir jöklum; áttbogi urðar er þverðr niðr í sveit ens svarta Surts í enn heita eld; ek fer gneppr af nekkvi = *Den stærke Tor volder menneskenes ulykke; man siger, at det er os lidet ondt at strides med ham; han er fældet som brænder jöklerne; klippernes familie er forminsket (og bragt) ned i den sorte Surts skare ned i den brændende ild; det er ikke uden grund, at jeg er foroverbøjet.*

11. Veðk sem mjöll í milli heima; mart 's eimyrkligt; jörð springr, þvíat kveðk Þór enn fóru svá þangat; breitt es at líta mér sjálfum bjargálfi und brún; heldr skek ek hvarma skjöldu; striðr harmr, er ek fer víða = *Jeg farer mellem verdnerne, som var det nyfalden sne; meget er mørkt (?); jorden rævner, ti jeg siger, at Tor endnu (engang) kom således derhen; jeg selv, bjærgalven, er bred at se under øjnene; jeg bevæger stærkt mine øjne; det er stor sorg, at jeg farer så vide.*

12. Ák einn hús í hrauni; beimar sóttu mik sjaldan fyrr heim; vark aldrigi fímr gamna fyrðum; nemið it flokk, oddherðar, eða ykkat víti mun verða mikit; enn er óhlít at aurnis brunni = *Jeg har ene et hus i lava-landet; mænd har sjælden besøgt mig før; jeg var aldrig flink til at underholde folk; I to, mænd, skal lære flokken, ellers vil eders straf blive stor; endnu er digtet ikke tilstrækkeligt (godt eller langt?).*

fellu menn, en manna morð óx af því, forðum, enn emk samr at semja sama leik við þik namni.	hvergi 's rekks, með rekkum, riðr flugdreki slíðra; áðr gafk erni fæðu, undgjóðs lituðr, blóði, fyr skalk hogg við hoggvi, hjaldrstærir, þér gjalda.
--	---

2. Þora munk reiðr at rjóða
randa skóð i blóði,

Af Draumr Þorsteins Síðuhallssonar.

1. Allskörpu hefr orpit ævin-Hildir með lævi fyr herðöndum hurðar heinar ægis beini; gumnum stendr fyr gamni Gerðr með brugðnu sverði,	villat enn með öllu ey, kvæn, Heðins þeyjar (<i>bis</i>). 2. Framm gekk, dóms, at dómi dómspakr, hinns lög rakði, unni guð þess er inni
---	---

[Kþ]. 1. Rauðk forðum branda i blóði með borðmóts hlyn; reyndak hvatt i hrotta hreggi skilfings eggjar; menn fellu forðum, en morð manna óx af því; emk enn samr at semja sama leik við þik, namni = *Jeg rød-farvede forðums sværd i blodet, da jeg var med krigeren; jeg prøvede kraftig sværdets ægge i kampen; mændene faldt forðum og derved tiltog mændenes drab; jeg er rede til endnu at udføre samme leg med dig, navnefælle.*

2. Munk þora at rjóða reiðr randa skóð i blóði með rekkum, hvergi er slíðra flugdreki rekks riðr; gafk áðr erni fæðu blóði, undgjóðs lituðr; fyr skalk gjalda þér, hjaldrstærir, hogg við hoggvi = *Jeg vil have mod til kampivrig at rødfarve sværdene i blod blandt kæmper, hvorsomhelst mandens (mit) sværd svinges; før har jeg givet ørnen føde med blod, kriger; før skal jeg gengælde dig hug med hug, kriger [o: end jeg udleverer sværdet].*

[P. S.] 1. Ævin-Hildir hefr orpit með lævi allskörpu ægis beini fyr heinar hurðar herðöndum; Gerðr Heðins þeyjar stendr ey gumnumi fyr gamni með brugðnu sverði; kvæn villat enn með öllu = *Livets kampdis har svigefuldt kastet en meget hård sten på krigernes (krigerens) vej; kampdisen hindrer stadig mændenes glæde med sit dragne sværd; hun er endnu fuldstændig uvillig (til noget bedre?)*.

2. Framm at dómi gekk dómspakr, hinns rakði lög; guð unni þess dóms inni, er skyli slekkja óþekð, áðr fangsæl biðkvæn hanga Dvalins fengi

óþekð skyli slekkja, áðr fleinþinga fengi fangsæl Dvalins hanga Baldr, sás blóðs of eldi, biðkvæn und lok, riðnar (<i>bis</i>).	hvöss of höggnum vísa hjálma gríðr at jálmi, þess er endr fyr enda andþings of sjöt banda (þat mun ógurligt) ægis óx skýmáni tóku (<i>bis</i>).
---	--

3. Flugvörum sitr fjörnir
fá kund meginunda

3. Vers af den 4. grt. afhandling.

1. Sprungu eigi engar út ór (fengusk sútir) bæum, þvit hyrr á (hávar) heitr gekk fira, sveitir.	meiðar geirþings góðir, Gunnr, fjarðloga runni. 3. Leygs svelgr en etr eigi iugtanni lið manna, ganga menn ór munni margreptum fletvargi.
2. Ek veit, at ní neitar Nytju logs, því's flytja	

fleinþinga Baldr und lok, sás riðnar blóðs of eldi = *Frem til dommen gik den domkloge, som forstod loven; gud unde doms-fuldbyrderen det, at han kan dæmpe uviljen (mod ham selv), for den bytterige Hel (?) får bugt med krigeren, ham som svinger (?) sværdet.*

3. Fá hjálma gríðr, hvöss meginunda, sitr of höggnum vísa kund, flugvörum at fjörnir jálmi. þess er (*uforstæligt*); þat mun ógurligt = *Den blanke (?) økse, skarp til hovedsår, sidder over høvdingens huggede søn, der aldrig flygtede i kampen, ham, hvis; det vil være frygteligt. [Måske: þess er andþing ægis tóku endr fyr enda; skýmáni óx of banda sjöt; þat osv. ∴ ham, hvem mødet med den frygtelige forðums gjorde ende på; skýmánen voksede (som et ildevarslende tegn?) på himlen; men her står impf. og dog futurum: þat mun.]*

[V]. 1. Eigi engar sveitir sprungu út ór bæum, þvit heitr hyrr gekk á fira; hávar sútir fengusk = *Alle mænd sprang ud af gårdene, ti den brændende ild angreb mændene; stor sorg ramte dem.*

2. Ek veit, at Nytju logs Gunnr neitar ní þvís geirþings meiðar, góðir fjarðloga runni, flytja = *Jeg ved, at kvinden aldrig nægter, hvad mændene tro mod manden (bejleren), støtter.*

<p>4. Hákon réð fyrir hauðri,
handsterkr þars guð merkði
refsipátt enn rétta
rangri þjóð at angri;
laust með elding æstri,
alvirkr, höfuðkirkju,
himna-garðs, at hjörðum,
hirðir, glæpsku firðum.</p>	<p>tregt, halda vegs valdar
veginn arf megindjarfir.</p>
<p>5. Framan unnu gram gunnar
gramnis eiðs tamir meiðar;
biðu Jótar lið ljótan
lagagangs daga strangra;
lofak sjaldan hóf haldit,
hatask dygð, ratask lygðir,</p>	<p>6. Mari sendu vers vinda
veitendr goíns leita.   7. Blés, of hvápta hása,
höfuðskripamanns pipa.   8. Grund tak þólvi blandin
bót fyrir glæpsku ljóta;
þér mun óhlýðni ærin
Ísland búa píslir;
þú mátt ófrið óttask
óþýð, nema vel hlýðið,</p>

3. Leygs iugtanni svelgr en etr eigi lið manna; menn ganga or munni margreptum fletvargi = *Ildens björn (huset) sluger, men æder ikke mændenes skare; man går ud af gabet på bænkens ulv (huset) med de mange rafter.*

4. Hákon réð fyrir hauðri, þars handsterkr guð merkði enn rétta refsipátt at angri rangri þjóð; hirðir himna garðs, alvirkr at glæpsku firðum hjörðum, laust höfuðkirkju með æstri elding = *Hákon styrede riget, da den armstærke gud viste den rigtige straffelov til bekymring for de syndende mennesker; himlens hyrde, meget omhyggelig for de for synden befriede hjorder, slog hovedkirken med et rasende lyn.*

5. Gramnis eiðs meiðar tamir gunnar unnu framan gram; Jótar biðu ljótan lið lagagangs strangra daga; lofak tregt hóf sjaldan haldit; dygð hatask, lygðir ratask; vegs valdar megindjarfir halda veginn arf = *De kampvante krigere tog den udmærkede konge af dage; Jyderne fik strænge tiders hårde rettergangs ulykke; jeg lovpriser lidet, at mådehold sjældnen overholdes; dyden hades, løgne snedes; de meget djærve fyrster beholder den dræbtes arv.*

6. Veitendr goíns leita sendu vinda vers mari = *Mændene sendte skibet vindene.*

7. Höfuðskripamanns pipa blés — of hvápta hása = *Hovedgøglerens pipe blæste — om den hæse kæft.*

8. Grund, þólvi blandin, tak bót fyrir ljóta glæpsku; ærin óhlýðni mun

fold, þeims sverðum sjaldan
(siðir breytisk hér) neyta.	11. Þindr er stuldr, þars standa
stafnreiðar himleiðir,
viðu vingameiði,
viðir, hjá torgi miðju;
morð eru hjólum þorðum
hegnd, þaus illa gegndu,
þars rétt visar ræsir
rómsæll skipun dóma.
9. Skálm vann ok hjalt hilmi
hoddbeiðqndum reiðan.	
10. Þýddisk karl enn klædda
kona mín ok þorð sína;
ek sá karl ok klæði
koma inn í þvi sinni.	

V. 12—14 hører vel sammen.

12. Þvi veldr ár, at ærir
akr þúmanna spakra;
æra verðr með árum
undan dolga fundi; | ræða gengr at ráða
runa systir oflystug;
órar dregr at ærum
ýtum skemða flýtir. |
|--|--|

búa þér þislr, Ísland; þú mátt óttask ófrið, óþýð fold, nema hlýðið vel þeim, er sjaldan neyta sverðum; siðir breytisk hér = *Land, befængt med synd, gør bod for din hæslige synd; den megen ulydighed vil berede dig straffe, Island; du kan frygte ufred, hårde land, medmindre du adlyder godt dem, der sjælden bruger sværd (de gejstlige), gid sæderne her måtte ændres.*

9. Skálm ok hjalt vann hilmi reiðan hoddbeiðqndum = *Sværdet gjorde kongen vred på mændene.*

10. Kona mín þýddisk enn klædda karl ok sína þorð; ek sá karl ok klæði kona inn í þvi sinni = *Min hustru føjede sig efter den klædte mand og sin trang; jeg så mand og klæder komme ind for den gang*

11. Stuldr er þindr hjá miðju torgi viðu vingameiði, þars himleiðir stafnreiðar viðir standa; morð, þaus gegndu illa, eru hegnd þorðum hjólum, þars rómsæll ræsir visar rétt skipun dóma = *Tyverier straffes med galgen ved midten af det store torv, hvor mændene, kede af at vente, står; de drab, som var onde, straffes med hårde hjul, hvor den lovpriste fyrste rigtig indretter dommenes ordning.*

12. Þvi veldr ár, at akr spakra þúmanna ærir; verðr æra undan fundi dólga með árum; oflystug runa systir gengr ræða at ráða; skemða flýtir dregr órar at ærum ýtum = *Aringen volder det, at de kloge bønders marker er úrfulde og grøderige; man må „ære“ (ro) bort fra (for at undgå) mødet*

<p>13. Æli telsk, þats ólu
ósnotran mann gotnar;
æli vatn, þars álar
allstrangir framm hallask;
heitir lær á læru,
læringar kenningar,
kallask mœrr á Mœri,
mæringr, ef gjöf tærisk.</p>	<p>14. Hætta verðr á hættu,
hœting, ef þöl rœtir,
ást er nær at næra,
nú er vær konan færi,
skemd tekr æðr at œðask,
æðr deyr þás br....</p>
<p>15. Þá leyfik mey mjóva
(mær 's þin) fyr vild sina —
Hörn mælti þat horna
hjørþings við þor kringinn.</p>	<p>17. Óláfr kunniblóthús brenna(1)
bráðan hitti Magnús váða (2)
Harald frágum vér hjörleiks
mildan (3)
hans arfi tók nú við starfa (4)
dróttar vinr fekk helverk hætt-
an (4),</p>
<p>16. Sveit fylla ein alla
alls framm jóa Glamma.</p>	

*med fjenderne; den lystne so går brunstig hen til ornen; lasternes frem-
skynder (djævelen) påfører de gale mænd galskab.*

13 Æli telsk, þats gotnar ólu ósnotran mann; vatn æli, þars all-
strangir álar hallask framm; lær heitir á læru, kenningar læringar; mœrr
kallask á Mœri, mæringr, ef gjöf tærisk = „Æle“ (en dum døgenigt) kaldes
den ukloge mand, som man har opdraget; vand (elven) „æler“ (styrter
frem), hvor elverendens meget stærke strømme farer frem; det hedder
lár (?) på ... (uforståel.), lærdomme læresætninger, mœr (myr) hedder
det på Møre, en mæring (gavmild mand), hvis gave uddeles.

14. Hætta verðr á hættu; hœting, ef þöl rœtir; nær er at næra
ást; nú er færi vær konan; skemd æðr tekr at œðask; æðr deyr, þás... =
Man må vove faren; det er „hœting“ (trusel), hvis ulykken slår rødder;
det er bedre at nære kærligheden; nu er de fredelige kvinder færre i an-
tal; den beskadigede åre begynder at rase (bløde hæftig); edderfuglen
dør, hvis

15. Þá mjóva mey leyfik fyr vild sina; mær 's þin; — þat mælti
horna Hörn við kringinu hjörþings þor = Jeg berømmer den smalle mø
for sin velvilje; hun er din — det sagde kvinden til den stinke mand.

16. Ein sveit fylla alla Glamma jóa — alls framm = Én skare
fylder alle skibene — — — .

17 (Tallene viser linjernes samhörighed). Olaf, som fik et ulmærket

hníga rétt á enskri sléttu (3)	á ritar slóð (3)
sóttum þindr þás orlög end-
usk (2)	at refsá þjóð (4).
ágætt fall sás hlaut til vallar (1).	20. Mætr Hákon vann (1)
18. Haki, Kraki	en Magnús fann (2)
hoddum, broddum	hjorr Eiríks hekk (3)
særði, mærdi	hans bróðir gekk (4)
seggi, leggi;	at refsá þjóð (4)
veitir, neitir	á ritar slóð (3)
vella, pella	lögvizku lund (2)
báli, stáli	langfeðra grund (1).
beittisk, heittisk.	21. Haki, Kraki,
19. Mætr Hákon vann (1)	hamði, framði,
en Magnús fann (2)	geirum, eirum,
hjorr Eiríks hekk (3)	gotna, flotna,
hans bróðir gekk (4)	hreytir, neytir,
langfeðra láð (1)	hodda, brodda,
lögvizku ráð (2)	brendisk, endisk,
	báli, stáli.

fald til jorden, forstod at brænde templerne; Magnus ramtes af en pludselig død pind af sygdom, da hans livstråd endtes; vi har hørt rigtig, at den krigerske Harald segnede på den engelske slette; hans søn overtog nu (regerings)-arbejdet; mændenes ven fik en farlig dødsot.

18 (Ordene hører krydsvis sammen). Hake sårede læggene med odde; Krake hædrede mændene med guld; den gavmilde (Hake) blev brændt på bål; den ødsle (Krake) blev dræbt med stålet.

19. Den herlige Hakon vandt sine forfædres land; men Magnus fandt lovkyndigheds råd; Eriks sværd hang på skjoldets vej; hans broder var beskæftiget med at straffe folk.

20. Den herlige Hakon vandt sine forfædres land, men Magnus fik lovkyndigheds sind (gave); Eriks sværd osv. (som i v. 19); hans broder osv. (som i v. 19).

21 (Ordene læses fra oven nedefter). Hake hænmede mændene med spyd; Krake fremmede mændene ved fred; den gavmilde (Hake) blev brændt på bål; krigerens (Krake) liv blev sluttet ved stål.

22. Þér getk, karl, ef kærir,
krønk orð búin, forðum
fatk várkunnar vinnur,
ver kyrr ok sit, fyrri;
sakir átt á mér miklar;
munu nær vera hæri
þær, sem þína aura
(þat 's hættilig) fætta.
23. Mætum stendk at móti
mensveigjanda eigi;
risk við Ránar eisu
runni flærðar-kunnum;
þér heitk vist at veita
vigs drengiligt gengi;
þér heitk mest at móti
meginstrangliga at ganga.
24. Eigi er ván, at vága
viljak hyrjar þilju
eiga orða-gnóga
(emk reiðr), konu leiðask,
þás mér, en frá færumsk,
forðum, bænar-orðum;
sitja verðr ok sýta
sik brúðr en óprúða.
25. Hverr fell? Hørða stillir;
hvar? Þars karlfólk barðisk;
hvénær hneig? At nóni;
hver var sök? Qfund vøknuð;
hverr vá? Kálfr helt darri;
hverir bændu slíks? Þrændir;
hvat nýtr? Heilsa þotnuð;
hvat sýtir? Fira lýti.

22. Getk þér búin krønk orð, karl, ef kærir fyrri; ver kyrr ok sit; fatk forðum vinnur várkunnar; átt miklar sakir á mér; nær hæri munu þær vera, sem fætta þína aura; þat 's hættilig = *Jeg antager, at du får slemme ord at høre, mand, hvis du anklager først; forhold dig rolig og sid stille; tidligere har jeg givet mig af med overbærenhed; du har store sager at anklage mig for, men de vil være næsten endnu større, som vil gøre skår i din formue; det er farligt.*

23. Stendk eigi at móti mætum mensveigjanda; risk við flærðar-kunnum Ránar eisu runni; heitk at veita þér vist drengiligt vigs gengi; heitk at ganga mest meginstrangliga at móti þér = *Jeg yder ikke modstand mod en udmærket mand; jeg stiller mig mod den for falskhed kendte mand; jeg lover at yde dig [den første] til visse mandigt kampfølge; jeg lover at træde så stærkt som muligt af al magt op imod dig [den sidste].*

24. Eigi er ván, at viljak eiga orða-gnóga vága hyrjar þilju — emk reiðr — [vil] leiðask konu —, þás forðum [kastaði] mér, en færumsk frá bænar-orðum; en óprúða brúðr verðr sitja ok sýta sik = *Der er ikke håb om, at jeg skulde ville ægte den ordrige kvinde — jeg er vred; [jeg vil] hade hende —, som fordums vragede mig, men jeg føres bort fra bejlerord; men den uhøviske kvinde må sidde og græmme sig.*

25. *Hvem faldt? Hördernes fyrste; hvor? Hvor bønderne kæmpede; når segnede han? Ved nontid; hvad var grunden? Den rejste avind;*

4. Vers af Vølsapátr.

1. Karl hefr búit
ok kona ǫldruð
á andnesi
einu hverju;
átti son
við seima Bil
drengr ok dóttur
drjúgskýrliga.

2. Hér meguð sjá
heldr rǫskligan
vingul skorinn
af viggs fǫður;
þér er ambátt
þessi vølsi
allódafligr
innan læra.

3. Ek sé gull á gestum
ok guðvefjar-skikkjur,
mér fellr hugr til bringa,
heldr vilk þing en ljúga;
kennik þik, konungr,
kominn ert Óláfr.

4. Aukinn ert vølsi
ok upp of tekinn
líni gæddr,
en laukum studdr;
þiggi mǫrnir
þetta blæti,
en bóndi sjálfr
ber þú at þér vølsa.

5. Myndi eigi,
ef umb réðak,

hvem dræbte? Kalu styrede spydet; hvem ønskede det? Trønderne; hvad godt har der fulgt? Det forbedrede helbred; hvad græder derover? Menneskenes synd [så får den ikke lov til at blomstre videre].

1. *En gammel mand og en bedaget kone har bot på et eller andet næs; med sin hustru havde manden en søn og en meget forstandig datter.*

2. *Her kan I se et meget livligt lem, skåret af hestefader; dig, tjenestepige; er denne vølse særdeles kvik mellem benene.*

3. *Jeg ser guld på gæsterne og fløjlskapper; jeg får lyst til ringe; heller vil jeg kostbarheder end lyve; jeg kender dig, konge; kommen er du, Olav.*

4. *Styrket er du vølse og taget frem, omsvøbt i lin og støttet med løg; gid jættekvinderne vilde modtage dette offer; men du, bonde, tag selv vølse til dig.*

blæti þetta borit í aptan; þiggi mornir þetta blæti, en sonr bónda sé þú við völsa.	en þræll hjóna þrif þú við völsa.
6. Beri þér beytil fyr brúðkonur; þær skulu vingul væta í aptan; þiggi mornir þetta blæti, en dóttir bónda drag þú at þér völsa.	8. Hleifr væri mér hálfu sæmri [þykkir ok ökkvinn ok þó viðr] en völsi þessi, á verkðögum; þiggi mornir þetta blæti, en þý hjóna þrýst at þér völsa.
7. Þess sverk við Gefjun ok við goðin önnur, at ek nauðig tek við nosa rauðum; þiggi mornir þetta blæti,	9. Vist eigi mættak viðr of bindask í mik at keyra, ef ein lægim [í andkætu]; þiggi mornir þetta blæti,

5. Dette offer vilde ikke, hvis jeg måtte råde, blive båret omkring i aften; gid — offer; men du bondesøn, se mod völse.

6. Bær lemmet til brudekvinder; de kan i aften væde det; gid — offer; men du bondedatter, drag völse til dig.

7. Det sværger jeg ved Gefjun og ved andre guder, at jeg nødig tager imod det røde lem; gid — offer; men du husets træ, tag du mod völse.

8. En lev vilde være mig dobbelt kærkommen [tyk og fuld af avner og dog stor af omfang] om hverdagen, isteden for denne völse; gid — offer; men du husets pige, tryk völse til dig.

9. Tilvisse vilde jeg ikke kunne dy mig for at drive det i mig, hvis vi to lå alene [på elskovslejet]; gid — offer; men du Grim, vor gæst, tag du völse.

en Grímr, gestr várr,
grip þú við vqlsa.

10. Legit hefk jafnan
fyr andnesjum,
snævgum hqndum
segl upp dregit —
þiggi mqrnir
þetta blæti,
en Grímr, gríði minn,
grip þú við vqlsa.

11. Sákat forðum,
þó hefk farit víða,
flent reðr fyrri
fara með bekkjum;
þiggi mqrnir
þetta blæti,
en þú Aðal-Grímr
tak enn við vqlsa.

12. Verit hefk stýrir
ok stafnbúi
ok oddviti
allra þjóða;
þiggi mqrnir
þetta blæti,
en hundr hjóna
hirtu bákn þetta.

13. Hvat er þat manna
mér ókunnra,
er hundum gefr
heilagt blæti;
hefi mik of hjarra
ok of hurðása,
vita ef ek borgit fæ
blætinu helga.

14. Legg niðr Lerir,
lát mik eigi sjá,
svelg eigi niðr,
sártikin rög.

10. *Oftē har jeg ligget udenfor næspynter, hejst sejl med raske hæn-
der — gid — offer; men du Grim, min fælle, tag mod vqlse.*

11. *Aldrig har jeg før set, — og dog har jeg faret viden om — et
opsmøget lem vandre rundt bænkene; gid — offer; men du Adelgrim, tag
fremdeles mod vqlse.*

12. *Jeg har været styrer og stavnbø og alles anfører — gid — offer;
men du, husets hund, forvar dette utyske.*

13. *Hvad er det for mig ubekendte mænd, som giver hundene hel-
ligdommen; løft mig over dørtapper og over dørråse, for at se om jeg kan
redde helligdommen.*

14. *Læg det ned, Lerer, lad mig ikke se, slug det ikke, din feje
sårtispe.*

5. Heiðreks gátur.

(Gestumblindes gáder).

I.

1. Hafa vildak
þats hafðak i gær,
viltu hvat þat var:
lýða lemill,
orða tefill,
ok orða upphefill.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu.
Góð er gáta þin,
Gestumblindi,
getit er þeirar.

2. Heiman fórk,
heiman fór gerðak,
sák á veg vega,
vegr var undir
ok vegr yfir

ok vegr á alla vega.
Heiðrekr osv.

3. Hvat er drykkja,
er ek drakk i gær,
varat þat vin né vatn,
mjöðr né mungát
né matar ekki,
þó gekk ek þorstalauss þaðan.
Heiðrekr osv.

4. Hverr er enn hvelli,
er gengr harðar götur
ok hefr hann þær fyrr of farit,
mjök fast kyssir,
sás hefr munna tvá

1. Jeg vilde gjerne have, hvad jeg havde igår; vid, hvad det var: mænds svækker, ords hæmmer, ords fremmer; kong Heidrek, overvej gâden. God er din gâde, Gestumblinde; den er gættet. [Øl.]

2. Hjemme fra drog jeg, hjemme fra rejste jeg; jeg så på vejes vej; vej var under og vej over og vej til alle sider; kong osv. [Bro over elv — fuglenes vej i luften — veje til alle sider fra broen.]

3. Hvad er det for drik, jeg drak i går: det var ikke vin, ej vand, ej mjød eller mungât (øl), eller nogen mad — dog gik jeg tørstfri derfra; kong osv. [Dugg.]

4. Hvem er den gjaldende, der går på hårde stier, dem han fór er faret ad; meget kraftig kysser han, der har to munde, og træder på luter guld; kong osv. [Guldsmedehammer.]

ok á gulli einu gengr. Heiðrekr osv.	fyr Dellings durum; höfði sinu visar á helvega, en fótum til sólar snýr. Heiðrekr osv.
5. Hvat 's þat undra, er úti sák fyr Dellings durum; ókvikvir tveir andalausir sáralauk suðu. Heiðrekr osv.	8. Hvat 's þat undra, er úti sák fyr Dellings durum; horni harðara, hrafni svartara, skapti réttara, skjalli hvitara. Heiðrekr osv.
6. Hvat 's þat undra, er úti sák fyr Dellings durum; fætr hefr átta en fjogur augu ok berr ofar kné en kvið. Heiðrekr osv.	9. Báru brúðir bleikhaddaðar, ambáttir tvær, öl til skemmu; vara höndum horfit né hamri klappat;
7. Hvat 's þat undra, er úti sák	

5. *Hvad er det for et vidunder, jeg så udenfor Dellings dør?; to livløse, uden ånde, som kogte sårløg (sværd); kong osv. [Blæsebølge.]*

6. *Hvad er det for et vidunder, jeg så udenfor Dellings dør?; det har 8 ben og 4 øjne og bærer knæene højere oppe end bugen; kong osv. [Edderkop.]*

7. *Hvad er det for et vidunder, jeg så udenfor Dellings dør?; sit hoved vender det mod helsvej, men fødderne op i mod solen; kong osv. [Løg.]*

8. *Hvad er det for et vidunder, jeg så udenfor Dellings dør? — hårdere end horn, sortere end ravn, mere lige end spydkraft, hvidere end æghinde; kong osv. [Obsidian, i solskin.]*

9. *Brude med blegt (hvidt) hår, to tærner, bar øl til kamret; det var ikke behandlet med hånden eller banket med hamren; dog var han udenfor øerne knejsende, som gjorde det; kong osv. [Hunsvaner, på vej til reden for at lægge æg.]*

þó var fyr eyjar útan
 orðigr sás gerði.
 Heiðrekr osv.

10. Hverjar ro rygjar
 á reginfjalli,
 elr við kván kona,
 móg við meyju
 mær of getr,
 eigut þær varðir vera.
 Heiðrekr osv.

11. Fara sák
 foldar moldbúa,
 á sat nár á nái,
 blindr reið blindum
 brimleiðar til,
 jór var andar vanr.
 Heiðrekr osv.

12. Hverir ro þegnar,
 er riða þingi at

sáttir allir saman,
 lýða sina
 senda lqnd yfir
 at byggva bólstaði.
 Heiðrekr osv.

13. Hverjar ro snótir,
 er of sinn dróttin
 vápnlausan vega,
 enar jarpari
 hlífa of alla daga,
 en enar fegri fara.
 Heiðrekr osv.

14. Hverr er enn eini,
 er søfr i qsgrúa,
 af grjóti einu gørr,
 fýður né móður
 áat enn fargjarni;
 þar mun hann aldr ala.
 Heiðrekr osv.

10. *Hvilke er de kvinder i højen fjæld — den ene avler med den anden; en søn med møen møen avler, og de kvinder har ingen mand; kong osv. [Angelikaer.]*

11. *Jeg så en jordens muldbo (orm) fare afsted; død sad på en død, blind red på en blind til brændingens vej (søen), hesten selv var livløs. [Død orm på en død hest på en drivende isflage.]*

12. *Hvem er de mænd, som rider til tinge alle vel forligte; deres mænd sender de udover lande for at bebo bolsteder. [Itrek og Andad, et brætspil.]*

13. *Hvilke er de kvinder, der kæmper omkring deres våbenløse drot; de mere brune væger alle dage, men de lysere farer frem (til angreb). [Et slags brætspil.]*

14. *Hvem er den ene, der sover i askeshoben(?), gjort af sten alene;*

15. Hverr er enn mikli,
er liðr mold yfir,
svelgr hann vötn ok við,
glygg hann óask,
en guma eigi
ok yrkir á sól til saka.
Heiðrekr *osv.*
16. Hvat 's þat dýra,
er drepr fé manna,
ok er jární kringt utan,
horn hefr átta,
en höfuð ekki,
ok fylgja því margir mjök.
Heiðrekr *osv.*
17. Hvat 's þat dýra,
er Dönum hlífir,
berr blóðugt bak
en bergr firum,
- geirum mætir,
gefr lif sumum,
leggr við lófa
lik sitt guma.
Heiðrekr *osv.*
18. Hverjar ro leikur,
er líða lönd yfir
at forvitni föður,
hvítan skjöld
þær of hávetr bera
en svartan of sumar.
Heiðrekr *osv.*
19. Hverjar ro snótir,
er ganga syrgjandi
at forvitni föður,
mörgum mönnum
hafa at meini orðit,

*fader eller moder har ej den onskabsfulde; dér vil han leve sit liv.
[Ild på arnen, tændt ved flint.]*

*15. Hvem er den vældige, der glider over jorden, den sluger vande
og skov; vind den frygter, men ej mennesker, og solen drister den sig til
at forulæmpe. [Tåge.]*

*16. Hvad er det for et dyr, der dræber mænds kvæg og er udvendig
omgivet af jern; det har 8 horn (hjørner), men intet hoved, og det læs-
sages af mange. [Hunbjørnen i et brætspil.]*

*17. Hvad er det for et dyr, der beskytter Danerne; det bærer blodig
ryg men bjærger mænd, møder spyd, giver somme liv, lægger sin krop
ind til mandens flade hånd. [Skjoldet.]*

*18. Hvilke er de legesøstre, der glider over lande ifølge deres faders
ønske, et hvidt skjold bærer de om vinteren, men et sort om sommeren.
[Ryper.]*

19. Hvilke er de kvinder, der går sørgende ifølge deres faders ønske

við þat munu aldr ala.
Heiðrekr <i>osv.</i>	barngjörn sús bar
bútimbr saman,
hlífðu henni
20. Hverjar ro meyjar,
er ganga margar saman
at forvitni fýður,
hadda bleika
hafa enar hvitföldnu
ok eigut þær varðir vera.
Heiðrekr <i>osv.</i>	hálm bitskálmir,
þó lá drykkjar
drynhraun yfir.
Heiðrekr <i>osv.</i>
21. Hverjar ro ekkjur,
er ganga allar saman
at forvitni fýður,
sjaldan blíðar
eru við seggja lið,
ok eigu í vindi vaka.
Heiðrekr <i>osv.</i>	23. Hverr er enn mikli,
er mörugu ræðr
ok horfir til heljar hálf,
öldum bergr,
en við jörð sakask,
ef hefr sér vel traustan
vin.
Heiðrekr <i>osv.</i>
22. Næsta var forðum
nøsgás vaxin	24. Hverjar ro brúðir,
er ganga i brimskerjum
ok eigu ept firði fyr,
harðan beð

mangen en mand har de været til mén, og dermed vil de tilbringe deres liv. [Bølger.]

20. *Hvilke er de mæer, der færdes mange sammen ifølge deres faders ønske, blegt hår har de hvidbedækkede, og de kvinder har ingen mand. [Bølger.]*

21. *Hvilke er de kvinder, der alle færdes sammen ifølge deres faders ønske, de er sjældnen blide mod mændenes skare og skal våge i vinden. [Bølger.]*

22. *Fuldt voksen var fordums den næsegás, som barnlysten bragte botømmer sammen; halmens bidsværd (tønderne) beskyttede hende, derover lå dog drikkens larmende stenúr. [En and, byggende rede i gabet af et oksehoved.]*

23. *Hvem er den vældige, som råder for meget og vender halv imod hel; den bjærger mænd, men ypper strid med jorden, hvis den har sig en fuldtro ven. [Anker med stærkt tov.]*

hafa enar hvitföldnu
ok leika i logni fátt.
Heiðrekr *osv.*

framm liðr sú vættr.
Heiðrekr *osv.*

25. Sák á sumri
sólbjörgum i
verðung vaka
vilgi teita,
drukku jarlar
ól þegjandi,
en æpanda
ólker of stóð.
Heiðrekr *osv.*

27. Fjórir hanga,
fjórir ganga,
tveir veg vísa,
tveir hundum varða,
einn eptir drallar
ok jafnan heldr saurugr.
Heiðrekr *osv.*

26. Hvat 's þat undra,
er úti sák
fyr Dellings durum;
tiu hefr tungur,
tuttugu augu,
fjóra tøgu fóta,

28. Satk á segli,
sák dauða menn
blóðugt hold bera
i þork víðar.
Heiðrekr *osv.*

29. Hverir ro þeir tveir,
er tiu hafa fætr,

24. *Hvilke er de kvinder, der går blandt brændingsskær og hvis vej fører over fjorden; et hårdt leje har de hvidbedækkede og leger kun lidt i vindstille. [Bølger.]*

25. *Jeg så i sommer ved solbjærgstið en (hird)skare våge ikke særlig munter, jarlerne drak tiende øl, men ølkarret stod og skreg. [So med patende grise.]*

26. *Hvad er det for et vidunder, som jeg så udenfor Dellings dør; det har 10 tunger og 20 øjne, 40 ben, frem glider (langsomt) det væsen. [En so drægtig med 9 grise]*

27. *Fire hænger, fire går, to viser vej, to værger mod hunde, en dratter bagefter og er i reglen temlig smudsig. [Ko.]*

28. *Jeg sad på et sejl (?: en væg), jeg så „døde mænd“ bære „blødt kød“ i „træets bark“ [han så en falk flyve med en edderfugl i kløerne.]*

29. *Hvem er de to, der har 10 ben, 3 øjne og én hale. [Odin på Steipne.]*

<p>augu þrjú ok einn hala. Heiðrekr osv. [30. Segðu þat þá</p>	<p>ef ert hverjum konungi vitrari, hvat mælti Óðinn í eyra Baldri, áðr hann væri á hál hafðr].</p>
--	--

II.

(Vers af Heiðreks gáðer, der kun findes
i Hauksbók.)

<p>31. Hverr byggir háfjöll, hverr fellr i djúpa dali, hverr andalauss lifir, hverr æva þegir. Heiðrekr osv.</p>	<p>33. [Hvat 's þat undra, er úti sák fyr Dellings durum], svartan gølt sák i sauri vaða ok reis eigi burst á baki. Heiðrekr osv.</p>
<p>32. Hvat 's þat undra, er úti sák fyr Dellings durum; hvitir fljúgendr hellu ljósta en svartir i sand grafask.</p>	<p>34. Hvat 's þat undra er úti sák fyr Dellings durum; ofarliga flýgr,</p>

[30. L. 1—2 er næppe vers. Sig det da, hvis du er visere end alle andre konger, hvad sagde Odin i Balders øre, før han blev lagt på bål.]

31. Hvem bygger høje fjælde, hvem falder i dybe dale, hvem lever uden ånde, hvem tier aldrig. [Ravn, dugg, fisk, vandfald.]

32. Hvad er det for et vidunder, som jeg så udenfor Dellings dør? hvide flyvere slår mod klippen, men sorte graves ned i sandet. [Hagl, regn.]

33. [Hvad er det for et vidunder, som jeg så udenfor Dellings dør]? en sort galt så jeg vade i smuds; der rejste sig ikke en børste på dens ryg. [Skarnbasse.]

34. Hvad er det for et vidunder, som jeg så udenfor Dellings dør? det flyver oventil (højt) [resten forvansket og uforståelig. Pil.]

„armlod gellr
harðar eru hillm“.
Heiðrekr *osv.*

drap hlaun und kvið,
ór skal draga,
ok „giopta“ at góða stund.

35. Hvat 's þat undra
er úti sák
fyr Dellings durum;
lýðum lýsir,
en lógr gleypir,
ok keppask of þat vargar
á-valt.

37. Meyjar sák
moldu likar,
váru þeim at beðjum björg,
svartar ok sámar
i sólviðri,
en þess fegri er færa of sér.

Heiðrekr *osv.*

[38. Undr ok argskap
ok alla bleyði,
engi vissi þau þin orð
utan þú einn
ill vættr ok orrn].

36. Hest sák standa,
er hýddi merr,
dúði dyndil,

Andre gáðer.

1. Ek sá fljúga
fugla marga:
aldrtjón Ellu,

eggdauða menn,
ben bildskorna,
buðlung Dana,

35. *Hvad er det for et vidunder, som jeg så udenfor Dellings dør? det lyser for mænd, men sluges af vand, og stadig kappes ulve om at nå det. [Solen.]*

36. *Jeg så en hest stå, en hoppe slog den, den rystede lemmet, slog arsballen under bugen; ud af skal der trækkes og (uforstål.) en god stund. [En væv.]*

37. *Jeg så nogle mør, der lignede muld, de havde stene til leje, sorte og mørke var de i solskin, men desto fagrere, jo mindre man kan se. [Glæder på arnen.]*

[38 (jfr. 30). *Under og argelist og al blødagtighed — ingen kender de dine ord uden du alene, onde og elendige vætte.*]

1. *Jeg så mange fugle flyve: Ellas død [blodörn = örn], ægdræbte mænd [val = val 'falk'], sår skåret med åreladningsjærn [æði = æði 'edder-*

þjónostumey,
þunga báru.

2. Enn sák fljúga
qðru sinni:
skorinn linskauta
ok skip Þráins,
járn ór affi,
útleidda sál,
konu kjotnefnda
fyr kvið neðan.

3. Þá sák fljúga
þriðja sinni:
silki saumat
ok sænska menn,
Gunnlaugs bana
ok goða brenni,
kú kollótta,
ok kvíslatré,
gnúp gilligan.
Get hvat þeir heita.

Runedigt.

Norsk; 13. árh.

Ʀ (fé) uældr frænda róge, ʀ (úr) er af illu jarne,
fœðest ulfr i skóge. 4 oft løypr ræinn á hjarne.

fugl'], *Daners konge* [en skjoldung = skjoldung, et fuglenavn i *SnE*],
tjænestekvînde [tærne], tung bølge [düfu = düfu 'due'].

2. *Endvidere så jeg flyve for anden gang: en skåren (flængt?) tøj-
firkant* [i gamle tider, f. eks. i *AM* 738, forklaret som jabra-kårn] og *Tråins
skib* [det hed *Gammr* = grib], *jærn ud af essen* [usikkert; i 738 forklaret
som þeistikofa], *udledet sjæl* [qnd = qnd 'and'], *en kone 'kædnævnet' under
bugen* [gås = gås 'gås'].

3. *Så så jeg flyve for tredje gang: et syt silke* [skal være tjald = tjald
'hæmatopus'], og *svenske mænd* [Helsingja = helsingja 'gås'], *Gunn-
løgs bane* [Hrafn = hrafn 'ravn'] og *guders brænder* [Må = må 'måge'], *en
ko uden horn* [Rjúpu (som egennavn) = rjúpu 'rype'], og *grenet træ* [súlu
= súlu 'en sule'], *en omfangsrig tinde* [múli = múli ɔ: tyrðilmúli?]. *Gæt,
hvad de hedder.*

Næppe versificeret gåde er de to linjer, der findes *SnE* II, 633.

[R.] 1—2. (Ʀ) *Fæ volder frænders strid; ulven fødes i skoven.*

3—4. (ʀ) „Ur“ — slagter — kommer af dårligt jærn; ofte løber
renen over snemarkerne.

Þ (þurs) vældr kuenna kuillu, kátr uærðr fár af illu.	ᚠ (ár) er gumna góðe, get ek at qrr var Fróðe. 20
ᚠ (óss) er flestra færða	ᚩ (sól) er landa ljóme, lúti ek helgum dóme.
8 fqr, en skalpr er suærða.	ᚠ (Týr) er æinendr ása, oft uærðr smiðr at blása. 24
ᚱ (ræið) kvæða rossom uæsta, Reghinn sló suærðet bæsta.	ᚷ (bjarkan) er laufgrænstr lima, Loki bar flærðar tíma.
ᚱ (kaun) er bæygja barna, 12 þql gørvir mann fqlvan.	ᚱ (maðr) er moldar auki, mykil er græip á hauki. 28
* (hagall) er kaldastr korna, Kristr skóp hæimenn forna.	ᚠ (lqgr) er, er fællr or fjalle, foss, en gull ero nosser.
ᚠ (nauð) gørir næppa koste, 16 nœktan kælr i froste.	ᚠ (ýr) er vetrgrænstr viðá, uant er þar er brennr 32 at suiða.
ᚠ (is) kqlllum brú bræiða, blindan þarf at læiða.	

5—6. (Þ) *Turs volder kvinders sygdom; få bliver muntre af modgang.*

7—8. (ᚠ) *Os (munding) er de fleste rejsendes vej; men skeden er sværdets.*

9—10. (ᚱ) *Riðt siger man er værst for hestene; Regin smedede det bedste sværd.*

11—12. (ᚱ) *Kaun (Bylder) er børns vækstforringende plage; ulykken gør mennesket blegt.*

13—14. (*) *Hagl er det koldeste af kornarter; Kristus skabte den gamle verden.*

15—16. (ᚠ) *Nød gør ens vilkår trange; den nøgne skamfryser i frosten.*

17—18. (ᚠ) *Isen kalder vi en bred bro; den blinde behøver at ledes.*

19—20. (ᚠ) *Áring er menneskenes lykke; jeg antager, at Frode var gavmild.*

21—22. (ᚠ) *Solen er landenes lys; jeg falder på knæ for relikvierne.*

23—24. (ᚠ) *Ty er den blandt aserne enhændede; ofte må smeden blæse.*

25—26. (ᚷ) *Birk er det løvgrønneste blandt træer; Løke var heldig i sin falskhed(s gærninger).*

27—28. (ᚱ) *Mennesket er muldens forsøgning; høgens klo er stor (við).*

29—30. (ᚠ) *Fos er det vand, der falder ned af bjærget, men guld (klenodier, el. legetøjsstykker?) er kostbarheder.*

31—32. (ᚠ) *Takstræet er det vintergrønneste træ; hvor det brænder, plejer man at føle svie.*

E. Vers af Fornaldarsagaer.

1. Af Hrólfs saga kraka.

1 (<i>Signý</i>). Qll er orðin ætt Skjöldunga, lofðungs Lundar, at limum einum; bræðr sák mína á berum sitja, en Sefils rekka á sǫðluðum.	4 (<i>samme</i>). Sék hvar sitja synir Hálfðanar, Hróarr ok Helgi, heilir báðir; þeir munu Fróða fjörvi næma.
2 (<i>Vǫlva</i>). Tveir eru inni, trúik hvárugum, þeirs við elda itrir sitja.	5 (<i>samme</i>) Qtul [Hvǫss?] eru augu Hams ok Hrana; eru ǫðlingar undra djarfir.
3 (<i>samme</i>). Þeirs í Vifilsey váru lengi ok hétu þar hunda hǫfnum. [Hoppur ok Hó].	6 (<i>Reginn</i>). Reginn er úti, rekkar Hálfðanar, snæfir andskotar, segið þat Fróða; Varr sló nagla, Varr hǫfðaði,

1. *Skjoldungernes, Lunds-kongens, hele slægt, er bleven til grene alene (afhuggede grene); mine brødre så jeg sidde på de bare heste, men Sefils mænd på sadlede heste.*

2. *Der er to herinde, jeg tror ingen af dem, de fortræffelige, som sidder ved ilden.*

3. *De som var længe på Vivilsø og havde dér hundnavne [Hop og Ho].*

4. *Jeg ser, hvor Halvdans sønner sidder, Hroar og Helge, bægge hele; de vil berøve Frode livet.*

5. *Hvasse er Hams og Hranes øjne; ædlerne er mærkelig djærve.*

6. *Reginn (Regn — ved et ordspil) er ude, Halvdans mænd, raske*

en varr vörum varnagla sló.	8 (<i>Pórir</i>). En ek læt viðs á vegi qðrum øxi mína jafnt hljóð bera.
7 (<i>Elg-Fróði</i>). Grenjar skálm, gengr ór slíðrum, mínnisk hqnd hildar verka.	9 (<i>Aðils</i>). Dalr er í hnakka, ór hqfði auga, qrr er í enni, hogg á hendi tvau.

2. Af Ragnarssaga loðbrókar.

I. (<i>Ragnarr</i>). Hætt hefk leyfðu lífi, lítqgr kona, vetra vák at foldar fiski	fímtán gamall, mínu; hafa skalk, bql nema biti, bráðrakinn mér dauða, heiðarlax til hjarta hringleginn, vel, smýgra.
--	--

fjender, meld det til Frode; Var (Forsigtig) slog en nagle, Var satte hovedet derpå, men Var slog en var-nagle til Var. (At slú en var-nagle = at tage sine forsigtighedsregler, kvæter.)

7. *Sværdet bræler, og går ud af skeden; hånden mindes krigens gærninger.*

8. *Men jeg lader vidt omkring på andre veje min økse bære (give) den samme lyd.*

9. *Der er en fordybning i nakken, øjet sprængt ud af hovedet; et arr er der i panden, og to hug på hånden.*

[R.] I. Hefk hætt leyfðu lífi mínu, lítqgr kona; vák fímtán vetra gamall at foldar fiski; hafa skalk vel dauða bráðrakinn mér; hringleginn heiðar lax smýgra til hjarta, nema bql biti = *Jeg har vovet mit lovpriste liv, lødfagre kvinde; jeg har 15 år gammel angrebet ormen; jeg skal tappert bære døden, om end den bliver mig pludselig (uvæntet) beskåren; den bugtede slange smyger mig ikke til hjertet, medmindre en ulykke rammer mig.*

II. 1. *Jeg tør ikke bryde befalingen, da du Ragnar bød mig at gå*

II.	
1 (<i>Kraka</i>). Þorik eigi boð brjóta, er báðuð mik ganga, né ræsis kvøð rjúfa, Ragnarr við þik stefnu; mangi er mér i sinni, mitt er bert hörund eigi, fylgi hefi ek fullgott, ferk ein saman, mínu	heim hqfum hilmí sóttan, heðan mik fara láta.
2 (<i>Ragnarr</i>). Myndi víst, ef væri vqrðr fræninga jarðar mætri mildri snótu, á mér taka hqndum.	4 (<i>Ragnarr</i>). Viltu þenna þiggja, er Þóra hjqrtr átti, serk við silfr of merkðan; sama allvel þér klæði; fóru hennar hvítar hendr of þessar gqrvar, sú var buðlungi bragna bliðum þekk til dauða.
3 (<i>Kraka</i>). Vammlausa skalt visi, ef vilt gríðum þyrma,	5 (<i>Kraka</i>). Þorik eigi þann þiggja, er Þóra hjqrtr átti, serk við silfr of merkðan, sama ælig mér klæði; því em ek Kraka kqlluð i kolsvqrstum vqðum,

til stævne med dig, eller at nægte fyrstens pålæg; der er ingen menne-
ske i mit følge, mit legeme er ikke nøgent; jeg har et fuldgødt følge og
(dog) er jeg alene.

2. *Dersom manden (jeg) var mere vurderet (afholdt) af den milde*
kvinde, vilde hun tilvisse lægge sine arme om mig.

3. *Fyrste, du skal lade mig drage herfra — jeg har besøgt fyrsten*
— uden vanære, hvis du vil overholde lejdet.

4. *Vil du modtage denne med sølv indvævede særk, som Tora hjort*
besad; den klædning sømmer sig godt for dig; hendes hvide hænder
strøg over denne dragt; hun var til sin død elsket af den blide fyrste
(mig).

5. *Ikke tør jeg modtage den med sølv indvævede særk, som Tora*
hjort har ejet; dårlige klæder sømmer sig for mig; derfor kaldes jeg
Krage i kulsorte klæder, fordi jeg har måttet gå over klipper og sten og
drive geder langs stranden.

at ek hef grjótt of gengit
ok geitr með sæ reknar.

(né sitt spari sveinar
sverð) manns-bani verða.

6 (*samme*) Þriar vit skulum
 þessar,
ok þó saman, byggja
hvárt sér nætr í hǫllu,
áðr heilug goð blótim;
þá munut mein á minum
megi til lǫng of verða,
heldr ert bráðr at byrja
þann, er bein hefr engi.

IV.

1 (*Ragnarr*). Sigurðr mun
 sveinn of heitinn,
sá mun orrostur heyja,
mjök líkr vera móður
ok mögr fǫður kallaðr;
sá mun Óðins ættar
yfirbátr vera heitinn,
þeim er ormr í auga,
er annan lætr svelta.

III.

(*Björn*). Upp hrundum vér
 ópi,
ór bitu meir en þeira
(satt munk til þess segja)
sverð, í Gnípafríði;
knátti hverr at hildi
fyr Hvítabæ útan

2 (*samme*). Brynhildar lízk
 brǫgnum
brúnstein hafa fránan
dóttur mögr enn dýri
ok dyggligast hjarta,
sjá berr alla ýta
undleygs boði magni

6. Disse 3 nætter skal vi bo i hallen hver for sig, og dog sammen, før vi ofrer til de hellige guder; da vil der ikke være for langvarigt mén ved min søn; du er for ivrig efter at avle ham, som ingen (ben) knokler får.

III. Vi opløftede krigsråb i Gnípa-fjorden; vore sværd bed bedre end hines (fjendens); herom vil jeg sige, hvad der er sandt; enhver blev en mands bane i kampen udenfor Hvideby; svendene bør (heller) ikke spare deres sværd.

IV. 1. Drengen vil blive kaldt Sigurd; han vil holde kampe, blive sin moder lig og kaldes sin faders søn; han, af Odins slægt, vil blive kaldt (andres) overmand, som lader en anden dø; i hans øjne ligger en orm.

2. Brynhilds herlige dattersøn synes mændene at have et skarpt øje og det modigste hjerte; den tidlig udviklede kriger, Budles efterkommer, som hader (vrager) den røde ring, vil overgå alle mænd i kraft.

Buðla niðr, er baugi,
bráðgörr, hatar rauðum.

ok geirtré í gögnum,
görr, látið mik standa.

3 (*samme*). Svá eru engum
sveini,
nema Sigurði einum,
í brúnsteinum brúnir
barðhjarls taumar lagðir;
sjá hefr dagrýrir dýja,
dælt er hann af því kenna,
hvass í hvarma túni
bring myrkviðar fengit.

2 (*samme*). Munat eins
konungs efni,
svát ek vita dæmi,
á dýrra beð deyja
til dagverðar hrafni;
mun blóði þá bráðir
ok brátt yfir gjalla
bræðra beggja slíta
blár, þótt illa launi.

V.

1 (*Eiríkr*). Vilkat boð fyr
bróður
né haugum mey kaupa
(Eysteinn kveða orðinn
Agnars bana) heyra;
grætr eigi mik móðir,
munk öfstr of val deyja,

3 (*samme*). Þau berið orð
et öfra
nú ro austrfarar liðnar,
at mær hafi mina
mjó, Áslaugu, bauga,
þá mun mest af móði,
er mik spyrja dauðan,
min stjúp móðir mildum
mögum sínum til segja.

3. Således er der ikke brune snoge lagte i nogen drengs øjne, undtagen Sigurds alene; denne raske svend har fåt en orm i øjet; det er let at kende ham af det.

V. 1. Jeg vil ikke høre tilbud for min broder eller købe møen for ringe; man siger, at Østen er bleven Agnars bane; ingen moder begræder mig; jeg vil være rede til at dø som den sidste over valen, og I lader spydet stå igennem mig.

2. Et kongssømne vil ikke dø på et herligere leje til davre for ravnene, såvidt jeg ved eksempler på; — mun þá blár slíta bráðir þeggja bræðra ok gjalla brátt yfir blóði, þótt illa launi = *da vil den sorte (ravnen) rive i bægge bræðrene som bytte og gjalde hurtig over deres blod, skönt det er dårlig gengæld.*

3. Bring det budskab gennem det øvre (land) til Asløg, at den smækre kvinde skal have mine ringe; nu er det forbi med østerledstogene; da vil

- 4 (*samme*). Hlakkar már of
hǫfði
hér mínu nú sára,
kreft unda valr augna
ósýnju hér minna;
veizt, ef hrafn ór hǫfði
höggr brúnsteina mína,
launar unnvals ýti
illa marga fylli.
- 5 (*Aslaug*). Hvat segið ér
ór yðru,
eru Sviar í landi,
eða elligar úti,
allnýs konungs spjalli?
fregit hefk hitt at fóru,
en fremr vitum eigi,
ok hildingar hǫfðu
hlunnroð, Danir sunnan.
- 6 (*líðsmaðr*). Þér segjum
vér, þinum,
(þat er nauð) kona, dauða,
ill eru einkar-manni
ørlog, sonu Þóru;
þung spjöll vitum önnur
eigi nýjari en þessi,
nú hefk framm komit
fréttum,
flaug örn of ná dauðan.
- 7 (*Aslaug*). Kaga létu mik
minir
mávangs synir löngum;
ér eruð heim ok heiman
húsgangs meðalfærir;
Rognvaldr tók at rjóða
rönd í gumna blóði,

min stemoder med den dybeste sorg, når man erfarer min død, mælde det til sine milde sønner.

4. *Ravnen skriger nu her over mit hoved; uden grund (ret) kræver ravnen her mine øjne; vid, at dersom ravnen hugger øjnene ud af mit hoved, lønner den søfarenen (mig) ilde mangen en møttelse.*

5. *Hvad af meget nyt fortæller I, kongs-mand, fra eders land?, er Svearne i landet eller også ude (i leding)?; det har jeg hørt, — men videre ved jeg ikke —, at Danerne kom sydfra, og at fyrsterne fik en 'rullestoks rødning'.*

6. *Dig mælder vi, kvinde, at Toras sønner er døde — det er nød —; skæbnen er ond mod din ægtemand; vi kender ingen nyere tunge tidender end denne; en örn fløj over det døde lig; nu har jeg bragt tidenden.*

7. *Mine sønner lod mig jævnlig kikke ud til havet; I er knap istand til at gå hjem og hjemmefra mellem huse (fra det ene til det andet); den kampdjevne Ragnvald rødfarvede skjoldet i mændenes blod; han kom, yngst af mine sønner, til Odin.*

- hann kom yngstr til Óðins,
ógnðjarfr, sona minna.
- 8 (*samme*). Eigi myndi
yðvar
óhefnt vera bræðra
eitt misseri eptir,
ef ér dæið fyrri;
lítt hirðik því leyna,
ef líf hafa knætti
Eiríkr sitt ok Agnarr,
óbornir mér niðjar.
- 9 (*Sigurðr*). Þat, skal
þriggja nátta.
ef þik tregar móðir,
leið eigum vér langa,
leiðangr búinn verða;
skal Uppsölum eigi,
þótt ófafé hjóði,
ef oss duga eggjar,
Eysteinn konungr ráða.
- 10 (*Björn*). Duga mun hugr
ok hjarta
í hauksnǫru brjósti,
þótt miðr of þat mæli,
manni innan rifja;
eigi er oss í augum
ormr né frá nír snákar,
bræðr glöddu mik minir,
mank stjúpsonu þína.
- 11 (*Hvítserkr*). Hyggjum at,
áðr heitum
at hefnt megi verða,
látum ýmsa illu,
Agnars bana, fagna;
skjótum huf á hrannir,
hoggum ís fyr barði;
sjám á hitt, hvé snekkjur
snemst vér fáim búnar.
- 12 (*Ívarr*). Hafid ofrhuga
ærinn

8. Ikke vilde I brødre ligge uhævnede et eneste halvår efter (eders død), hvis I var døde først; — det lægger jeg lidet skjul på —, hvis Erik og Agnar, sønner ikke fødte af mig (stesønner), var i live.

9. Hvis det gør dig ængstelig moder, skal inden tre nætters forløb en leding være bragt i stand; vi har en lang vej. Kong Østen skal ikke (mere) råde for Upsala, selv om han tilbyder os en umådelig sum penge, hvis sværdssæggene ikke svigter.

10. Modet og hjertet vil vise sig bravt i det høgeraske bryst inden for en mands ribben, selv om han taler mindre derom; i vore øjne er der ikke orm eller spillende snoge; mine brødre glædede mig; jeg husker dine stesønner.

11. Lad os overveje, før vi lover at hævnen skal ramme Agnars bané; vi vil lade andre til afveksling glæde sig ved (∴ blive genstand for) det onde; lad os skyde skibet ud på bølgen, og hugge isen foran stævnet; lad os se på, hvorledes vi hurtigst kan få vore snekker færdige

ok áræði bæði;
þess myndi þá þurfa,
at þrá mikit fylgði;
bera mun mik fyr bragna
beinlausan framm verða,
þó gatk hönd til hefnda,
at hváriga nýtak.

brjótr heyrir nú þjóta,
at myni mundelds meiðir
mars svinnr ófni hafna?
þó skal þeira ráða,
þorn-Bil, ef goð vilja,
ægir alnar leygjar
ókviðandi biða.

VI.

1 (*Ragnarr*). Spari mangi
röf Rinar
ef röskva vill hermenn,
verr samir horskum hilmí
hringa fjöld en drengja;
ilt er í borgglið baugi
brandrauðum framm standa;
allmarga veitk jöfra,
þás auðr lifir, dauða.

3 (*Áslaug*). Þér annk serk
enn síða
ok saumaðan hvergi
við heilan hug ofnu
ór hársíma gránu;
mun eigi ben blæða
né bita þik eggjar
í heilagri hjúpu;
var hón goðum signuð.

VII.

2 (*samme*). Hvat er þats
baugs ór björgum

1 (*Ragnarr*). Orrostur hefk
áttar,

12. *I har overflod af mod og dristighed; det vilde da ogsaa behøves, at megen udholdenhed fulgte med; man vil blive nødt til at bære mig, benløs som jeg er, frem foran mændene; dog fik jeg en hånd til hævn, uagtet jeg ingen af mine kan bruge.*

VI. 1. *Ingen skulde spare på guld, hvis han ønsker raske krigere; ringenes mængde sømmer sig mindre for en klog fyrste end mænds talrig-
hed; det er liden nytte til at stille sig med en ildrød ring i borgens led; jeg kender mange fyrster som døde, medens rigdommen lever.*

2. *Hvad er det den gavmilde fyrste (jeg) nu hører tude fra klipperne, at den kloge mand (jeg) vil vrage drageskibe?; dog skal den gavmilde mand (jeg) uden angst opleve (udføre) den plan, kvinde, hvis guderne vil det.*

3. *Dig under jeg af mit ganske hjærte den side, intetsteds sammen-
syle særk af de grå hårtråde; sår vil dig ikke bløde, sværd ikke bide dig, (når du er) i den hellige kappe; den blev viet til guderne.*

þærs ágætar þóttu, gerðak mǫrgum mǫnnum mein, fimm tǫgu ok eina; eigi hugðak orma at aldragi mínu; verðr mjök mǫrgu sinni, þats minst varir sjálfan.	höss of borgir þessar, læzk heill munu af hungri, heiðar valr, of deyja; hann fari suðr of sanda ok sé, hvar vér létum (þar fær dauðs manns) dreyra (dǫgg) ór skýlihǫggum.
--	--

2 (<i>Ragnarr</i>). Gnyðja mundu grísir ef galtar hag vissi; mér er góinn at grandi, grafa inn rǫnum sínum; ok harðliga hroknir hafa mik sogit ormar; nú munk nár af bragði ok nær dýrum deyja.	2 (<i>samme</i>). Þat var fyrst, er fórum, (Freys leika tókk heyja), þars andviga óttum öld, i Rómaveldi; þar létk of grǫn grána, gall ǫrn of valfalli, at mannskæðu morði mitt sverð dregit verða.
---	---

VIII.

1 (*Björn*). Hér flýgr hverjan
 morgin

IX.

1 (*Aslaug*). Sonr heið einn,
 sás áttak,

VII. 1. *51 kampe, som ansås for berømmelige, har jeg haft; jeg voldte mange mænd mén; ikke trode jeg, at orme vilde volde min død; det sker meget ofte, hvad én selv mindst vænter.*

2. *Grynte vilde grisene, hvis de kendte gattens kår; ormen er mig til fordærv; de graver sig ind med deres snabler; og de bugtede orme har suget mig kraftig; nu vil jeg straks være lig og dø blandt dyrene(?).*

VIII. 1. *Den mørke ravn flyver her hver morgen over disse borge; hel siger den, den vil dø af sult; den skulde drage syd på over sandene og se, hvor vi lod blod flyde ud af huggene; dér kan man (den) få død mands dugg (blod).*

2. *Det var det første, at vi drog til Romernes rige, hvor vi kæmpede med folk; jeg begyndte at holde kampe; dér lod jeg mit sværd blive draget over mænds grå skæg i et blodigt slag; örnen skreg over de faldne ligdynger.*

i aústrvegi dauða,
Hvitserkr var sá heitinn,
hvergi gjarn at flýja;
hitnaði hann af hqfðum
hoggvins vals at rómu;
kaus þann bana þengill
þróttar-snjallr, áðr felli.

þik ráðumk ek spyrja,
hvar sátu hrafn á hrislu
hrolla dreyra fullan;
optarr þátt at qðru^u
i qndugi fundinn,-
en dreyrug hræ dræpir
i dal fyr valfugla.

2 (*Áslaug*). Hqfðum létu of
brundit
hundmorgum gram undir,
at feigum þqr folka
fingi eldr yfir syngja;
hvat skyli beð enn betra
hððheggr und sik leggja;
olli, deyr við orðstir
allvaldr, jofurr falli.

2 (*liðsm. 3*). Þegi heimdregi
heitinn,
hvat er þik vesallátan,
hefr aldriqi unnit
er ek mega þrotna;
fæddir sverðs né sólar
sækitik at leiki,
gafta hálu hesti
(hvat rækir þú?) drykkju.

X.

1 (*liðsmaðr 1*). Seg frá
þegnasköppum þinum,

3 (*liðsm. 1*). Hafs létum vér
hesta

IX. 1. *Én søn, jeg havde, led døden i Østerleden; han blev kaldt Hvidserk, aldrig villig til at fly; han blev brændt i kampen ved den huggede vals hoveder; den kraftige fyrste valgte sig den død, før han lod sit liv.*

2. *De lod opdygne en mængde hoveder under fyrsten, så at ilden skulde knitre over den dødsdømte kriger; hvilket bedre leje kunde en kriger lægge under sig; fyrsten (i Garderige) voldte hans fald; ætlingen dør og erhverver sig udmærket ry.*

X. 1. *Fortæl om dine bedrifter — dig vil jeg spørge —, hvor har du set en blodmættet ravn skutte sig på grenen?; oftere har du nok, truffen på den højere bænk, kikket efter noget andet, end at du skulde slå blodige folk ihjel i dalen for ravnene.*

2. *Ti stille du, der kaldes en hjemmefødning; hvad er der med dig, der lader så usselt; du har aldrig udført det, hvorfor jeg må give tabt (hvorved jeg ikke kan måle mig med dig); ikke har du fødet ulven i*

hlýr stinn á brim renna,
meðan á hjartar brynjur
blóði dreif of síður;
ylgr gein (arnar) mǫnnum
(eyddisk gráðr) of svíra,
harðmeldr gátum heiðan
hveðnu, blóði roðna.

i ǫndvegi þræta,
hvat okkarr hefr unnit
hváðarr framarr ǫðrum;
þú stótt, þars bar bára
branda hjört at sundi,
en ek sat, þars rá reiddi
rauðan stafn til hafnar.

4 (*liðsm. 2*). Alls engi sák
yðvarn,
þars upp lokinn fundum
Heilavág fyrir hvítum
hesti máva rastar,
ok „við lasi lúðrar“
fyr landi vér unðum,
„hallar ríka mollu
hrafns“ fyrir rauðum stafni.

6 (*liðsm. 2*). Fylgðum Birni
báðir
at branda gný hverjum,
váru reyndir rekkar,
en Ragnari stundum;
vark þars bragnar þórðusk
á Bolgaralandi,
þvi berk sár á síðu;
sitt innarr meirr, granni.

XI.

5 (*liðsm. 1*). Samira okkr of
öldrum

1 (*trémaðr*). Þat var fyrir
lǫngu,

sværdets leg (kampen); ikke har du givet ulven drik; hvad bryder du dig om?

3. *Vi lod skibenes stærke bove løbe ud på havet, idet blodet strømmede ned over de skinnende brynjer på vore sider; ulvinden gæbed over mændenes blodige halse; örnen blev mættet; vi vandt os guld.*

4. *Slet ingen af eder så jeg, hvor vi fandt Helevåg lukket op for det hvide skib; og . . . (nogle ord uforstået) vi opholdt os ved landets kyst i ro, . . . foran den røde stavn.*

5. *Det sømmer sig ikke for os her i højsædesbænken at strides om, hvad hver af os to har udført dygtigere end den anden: du stod, hvor bølgen førte skibet over havet; men jeg sad, hvor sejlet førte den røde stavn til havnen.*

6. *Vi fulgte Björn bægge to i hver en kamp og stundom Ragnar; mændene blev prøvede; jeg var, hvor mændene kæmpede i Bulgarernes land; derfor fik jeg sår på siden; flyt dig lidt længere indad, nabo.*

er í leið megir
heldr hundmargir
Hæklings fóru,
framm of salta
slóð birtinga,
þá varðk þessa
þorps ráðandi.

2 (*trémaðr*). Þvítt settu mik
sverðmerðlingar
suðr hjá salti
synir Loðbrókar;
þá vark blótinn

til bana mönnum
í Sámseyju
sunnanverðri.

3 (*samme*). Þar báðu
standa,
meðan strönd þolir,
mann hjá þyrni
ok mosa vaxinn;
nú skýtr á mik
skýja gráti,
hlýr hvárki mér
hold né klæði.

3. Af Ragnarssonahátttr.

(*jfr. det foranstående.*)

(*Áslaug*). Sitja veiðivitjar
vals á bragna halsum;
þöl er þat's hefr of hafnat
hrafn Sigurðar nafni;

blása nýtinjótar
nás í spán at hánum;
ofsnemma lét Óðinn
alf valmeyjar deyja.

XI. 1. *Det skete forlængst, at Hæklings sønner (?: krigerne) drog med talrigt følge i ledning ud over det salte hav; da kom jeg i besiddelse af dette torp (stengrund?).*

2. *Ti Loðbrogs sønner rejste mig, de sværdjærve (?), sydpå ved søen; da blev jeg blotet for at slå folk ihjæl i den sydlige del af Samsø.*

3. *Der bød de manden (mig) at stå, så længe stranden holder, hos tjørnen og bevokset med mos; nu falder skyernes gråd (regnen) på mig; hverken hud eller klæder skærmer mig.*

[R.] *Ravnene sidder på mændenes halse; det er en ulykke, at raven har vraget Sigurds navn; ravnene må nu undvære ham; for tidlig lod Odin krigeren dø.*

4. Af Sörlaþátr.

(Sörlastíkk)

Fell enn forsnjalli	dauðr varð dalreyðar
fyst enn viglysti	dáðkunnr miskunnir;
ýgr i austrvegi	beit at brandmóti
allr á helpalla,	brynstingr vikingum.

5. Af Hervararsaga.

I.

1 (<i>Hervör</i>). Áka várri	lítill eru efni;
vegsemð hrósa,	frækn með fyrðum
þótt hefði Fróðmars	var faðir þinn taliðr;
fengit hylli;	stendr Angantýs
föður hugðumk ek	ausinn moldu
fræknan eiga;	salr i Sámsey
nú er sagðr fyr mér	sunnanverðri.
svínahirðir.	3 (<i>Hervör</i>). Nú fýsir mik
	fóstri at vitja
2 (<i>jarl</i>). Logit er mart	framm genginna
at þér,	frænda minna;

[S.] Den modige og kamplystne, grumme mand faldt først (af de to) i Østerleden på dødens bænk; den dådkendte helt døde en sommer; sværdet bed for vikingerne i kampen.

[H.] I. 1. Jeg kan ikke prale af vor højhed, selv om jeg har fåt Frodmars gunst; jeg trode jeg havde en tapper fader; nu siges han mig at være en svinehyrde.

2. Meget er løjet for dig; lidet (sandt) er deri; tapper blandt mænd regnedes din fader at være; i den sydlige del af Samsø står Angantys sal (gravhøj) overøst med jord.

3. Nu får jeg, fosterfader, lyst til at besøge mine afdøde frænder; de har nok besiddet overflod af rigdom; den vil jeg hænte, medmindre jeg omkommer.

auð mundu þeir
eiga gnógan;
þann skalk ǫðlask,
nema ek áðr fǫrumk.

4 (*samme*). Skal
skjóttliga
af skǫr búa
blæju lini,
áðr braut fari,
mikit býr í því,
er á morgin skal
skera bæði mér
skyrtu ok ólpu.

5 (*sammæ*). Bú mik at
ǫllu
sem bezt kunnir,
sannfróð kona,
sem son myndir;
satt eitt mun mér
í svefn bera;

fæk ekki hér
ynði et næsta.

II.

1. Hitt hefr mæ ung
í Munarvági
við sólar-setr
segg at hjörðu.
(*Hirðir*). Hverr er ýta
í ey kominn?
gakk greiðliga
gistingar til.

2 (*Hervǫr*). Munkat
ganga
gistingar til,
því engi kank
eyjarskeggja;
seg hraðliga,
áðr heðan liðir,
hvar eru Hjörvarði
haugar kendir?

4. *Hurtig skal slør-linet bort fra mit hoved, før jeg drager bort; der stikker noget vigtigt under det, at der i morgen skal skæres mig både en skjorte og en trøje.*

5. *Udstyr mig i alt så godt du kan, vise kvinde, som om jeg var din søn; kun sandt er hvad jeg drømmer; jeg finder ikke i den nærmeste fremtid nogen fryd her.*

II. 1. *Den unge mø har i Munarvåg truffet en mand ved sin hjord ved solnedgang. Hvad for en mand er kommen her til øen, gå lige til et gæstested.*

2. *Jeg vil ikke gå til et gæstested, ti jeg kender ingen af øboerne; sig straks, før du går herfra: hvor er de høje, som opkaldes efter Hjörvard?*

<p>3 (<i>Hirðir</i>). Spyrjat at
því,
spakr ert eigi
vinr víkinga,
ert vanfarinn;
förum frálíga
sem fætr toga,
alt er úti
ámátt firum.</p> <p>4 (<i>Hervör</i>) Men bjóðum
þér
máls at gjöldum;
muna drengja vin
dælt at letja;
fær þú eigi mér
friðar hnossir,
fagra bauga,
svát farak eigi.</p> <p>5 (<i>Hirðir</i>). Heimskr
þykki mér</p> | <p>sás heðra ferr,
maðr einn saman
myrkvar grimur;
hyrr er á sveimur,
haugar opnask,
brennr fold ok fen,
förum harðara.</p> <p>6 (<i>Hervör</i>). Hirðumat
fælask
við fngsun slíka,
þótt of alla ey
eldar brenni;
latum okkr eigi
liðna rekka
skjótla skelfa —
skulum við talask.</p> <p>7. Var féhirðir
fljótr til skógar
mjök frá máli
meyjar þessar,</p> |
|---|---|

3. Spørg ej derom, klog er du ikke, vikingers ven; du befinder dig på et farligt sted; lad os tage rask afsted, alt hvad benene kan strække ud; overalt er her ude farligt for mennesker.

4. Jeg byder dig et halvbånd for din samtale; det vil ikke være let at tilbageholde mændenes ven; du giver mig ej så herlige kostbarheder, så skinnende ringe, at jeg ikke går videre.

5. Dum tykkes mig han, som her færdes alene i den mørke nat; der flagrer flammer, højene åbnes, jord og vand brænder, lad os gå raskere.

6. Lad os ikke blive bange ved sådan støj, selv om bål brænder overalt på øen; lad os ikke lade afdøde mænd hurtig forskrække os; lad os tales ved.

en harðsnúinn
hugr í brjósti
of sakar slikar
svellr Hervöru.

hjálmi ok með brynju,
hvössu sverði,
rönd ok með reiði,
roðnum geiri.

III.

1 (*Hervör*). Vaki
Angantýr,
vekr þik Hervör
eingadóttir
ykkur Svöfu;
sel mér ór haugi
hvassan mæki,
þann Sváfrlama
slógu dvergar.

3. Mjök eruð orðnir
Arngrims synir
megir at meinsamir
moldar-auka;
er engi skal
sona Eyfuru
við mik mæla
í Munarvági.

2 *Hervarðr*, *Hjorvarðr*,
Hrani, Angantýr,
vek ek yðr alla
und viðar rötum

4. Svá sé yðr öllum
innan rifja,
sem ér í maura
mornið haugi,
nema sverð selið
þats sló Dvalinn;

7. *Þárehyrden var hurtig til skovs, bort fra samtalen med denne mø; men det ubetvingelige sind svulmer i Hervors bryst for disse sag-ers skyld.*

III. 1. *Vágn Anganty; dig vækker Hervor, din og Svåvas eneste datter; giv mig ud af højen det hvasse sværd, som dværgene smedede til Svåvrlame.*

2. *Hervard, Hjorvard, Hrane, Anganty, jeg vækker eder alle under træets rødder, med hjelm og brynje, med det hvasse sværd, med skjold og hærskrud og det røde spyd.*

3. *I høj grad er I, Arngrims sønner, menfulde mænd, blevne til muldførogelse, siden ingen af (eder) Øfuras sønner vil tale med mig i Munarvåg.*

4. *Være eder alle således indenfor brystet som I rådner i myrehøjen, medmindre I giver mig det sværd, som Dvalin smedede; det passer sig ikke for gengangere at bære kostbare våben.*

<p>samira draugum dýr vápn bera.</p> <p>5 (<i>Angantýr</i>). Hervör dóttir, hvi kallar svá full feiknstafa, ferr þér at illu; æf ert orðin ok ørvita, villhyggjandi, vekr menn dauða.</p> <p>6. Grófat mik faðir né frændr aðrir; — — — — þeir höfðu Tyrfring tveir er lifðu; varð þó eigandi einn of síðir.</p> <p>7 (<i>Herv.</i>). Segir eigi satt mér</p>	<p>— svá lati áss þik heilan í haugi — sem þú hafir eigi Tyrfring með þér; trautt er þér at veita eingabarni einar bæfir.</p> <p>8 (<i>Ang.</i>). Hnigin er helgrind, haugar opnask, allr er í eldi eybarmr at sjá; atalt er úti umb at litask; skynt mér ef mátt til skipa þinna.</p> <p>9 (<i>Herv.</i>). Brennið eigi svá bál á nóttum, at ek við elda yðra fælumk;</p>
---	--

5. Datter Hervor, hvi kalder du så, fuld af rædsler, du styrter dig i ulykke; gal er du bleven og afsindig, fejlt tænkende; du vækker døde mænd.

6. Min fader begravede mig ej, ej heller andre frænder — —; de to, der levede, vandt Tyrfring; én blev dog dens ejer tilsidst.

7. Du siger mig ej sandhed — således lade guden dig hel i højen — som om du ikke har Tyrfring hos dig; du er uvillig til at opfylde dit eneste barn dets eneste bøn.

8. Dødsleddet er åbnet, højene lukkes op; hele økanten er at se til som et ildhav; det er grufuldt at se sig ude omkring; skynd dig mø, hvis du kan, til dine skibe.

9. I brænder ej bål om natten, så at jeg bliver bange for eders flammer; møens bryst ryster ikke, selv om hun ser en genganger stå i døren.

skelfrat meyju muntún hugar, þótt draug séi í durum standa.	12 (<i>Herv.</i>). Ek vigi svá virða dauða, at ér þolið aldri kyrrir; sel mér, Angantýr, út ór haugi hlifum hættan Hjálmars bana.
10 (<i>Ang.</i>). Segik þér Hervor, blýð til meðan, visa dóttir, þats verða mun; sjá mun Tyrfingr, ef trúa mættir, ætt þinni mær allri spilla.	13 (<i>Ang.</i>). Kveðka þik mær ung mönnum glika, er þú of hauga hvarfar á nóttum, gröfnum geiri ok með Gota málm hjálmi ok með brynju fyr hallar dyrr.
11. Munt son geta, þanns síðan mun Tyrfingr bera ok trúa magni; þann munu Heiðrek heita lýðar; sá mun rikstr alinn und roðuls tjaldi.	14 (<i>Herv.</i>). Maðr þóttumk ek menskr til þessa, áðr sali yðra

10. *Jeg siger dig Hervor, — lyt dertil, fyrstedatter —, hvad der vil ske: denne Tyrfingr vil, hvis du vilde tro det, fordærve hele din slægt, mø.*

11. *Du vil føde en søn, som siden vil bære Tyrfingr og stole på sin styrke; ham vil man kalde Heiðrek; han vil blive den mægtigste under himlen.*

12. *Jeg vier således (eder) døde mænd, at I aldrig skal finde ro: giv mig Anganty ud af højen Hjálmars bane, farlig for skjolde.*

13. *Jeg siger, at du, unge mø, ikke ligner mennesker, siden du flakker omkring mellem høje om natten, med indgravet spyd og med gotisk malm, med hjælm og med brynje foran højens dør.*

14. *Et menneske har jeg ment hidtil at være, før jeg søgte eders sal;*

sækja réðak :	þegar loga lægir
sel mér ór haugi	er ek lit yfir.
þanns hatar brynjur,	
dverga smíði;	17 (<i>Ang.</i>). Heimsks ert
dugira þér leyna.	Hervor
	hugar eigandi,
15 (<i>Ang.</i>). Liggr mér	er þú at augum
und herðum	i eld hrapar;
Hjálmars bani;	vilk heldr sverð þér
allr er útan	selja ór haugi,
eldi sveipinn;	mær en unga,
mei veik enga	mákat þér synja.
moldar hvergi,	
at þann hjör þori	18 (<i>Herv.</i>). Vel gerðir
i hendr nema.	þú,
	vikinga niðr,
16 (<i>Herv.</i>). Ek mun hirða	er seldir mér
ok i hendr nema	sverð ór haugi;
hvassan mæki,	betr þykkjumk nú
ef hafa mættak;	buðlungr hafa,
uggik eigi	en Nóregi
eld brennanda,	næðak þllum.

giv mig ud af højen den, som hader brynjer, dværgearbejdet; det nytter dig ikke at skjule den.

15. *Hjálmars bane ligger under mine skuldre; udvendig er den ild-
omsvøbt; ingensteds på jorden kender jeg en mæ, som vover at tage det
sværd i hånd.*

16. *Jeg vil bevare den og tage den i hånd, det hvasse sværd, hvis
jeg blot fik det; jeg frygter ikke brændende ild; flammen lægger sig, så
snart jeg ser hen over den.*

17. *Et dumt sind har du Hervor, siden du åbenlyst styrter dig i
ilden; hellere vil jeg give dig sværdet ud af højen, unge mæ, jeg kan ikke
nægte dig det.*

18. *Du gjorde vel, vikinge-ætling, da du gav mig sværdet ud af
højen; nu er jeg mere tilfreds, fyrste, end om jeg havde erobret hele Norge.*

heima í millum,
er mik umbhverfis
eldar brunnu.

IV.

Þess galt hon gedda
fyr Grafar ósi,
er Heiðrekr var veginn
und Harvaðafjöllum.

V.

1. Á kváðu Humla
Húnum ráða,
Gizur Gautum
Gotum Angantý,
Valdarr Dönum
en Völum Kiarr,
Alrekr enn frækni
enskri þjóðu.

2. Hlōðr var þar borinn
í Húnalandi,

saxi ok með sverði,
siðri brynju;
hljálmí bringreifðum,
hvössum mæki,
mari vel tòmum
á mork enni helgu.

3. Hlōðr reið austan
Heiðreks arfi;
kom hann at garði
þars Gotar byggðu,
á Árheima,
arfs at kveðja,
þar drakk Angantýr
erfi Heiðreks.

4. Segg fann úti
fyr sal háum,
ok siðförlan
siðan kvaddi:
Inn gakk þú seggr
í sal hávan,

IV. *Det måtte gedden undgælde for, foran Gravs munding, at Heiðrek blev dræbt under Harvaðafjældene.*

V. 1. *Fordum sagde man, at Humle rådede for Hunnerne, Gizur for Gøterne, Angantý for Gøterne, Valdarr for Danerne, men Kiarr for Valerne, Alrek den tapre for det engelske folk.*

2. *Hlōðr var født der i Humland med saks og med sværd og lang brynje, ringprydet (?) hjælm, hvast sværd, en vel tæmnet hest på den helige mark.*

3. *Hlōðr red østfra, Heiðreks søn; han kom til gårde, hvor Gøterne bode, til Aheim, for at kræve sin arv; der drak Angantý Heiðreks gravøl.*

4. *Han traf en mand udenfor den høje hal og hilste siden på den sildefarne (ham som var sent ude): Gå, mand, ind i den høje sal; bed Angantý at give mig svar (unde mig en samtale).*

bið mér Angantý andspjöll léa.	á bekk sitja; drekku Heiðreks hallar veigar
5. Hér er Hlōðr kominn Heiðreks arfi, bróðir þinn enn þōðskái; mikill er sá mōgr á mars baki, vill nú þjóðann við þik tala.	[fōður okkar fyrstir manna] vin ok mjōð, hvárts þér vildra þykkir. 8 (<i>Hlōðr</i>). Hafa vilk háltf alt, þats Heiðrekr átti, al ok af oddi, einum skatti, kú ok af kálfi, kvern þjótandi, þý ok af þræli ok þeira barni.
6. Rymr var í ranni, risu með gōðum; vildi hverr heyra, hvat Hlōðr mælti ok þats Angantýr andsvōr veitti.	9. Hris þat et mæra, er Myrkviðr heitir, grōf ena helgu, er stendr á Gotþjóðu,
7. Heill kom þú Hlōðr, Heiðreks arfi, bróðir minn gakk,	

5. Her er Hlōd kommen, Heiðreks sōn, din broder den krigerske; hōj er den mand til hest; fyrsten vil nu tale med dig.

6. Der opstod stōj i huset, de rejste sig med den ædelbårne; enhver vilde hōre, hvad Hlōd sagde og de svar, som Angantý gav.

7. Vær velkommen Hlōd, Heiðreks sōn, min broder, gå på bænk at sidde; lad os drikke i Heiðreks hal [for vor fader først af mœnd] vin og mjōd, hvad du synes bedst om.

8. Jeg vil have halvdelen af alt, hvad Heiðrek ejed, af syl og af od, én (?) skat, af ko og af kalv, af den susende kværn, af tærne og træ og deres barn.

9. Det herlige krat, som Mørkved hedder, den hellige grav, som står på Gotþjóð, den skinnende sten, som står på Danpsted, halvdelen af de hærlæder, som Heiðrek ejer [land og folk og lyse ringe].

stein þann enn fagra,
er stendr á stöðum
Danpar,
hálfar herváðir,
þærs Heiðrekr átti
[land ok lýði
ok ljósa bauga].

10. Bresta mun bróðir
en blikhvíta lind
ok margr gumi
í gras hniga
ok kaldr geirr
koma við annan
[ek mún Humlung
hálfan láta],
áðr ek Tyrfing
í tvau deila.

11. Ek mun bjóða þér
bjartar vigrar,
fé ok fjöld meiðma,
sem þik fremst tíðir,

tólf hundruð manna,
tólf hundruð mara,
tólf hundruð skálka
þeira er skjöld bera.

12. Manni gefk hverjum
mart at þiggja,
annat æðra
en hann áðr nyti,
mey gefk hverjum
manni at þiggja,
men spennik hverri
meyju at hálsi.

13. Munk þik sitjanda
silfri mæla
en ganganda
gulli steypa,
svát á vega alla
veldi baugar,
þriðjung Gotþjóðar,
því skalt einn ráða.

10. *Briste vil, broder, det skinnende hvide skjold og mangen en mand segne i græsset og det kolde spyd møde det andet [jeg vil lade Humlung deles], før jeg deler Tyrfing i to dele.*

11. *Jeg vil byde dig skinnende spyd, gods og en mængde kostbarheder, så mange du lyster; 1200 mænd, 1200 heste, 1200 tjenere, som bærer skjold.*

12. *Hver en mand giver jeg mange gaver, andre bedre ting end han før har nydt (ejet); en mø skænker jeg enhver som gave; en halsring spænder jeg om halsen på enhver mø.*

13. *Jeg vil måle dig siddende med sølv, og omgive dig gående med guld, så at ringe ruller til alle sider; en tredjedel af Gotþjóð — det skal du ene råde over.*

14 (*Gizurr*). Þetta er
þiggjanda
þýjar barni,
barni þýjar,
þótt sé borinn konungr,
þá hornungr
á haugi sat,
er ǫðlingar
arfi skiptu.

VI.

1 (*Humli*). Sitja skulum
i vetr
ok sælliga lifa,
drekka ok dæma
dýrar veigar,
kenna Húnum
hervápn búa,
þau er framliga
skulum framm bera.

2. Vel skulum þér Hlǫðr
herlið búa,

ok framliga
fylki týja,
tolf vetra mengi
ok tvævetrum fola,
svá skal Húna
her of samna.

VII.

1. (*Ormarr*). Skalk vist
riða

ok rǫnd bera
við Gota þjóðum
gunni at heyja.

2. Sunnan emk kominn
at segja spjöll þessi,
sviðin er ǫll en mæra
Myrkviðar heiðr,
drifin ǫll Gotþjóð
gumna blóði.

3. Mey veitk Heiðreks,
hilmis dóttur,

14. Dette er antageligt for en trælkvindes barn, et barn af en træl-
kvinde, selv om han er født som konge(søn); da sad den uægte fødte på
en høj, da fyrsterne delte arven.

VI. 1. Vi skal sidde (stille) i vinter og leve prægtig, tale med hin-
anden og drikke den herlige drik, lære Hunnerne at lave krigsvåben, som
vi vil djærvt bære frem.

2. Tilforladelig vil vi udruste mandskab for dig Hlöd, og hjælpe
fyrsten dygtig ved (fra og med) tolv år gammel skare og to år gamle
foler; således skal vi samle Hunnernes hær.

VII. 1. Tilvisse skal jeg ride og bære skjold med Goternes skarer
for at kæmpe.

2. Sydfra er jeg kommen at forkynde denne tidende: hele den her-

systur þína
signa til jarðar;
hafa Húnar
hána felda
ok marga aðra
yðra þegna.

þótt ek biðja
ok baugum kaupa,
er myni riða
ok rønd bera
ok þeim Húnum
herboð inna.

4. Léttari gerðisk at þøð
en við biðil ræða
eða í bekk at fara
at brúðar gangi.

7 (*Gizurr*) Ek mun þik
einkis

eyris krefja
né skjallanda
skarfs ór golli;
þó munk riða
ok rønd bera
Húna þjóðum
herstaf bjóða.

5 (*Ang*). Óbróðurla vart
leikin
en ágæta systir.
Mjok várum margir,
er mjøð drukkum;
nú erum vér færi
er fleiri skyldum.

8. Hvar skalk Húnum
hervig kenna?

6. Sék eigi mann
í mínu liði,

9 (*Ang*). Kendu at
Dylgju

lige Mørkvedshede er afsveden, hele Gotþjóð oversprøjtet med mændenes blod.

3. *Jeg ved, at Heidreks sø, kongens datter, din søster, er segnet til jorden; Hunnerne har fældet hende og mange andre af eders mænd.*

4. *Hurtigere var hun til kamp end til at tale med en bejler eller begive sig til bænken i brudegang.*

5. *Lidet broderlig blev du behandlet, min fortræffelige søster. Helt mange var vi, da vi drak mjød; nu er vi færre, da vi skulde være flere.*

6. *Jeg ser ingen sådan i mit mandskab, selv om jeg beder og tilbyder ringe, som vil ride og bære skjold og melde Hunnerne hærbud.*

7. *Jeg vil ikke kræve af dig en eneste øre eller en klingende småmønt af guld; dog vil jeg ride og bære skjold og byde Hunnerne krigsruner.*

ok at Dunheiði ok at þeim ǫllum Jassarfjöllum, þar opt Gotar gunni háðu ok fagran sigr frægir vágu.	ad hæ hvoriu“, láti Óðinn flein fljúga sem fyrir mælik. 12 (<i>Hloðr</i>). Takið þér Gizur Grýtingaliða, mann Angantýs kominn af Árheimum.
10 (<i>Gizurr</i>). Felmtr er yðru fylki, feigr er yðvarr vísi, gnæfar yðr gunnfani, gramr er yðr Óðinn.	13 (<i>Humli</i>). Eigi skulum vér árum spilla þeims fara einir saman, at riða erendi.
11. Býðk yðr at Dylgju ok at Dunheiði orrostu undir Jassarfjöllum, „hræse yður	14 (<i>Gizur</i>). Sex ein eru seggja fylki, i fylki hverju

8. *Hvor skal jeg mælde Hunnerne, at kampen skal stå?*

9. *Mæld, at den skal stå ved Dylgja og ved Dunhede og ved alle Jassarfjældene; dér har Goterne ofte kæmpet, og de berømte ofte vundet fager sejr.*

10. *Eders fylke er bange, eders konge er hjemfalden til døden, kampfanen vajer nu højt for eder; Odin er eder ond.*

11. *Jeg byder eder kamp ved Dylgja og ved Dunhede, en kamp ved Jassarfjældene, (forvansket); lade Odin sit spyd flyve, som jeg foreskriver (ønsker).*

12. *Tager Gizurr tilfange, Grytingers fælle, Angantys mand, kommen fra Aheim.*

13. *Ikke skal vi gøre senlebud skade, dem der kommer ene sammen, for at bringe budskab.*

14. *Kun seks er mændenes fylker, i hvert fylke er der 5000; i hvert tusinde er tretten hundreder, i ethvert hundrede strdobbelt talte mænd.*

fimm þúsundir,
í hverri þúsund
þrettán hundruð,
í hundraði hverju
halir fjórtaldir.

sem þik fremst tiddi;
nú hefr þú hvárki
hildar at gjöldum
ljósa bauga
né lands ekki.

15 (*Ang.*) Bauðk þér
bróðir
hasmir óskerðar,
fé ok fjöld meiðma

16. Bólvat er okr bróðir,
bani emk þinn orðinn,
þat mun æ uppi;
illr er dómr norna.

6. Af Hálfssaga.

I.

(*Alrekr*). Geirhildr
getta,
gott er þú þetta,
ef því annmarkar
engir fylgja;
ek sé hanga
á háum galga
són þinn kona
seldan Óðni.

II.

1 (*Hjörleifr*). Gakk frá
brunni,
gletskat við mik,
þræll herfiligr,
þíns innis til;
munk senda þér
sveiðanda spjót,
þats gyrja mun
of granar þínar.

15. *Jeg bød dig broder uskårede kostbarheder, gods og en mængde klenodier, så mange du lystede; nu får du til løn for kampen hverken lyse ringe eller nogen del af landet.*

16. *Ulykke var os beskåren, broder; din banemand er jeg bleven; det vil evig mindes; ond er nornernes dom.*

I. *Geirhild getta [kælenavn], dette er godt, hvis der ikke er knyttet dertil nogen lyde; (men) jeg ser din søn, kone, hænge i en høj galge, givet til Odin.*

II. 1. *Gå fra brønden hjem til dig, dril mig ikke, elendige træ!; jeg vil sende dig et svingende spyd, som skal smøre dine læber (med blod).*

<p>2 (<i>purs</i>). Veita gǫrla víf þitt konungr, hvat hnekkja mun hennar sælu; [mun ást sýna] óverðum þér Hildir Hjörleifi, halt nær loga.</p>	<p>vill danskr konungr dóttur hefna; hann hefr úti ótal skipa; býðr Hjörleifi hólmstefnu til. Varask vitr, ef vilt — vilk aptr í sæ.</p>
---	--

III.

(*Fjall*). Ek sé Hringju
haug of orpinn,
en Hera hníga
hvátinn spjóti;
sékk Hjörleifi
haptþönd snúin,
en Hreiðari
hoggvinn galga.

2. Sögu kannk segja
sonum Háleygja
vilgi góða,
ef vilið heyra;
hér ferr sunnan
Hogna dóttir
of drifin dreyra
frá Danmörku.

IV.

1 (*Marmennill*). Ek sé
lýsa
langt suðr í haf,

3. Hefr sér á hǫfði
hjálmm upp spentan,
herkuml harðligt,
Heðins of leika;
skamt mun sveinum,

2. Ikke fuldt véd din hustru konge, hvad der vil tilintgøre hendes lykke; Hild vil vise dig værdige Hjörleif sin kærlighed; styr nærmere til luen.

III. Jeg ser en høj opkastet for Hringja, men Here segne, gennem-boret af spydet; jeg ser bånd snøde til Hjörleif, men en galge hugget til Hreidar.

IV. 1. Jeg ser noget lysende langt syd på i havet; den danske konge vil hævn sin datter; han har et utal af skibe ude; han byder Hjörleif til holmstævne. Tag dig, klog som du er, iagt, hvis du vil. — Jeg vil tilbage i søen.

2. Jeg ved at fortælle Hålogernes sønner en lidet god fortælling, hvis I vil høre den: Her kommer sydfra Högnes datter blodbestænkt fra Danmark.

3. Hedins elskerinde har på sit hoved en opspændt hjælm, et barsk

sék þat sem er,
Hildar at biða
hér á ferli.

dregr mik engi
í degi síðan
maðr upp í skip
af marar-botnum.

4. Bresta mun baugrøst—
brá mér fyr augu,
of heruð hingat,
høggna mjök þegna,
hafa skal hverr drengr
hjörnjóts mörq spjót,
áðr komi mikil framm
málmhrið síðan.

V.
Mintisk Hreiðarr,
hvar Hera felduð;
vá vakðisk þar
fyr vestrðurum;
enn mun sinna
til sala þinna
byrsæl kona —
bið enn konungr.

5. Þó mun, ef þat er
satt,

þá fara illa;
hafa allir alkeypt
ár þás kómur vár.

VI.
1 (*Innsteinn*). Upp
mundum vér

6. Kalt vatn augum,
en kveitt tønnum,
lérept líki;
lát mik aptr í sæ;

allir ganga
skatna beztir
af skipum várum,
láta brenna
bragninga sveit,

hærmærke (= hjælm); mændene vil ikke længe behøve at vente på Hild færdes her; jeg ser det som det er.

4. *Briste vil skjoldet her omkring i herrederne, det viste sig for mine øjne, at mange mænd vil nedhugges; enhver af krigerens mænd skal have mange spyd, før der siden opstår en hidsig kamp.*

5. *Dog vil, hvis dette er sandt, det da gå ilde; alle vil da have fåt det dyrekøbt, såsnart det bliver vår.*

6. *Koldt vand (er bedst) for øjnene, kuldslåt for tænderne, lærred for legemet (liget?), lad mig komme i havet igen; ingen vil siden trække mig op på skibet fra havsens bund.*

V. *Hreidar mindedes, hvor I fældede Here; der opstod fare foran den vestlige dør; atter vil den held-rige kvinde komme til dine sale — vænt endnu konge.*

Ásmundar lið aldri týna.	4 (H.). Ásmundr hefir oss of vunnit margar tryggðir, sem menn vitu; munat góðr konungr ganga á sáttir, né gramr annan í griðum véla.
2 (Hálfr). Vér skulum hálfir herjar þessa sáttir sækja frá sæ neðan; Ásmundr hefir oss of boðna hringa rauða sem hafa viljum.	5 (Ist). Þér er orðinn Óðinn til gramr, er Ásmundi allvel trúir: hann mun alla oss of véla, nema þú viti viðsjár fáir.
3 (Ist). Séra þú allan Ásmundar hug, hefir fylkir sjá flærð í brjósti; myndir þengill, ef því réðim, mági þinum mjök litt trúa.	6 (H.). Æ lystir þik æðru at mæla, munat sá konungr

VI. 1. *Op vilde vi alle gå, dine bedste mænd, fra vore skibe, lade mændenes skare brænde inde og lade Ásmunds mænd miste livet.*

2. *Med halvdelen af denne hær skal vi fredeligt gå op nede fra havet; Ásmund har budt os røde ringe, så mange vi ønsker.*

3. *Du gennemskuer ikke Ásmunds hele sind; den fyrste har falskhed i bryst; du vilde, konge, hvis jeg måtte råde, meget lidt tro din svoger.*

4. *Ásmund har svoret os mange eder, som folk ved; en god konge vil ikke bryde fred og forlig, eller den ene konge svige den anden i fred.*

5. *Odin er bleven dig for vred, siden du tror Ásmund så godt; han vil svige os alle, medmindre du ved at undgå ulykken.*

6. *Altid har du lyst til at tale af frygt; den konge vil ikke bryde freden; guld og kostbarheder venter os dér, røde ringe fra hans gårde.*

sáttir rjúfa; gull eigum þar ok gørsimar, hringa rauða frá hans búum.	skjöldungs liði of skarar fjöllum.
7 (<i>Ist</i>). Hálf, dreymði mik, hygg at slíku, at logi léki of liði váru, ilt væri þar ór at leysask; hvat kveðr þú þengill þann draum vita?	9 (<i>Ist</i>). Enn dreymði mik þöru sinni, hugðak á þxlum elda brenna; gruna tekk nokkut at gott viti; hvat kveðr þú þengill þann draum vita?
8 (<i>H.</i>). Gefa munk hverjum hjálms ok brynju frækna drengja, er fylgja mér; þat mun at líta sem logi brenni	10 (<i>H.</i>). Hrynja of herðar þeims hamalt fylkja, grams verðungu, gyldar brynjur; þat mun á þxlum þörlings vinum ljóst at líta, sem logi brenni.
	11 (<i>Ist</i>). Þat dreymði mik þriðja sinni,

7. *Half, jeg drömte — tænk over sligt —, at der spilled flammer over vor hær, at det var vanskeligt at slippe ud deraf. Hvad siger du fyrste, at den dröm bebuder?*

8. *Jeg vil give enhver af de tapre svende, som følger mig, hjælm og brynje; det vil være at se til som om flamme lued over hovederne på kongens mænd.*

9. *Endnu drömte jeg anden gang, jeg så flammer brænde på mine skuldre, jeg begynder at ane, at det bebuder ikke noget godt; hvad siger du fyrste, at den dröm bebuder?*

10. *Forgylde brynjer falder ned over skuldrene på dem der svinefylker, på kongens hirdskare; det vil være lyst at se på skuldrene af kongens venner, som om flammer lued.*

11. *Det drömte jeg for tredje gang, at vi var komne ned i havdybet;*

at í kaf niðr
konnir værim,
eiga mun allstórt
umb at véla;
hvat kveðr þú þengill
þann draum vita?

12 (H.). Fulllangt er sjá
fiðlskapr talaðr,
vera kveðk ekki
undir sliku;
seg þú enga,
svát ek heyra,
drauma þína
í degi síðan.

13 (Ist). Hlýði Hrókar
ok herr konungs
orðum mínum,
Útsteinn þriði,
göngum allir
upp frá ströndu,

kunnum ekki
konungs mál of þat.

14 (Útsteinn). Konung
látum vér

keppinn ráða
fyrir í fólki
of farar várar;
hættum bróðir,
svát honum liki,
fjörvi okkru
með frömum visa.

15 (Ist). Hlitt hefir fylkir
í fõrum úti
mínum ráðum
mõrgu sinni,
nú kveðk engu,
er ek mæli,
hlýða vilja,
sízt higat kómum.

ikke vil vi få noget meget godt at have med at gøre; hvad siger du fyrste, at den drøm bebuder?

12. *Fuldlaenge har vi snakket om det tøjeri; jeg siger at sligt intet betyder, fortæl aldrig mere dine drømme nogen dag, så at jeg hører derpå.*

13. *Høre de to Hroker og kongens hær, Udsten den tredje, på mine ord: lad os alle gå op fra stranden; lad os ikke dædle kongens befaling om det.*

14. *Lad os lade den kraftige konge råde for vor færd i kampen(?); lad os broder vove vort liv med den tapre konge som han ønsker det.*

15. *Ofte har kongen benyttet mine råd ude på færd; nu siger jeg, at han ikke vil lytte til noget af hvad jeg siger, siden vi kom hertil.*

VII.

(Innsteinn).

1. Rýkr of hauka
i høll konungs;
ván er at drjúpi
vax af sǫxum;
mál er gulli
ok gersimum
hjálmmum skipta
með Hálf s rekkum.

2. Hins fýsik nú,
at Hálf vaki,
erut af eklu
eldar kyndir;
átt þú menbrjótr
mági þinum
grimmlunduðum
gjafar at launa.

3. Hrindum heilir
hallar þjóri;

nú taka súlur
i sundr þoka;
æ mun uppi,
meðan ǫld lifir,
Hálf s rekka fǫr
til hertoga.

4. Hart skulum ganga
ok hliða ekki;
verðr visa lið
vega með sǫxum;
þeir skulu sjálfir
á sér bera
blóðgar benjar,
áðr braki létti.

5. Snúizk snarlíga
snyrtidrengir
út ór eldi
með auðbrota;
engi er ýta
sás æ lifir;

VII. 1. *Det ryger omkring heltene i kongens hal; det er vænteligt, at vokset drypper (smelter) af sværdene; det er på tide at dele guld og kostbarheder og hjelme blandt Hálf s kæmper.*

2. *Det råder jeg nu til, at Hálf vækkes; sparsomt er ikke bálene tændte; du, gavmilde konge, har gaver at lönne din grumsindede svoger.*

3. *Velan, lad os støde hallens gavl om, nu begynder søjlerne at glide fra hinanden; altid vil mindes, medens menneskeheden lever. Hálf s kæmpers tog til hærføreren.*

4. *Lad os trænge kraftig frem og ikke vige; kongens mænd må kæmpe med sværd; de vil selv bære blodrige sår på deres legemer, før tummelen er ude.*

5. *De udmærkede mænd bryde rask ud af ilden med den gavmilde fyrste; ingen lever evig; manden (jeg) vil ikke ængstes for døden.*

munat baugbroti
við bana kviða.

6. Hér sák alla
einum fylgja
jafnrøskliga
þölings syni;
hittumk heilir,
þás heðan liðum;
erat léttara
líf en dauði.

7. Hrókr er fallinn
með hertoga
frækn at fótum
fólks oddvita;
eigum Óðni
ilt at gjalda,
er slikan konung
sigri rænti.

8. Ek hefi úti
átján sumur

fylgt fullhuga
flein at rjóða;
skalkat annan
eiga dróttin
gunnar gjarnan,
né gamall verða.

9. Hér mun Innsteinn
at jörð hniga,
horskr at hofði
hers oddvita;
þat munu seggir
at sögum gerva,
at Hálf konungr
hlæjandi dó.

VIII.

1 (*Útst.*). Hitt hlægir mik
helzt í máli,
munat Ásmundi
öll vá sofa;
þrír eru fallnir
af því liði

6. Her har jeg set alle følge lige tappert én kongesøn; vel mødt igen, når vi herfra drager; livet er ikke lettere end døden.

7. Hrok er falden med hærføreren tapper ved kriger-ansførerens fødder; ondt har vi Odin at takke for, han som berøvede en sådan konge sejren.

8. Jeg har fulgt den fuldtmodige mand atten somre for at rødfarve spydet; jeg skal ikke have nogen anden kamplysten høvding eller blive gammel.

9. Her vil Insten segne til jorden, klog ved hærens førers hoved; det vil man gøre til genstand for fortællinger, at Half konge døde smilende

VIII. 1. Det glæder mig mest i sagen: at ikke vil al fare sove for Asmund; tre, sønner af Ønef, er faldne af den skare, men én lever endnu.

Eynefs synir, en einn lifir.	4 (<i>Útst.</i>). Sigrs væntik mér
2 (<i>samme</i>). Upp skulum risa, út skulum ganga, ok ramligar randir knýja; hygg við hjálmum hingat komnar til Danmarkar dísir várar.	sýnu betra en Úlfr vili æskja Steini; yðr mun snimma at sverðtogi hauss of hoggvinn en háls roðinn.
3. (<i>Úlfr</i>). Yðr munu dauðar dísir allar, heill kveðk horfna frá Hálf s rekkum; dreymðak i morgin, at megir várir øfri yrði, hvars ér mættizk.	5 (<i>Ú.</i>). Munu Úlfs synir øfri verða, Oddr ok Örnólfr, Áti enn svartí, Börkr ok Brynjólfr, Búi, Harðskafi, Rauðr enn rammi, ef reynir til.
	6 (<i>Útst.</i>). Myndit Steini né Stara pykkja ógn at etja

2. *Lad os stå op og gå ud og knuge de stærke skjolde; jeg tror, at vore dísir (heldgudinder) er komne hjælmede her til Danmark.*

3. *Alle dísir er døde for eder; al lykke er forsvundet fra Hálf s kæmper; jeg drömte imorges, at vore mænd gik af med sejren, hvor I så end mødtes.*

4. *En betydelig bedre sejr vænter jeg mig end den som Ulf kunde ønske Sten (mig); hurtig vil eders hoved blive hugget i kampen og eders hals rødfarvet i blod.*

5. *Ulfs sønner vil sejre, Odd og Örnolf, Áte den sorte, Börk og Brynjölf, Bo, Hårdskafe, Rød den stærke, hvis du prøver.*

6. *Ikke vilde det være frygt for Sten eller Stare at kæmpe med Úlfs sønner; ti ikke var det en vanskelig sag for min broder at kvæle en snavs karls hovmod.*

við Úlfs sonu,
þvítt ekki var
várum bróður
fyrir dritmenni
dramb at setja.

7. Þóttit Hrókum
né Hálfðani
raun at berjask
við ragmenni,
þás vér fjórir
falla létum
átta jarla
fyr andnesi.

8. Fari Úlfs synir
út at berjask,
átta drengir
við eitt höfuð,
mun eigi stökkva,
þótt Steinn hafi
færa nokkut
í flokki lið.

9. Hálfur dreymði mik
hvetti at berðumk,
kvazk mér frækn konungr
fylgja skyldu;
hefr mér gramr verit
góðr i draumi,
hvars orrostu
eiga skyldim.

10. Nú emk inn komim
Úlfi at segja,
at hans synir
höggvir liggja;
nú fari, Eysteinn,
ef ér vilið,
fleiri at freista
við fleina við.

11 (*Eysteinn*). Sjálft mun
letja
sliks at freista,
Hálfs eru rekkar
hverjum meiri;

7. Ikke fandt Hrokerne eller Halfdan det at være en hård prøve at kæmpe med feje mænd; dengang da vi fire lod otte jarler falde foran næsset.

8. Lad Ulfs sønner gå ud at kæmpe, otte mænd med ét hoved (mig); Sten vil ej flygte, selv om han har noget mindre mandskab med sig.

9. Jeg drømte, at Half opmuntrede mig til at kæmpe; den tapre konge sagde, at han vilde følge mig, — kongen har været mig god i drømme —, hvor vi så end skulde have en kamp.

10. Nu er jeg kommen ind for at møde Ulf, at hans sønner ligger hugne; lad nu, Østen, hvis I vil, endnu flere komme for at forsøge sig mod krigeren (mig).

11. Det vil af sig selv forbyde sig at forsøge sligt; Halfs kæmper

þik veitk manna
miklu fremstan,
einn snjallastan,
er átta vátt.

siz mik í æsku
Óðinn framði.

IX.

(Hrókr).

12 (*Útst.*). Alla myndak
Eysteins liða
sverði beita,
at sǫmu bófi,
ef mér þarfar
þess verks sæjak
eða ilt með oss
áðr of væri.

1. Nú mun segja
sonr Hámundar,
hvert eðli var
okkart bræðra;
var minn faðir
miklu fremri,
haukr gǫrr at hug,
en Haki yðvarr.

13. Magni fýsit
við mik deila,
því mér ungum
var aldr skapaðr;
ek hef hjarta
hart í brjósti,

2. Vildi engi
við Vífil jafnask,
þótt Hámundar
hjarðar gætti;
sák engan þann
svína-hirði

overgår alle andre; dig ved jeg er den aller ypperste af mænd, ene den modigste, du som dræbte otte.

12. *Alle Østens mænd vilde jeg på samme måde lade sværdet bide, hvis jeg så havde grund dertil, eller hvis der i forvejen var ufred mellem os.*

13. *Ingen skulde lyste at prøve styrke med mig, ti der blev mig ung levetid beskåren; jeg har et hårdt hjerte i brystet, siden Odin gav mig dygtighed i min ungdom.*

IX. 1. *Nu vil Hámunds sǫn sige, hvorledes vi brædre var i karakter; min fader, en fuldkommen hǫg i mod, var langt ypperligere end eders, Hake.*

2. *Ingen vilde måle sig med Vífil, selv om han kun vogtede Hámunds hjord; jeg har ingen svinehyrde set, der var mere modløs end Hedins sǫn.*

huglausari en Heðins arfa.	hafðit hilmir hlifskjöld fyrir sér; finnr engi maðr, þótt fari víða, hæfra hjarta ok hugprúðara.
3. Mín var æfi miklu æðri, þás vér Hálf horskum fylgðum; bárum allir eitt ráð saman ok herjuðum hvert land yfir.	6. Mæla virðar, þeirs vítu eigi, at Hálf framí heimsku sætti; kann eigi sá konung háleyskan, er heimsku-þrótt honum eignaði.
4. Höfðum allir haukmanna lund, hvars fróðhugaðr frama kostaði; gengum í gögnum með grá hjálma fullstórir öll folklönd niu.	7. Baðat við dauða drengi kviða né æðru-orð ekki mæla, engi skyldi jöfri fylgja,
5. Hálf sák höggva höndum báðum,	

3. *Mit liv var langt bedre, da vi fulgte den kloge Half; vi var alle enige i råd og fór hærgende over hvert et land.*

4. *Vi havde alle høgmænds sind, hvor end den kyndige prøvede sin dygtighed; vi trængte fuldstore med grå hjelme gennem hele 9 folklande.*

5. *Jeg så Half hugge med bægge hænder; fyrsten holdt ikke et værneshjöld foran sig; ingen finder, selv om han farer videnom, et bedre og modigere hjerte.*

6. *De mænd, som ikke ved besked, siger, at Halfs tapperhed var dumhed; men den kender ej den håløgske konge, som tilkendte ham dumdristighed.*

7. *Han forbød mændene at ængstes for døden, eller at tale frygtens ord; ingen måtte følge kongen, medmindre han vilde dele hans skæbne.*

nema forlögum
fylkis heldi.

8. Skyldit stynja,
þótt stór hlyti
sár í sóknum,
siklings vinir,
né benjar sér
binda láta,
áðr annars dags
jafnlengð kæmi.

9. Baðat hann í her
hapt of græta
né manns konu
mein at vinna;
mey bað hverja
mundi kaupa,
föguru gulli,
at fýður ráði.

10. Várut svá margir
menn á skeiðum,

at á flótta vér
fyrrí heldim,
þótt miklu lið
minna hefðim,
svát ellifu
einum gegndi.

11. Høfðum allir
enn øfra hlut,
hvars Hildar él
hlifar knúði;
einn víska ek
jafnsnjallan gram
Sigurð konung
at solum Gjúka.

12. Margir váru
menn á skeiðum
góðir ok fræknir
með gram sjölfum,
Børkr ok Brynjólfr,
Bølverkr, Haki,

8. *De skulde ej stönne, fyrstens venner, uagtet de fik svære sår i kampen, heller ikke forbinde deres sår, før end til samme tid dagen efter.*

9. *Han forbød at bringe den fangne i hæren til at græde og at gøre nogen mands kone mén; han bød, at man skulde købe hver mø for brudepenge, for skinnende guld, med hendes faders råd.*

10. *Der var aldrig så mange mænd på skibene, at vi først tog flugten, selv om vi havde langt mindre mandskab, således at der var elleve mod én.*

11. *Vi havde alle (altid?) sejr, hvor som helst kampen knugede skjoldene; kun én kendte jeg ligeså modig som fyrsten, (nemlig) kong Sigurd i Gjúkes sale.*

12. *Der var mange gode og tapre mænd på skibene foruden kongen selv; Børk og Brynjolf, Bølverk, Hake, Egill og Erling, Aslaks sønner.*

Egill ok Erlingr Ásláks synir.	báðir fræknir buðlungs vinir; fáir myndi þeim fylkis rekkum hæfri þykkja ór Haka veldi.
13. Bezt váru mér manna hugðir Hrókr bróðir minn ok Hálf konungr, Styrr ok Steinarr, sterkir báðir, snarráðir menn, synir Gunnlaðar.	16. Hvergi þóttak í því liði opt aukvisi ættar minnar; mik kváðu þeir mann snarpastan, þvit hverr þóðrum hróðrs leitaði.
14. Hringr ok Hálfðan haukar báðir, réttir dómendr, [Dana þjóðar] Dagr enn þrúði, Stari ok Steingrímur Styrr ok Gauti; finnr þú aldri friðri drengi.	17. Vé bar Vémundr, er vega þorði, Bárðr ok Bersi, fyr buðlungi; fylkði sinu sá framligast lofðungur liði, meðan lifa mátti.
15. Valr ok Haukr í vikingu,	

13. *Mine bedste venner var min broder Hrok og kong Half, Styr og Steinar, stærke bægge, snarrådige mænd, Gunlöds sønner.*

14. *Hring og Halfðan, bægge høge, rette dommere, Dag hin prude, Stare og Stengrim, Styr og Gøte; aldrig vil man finde prægtigere svende.*

15. *Val og Høk på vikingetog, bægge tapre kongens venner; kun få af Hakes rige vilde tykkes dygtigere end disse kongens mænd.*

16. *Ingensteds ansås jeg ofte (o: Aldrig ansås jeg) i den skare at stå under min slægt som en vanartet; de sagde, at jeg var meget rask; ti den ene søgte den andens hæder.*

17. *Vémund, som turde kæmpe, bar mærket frem foran kongen, Bárð og Berse (ligeledes); den konge fylkede taprest sit mandskab, så længe han levede.*

<p>18. Naut eigi svá
aldrs sem skyldi
frækn landreki
við frama dáðir;
tólf vetra nam
tyggi at herja,
þá var þengill
þritøgr er dó.</p> <p>19. Slikt kennir mér
at sofa litit
marga grimu
ok mjök vaka,
er bróðir minn
brenna skyldi
kvíkr í eldi
með konungs rekkum.</p> <p>20. Sá hefr dagr of mik
daprastr komit
miklu í heimi,
svát menn viti;</p> | <p>una þykkjumk vér
aldri síðan,
at fylgja máttuma
frændum hollum.</p> <p>21. Alls myndi mér
angrs léttara,
ef Hálf konungs
hefna mættak,
svát Ásmundi
eggfránum hjör,
hana baugbrjóts,
brjóst raufaðak.</p> <p>22. Hefnt mun verða
Hálfs ens frækna,
þvít gofgan gram
í griðum véltu;
olli morði
ok mannskaða
Ásmundr konungr
illu heilli.</p> |
|---|---|

18. Den tapre konge nød ikke et så langt liv, som han burde, så tapre gerninger som han udøvede; tolv år gammel tog fyrsten til at hæрге; da var fyrsten tredve år, da han døde.

19. Slikt lærer mig ikke at sove ret meget mangen en nat, men våge ofte, det at min broder skulde brænde levende i bålet med kongens mænd.

20. Det er den allersørgeligste dag på jorden, som jeg har oplevet, således at nogen ved; aldrig tror jeg, at jeg forvinder det, at jeg ikke måtte følge mine hulde frænder.

21. Al sorg vilde jeg være befriet for, dersom jeg kunde hævne kong Half, så at jeg med det ægskarpe sværd kunde gennembore brystet på Asmund, fyrstens banemand.

22. Half den tapre skal blive hævnet, ti de sveg den ædle konge mod tro og love; kong Asmund voldte hans død og mandetabet, til al ulykke.

<p>23. Þá mun reyna
ok raun gefa,
ef vit Sveinn komum
saman i rómu,
hvárir i vígi
verða hæfri
Hámundar burr
eða Haka þegnar.</p> <p>24. Segik svá kveðit
snotru vífi,
at Brynhildar
biðja myndak,
ef vita þættumk,
at vildi hún
Hróki unna
Hámundar bur.</p> <p>25. Ván væri mér
vittra manna,
snarpra seggja,
ef saman ættim;</p> | <p>fankat ek mey
margsvinnari
hvergi landa
en Haka dóttur.</p> <p>26. Fann ek aldri,
þó hefð farit víða,
hugþekkri mey,
en Haka dóttur;
hón er at öllu
sem ek æskja mun
— — — —
— — — —</p> <p>27. Hér þykkik nú
i Haka veldi
hornungr vera
hverrar þjóðar;
allir eigu
innar sitja
hálfargir menn
en Hálfis rekkar.</p> |
|--|---|

23. *Da vil det prøves og afgøres, dersom jeg og Sven mødes i kamp, hvem der bliver dygtigst i kampen, Håmunds søn eller Hakes mænd.*

24. *Jeg siger så den kloge kvinde, at jeg vilde bejle til Brynhild, hvis jeg mente at vide, at hun vilde elske Hrok, Håmunds søn.*

25. *Vænte jeg kunde vise mænd, raske svende, hvis vi to avlede dem sammen; ingensteds på jorden har jeg truffet en så klog mø som Hakes datter.*

26. *Aldrig har jeg truffet, dog har jeg faret viden om, en mø, jeg tykkes bedre om, end Hakes datter; hun er i alt således som jeg vil ønske mig — — —*

27. *Her i Hakes rige anses jeg nu for at være en, som alle kan jage i krogen; alle andre, halvkvindeagtige mænd, får lov til at sidde længere inde end Halfs kæmper.*

7. Af Friðþjófs saga ens frækna.

I.

1 (*Friðþj.*). Þat munk segja
 seggjum várum,
 at gørla mun
 farit gamanferðum;
 skulu eigi skatnar
 til skips fara,
 nú eru blæjur
 á blik komnar.

2. Synda létk ór Sogni,
 en snót mjaðar neytti,
 bræddan byrjar sóta,
 í Baldrshaga miðjum;
 nú tekr hregg at herða.
 hafi dag brúðir góðan
 þærs oss vilja unna,
 þótt Elliða fylli.

3. Mjök tekr sær at svella,
 svá er nú drepit skýjum,
 ráða galdrar gamlir,
 er gjálfr ór stað færir;
 eigi skalk við ægi
 í ofviðri berjask;
 latum Sólundir seggjum
 svellvifiðar hlífa.

4. Þat var forðum
 á Framnesi,
 rørak opt á vit
 Ingibjargar;
 nú skalk sigla
 í svölu veðri,
 lata létt und mér
 loqdýr bruna.

I. 1. *Det vil jeg siige mine mænd, at det nu er helt ude med gammensrejser; de skal ikke gå ned til skibet; nu er lagner komne ud for at bleges.*

2. *Jeg lod det tjærede skib svømme ud af Sogn, men kvinden nød mjöd midt i Baldrshage; nu begynder stormen at tage til; gid de kvinder (den kvinde), som vil elske os (mig), måtte have en lykkelig dag, selv om Elliða skulde fylðes.*

3. *Stærkt begynder havet at svulme; således hænger skyerne ned (faretruende); gamle galdre volder nu det, at havet bevæges stærkt; ikke skal jeg kæmpe med havet i den stærke storm; lad os lade Sulendærne, ombruste af det iskolde hav, beskytte mændene.*

4. *Det var fordums på Framnes, ofte rode jeg for at besøge Ingeborg; nu skal jeg sejle i koldt vejr, lade de lette skibe fare frem med mig.*

5. *Ikke kan man mere se Alden, — vi, fyrstens tapre mænd er*

5. Eigi sér til Alda,
erum út á brim komnir
frægir fylkis drengir,
fyr gerningaveðri,
ok standa nú allir,
eru Sólundir horfnar,
átján menn i austri,
er Elliða verja.
6. Helgi veldr at hrannir
hrimfaxesaðar vaxa;
erat sem hjarta brúði
i Baldrshaga kyssim;
ólíkt mun mér unna
Ingibjörg eða þengill,
heldr vilda ek hennar
hæfi at minni gæfu.
7. Eigi sér til Alda,
erum vestr i haf komnir;
- allr þykkir mér ægir
sem eimyrju hræri;
hrynja hávar báru,
haug verpa svanteigar,
nú er Elliði orpinn
i þrðugri báru.
8. Mjök drekkur á mik,
mær mun klækna,
ef ek skal sökkuva
i svana-brekku;
austr er orðinn
i Elliða;
þó lá blæja
á blíki nökkur.
- 9 (*Björn*). Erat sem ekkja
austr á þik drekki
hjört, haugvarið,
biði vel fara;

komne ud på havet — på grund af heksevejret; og nu står vi alle 18 mænd og øser, vi som værger Ellide (mod at synke); Sulendørne er forsvundne.

6. *Helge volder, at de rimmankede bølger bliver store; det er noget andet end at kysse de lyse kvinder i Baldershage; ulige vil Ingeborgs og fyrstens kærlighed til mig være; heller vilde jeg, at hendes bidrog til min lykke.*

7. *Ikke kan man se Alden; vi er komne vesterud i havet; hele søen synes mig at være, som om man rørte i glæder; de høje bølger styrter, havet opkaster (bølge)dynger; nu er Ellide begravet i en høj styrtesø.*

8. *I høj grad styrter søen ind over mig; mænd vil sørge, hvis jeg skal synke i svanelandet (havet); det er blevet øsning i Ellide; mange lagner lå til blegning (derfor traf F. ikke Ingeborg).*

9. *Det er ikke som om en lys, ringprydet kvinde drikker dig til østerpå og ønsker dig en god rejse; mine øjne er salte, jeg sidder nok ikke i et (behageligt) bad, mine armes kraft svigter; det bider mig i øjnene.*

sólt eru augu, sitkak í laugu, bilar styrk arma, bitr mér í hvarma.	en annarr mun Ingibjargar.
10 (<i>Asmundr</i>). Þá varð svarf of siglu, er sær of mér gnúði, ek varð einn við átta innan borðs at vinna; dælla er til dyngju dagverð konum færa en Elliða at ausa á þröugri báru.	12. Þess hefk gangs of goldit, gekk mér en þér eigi við ambáttir átta Ingibjörg at þingi; saman höfum brenda bauga í Baldrshaga lagða; var þá vilgi fjarri vörðr Halfdanar jarða.
11 (<i>Frþj</i>). Satk á bólstri í Baldrshaga, kvaðk hvað kunnak fyr konungs dóttur; nú skal Ránar raunbeð troða,	13. Brustu báðir hálsar í báru hafs stórri; sukku sveinar fjórir í sæ enn ógrunna. 13 b. Nú hefr fjórum of farit várum lög: lagsmönnum,

10. Der blev stærk tummel omkring masten, da seen bruste omkring mig, ene måtte jeg arbejde mod otte ombord; lettere er det at bringe davre til kvinderne i deres fruerstue end at øse Ellide på de højeølger.

11. Jeg sad på hynder i Baldershage; jeg sang hvad jeg kunde for kongedatteren; nu skal vi betræde Rans tunge leje, og en anden vil bestige Ingeborgs.

12. Den gang har jeg måttet undgælde for; Ingeborg gik med otte tierner til møde med mig, men ikke med dig; vi har lagt sammen brændte ringe i Baldershage; da var bevogteren af Halfdåns jorder (Hølge?) langt borte.

13. Bøge (skibs)halsene brast i den store havbølge: fire svende sank i det dybe hav.

13 b. Nu har seen slugt fire af vore fæller, som burde have levet; men Rán, den usædelige kvinde, sørger for bæk og seng til de raske mænd.

þeims lifa skyldu,
en Rán gætir
röskum drengjum
siðlaus kona
sess ok rekkju.

14. Þann skal bring of
hoggva

er Halfdanar átti,
áðr oss tapi ægir,
auðigr faðir, rauðan;
sjá skal gull á gestum,
ef gistingar þurfum,
þat dugir rausnar-rekkum,
í Ránar sal miðjum.

15. Sék tröllkonur
tvær á báru,
þær hefr Helgi
hingat sendar;
þeim skal sníða
sundr í miðju
hrygg Elliði,
áðr af hafi skriði.

16. Heill Elliði,
hlaup á báru,
brjót í tröllkonum
tennr ok enni,
kinnr ok kjálka
í konu vándri,
fót eða báða
í flagði þessu.

17. Ek bar átta
til eldstóar
dæsta drengi
í drifaveðri;
nú hefk segli
á sand komit,
erat hafs-megin
hægt at reyna.

18. Þurfut drengir
dauða kviða;
veri þjóðglaðir
þagnar mínir;
þat mun verða,
ef vitu draumar,

14. Den røde ring skal hugges itu, som Halfdans rige fader har
ejet, før end havet tilintetgør os; man skal kunne se guld på gæsterne
midt i Rans sal, hvis vi trænger der til gæsteophold; det sømmer sig for
kraftige mænd.

15. Jeg ser to trolkvinder på bølgen; dem har Helge sendt hid;
Ellide skal skære deres ryg midt over, før den skrider af havet.

16. Hil dig Ellide, løb ind på bølgen, knæk i trolkvinderne tænder
og pande, kinder og kæber i den onde kvinde, det ene ben eller bægge i
denne trol.

17. Jeg har båret til ilåstedet otte svende, udmattede af skumsprøjtets
uvejr; nu har jeg fåt sejlet op på stranden; havets kraft er ikke let
at prøve.

at ek eiga mun Ingibjörgu.		gangfögr kona horn hválfanda, hefk af drukkit; menn sék á mar, þás munu þurfa hreggmóðir liðs, áðr höfn taki.
19 (<i>Hallvarðr</i>). Erat á skála	skjól at drekka vestrvikingi, sem vera inni; eru hraustari þeirs hlunngota drengir ausa í drifaveðri.	22 (<i>Frþj.</i>). Ér munuð eigi oss of kúga æðrufullir eyjarskeggjar; heldr munk ganga en griða biðja einn til ógnar við yðr tíu.
20 (<i>samme</i>). Sex sék ausa en sjau róa dæsta drengi í drifaveðri; er gunnhvótum glikti í stafni Friðþjóf, er frammi felli við árar.		23 (<i>Björn</i>). Jósum, en yfir gekk úrsvöl bára, teitir á tvau borð tíu dægr ok átta; þat var kynfylgja
21 (<i>samme</i>). Tak þú af golfi		

18. *Mændene behøver ikke at frygte døden; mine mænd kan være højlig glade; det vil ske, hvis drømmene ved besked, at jeg vil ægte Ingeborg.*

19. *Der er ikke læ på skålen til at drikke for en vesterviking som der inde; taprere er de, som i skumsprøjtets uvejr øser skibet.*

20. *Jeg ser seks øse, men syv ró, udmattede mænd i skumsprøjtet; det ligner den kamprasker Fridtjof i stavnen, når han falder forover ved åretagene.*

21. *Tag du, gangskønne kvinde der på gulvet, mod det omvendte horn; jeg har tømt det; jeg ser mænd på søen, de som, udmattede af stormen, vil trænge til hjælp, før de når i havn.*

22. *I, frygtsomme, øboere, vil ikke kunne kær os; hellere vil jeg gå end bede om fred ene til kamp med eder ti.*

kænna drengja,
hversu vér fórum
með Friðþjófi.

24 (*Friþj.*). Drukkum
forðum

á Framnesi
fræknir drengir
með fõður mínum;
nú sék brendan
bæ þann vera,
ák qðlingum
ilt at gjalda.

25. Einn munk ganga
upp frá strõndu;
þarf litit lið
lofða at finna;
verpið eldi
i jõfra bæ,

ef ek eigi kóm
aptr at kveldi.

26. Tak við skatti,
skatna dróttinn,
fremstum tønnum,
nema frammar beiðir;
silfr er á botni
belgjar niðri,
sem Björn hõfum
báðir ráðit.

27. Helgi varð fyr hõggvi,
hraut sjõðr á nef kauða,
hné Hálfðanar hlýri
ór háseti miðju;
þar varð Baldr at brenna,
en haugi ek áðr náða,
síðan frá eldi ok usla
ódeigr dró ek bjúga.

23. *Vi øste. medens den svalkolde bølge slog over os, glade på bægge sider i 18 dage og nætter; det var de modige mænds slægtsnatur, hvorledes vi fulgte Fridtjof.*

24. *Vi drak fordums på Framnes, tapre svende, hos min fader; nu ser jeg, at den gård er brændt; jeg har fyrsterne ondt at gengælde.*

25. *Ene vil jeg gå op fra stranden; jeg behøver ikke meget mand skab for at træffe fyrsterne; lægger ild i kongernes gård, hvis jeg ikke vender tilbage i aften.*

26. *Tag mod skatten, mænds fyrste, med de forreste tænder, medmindre du ønsker det skal ske endnu mere eftertrykkelig; der er sølv på bunden af skindposen, således som Björn og jeg har indrettet det.*

27. *Helge blev genstand for slag, pungen ramte uslingens næse; Hálfðans broder faldt midt ned af højsædet; der måtte Baldr brænde, men ringen nåde jeg først; siden slæbte jeg ufej den krumbøjede kvinde fra ilden og flammeødelæggelsen.*

<p>28. Stundum vér til
strandar,
stórt ráðum vér síðan,
þvíit blár logi baukar
í Baldrshaga miðjum.</p> <p>29. Hafa skalk baug
ór brúðar höndum
ór sumlhúsi
seima meiða,
sá er hugr á mér
af hring digrum,
verðr þeim er varðar
viðr lítilmagna.</p> <p>30. Ganga fórk frá garði
gramr skjöldunga tveggja,
at illsoqlum ættak
enn at vinna hefndir;
nær var ek gerðu Gunni</p> | <p>við gistingar fundinn,
hrakði mik frá húsi
heldr meira en skyldi.</p> <p>31. Kystak unga
Ingibjörgu
Bela dóttur
í Baldrshaga;
svá skulu árar
á Elliða
báðar brotna
sem bogi Helga.</p> <p>32. Sigldum vér ór Sogni,
svá fórum vér næstum,
þá lék eldr et øfra
í óðali váru;
nú tekr bál at brenna
í Baldrshaga miðjum;</p> |
|--|---|

28. *Lad os skynde os ned til stranden, siden vil vi foretage store gerninger, ti den blå flamme knitrer midt i Baldershage.*

29. *Jeg vil have ringen fra kvindens arm ud af mændenes drikke-lagshus; det sind (lyst) har jeg på grund af den digre ring; den, der vil forholde mig den, har for svage kræfter dertil.*

30. *Jeg tog vred til at gå bort fra de to kongers gård, at jeg endnu burde tage hævn over den ilde-talende (?; teksten her er meget usikker); jeg blev funden (opholdt mig) nær ved kvinden, da jeg gæstede hende; jeg blev drevet bort fra hendes hus mere end det burde være.*

31. *Jeg kyssede den unge Ingeborg, Beles datter, i Baldershage; så skal årerne knække på Ellide bægge to som Helges bue.*

32. *Vi sejlede ud af Sogn, således sejlede vi sidst, (at) da spillede flammerne højt over vort odel; nu begynder bål at brænde midt i Baldershage; derfor vil jeg blive tilvisse kaldt en varg (fredløs), det ved jeg vil ske.*

því munk vargr at vísu,
veitk þat munu, heitinn.

[en Herþjófr er ekkjur grættak,
Geirþjófr er ek gafflokum

fleygðak,

Gunnþjófr er ek gekk at fylki,
Eypþjófr er ek útsker rænta,
Helþjófrer ek henta smábörnum]

II.

1. Mankat hýrra
en hugazræður
Bela dóttur
i Baldrshaga;
því skalk hitta
Hring at máli,
hversu fylkir
fagnar greppi.

. . . . þás ek var
æðri mǫnnum;
nú hefk sveimat
með saltkǫrlum
hjálp þurfandi,
áðr ek hingat kom.

2. Vildak kjósa
konung i helju
en unga mér
Ingibjörgu,
drykkju mikla,
drengi káta,
en Elliða
uppi á hlunnum.

4. Nú skal þér of þakka,
þú hefr þrúðliga veitta,
búinn er greppr at ganga,
gisting ara nisti;
ek man Ingibjörgu,
æ meðan lifum bæði;
hon siti heil, en hljótum
hnoss fyr koss at senda.

3. Þá hétk Valþjófr,
er fǫrk með vikingum,

5. Bú, Hringr konungr,
heill ok lengi,

II. 1. *Intet husker jeg glædere end de fortrolige samtaler med Beles datter i Baldershage; derfor vil jeg træffe Ring i tale (og se), hvorledes fyrsten modtager manden (mig).*

2. *Jeg vilde ønske kongen til Hel og at den unge Ingeborg var min, vældigt drikkelag, muntre drenge, og Ellide på rullestokke.*

3. *Da hed jeg Valtýv, da jeg fór om með vikingar [Hærtýv, da jeg bedrøvede kvinder, Spydtýv, da jeg skød gavlakker, Kamptýv, da jeg gik i fylking, Øtýv, da jeg plyndrede udkær, Heltyv, da jeg smed småbørn] . . . , da jeg var over andre mænd; nu har jeg (en stund) flakket om blandt saltbrændere, trængende til hjælp, før jeg kom hid.*

4. *Nu vil jeg takke krigeren for det gæsteophold; du har ydet mig det herligt; nu er jeg rejsefærdig; jeg husker Ingeborg så længe vi bægge*

æztr ǫðlinga und Ymis hausi; gæt, visi, vel vifs ok landa; skulum vit Ingibjörg aldri finnask.	vist betr en þik of varir sjálfan.
6 (<i>Hringr</i>). Far eigi svá Friðþjófr heðan, dýrastr drengja, í dǫprum hug; þér munk gjalda þinar hnossir	7 (<i>Hringr</i>). Gefk þér fræknum, Friðþjófr, konu ok alla með eigu mína. (<i>Friðþj.</i>) Munk þær gjafar þiggja eigi, nema frægr hafir fjorsótt tekit.

8. Af Ketill hængs saga.

I.	með oss vera;
1 (<i>Brúni</i>). Heill kom þú Hængr,	þér munk fastna, nema fyrir-látir,
hér skalt þiggja ok í allan vetr	dóttur mína, áðr dagr komi.

lever; måtte nun være lykkelig, men jeg må sende hende en kostbarhed (ringen) i stedet for kys.

5. Bo, kong Ring, rask og længe, ypperst af fyrster under himlen, vogt godt, konge, viv og lande; jeg og Ingeborg vil aldrig (mere) mødes.

6. Rejs ikke så herfra Fridtjof, herligst af mænd, med bedrøvet sind; dig vil jeg lønne dine kostbarheder tilvisse bedre end du selv venter.

7. Jeg giver dig, tapre Fridtjof, min hustru og dermed alt mit eje. — De gaver vil jeg ikke modtage, medmindre du, berømte fyrste, har fát helset.

I. 1. Vær velkommen Høng; her skal du modtage ophold og være hos os hele vinteren; dig vil jeg give min datter, för det bliver dag, medmindre du vrager hende.

2. Her vil jeg modtage ophold — jeg tror, at en finlaps trolddom

- 2 (*Ketill*). Hér munk
þiggja;
hygg at valdi
finns fjölkyngi
feiknaveðri;
í allan dag
einn jósk við þrjá;
hvalr kyrði sæ —
hér munk þiggja.
- ok skriðr sem vargr af viði,
æðru skalt mæla,
ef undan kœmsk,
þrisvar í firði Þrumu.
- 2 b (*Gusi*). Hverr er á
öndrum
öndurðan dag,
gjarn til gunnar
í grimtum hug;
vit skulum freista
flein at rjóða
hvárr at öðrum,
nema hugr bili.
- II.
- 1 (*Ketill*). Skrið af kjálka,
kyrr þú hreina,
seggr siðfyrull,
seg hvat heitir.
(*Gusi*) Gusa kalla mik
göfgir Finnar,
emk oddviti
allrar þjóðar.
- 3 (*Ketill*). Hængr ek heiti,
kominn ór Hrafnistu,
befuir Hallbjarnar;
hvi skriðr þú enn armi?
friðmálum mæla
munkat við finn ragan,
heldr munk boga benda,
þanns mér Brúni gaf.
2. Hvat er þat manna,
er mér í móti ferr,

voldte det farlige uvejr; hele dagen har jeg øst om kap med tre, en hval stillede sæen —; her vil jeg modtage ophold.

II. 1. Kryb af slæden, stil dine rene, silde rejsende mand, sig hvad du heder. — De ædle Finner kalder mig Guse; jeg er hele folkets anfører.

2. Hvad er det for en mand, der møder mig og kryber som en ulv ud af skoven?; frygtens ord skal du tale, hvis du undslipper, tre gange i Trunns fjord.

2h. Hvem er på skier i morgenstunden?, begærlig efter kamp i grum hu; vi skal prøve at rødne et spyd (og sende) imod hinanden, med mindre dit mod svigter.

3. Høng hedder jeg, kommer fra Ravnista, Halbjörns søn; hvorfor skrider (kører?) du her elendige?; fredens ord vil jeg ikke tale til en fej fnlap; hellere vil jeg spænde den bue, som Brune gav mig.

<p>3 b (<i>Ketill</i>). Hæng kalla mik hálfu nafni, munk veita þér viðnám heðan; skalt vist vita, áðr vit skiljum, at búkǫrlum bita ǫrvar.</p> <p>4 (<i>Gusi</i>). Búsk þú nú við bitri eggprumu, haf hlif fyr þér, hart munk skjóta; þér munk bráðla at bana verða, nema þú af auði ǫllum látir.</p> <p>5 (<i>Ketill</i>). Munk af auði eigi láta ok fyr einum þér aldri renna;</p>	<p>fyr skal þér hǫggvin hlif fyr brjósti ok fyr sjónum svart at ganga.</p> <p>6 (<i>Gusi</i>). Skalta gulli né gørsimum með heilum hag heima ráða; kømr þér bani brátt at hǫndum, ef skulum úti oddum leika.</p> <p>7 (<i>Ketill</i>). Munkat gulli við Gusi skipta né heldr fyrri til friðar mæla; mér er bráðr bani betri miklu en hugleysi ok heðankváma.</p>
--	--

3 b. Hæng kalder man mig med det halve navn; jeg vil her yde dig modstand; tilvisse skal du vide, før vi skilles, at bønders pile bider.

4. Bered dig nu til heftig kamp, hav et skjold for dig; kraftig vil jeg skyde; jeg vil hurtig volde din død, medmindre du udleverer al din rigdom.

5. Jeg vil ikke udlevere min rigdom og aldrig flygte for dig alene; før skal skjoldet for dit bryst blive hugget itu og sortne for dine øjne.

6. Du skal ikke hjemme råde for guld eller kostbarheder under uforstyrrede livsforhold; døden vil hurtig ramme dig, hvis vi ude skal lege med odde.

7. Jeg vil ikke dele mit guld med Guse og ej heller først bede om fred; mig er en hurtig død meget bedre end modløshed og undslippen.

8 (*Ketill*). Feigr ert þú nú,
finnr enn ragi,
er þú fóltrøðr
flein þinn rangan.

III.

(*Ketill*). Hvat er þat
býsna,
er við berg stendr,
ok gapir eldi yfir?
búsifjar okrar
hykkat batna munu;
lít þú á ljósvega.

IV.

1 (*Ketill*). Hjálmr ok
Stafnglám,
hlífð ykr báðir,
gefið rúm gqmlum
at ganga frammar hóti.

2. Fljúga folknøðrur,
frækn er Dala-kappi,
ljótr er leikr eggja,
lítit er skegg á karli;
skrapa skinnkyrtlar,
skjálfa járnserkir,
hristask hringskyrtur,
hræðisk biðill meyjár.

V.

1 (*Ketill*). Hvat er þat
flagða,
er sék á fornu nesi
ok glottir við guma,
at uppverandi sólu,
er hefk enga fyrr
leiðiligri lítit.

2 (*Forað*). Forað ek heiti,
fædd vark norðarla

8. *Dødsens er du nu, feje finlap, siden du træder dit skæve spyd under fødder.*

III. *Hvad er det for et under, der står ved bjærgtet og gaber over ilden? jeg tror ikke at vort nabo-forhold vil blive bedre; se mod lysets veje (øst).*

IV. 1. *Hjælm og Stavnglám, værger eder bægge, giv plads for den gamle at gå noget længere frem.*

2. *Spydene flyver; tapper er Dalekæmpen; styg er æggenes leg; ringe er skægget på manden; skindkjortle rasler, jærnsærkerne ryster, ringskjorterne bæver; møens bejler frygter.*

V. 1. *Hvad er det for en trolde, som jeg ser på det gamle næs og griner mod manden (mig), ved solens opgang, en sådan, hvis mage i modbydelighed jeg aldrig før har set.*

2. *Forad (Fordærv) hedder jeg; født var jeg tapper nordpå i Ravnsø,*

hraust í Hrafuseyju;
hveimleið búmönnum,
hvöt til áræðis
hvatki er ilt skal inna.

3. Mörðum manni
hefk til moldar snúit
þeims til fiskjar fór;
hverr er enn kópurmáli,
er kominn er í sker?

4 (*Ketill*). Einhlítr
þóttumk,
áðr hér kómum,
of flestar allar farar,
hvats ferlig
flögð of gleipa;
lastak dreng dæsinn,
drifk á vit fanga.

5. Hykkat fyrir vinnask,
hvats Forað mælir;

nauðir mik hvöttu,
nánnum áttak bjarga;
hættak eigi
á hölm til sela,
ef í eyju
ærnir væri.

6 (*Forað*). Synjak þess
eigi,
seggr enn víðförli,
at þú lif hafir
langt of menn aðra,
ef fund okkarn
fyrðum óblauðum
segir sveinn litill,
sék þinn hug skjálfa.

7 (*Ketill*). Ungr var ek
heima,
fórk einn saman
opt í útveri;
marga myrkriðu

forhadt af bønderkarle, rask til handling, hvad ondt der end skal gøres.

3. *Mangen en mand, som er draget ud på fiskeri, har jeg ført til mulde; hvem er den ordtrodsige, der er kommen her til skærene?*

4. *Enerådigt tyktes jeg, før jeg kom hid, med hensyn til alle mine rejser, hvad så end grulige trolde snakker; jeg dadler den dovne svend, jeg kommer her for at fiske.*

5. *Jeg mener ikke at hvad Forad end siger vil gøre mig mén; nøden æggede mig, jeg havde mine nærmeste at føde; jeg vovede mig ikke her til øen for at fange sæl, hvis der var nok af dem hjemme på øen.*

6. *Jeg nægter det ikke, vidfarne mand, at du får et liv langt længere end andre, dersom du kommer til at fortælle uforfærdede mænd om vort møde, ubetydelige mand; jeg ser at dit mod ryster.*

fank á minni götu; hræddumk aldri flagða fnösun.	[ok með brúðkonum beigla ok brátt gefin jarli].
8. Langleit ert, fóstra, lætr róa nefit; hefka flagð ferligra litit — eða hvert hefr þú for görrva?	10 (<i>Forað</i>). Seyði þínum munk snúa ok sjálfum þér gnúa, unz þik griðr of gripr [ok mun hon koma með sinu gjálfri].
9 (<i>Forað</i>). Gang hófk upp í Angri, eigraðak þá til Steigar, skálm glamrandi skrapti, skarmtak þá til Karmtar, elda munk á Jaðri ok at Útsteini blása, þá munk austr við Elfi, áðr dagr á mik skíni	11 (<i>Ketill</i>). Qrum trúik mínum, en þú afrendi þinni, fleinn mun þér mæta, nema þú fyrir hrökkvir. 12 (<i>Forað</i>). Flaug ok Fífu hugðak fjarri vera, hræðumkat Hremsu bit.

7. *Ung var jeg hjemme; ene færdes jeg ofte i udliggersteder; mangen en trolde har jeg mødt på min vej; men aldrig var jeg bange for troldenes vrede.*

8. *Du har et langt ansigt, fostermor, lader din næse vrække; aldrig har jeg set en mere grufuld trolde — men hvorhen skal du rejse?*

9. *Min rejse begyndte jeg i Anger; derfra slentrede jeg til Steg, mit sværd dinglede og klirrede; så vil jeg skræve(?) til Karmøen, jeg vil tænde ild (for at koge) på Jæderen og blæse (tænde ild?) ved Udsten; så vil jeg være æstpå ved Götælvén, før solen skinner på mig [og dér gå med brudekvinder og hurtig blive gift med jarlen].*

10. *Din ild vil jeg vende op og ned på og gnide (behandle) dig selv (hårdt), indtil troldekvinden tager dig [og hun vil komme med sin støj].*

11. *Jeg stoler på mine pile, men du på din styrke; pilen vil møde dig, medmindre du viger derfor.*

12. *Fleg og Fíve trode jeg var langt borte; for Hremsas bid frygter jeg ej.*

<p>VI. 1 (<i>Bøðmóðr</i>). Hverr er enn hávi, er á haugi sitr ok horfir veðri viðr? frostharðan mann hykk þik feiknum vera, er þér hvatki hlýr.</p> <p>2 (<i>Ketill</i>). Ketill ek heiti, kominn ór Hrafnistu, þar vark upp of alinn; hugfult hjarta veitk hlifa mér; þó vildak gisting geta.</p> <p>3 (<i>Bøðm.</i>). Upp skalt rísa ok eigra haugi af ok sækja mína sæli; máls-efnis annk þér margan dag, ef vilt þiggja þar.</p>	<p>4 (<i>Ket.</i>). Upp munk rísa ok eigra haugi af, alls mér Bøðmóðr býðr; bróðir minn, þótt sæti brautu nær, myndit betr hafa boðit.</p> <p>5 (<i>Bøðm.</i>). Gamall ert fóstari, at ganga hervigis til ok berjask við Framar til fjár, á léttum aldri gaf honum Óðinn sigr; mjök kveðk hann vígum vanan.</p> <p>6 (<i>Ket.</i>). Óðin blóta gerðak aldri; hefk þó lengi lifat; Framarr veitk</p>
--	---

VI. 1. Hvem er den høje, der sidder på højen og ser lige imod vinden?; meget frosthård tror jeg du må være, eftersom intet yder dig læ.

2. Ketil hedder jeg kommen fra Ravnista; dér blev jeg opfædt; et modigt hjerte ved jeg skærmer mig; dog vilde jeg gjerne få gæstely.

3. Op skal du stå og gå fra højen og søge til mine sale; måltid under jeg dig mangen dag, hvis du vil modtage gæstfrihed der.

4. Op vil jeg stå og gå fra højen, eftersom Bøðmod indbyder mig; min broder vilde ikke have budt bedre, selv om han havde bot ved vejen.

5. Du er gammel, fosterfar, at gå til kamp og kæmpe med Framar om gods; i den lette alder (ungdom) har Odin givet ham sejr; jeg siger, han er meget vant til kamp.

6. Til Odin har jeg aldrig ofret; og jeg har dog levet længe; jeg ved, at Framar vil falde før end dette høje hoved.

at falla mun
fyrr en þetta háva höfuð.

VII.

1 (*Framarr*). Illr er orn í
sinni,
emkak sárr at kvíðak;
grefr hann sínar greipar
gular í æðar mínar;
hlakkar nú hreggskornir,
hvers er hann forkunnigr?,
opt hefk ara gladdan,
áðr vark góðr valgöglum.

2. Veifir þú vængjum,
vápnum munk þik beita;
vafrar viðflogull,
sem vitir mik feigan;
villr ert vígstari,
vit munum sigr hafa,
hverf þú at Hængi,
hann skal nú deyja.

3 (*Ket.*). Dregsk nú
Dragvendill,

deila krás arnar;
mættir meingöldrum,
máttira bíta;
hins mik eigi varði,
at hrökkva myndi
eggjar eittherðar,
þótt Óðinn deyfði.

4. Hvat er þér Dragvendill,
hvi ert slær orðinn,
til hefk nú hoggvit,
tregt er þér at bíta;
hliðar at hjörþingi,
hefra þér fyrr orðit
bilt í braki málma,
þars bragnar hjoggusk.

5 (*Fr.*). Skelfr skegg á
karli,
skeika vápn gömlum,

VII. 1. *Ónd er örn í fylge; jeg er (dog) ej såret, så at jeg ængstes; den graver sine gule kler ind i mine årer; nu glæder örnen sig, hvad er det den ved (aner)?; ofte har jeg glædet örnen; før var jeg god mod ravnene.*

2. *Du svinger med vingerne; med våben vil jeg angribe dig; du, vidtflyver, bevæger dig, som om du vidste min død; du tager fejl, örn; vi to vil få sejr; vend dig mod Høng; han skal nu dø.*

3. *Flyv nu ud Dragvendil, for at sønderlemme örnens kræse; du mødte mentrolddom, du kunde ej bide; det ventede jeg ikke, at de edderhærdede ægge vilde vige, selv om Odin sløvede dem.*

4. *Hvad er der ivejen med dig Dragvendil; hvorfor er du bleven sløv? jeg har hugget med dig; du vil ikke bide; du viger i kampen; du har aldrig før veget i kampen, hvor mændene sloges.*

5. *Skægget ryster på manden; våbnene glipper for den gamle; han*

frýr hann hjör hvössum,
hræðisk faðir meyjjar,
brýndusk benteinar,
svát bita máttu
hólda hugprúða,
ef þér hugr dygði.

6 (*Ket.*). Þarfatt oss eggja,
eiga mér sjaldan
fyrðar flugtraudum
frýja stórhoggva;
bit nú Dragvendill
eða brotna ella;
horfin er heill báðum,
ef hrækkr sinn þriðja.

7. Hræðiskat faðir meyjjar
meðan heill er Dragvendill;
vita vist þykkjumk,
verðrat bilt þrysvar.

8 (*Fr.*). Hugr er í Hængi,
hvass er Dragvendill,
beit hann orð Óðins
sem ekki væri;
brásk nú Baldrs faðir,
brigt er trúa hánum;
njót þú heill handa,
hér munum skiljask.

9. Af Gríms saga loðinkinna.

I.		skipi minu?
1 (<i>Grímr</i>).	Hvat heita	ykr hefi ek
	þær	einar sénar
hrauns íbúur,		ámátligstar
er skaða vilja		at yfirlitum.

gør det skarpe sværd bebrejdelser; møens fader er bange; sværdet blev hvæsset, så at det kunde bide modige kæmper, hvis dit mod havde strakt til.

6. *Du behøver ej at ægge mig; mændene behøver sjælden at tirre mig; flugtsky mand, til store hug; bid nu Dragvendil eller også knæk itu; heldet er forsvundet fra os bægge to, hvis du svigter tredje gang.*

7. *Møens fader frygter ej, så længe Dragvendil er hel; tilvisse mener jeg at vide, at den svigter ikke tredje gange.*

8. *Der er mod i Høng og Dragvendil er skarp; den bed Odins ord som om de intet var; nu svigtede Baldrs fader; det kan skuffe at tro på ham; nyd dine gerninger godt; her vil vi skilles.*

I. 1. *Hvad hedder de klippeboersker, som vil ædelægge mit skib?; I er de, som jeg har set allerforfærdeligste af udseende.*

2 (*Feima*). Feima heitik,
fædd vark norðarla,
Hrimnis dóttir
ór há fjalli,
hér er systir mín
hálfu fremri,
Kleima at nafni,
komin til sjávar.

3 (*Gr.*). Þrifizk hvergi
Þjaza dóttir,
brúðir verstar,
brátt skalk reiðask;
ykr skalk rétt,
áðr røðull skini,
vørgum senda
vist til bráðar.

4 (*Kleima*). Þat var
fyrri,
at faðir okkarr
brottu seiddi
báru hjarðir;

skuluð aldri,
nema skøp ráði,
heilir heðan
heim of komask.

5 (*Gr.*). Skalk ykr
báðum
skjótla heita
oddi ok eggju
i upphafi;
munu þá reyna
Røgnis mellur,
hvært betr dugir
broddr eða krumma.

II.

1 (*Gr.*). Hér høfum felt
til foldar alla
tírarlausa
tólf berserki;
þó var Sørkvir
þróttrammastr

2. *Feima hedder jeg; jeg blev født nordpå, Hrimnis datter fra det høje fjæld; her er min søster, ved navn Kleima, dobbelt så dygtig, kommen ned til søen.*

3. *Ingen steder trives Tjazes datter, de værste kvinder; snart vil jeg blive vred; eder skal jeg tilvisse sende lige til ulvene til bytte for dem, før solen skinner.*

4. *Det skete før, at vor fader tryllede fiskene bort; I skal aldrig slippe levende herfra og hjem, medmindre skøbnen vil det.*

5. *Jeg skal straks true eder bægge hurtig med od og æg; da vil jættens elskerinder prøve, hvad der er stærkest, pilen eller næverne.*

II. 1. *Her har vi fældet til jorden alle de 12 bersærker, hæderløse, dog var Sørkve den kraftigste af de mænd og Trost som den anden.*

þeira seggja,
en Þrøstr annarr.

2. Fyrst munk líkja
ept fǫður mínum,
skala mín dóttir,

nema skǫr höggvisk,
nauðig gefin
neinum manni,
goðvefs þella,
meðan Grímr lífir.

10. Af Orvar-Oddsaga.

I.
1 (Vǫlva). Æg eigi mér
Oddr á Jaðri
eldiskiðu,
þótt ymist geipum;
saga mun sannask,
er segir vǫlva;
öll veit manna
erlög fyrir.

2. Ferr eigi svá
fjórðu breiða
né líðr yfir
langa vága,

þótt sær of þik
sægjum gangi,
þó skalt brenna
á Berurjóðri.

3. Naðr mun þik höggva
neðan á fæti
fránn ór fornum
Faxa hausi.

[3 b, v. 1. til 3: Skal þér
ormr granda
eitrblandinn
fránn ór fornum

2. Først vil jeg efterligné min fader; min datter skal ej, medmindre mit hoved bliver hugget af, mod sin vilje, den unge mǫ, blive gift med nogen, så længe Grim (jeg) lever.

I. 1. Tru mig ikke, Odd på Jædercn, med en ildstok, selv om vi snakker nu om et og andet; det vil sandes, som vǫlven (jeg) siger; jeg kender alles skæbne forud.

2. Du rejser aldrig så over brede fjorde eller sejler over lange vige, selv om søen styrter over dig aldrig så meget, du vil dog blive brændt på Berurjod.

3. En orm vil hugge dig nedentil på foden, glinsende, ud af Fakses gamle hoved [V. l.: En orm, blandet med gift, glinsende, ud af F. g. h., vil skade dig; ormen — foden; da er du fyrste bleven fuldgammel].

Faxa hausi;
naðr mun þik hoggva
neðan á fæti;
þá ert fullgamall
fylkir orðinn].

II.

(*Qlvör*). Serk hefik hér
ór silfri
i sex stöðum górvan,
ermr á Írlandi,
qnnur norðr með Finnum;
slógu Saxa meyar,
en suðreyskar spunnu,
váfu valskar drósir,
varp Óþjóðans móðir.

III.

1 (*Hjálmarr*). Hervarðr,
Hjörvarðr,
Hrani, Angantýr,
Bildr ok Bófi,
Barri ok Tóki,
Tindr ok Tyrfingr,
tveir Haddingjar, —
þeir i Bólum austr

bornir váru
Arngríms synir
ok Eyfuru.

2. Þá frákk manna
meinúðgasta,
ó-gjarnasta
gótt at vinna,
þeir ro berserkir
þóls of fyldir,
tvau skip hruðu
trygggra manna.

3 (*Oddr*). Menn sék
ganga

frá Munarvágum
gunnar gjarna
i grám serkjum;
þeir hafa reiðir
rómu háða;
eru okkur skip
auð á ströndu.

[4. Nú var mér ótti
einu sinni,
er þeir grenjandi

II. Her har jeg en særk gjort af sølv på seks steder; det ene ærme i Irland, det andet nordpå hos Finnerne; Saksernes mær har slået væven, sydreske har spundet, vælske kvinder vævet, Óþjóðans moder kantet(?) den.

III. 1. Herward osv. — de blev fødte æsterpå i Bolm, Arngrims og Øfuras sønner.

2. De har jeg hørt er de mest ondsindede mænd og mindst lystne efter at udføre, hvad der er godt; de er bersærker, opfyldte af ond; de har ryddet to skibe med fuldtro mænd.

3. Jeg ser mænd gå fra Munarvåg, kamplystne, i grå særke, vrede har de kæmpet; vore skibe er folketomme ved stranden.

<p>gengu af þskum ok emjandi í ey stigu tírarlausir, vöru tólf saman.]</p> <p>5 (<i>Hj</i>). Fara halir hraustir</p> <p>af herskipum tólf menn saman tírarlausir; vit munum í aptan Óðin gista tveir fóstbræðr, en þeir tólf lifa. [v. 1. til 1-4: Hliðum vit fyr hjaldrviðum aldri þótt okkr atalt þykki.]</p> <p>6 (<i>Oddr</i>). Því munk orði andsvör veita: þeir munu í aptan</p>	<p>Óðin gista tólf berserkir, en vit tveir lifa.</p> <p>7 (<i>Ang</i>). It eruð halir harðir komnir; fallnir eru ykrir förunautar.</p> <p>8 (<i>Oddr</i>). Hér eru halir harðir komnir, tírarlausir, fara tólf saman; einn skal við einn eiga nema sé deigja hvatra drengja eða hugr bili.</p> <p style="text-align: center;">IV.</p> <p>1 (<i>Oddr</i>). Hvat er þér Hjálmar? hefr þú lit brugðit; þik kveðk mæða</p>
--	--

[4. Nu havde jeg frygt for første gang, da de brølende gik op af skibene og hylende steg i land på søn, uden hæder, var 12 ialt.]

5. Tapre mænd kommer op fra krigsskibene, 12 mænd ialt, uden hæder; vi to vil i aften Odin gæste, to fóstbrædre, men de 12 leve. [Eller: Lad os aldrig vige for krigerne, selv om vi synes alt farligt; vi to osv.].

6. Det ord vil jeg give svar på: de vil i aften gæste Odin, de 12 bersærker, men vi to leve.

7. I kraftige mænd er komne (os imøde); eders ledsagere er faldne.

8. Her er kraftige mænd komne, uden hæder, 12 mænd i følge; én skal kæmpe mod én af de raske mænd, medmindre de er feje eller deres mod svigter.

IV. 1. Hvad er der med dig Hjalmar?; du har skiftet farve; jeg

- er sagði mér,
at aptr koma
eigi myndak.
[v. l. til 1—4: Hvarfk frá
 hvitri
hlaðs beðgunni
á Agnafir
útanverðri.]
6. Drag mér af hendi
bring enn rauða,
fær enni ungu
Ingibjörgu,
sá mun henni
hugfastr tregi,
er ek eigi kóm
til Uppsala.
7. Hvarfk frá fõgrum
fljóða sngvi
ótrauðr gamans
austr með Sóta;
fõr skundaðak
ok fõrk í lið
hinzta sinni
frá hollvinum
8. Hrafn flýgr austan
af háam meiddi;
flýgr honum eptir
õrn í sinni;
þeim gefk erni
õfstum bráðir,
sá mun á blóði
bergja minu.

a. *Tillæg fra Örvar-Oddsaga.*

1. Fregni eigi þat hlifask létak;
á fold konur, hlærat at því,
at fyr hõggum at hliða gerðak,

*vil sandes, som hun sagde mig, at jeg ikke vilde vende tilbage [Eller :
Jeg drog bort fra den lyse kvinde yderst på Agnafir; de ord osv.].*

*6. Træk mig af armen den røde ring, bring den til den unge Inge-
borg; den sorg vil bo i hendes bryst, at jeg ikke mere kommer til Upsala.*

*7. Jeg forlod kvindernes fagre sang, skönt jeg var villig til gammen,
østerpå med Sote; jeg fremskyndte min rejse og begav mig til hæren
sidste gang fra mine tro venner.*

*8. Der flyver en ravn fra østen fra det høje træ; en ørn flyver efter
den som dens ledsager; det er den sidste ørn jeg giver bytte; den vil
drikke mit (eget) blod.*

*a. 1. Kvinderne skal ikke erfare det i landet, at jeg værnede mig
mod hug; den kloge kvinde i Sigtun ler ikke af det, at jeg veg.*

snót svinnhuguð Sigtúnum i.	Hjálmars brynju i holl konungs; hugr mun gangask hilmis dóttur, er hon hoggna sér hlíf fyr brjósti.
2. Hvarfk frá ungri Ingibjörgu; skjótt rézk of þat á skapadægri; sá mun fljóði fastnæmr tregi, er vit síðan sjámk aldri.	4. Sék hvar sitja Sigtúnum á fljóð þaus lottu farar mik þaðan; gleðrat Hjálmar i holl konungs öl né rekkar of aldr síðan.
3. Ber til sýnis, sá er minn vili,	

β. *Yderligere tillæg til det foregående.*

1. Drukum ok dæmðum dægr mart saman Álfr ok Atli, Eymundr, Trani, Gizurr, Gláma, Guðvarðr, Stari,	Steinkell, Stikill, Stórólfr, Viðill. 2. Hrafn ok Helgi, Hlqðvir, Igull, Steinn ok Kári,
--	--

2. *Jeg drog bort fra den unge Ingeborg; der faldt en hurtig afgørelse på skæbnens (dødens) dag; den sorg vil betage kvinden stærkt, at vi aldrig mere ses.*

3. *Bær til fremvisning — det er mit ønske —, Hjálmars brynje i kongens hal; kongens datters sind vil blive betaget, når hun ser huggene på dens bryst.*

4. *Jeg ser hvor der sidder i Sigtun de kvinder, som rådede mig fra at drage bort derfra; aldrig mere vil øl eller mændene glæde Hjálmar i kongens hal.*

β. 1. *Vi drak og snakked muntert mangen en dag sammen Alf og Atle osv... [V. 4] vi sad alle på én og samme bænk glade og muntre; ti er jeg uvillig til flugt.*

Styrr ok Áli,
 Özurr, Agnarr,
 Ormr ok Trandill,
 Gylfi ok Gauti,
 Gjafarr ok Raknarr.

3. Fjølmundr, Fjalarr,
 Frosti ok Beinir,
 Tindr ok Tyrfingr,
 tveir Haddingjar,
 Valbjörn, Víkarr,
 Vémundr, Flosi,
 Geirbrandr, Goti,
 Guttormr, Snerill.

4. Styrr ok Ári,

Steinn ok Kári
 Vottr, Véseti,
 Vémundr, Hnefi.
 Vér á einn bekk
 allir sátum
 teitir ok reifir;
 því emk trauðr flugar.

5. Svarfandi, Sigvaldi,
 Sæbjörn ok Kolr,
 Þráinn ok Þjóstólfr,
 Þórálfr ok Svalr,
 Hrappr ok Haddingr,
 Húnfastr, Knúi,
 Óttarr, Egill
 með Yngvari.

V.
(Risadóttir). Tuttr litli
 ok toppr fyr nefi;
 meiri var Goðmundr
 i gær borinn.

VI.
 1 (*Ögmundr*). Beiðik
 Geirrøð
 með goða hylli,
 kappa enn stærsta,

koma mér at hjarga,
 ok beðju mína
 beint sem aðra;
 þarfk nú allra
 þeira gengis.

2. Nú munk kasta
 kápu minni,
 þeiri er gør var
 af grøn jöfra,
 en hlaðbúin

V. *Lille Tuttt, med en tot under næsen, større var Gudmund, født i går.*

VI. 1. *Jeg beder Geirrød, der besidder guders gunst, den største kæmpe, at komme for at redde mig, ligeledes min hustru såvel som andre; nu trænger jeg til deres alles hjælp.*

2. *Nu vil jeg kaste min kåbe bort, den som blev gjort af fyrsters skæg, og var guldræmmet på begge sider; udmattet må jeg give slip på den.*

á hliðar báðar;
munk hennar móðr
missa verða.

3. Þeir elta mik
allsýsliga
Oddr ok Sírnir
orrostu frá.

VII.

1 (*Sjólfr*). Oddr klauft
eigi

at orrostu,
hrökk hjálmat lið,
Hamðis skyrtur;
guðr geisaði,
gekk eldr í bæ,
þás á Vinðum
vá sigr konungr.

2 (*Sigurðr*). Oddr vart
eigi
at eggroði,
þás vér seggi [allvalds]

svelta létum;
bark sár þaðan
sex ok átta,
en með byggðum
batt þér matar.

3 (*Oddr*). It skuluð
hlýða

hróðri mínum
Sigurðr ok Sæólfr,
sessunautar,
ykr ák gjalda
greypan verka
hróðr harðsnúinn
huglausum tveim.

4. Þú látt Sæólfr
soðgólfi á,
dáða vanr
ok dýrs hugar,
en ek einn út
með Akvítánum
fjóra menn
fjörvi næmðag.

3. *De forfølger mig meget ivrig, Odd og Sirne, bort fra kampen.*

VII. 1. *Odd, ej kløvede du brynjer i kampen; den hjælmede skare veg; kampen rasede, flammen angreb gårdene, da kongen vandt sejr over Venderne.*

2. *Odd, du var ikke tilstede i kampen, da vi lod [kongens] mænd dø; jeg bar derfra fjorten sår, men du tiggede dig mad i bygderne.*

3. *I skal høre på min sang Sigurd og Sjolf, siddefæller; jeg har eder en slem vise at betale, en hård sang, eder to modløse.*

4. *Du, Sjolf, lå på køkkengulvet uden bedrifter og herligt mod, men jeg ude blandt Akvitanerne alene dræbte fire mænd.*

<p>5 (<i>Sj.</i>). Þú hefr Oddr farit með olmusum ok bitlinga af borði þegit, en ek einn af Úlfsfjalli hoggvinn skjöld í hendi bark.</p> <p>6 (<i>Sig.</i>). Oddr vart eigi út með Girkjum, þás á Serkjum sverð vár ruðum; gerðum harðan hljóm isarna, fellu fyrðar í folkroði.</p> <p>7 (<i>Od.</i>). Slótt við meyjar málþing Sæólfr, meðan loga létum leika of kynnum,</p>	<p>unnum harðan Hunding drepinn ok Ölvi var aldrs of synjat.</p> <p>8. Þú látt Sigurðr í sal meyja, meðan við Bjarma bqrðumk tysvar, háðum hildi hauksnarliga, en þú seggr í sal svaft und blæju.</p> <p>9 (<i>Sj.</i>). Oddr vart eigi á Atalsfjalli, þás fenloga fengit hofðum; vér berserki binda knáttum; þá var af kappi konungs lið drepit.</p>
---	---

5. *Du, Odd, har flakket omkring med tiggere og modtaget billinger af bordet, men jeg ene bar et forhugget skjold ned af Úlfsfjældet.*

6. *Odd, ej var du ude mellem Grækerne, da vi rødfarvede vore sværd i Særkernes blod; vi gjorde en hård våben-sang (kamp); mændene faldt i kampen.*

7. *Du havde talemøder med mæerne, Sjolf, medens vi lod flammerne spille over husene; vi fældede den kraftige Hunding, og Ölve blev det nægtet at leve.*

8. *Du, Sigurd, lå i møernes sal, medens jeg kæmpede to gange med Bjarnerne; vi havde en kamp med høge-kraft, men du mand sov i salen under lagnet.*

9. *Odd, ej var du på Atalsfjæld, da vi havde erobret guldets; vi bandt bersærkerne; da blev med kraft kongens hær dræbt.*

<p>10 (<i>Od.</i>). Sæólfr vart eigi
þars sjá knáttum
brynjur manna,
blóði þvegna;
brukku oddar
í hringserkjum,
en höll konungs
heldr kannaðir.</p> <p>11. Sigurðr vart eigi
þars sex hruðum
hábyrðuð skip
fyr Hauksnesi;
vart ok eigi
vestr með Skolla,
þars Engla gram
aldri næmðum.</p> <p>12. Sæólfr vart eigi,
þars sverð ruðum
hvöss á jarli
fyr Hléseyju,</p> | <p>en þú hallaðisk
heima á milli
kynmálasamr
kálfis ok þýjar.</p> <p>13. Sigurðr vart eigi,
er á Selund feldak
bræðr þóðharða
Brand ok Agnar,
[Ásmund, Ingjald
Álfr var enn fimti]
en heima látt
í höll konungs
skrökmálasamr,
skauð hernumin.</p> <p>14. Sæólfr vart eigi
suðr á Skíði,
þars konungar
kníðu hildi;
óðum dreyra,
svát í okla tók,</p> |
|---|---|

10. *Sjolf, du var ikke, hvor vi så mændenes brynjer vaskede i blod; oddene sprang i ringbrynjerne, men du mønstrede heller kongens hal.*

11. *Sigurd, du var ikke, hvor vi ryddede seks højbordede skibe foran Høgsnæs; ej var du heller vesterpå med Skolle, hvor vi berøvede Anglernes konge livet.*

12. *Sjolf, du var ikke, hvor vi rødfarvede de hvasse sværd i jarlens blod udenfor Læssø; men du lænede dig hjemme, forførdelig snaksom, mellem kalv og pige.*

13. *Sigurd, du var ikke tilstede, da jeg på Sælland dræbte de kampkraftige brødre, Brand og Agnar, [Asmund og Ingjald, Alf var den fente], men du lå hjemme i kongens hal som en løgnagtig hærtagen usling.*

14. *Sjolf, ej var du syd på Ski, hvor kongerne kæmpede, vi vadede i blod, så at det gik til anklen; mange drab udførte jeg; du var ikke dér.*

víg vakðak mǫrg;
vart eigi þar.

15. Sigurðr vart eigi
í Svíaskerjum,
þás Hálfðani
heiptir guldum;
urðu randir
rógmiklaðar
sverðum skornar,
en sjálfr drepinn.

16. Heldum aski
í Elfarsker
teitir ok reifir
at Trǫnuvágum,
þar lá Ögmundr
Eyþjófs bani,
trauðastr flugar,
á tveim skipum.

17. Þar létum vér
lindi barða
hǫrðu grjóti,

hvǫssum sverðum;
þrír lifðum vér
en þeir níu,
hrókr hernuminn,
hvi þegir nú?

18. Sæólfr vart eigi
Sámseyju í,
þars vit Hjǫrvarðr
hǫggum skiptum;
tveir várum vit,
en þeir tólf samnan,
sigr hafða ek,
sazt kyrr meðan.

19. Gekk ek of Gautland
í grimmum hug
sjau dægr saman,
áðr Sæund fyndak;
knáttak þeira,
áðr þaðan færak,
fímtán liða
fjórvi ráða.
[en þú gjǫgraðir

15. *Sigurð, du var ikke i Sviaskerene, da vi kæmpede med Halfdan; krigerens skjolde blev skårne med sværd og selv blev han dræbt.*

16. *Vi styrede skibet til Elveskerene glade og muntre til Tranevåg, dér lå Ögmund Ötyusbane, uvilligst til flugt, på to skibe.*

17. *Der lod vi skjoldene blive slæde med hårde sten og hvasse sværd, vi levede tre, men ni af dem; hvi tier du nu, din hærtagne lømmel?*

18. *Sjolf, du var ikke på Samsø, hvor Hjorvard og jeg skiftede hug; vi var kun to, men de var tolv ialt, sejr vandt jeg; da sad du stille.*

19. *Jeg gik gennem Gøtland, vred i hu, syv dage i alt, før jeg fandt Sæund; før jeg droy derfra, rådede jeg over 15 af de mænds liv [men du vaklede, usle tåbe, sent om aftenen til trælkvindens leje].*

garungr vesall
sið of optnum
til sængr þýjar.]

20. It munuð hvergi
hæfir þykkja
Sigurðr ok Sæólfr
í sveit konungs,
ef Hjalmars getk
ens hugumstóra,
þess er snarligast
sverði beitti.

21. Gekk skarpr Þórðr
fyr skjöldu framm,
hvargi er orrostu
eiga skyldum;
hann lét Halfdan
hniga at velli,
fræknan stilli,
ok hans fylgjara.

22. Várum Ásmundr
opt í bernsku

fóstbræðr tveir
fullvel saman,
bar stundar opt
støng darraðar,
þars konungar
kappi deildu.

23. Hefk á Saxa
ok Svía herjat,
Frísi ok Frakka
ok á Flæmingja,
Íra ok Engla
ok endr Skota;
þeim hefk öllum
óþarfr verit.

24. Nú hefk dýra
drengi lifða,
þás forðum mér
fylgðu úti;
munu vist eigi
verða síðan
frægri fyrðar
í fólkroði.

20. *I vil ingensteder anses dygtige til at være i kongens skare, Sigurd og Sjolff, hvis jeg nævner Hjalmar den modige, han som raskest vog med sværd.*

21. *Den kraftige Tord trængte frem forbi skjoldene, hvor vi skulde holde en kamp; han lod Halfdan segne til jorden den tapre konge, og hans ledsagere.*

22. *Jeg og Asmund var ofte i vor barndom, to fostbrødre, sammen som gode venner; han bar meget ofte mærkestangen, hvor konger stredes kraftig.*

23. *Jeg har hærjet på Sakser og Svear, Friser og Franker og Flamlændere, Irer og Angler og Skotter fordums; alle disse har jeg været til lidet gavn.*

24. *Nu har jeg overlevet de herlige helle, som fordum fulgte mig i leding; der vil tilvisse aldrig mere blive berømtene mænd i kamp.*

25. Nú hefk órar
iðnir talðar,
þærs forðum vér
framðar hofðum;
opt gengum vér
til ǫndvegis
sigri fegnir;
latum Sæólf mæla.

ok trégoðum
týndi þinum;
gerðu ekki
góðs i heimi,
er þau ór eldi
ǫsla máttut.

3 (*Gyðja*). Hlægir mik
þat,

VIII.

1 (*Alfr*). Hverr veldr
eldi,

hverr orrostu,
hverr jarls-magni
eggjum beitir;
hof sviðnuðu,
hǫrgar brunnu,
hverr rauð eggjar
á yngva nið?

er hefir fengna
Freys reiði þú,
fári blandna;
hjálpí æsir
ok ásynjur,
gǫrvoll regin,
gyðju sinni.

2 (*Oddr*). Oddr brendi
hof
ok hǫrga braut

4 (*Od.*). Hirðik eigi,
þótt hætir þú,
fárgjarnt hofuð,
Freys reiði mér;
veitk i eldi
ásu brenna;

25. Nu har jeg opregnet mine handlinger, som jeg forðum har udført; ofte er jeg gåt til højsædet, glad ved sejren. Lad nu Sjolf tale.

VIII. 1. Hvem volder ilden, hvem kampen, hvem svinger ægge med en jarlestyrke; hove svedes, helligdommene brændte; hvem rødfarvede sit sværd i fyrsteætlingsens blod?

2. Odd brændte hove og brød helligdomme og ødelagde dine træguder; de gjorde intet godt i verden, siden de ikke kunde bjærge sig ud af ilden.

3. Det glæder mig, at du har pådraget dig Frøs vrede, blandet med fortørnelse; hjælpe aser og asynjer, alle magter, deres præstinde.

4. Jeg bryder mig ikke om at du, vrede hoved, truer mig med Frøs vrede; jeg ser aserne brænde i ilden; trolldene tage dig; jeg tror på den ene gud.

tröll eigi þik; trúik guði einum.	qr fló af streng, Jólfs-smíði beit Álf i gognum; býðrat blót hönnum svát hann þiggi, hlakka hrafuar of hræi Bjálka.
5 (<i>Gyð.</i>). Hverir ólu þik upp til heimskan, er þú eigi vill Óðin blóta? (<i>Od.</i>). Fæddi mik Ingjaldr upp i bernsku, sás Eikund réð ok Jaðar byggði.	8 (<i>Gyð.</i>). Hvat eflði þik austan hingat feikna-fullan ok flaráðan? munt hvarvetna herja vilja, er Álfi máttuð aldrspell gera.
6 (<i>Gyð.</i>). Auð þættumk ek eiga gnógan, ef enn ágæta Álf of fyndak; blót gefk hönnum ok bú fjogur; hann mun yðr alla i eld draga.	9 (<i>Od.</i>). Eflðu mik qrvar ok Jólfs-smíði, störgqr skeyti ok stinnr hogi, ok þat et fimta, er fregna skalt,
7 (<i>Od.</i>). Oddr sveigði álm,	

5. *Hvem har opdraget dig så dum du er, siden du ej vil blote Odin?—
Ingjald har fostret mig i min barndom, han som ejede Ekund og bode
på Jæderen.*

6. *Jeg vilde mene at have rigdom nok, hvis jeg traf den udmærkede
Alf; jeg giver ham blot og fire gårde; han vil drage eder alle i ilden.*

7. *Odd spændte buen; pilen fløj af strengen; Jolfs arbejde bed igennem
Alf; du byder ham ej blot, som han kan modtage; ravnene skriger af
glæde over Bjalkes lig.*

8. *Hvad hjælp dig til at komme østfra hertil, fuld af rædsler og
falsk i sind; allevegne vil du kunne hærje, siden du har kunnet tilføje
Alf døden.*

9. *Pilene hjalp mig og Jolfs arbejde, de store pile og den stive bue
og for det femte, hvad du skal høre, det at jeg aldrig har elsket aserne.*

at ek ásu
aldri þýddumk.

görvöll regin,
gyðju sinui.

10. Læt ek fyrstan
Frey ok Óðin
blinda báða
á bál fara;
urðu æsir
undan at flýja,
hvars í flokki
fundizk höfðum.

11. Eltak ásu
ørhjartaða
sem fyr úlfi
geit org rynni;
illr er Óðinn
at eingavin,
skuluð eigi ér
skratta blóta.

12 (*Gyð.*) Hjálpi æsir
ok ásynjur,

IX.

Ævidrápa.

1. Hlýði seggir,
en segja munk
vigs völdundum
frá vinum mínum;
seint er at dylja,
sék at máttit
skógs skæstafr
við sköpum gera.

2. Var mér fóstr tekit
at fœður ráði,
brátt vonðumk því,
á Berurjóðri;
var mér ekki
vant til sælu,
þess er Ingjaldr
átti kosti.

10. *Jeg kaster Frø og Odin, bægge blinde, først på bålet, aserne måtte flygte, hvor vi så end mødte hinanden i kamp.*

11. *Jeg har forfulgt de fejhjærtede aser, det var som når feje geder flygter for en ulv; ond er Odin som fortrolig ven; ikke skal I blote djævle.*

12. *Hjælpe aser og asynjer, alle magter, deres præstinde.*

IX. 1. *Mændene høre, men jeg vil fortælle krigerne om mine venner; det er sent at nægte det, jeg ser, at krigeren (jeg) ikke kunde stå skæbnen imod.*

2. *Et fostringssted blev mig valgt efter min faders råd på Berurjod; det kom jeg snart til at holde af; jeg manglede intet af det, som Ingjald kunde råde over.*

<p>3. Óxum báðir
á Berurjóðri
Ásmundr ok ek
upp í bernsku;
skófum skeyti,
skip smíðuðum,
gerðum qrvar
at gamni okr.</p> <p>4. Sagði vólva
sannar rúnar,
en vætki því
vildak hlýða;
gatk fyr ungum
Ingjalds syni,
at fǫðurtúna
fýstumk vitja.</p> <p>5. Búinn lézk Ásmundr
opt meðan lifði
málmþings vanr
mér at fylgja,</p> | <p>sagðak karli,
at koma myndak
aptr aldri;
nú emk orðrofi.</p> <p>6. Létum beiti
á brim þrauka,
stóð hǫrr dreginn
hǫndum fjarri;
kómum at eyju
útan brattri,
þars Grímr fyrir
garða átti.</p> <p>7. Sák bliðliga,
er til bæjar kom,
bekksagnir mér
báðar fagna,
vist máttu ek
með vinum mínum
gulli skipta
ok gamanmálum.</p> |
|---|--|

3. Vi voksede bægge op på Berurjod i vor barndom, Asmund og jeg; vi glattede pile, vi byggede skibe, forfærdigede pile os til moro.

4. Völven sagde sande ord, men jeg vilde ikke høre derpå; jeg om-talte for Ingjalds unge søn, at jeg havde lyst til at besøge min faders hus.

5. Asmund erklærede ofte, vant til kamp, at han var rede til at følge mig, så længe han levede; jeg sagde den gamle, at jeg aldrig vilde vende tilbage; nu har jeg brudt mit ord.

6. Vi lod skibene gå ud på søen; sejlet stod hejset op fjærnt fra vore hænder; vi kom til den udvendige stejle ø, hvor Grim ejede gårde.

7. Jeg så hurtig, da jeg kom til gården, bægge bænkes sæller mod-tage mig med glæde; tilvisse kunde jeg blandt mine venner uddele guld og udveksle gammensord.

8. Jeg erfarede om foråret, at krigerne beredte sig til at hjemsøge

<p>8. Varðk at vári
viss at gerðusk
brynþings boðar
Bjarma at sækja,
síðan kvaddak
Sigurð ok Guðmund,
vildak með fræknum
til farar ráðask.</p> <p>9. Váru horskir
á herskipum
frændr mínir tveir
at forráði;
vildu hásetar
horskir eignask
tak þats áttu
Tyrfiðinnar.</p> <p>10. Vér kaupskipi
kómum heilu
at þars Bjarmar
byggðir áttu;</p> | <p>eyddum eldi
ættir þeira,
unnum lǫskvan
laðmann tekinn.</p> <p>11. Hann lézk seggjum
segja kunna,
hvar til hokka var
hægt at ráða;
hann bað oss gǫtu
ganga lengra,
ef vildim fé
fleira eiga.</p> <p>12. Réðu Bjarmar
brátt at verja
haug hermönnum
ok hamalt fylkja;
létum þegna,
áðr þaðan færir,
ófa marga
öndu týnda.</p> |
|--|--|

Bjarmerne; siden hilste jeg Sigurd og Gudmund; jeg vilde være på toget med de tapre.

9. Mine kloge to frænder var anførere på krigsskibene; de tapre skibsfæller vilde besidde de ejendomme, som tilhørte Terfinnerne.

10. Vi fik sejlet med vort handelsskib uskadt derhen, hvor Bjarmerne havde deres bygder; vi tilintetgjorde ved ild deres slægter; vi fik taget den dødløse indbudsmand.

11. Han erklærede at kunne fortælle os, hvor der var let at erhverve gods; han rådede os til at gå længer ad vejen, hvis vi vilde få mere gods.

12. Bjarmerne forsvarede snart højen for hærmændene og opstillede en svinefylking; vi lod et overmåde stort antal af mændene miste livet, før vi drog derfra.

<p>13. Réðum skunda
til skipa ofan,
þás flótti var
á fen rekinn,
mistum bæði
báts ok knarrar
auðs ok ýta,
er ofan kómum.</p> <p>14. Skjótt nam kynda
í skóg þykkum
eld brennanda
uppi á landi,
létum leika
svá lopti við
hávan ok rauðan
hrotgarm víðar.</p> <p>15. Sáum skjóttliga
skunda at landi
skeiðr vegligar
ok skrautmenni,</p> | <p>fegnir urðu,
þeirs fyrir váru;
frændr minir þá
finnask gerðum.</p> <p>16. Létum skeika
at sköpuðu
drengmenn snarir
í drifaveðri,
sýndisk seggjum,
sandr var á þiljum,
lands ván liðin;
lák eigi þar.</p> <p>17. Kómum at eyju
útan brattri
sumar síðla,
þá var segl rifat;
gerðu fyrðar
flestir allir
skipum til hlunns
skjótt at ráða.</p> |
|---|--|

13. *Vi skyndte os ned til skibene, du de flygtende var drevne ud i sumpen; vi savnede både vort skib og båd, rigdom og mænd, da vi kom ned igen.*

14. *Hurtig tændte jeg brændende ild i en tyk skov oppe på land; således lod vi den høje og røde flamme spille mod himlen.*

15. *Vi så hurtig prægtige skibe og rigt udstyrede mænd skynde sig til land; glæde blev de som var der før (vi); da traf vi hinanden jeg og mine frænder.*

16. *Vi raske helte lod det da gå som skæbnen vilde det i skumprøjtets uvejr; mændene syntes, der var sand (? sø?) på dækket, at udsigten til at nå land var forbi; jeg lå ikke dér.*

17. *Vi kom til en ø, udvendig stejl, sent om sommeren; da blev sejlet rebet; alle mændene satte da skibene hurtig op på ruller.*

18. Slógum tjöldum,
en sumir fóru
björnu at veiða,
þeirs boga kunnu;
réðum í eyju
upp at kynda
bál brenniligt,
stóð björn fyrir.

19. Kóðusk fjallbúar
flytja mundu
oss ór eyju,
nema utan færir,
þóttit rekkum
rómr at heyra
hagligr sás var
hraunskjöldunga.

20. Uggðum ekki,
siz eyjar til
vápns vigligir
viðir kómu,

hlóðu bragnar
fyr hjarg framan
vegg sterkligan,
vark enn at því.

21. Réðk at ganga
með Gusis-nauta
beggja á milli
hjargs ok eisu;
laustk í auga
einu flagði,
en í brjóst framan
bjarga Freyju.

22. Þar fekk ek heiti
þats hafa vildak,
er mik ór fjöllum
flögð kǫlluðu;
kóðusk Oddi
orvar vilja
byr bráðliga
í braut gefa.

18. Vi opslog telte, men nogle gik ud for at fange bjørne, de som forstod at håndtere en bue; vi tændte et flammende bål på øen; en björn stod foran.

19. Fjældboerne sagde, at de vilde flytte os bort fra øen, medmindre vi (selv?) begav os derfra; mændene syntes ikke den røst var behagelig at høre, som riserne havde.

20. Vi frygtede intet, siden de kampdygtige mænd kom til øen; mændene (vi) opkastede en stærk væg foran klippen; jeg deltog også i det.

21. Jeg gik med Gusirspilene lige imellem klippen og ilden; jeg ramte en trolld i øjet og en jættekvinde foran i brystet.

22. Der fik jeg det navn, jeg gerne ønskede at have, det hvormed trolldene fra fjældet kaldte mig, de sagde, at de vilde give Pile-Odd hurtig bór bort derfra.

<p>23. Búnir létumk
á braut þaðan
brátt ór eyju,
þegars byr fengi;
heilir kómum
heim ór þeiri,
gerðu fagna
frændr hollvinum.</p> <p>24. Várum allir
vetr þann saman
gulli gladdir
ok gamanmálum;
drógu fyrðar,
þegars frerum létti,
heldr skrautligar
skeiðr at vatni.</p> <p>25. Sigldum siðan
suðr með landi
tálaust skipum</p> | <p>tveimr ok einu,
væntum fengjar
þars fyrir váru,
ef Elfarsker
öll kannaðim.</p> <p>26. Fundum of siðir
fyrir i sundi
þegna nýta
Þórð ok Hjalmar,
fréttu fyrðar,
þeirs fyrir váru,
hvárt vildim frið
eða á fqr halda.</p> <p>27. Báru rekkar
ráð sín saman,
þóttit fyrðum
féván mikil,
køru Háleygir
kost enn vildra;</p> |
|---|--|

23. *Vi var hurtig rede til at sejle bort fra øen, så snart der kom bår; uskadte kom vi hjem fra den rejse; vore frænder modtog sine gode frænder med glæde.*

24. *Vi var alle den vinter sammen, glædede ved guld og gammens-samtaler; da frosten hørte op, trak mændene meget prægtige skibe ned i søen.*

25. *Siden sejlede vi syd langs landet uden hindring med 3 skibe; vi ventede bytte, hvor der måtte være nok deraf, hvis vi undersøgte alle Elveskørene.*

26. *Endelig fandt vi i et sund foran os udmærkede mænd, Tord og Hjalmar; de, der var der i forvejen, spurgte, om vi heller ønskede fred eller at flygte(?).*

27. *Mændene rådslog sammen; mændene syntes ikke, at der var nogen udsigt til udbytte; Håløgerne (vi) valgte det bedste vilkår; vi sluttede os sammen til fællig.*

rédum leggja lag vart saman.	þar at landi sat lýða dróttinn; báru bragnar
28. Heldum allir ór höfn skipum þegars fullhugar fengjar væntu, hræddumk ekki, meðan höfðingjar heilir réðu fyr hafskipum.	blóðgar randir, sverðum skornar, en sigr höfðum.
29. Várum reiðir, þás randberendr horska hittum fyr Hólmsnesi; rédum eignask allar gerðar snyrtidrengja af sex skipum.	31. Höfðu jarls liðar útnes hroðit rógpings vanir sem refar hundum; unnum vit Hjálmar, er hinig fórum, eldi ok usla eytt langskipum.
30. Várum allir vestr með Skolla,	32. Frétti Guðmundr, ef fara vildak heim at hausti ok honum fylgja; sagðak svinnum, at sjá vildak

28. Vi styrede alle skibene ud af havnen, såsnart de fuldtmodige mænd væntede bytte; jeg frygtede intet, så længe høvdingerne rådede uskadte for havskibene.

29. Vi var kampvredede, da vi traf de kloge krigere foran Holmsnæs; vi kom i besiddelse af alle de prægtige mænds rustninger af seks skibe.

30. Vi var alle vesterpå hos Skolle; der herskede mændenes fyrste over land; mændene bar blodige skjolde, skårne med sværd, men vi vandt sejr.

31. Jarls mænd havde ryddet udnæssene, vante til kampe som ræve til hunde; jeg og Hjalmar tilintetgjorde langskibene med ild og bål, da vi kom derhen.

32. Gudmund spurgte, om jeg om efteråret vilde drage hjem og

norðr aldri niðja mína.	fimm bólstaði á fold saman; unðak auði, meðan aðrir mik hringa kvøddu ok heils friðar.
33. Mæltum allir mót at sumri austr í Elfi til útfarar; vildi Hjálmar enn hugumstóri sveit mína suðr með sér hafa.	36. Fundusk allir á feginsdægri sænskir seggir ok Sigurðr norðan, ræntu ýtar eyjarskeggja auði þllum, en þeir elds biðu.
34. Fóru teitir tveggja vegna brynþings höðar, þegars byrir fengusk, sigldum síðan Svíþjóðar til, sóttum Yngva til Uppsala.	37. Létum vestr þaðan vandar fáka Írlands á vit öldur kenna; höfðu þeira, er þagat kómum,
35. Mér gaf Hjálmar enn hugumstóri	

følge ham; jeg sagde den kloge, at jeg aldrig mere vilde se mine slægtninge i Norden.

33. *Vi aftalte alle et møde næste sommer i Elven til et vikingetog; Hjalmar den modige vilde have min skare med sig sydpå.*

34. *Glade drog krigerne, såsnart der gaves bór, til to sider; siden sejlede vi til Sverrig og besøgte Yngve i Upsala.*

35. *Hjalmar den modige skænkede mig fem gårde i landet; jeg var tilfreds med mit eje, medens andre bad mig om ringe og god fred.*

36. *Alle traf hinanden i en glædesstund svenske mænd og Sigurd nordfra; mændene plyndrede øens beboere, som måtte opleve flammerne, for al deres rigdom.*

37. *Så lod vi skibene føle bølgerne derfra mod vest til Irland; da*

drengir ok drósir
drift ór húsum.

38. Rank at viðri
vagns slóðgøtu,
unz strengvolum
stríðum mættak;
myndak Ásmund
auði minum
aptr ódáinn
øllum kaupá.

39. Sák of síðir,
hvar saman fóru
karlar røskvir
ok konur þeira;
þar létk fjóra
frændr Ölvarar,
eggleiks hvata,
øndu týna.

40. Réðk ór vagni
víf at kveðja,

ok hoddum mér
héttu góðum;
bað mik snót koma
sumar et næsta;
lézk þá at launum
leita mundu.

41. Varat sem brynja,
eða bláir hringar,
isköld of mik
áðan felli,
þás of síður
silkiskyrta
gulli saumuð
gekk fastofin.

42. Fórum vestan
fengjar vitja,
svát bragnar mér
bleyði kendu,
unz á Skiði
skatnar fundu

vi kom derhen, havde deres (Irlændernes) mænd og kvinder flygtet bort fra deres hjem.

38 *Jeg løb ad en bred vognvej, indtil jeg mødte pøleskud; jeg vilde for al min rigdom købe Asmund tillive igen.*

39. *Jeg så omsider, hvor raske mænd og deres kvinder færdedes sammen; der lod jeg fire af Alvars frænder, raske til kamp, lade deres liv.*

40. *Jeg talte til kvinden i vognen, og de lovede mig gode kostbarheder; kvinden bad mig komme igen næste sommer, og sagde, at hun da vilde søge mig en løn.*

41. *Det var ikke som en iskold brynje eller mørke ringe fordum faldt ned over mig, da silkeskjorten, syt med guld, fast vævet, gled ned over mine sider.*

bræðr þøgharða ok at bana urðu.	snotra seggja, er til sævar kom, höfðum vit Hjálmar haldit illa, þás Glámi stóð í gognum spjót.
43. Sóti ok Hálfðan í Sviaskerjum morgum manni at morði varð, unnum þeira, áðr þaðan færir, hundrað skipa hroðin með stöfnum.	46. Fóru heim þaðan horskir drengir, en haug Þórði hávan urpu; mangi þorði oss mót gera, var oss vættesis vant ens góða.
44. Fundum þegna er þaðan fórum teitir sleitna í Trönuvágum; varat Ögmundi andrán tegat; kómumk þrir þaðan, en þeir níu.	47. Várum vit Hjálmar hvert dægr glaðir, meðan herskipum heilir réðum, unz í Sámseyju seggi fundum,
45. Knáttigat banorði fyr þrögnum hrósa	

42. Vi drog vestfra ud på bytte, så at mændene beskyldte mig for fejhed, indtil mændene fandt de kampkraftige brødre på Skida og voldte deres død.

43. Sote og Halvdan voldte mange mænds død i Sveaskærene; før vi gik derfra, havde vi ryddet hundrede af deres skibe fra stavn til stavn.

44. Vi fandt, da vi drog muntre derfra, stridbare mænd i Tranevåge; Ögmund undslap med livet; vi slap tre levende derfra og de ni ialt.

45. Jeg kunde ikke prale af drabet på de kloge mænd for folk, da vi kom ned til søen; det var gåt mig og Hjalmar ilde, da spydet stod igennem Glám.

46. De kloge mænd drog hjem derfra, men opkastede en høj gravhøj over Tord; ingen turde forurette os; vi manglede intet af, hvad der var godt.

pás benlogum
bregða kunnu.

48. Létum falla
und fætr ara
tirarlausá
tólf berserki;
þá varðk skiljask
á skapadægri
við þann enn mesta
minn fulltrúa.

49. Hafðak eigi
á aldri mínum
höfuð hraustara
hvergi fundit;
bark mér á herðum
hjálum grimman
ok til Sigtúna
síðan hafðak.

50. Létk eigi þess
langt at biða,

at Sæundi
at sjónum varð;
unnu skatnar
skip mín hroðin,
en sjálfr þaðan
sunds kostaðak.

51. Gekk ek of Gautland
í grimmum hug
sex dægr í samt
áðr Sæund fyndak;
létk hans liða
hjørvi mæta
sex ok átta
með sjálfum gram.

52. Sigldum síðan
suðr langt í haf,
áðr grunnsævi
grimmu mættak;
varðk einn saman,
en annan veg

47. *Jeg og Hjalmar var hver dag glade, medens vi uskadte rådede for krigsskibe, indtil vi på Samsø fandt mænd, som forstod at svinge sværd.*

48. *Vi lod de 12 bersærker, hæderløse falde ind under ørnens klør men da måtte jeg i dødens stund skilles fra min bedste fuldtro ven.*

49. *Ingensteds havde jeg i mit hele liv truffet et taprere hoved; jeg bar den hjælmgrumme på mine skuldre og førte ham siden til Sigtun.*

50. *Jeg lod ikke lang tid gå, indtil Sæund fik se mig; mændene ryddede mine skibe, selv måtte jeg prøve svømning bort derfra.*

51. *Jeg gik gennem Gøtland, vred i hu, seks dage ialt, før jeg fandt Sæund; jeg lod hans mænd møde sværdet, 14 ialt, tilligemed selve hovingen.*

gumna sinni
gekk helvega.

53. Enn komk þar
er Akvítanía
bragna kindir
borgum réðu;
þar létk fjóra
fallna liggja
hrausta drengi;
nú emk hér kominn.

54. Þat var fyrri,
at ek fat senda
orð enum nyrztum
niðjum mínum;
varðk svá feginn
fundi þeira
sem hungraðir
haukar bráðum.

55. Brögnum þrimr
buðu skatnar

metorð þaðra
margir síðan,
en þeygi þat
þiggja vildak;
urðu bræðr þar
háðir eptir.

56. Réð ek skunda
frá skatna liði;
hittak breiða
borg Jørsala;
þar réðk allr
í á fara;
kunnak þá
Kristi at þjóna.

57. Veit ek fossum
at falla lét
Jórdán of mik
fyr utan Grikki;
helt þó sínum,
sem hverr vissi,

52. *Siden sejlede vi langt mod syd, indtil jeg mødte stemme grunde;
jeg slap ene derfra, men alle mine ledsagere betrådte dødens veje.*

53. *Så kom jeg dér, hvor Akvitaniens mænd styrede borge, dér lod
jeg fire tapre mænd ligge døde. Nu er jeg kommen her.*

54. *Det skete fordums, at jeg sendte bud til mine nordligste slægt-
ninge; jeg blev så glad ved at mødes med dem som hungrige høge ved
deres bytte.*

55. *Mange mænd bød os tre siden stor hæder dér, men jeg vilde dog
ikke modtage den; bægge mine brødre blev dér tilbage.*

56. *Jeg skyndte mig bort fra mændenes skare; jeg kom til Jørsals
brede borg; dér kastede jeg mig helt ud i åen; da kunde jeg derefter tjæne Krist.*

57. *Jeg ved, at jeg lod Jordan falde i fosser omkring mig langt*

itrgör skyrta
 ǫllum kostum.

58. Mættak gammi
 gljúfrum næri;
 fló hann með mik
 fjarri lǫndum;
 þar til er háva
 hamra fundum;
 lét mik hvilask
 í hreiðri þar.

59. Unz mik Hildir
 hafði á brottu,
 risi ramligr,
 á róðrar-skútu;
 lét mik veitir
 Vimrar elda
 tólf mánaði
 með sér hvilask.

60. Þýddumk Hildi,
 horska ok stóra,

raunsjáluga
 risa dóttur,
 ok við henni
 heldr sterkligan
 ítran son
 eiga gerðak
 [ok ólíkan
 ǫðrum þegnum].

61. Þann drap Ǫgmundr
 Eypjófs-bani
 í Hellulands
 hrauns-óbyggðum;
 félagi hans níu
 fjörvi næmðak;
 hefkat víking
 verra fundit.

62. Fleiri hefr mína
 fóstbræðr drepit,
 Sírní ok Garðar,
 gekk skegg af flagði;
 var hann engum líkr

hinsides Grækerne; dog beholdt den udmærkede skjorte, som alle ved, alle sine herlige egenskaber.

58. *Jeg mødte en grüb nær ved en klippekæft; den fløj med mig langt bort i verden, indtil vi kom til høje klipper; der lod den mig hvile i reden.*

59. *Indtil Hildir førte mig bort, den stærke rise, på sin robåd; manden lod mig hvile hos sig i tolv måneder.*

60. *Jeg vandt Hildes elskov, den kloge og store, meget smukke rise-datters; med hende avlede jeg en meget kraftig herlig søn [der var andre mænd ulig].*

61. *Ham dræbte Ǫgmund Ǫtyvsbane i Hellelands stenubygder; jeg berøvede dennes 9 ledsagere livet; aldrig har jeg truffet en værre viking.*

<p>at yfirliti,
kallaðr síðan
Kvillánus blesi.</p> <p>63. Þóttak hæfr
at hjörregni,
þás vér þorðumk
á Brávelli,
bað Hringr þá
hamalt at fylkja
Odd enn víðförla
at orrostu.</p> <p>64. Unðak eigi,
áðr Ungara
lofðunga tvá
líta knáttak,
réðk með þóðrum
arfs at kveðja,
veittak jöfri
vilt ofsinni.</p> | <p>[v. 1.: Hittak hugsnara
hildinga tvá
lítlu síðar,
er löndum réðu;
veittak þóðrum
vígs ofgengi
ungum jöfri
arfs at kveðja.]</p> <p>65. Komk of síðir,
þars snarir þóttusk
Sigurðr ok Sæólfr
í sveit konungs;
réð oss skatna lið
skots at beiða
ok skjaldfimi
við skata mengi.</p> <p>66. Skautkat skemra
en skilfingar,
var létt skafin</p> |
|--|---|

62. *Han har dræbt flere af mine fostbrødre, Sirne og Gardar; men skægget blev revet af trolde; han lignede ingen i udseende, og blev siden kaldt Kvillanus blese.*

63. *Jeg ansås for dygtig i kamp, da vi kæmpede på Brávold; Ring bød da Odd den vídförle at fylke svinefylking i kampen.*

64. *Jeg var ikke glad, før jeg fik Ungarernes to fyrster at se; jeg fordrede arven med den ene; jeg ydede fyrsten ønskeligt følge (Eller: Jeg traf kort efter to modige fyrster, som styrede lande; jeg ydede den ene hjælp i kampen, den unge fyrste til at kræve sin arv).*

65. *Omsider kom jeg der, hvor Sigurd og Sjolf opholdt sig kry i kongens skare; mændenes skare opfordrede mig til at prøve skydefærdighed og skjolddygtighed omkap med mange andre.*

66. *Jeg skød ikke kortere end fyrster; jeg havde et glattet spydskæft i hånden; siden kappedes vi i svømning; jeg lod dem bægge nyse rødt.*

lind í hendi;
réðum síðan
sunds at kosta,
létk báða þá
blóði snyta.

67. Var mér skjaldmeyju
skipat et næsta,
þás orrostu
eiga skyldum,
veitk at ýtar
í Anþekju
andrán biðu,
en vér auð fjár.

68. Sóttum sverði
seggja kindir
ok trégoðum
týndum þeira;
barðak Bjálka
í borggliði
eikikylfu,
svát ǫnd of lét.

69. Var mér Hárekr
holtr fulltrúi,
þás mér fastnaði
fóstru sína;
áttak horska
hilmis dóttur;
réðum snót saman
sigri ok löndum.

70. Satk at sælu
síðan minni
vilgi lengi,
sem vita þóttumk;
fjólð er at segja
frá fǫrum mínum
snotrum seggjum;
sjá mun en ǫfsta.

71. Ér skuluð skynda
til skips ofan
heilir allir,
hér munum skiljask;

67. *Jeg blev stillet ved en skjoldmøes side, da vi skulde til at kæmpe; jeg ved, at mændene i Antekja mistede livet, men vi vandt meget gods.*

68. *Vi angreb med sværd mændenes slægter og ødelagde deres træguder; jeg slog Bjálke i borgens led med en egekølle, så at han mistede livet.*

69. *Hárekr var mig en god fuldtro ven, da han fæstede mig sin fosterdatter; jeg ægteede kongens kloge datter; hun og jeg rådede sammen over sejr og lande.*

70. *Siden levede jeg ved min fryd meget længe, som jeg tyktes at vide; meget er at berette om mine rejser for de kloge mænd, — denne er nok min sidste.*

71. *I skal skynde jer ned til skibet alle uskadte — her vil vi skilles; bring Silkisif og vore sønner min hilsen — jeg kommer ikke dér.*

berið Silkisif
ok sonum okrum

kveðju mína —
kæmk eigi þar.

11. Af Áns saga bogsveigis.

(*Alle af Án.*)

1. Skeldi mér, sem skyldit,
skelkinn maðr við helki,
við máttak þá vætki
vinna; svei þeim manni;
varð í fang at fallask,
feldum eldsmat nokkut;
honum synjaðak heiðri
heldr; svei þeim æ
manni.

2. Vel þér selja,
stendr sævi nær,
laufi vaxin vel;
maðr skekr af þér
morgindoggvar,
en ek at Þegni prey.
[nátt sem dag.]

3. Þvi betra mér þykkir,
ef þó skal valr falla,
at frálígar færur
fót at geira móti;
drekum alt af uxa
ennigeiri „hlenni“;
vera mun snarpra sverða
svipun, ef ek skal ráða.

4. Þat munt finna,
er flór moka,
at þú eigi ert
Ánn bogsveigir;
þú ert brauðsveigir
heldr en bogsveigir,
ostasveigir
en álmsveigir.

1. *En spottelysten mand slog mig ned mod mellemvæggen, hvad der ikke burde være sket; jeg kunde da intet gøre derimod; tvi være den mand; han måtte falde i min favn (?); jeg kastede lidt næring på ilden; i en temlig grad berøvede jeg ham hans hæder; tvi være altid den mand.*

2. *Hil dig piletræ, hvor du står nær ved søen, smukt bevokset med løv; man ryster af dig morgendug, men jeg længes efter [og græder for] Þegn [nat og dag].*

3. *Såmeget bedre synes jeg om — dersom der dog skal fældes en val — jo raskere vi bevæger vor fod til kampen; jeg tømmer helt hornet; der vil komme en hidsig kamp, hvis jeg må råde.*

4. *Det vil du mærke, når du muger stalden, at du ikke er Án bue-*

5. Meyjar spurðu, er mik fundu, hvithaddaðar: hvaðan komt ferfaldr?	en ek svaraða silki-Gunni heldr hæðinni: hvaðan er logn úti?
--	---

12. Af Ásmundar saga kappabana.

I.

(Af Hildibrand).

1. Mjök er vandgætt,
hvé verða skal
of borinn qðrum
at banorði;
þik Drótt of bar
af Danmörku,
en mik sjálfan
á Svipjóðu.

2. Tveir váru þeir,
til vígs gjarnir,
Buðla-nautar,
nú er brotinn annarr;

svá höfðu dvergar
Dáinsleif smíðat
sem engi mun
áðr né síðan.

3. Stendr mér at höfði
hlíf en brotna,
eru þar talðir
tigar ens átta
manna þeira,
er at morði varðk.

4. Liggr þar enn svási
sonr at höfði
eptir, erfingi

spænder; du er brádspænder mere end buespænder og en ostespænder mere end alm[bue-]spænder.

5. *De lyshårede mæer spurte mig, da de traf mig: hvorfra kom du frdobbelt?; men jeg svarede den meget spotske kvinde: hvorfra er alt det vindstille ude? [en hentydning til navnet „Drifa“, snefald i vindstille].*

I. 1. *Meget vanskeligt er det at forudse, hvorledes den ene skal fødes den anden til fordærv; dig fødte Drot fra Danmark og mig selv i Sverig.*

2. *Der var to Budle-kostbarheder, begærlige efter kamp; nu er den ene knækket; således havde dværgene smedet sværd, som ingen gør mere, hverken før eller senere.*

3. *Det knækkede skjold står ved mit hoved; derpå er opregnet på ottende tier af de mænd, hvem jeg har slået ihjæl.*

er eiga gatk,
óviljandi
aldrs synjaðak.

5. Biðk þik bróðir
bænar einnar,
einnar bænar,
eigi þú synja:
mik skalt verja
váðum þinum
sem fjörs-bani
fár mun annars.

6. Nú verðk liggja
lífs andvani
mæki undaðr,
þeims magnar sár.

II.

(Ásmundr).

1. Litt varði mik
laga þeira,

at mik engum
øfra kvæði,
þás mik til kapp
kuru Húnmegir
átta sinnum
fyr jöfurs ríki.

2. Þqrðumk einn við
einn,
en endr við tvá,
fimm ok fjóra
fletmegninga;
sex ok við sjau
senn á velli,
einn ok við átta;
þó enn lífik.

3. Þá hvarflaði
hugr í brjósti,
er menn ellifu
ofrkapp buðu,
áðr mér i svefni

4. *Dér ligger efter min kære søn ved mit hoved, den arving, jeg fik avlet; mod min vilje berøved jeg ham livet.*

5. *Jeg beder dig broder om én bøn, en eneste bøn, nægt mig den ikke: jeg vil svøbes i dine klæder, således som en drabsmand aldrig gør mod en anden (den dræbte).*

6. *Nu må jeg ligge berøvet livet, såret af sværdet, som giver store sår.*

II. 1. *Ikke vænted jeg den lov (den dom), at man vilde sige, at jeg ingen kunde overgå, dengang Hunnerne kårede mig otte gange til den kæmpe, der skulde væрге fyrstens rige.*

2. *Jeg har kæmpet ene mod én og fordums mod to, fem eller fire lidet mægtige, mod seks og syv på engang i marken, og ene mod otte; dog lever jeg endnu.*

3. *Da viklede mit mod i brystet, da elleve mænd bød mig trods, för end i drømme diserne sagde mig, at jeg skulde bestå den kamp.*

sögðu disir,
at hjörleik þann
heyja skyldak.

4. Þá kom enn hári
Hildibrandr,

Húnakappi,
hann var mér ómakr;
ok ek markaða
mæki hónum
herkuml harðlig
fyr hjálm neðan.

13. Af Gautrekssaga.

1 (*Gauti*). Skúa tvá
mér Skafnortungr gaf,
þvengjum þá hann nam;
at ills manns
kveðk aldri verða
grandalausar gjafar.

2 (*Gillingr*). Heimskliga
veik ek hendi til,
er ek kom við kinn konu,
litil lyf
kveð til lýða sona;
af því var Gautrekr
getinn.

3 (*Fjöl módur*). Stuttir
sniglar
átu steina fyr mér,
nú vill oss hvetvetna há;
snauðr munk snópa,
þvit sniglar hafa
gull mitt alt grafit.

[3 b. v. 1.: Allar vættir,
er í jörðu búa,
vilja Fjöl módós fé fara;
gulli mínu
þeir glutruðu;
skalat því lengi lifa].

4. Da kom den gråhærdede Hildibrand, Hunnerkæmpen, han var mig besværlig; men jeg mærkede med sværdet hans hårde hærtegn nedenfor hjælmen.

1. 1. To sko gav Skafnærtung (egl. „den, der ved at skrabe forminsker noget“) mig; men tvingerne trak han ud af dem; hos en slet mand siger jeg at aldrig bliver gaverne fejlfri.

2. Dumt har jeg bevæget min hånd, da jeg berørte kvindens kind; lidet stof skal der til menneskenes sønner; derved blev Gøtrek avlet.

3. Korte snegle har ædt mine stene for mig; nu vil alt gøre os fortræd; alt berøvet vil jeg friste livet, eftersom sneglene har udhulet alt mit guld.

[3 b. Alle væsner, som i jorden bo, vil ødelægge Fjølmodts fæ; mit guld har de forødet; derfor vil jeg ikke leve længe.]

- 4 (*Ímsigull*). Þat var
spell,
er sporr of vann
á akri Ímsiguls;
axi var skatt,
ór var korn numit;
þat mun æ Tøtru ætt
trega.
- 5 (*Gillíngur*). Ungr sveinn
drap uxa fyr mér;
þetta eru banvæn býsn;
munk aldri
eiga síðan
jafngóðan grip,
þótt ek gamall verða.
- 6 (*Neri*). Skein enn
skrautligi raunar,
skjöldur hekk áðr á
tjöldum,
oss verðr opt af þessu
- aðgr, er lit ek þangat,
skarð erat skapligt orðit,
skjótt munk snauðr af
auði,
ef braut með gjöf Gautar
grandlaust fara randa.
7. Brögðótt ráð
þykkjumk Refnefs vera,
nökkvi verri
en Neri kendi,
varpat sínu
á sæ féi
Gautrekr er gaf
gullhring Refi.
- II.
Víkarsbálkr.
1. Þá vark ungr,
er inni brann
flotna fjöld
með feðr mínum

4. Det var et stort tab, som spurven voldte på Imsigulls mark; et aks var ødelagt, kornet var taget ud deraf; det vil altid volde Tåtras øt kummer.

5. Den unge svend har dræbt min okse; dette er dræbende under; aldrig siden vil jeg besidde en så god kostbarhed, selv om jeg blev gammel.

6. Det prægtige skinnede smukt; skjoldet hang før på tæppet; ofte, når jeg ser derhen, volder dette mig kummer; der er opstået et sørgeligt hul; hurtig vil jeg blive en stodder, dersom krigerne drager uden skade bort med gaven.

7. Jeg synes, at Refnefs råd er listige, endel værre end dem Nere gav; Gøtrek kastede ikke sit gods i havet, da han gaf Ref en guldring.

II. 1. Da var jeg ung, da mændenes skare brændte inde sammen med min fader ligeved bugten udenfor Truma.

þjóðnær vági
fyr Þrumu innan.

2. Herr tapaðisk
Haralds ens egzka
ok menbrota
mágar véltu,
Fjörvi ok Fýri,
Freka arfþegar,
Unnar bræðr
eiðu minnar.

3. Þá Herþjófr
Harald of vélti,
sér ójafnan
sveik i tryggðum,
Egða dróttin
öndu rænti,
en hans sonum
haptþönd sneri.

4. Þrévetran mik
þaðan af flutti

Hrosshársgrani
til Hørðalands;
namk á Aski
upp at vaxa;
sákat niðja
á niu vetrum.

5. Afl gatk ærit,
óxu tjálgur,
langir leggir
ok ljótt höfuð,
en himaldi
of hugsí sat,
fás forvitinn,
i fleti niðri.

6. Unz Vikarr kom
frá Vita innan,
gisl Herþjófs
gekk inn í sal;
hann kendi mik,
hann kvaddi mik

2. Harald den egdskes hær omkom, og svogrene, Fjörve og Fyre, Frekes sönnar, bræðre til Unn, min moder, overlístede den gavmilde mand.

3. Dernæst overlístede Hærtjof Harald; ham, der var ham ulig, sveg han i troskab, røvede Egðernes fyrste livet og snode bånd til hans sönnar.

4. Mig tre år gammel førte Roshársgrane derfra til Hordeland; jeg voksede op på Ask; jeg så ikke mine slægtninge i 9 år.

5. Kræfter fik jeg i overflod, mine arme voksede, mine lægge var lange og hovedet stygt; jeg sad som døgenigt, som en der sidder i tanker, på mit lave leje, lidet videbegærlig.

6. Indtil Vikar kom indefra Vite; Hertys gissel gik ind i salen; han kendte mig, han opfordrede mig til at stå op og tale med sig.

upp at standa ok andsvara.	Gunnólfr blesi; þá várum vér þrettán saman; fær varliga friðri drengi.
7. Hann mældi mik mundum ok spönnum, alla arma til úlfliða, — — — — — — — — vaxit hári á höku niðri.	10. Svá kómum vér til konungs garða, hristum grindir, hjoggum gætti, brutum borglokur, brugðum sverðum, þars sjau tigr seggja stóðu. [kostum góðir fyr konungi; þó var of aukit öllum þrælum, verkalýðum ok vatndrögum].
8. Þá samnaði Sørkvi ok Gretti Haralds arfþegi, Hildigrími, Erp ok Úlfi, Áni ok Skúmi, Hróa ok Hrotta Herbrands sonum.	11. Var Vikari vant at fylgja, þvit fremstr ok fyrstr
9. Styr ok Steinhóri frá Staði norðan, þar var enn gamli	

7. Han málte mig med hænder og fingre, mine arme fra oven til håndleddene; — — — — bevokset med hår nede på hagen.

8. Da samlede Haralds søn Sørkve og Grette, Hildigrim, Erp og Ulv, Án og Skum, Hroe og Hrotte, Herbrands sønner.

9. Styr og Stentor, nord fra Stad; dér var den gamle Gunnolf blese; da var vi 13 sammen; næppe findes der herligere svende.

10. Derpå kom vi til kongens gårde, vi rystede portdøren. huggede dørkarmene, brød borgens slæer, drog vore sværd, hvor 70 mænd stod [udmærkede foran kongen; desuden var der alle trællene, arbejdsfolkene og vandbærerne].

11. Det var vanskeligt at følge Vikar, ti han stod forrest og først i

i flokki stóð,
hjoggum hjálma
með hǫfuðgnípum,
brynjur sniddum
ok brutum skjöldu.

12. Var Vikari
vegs of auðit,
en Herþjófi
heiptir goldnar,
særðum seggi
en suma drápum;
stóðkat fjarri
þás fell konungr.

13. Vart þú eigi
með Vikari
austr í Væni
árdag snimma,
þás sóttum vér
Sisar á velli;
þat var þrekvirki
þoks megnara.

14. Mik lét sverði
sáran hoggvit
skarpeggjuðu
skjöld í gögnum,
hjálma af hǫfði
en haus skorat
[ok kinnkjálka
klofinn í jaxla]
en et vinstra
viðbein lamit.

15. Ok á síðu
sverði beitti
mér ǫflugri
fyr mjóðm ofan,
en í aðra
atgeir lagði,
kǫldum broddi,
svát á kafi yddi
[þau sér merki
á mér gróin].

16. Sneiddak hönnum

skaren; vi huggede hjælmene med (på) de høje hoveder, flængede brynjer og brød skjoldene.

12. Vikar opnædede hæder derved, men Hertjov fik sin vrede betalt, vi sårede mændene og dræbte nogle; jeg var ikke langt borte i det øjeblik, da kongen faldt.

13. Du var ikke med Vikar østerpå i Væne tidlig en morgen, da vi angreb Sisar på marken; det var en endnu stærkere bedrift.

14. Han huggede mig (så at jeg blev) såret med et skarpægget sværd lige gennem mit skjold, hjelmen af mit hoved og flængede min hjærneskal [og klevede kinden til kindtænderne], og det venstre nøgleben blev knust.

15. Og sværdet drog han, stærkere end jeg, over min side ovenfor hoften, og drev sit spyd i den anden, den kolde od, så at det trængte helt igennem [de mærker ses på mig lægte].

siðu aðra bitrum brandi of bók þveran; svá ek af heiptum hjørvi beittak, at alls megins áðr kostaðek.	áðr fórum vér, en flögð ollu, hinzta sinni til Hørðalands,
17. Mér gaf Víkarr vala-málm hring enn rauða, er á hendi berk, mér þrímerking, en ek Þrumu hónum, fylgðak fylki fímtán sumur.	19. Þess ørendis, at mér Þórr of skóp níðings nafn, nauß margskonar; hlaut óhróðigr ilt at vinna.
18. Fylgðak fylki, þeims framast vissak; þá unðak bezt ævi minni,	20. Skyldak Víkar i víði hávum, Geirþjófs bana, goðum of signa; lagðak geiri gram til hjarta; þat er mér hermast handaverka.

16. *Jeg skar hans ene side tværs over kroppen med mit skarpe sværd; således rettede jeg mit sværd i min forbitrelse, at jeg havde opbudt al min kraft.*

17. *Víkar skænkede mig valemalm, den røde ring, jeg bærer på armen, han gav mig en 3 marks ring, men jeg skænkede ham Truma; jeg fulgte fyrsten i 15 somre.*

18. *Jeg fulgte fyrsten, den jeg kendte som den ypperste; — da var jeg bedst tilfreds med mit liv —, før vi drog — men det voldte troldene — sidste gang til Hordeland.*

19. *Med det ærinde (resultat), at Tor skabte mig en níðings navn og mangen nød; hæderløs måtte jeg udøve en udåd.*

20. *Jeg skulde indvi Víkar, Geirtjófs bane, til guderne i det høje træ; jeg stødte spydet i fyrstens hjerte; det er det bitreste af mine hænders gærninger.*

21. *Derfra stavrede jeg ad vilde stier, forhadet af Horderne, med*

<p>21. Þaðan vappaðek
viltar brautir,
Hörðum leiðr,
með huga illan,
hringa vanr
ok hróðrkvæða
dróttinlauss,
dapr alls hugar.</p> <p>22. Nú sóttá ek
til Sviþjóðar
Ynglinga sjöt
til Uppsala;
hér létu mik,
sem ek lengi mun,
þoglan þul
þjóðans synir.</p> <p>23. Hér settu mik
sveina milli
heldr hæðinna
ok hvitbránna,</p> | <p>skelkja skatnar
ok skaup draga,
ófs oframmir,
at jofurs greppi.</p> <p>24. Sjá þykkjask þeir
á sjálfum mér
jötunkuml
átta handa,
er Hlóriði
fyr Hamar norðan
Hergríms bana
höndum rænti.</p> <p>25. Hlæja rekkar
er mik — — — sjá,
ljótan skolpt,
langa trjónu,
hangar tjálgur,
hár úlfgrátt,
hrjúfan háls,
húð jóttraða.</p> |
|---|--|

sorgfuldt sind, uden ringe, berøvet hæder, uden herre, dybt nedbøjet i al min hu.

22. *Nu søgte jeg til Sverig, til Ynglingernes hjem i Upsala; her lod fyrstesønnerne mig — hvad jeg længe vil være —, en tavs digter, vænset(?)*

23. *Her anbragte man mig mellem meget hånfulde mænd med hvide øjenbryn; mændene, stærke i deres overdrevne adfærd, spotter og forhåner kongens digter.*

24. *De mener at se på mig selv jættemærkerne efter de 8 arme, som Tor berøvede Hergrims bane nord for Hammer.*

25. *Mændene ler, når de ser mig (den gamle(?), min hæslige snude, min lange tryne, de nedhængende arme, det ulvegrå hår, den ru hals, den rynkede hud.*

a. *Tillæg. Interpolation i foranstående digt efter v. 16.*

1. Lét þreksamr.
þriðja sinni
hildar leik
háðan verða,
áðr Upplönd
unnin vyrði
ok Geirþjófr
of gefinn helju.	Vikars sonr
vanr í sóknum,
sá réð einn
Upplendingum.
2. Átti sér
erfiðrðu
tirsamr tvá
tyggi alna;
hét hans sonr
Haraldr enn ellri,
setti þann
at Þelamorku.	4. Réð Friðþjófr
fyrst at senda
heiptarboð
horskum þofri,
hvárt Vikarr
vildi gjalda
hilmi skatt
eða her þola.
3. Var singjarn
sagðr af gulli
Neri jarl,
nýtr í ráðum,	5. Réðum umb,
. . . lengi,
urðum vit
ekki dælir;
þat kaus herr,
at konungr skyldi
rikr með her
rómu knýja.

a. 1. *For tredje gang havde den kraftige en kamp, for Oplandene blev erobrede og Geirtjof dræbt.*

2. *Den hæderlige fyrste havde avlet sig to sønner; den ældste af hans sønner hed Harald; han satte han til at styre Telemarken.*

3. *Nere jarl sagdes at være gærrig på guld, men god i råd, Vikars søn, vant til kampe; han styrede alene Oplænderne.*

4. *Fridtjof sendte først et bittert budskab til den kloge fyrste, om Vikur vilde betale fyrsten (sig) skat eller tåle angreb af hans hær.*

5. *Vi rådslog derom, (men ikke) længe; vi blev ikke så let medgørlige; hæren valgte, at den mægtige konge skulde kæmpe med sin hær.*

6. Réð Óláfr
austr enn skygni,
sældar-gramr,
fyr Svíaríki;
hann bauð út
almenningi;
mikill var hans
helmingr talinn.

7. Gengum framm
í glamm vápna
konungs menn,
kappi gnægðir;

þar var Úlfr
ok Erpr litinn;
hjók brynjulauss
háðum höndum.

8. Réð Friðþjófr
friðar at biðja,
þvítt Víkarr
vægði ekki
ok Starkaðr
Stórverks sonr
almátt framm
allan lagði.

14. Af Bósasaga.

Buslubæn.

1. Hér liggr Hringr
konungr,
hilmir Gauta,
einráðastr
allra manna,
ætla son þinn

sjálfr at myrða,
þau munu fádæmi
fréttask víða.

2. Heyr bæn Buslu,
brátt mun sungin,

6. Olaf den skarpsynte rådede østerpå for Sverrig, den lykkelige fyrste; han udbød almindingen; talrig blev hans hær kaldt.

7. Vi, kongens mænd, gik frem i kampen med et overmål af kraft; dér så man Ulf og Erp; uden brynje huggede jeg med bægge hænder.

8. Friðtjof måtte bede om fred, ti Víkur var uskånsom, og Starkað Stórverks sön opbød al sin alkraft.

[B.] 1. Her ligger du kong Ring, Gøters konge, egensindigst af alle mænd; du agter selv at myrde din sön; den uhørte gerning vil vide spørges.

2. Hör Buslas bön, straks skal den synges, således at den vil høres

svát heyrask skal
of heim allan,
óþørf öllum
þeims á heyra,
en þó fjandligust
þeims vilk fyrir telja.	en eyru þín
aldri heyri
ok augu þín
úthverf snúisk —
nema Bøgu-Bósa
þjargir veitir
ok Herrøði
heipt upp gefir.
3. Villisk vættir,
verði ódæmi,
hristisk hamrar,
heimar sturlisk,
vesni veðrátta,
verði órói —
nema Hringr konungr
Herrøð friðir
ok Bøgu-Bósa
þjargir veitir.	5. Ef þú siglir,
slitni reiði,
en ef stýrir,
stökkvi krókar,
rifni reflar,
rekisk segl ofan,
en aktaumar
allir slitni —
nema Herrøði
heipt upp gefir,
en Bøgu-Bósa
biðir til sátta.
4. Svá skalk þjarma
þér at brjósti,
at hjarta þitt
høggormr gnagi,	

i alle verdner, lidet nyttig for dem, der hører derpå, og dog mest djævelsk for den, som jeg vil fremsige den for.

3. *Gid vætterne forvilde sig, uhørte ting ske, klipper rystes, verdner forstyrres, vejrliget værres, uro opstå — medmindre du, kong Ring, giver Herrød fred og yder Bagas-Bose frelse.*

4. *Således skal jeg plage dit bryst, at hugorm gnaver dit hjerte, dine øren aldrig høre, dine øjne drejes om, medmindre du yder Bagas-Bose frelse og lader af din vrede mod Herrød.*

5. *Hvis du sejler, skal tovene gå itu, hvis du styrer, skal rorkrogene springe af, tjældene revne, sejlet styrte ned og alle styretove gå istykker — medmindre du lader af din vrede mod Herrød og beder Bagas-Bose om forlig.*

6. *Hvis du rider, skal tøjlerne komme i ulave, hestene blive halte*

6. Ef þú ríðir,
raskisk taumar,
heltisk hestar,
en hrumisk klárar,
en gøtur allar
ok gagnstigar
troðisk tvéfaldrar
í trøllhendr fyr þér —
nema Bøgu-Bósa
bjargir veitir
ok Herrøði
heipt upp gefir.

7. Sé þér í hvilu
sem í hálmeldi,
en í há sæti
sem á hafbáru,
þó skal þér síðar
sýnu verra;
ef vilt við meyjjar
manns gaman hafa,

vilzk þú þá vegar —
eða vilt þú þulu lengri?

8. Trøll ok álfar
ok tøfrnornir,
búar, bergrisar
brenni þínar hallir,
hati þik hrimþursar,
hestar troði þik,
strá stangi þik,
stormar æri þik,
vei verði þér
nema vilja minn gerir.

9. Komi seggir sex,
seg mér nøfn þeira
øll óbundin;
ek mun þér sýna;
getr eigi ráðit,
svát mér rétt þykki,

*og afmægtige, alle veje og genveje trædes for dig dobbelt i trolde-
næs hænder — medmindre du yder Bagas-Bose frelse og lader af din vrede
mod Herrød.*

*7. Du skal have det i sængen, som var du i brændende halm, men i høj-
sædet som var du på en havbølge; og dog skal det siden blive dig meget
værre; hvis du vil have en mands gammen med mær, skal du tage fejl
af vejen — vil du en længere remse?*

*8. Trolde og alve og heksende norner, højboer, bjærgriser brænde
dine haller, rimturserne hade dig, heste træde dig under deres fødder,
stråene stikke dig, stormene gøre dig gal; ve dig, medmindre du gør,
hvad jeg vil.*

*9. Komme her seks fyre, sig mig alle deres navne ubundne, jeg vil
vise dig dem; hvis du ej kan gætte dem, så at jeg finder det rigtigt, skal
hunde gnave dig ihjæl, og din sjæl synke i helved.*

skulu þik hundar en sál þín
í hel gnaga sökva í viti.

R. E. P. Y. Y. N. IIIIII. 000000. 111111. IIIIII. NNNNN.

15. Af Gongu-Hrólfssaga.

1. Glezk Hreggviðr af góðri för Hrólf's ens hugdjarfa higat til landa; mun vegliga visi hefna á Eireki ok þllum þeim.	mun flokkur sjá falla hrønnum ok fyr Hrólf hníga verða.
2. Glezk Hreggviðr Grims af dauða, Þórðar ok Brynjólfs prottnar lífstundir;	3. Glezk Hreggviðr, þá er Hrólfur fær ungrar meyjar Ingigerðar; mun Hólmgarði hilmir stýra Styrlaugs sonr; standi kvæði.

16. Af Hjálmpérs saga ok Qlvis.

I. 1 (Tóki). Hverir eru skálkar, er skipum ráða,	heldr harðsnúnir, happalausir? vér skulum lýði lífi ræna
---	---

1. Hreggvid (jeg) glæder sig over den hvdjærve Hrolfs gode tog her til lande; fyrsten vil tage prægtig hævn over Erik og dem alle sammen.

2. Hreggvid glæder sig over Grims død, Torås og Brynjólfs levetid er sluttet; den skare vil falde flokkevis og segne for Hrolf.

3. Hreggvid glæder sig, når Hrolf ægter den unge mø, Ingigerd; fyrsten, Styrlaugs søn, vil styre Holmgård. Min vise slutte dér.

I. 1. Hvilke er de skurke, der råder for skibe, meget kraftige at se på, men uden held?; vi vil røve mændene livet og dele hele skatten mellem os.

ok með oss þllum
auði skipta.

2 (*Hj.*). Hjálmpér ek
heiti;

hverr spyrr at því,
seggr enn svartleiti,
á sædýri;
drepa skulum drengi,
en dýrgripi eignask,
fúll falsari,
ella flý i brott.

II.

1 (*Hj.*). Hver er sú
drósa

er drjúgt um nætr
flanar ok flóktir
með fils hala;
ólik þykkir mér
þóðrum vífum,
eða hvaðan komt
Hrauðungs mær?

2 (*Vargeisa*). Vargeisa
ek heiti,

heyr þú vísa son,
vilt at þér i sinni sjá;
allra þinna
telk þik þurfa munu
vel trúra vína.

3 (*Hj.*). Hræðilig
munt þykkja hólða liði,
þótt oss i sinni sér,
engan seggja
þú svikja munt
vösk vinkona.

4 (*Varg.*). Sæk Snarvendil,
sigr mun honum fylgja,
horskr ef hilmir vilt
þér i hendi bera;
koss vilk af þér
kléna þiggja;
þá munt mímung
mér ór hendi fá.

2. *Hjalmtér hedder jeg, hvem er det, der spørger derom, sortladne mand, på skibet?; vi vil dræbe mændene og erobre kostbarhederne, din fule snyder, eller flygt bort.*

II. 1. *Hvem er den kvinde, som ivrig om natten flagrer og strejfer om med en elefantale; du synes mig ulig andre kvinder; hvorfra kom du jættens?*

2. *Vargeisa hedder jeg, hør du, kongesøn; vil du, at jeg følger dig? jeg mener at du vil behøve alle dine tro venner.*

3. *Frygtelig vil du [ikke?] synes mændenes skare, når du følger os; ingen mand vil du svige, tapre veninde.*

4. *Tag Snarvendil; sejr vil følge den, hvis du kloge konge vil bære den i hånden; et sødt kys vil jeg få af dig; da skal du få sværdet ud af min hånd.*

5 (*Hj.*). Kant mjúkligar,
mær en harðleita,
leika at hrækerti
en hõldar aðrir sex;
sel mér sárloga,
sveipinn orms dýnu;
fúss emk fljóð kyssa,
ferr sem má jofri.

6 (*Varg.*). Selk þér
Snarvendil,
sigr mun honum fylgja,
jofurr enn stórráði,
um þína aldrdaga,
snúisk þín ævi æ
til sigrs ok gæfu,
hvar sem heim kannar,
hugr er í konungs barni.

7. Vert eigi svá ærr,
at Ölvi grandir;
vert honum heill hilmir,

hann er þér holtr fylkir;
lát eigi illmæli
æða lund þína,
vel þér vini tryggva,
vert þeim holtr dróttinn.

8. Kjós þann þræl
af þengils liði
er gefr svinum soð;
mun þér eigi maðr
duga af mildings hirð,
ef þér glapvigr gerisk.

III.

1 (*Hj.*). Hvert er þat
bákn,
er í bjargi sitr
ok sér of konungs sveit,
enga veitk þér
ámátligri
alna fyr jörð ofan.

5. *Du forstår, mø med den hårde mine, at lege med sværd mere behændigt end andre seks; giv mig sværdet, omviklet med guld; gjerne vil jeg kysse kvinden; så går det fyrsten som det kan.*

6. *Jeg giver dig Snarvendil; sejr vil følge den, stort tænkende fyrste, alle dine dage; gid dit liv altid vorde dig til sejr og lykke, hvor du end færdes i verden; der er mod i kongens søn.*

7. *Vær ikke så gal, at du tilføjer Ölve mén, vær tro mod ham, fyrste; han er tro mod dig konge; lad ikke onde ord gøre dig opbragt, vælg dig hulde venner, vær dem en huld herre.*

8. *Vælg den træl af kongens mandskab, som giver svinene suppe; ingen af kongens hird vil kunne hjælpe dig, hvis han viser sig for dig at svigte i kamp.*

III. 1. *Hvad er det for en kolos, der sidder på klippen og ser ud over kongens skare; jeg kender ingen hæsligere født på jorden end dig.*

<p>2 (<i>Íma</i>). Illa kveðr til
 mín,
þvi enn ungi munt
fyrstr hafðr á seyði
af seggjum þínum;
gullofnum dúki
má sjá en glaða mær
þerra sína ljósa lokka.</p> <p>3 (<i>Hj.</i>). Þik mun snerta
Snarvendill fyrr,
en þú á seyði
setir konungs arfa,
handar munt missa
ok hátt æpa,
svá munum skilja,
skauð et aumasta.</p> <p>4 (<i>Íma</i>). Víst gleðr mik
 eitt,
þótt vitir eigi,
jǫfurr enn ógndjarfi,</p> | <p>hvat um er at vera;
nú munu systr minar
at náí gera
út á herskipum
alla menn þína.</p> <p>5 (<i>Hergunnr</i>). Tølum ek
 treysti
at tala við höfðingja,
þó námum vér lítit
þats til vegar horfir;
skulum til skála
skunda göngu
ok menn mildings
merkja á seyði.</p> <p>6 (<i>Hj.</i>). Vaki þú Ólvir,
ef vilt víf sjá,
þú ert kossmildr
við konur harðla;
hér biða þín
Hrauðungs meyjar,</p> |
|--|---|

2. *Íde taler du mig til; ti vil du, unge mand, først af dine mænd blive anbragt over ilden; med guldvævet dug vil den glade mø tørre sine lyse lokker.*

3. *För vil Snarvendil røre ved dig end du anbringer kongens søn over ilden; du vil miste din arm og skrige højt; således vil vi to skilles, dit elendige utyske.*

4. *Tilvísse glæder én ting mig, skönt du ikke ved det, kampdjærve fyrste, hvad der er i gære; mine søstre vil nu slå alle dine mænd ihjæl ude på krigsskibene.*

5. *Jeg stoler på mine tategaver at tale med hövdinge; dog har jeg kun lidet lært, som bidrager til hæder; vi skal skynde os til skålen og mærke kongens mænd over ilden.*

6. *Vágn du, Ólve, hvis du vil se kvinder; du er meget gaumild på*

hverf þú við þeim,
ef þér hugr dugir.

7 (*Qlvir*). Hvat skal
 kalls þetta,
hvat þarft mér bregða,
konungr, of kvensemí,
kátr, of miðnætti?
hverja hýsnoppu,
sem á heiðum finnr,
vilt at þér i sinni
sé allar þær.

8 (*Herg*). Heldk upp
 hrömmum.
hér mátt jöfurr lita
hendr Hergunnar,
hefk negl óskorna,
rifna mun þín ólpa,
ef vit jöfurr finnumk,

þér skal eigi kyrt
 klappa,
konungr enn suðræni.

9 (*Hj*). Gakk frammar
 hóti,
fyr en á seyði dragir
þenna þjóðkonung,
þú ert flagð et ferligsta;
et framm járnhrömmum,
ef afli treystir,
drós en dulrífa,
en ek mun dverga smíði.

10 (*Margerðr*). Illa leikr
 þú Qlvir,
eigi ert hæfr vífum,
má eigi fang festa
á fylki vel bornum;
eggjar eru eitrblandnar,

*kys overfor kvinder; her venter på dig jættens datter; vend dig til dem.
hvis du har mod.*

7. *Hvad skal den spøg sige, hvad skal du, muntre konge, bebrejde mig kvindekærlighed midt om natten?; ethvert dunlæbet fjæs, du finder på heden — de vil du alle skal følge dig.*

8. *Jeg løfter mine hænder; her kan du, fyrste, se Hergunns hænder, jeg har uklippede negle; din kappe vil flænges, dersom vi mødes, fyrste; du vil ikke blive mildt klappet, sydrøne konge.*

9. *Gå lidt længere frem, för du kaster denne folkekonge på ilden; du er den hæsligste trolld; ræk frem dine jærnlabber til strid, hvis du stoler på dine kræfter, indbildske kvinde, men jeg vil drage mit dværgearbejde (sværdet).*

10. *Hårdt leger du Ølve; du passer ikke for kvinder; man kan ikke holde den vel bårne fyrste fast; æggene ere giftblandede, vrede er fyrsterne, oddene er blodige; ikke vil vi sejre.*

æfir eru döglingar,
oddar eru blóðgir,
eigi munum vér sigrask.

11 (*Herg.*). Hvar ert
Margerðr,
mær en ofgasta?
vinnr þú sigr litinn
á siklings liði;
hryggr er hálfaminn
en herðar brotnar,
sterkr er stafnbúi,
stökkva mun nú verða.

IV.

1 (*Hörðr*). Hver ert þú
hýrlund með kinn fagra
ok ljósgult lokka frón?
hefk eigi víf lilit
hæverskligra
fætt við foldar þróm.

2 (*Hervör*). Hervör ek
heiti

Hundingja dóttir;
minn föður roskvan
ef þú réðir lita,
líf þitt án dvöl
þú láta myndir,
ef værir genginn
í gegn döglingi.

3. Alt ferr eptir einu,
eigi mart vitum frægra,
virðar vinna listir
ok val tafni fæða;
fyrr skyldir þú hanga
á hávum gálga
en í glaum inn ganga,
gakk eigi hóti framár.

4. Hörðr mælti þá
enn hyggjustóri:
hvi hrekr þú mik
Hervör í orðum?
heldr væri nær
vífi skæru

11. *Hvor er du Margerd, du meget kraftige mø?; du vinder kun ringe sejr over fyrstens mænd; ryggen er halvt lamslåt og skuldrene knækkede; stærk er stavnbøen; nu må vi flygte.*

IV. 1. *Hvem er du, med muntert sind og fager kind og lysegult hoved; ikke har jeg set en mere belevet kvinde født ved jordens rand.*

2. *Hvorfor hedder jeg, Hundinges datter; hvis du så min raske fader, vilde du på stedet lade dit liv, hvis du var gåt kongen imøde.*

3. *Alt går efter det ene; ikke ved vi meget andet, der er berømttere; mændene udfører idrætter og giver ravnene føde; for skulde du hænge i den høje galge end gå ind i munterheden; gå ikke et skridt videre.*

4. *Den modige Hörð talte da: hvorfor bruger du hårde ord mod*

vera horskum dreng holl í ráðum.	7 (<i>Hj.</i>). Heill sit, Hundingi, hef ek engan gram þér æðra hitt undir heims skauti; ferr þin frægð ok fégjafar, þvi kom ek hingat hilmis at vitja.
5 (<i>Herv.</i>). Í höll skalt ganga ok bilmi lúta, kveðja kurteisliga konung enn stórráða; lát þú eigi æðru á þér finna, þótt í höll litir háva stórgarpa.	8 (<i>Kgr.</i>). Hverr er sá karla kominn ór Manheimum, ungr at aldri oss at kveðja; ormfrán enn ungi augu berr þú; mun ek við brögðum búask meiga.
6. Gef þú auð jöfurr, ef þú orr þykkisk, þágu gull gumnar, gerask þér vel hollir; en ef maðr metnask við mildings síðu, sýn leiðum lyndi, lát hann sneypu hljóta.	9 (<i>Hj.</i>). Hjálmpér ek heiti,

mig Hervor?; det vilde være mere naturligt for den lyse kvinde, at være den forstandige mand (mig) huld i råd.

5. *Du skal gå ind i hallen og hilse på kongen, hilse ham belevent den storrådige konge; lad ingen frygt mærkes på dig, uagtet du i hallen ser høje vældige kæmper.*

6. *Giv rigdom, konge, hvis du mener at være gavmild; har mændene modtaget guld, vil de blive dig tro; men hvis nogen opfører sig storgtig ved kongens side, vis den lede dit sind og lad ham blive beskæmmet.*

7. *Hil dig, Hunding, jeg har ingen konge truffet under himlen ypperligere end dig; der går ry af din berømmelse og gavmildhed; derfor kom jeg hid at besøge kongen.*

8. *Hvad er det for en mand, kommen fra Manheim, ung af alder, at hilse på os?; du unge mand har ormstrålende øjne; jeg bør være forberedt på list (fra den kant).*

við enn hæsta gálga,
þeir munu þik svikja;
þat sék fyrir gǫrta.

19 (*Kgr.*). Æ ert illr
gestum,
opt hefir þú hǫlða,
þá er mik heimsóttu,
til heljar færða;
gakk á bekk annan,
garpr meinhugaðr,
hnyttir enn harðleiti,
harðr er á borð annat.

V.

(*Hj.*). Berum á baki okru
brodda framkeyri,
launum svá lif hǫnum,
latum hann eigi eptir;
heygjum Hǫrð hvergi,
fyrir en heim komum,

grǫfum itran heima
hallar vegg undir.

VI.

1 (*Kgr.*). Hvat er þér
Hjálmþér?,
hefr þú lit brugðit,
stórt er þér í hug,
þú starir á mik lǫngum.
(*Hj.*). Hvarf enn
hugprúði
Hǫrðr ór fǫr minni,
greitt ert glíkr hǫnum;
gáik þvi eigi drekka.

2 (*Kgr.*). Eyðask mun
sæmd þín,
ef ek skal glíkr vera
aumum illþræli,
er ekki prýðir,
ragr í hverja taug,

18. För har du ikke befalet mig at rejse mig; det må være den slemme død, der nærmer sig fyrsten og gør ham urimelig; de andre skulde hænge i den højeste galge; de vil svige dig; det forudsæer jeg grant.

19. Altid er du ond mod gæster; ofte har du ombragt de mænd, som har besøgt mig; gå til den anden bænk, mænsindede mand, du barske svend (?), ellers vil du blive hårdt medhandlet.

V. Lad os bære krigeren på vor ryg og lönne ham således vort liv; vi vil ikke lade ham blive tilbage; lad os ikke höjlægge Hård, för vi kommer hjem; lad os begrave den herlige ved hallens væg.

VI. 1. Hvad er der med dig Hjalmtér?, du har skiftet farve; du har noget stort i din tanke; du stirrer stadig på mig. — Den modige Hård forsvandt fra mig undervejs; du ligner ham nøje; derfor glemmer jeg at drikke.

2. Din hæder vil gå til grunde, hvis jeg skal ligne en ussel ond træel

nema reiða mat svinum,
halr enn hrafnsvarti,
í hrævarskrúði.

3 (*Hj.*). Brott er
Snarvendill
ór sliðrum horfinn,
mák eigi vig vekja,
veldr því Ólvir,
hefna myndak Harðar,
ef hann hér væri,
ok rjóða minn mæki
í manna blóði.

4 (*Mær.*). Sax hefir þú
Ólvir,
slik eru vápn færi,
bana veittir Bendli
bart þú þat ór helli;
brá ek hilmis sonum
í hauka liki;

forðaðek ykru fjörvi;
fegri em ek nú hóti.

5 (*Mær.*). Keyptir þú
Snarvendil
með kossi einum;
var þat verð litit,
vel fráak at mér kæmi;
orr myndir af auði,
ef optar svá fengir,
jöfurr enn ógndjarfi
ok einkar hepni.

6 (*Kgr.*). Tak hér við
horni,
er þér Hqrðr færir;
gef nú ró reiði
ok ræðum þá síðan;
þú hefir oss holpit,
en vér yðr borgit,
öllum ór ánauðum,
yndis vér njótum.

hvem intet pryder, fej i hver nerve, der kun kan give svinene føde, din ravnsorte mand, i elendig(?) skrud.

3. Bort er Snarvendil forsvundet ud af skeden; jeg kan ikke kæmpe. Ølve voldet det; jeg vilde hævne Hård, hvis den var her, og rødfarve mit sværd i mænds blod.

4. Du har et sværd, Ølve, der er få sådanne; du dræbte Bendil; du bar det ud af hulen; jeg forvandlede fyrstens sønner til høge; jeg frelste eders liv; nu er jeg betydelig kønnere end da.

5. Du købte Snarvendil blot for et kys; det var en ringe betaling, men jeg ved at den blev mig til held; du vilde være gavmild på rigdom, hvis du fik oftere den lejlighed (til at vise det), du kampjærve og særdeles heldige fyrste.

6. Tag her mod et horn, som Hård bringer dig; stil nu din vrede

17. Af Sturlaugs saga starfsama.

<p>1. Kominn er Sturlaugr
enn starfsami
horn at sækja
ok hringa fjöld,
hér er i húsi
höfuðblót mikit,
gull ok gersimar;
grimt er oss i hug.</p> | <p>2. Skal hann i helju
hvildar njóta
ok margskonar
meina kenna;
þá mun Sturlaugr
enn starfsami
með góma kvern
grafinn i stykki.</p> |
|---|--|

18. Af Orms þáttr Stórolfssonar.

<p>I.
(Vǫlva). Þótt þú látir
yfir lög breiðan
byrhest renna
ok berisk víða,
nær mun liggja.
norðr fyr Mæri</p> | <p>at bana hljótir;
bezt mun at þegja.</p> <p>II.
(Asbj.). Sagði mér at seiði
ok sǫng of þat lǫngu,
at ek á feigum fæti</p> |
|--|---|

og lad os siden snakke sammen; du har frelst os alle ud af tvangskæbne, og vi har reddet eder; fryd vi nu nyder.

[S.] 1. *Kommen er Sturlög den arbejdsomme for at hænte hornet og ringes mængde; her i huset er et stort hovedblot, guld og kostbarheder; vreddt er vort sind.*

2. *Han skal i hel nyde hvile og føle mange slags mén; så vil Sturlög den arbejdsomme blive revet i stykker med tænderne.*

[O.] I. *Selv om du lader dit skib løbe over det brede hav og flækker viden om, det vil dog blive så omtrent, at du får din død nordfor Möre; det er bedst at tie.*

II. *Hun sagde mig det ved sejden og sang om det for længe siden, at jeg med dødsviet fod vilde drage nordpå til Möre; intet vidste völven;*

<p>4. Annat var þá er inni
Ormr at hildar stormi
gekk vífs gráum blakki
Geitis sylg at veita;
røkk at rómu dökkri,
raunmargan gaf vargi
segg ok sárt nam hoggva
svinnr at Ífu minni.</p> <p>5. Annat var þá er inni
ek veitta ferð sveittri
hogg með hvassri tuggu
Herjans suðr í skerjum
Elfar, opt nam kólfi
Ormr hagliga at forma
mest, þá er miðjungs
traustir
mágar eptir lágu.</p> <p>6. Annat var þá er inni
allir saman várum,</p> | <p>Gautr ok Geiri,
Glúmr ok Starri,
Sámr ok Sæmingr,
synir Oddvarar,
Haukr ok Háma,
Hrókr ok Tóki.</p> <p>7. Annat var þá er inni,
opt á sæ fórum,
Hrani ok Hogni,
Hjálmr ok Stefnir,
Grani ok Gunnarr,
Grýmr ok Sørkvir,
Tumi ok Torfi,
Teitr ok Geitir.</p> <p>8. Annat var þá er inni
allitit vér spörðumk
at samtogi sverða;
sjaldan ek þess latta,
at brynpálmur brýndir</p> |
|--|---|

Øresund; nu vil jeg, besnæret (overvældet) mod tro og love, lære troldeenes bygder at kende.

4. *Det var anderledes, da Orm gik til kamp for at give den grå ulv [Geitis vífs blakki] drik; det trak mærkt sammen til den mørke kamp; han gav et utal af mænd til ulven, og den kloge gav svære hug ved Ivas munding.*

5. *Det var anderledes, da jeg gav den (svedige) skare hug med det skarpe, blodige sværd sydþá i Elveskærene; ofte skød(?) Orm kraftig og heldig sine skud, da jættens(?) (el. Midjungs som egennavn?) stærke svogre blev liggende tilbage døde.*

6. *Det var anderledes, da vi drog omkring alle sammen, Gøt og Geire osv.*

7. *Det var anderledes, da vi ofte tog ud på søen, Hrane og Høgne osv.*

8. *Det var anderledes, da vi sparede os kun lidet i kampen; sjælden*

biti hvassliga seggi;	ef á kvöl þessa
þó var Ormr at ímun	kynni at lita,
æ oddviti þeira.	ok grimliga
	gjalda þursi
9. Myndi Ormr	várar viðfarar
ófrýnn vera,	vist ef næði.

rådede jeg fra det, at de hvæssede spyd bed skarpt mændene; dog var Orm i kampen altid deres anfører.

9. *Orm vilde være lidet glad af udseende, hvis han var istand til at se på denne (min) kval, og tilvisse grusomt betale jætten den behandling, jeg lider, hvis han kunde.*

Det 14. århundrede.

Þormóðr prestur Óláfsson.

Íslandsk skjald, 14. árh.

1. Et drotkvædet digt om Áron Hjörleifsson.

1. Styrkr var á stýris birki staddr, sá er Áron kvaddi hørðum heiptar-orðum, hildar ruðr, enn milda; en í mót fyr mǫnnum mjök lik afar-ríkum garpr veitti svǫr snǫrpust sannfrægr hǫfuðsmanni.	hauðr með hǫldum friðum harðr þars Áron varði, en eldbrota unnar Íðja dóms á miðjum Freyr, svát fell enn dýri, (frama-bragð var þat) lagði.
---	--

2. Sturla réð í stríði
strangr á land at ganga,

3. Sonr jök saxi benjar
seggja kind til beggja
(hlifsendir naut) handa
Hjörleifs (vala kleifar);

1. Styrkr hildar ruðr var staddr á stýris birki, sá er kvaddi enn milda Áron hørðum heiptarorðum, en sannfrægr garpr veitti fyr mǫnnum hǫfuðsmanni afarrikum mjök lik snǫrpust svǫr í mót = *Den kraftige kriger befandt sig på skibet, han som talte hårde vredens ord til den milde Aron, men den sand-berönte helt gav i mænds påhør den meget mægtige høvudsmand meget lignende og meget kraftige svar til gengæld.*

2. Sturla strangr í stríði réð at ganga á land, þars harðr Áron varði hauðr með friðum hǫldum, en Íðja dóms Freyr lagði á miðjum unnar eldbrota, svát enn dýri fell; þat var framabragð = *Sturla, stærk í strid, begav sig iland, hvor den kraftige Aron forsvarede øen med sine udmærkede mænd, og manden (Aron) rettede sit sværd mod mandens (Sturlas) midje, så at den herlige faldt; det var en berømmelig handling.*

<p>margr hné maðr við dreyrgar (málmr sundraðiz) undir, áðr fullhuginn felli frægr nær svqlum ægi.</p> <p>4. Frák ofrhugann øfra Eyjólf við þrek deyja; seggr fekk sæmd af höggum sannfrægr tíu manna; meiðr svam mens frá láði mætr við stýfðum fæti (mikit var málma sækis megn) ok lagðr i gegnum.</p> <p>5. Átt hefr Áróñ hættan eggja leik við seggi;</p>	<p>stál klauf styrjar deilir stirðr i Geirþjófsfirði; rjóðr hljóp rimmu klæða Rinarlogs at tini; otrs veitti þorr bitran bana gjalda Rognvaldi.</p> <p>6. Út hefr Áróñ leitit ógnramr at Valshamri (hann varð hreystimönnum harðráðr) ór manngarði; auðs rak ólmum dauða enn røskligast kenni, Björn hné áðr fyr ernum, undan, bauga lundi.</p>
--	---

3. Sonr Hjórlleifs jók saxi seggja kind benjar til beggja handa; hlifsendir naut vala kleifar; margr maðr hné við dreyrgar undir — málmr sundraðiz —, áðr frægr fullhuginn felli nær svqlum ægi = *Hjórlleifs sön forøgede med sit sværd mændenes sår til bægge sider; krigeren brugte sin arm; mange mænd segnede med blodige sår — sværdene brast —, for den berømte fuldmødige helt faldt nær ved den svale sø.*

4. Frák ofrhugann Eyjólf deyja øfra við þrek; sannfrægr seggr fekk sæmd af höggum tíu manna; mætr mens meiðr svam frá láði við stýfðum fæti ok lagðr i gegnum; mikit var megn málma sækis = *Jeg har hørt, at den modige Eyjolf døde sejrrig, idet han viste stor kraft; den sandberømte mand fik ære af 10 mænds hug; den herlige kriger svømmede fra land med afhugget fod og gennemboret; krigerens kraft var stor.*

5. Áróñ hefr átt hættan eggja leik við seggi; stirðr styrjar deilir klauf stál i Geirþjófsfirði; rjóðr rimmu klæða hljóp at Rinarlogs tini; þorr otrs gjalda veitti Rognvaldi bitran bana = *Aron har haft en farlig kamp med mændene; den ukuelige kriger kløvede stålene i Geirtjovsfjord; krigeren sprang frem imod manden; han gav Rognvald den bitre død.*

6. Ógnramr Áróñ hefr leitit úr ór manngarði at Valshamri; hann varð harðráðr hreystimönnum; enn rak auðs kenni røskligast undan ólmum dauða; Björn hné áðr fyr ernum bauga lundi = *Den kampstærke Aron søgte ud af mandkresen ved Valshammer; han viste sig kraftig*

2. Et hrynhent dǫgt om Áróń.

<p>1. Áróń gekk, þvít óðiz ekki,
ærit framm í þøðgerð ramma
(hølda klauf hann heldr en
skjøldu
heiptar-fullr) í móti Stullu.</p>	<p>lundar unnu ljóssa branda
luktan hann í myrku ranni.</p>
<p>2. Áróń reið við sollnum
sárum
sæmdar-hraustr um fjørðu
austan,
vistar þurfti varga nistir
vellum grimmr, at Svínafelli;
høndum tóku hjørva sendi,
hótat var honum dauða
skjótum,</p>	<p>3. Þórarinn hét, sá er þegni
mætum,
þrútins ells, at Svínafelli
røskliga dugði, runnr, í háska
randa svinnr, ok nauðum
stinnum;
Áróń hlaut af Ormi at mæta
ógnar-ráði ok miklum váða;
herðinn bjóz því høldr at
varða
hlýra sínum dreng enn skýra.</p>

overfor de tapre mænd; endnu undgik han ved sin kækhed den rasende død; Björn måtte først segne for den raske kriger.

1. Áróń gekk framm í ærit ramma þøðgerð í móti Stullu, þvít óðiz ekki; hann klauf heiptar-fullr heldr hølda en skjöldu = *Aron gik frem i den meget stærke kamp imod Sturla, ti han frygtede intet; ophidset af urede klævede han hellere mændene end skjoldene.*

2. Sæmdar hraustr Áróń reið við sollnum sárum austan um fjørðu at Svínafelli; vellum grimmr varga nistir þurfti vistar; tóku hjørva sendi høndum; honum var hótat skjótum dauða; lundar ljóssa branda unnu hann luktan í myrku ranni = *Den hædertapre Aron red med opsvulmede sår østfra gennem fjordene til Svinefell; den gavmilde kriger trængte til ophold; de tog ham til fange; han blev truet med en hurtig død; mændene inde-spærrede ham i et mørkt hus.*

3. Þórarinn hét svinnr runnr þrútins randa ells, sá er dugði røskliga mætum þegni at Svínafelli í háska ok stinnum nauðum; Áróń hlaut at mæta ógnarráði ok miklum váða af Ormi; herðinn høldr bjóz því at varða hlýra sínum enn skýra dreng = *Torarin hed den kloge mand, som hjalp kækt den herlige mand på Svinefell i faren og den svære nød; Aron mødte farlige anslag og stor fare fra Orms side; den kraftige mand gjorde sig derfor rede til at væрге den kloge mand mod sin broder.*

- mæta sýni miskunn ýtum
mána valdr, svá at eigim vånir
(heilagr gefi þat hólða skýlir)
himinrikis ok sannrar liknar.
2. Rædda ek lítt við reglur
Eddu
ráðin mín, ok kvað ek sem
bráðast
visur þær, er vil ek ei hrósa,
verkinn erat sjá mjúkr í
kverkum;
stirða hefir ek ár til orða,
ekki má af sliku þekkjaz,
arnar leir hefig yðr at færa,
emka ek fróðr hjá skáldum
góðum.
3. Vendi ljóst þú, völdugr andi,
(vilda ek þiggja þat, himna
tigg)
harðan stein, sem hólkni er
orðinn
harða líkr, í minnis garði,
svá at renni oss rétt at sonnu
ramlig tár við iðran sára,
glæpa-full en gjörvöll skripi
gangi á braut, fyr sorgar
prautir.
4. Sættu oss við son þinn
itran,
sólar þengils skrin, ok engla
ítarlig, sú er alt má veita,
yfirdrotningin heims ok gotna;

1. *Jeg priser den lyse lufts konge, ham som styrer fuglenes og dyr-
enes liv, som forøger jordens grøde og føder alt levende og styrer vindene,
månens herre vise menneskene sin herlige nåde, så at vi kan håbe på
himmerig og sand miskundhed; give menneskenes hellige beskytter det.*

2. *Jeg har ikke indrettet min plan efter Eddas regler og jeg har i
en skynding digtet de vers, som jeg ej vil rose; det digt er ikke mygt i
halsen (lyder ikke blødt); jeg har en stiv åre til ordene (stiv tunge);
man kan ikke blive dadlet ved sligt; jeg har kun ørnens skarn at byde
eder; jeg er lidet kyndig ved siden af gode digtere.*

3. *Mægtige ånd, slå med vånd den hårde sten i mindets gård (hjærtet),
der er bleven en (ufrugtbar) stengrund meget lig; det vilde jeg modtage
himlens fyrste. — så at kraftige tårer rinder for os i virkeligheden under
bitter anger for smærtens lidelser (synderne), men alle forbryderiske skræms-
ler forsvinder.*

4. *Forlig os, solkongens skrin (guds moder), med din herlige søn, du
verdens og menneskenes og englenes udmærkede overdronning, som for-
mår at opfylde alt; alle ondskabsfulde ånder, som djævelen giver kraft,
ræddes for dig; hurtige til underfundighed tvinges de til for dine bønner
at give slip på deres legetøj.*

- sóttir græddi hann allra átta, 14 (13). Sína ferð bjó sannleiks
jartegna-gjörð mjúku hjarta; reynir;
djöfla keyrði hann út meðr afli sein mun verða alt at greina,
óða, hvar sem beidduz þjóðir, þessa ferð hvé ens hyggju-
flýja urðu fúnir draugar, hvassa
flögðin gjörvöll undan lögðu. hindra kunni stormr ok vindar;
heilum kómu stýrendr stála
13 (12). Brandr qðlaðiz bliðan stafna elg til Kaupangs hafnar;
enda, Eiríkr vígði auðnu nægðan
byskupsdóm er helt með sóma, erkibyskup geymi klerka.
æskiliga, með aldri røskum,
andláts tíð ok grøpt enn friða; 15. Vélrýrir tók vígslu dýra,
lofstyrkan kom lýðr ok klerkar vagna bóls, með helgum stóli,
(ljóst mál er þat) hirði at sinum framdi siklingr mána
kjósa; seima skipti andar giptum;
greiddiz ór með góðum ráðum, tírprúður lét trúarsæði
Guðmund hafa þeir allir fundit. tungla hválfs í munar kálfum

heldprøver sin velsignelse; han læger syge mænds sår; således blev søvnen i virkeligheden til varsel for bispeæmnet.

12. Ofte udførte han blandt menneskene høje jærtegn med mildt hjærte, derom er der sande efterretninger; han helbredede sygdomme i alle retninger (allevegne); han uddrev de rasende djævle med kraft, hvor man end krævede det; de rådne spøgelsr måtte flygte, alle trolde måtte vige.

13. Brand, som med ære og kraftig alder havde beklædt bispeembedet, fik en blid afgang og ønskelig dødstid og en udmærket begravelse; mænd (læge) og klerke kom for at vælge en lovstærk hyrde — det er klart —; det fik med gode rådslagninger en lykkelig ende; Guðmund fandt (valgte) de alle sammen.

14. Sandhedens prøver gjorde sig rede til rejsen; det vil tage megen tid at fortælle alt, hvorledes storm og vinde kunde hindre denne den sjælestærkes rejse; mændene landede med deres skib uskadt i Købingens (Nidaros') havn; ærkebispens Erik vide den lykkelige præste-styrer.

15. Syndens forminsker fik en herlig vielse tilligemed den hellige stol, himlens konge gav manden sine ånds-gaver; den ryrige himmelstyrers tjæner lod troens sæd spire med kraft i de gæve folks bryst, hvor han, støttet af lykken, bevogtede sin hjord.

göfgri ferð, þar er gætti hjarðar gæfu studdr, af vexti frævaz.	ilags-þátrr kom illra vætta einsætt í hug mjök Kolbeini, yfrit baldr sá er eiga vildi (ilt verk er þat) dóm yfir klerkum.
16 (14). Lestir mæddi fárs í föstum	18 (16). Veitull þótti ástvinr ýta, illa likar þat bóndum rikum, þýða þeir at öllu eyði auð-miðlandi fólki snauðu; eigi lét fyr ilsku gautan eljangjarn því heldur varna, aumur þegar hann hafði heima, hlítar-kost, þótt féin sé lítil.
fagran aldr ok bæna-haldi, mæta sýndi miskunn ýtum meinabryótr í dæmum hreinum; mjúklátum var mǫnnum veifinn, mildr ok bliðr, en grimmr við striða, réttu vildi hann ranga háttu (raun frægð af því) undirmanna.	17 (15). Aptr vitjaði sorga sviptir Snjólands á vit fram til Hóla; lýðrinn allr með lofsǫng prúðum lætr byskupi fagnat mætum;
	19 (17). Hriðin gjörðiz hǫrð, er óðu hermenn saman flokkum tvennum; hyskup bauð at bragnar rǫskvir

16. *Syndens bryder voldte sin fagre alder pine ved faste og bønner; han viste mændene en herlig nåde i rene forbilleder; han var mod ydmyge folk gavmild, mild og blid, men hård mod de stridige; han vilde rette sine undergivnes vrage sæder; det blev berømt.*

17. *Igen rejste sorgens fjærner til Island og begav sig frem til Hole, hele folket modtog den hertige biskop med prydelig lovsang; onde vætters indskydelse bemægtigede sig åbenbart Kolbeins sind i høj grad, han som, meget overmodig, vilde besidde ret til at dømme klerkene; det var en slet handling.*

18. *Mændenes kære ven ansås for at være (for) gavmild; det syntes de mægtige bønder ilde om; de lagde det så ud, som om han, der gav de fattige penge, ødte alt; ikke lod den udholdenhedsrige sig alligevel afholde fra det, trods den ondskabsfulde omtale, uagtet han havde ringe midler, når han hjemme havde tilstrækkeligt til de elendige.*

19. *Der blev en hård strid, da krigerne i to skarer fór mod hinanden; biskoppen bød, at de raske mænd ikke skulde kæmpe med de hvasse sværd; hårdt prøvede mødtes de siden på sletten — således kaldes*

- saurguð var þá móðir margra þá er bannaði beint at sonnu
mikilvirk í sér Hóla kirkja. biskup mildr at heyrast skildi;
aumur váru þeir allan tíma
- 24 (22). Ítran færðu í útlegð (enn sanna ek þat gjarna)
stirða, þenna.
- allskyns rán þeir gjörðu hánnum
blindri sál, af byskups stóli; 26 (24). Mannrauna bar mesta
bannsværk gjörðuz fleiri á þínu,
klerkum; mætt reiknaz þat pislar-vætti,
riða varð fyr rugli hörðu, oss er ljóst at hann unni Kristi
(reiting er þat) vestr í sveitir; allra mest í gjörðum flestum.
Snorri bauð þá sinum herra Allar osv.
- smeykinn heim í holtit Reykja.
- 25 (23). Síðan neyddu, sárum 27 (25). Frétt hefir öld, at flagðit
saddir sótti
syndum (þat var daufligt yndi) frjóvan mann, en þinir annan,
lærða menn, at leyfa gjörði, yfrit stórum jarðar hári
lóng stund var sú, messusöngva, á kǫstuðuz þau með lǫstum;
fjandinn vilti fýst með blindi,

23. *Sturlas stridbare sön ophidser en grum flok mod Holes stolsatte biskop, og ænser ikke, hvorledes guds magt kan holde sig; de vrede mænd udgød blod på kirkegården — hæren kæmpede —; da blev manges moder, Holekirke, meget virksom i sig, besudlet.*

24. *De drev den herlige bort fra bispestolen i mædig landflygtighed; de plyndrede ham på alle måder med blind sjæl; der udøvedes flere banngærninger mod de gejstlige; for den hårde ufred måtte han ride til de vestlige egne; det er vrede-virkende; Snorre bød da ængstelig sin herre hjem til sig i Reykjaholt.*

25. *Siden tvang de, mættede af svære synder — det var en trist fryd — de lærde mænd til at tillade en messesang, — det varede længe —, dem som den milde biskop havde ligefrem forbudt med rette at skulde høres; de var elendige al den tid; gjerne bekræfter jeg det endnu.*

26. *Han tålte stor prøvelsens pine, det regnes for at være et herligt martyrium; os er det klart, at han elskede Kristus over alt i alle handlinger. Osv.*

27. *Man har hørt, at trollden besøgte en avledygtig mand, men pinte*

fekk hann mót staðit siðr en ekki;	(tókz hnoss af þeim ættar) krossa;
signaz skyldu seggir hygnir; Selkolla lék þá til heljar.	ýlandi stókk ilsku-skóli ólmligr i sér brott frá Hólmi; síðan fluttu seggir skratta
28 (26). Heilagr maðr fór hitta vélinn;	sútaukinn i líki knútu, ymrinn get ek at heyriz heima, helvítis vist fjarri Kristi.
hosan af fæti tók at losna; heiðna laust hann hǫndum háðum;	30 (28). Optliga vann sá er geymdi giptu
hvarf fjandinn þá niðr i granda; vigði hinn er vandiz dygðum (varð bót af því) dreyra jarðar, selskrípit hlaut (sannra glæpa) sǫkkvaz fljótt i myrkr et dǫkkva.	grandlauss maðr á árum fjanda hávan sigr með holtri gæfu; hann er leiðsagi valdra manna. Allar osv.
29 (27). Tirprúðr setti tvenna ok fjóra	31 (29). Byskup sótti skrin et skreytta, skildi hann þat sannan vilja,

en anden; de lå sammen (?) i græsset med meget stor last; djævelen forvildede hans lyst med blindhed; slet ikke kunde han modstå hende; kloge mænd burde signe sig; Selkolla førte dem bægge i døden.

28. *Den hellige mand begav sig afsted for at møde den svigefulde; hosen begyndte at løsnes af benet; med bægge hænder slog han den hedenske kvinde; djævelen fopsvandt da ned i jorden; han, som vænnede sig til dyd, vide vandet; der blev vending til det bedre ved det med hensyn til sande forbrydelser; sæluhyret måtte skyndsomt synke i det dunkle mørke.*

29. *Den ryherlige oprejste seks kors — der blev held af dem for slægten —; hylende flygtede ondskabens lærer rasende bort fra Holm; siden førte mændene den bedrøvede djævel i en knogles skikkelse til helvedes ophold fjærnt fra Kristus; jeg formoder, at larmen høres hjemme(?).*

30. *Ofte vandt den syndfrie mand, som besad lykken, en høj sejr over djævlens udsendinge med huld held; han er udvalgte mænds ledsager. Osv.*

31. *Bispen besøgte kong Olafs prydede skrin; han forstod at det*

lim stólkonungs hjartra himna; ráða-snjallr ok Péttars hallir;
drottinn heyrðu nú mildr ok bréfi kom hann þó brott at hófi
máttugr hjálfa skryddr fyr páfann
mína bæn, at hann hvili í skrini. sjálfan.

35 (33). Geysiligt tók upp at
æsz,
ilsku róg af fjandans plógi,
Þórir hlýðir, enn á eyði,
erkibyskup, faðir klerka;
embættit tók alt í brottu
(ólz sorg af því) byskups Hóla;
hugsar hinn at huggan vaxi
heilagr maðr af skepnu deili.

36 (34). Braut sendir hann
beggja handa
bersnauðan prest, sviptan auði,
fáklæddan í skarpri skryddu,
skællaust kunni hann ekki at
mæla;
Rómam hitti rekr enn aumi

37 (35). Aptr vitjaði auðar
sviptir
(undrlaust var þat) Nóregs
grundar;
búllam hafði hann beint með
öllu;
bilar alls ekki drottins vilja;
aptr fengit var geymi giptu
guðligt vald, at hann skal halda
öllu, svá at um megi stilla
engi spell, eða láta ella.

38 (36). Drottinn lætr þú dýrar
stéttir
drambferðugar lágur verða,
auðmjúkan vilt jafnan rækja

35. *En hæftig bagvaskelse på djævelens anstiftelse blev iværksat mod ondskabens tilintetgører; Tore ærkebiskop, klerkenes fader, hører derpå; han fratog Holebispen hele hans embede; der fødtes sorg af det; han, den hellige mand, tænker, at skabningens styrer vil trøste ham.*

36. *Han sendte bort en præst, lufattig, berövet rigdom, dårligt klædt i rynket skindstak; han kunde ikke tale uden fejl; den uselige, men rådsnilde mand nåde til Rom og Sct. Peders hal; sit brev fik han, den skindklædte, dog i rette tid besörget til pavén selv.*

37. *Manden vendte tilbage til Norge; det var uden under; han havde med sig ligefrem en bulle; herrens vilje svigter aldrig; lykkens besidder fik igen den gudelige magt (embedet), at han skal beholde den helt, så at ingen fortræd opstod derved eller i modsat fald slippe den.*

38. *Herre, du lader herlige hovmodige stænder blive ringe; du vil altid, menneskenes konge, give den ydmyge højere magt. Osv.*

<p>aldar gramr með hæra valdi. Lúti osv.</p> <p>39 (37). Heim skundaði hyggju geymir, hrósa mátti hann sigri ljósum; ónáðir fekk ærnar síðan (ungligt var þat) af Sturlungum; snillingrinn þolir snarr um alla sína ævi líkams þínu, hónum aukaðiz hárf af sliku (handvíst er þat) verðleikr andar.</p> <p>40 (38). Særir fell í sjúkleik stóran sunda báls, er frammi liðu stundir; megnit þvarr en mintuz varrar, minn lausnari, bæna þinna; miskunnar það sálu sinni</p>	<p>snildar-drengr. en trúi ek at englar hána færði heim af stirðum hans líkama í guðligt ríki.</p> <p>41 (39). Heilagr blómgað hólða skýlir, hann líkiz við pálma, sliikum dýrðar-verkum drottins orku dægra stalls, um landsbygð alla; blindum veit ek at sýnin sendiz, sjúkir gleðjaz með heilum búkum, mælti dumbr þá er hljóp enn halti. henda líf í eldi brendir.</p> <p>42 (40). Liti þjóð í lofsmið mætri lundar hress á pálmam þessa,</p>
---	---

39. Den kloge mand skyndte sig hjem; han kunde rose sig af sin strålende sejr; men siden fik han megen fortræd af Sturlungerne; det var ungdommelig gjort; den raske kloge mand måtte tåle hele sit liv legemspine; af sligt fik han til gengæld høj sjælens værdighed; det er sikkert.

40. Manden faldt i en svar sygdom, da der var gåt en tid; hans kræfter tog af, men læberne mindedes dine bønner, min frelser; den kloge mand bad om nåde for sin sjæl, og jeg tror, at engle bragte den hjem til gud's rige fra hans stivnede legeme.

41. Menneskenes hellige beskytter — han lignes ved palmen — blomstrer overalt i landet ved sådanne herlige gerninger af himlens herres kraft: jeg ved, at blinde fik deres syn, syge glæder sig ved helbredede legemer, den stumme talte, mens den halte sprang, de som er brændte får liv.

42. Den sjælskraftige befolkning skal i dette herlige digt se på denne palme, hvorledes alle blomsterne på engang vokser; det vil forøge menneskenes kærlighed. Osv.

(ýta mun þat elsku bæta) öll í senn hvé flúrin renna. Lúti osv.	jarteinir hans mjúku hjarta; eigi er veitt at víða hittiz (vandi er slikt) í þessu landi tungan nein, at svá muni syngja sanna dýrð af einum manni.
43 (41). Máttugr gef þú í slæm enn slétta snildar-orð, af þinni mildi æztri blómaz allir heimar, alhróðigr mér faðir þjóðar; sonn ein vilda ek segja runnum snillings verk, eða dýrlig merki háleit þau, sem hann gefr ýtum, hildar serks, fyr drottins mildi.	45 (43). Setti hann í sínum þætti, samlikjandi byskup ríkan feitum cedro, fjórum mætum fyrir rennandi krapta þrenna, trú ok ván þær treystu hreinan, til má ást (þat er rétt at skilja); satt mun flutt af sliks manns háttum,
44 (42). Bergr ábóti hefir birtan margan byskups heiðr í máli greiðu; inna réð hann allar sannar	slitna aldri þessur vitni. 46 (44). Cedrus vex í foldar faxi; fjallit hefir at merkja allra

43. *Giv du mig, mægtige menneskehedens alpriste fader, veltalende ord til den glatte slæm (digtslutning); af din højeste mildhed bærer alle verdner blomst og frugt; jeg vilde fortælle mændene kun de sande gerninger af den udmærkede mand eller de herlige, høje jærtegn, han giver menneskene ved guds nåde.*

44. *Abbed Berg har kundgjort meget af biskoppens hæder (gærninger) i en flydende fremstilling; med ydmygt hjerte har han fremsat alle hans sande jærtegn; det er ikke givet, at der viden om i dette land træffes nogen tunge — sligt er vanskeligt —, som således kan besynges én mands sande herlighed.*

45. *Han beskrev i sin fremstilling, idet han sammenlignede den mægtige biskop med den fede ceder, tre kræfter som gående forud for (cedrens) fire herligheder; tro og håb prøvede (styrkede) den rene; desuden skal der kærlighed til — det er ret forståelse —; sande beretninger er der om en sådan mands sæder; disse vidnesbyrd forgår aldrig.*

46. *Cedren vokser i græsset; fjældet betegner alle de mænds klarhed, som med rene hjerter fører et liv i kyskheds magt; Libanus betegner fremdeles i digtet allegorice, rigtig at sige, den altstyrendes eneste brud, den berømte kristenhed, der hjælper os.*

birting þeira, er hreinum
 hjörtum
 haldi líf með skirleiks valdi;
 þýðir Libanús enn í óði,
 allegorice rétt at kalla,
 alls ráðanda einka-brúði
 oss tæjandi, kristni frægja.

efnat lof, þat er ei mun rofna),
 einu tré, því er ei má fúna,
 eldi lestr þótt heimrinn bresti;
 allir treysta hann í hæstri
 himna vist með sjálfum Kristi;
 fundinn verður þess engi endir
 eilífs valds, er þar er at halda.

47 (45). Cedrus fekk, svá at
 endaz ekki,
 allar fjórar dygðir stórar,
 eina þá, sem ei má fúna,
 ilman helz þótt viðrinn eldiz;
 feitín drepr með magni mætu
 maðka þá er í sárum spráðka;
 ormar flýja eitri fermdir
 (efalaust er þat) sætleik
 traustan.

49 (47). Liðit er nú sízt hann
 var heðra
 hundrað ára (svá höfum fundit),
 aukaz þar til enn at liku
 átta vetr, sem ritning váttar;
 aldri þverr í efrum öldrum,
 einart vex fyr sannar greinir,
 frægðin hans ok fagrar dygðir;
 finnaz þar til sögur ok minni.

48 (46). Guðmundr líkiz (enn
 skal auka

50 (48). Orð guðs kendi ágæt
 fyrðum
 elsku kunnr af spektar brunni;

47. Cedren fik alle fire hoveddyder, så at de aldrig forgår: én, at den aldrig kan rådne, dens duft holder sig, uagtet træet ældes, fedtet dræber med udmærket kraft de maddiker, som snor sig i sårene, de giftfyldte orme flygter for den stærke sødme; det er utvivlsomt.

48. Gudmund ligner — endnu skal jeg forøge den påbegyndte ros, som aldrig vil ophøre —, et træ, som ej kan rådne, selv om verden, ødelagt af ild, brister; alle ved ham sikkert i himlens højeste hjem hos Kristus selv; der bliver ikke funden nogen ende på den evige magt, som der er at besidde.

49. Nu er der forløbet, siden han var her (på jorden) — således har vi fundet det — et hundrede år; dertil lægges ifølge hvad der er rigtigt otte år, som det skrevne bevidner [1237 + 108 = 1345]; slet ikke er i senere tider forminsket, men med sandhedens kraft vokset hans berømmelse og herlige dyder; derom er der fortællinger og minder.

50. Den for sin kærlighed kendte lærte menneskene guds herlige

drógu neðan ór djúpum ægi. dorgar þond, en lokit var sorgum.	veittu, Krístr! at sjáim vér settan slíkan mann í vígðu ranni, fagna mundi flest en gegna ferðin þín, með glæstu skrini.
54 (52). Vættu þeir, er þurfa þóttuz, þunnan hnjósk í vígðum brunni, (því tókz þeim í einu eiki elris grand) á kalda-landi. Vatnit brann, svá at skildiz skýrligt verk, með krapti dýrum (tírsæll gaf því tungla stýrir til þess afl) hjá kvátru tafli.	56 (53). Vægja blýtr fyr valdi mætu várs byskups (hann græðir sára) sjálf náttúran, sett af hilmí sunnu stóls, þess er ríkti at Hólum; almáttigr því at Jésús veitir (undrlost er þat) bænar Guðmundi;
55. Augun gaf, sá er engi mýgir alt ok þiggr, þótt niðri liggí, byskup sæll, með birti fullri brennanda ljós, hestum tvennum;	skepnan öll verðr skyld at halda (skil ek gjörla þat) sínum vilja. 57 (54). Heilagt blóm kom hringa Naumu

54. *De, som mente at trænge dertil, vædede det tynde tønder i en viet brønd i det kolde land (Island); derved fik de ild i et stykke ved. Vandet brændte ved siden af brætspillet med herlig kraft, så at mændene forstod, at det var et hérligt jærtegn; den hæder-rige styrer af himmel-legemerne gav det kraft dertil.*

55. *Den salige biskop, hvem ingen kan undertrykke og som opnår alt, gav to heste øjnene, selv om de lå nede, et brændende lys med fuld klarhed (syn); giv du Kristus, at vi ser en sådan mand anbragt i et prægtigt skrin i det hellige hus; hele dit brave følge vilde glæde sig ved det.*

56. *Selve naturen, bestemt af himlens konge, må give efter for vor biskops herlige magt, hans som styrede på Hole; han helbreder de sårede; ti den almægtige Jesus opfylder alle Gudmunds bønner; det er ikke mærkeligt; hele skabningen bliver nødt til at bøje sig for hans vilje; jeg forstår det grant.*

57. *Den hellige blomst kom på sin festdag for at træffe kvinden, stedt i pine; den himmelkongens hal var højere end alle jomfruer; hende*

hátið sína þröngða þínu
hitta; sú var himna drottins
höll tignari meyjum öllum;
henni fylgdi hreinn meðr sonnu
hennar vinr, sem ritning kennir
þetta lof, þviat þeir hafa váttat
þat, Guðmundar löngu fundit.

58 (55). Sinar lagði bendr en
hreina
himins drottning á megni
þrotna
Þrúði, náði hún þegar at fæða,
þráða, þilt at Jésu ráði;
braut höfðu þau þorr ok sæta
barn með sér, en hún vaknar,
gjarna,
harðla skjótt, fyr heilsu veitta
hvitr sprakki réð báðum þakka.

59. Sóttir græðir allra átta
uppi ok niðri ok þess í miðju,
bót fær hverr er byskup itran
beiðir þess, er samir greiða;
öllum bergr sá er eyðir villu
ormbóls hötuðr fegri sólu;
lúti gjörvöll landsbygð sætum
lim stýranda þjartra himna.

60. Ilmar slikt um allan
hólmann,
Ormr byskup veldr þeiri
forman,
beiðiz hann með hjörtum
kvæðum
byskups heiðr at víða reiðiz;
verðr Guðmundur efri jörðu
elsku Baldr ef þyrma valdi,

fulgte hendes i sandhed rene ven, som det skrevne bevidner, at denne Gudmunds lovprisning længst er bekendt, ti de (skriverne) har vidnet om det.

58. Siden lagde himlens rene dronning sine hænder på den afkræftede kvinde; straks fødte hun et drengbarn med Jesu råd; manden og kvinden (Guðmund og jomfru Maria) tog straks bort med barnet, men hun vågner meget hurtig, og den lyse kvinde takkede gjerne bægge for den givne helbredelse.

59. Han helbreder alle slægters sygdom oppe og nede og derimellem; enhver får helbredelse, der beder den herlige biskop om det, som det sømmer sig at yde; manden, som tilintetgør vildfarelsen, herligere end solen, frelser alle; landets hele befolkning bøje sig for det søde lem af den lysende himmels styrer.

60. Alt sligt dufter over hele øen; biskop Orm volder den foranstaltning; han ønsker, at bispens hæder udbredes videnom i lyse digte; Guðmund bliver, ovenover jorden, kærlighedens Balder, hvis ...; himlens milde og mægtige herre styrke ham til sligt håb.

61. Svig-øderen gav med kyndig kraft synet til en kvinde, som måtte

drottinn effi hann mildr ok hófs sýnandi snák í lófa,
máttugr eyðir þorðit yfir at ráða
mána hjarls til slikrar vánar. jarðar hring, þar er merkt var
fingri.

61 (56). Vélheptir gaf visum
krapti
vífi sýn, því er hlaut at rýna,
vetrum fyrr en væri betra
vel þrim tígum, ef rétt skal telja,
augun sín strauk opt í hreinu,
áðr batnaði, signdu vatni;
Kráka var þá ára eikin
áttatigi ok þriggja vátuð.
63 (57). Sökkva réð við sjóvar-
bakka,
sveinn drukknaði í geima
hreinum,
arfi prests þess er opt hefir
lastat
(undrligt er þat) siðu
Guðmundar;
síðan hét með geystum gráti
guðs játara af meingjörð láta,
hnuggit lif ef hans mög þægi
heilagr maðr af skepnu deili.
62. Svelgdiz ormr með vatni
vörmu,
varð hann innan brjósts,
leiknum svanna;
síðan fekk hon sótt með æði,
sútum grét þat móðir þrútin;
henni birtiz heilagr kennir
64 (58). Gotnar steypu vigðu
vatni,
vann Kursa þat jartegn sanna,

anstrænge sig med at se i 30 ár før end det blev bedre, dersom det rigtig skal tælles; hun strøg sine øjne i rent, signet vand, før det blev bedre; den hårdføre Kraka var da bevidnet at være 83 år.

62. *En letsindig kvinde slugte en orm tilligemed det varme vand; den blev siddende indenfor hendes bryst; siden fik hun en rasende sygdom; hendes moder, opfyldt af sorg, begræd det; mædeholdets hellige lærer viste sig for hende og viste hende en orm i sin hule hånd; ormen turde ikke trænge over den kres, der var aftegnet med fingeren.*

63. *Sønnen af en præst, som ofte havde dadlet Gudmunds sæder — det er mærkværdigt —, sank ved søens bred; drengen druknede i den rene sø; siden lovede han med voldsom gråd at holde op med at gøre guds bekendt fortæd, dersom den hellige mand fik skabningens styrer til at gengive sønnen det berøvede liv.*

64. *Mændene gød det viede vand ind i munden på den unge mand; herligt er det at se sligt; det bevirkede et sandt jærtegn for Kurse (3:*

<p>2. Enn er sagt með sonnu,
sær gekk fjöllum hæri
(áðr þvarr öld fyr prúðri
austr) at þeira flausti;
sundr brast há fyr hendi,
(hnoss er í slikum krossi,
ván er at hlýði hönunum)
hrönn sú er ægði mönnum.</p> | <p>3. Slikt veitir vin sætum
valdr heimsalar tjalda,
enn at aukiz minni
öld, at starfa gjöldum,
sá er lastauðgan leysti
lýð, en djöflar flýðu,
áðr var í eynd ok nauðum
allr heimr ok kyn beima.</p> |
|--|--|

Eysteinn Ásgrímsson.

Íslandsk geistlig og digter, d. 1361.

Lilja.

<p>1. Almáttigr guð, allra stétta
yfirbjóðandi engla ok þjóða.
ei þurfandi stað né stundir,
staði haldandi i kyrrleiks valdi,
senn verandi úti ok inni
uppi ok niðri ok þar i miðju.</p> | <p>lof sé þér um aldr ok æfi,
eining sönn i þrennum greinum.

2. Æskig þína miklu miskunn,
mér veitiz, ef ek eptir leita
klökkum hug, þviat inniz ekki</p> |
|--|--|

han digter hurtigst muligt, opregne de gerninger, som tilfulde vil hædre den sande dydsmand.

2. *Endvidere fortælles det som sandt: havet rasede højere end fjælde mod deres skib; før måtte den modige skare opgive at øse; men den høje bølge, som truede mændene, brast itu for hans hånd; et sådant kors er en herlighed; det er at vænte, at alt lykkes for ham.*

3. *Himlens herre yder sin søde ven sligt som arbejdsløn, for at folk endnu skal få et minde (om ham), han som løste den syndbesmittede menneskehed, mens djævlene flygtede; før var hele verden og menneskeslægten i elendighed og nød.*

[L.]. 1. *Almægtige gud, som hersker over alle engles og folks skarer, som ikke trænger til sted eller tid, som holder stederne i rolighedsragt, som på engang er ule og inde, oppe og nede og der midt imellem, ære være dig i tid og evighed, sande enhed i tre personer.*

annat gott nema af þér til slungin mjúkt af sinum kóngum
drottinn; sungu lof með danskri tungu;
hreinsa brjóst ok leið með i þviliku móður-máli
listum meir skyldumz ek en nokkurr
loflig orð i stuðla skorðum, þeira
stefnlig gørd, at visan verði hrærðan dikt með ástar-orðum
vunnin yðr af þessum munni. allsvaldanda kóngi at gjalda.

3. Beiði ek þik, mæð ok móðir,
minum at fyr umsjá þína
renni mál af raddar-tólum
réttferðugt i visum sléttum;
skýr ok sæt af vörrum várum
vorðin svá, at mætti, orðin,
laugaz öll i glóanda gulli,
guði værig þau skyldr at færa.

5. Sköpun ok fæðing, skirn ok
prýði,
skynsemi full, er betri er gulli,
dreyrinn Krists af síðusári,
synda líkn ok dagligt yndi,
háleit ván á himnasælu,
hrygðin jarðar neztu bygðar
bjóða mér i frásögn færa
fögr stórmerkin drottins verka.

4. Fyrri menn, er fræðin kunnu 6. Herra guð, sá hverjum er
forn ok klók af heiðnum bókum, dýrri,

2. *Jeg beder om din store miskundhed, at den må ydes mig, hvis jeg søger den med ydmygt sind, ti der gives intet andet godt undtagen fra dig, herre; rens mit bryst og led med kunst lovord i rimstavenes bånd, så at digtet gjort passende måtte blive udført for dig ved hjælp af denne (min) mund.*

3. *Jeg beder dig mø og moder, at ordene ved din omsorg måtte rinde fra mine taleredskeber rette og rigtige i glatte strofer; ordene, klare og tydelige fra mine læber, blevne så, at de alle kunde bades i (skinne som) strålende guld, dem vilde jeg (dog) være forpligtet til at bringe gud.*

4. *Tidligere mænd, som lærte gamle og kloge visdomme af deres hedenske bøger, sang lovdigte, blødt sammenslyngede, om deres konger i det danske sprog; i et sådant modersmål er jeg, mere end nogen af dem, pligtig til at give den almægtige konge et digt, forfattet med kærlighedens ord.*

5. *Skabelse og fødsel, dåb og herlighed, fuld forstand, der er bedre end guld, blodet af Kristi sidesår, syndsforladelse og dagens fryd, det høje håb om himlens salighed, elendigheden i jordens nederste bygg — (alt dette) byder mig at fortælle om herrens gerningers skønne undere.*

himin ok jörð í fystu gjörði,
 þrýddi hann með þrýsvar
 þrennum
 (þat er rétt trúa mín) engla
 stéttum,
 áðr var hann þó, jafn ok síðan,
 ærinn sér en skepnan væri;
 gjörði hann heim ok teygði tíma
 tvá jafnaldra í sinu valdi.

7. Mektar-fullr, sá er af þar öllum
 í náttúru skærleik sinum,
 skapaður góðr, ok skein í þrýði,
 skapara næstr í vegsemd hæstri,
 eigi lét sér allvel nægja
 engill mekt, þá er hafði fengit,
 meðr ofbeldi öðlaz vildi
 æðra sess ok virðing bæði.

8. Fýstiz hann með ofsa æstum
 at viðr líkjaz yfrit rikum
 guðs eingetnum syni, ok síðan
 sér nægjandi öngum vægja;
 fúll metnaðrinn er með öllu
 óvarliga, sem ritning próvar,
 ætlar sér við dýran drottin
 deila megni, hversu er vegnar.

9. Svá er greinanda, á samri
 stundu
 sem engillinn tók at spillaz,
 sǫktiz hann með sínum
 grǫnnum
 sem blývarða í djúpleik jarðar,
 blindan þar sem fǫður sinn
 fjandann
 feiknt ofbeldit kveir í eldi;

6. Gud herren, der er herligere end alle andre, skabte i begyndelsen himmel og jord, og prydede den med 3 gange 3 engleskarer — det er min rigtige tro —; før end det skabte var, var han sig dog selv nok og siden den samme; han skabte verden og gav tiden dens udstrækning, to jævnaldrende i hans magt.

7. Den mægtige, han som overgik alle i sin naturs klarhed, skabt god og skinnende i pragt, skaberen nærmest i den højeste hæder, han, englen, lod sig ikke godt nøje med den magt, han havde fåt; med magt vilde han besidde både et højere sæde og hæder.

8. Med et rasende overmod fik han lyst til at måle sig med guds endårne overmægtige søn og siden, sig selv nok, ikke at give efter for nogen; den fule ærgærrighed farer fuldkommen uforsigtig frem, hvad skriften beviser; den tiltror sig at kunne måle sin styrke med den herlige herre, hvorledes det end går.

9. Det er at fortælle, at i samme nu, som englen begyndte at blive fordærvet, sank han med sine fæller, ligesom et blylod, ned i jordens dyb, der hvor det rædselsfulde overmod piner sin blinde fader, djævelen, i bålet; en dære er den, der vil favne denne moder og søn og fordærve sin tro.

fáviss er sá, er feðgin þessi leið kunnandi um líkams æðar,
faðma vill, en siðunum spilla. líf skinanda af helgum anda.

10. Dagarnir sex at vísu vuxu veltiligir um sjávar-belli, móður
áðr en fengi alla þrýði moldu ok þó með skæru holdi,
jörð ok lopt, er drottinn gjörði, Ádám nefndur, alls í heimi
pressat vatn í himininn hvassa, átti ráð með frelsi ok náðum;
hjörn ok eld sem merkistjörnur, höfginn rann svá hægr á þenna
hagl ok dýr sem fiska ok fugla, heims stýranda; fekk hann
fagran plóg ok aldinskóga. skýra

11. Breytti guð, ok brá til hætti, svá vorðinna spádóms-orða.
blóð ok hold af vatni ok moldu,
léltan blástr af lopti hæsta, 13. Út leiðandi af Ádáms síðu
lífs heitleika af sólarreitum, Évu brátt, sem Móises vátta,
gud ok þar til síðan sendi, vist með æru, vald ok ástir
sú er skiljandi drottins vilja, visa gaf hann þeim paradisar,

10. Seks dage rullede tilvisse henover den ombæltende sø, før jorden og luften (himmelen), som gud skabte, fik alt sit herlige udstyr: vandet, presset sammen i den stormfulde himmel, sne og ild såvel som mærkestjærner (planeter), hagl og dyr såvelsom fiske og fugle, den fagre blomster-vækst og frugtskove.

11. Gud ændrede sin fremgangsmåde og forvandlede vand og jord til blod og kød, (han tog) den lette ånde fra den højeste luft og livets varme fra solen; dertil førte han siden også sjælen; den forstår herrens vilje, kender vejen gennem legemets årer, den er lysende liv fra den hellig ånd.

12. Således fremglider et menneske af moder-mulden og dog med skært legeme, benævnt Adam; han havde magten over alt i verden tillige med frihed og ro; en let slummer påkom denne verdensstyrer; han fik da en klar øvne — som han siden viste — til at udtale spådomsord, der er gåede i opfyldelse.

13. Snart førte han (gud) Eva ud af Adams side, hvad Moses bevidner; han gav dem et sikkert ophold i paradiset med hæder, magt og kærlighed, indtil de skulde — hvad der er den største blidhed — komme senere til at

þangat til er þau með englum, ok bruggandi dauðans dreggjjar
þat er bliðan mest, lifði síðan duldiz hann fyr augsýn manna;
meðr afspringi alt þat er fengi fjölkunnigr i einum innan
ævinliga ok þakkir gæfi. ormi tók hann mál at forma.

14. En at verðleikrinn vis á jörðu
vyrði sök til himna-dyrðar
boðorðit eitt enn bliði drottinn
býður þeim i skyldu at hlýða:
„epli er eitt er ek banna at bita
báðum ykkur, en þit munuð ráða;
deyja skuluð, ef efnið eigi
einfalt boð með dyggleik
hreinum“.
15. Þrútnar, svellr ok unir við illa
engill, bann sá er hafði fengit,
fyrða sveitin fædd á jörðu,
fái þar vist, er sjálfr hann misti,
16. Sem próvandi segir til Évu:
„svara mér skjótt, en hvi hefir
drottinn
sætast ykkur blóm at bita
bannat, en lofat þó flest alt
annat?“
Svá fór þat, at svaraði Éva
sem margbrugðinn fjandinn
hugði:
„At eigi við lifs af leiðum
léttliga hröpum á dauðans
stéttir“.
17. Léttliga fann þar ljósa vátan

leve sammen med englene i al evighed tilligemed alt det afkom de fik og takkede gud.

14. Men for at fortjenesten på jorden skulde blive en sikker grund til (at opnå) himlens herlighed, giver den blide herre dem ét bud at adlyde i pligt: „der er et æble, jeg forbyder eder bægge at æde, men I må selv råde; I skal dø, dersom I ikke holder et simpelt bud med ren lydighed.“

15. Englen, som havde fåt ban (domfældelse), hovner op, svulmer og er meget misfornøjet med, at menneskenes skare, født på jorden, skal få ophold dér, hvor han selv havde mistet det, og, bryggende dødens drik, skjulte han sig for menneskenes øjne; trøldkyndig begyndte han, i en slanges skikkelse, at forme sin tale.

16. Som prøvende siger han til Éva: „svar mig straks — hvorfor har herren forbudt eder at spise den sødeste frugt, men tilladt eder alt andet?“ Det gik så, at Éva svarede, som den meget listige djævel havde tænkt —: „for at vi ikke let fra livets veje skal styrte ned på dødens stier.“

- léttleika í svaranna reiki; 19. Refsar þeim at réttum dómi
því treystiz hann framt at freista ríkr herra fyr ódygð slika,
flærðum settr ok talar með rak þau braut af sæmdarsæti
prettum: snauð ok nœkt í pisl ok dauða;
„eigi munuð it Ádám deyja veltuz aum í veslum heimi
andlits-hvít, þóat eplit bitið, víða lands, þar er nær öll síðan
heldr munuð með heiðr ok lýða kind með sárum syndum
valdi sendiz framm af Ádáms lendum.
hosk ok rík við guðdóm líkjaz“.
20. Remman brast af rót í
kvistu,
18. Auðgint mjök því Éva trúði, rann þá glæpr af hverjum til
át hon blóm, en tapaði sóma, annars,
og til með sér Ádám teygði, leið svá heimr um langan tíma
át hann þat, er hann vissi lífs andvani, en fullr af grandí;
bannat, léttir hvárki ugg né ótta,
ugði hann, at Éva stygðiz, eitt er mest, er þó er á lesti;
ef neitaði hann bæn at veita; opit helvíti, búit með hólvi,
fjandinn gat svá í fystu blindat hauð sík framm við hvers
feðgin vár með nógu dári. manns dauða.

17. Med lethed fandt han dér i svarets ubestemthed klart bevis for sorgløshed; ti trøstede han sig til at friste helt ud, opfyldt af list, og han taler med svig: „ikke vil I to, du og Adam, I med de hvide ansigter, dø, selv om I spiser æblet; tværtimod, vil I med hæder og magt, kloge og mægtige, komme til at ligne (måle eder med) guddommen.“

18. Eva, let at lokke, trode på dette; hun åd frugten og tabte sin hæder, og hun lokkede dertil Adam med sig; han åd det, som han vidste var forbudt; han frygtede for, at Eva vilde vredes, hvis han nægtede at opfylde hendes ønske; således kunde djævelen i begyndelsen forblinde vore forældre med megen svig.

19. Den mægtige gud straffer dem ved en rigtig dom for en sådan udyd; han jog dem ud fra hædershjemmet, fattige og nøgne, ud i pinsel og død; de flakkede elendige rundt omkring i den usle verden, hvor så at sige den hele menneskeslæggt siden med svar synd udgik fra Adams lænder.

20. Den bitre synd spredtes fra roden til grenene; synden rundt fra den ene til den anden; således gik det med verden en lang tid, den

21. Heimr er dauðr, en hvat er lifanda vist, þat er kvaldar
til ráða? andir
Hvar getr þann, er sér megi tæki á brott úr djöfla diki —
bjarga? dýrð englanna slíku stýrði.
Hvergi, þvát i synða saurgun
sannliga hverr at þyngir 23. Tendraz öll ok talar með
annan; snilli
eitt er til, þat er ek vil vátta tungan mín af herra sinum,
(á ek grátandi frammi at um stórmerkin á hon at yrkja
standa): yfirspennanda heima þrenna;
attú sjálfr enn dýri drottinn hjúg ok sár i bandi væri,
dugir nú ferð, svá lifguð verði. bandi rétt ens nezta fjanda,
nema hjálpræði guðs et góða
gefít á jörð mik leystan hefði.
22. Veitt er lif, þat er varð ok mátti,
veitt er lif, þat er Ádám neitti, 24. Nær ok firr með skygnleik
sú miskunn á settum tíma skýrum
sendiz framm af guðdóms hendi, skipandi allt með syni ok anda
ljós i heim at lifanda kæmi, fõðrpersóna engli einum

var berövet lívet, men fuld af mén (synd); hverken angst eller frygt får ende; men et er værst, som dog kommer til sidst: det åbne helvede, udstyret med elende, tilbød sig ved enhver død.

21. *Verden er død, hvilken udvej er der? Hvor findes den, der kan bjerge sig selv? Intet steds, ti i syndernes besmittelse tynger i sandhed den ene den anden; kun én udvej er der, som jeg vil bevidne — grædende har jeg at stå frem —, at du selv, herlige gud, hjælper nu menneskeheden, så at den får sit liv igen.*

22. *Det liv er givet, som måtte og kunde gives, det liv er givet, som Adam vragede; den nåde udgik på den bestemte tid fra guddommens hånd, at et levende lys kom til verden, tilvisse levende, som førte de pinte sjæle bort fra djævelens pyt; englenes herlighed rådede for det.*

23. *Hele min tunge opflammes og taler veltalende om sin herre; om undergæringerne af de 3 verdners omspænder skal den digte; böjet og såret var den i bånd, lige i den nederste djævels bånd, hvis ikke guds gode frelse, givet på jorden, havde løst mig.*

24. *Faderpersonen, ordnende alt nær og fjærnt med skurpt altsku-*

- erindi býðr, en þessi hlýðir: drottinn, þér, sem verðugt væri,
 „fljúg ok seg þat Máriu meyju vandat fáí nú stef til handa.
 mætri, þeiri er ek skal gæta, (Stev.) Sé þér dýrð með sannri
 minn einga-son holdi hennar prýði,
 hlýðinnar vill hjörtu skryðaz“. sunginn heiðr af öllum tungum
 eilíflika með sigri ok sælu,
 sæmd ok vald þitt minkaz aldri.
25. Móðir oss er Mária þessi, mektar-blóm ok full af sóma,
 glæsilig sem roðnust rósa 27. Leið, sigrandi páfugls
 runnin upp við lifandi brunna, prýði,
 rót ilmánda litillætis, pentat innan firmamentum,
 logandi öll með skirleiks anda, Gábriél sem geisli sólar
 guði unnandi ok góðum gleðiligur í lopt en neðri;
 mognnum, sendiboði kom sjaufalds anda,
 guði líkjandi í dygðum slikum. svá er greinanda, at húsi einu,
 sannr meydómrinn sat þar
 inni,
26. Engi sé ek at jarðlig tunga, sjálft hreinlifit, gimsteinn vifa.

ende blik tilligemed sønnen og ånden, byder en engel et ærinde, som denne adlyder: „flyv hen og meddel den herlige mø Maria, som jeg skal beskytte, at min enbårne søn vil iføre sig hendes, den lydiges, lyse legeme.“

25. *For os er denne Maria en moder, magtens blomst og fuld af hæder, prægtig som den rødeste rose, oprunden ved levende (livets) kilder, ydmyghedens duftende roed, luende helt af kyskhedens ånd, elskende gud og gode mennesker, lignende gud ved slige dyder.*

26. *Jeg ser, at ingen jordisk tunge er i stand til at digte dig, himlens høje hersker, et stev, som var værdigt nok. Ære være dig med sand herlighed, ære være dig sunge af alle tunger i evighed med sejr og salighed; din hæder og magt forringes aldrig.*

27. *Gabriel, overgående páfuglen i pragt, svævede igennem det indvendig billedprydede firmament som en solstråle glad ned til de lavere luftlag; den syvobbelte ånds sendebud kom — således er det at fortælle — til et hus: derinde sad den sande mødom, selve kyskheden, ædelstenen blandt kvinder.*

28. *Og så henvendte han sig til den blide mø: „Maria, lyt til mine ord, berømtest af kvinder, dig bringer jeg ave, fuld af nådens søde kilde,*

28. Ok svá veik at meyju mjúkri:
 „Mária, hlýð nú orðum várum,
 frægast víf, þér færig áve,
 full miskunnar sætum brunni,
 samangaupnandi sína skepnu,
 sannr höfðinginn engla ok
 manna,
 byggir þér fyr brjósti skæru,
 blessuð mæ, þú ert sprundum
 hæri“.
29. Heyrði ok trúði, en undraz orðin
 jungfrú kyrr, því vissi hon fyrri
 aldri kvaddan mann á moldu
 með þvílíkri tignarkveðju;
 fyrirbjóðandi henni at hræðaz,
 höfuðengillinn talaði lengra:
 „guð himnanna framman mun
 fæðaz,
 frúin skínandi, af holdi þínu“.
30. Fréttir nú með hverjum hætti
 henni bæri til fognuð þenna,
 borgar-múrr svá at brysti hvergi
 bygð geymandi hreinleiks
 dygða;
 engill segir at ei muni syngaz
 jungfrú blið, þó at sveininn
 smíði
 haglig myndun heilags anda,
 hold ok bein af líkama hreinum.
31. Loftin öll af ljósi fyllaz,
 legir ok grund þau stóðu ok
 undraz,
 kúguð sjálf svá nærri nógu
 náttúran sér ekki mátti;
 gíptiz öndin guðdóms krapti
 góðu ok huldiz Máriu blóði,
 glaðrar dvelz í jungfrú iðrum
 ein persóna þrennar
 greinar.

han som holder sin skabning i hånden, englenes og menneskenes sande hvding, han bor nu under dit lyse bryst, velsignede må, du er ypperligere end alle kvinder.“

29. Jomfruen hørte rolig på dette og trode, men undredes over ordene, ti hun kendte ingen, der var hilset fr på jorden med en s prægtig hilsen; hovedenglen, forbydende hende at ængstes, talte videre: „himlens gud vil fødes af dit legeme, strålende frue.“

30. Hun spørger nu, hvorledes denne glæde kunde times hende, således at den borgmur, der beskyttede hendes kyskheds dyders hjem, ikke brast; englen sagde, at den blide jomfru ikke vilde blive besmittet, fordi den hellignds kunstfærdige skabekraft skaber drengen, kød og ben af det kyske legeme.

31. Hele luften fyldes af lys, søer og jorden stod og undredes, naturen, næsten helt kuelt (lammet af nød), var kraftesløs; sjelen giftede sig med

- æsis blóð um líkama ljósan,
lagaz minnilig tár af kinnum.
36. Á þrettánda dag til drottins
dýrðar-menn, er ríkjum stýrðu
austr í heim, með offri kvámu
ungan mann at heiðra þann
veg;
umrennandi sex at sinnum
sex daga grein ok fjórum einum
offraz kaus fyr oss at visu
Jésús sjálfr í musteris hválfi.
37. Vigðiz oss, þá er vatni
dögðiz,
valdr himnanna á þritugsaldri,
Jórdánar við æðar hreinar;
Jón baptista drotni þjónar;
þessi ástvinrinn Jesús Kristi
- er nú vátr, at þann dag mátti
samskinandi á grænni grundu
guðs þrenning með lýðum
kennaz.
38. Finn ek alt at manvit
manna
mæðiz, þegar at um skal ræða
máttinn þinn, enn mildi
drottinn,
meiri er hann en górvalt
annat.
Sé osv.
39. Undraz tók enn forni
fjandi
fæddan mann, er skilja var
bannat,
ok þvilíkt sem andinn segði

36. På den 13. dag kom herlige mænd, som styrede riger i den østlige verden, til herren med offer, for således (dermed) at hædre den unge mand; da 40 dage var gåede, valgte Jesus selv tilvisse at ofres (indvies til gud) for os i templets hvælving.

37. Himlens herre vide sig os i 30-års alderen, da han overøstes med vand ved Jordans rene årer; døberen Johannes tjæner herren; denne Jesu Kristi kære ven vidner nu, at den dag kunde guds treenighed sammen-skinrende mærkes blandt menneskene på den grønne jord.

38. Jeg føler, at menneskenes hele vid er kraftesløst, når man skal omtale din magt, milde herre; den er større end alt andet. Osv.

39. Den gamle djævel begyndte at undres over det fødte menneske, som det var ham forment at forstå, og det var som om ånden (fanden) sagde sådanne ord med sin tunge fordum: „det tykkes at en nyhed (ny og mærkelig ting) nærmer sig verden og menneskeslægterne; det er noget mærkeligt. herren udklækker; det holdes skjult for mig og går dulgt for sig.

- orðin slikt af tungu forðum:
 „þykki mér sem nýjung nokkur
 nálgiz heim ok ættir beima,
 eitthvat klókt mun drottinn
 dikta;
 duldr em ek þess, þat ferr af
 huldu.
- því er atferðin Jésú burðar
 undarlig, svá skil ek þat varla;
 ekki er mér á þessum þokki,
 þann veg ferr þeim unga
 manni,
 aldri var sá fyrr á foldu
 fæddur maðr, er ek næsta
 hræddumz.
40. Jésúm tigna engla rásir
 uppi ok niðri af heimi þriðja,
 stjörnu-ljós ok færðar fórnir,
 friðar samband á hverju landi;
 slikt afla mér sóttar-auka
 sonn stórmerkinn veitt hjá
 monnum;
 kvíðig at hans renning ráða
 riði mér at báðum síðum.
42. Þystr er hann ok fylr af
 föstu,
 firriz hlátr, en kann at gráta,
 mæðiz hann ok er móður sinnar
 mjólku fæddr, en reifum
 klæddiz;
 finn ek þó, at i sliku sannaz,
 sjálf náttúran manndóm vátar,
 fýsir mik því framm at æsa
 flein ódygðar honum at meini.
41. Föðurætt hans trúig fá
 munu hitta,
 finz móðernit hér með þjóðum,
43. Mér virðiz sem miklu hæra
 mætr guði hann Ádám sæti,

40. Englenes skarer oppe og nede fra den tredje verden hædrer Jesus, stjærnelys og bragte ofre, fredens enighed i hvert et land; slige sande stormærker, givne blandt mennesker, volder mig bekymring; jeg er bange for, at hans kraftige råd vil knuge mig på bægge sider.

41. Hans fædreneslægt mener jeg få vil træffe, moderslægten findes her blandt folk; ti er Jesu fødselsmåde mig underlig, så at jeg knap forstår den; jeg synes ikke om ham her; således tær sig den unge mand; aldrig fødtes før på jorden et menneske, jeg var så bange for.

42. Han tørster og er bleg af faste, undgår at le, men kan græde, han mødes og fødes ved sin moders mælk og blev klædt i svøb; jeg mærker dog, at det sandes i sligt, at selve hans natur viser menneskelighed; ti får jeg lyst at hidse udydens brod frem ham til mén.

43. Jeg synes, at Adam, kær for gud, sad langt højere, før jeg sveg dem bægge, ham og Eva, berøvede æren, ud i mørket og døden; det er

áðr ek sveik þau Évu bæði ærusnauð í myrkr ok dauða; satt er, at fæstir sjá við prettum, svá mun enn um Jésúm þenna, því treystumz ek framt at freista, forðum hefi ek slægvittr orðit.“	hvekkjum vanr í synd at blekkja; vélakrings af vofðum strengjum vundin opt, ok sneruz á lopti, skeytin qll ens flærðar-fulla fjanda brjóst í gegnum standa.
44. Sonr Máriu, sonr enn dýri, sonr menniligr guðs ok hennar, kenn þú mér at forðaz fjandann fjolkunnigan, en þér at unna. Sé osv.	46. Þessu næst ens kæra Kristi kenning tók um byggð at renna, líf-þjónandi lærisveina leitar, finnr, ok þar með veitir blindum, hrjúfum, dumbum, daufum, dauðum, krömdum, ærum, lömdum
45. Frétt hefig hitt, at freistar drottins föstumóðs með ýmsum löstum púkans slægð, at hvern mann hugðiz	augu, græðing, orð, at hlýða, andir, heilsu, vizku, at standa. 47. Þetta sér hann fjandi, at fættiz

sandt, at de færreste kan tage sig iagt for svig; således vil det også gå med denne Jesus; ti vil jeg vove at friste ham dygtig; forðums har jeg vist, at jeg var snu.

44. Marias søn, herlige søn, guðs og hendes menneskelige søn, lær mig at tage mig iagt for djæveln den trolldkyndige og at elske dig. Osv.

45. Det har jeg erfaret, at djævlens list fristede den fastemødige herre med forskellige laster — han som, vant til underfundige kneb, mente at kunne lokke ethvert menneske til synd; alle den listkyndige, af falskhed fulde djævels pile, ofte skudte af de tvundne strænge, står igennem hans eget bryst, efter at have vendt sig i luften.

46. Dernæst begyndte den kære Kristi lære at udbredes i bygden; han søger og finder disciple, der vil tjæne ham hele livet, og dertil giver han blinde — spedalske — stumme — døve — døde — syge — gale — lamme: øjne — helbredelse — ord (taleævine) — at høre (hørelsen) — ånde (livet) — helsen — visdom (forstand) — at stå (ævnen til at stå og gå).

47. Dette ser djæveln, at hans skare udtyndes og synes at det er en

- fólkit hans ok liz þat vansi,
dæmin góð at vaxa víða,
verri brögð ok lýtin þverra;
þúkinn kvaldur þeygi þoldi
þenna leik, er harðan kennir,
því flýtandi sínar sveitir
synda-brjót at drepa sem
skjótast.
48. Leiðan dreng at ljótum
ráðum
lokkar hann (sá er Jésú manna)
yfirmorðinginn (innan hirðar,
Júdás nefndr, er óvænt stefndi);
mildan guð við silfri seldi
sveitum þeim, er Júðar heita,
fullum upp af grimdar galli,
grenjaði þjóstr í þeira brjósti.
49. Fúsir hlupu ok fundu
Jésúm,
- fundinn hröktu, lómdu ok
bundu,
bundinn leiddu, hæðnir hæddu,
hæddan, rægðan slógu ok
afklæddu
fjandans börnin þröngum þyrni
þessum spennu um blessat
ennit,
þessir negla Krist á krossinn,
keyra járn, svá stökk út dreyri.
50. Ættim vér á Jésúm drottin
efunarlaust með fullu trausti
út af hjartans instum rótum
allir senn með gráti at kalla.
Sé osv.
51. Yfirmeistarinn allra lista,
Jésús góðr, er lifgar þjóðir,
kenn þú mér at stilla ok stýra,
steflig orð megi tungan efla.

skam, at gode gerninger tager vidt og bredt til, medens de værre og synderne tager af; den pinte djævel kunde ikke finde sig i denne leg (medfart), hvis hårdhed han føler; derfor tilskynder han sine skarer at dræbe syndernes bryder så hurtig som muligt.

48. *En led svend lokker han, overmorderen, til et hæsligt forehavende — han var en af Jesu mænd, en af hans hird, kaldt Judas, som tog dette uheldsråd; han solgte den milde gud for sølv til de folk, som kaldes Juder, opfyldte af grusomhedens galde, vreden brølte i deres bryst.*

49. *Begærlige løb de hen og fandt Jesus, den fundne mishandlede de, slog og bandt; bunden førte de ham bort og spottede ham spottelystne; den bespottede og bagvaskede slog de og afklædte, djævelens børn spændte en trang torn(ekrone) om hans velsignede pande; disse naglede Kristus på korset, drev naglerne så at blodet sprang ud.*

50. *Vi burde uden tvivl med fuld fortrøstning af hjærtets inderste grund alle på engang med gråd anræbe den herre Jesus. Osv.*

55. Rødd engilsins kvenmann brjóst var mætt; með þessum
kvaddi, hætti
kvadda af engli drottinn gladdi, særðiz bæði sonr ok móðir
gladdiz mær, þá er fōðurinn sannheilug fyr græðing manna.
fæddi,
fæddan sveininn reifum klæddi,
klæddan með sér lōngum 57. Fyr Máriu faðm enn dýra,
leiddi, fyr Máriu grát enn sára
leiddr af móður faðminn lát mik þinnar lausnar njóta,
breiddi, lifandi guð með fōður ok anda.
breiddr á krossinn gumna Ævinliga osv.
græddi,
græddi hann oss, er helstrið
mæddi. 58. Syni Máriu svartir færa
seggir blandat gall með
dreggjum,
56. Þó grét hon nú sárra sáta fulla smán ok flestar pinur
sverði nist í bringu ok herðar, fundu þeir, en heimrinn stundi;
sitt einbernit, sjálfan drottin, fōlnar skinn ok fellr at enni,
sá hon hanganda á nøglum stangaz, fættaz orð, en þverrar mætti,
armar sviddu af brýndum ǫndin leið af Jészú pindum,
broddum, yfirvaldanda himins ok landa.

55. *Englens stemme hilste kvinden, hilset af englen blev hun glædet af herren; møen glædede sig, da hun fødte faderen, den fødte dreng klædte hun i svøb; den klædte førte hun altid med sig, ført af moderen breidte han sine arme ud, breidt (fæstet med udstrakte arme) på korset helbredede han menneskene, han helbredede os, da dødskampen pinte ham.*

56. *Dog græd hun nu, gennemboret af den tunge sorgs sværd i bryst og skuldre; sit eneste barn, gud selv, så hun hængende gennemboret med nagler; armene sved af de skarpe brodde, hans bryst var mødigt; på denne vis såredes både søn og moder, sandhellige to, for menneskenes frelse.*

57. *For Marias dyre favn, for Marias bitre gråd lad mig få del i din forløsning, levende gud med fader og ånd. Osv.*

58. *De sorte mænd bragte Marias søn galde blandet med gær; fuld bespottelse og alle pinsler opfandt de, men verden stønnede; hans hud bliver bleg og indskrumpen ved panden; hans ord bliver færre, hans kraft tog af; sjælen led bort af den pinte Jesus, himlens og jordens overkonge.*

59. Ek segi rétt, at engi mætti hlaupa fjandr ok ætla undan,
ógrátandi vörurum láta, ódæmin þeir [sögðu at kæmi,
Jésú minn, ef letrit læsi hræzlan flaug um heljar byggðir;
linhjartaðr af þislum þinum, helga menn, er fjotrar spennna,
þviat náttúran æpti af ótta hlaut óvinrinn laust at láta,
öll skjálfandi, en himnar sjálfir lamdr ok meiddr, er valdit
týndu ljósi, er herr vart beiddi.
bundinn,
bifaðiz hauðr í þinum dauða.
60. En i andláti Jesús sæla Hvi nú? Þvi lét Jesús þinaz.
oss er flutt, at gægz á krossinn Hvat er tíðinda? Hraktr er
fjandinn hafi ok frétt at syndum fjandinn.
færaglöggr, ef nokkur væri; Hverr vann sigrinn? Skapari
hlægir mik, at hér mun teygjaz manna.
hans forvitni sér til vansa. Hvat er tíðinda? Helgir leiðaz.
eigi mun nú ormr enn bjúgi Hvert? Ágæt i tignarsæti.
agn svelgjandi á króki fagna. Hvat er tíðinda? Himnar
bjóðaz.
61. Öll helvitis járnhlíð skjálfa, Hverjum? Oss, er prisum
undraz myrkr, at ljós er styrkra, krossinn.

59. Jeg siger ret, at ingen vilde kunne bevæge læberne uden gråd, min Jesus, hvis han, blødgjort i hjertet, læste skriften om dine pinsler, ti hele naturen råbte bævende af frygt og himlen selv mistede sit lys, da du blev bunden nøgen; jorden rystede ved din død.

60. Men ved Jesu død er det os fortalt, at djævelen, lejlighedskyndig, har listet sig til at se på korset og spurgt om synder, om der mulig var nogen; det glæder mig, at her vil hans nysgærrighed blive ham til skam; ikke vil nu den krumme orm, slugende maddingen på krogen, kro sig.

61. Alle hælcedes jærnporte ryster; mørket undrer sig over, at lysets magt er stærkere; djævlene løber og agter at fly, og sagde, at nu var det uhørte ting der skete; rædslen fløj omkring i dødens bygder; de hellige mænd, hvem lænkerne omspændte, måtte djævelen give slip på, lamslæt og såret, da magten krævede det.

62. Hvad nyt? Menneskene frelses. Hvorfor nu? Fordi Jesus lod sig pine. Hvad nyt? Djævelen er drevet på flugt. Hvem vandt sejren?

63. Signat ljós enn sæti Jésú,
sannr lifgari dauðra manna,
drag þú mik frá djöfla bygðum,
drottinn bliðr, ok halt mér
síðan.
Ævinliga osv.
64. Sé ek ei þann, at út meg
inna,
orða-snild þóat próva vildi,
alla gleði, er fekk at fullu
forn Ádám við Jésú kvámu;
sjálfr hann einn þviat batt
með þólvi
þörn sin öll i dauðans pinu,
en nú leysti öll úr banni
eitt hans barn ok miskunn
veitti.
65. Hvi stundaðir, enn forni
fjandi
fremdar-snauðr, á Jésú dauða?
eða þóttiz þú meiri at mætti,
mátrinn hans at guðdóm vátta,
eða hugðir þú líkams lygðir?
líkam tók hann meýjar rikrar,
óverðugan hann flengdu fyrðar;
flekklusastr hann vann til ekki.
66. Þú fyrðæmdir auma Évam,
Éva mann fyr epli bannat,
maðr bannsettur allar ættir,
ættin Krist, er spjóti nisti,
Kristur þik þó, er fant i fystu
fystan prett ok manndráps
lystir;
svá ódygðar-brandrinn þjúgi
beygðiz apr i þina kjapta.

Menneskenes skaber. Hvad nyt? Hellige føres. Hvorhen? Til herlige hæderssæder. Hvad nyt? Himlen tilbydes. Hvem? Os, der priser korsat.

63. *Velsignede lys, søde Jesus, døde menneskers sande livgiver, før mig bort fra djævlens boliger, milde gud, og behold mig siden. Osv.*

64. *Jeg ser ej den, som tilfulde, selv om han vilde forsøge sin vel-talenheds snille, vilde kunne forklare den glæde, som den gamle Adam fik i fuldt mål ved Jesu ankomst; ti han selv bandt ene med synden alle sine børn til dødens pinsel, men nu løste et af hans børn dem alle ud af forbandelsen og ydede dem miskundhed.*

65. *Hvorfor tragtede du, gamle hæderløse djævel, efter Jesu død? eller tyktes du at være overlegen i kraft, uagtet hans styrke vidner om goddomsnatur?, eller trode du på legemets løgne (skuffelse)?; han iførte sig en mægtig mæs legeme; menneskene piskede ham, uden at han havde fortjent det; ganske uden plet gjorde han sig ikke fortjent til nogen straf.*

66. *Du fordømte den elendige Eva, Eva sin mand ved det forbudte æble; manden, sat i ban, alle slægter, slægten Kristum, da den gennem-*

67. Síðan reis með sigri af
dauða
sunnudag ok gjörði kunnan
sinn ódauðleik mörpum manni
mildin sjálf, þótt deyja vildi;
tvennar gengu tvisvar sinnum
tiu dægranna rásir hægar,
áðr en upp yfir himna-hæðir
hóf hann blóð, þat er tók af
móður.
68. Umrennandi sjau at sinnum
sjau daga grein ok þar til
einum
hingat sendi hann helgan anda
hreiferðugastan lærisveinum;
vegsamligr til handar hægri
hann er guðs með virðing
sanna,
sinn hjóðandi faðm enn friða
fyrða laðar til himna dyrðar.
69. Máriu son, fyr miskunn
dýra
manns náttúru ok líkam sannan
kenz þú við, at mín þú
minniz,
minn drottinn, í ríki þínu.
Ævinliga osv.
70. Enn mun koma í þöru sinni
alls-valdandi kóngur at gjalda
seggja ferðum sínar görðir
sóma-qrr á efsta dómi;
svá geisar þá eldr ok eisa
jörð ok fjöll, at í heimi öllum
eigi finz þá upp úr skjújum
óbrunnit ok niðr at grunni.
71. Upp risöndum allra landa
ibýggjurum við dóm enn
hryggva
Jésús mun þá sárin sýna

borede ham med spydet; Kristus dig dog, som i begyndelsen udfandt den første svig og lystede efter manddrab; således böjedes udydens krumme sværd sig tilbage ind i dit eget gab.

67. Siden opstod selve nåden med sejr fra døde om søndagen og åbenbarede for mange mænd sin udødelighed — uagtet han havde villet dø; der gik 40 jævntløbende dage, før han førte op over himlens højder det blod, som han havde taget af sin moder.

68. Efter at 50 dage var gåede, sendte han hid til sine disciple sin rene hellige ånd; prægtig sidder han ved guds højre hånd i sand hæder; bydende sin herlige favn indbyder han menneskene til himlens herlighed.

69. Marias søn, husk, for din herlige nåde, din menneskelige natur og sande legem, at du mindes mig, min gud, i dit rige. Osv.

70. Atter for anden gang vil den almægtige konge komme for, hæder-gavmild, at lönne menneskene deres gerninger ved den sidste dom; således raser da ild og flamme over jord og fjælde, at der i hele verden intet findes ubrændt op igennem skyerne og ned til grunden.

súthrærandi ok pislarfæri;
orð ok hugsan, allar gqrðir
eru kannaðar hvers sem annars,
bjóðaz hvárki blót né eiðar,
byrgjaz úti gjafir ok mútur.

72. Engi finz á þessu þingi
þrætugjarn né klókrar varnar
orða-hreimr, er á drottins dómi
dreifaz menn í flokka tvenna;
aðra sveit með hæstum heiðri
hefr hann langt yfir speras efri,
steypir þá með eynd ok ópi
qðrum niðr í fjandann miðjan.

73. Reknir brott í dauðans
druknan
drepnir menn, er þar skulu
brenna,

gnista tennr í fýlu ok frosti,
fjandr í kring um búka standa;
brigzl ok hróp er at gqrvum
glæpum,
grimmlig sótt í myrkri ok ótta,
engi er ván á qðru en pinu,
eilif nauð, en kvikr er dauðinn.

74. Þessu í gegn mun finna
fögnuð
fyrða hverr, er til sinnar dyrðar
herrann bauð með hæstri prýði;
heimleiddir þviat verða beimar
ungir, glaðir, frjálsir, friðir,
færir, mátkir, vitrir, skærir;
hátið gild er um allar aldir
alda þeim með virðing haldin.

75. Tárur rigni, en tungan
þagni,

71. *Jesus vil da vise for alle landes opstandne indbyggere ved den sørgelige dom sine sorgvækkende sår og marterredskaber; den enes såvel som den andens ord og tanker og alle handlinger vil da blive undersøgte; der vil hverken banden eller eder kunne bydes; gaver og bestikkelser er udelukkede.*

72. *Der findes på dette ting ingen trættekær ordskvalder eller kløgtigt forsvar, når på herrens dom menneskene deles i to skarer; den ene skare hæver han med den højeste hæder højt over de øvre sfærer, men styrter så de andre med elendighed og jammer midt ned i djævelen(s hjem).*

73. *De dræbte mænd, jagne bort til dødens drukning, som dér skal brænde, skæres tænder i stank og kulde; djævlene står omkring deres kroppe; bebrejdelser og spot er for de begåede synder, grim kummer i mørke og rædsel; der er ikke håb om andet end pine; nøden er evig; kun levende er døden.*

74. *Til gengæld vil ethvert menneske finde fryd, hvem herren bød med den højeste pryð til sin herlighed, ti hjemførte bliver menneskene unge,*

83. Lífit sjálf, at luktri æfi
leys mitt bann fyr iðran sanna,
óleó smurður veit at ek verða
viðr-kennandi mildleik þenna;
breinast gef þú hjarta mínu
hold ok blóð, er tókt af móður,
listiligasta leiðar-nesti,
leysiz önd af holdsins þöndum.
84. Hræðumz ek, at sárt muni
svíða
samvizkunnar bygð af grunni,
sundruð öll, þá er syndir kalla
sína eign á hjarta mínu,
dökkvir munu þá fjandans
flokkar
færaz nær með ópi ok kæru,
búnir mik at brenna ok skeina,
bita, kremja, rifa ok slíta.
85. Muntu þetta, enn dýri
drottinn,
djöfla sveitum nokkut veita
mína önd at meiða ok þína,
Máriu barn, en hjálpar varna;
heitu ok rauðu hjartablóði
hana leystir ok því má ek
treysta,
Jésú, þinni ást, er mönnum
öllum bauð til lífs frá dauða.
86. Heyr þú mik nú, himins
ok jarðar
háleit byggðin allra dygða,
megindrotningin manna ok
engla,
móðir guðs ok blessun þjóða,
þá ek mæðumz í nóguni
nauðum,

stolende, Jesus Kristus, på din nåde, der hjalp de fortabte, pin mig før end døden rammer mig, min gud, ved kvaler og sygdomme, for at jeg da senere mindre skal blive senderrevet af djævlens skarpe krog.

83. *Selve livet (du som er s. l.), løs mit band, når livet slukkes, for min sande angers skyld; giv, at jeg, salvet med olie, må kendes ved denne nåde; giv du mit hjerte det rene kød og blod, som du tog af din moder, som er den livsaligste rejsekost, når sjælen befries for kødets bånd.*

84. *Jeg frygter for, at samvittighedens byggd vil svie af smærte fra den nederste grund, splittet helt, når synderne gør fordring på at besidde mit hjerte; djævlens mørke skarer vil da nærme sig med skrig og klage, rede til at brænde og flænge i mig, bide, knuse, rive og slide i mig.*

85. *Vil du, herlige gud, måske tillade djævlens skarer dette at sære og pine min sjæl, og nægte mig hjælp. Marias søn? med dit varme og røde hjerteblod har du forløst den, og derfor kan jeg, Jesus, stole på din kærlighed, du som bød alle mennesker til livet fra døden.*

86. *Hør mig nu du, høje bolig for alle himlens og jordens dyder, menneskers og engles hoveddronning, guðs moder, folkenes velsignelse, når*

- hár ok korn, sem heiðar
stjörnur,
hreistr ok ull, sem dropar ok
gneistar, löflig orð i ljóða-görðum
listiligri móður Kristi
öngum tjáir at auka lengra:
einn er drottinn Máriu hreinni.
94. viðr ok grjót, sem staðir ok
stræti,
strengir, himnar, lopt ok englar,
orma sveit ok akrar hvítir,
jurtir, málmr ok laufgir
pálmar —
augabragð þótt aldri þegði,
allar þær af fyrnsku væri
máðar, fyrr en Máriu prýði
mætti skýra fullum hætti.
95. Mária vertu mér i hjarta,
mildin sjálf, þviat gjarna vildag,
blessuð þér, ef mættig meira,
margfaldastan lofsöng gjalda;
96. Enn krossfesti, kraptr enn
hæsti,
Kristr, er fjórir broddar nistu,
þér býð ek ok þinni móður
þetta verk, er i einn stað settag;
þá látið mik þessa njóta
þröngskorðaðra kvæðis-orða,
er þit sjáið mik öllu varða,
öndin mín at forðiz pinu.
97. Veri kátar nú virða sveitir;
vættig þess, i kvæðis hætti
varkynni, þóat verka þenna
vandag miðr, en þætti standa;
varðar mest til allra orða,

94. skove og stene som stæder og stræder, strenge, himle, luft og engle, ormenes skare og hvide agre, planter, malm og løvede palmer — selv om alt dette aldrig tav et øjeblik, vilde de dog alle være slidte af alderdom, før end de formåde fuldt ud at fortolke Marias herlighed.

95. Maria, bo i mit hjerte, selve nåden, ti jeg vilde gerne yde dig, velsignede, hvis jeg formåde mere, en mangedobbelt lovsang; men lovprisende ord i digt for Kristi liflige moder nytter det ingen at øge mere: herren alene er renere end Maria.

96. Du korsfæstede, højeste kraft, Kristus, hvem fire brodde gennem-borede, dig og din moder byder jeg dette værk (digt), som jeg nu har til-endebragt; lad mig da nyde godt af disse digtets formbegrænsede ord, når I ser, at det gælder alt for mig, at min sjæl undgår (den evige) pinsel.

97. Mændenes skarer være nu glade; jeg vænter det, at de undskylder, at jeg former dette digt i versets mål mindre omhyggeligt end det vilde anses passende; med hensyn til al tale er det mest magtpålig-

undirstaðan sé réttlig fundin,
eigi glögg þóat eddu regla
undan hljóti at víkja stundum.

98. Sá, er óðinn skal vandan
velja,
velr svá mörq i kvæði at selja
hulin fornyrðin, at trautt má
telja,
tel ek þenna svá skilning dvelja;
vel því at hér má skýr orð
skilja,
skili þjóðir minn ljósan vilja,

tal óbreytiligt veitt af vilja,
vil ek at kvæðit heiti Lilja.

99. Sannri ást ok sætu brjósti
sinni rétt fyr hjálp ok minni
segi Máriu hvern, er heyrir,
hennar vess, á diktan þessa;
verða kann at mærin minniz
mín, þá er ligg ek kvaldr i pinu,
berr mik þar til ván, á vörum
vist ef léki á *dóminús tecum*.

100. Almáttigr guð, allra stétta
osv. ganske som v. 1.

Gyrðr byskup og Eysteinn Ásgrímsson.

Gyrðr: Gyrðr kembir nú gula *Eysteinn:* Kominn ertu úr
reik krökasteik
með gyltum kambi. þinn kúluvambi.

gende, at den rette grundvold findes, selv om eddas regel, ikke tydelig, stundom må vige.

98. Den, som skal udføre et omhyggeligt digt, vælger at indsætte i sit kvad så mange dunkle oldtidsord, at de næppe kan tælles; jeg siger, at han således forhindrer forståelsen; da man her godt kan forstå de klare ord, skal man høre min klare vilje: disse simple ord, givne med lyst, dette digt ønsker jeg skal hedde Liljen.

99. Med sand kærlighed og sødt bryst både for sin og min frelse fremsige enhver, der hører på dette digt, Marias vers for hende; da kan det ske, at møen mindes mig, når jeg ligger martret af pinen; derom nærer jeg håb, især hvis Dominus tecum spillede om læberne.

100. [Ganske som v. 1.]

[Gyrðr:] Gyrð kæmmer nu sit gule hår med gylden kam.

[Eysteinn:] Du er lige kommen fra kvindeomgang, din kuglevom.

Snjólfur.

Islænder, 14. árh.

Vísur.

<p>1. Mjök eggþunn ox
í jarðar fœx
sveik lýða líf,
en lesti hlíf;
dreif hrotta hregg
um heila vegg;
gaf ei hvíldar-hlið
harðfengit lið.</p>	<p>þar er kysti kyrr
kirkjunnar dyrr,
kvað hann þurfa þess
at þylja vess;
þó er bænin best
honum byrgi mest.</p>
<p>2. Sonr Kolbeins sitt
sverð reiddi fritt;
var Þorsteins vigr
vel lög ok digr,
með hverri hann
hugar-prýði vann.</p>	<p>4. Jón skreiddiz skjótt
skráveifa hljótt
kamars-augat út
við ærna sút;
sú en ljóta leið
leiz virðum greið,
þeim er fylgdi þann
þreklausí mann.</p>
<p>3. Frák stála storm
mjök sturla Orm,</p>	<p>5. Smiðr varðiz vel,
fekk virðum hel</p>

[S.] 1. Den ægtynde økse sveg stærkt mændenes liv til (så at det sank i) jordens manke (græsset) og brød skjoldet; sværdet stormede omkring hovedet; den kraftige skare gav ingen hvile.

2. Kolbeins søn svang sit blanke sværd; Torsteins spyd var meget langt og tykt, med hvilket han viste sig modig.

3. Jeg har hørt, at kampen forvirrede Orm i høj grad, hvor han rolig stående kyssede kirkens dør; han sagde, at man skulde synge vers (religiøse sange); dog er bønnen god hans største værn.

4. Jon skræmsel krøb hurtig med megen angst ud igennem vandhusets øje (vindue); den stygge vej syntes mændene let, de hvem den modløse mand fulgte.

5. Smid forsvarede sig godt; hans brede sværd gav mændene døden,

hans brandrinn breiðr,
þá er barðiz reiðr;
honum fylgdi fast
í fleina kast
sveit hvergi hrædd,
hringserkjum klædd.

6. Kilpr herði hogg,
hjálmgriður togg,
vel hvöss ok hrein,
rétt hold sem bein;
með þunga þraut
þegn falla hlaut,
hjors neytti hagr.
Hér falli bragr.

Einarr Gilsson.

Isl. lagmand og skjald, 14. árh.

1. Et digt (drape?) om Guðmund Arason, biskop.

<p>1. Fæddr var qlr, sá er eyddi
alnýtr fira lýtum,
endr á Grjótár grundu
gulls með virðing fullri;
sagði sveins at hugði
sauðnis látrs í gráti
kærum krapta stóra
Kárhöfði þat árum.</p> | <p>2. Ari fekk hogg af hjörvi,
hann fell við lof manna,
hraustr barg hjörva treystir
harðfingum Erlingi;
þá tók arf sem ek inni
qlbjóðr við skrá fróða,
limi gekk með lámum
lundstórum Guðmundi.</p> |
|---|--|

da han kæmpede ophidset; en skare fulgte ham dygtig, uforfærdet, ud i kampen, klædt i ringpansere.

6. *Kilp gav svare hug; øksen, godt skarp og blank, bed såvel kød som knogler; med tung møde måtte manden falde; sværdet havde han med færdighed brugt. Her skal visen slutte.*

[E.] 1. Fæddr var qlr gulls endr á Grjótár grundu með fullri virðing, sá er alnýtr eyddi fira lýtum; Kárhöfði sagði þat sauðnis látrs árum, at hugði stóra krapta í kærum gráti sveins = *Manden fødtes fordums på Grjotå med fuld hæder, han som gjorde dygtig ende på menneskenes udyder; Kárhövde fortalte til mændene, at han trode, at drengens køre gråd tydede på store kræfter.*

2. Ari fekk hogg af hjörvi; hann fell við lof manna; hraustr hjörva treystir barg harðfingum Erlingi; þá tók qlbjóðr arf við fróða skrá sem ek

<p>3. Vigslur tók, sá er vikja,
váttr guðs laga, knátti,
lundr, til hægri handar,
hann best, siðum flestum;
ok prestr, er lét lqstu
lífsnjallr hatat alla,
Guðmundr varð, en greinduz
góð verk kyni þjóðar.</p>	<p>því er dýrð um ask orðin
alkunn breka sunnu.</p>
<p>4. Nótt fór Már af mætti
meinum virkr til kirkju,
Gautr vann grafnings látra
Guðmund á bæn fundit;
út fló qxl af gætis
einn fugl síða hreinna,</p>	<p>5. Braut gaf vigslu veitir
vins nálimum sínum
tiða offr, sá er trúði
tunglranns á gram sannan;
kendi meiðir mundar
merkr prúðliga klerkum;
rétt er at seggja sættir
söng ok vakti lqngum.</p>
5. Vigslu vins veitir, sá er trúði á sannan tunglranns gram, gaf braut nálimum sínum tiða-offr; merkr meiðir mundar kendi klerkum prúðliga; rétt er, at seggja sættir söng ok vakti lqngum = <i>Han som gav vielsesvinen og trode på himlens sande konge, bortgav til sine nære venner messeoffret; den mærkelige mand underviste klærke prægtigt; det er rigtigt, at mændenes forliger var jævnlig vågen og sang messe.</i>	<p>6. Gjqrðiz dátt um dýrðir
dygðar prests, þviat flestir
unnu elsku svinnir
auðlundar Guðmundi;</p>

inni; limi gekk með lámum lundstórum Guðmundi = *Are fik hug af sværdet; han faldt og blev rost af mænd; den tapre kriger havde reddet den kraftige Erling; da tog manden (G.) sin arv under (læsningen af) den kyndige bog: færen behandlede den storsindede Guðmunds hænder.*

3. Váttr guðs laga, bezt lundr, hann tók vigslur, sá er knátti vikja flestum siðum til hægri handar, ok Guðmundr, er lét lífsnjallr hatat alla lqstu, varð prestr, en góð verk greinduz kyni þjóðar = *Guds lovs bevidner, ham med det bedste sind, fik vielser, han som kunde give de fleste sæder en bedre retning, og Guðmund, som vis i sit liv hadede alle laster, blev præst, men (hans) gode gerninger forkyndtes for menneskeheden.*

4. Nótt fór Már, meinum virkr, af mætti til kirkju; Gautr grafnings látra vann fundit Guðmund á bæn; einn fugl fló út af qxl gætis hreinna síða; því er dýrð orðin alkunn um ask breka sunnu = *En nat begav Már, stærkt bekymret for sine synder, til kirken; manden traf Guðmund bedende; en fugl fløj ud af skulderen på de rene sæders iagttager; ti er mandens herlighed bleven almindelig kendt.*

5. Vigslu vins veitir, sá er trúði á sannan tunglranns gram, gaf braut nálimum sínum tiða-offr; merkr meiðir mundar kendi klerkum prúðliga; rétt er, at seggja sættir söng ok vakti lqngum = *Han som gav vielsesvinen og trode på himlens sande konge, bortgav til sine nære venner messeoffret; den mærkelige mand underviste klærke prægtigt; det er rigtigt, at mændenes forliger var jævnlig vågen og sang messe.*

<p>hittuz hõpp, þau er sóttu,
hvert dægr, trega lægi,
skildiz hár meðal hõlda
heiðr guðs laga reiðis.</p> <p>7. Eld sá eik hvar mildust
ormna ness um messu
stóð af stefja leiðu
stund eina Guðmundar;
vells kvað vitran fulla
verk dásamlig merkja
hrund at heilagr andi
hans embættis gætti.</p> <p>8. Sið kom heim, sá er
heiða,</p> | <p>hrings, laut at dõglingi,
võrðr, með vizku dýrðum,
virkr til læstrar kirkju,
en þegar eflir svinnu
almildr lesa vildi,
upp laukz hurð fyr hirði
heilags dóms með sóma.</p> <p>9. Vinr réð þrátt at þjóna
þýðr Máriu lýða,
hét á himna gætis
hringbjóðr frama móður;
virkr nam dátt at dýrka
drafnar runnr sem kunni
ells ok engla stilli
yfirrotningu gotna.</p> |
|---|---|

6. Gjørðiz dátt um dýrðir dygðar-prests, þviat flestir elsku svinnir auðlunda unnu Guðmundi; hvert dægr hittuz hõpp, þau er sóttu trega lægi; hár heiðr guðs laga reiðis skildiz meðal hõlda = *Den dydspræsts herlighed blev meget udbredt og omtalt, ti alle mænd, der forstod sig på kærlighed, elskede Guðmund; enhver dag mærkedes (fandtes) held, som vederforens sorgens undertrykker; præstens høje hæder sås blandt menneskene.*

7. Mildust eik orma ness sá eina stund um messu eld, hvar stóð af stefja leiðu Guðmundar; vells hrund kvað fulla vitran merkja dásamlig verk, at heilagr andi gætti hans embættis = *En meget from kvinde så en gang under messen, at der stod ild ud af Guðmunds mund; hun sagde, at denne fuldkomne vision betegnede herlige gerninger, at den hellig ånd beskyttede hans virksomhed.*

8. Virkr vørðr rings, sá er laut at heiða dõglingi með vizku dýrðum, kom sið heim til læstrar kirkju, en þegar almildr eflir svinnu vildi lesa, laukz hurð upp fyr hirði heilags dóms með sóma = *Den omhyggelige mand, som tilbad gud med visdommens herlige ævner, kom sent hjem til den lukkede kirke, men da visdommens fromme styrker vilde læse (messe), åbnede døren sig for helligdommens bevogter med hæder.*

9. Þýðr vinr lýða réð at þjóna Máriu þrátt; hringbjóðr hét á frama móður himna gætis; virkr drafnar ells runnr nam at dýrka dátt, sem kunni, yfirrotningu gotna ok engla stilli = *Mændenes blide ven dyrkede*

prestr gaf hjörva hristi
heilagt vatn, en skatnar
litu eldboða Áta
albétta þar stéttar.

14. Móð fekk hreytir hríðar
hjárteins í brásteinum,
Ófeigur hlaut augum
undrlost i stað blunda;
varð af handlaug hirðis
hreins dýrligra greina
hlátrar hellis Gauta
heil brúna røf deilis.

15. Raun lá sárt á sveini,
svall búkr, limu alla,

kørvann, krepti stórum
kvølv, bøðvar Tý fólvan;
þar fekk síðan søkkvir
sundeims af Guðmundar
hreina hjórtum bænum
bót armæðu ljótrar.

16. Fúrs, gekk flagð at
Snorra,
fór drengur á hæl stórum,
sótti morn af mætti
mest valklifa lesti;
hét á Guðmund gætir
glæðr ílegu naðra,
þeim barg garpi geymir
greiðvirkr høfuðkirkju.

13. Kálfr hlaut mein af kauni; kværkr þrútnuðu; alls ekki rann niðr Rindar serkjar Sanni, þó at reyndi; prestr gaf hjörva hristi heilagt vatn, en skatnar litu þar Áta stéttar eldboða albétta = *Kalv fik mén af en svulst; hans svælg hovnede op; han fik intet ned, uagtet han prøvede det; præsten (G.) gav ham viet vand, og mændene så ham dér fuldt helbredet.*

14. Hjárteins hríðar hreytir fekk móð í brásteinum; Ófeigur hlaut blunda augum undrlost i stað; brúna røf deilis hellis Gauta hlátrar varð heil af handlaug hreins hirðis dýrligra greina = *En mand fik ondt i øjnene; Ofteig måtte stadig blunde (blinke) med øjnene, hvad der ikke var underligt; mandens øjne blev raske ved den rene præsts håndtvætsvand.*

15. Raun lá sárt á sveini, búkr svall; kvølv krepti stórum alla limu; kørvann bøðvar Tý fólvan; þar fekk síðan søkkvir sundeims hreina bót ljótrar armæðu af hjórtum bænum Guðmundar = *En sygdom betyngede en mand svarligen; hans krop svulmede op; pinen krummede i høj grad alle hans lemmer; sygdommen gjorde ham bleg; der fik han siden ren bød på den stygge sygdom ved Guðmunds lyse bønner.*

16. Flagð gekk at Snorra, drengur fór stórum á hæl; morn sótti mest af mætti valklifa fúrs lesti; gætir ílegu naðra hét glæðr á Guðmund; þeim garpi barg greiðvirkr geymir høfuðkirkju = *En trolde angreb Snorre; han måtte vige i høj grad; troldekvinde forfulgte manden med stor kraft;*

17. Fót kló jarðar Áta
 ells Guðmundar þella;
 þóttu þeygi réttir
 þrir fingr á Bil kingu;
 hreinn nam hart at spynna
 hófs í kreptan lófa,
 en hǫnd á Vár vindu
 varð heil, friðar deilir.

18. Snjǫll varð ferð á fjalli,
 fleinþings, með Kolbeini,
 tjald sló vǫrðr sem vildi
 vins hirði-Bil sinni;
 ein sat ægis mána
 eik, en sveit nam leika,
 braut hvarf elds frá ýtum
 Áta lands, með gráti.

19 Angrs var Kolbeinn
 klungri
 kviðandi mjök síðan,
 Otrs er eik var brautu
 ung nauðgjalda, þrunginn;
 fróns bað fyrða sína
 farar rækjandi sækja
 prest þann, er lýð leysti,
 linns, allmǫrgu sinni.

20. Veit ek at geirþings
 Gautar
 Guðmund í stað fundu,
 kváðu Kolbein meiðar
 kjaldúks vera sjúkan;
 „heill berr stefja stillir
 stríðr útlímu friða“.

*han þákalðte glád Guðmund, den hurtigvirkende vogter af hovedkirken
 (bispen) frelste den mand.*

17. Áta jarðar ells þella kló fót Guðmundar; þrir fingr þóttu þeygi réttir á kingu Bil; hreinn friðar deilir nam at spynna hófs hart í kreptan lófa, en hǫnd varð heil á vindu Vár = *En kvinde kløde Gudmunds fod; tre fingre var ikke lige på hende; fredens rene giver stemmede da så til pas kraftig med sin fod mod den krumme hånd, og hånden på kvinden helbrededes.*

18. Snjǫll ferð varð á fjalli með Kolbeini; vǫrðr fleinþings sló sinni vins hirði-Bil tjald sem vildi; ægis mána eik sat ein með gráti en sveit nam leika; hvarf braut frá Áta lands elds ýtum = *En modig skare var med Kolbein på fjældet; manden slog et telt op til sin kone, som han (hun) vilde det; hun sad der alene og græd, medens mændene leged; hun forsvandt bort fra mændene.*

19. Kolbeinn var síðan mjök kviðandi þrunginn angrs klungri, er ung eik Otrs nauðgjalda var brautu; linns fróns rækjandi bað fyrða sína farar, sækja þann prest, er leysti lýð allmǫrgu sinni = *Kolbein var siden meget angstfuld, pint af sorgens torn, da den unge kvinde var forsvunden; han bad sine mænd at rejse for at hænte den præst, som så ofte frelste folk.*

20. Ek veit, at geirþings Gautar fundu Guðmund í stað; kjaldúks

brátt segir þolva léttir þjartr, „en nauð i hjarta“.	hár gaf himna stýrir Hlin albætta Vinu fyr Guðmundar greindar grænleiks friðar-bænir.
21. Kænn nam Kolbein finna kafs rýrandi fýris, „bittu“, kvað Viðris veitir vins, „fyr beðju minni“; hét á sikling sætan seimlundr røðulgrundar; aptr kom brúðr til beiðis bláleit ok dauð hneitis.	23. Söngs, nam hreytir hringa hugdyggr stofu byggja, klerkr var einn til orku ormbekks, með gram þekku;
22. Enn nam öðru sinni allhryggr á prest kalla hjaldrs at hjálpa skyldi hlunnr valbrautar Gunni;	kómu árar aumir inn benstara minnis, þar er Guðmundur greindi góð verk, þrimu sterkrar.

meiðar kváðu Kolbein vera sjúkan; „stríðr stefja stillir berr heill útlímu friða en nauð i hjarta“, segir þjartr þolva léttir brátt = *Jeg véd, at mændene straks fandt Gudmund; de sagde, at Kolbein var syg; „den stridbare digter bærer sine smukke lemmer raske, men han er syg i hjertet“*, sagde straks sygdommens lyse helbreder.

21. Kænn rýrandi kafs fýris nam finna Kolbein; „bittu fyr beðju minni“, kvað veitir Viðris vins; seimlundr hét á sætan sikling røðulgrundar; aptr kom brúðr til hneitis beiðis bláleit ok dauð = *Den kloge mand kom til Kolbein; „bed for min hustru“, sagde skjalden; han (G.) påkaldte himlens søde konge; kvinden kom tilbage til manden sort og død*.

22. Enn öðru sinni nam hjaldrs hlunnr kalla allhryggr á prest, at skyldi hjálpa valbrautar Gunni; hár himna stýrir gaf Hlin Vinu grænleiks albætta fyr greindar friðar-bænir Guðmundar = *Atter for anden gang påkaldte manden meget bedrøvet præstens hjælp, at han skulde frelse kvinden; himlens høje styrer gjorde hende helt rask formædelst Gudmunds kloge fredsbønner*.

23. Hugdyggr hreytir ormbekks-hringa nam byggja stofu; klerkr einn var til orku með þekku söngs gram; aumir árar sterkrar þrimu benstara minnis kómu inn, þar er Guðmundur greindi góð verk = *Den brave mand bode i en stue; en klerk var hos den afholdte præst til hans tjeneste; fattige mænd kom ind der, hvor Gudmund udferte gode gerninger*.

24. Báðu byskup meiðar
byrhrafns í guðs nafni
heiðs ok hilmis móður
himins qlmusu fimrar;
spurði grepp sá er gjörði
glóðeims at fésjóðum,
ei var auðs á mýgi
uggr, Krists limu hugga.

25. Njörðr kvað eptir orðit
itr leys vera þeygi,
„eyðiz silfr í sjóðum“,
svanbingis at penningum.
„nema skál sú, er hirð hælir,
hvit, at ei sé litil,
qrr ok yðr nam herra
ættstórr gefa Þórir.“

26. „Okkr skal eigi þykkja
ofgóðr, himins, fróðum,
þræll kvað þengils, bolli,
þýðr, guðs vera lýðum,
því gjof, sem helzt hæfir,
hlýrn, greiðum vit, fýris
meiðr hygg at því móðu
mætr, heimstöðu gæti.“

27. Ker lét handa hyrjar
hlynr snarpliga varpat,
„skipt nú skjöldungr leiptrar
skál“, kvað eyðir tála;
svell brast, siklingr olli
siðvand, í þrjú handar,
árs því, at allir váru
qlstafns hlutir jafnir.

24. Byrhrafns meiðar báðu byskup í nafni guðs ok fimrar móður hilmis heiðs himins qlmusu; sá er gjörði hugga Krists limu — ei var uggr á auðs mýgi — spurði grepp glóðeims at fésjóðum = *Mændene bad bispen om almisse i guðs og den klare himmels konges flinke moders navn; han som trøstede Kristi lemmer — nogen angst var der ikke hos den gavmilde mand — spurgte manden om pengesfjædet.*

25. Itr svanbingis leys Njörðr kvað þeygi vera orðit eptir at penningum — „eyðiz silfr í sjóðum, — nema sú hvít skál, er hirð hælir at ei sé litil, ok qrr, ættstórr herra Þórir nam gefa yðr“ = *Den udmærkede mand sagde, at der ikke var noget tilbage af penge — „sølvet i pungene slipper op —, undtagen den hvide skål, som hunden roser for dens størrelses skyld og som den gavmilde, ætstore Tore gav eder“.*

26. „Okkr skal eigi þykkja bolli vera ofgóðr fróðum guðs lýðum“, kvað þýðr þræll himins þengils; því greiðum vit gjof, sem helzt hæfir gæti hlýrn heimstöðu; hygg at því, mætr meiðr móðu fýris“ = *„Vi skal ikke finde den kop for god (som gave) til guðs kyndige folk, sagde himmelkongens blide tjæner; lad os derfor give den gave, som mest passer for himlens vogter; tænk på det, udmærkede mand.“*

27. Handa hyrjar hlynr lét snarpliga varpat ker; „skipt nú skál, leiptrar skjöldungr“, kvað tála eyðir; handar svell brast í þrjú; siðvand

<p>28. Fóru Fundins hyrjar
flaums þakkandi aumir
Gautar vænum veiti
vins ástgjafir sínar;
gørst mun hlýrna hæstra
hildings vita mildi,
góðr hvat guðs til náða
Guðmundr hefir stundat.</p> <p>29. Ljós var hrings i húsum
Horn með sínum börnum,
strið lá þorns á þýðri
þoll, hungruðum öllum.
ketil réð fús at flytja
fári hreld at eldi,</p> | <p>trólss, af torfi fullan,
tundr lagði Sif undir.</p> <p>30. Glødduz jóð, en eiðu
æ var þjóstr i brjósti,
svøng til fóðrs ok fanga
fús, er rauk i húsum;
hét með gildum gráti,
Guðmundr at þá skundi
hugga, hyrjar döggar
Hlin, veslinga sína.</p> <p>31. Sæll kom synda fellir
sáttargjarn til barna;
ketil vann hólða heitan</p> |
|--|---|

árs siklingr olli því, at allir hlutir olstafns váru jafnir = *Manden kastede kraftig karret (til gulvet); „del nu skålen, lynets konge“, sagde svig-øderen; sølvsålen brast i 3 stykker; den for troen omhyggelige årings-fyrste skyldtes det, at alle karrets dele var lige store.*

28. Aumir Fundins hyrjar flaums Gautar fóru, þakkandi vænum vins veiti ástgjafir sínar; mildi hildings hæstra hlýrna mun vita gørst, hvat góðr Guðmundr hefir stundat til náða guðs = *De fattige mænd drog bort og takkede vinens udmærkede uddeler hans kærlighedsgaver; himlens milde konge vil bedst vide, hvad den gode Gudmund har gjort for at opnå guds bevågenhed.*

29. Ljós hrings Horn var i húsum með börnum sínum öllum hungruðum; strið lá á þýðri þorns þoll; ketil réð fús at flytja fári hreld fullan af torfi at eldi; „trólss“ Sif lagði tundr undir = *En lys kvinde bode på en gård med sine børn, alle hungrige; den blide kvinde var nedtrykt af kummer; hun satte, nedslået af sin ulykke, gjerne en kedel fyldt med tørv over ilden; hun lagde tønder derunder.*

30. Svøng jóð, fús til fóðrs ok fanga, glødduz, er rauk i húsum, en æ var þjóstr i brjósti eiðu; döggar hyrjar Hlin hét með gildum gráti, at Guðmundr skundi þá hugga veslinga sína = *De sultne børn, der længtes efter mad og føde, glædede sig, da det røg i gården, men stadig var der sorg i moderens bryst; hun bad med megen gråd, at Gudmund måtte skynde sig med at trøste hendes stakler.*

31. Sáttargjarn sæll synda fellir kom til barna; hýrr stýrir hólða

hýrr blessaðan stýrir;
en þegar fljóð at fæðu
fór leitanda heitri,
slátr fanz ærit ýtum,
alt torf var þá horfit.

32. Verk tók jóð sem orka,
ósmátt var þat, mátti,
sorg, í sjónar bergi,
svall óðliga móður,
en af angri stinnu
út sprakk á kinn þrútit,
Hörn sat beint yfir barni
baugs grátandi, auga.

33. Veit ek at vafði klúti
valtúns røðul brúna

læsti ok Lofn í kistu
linns vandliga sinni;
gulls nam á Guðmund kalla
grund mjúkliga stundar
heldr, at hann hjálpa skyldi
hress aumingja þessum.

34. Brátt nam barns at
vitja
brik foldsila ríkis,
öls leit ennis sólr
eik hrafnskygnar leika;
hægs, var horfit auga,
Hristar éls, ór kistu
braut, en blóð í klúti
biðendr litu síðan.

vann blessaðan heitan ketil; en þegar fljóð fór leitanda at heitri fæðu, fanz ýtum ærit slátr, alt torf var þá horfit = *Den fredelskende salige syndsbryder kom til børnene; mændenes glade styrer velsignede den kogende kedel, og da kvinden ledte efter den kogte føde, fandt man kød i rigelig mængde; alt tørv var da forsvundet.*

32. Jóð tók verk í sjónar bergi sem orka mátti; þat var ósmátt; sorg svall móður óðliga, en auga sprakk þrútit út á kinn af stinnu angri; baugs Hörn sat grátandi beint yfir barni = *Et barn fik så store smærter i øjet, som der kunde tænkes; de var ikke ringe; moderen sørgede svarlig derover, men det ophovne øje faldt ud på kinden på grund af den stærke smærte; kvinden sad grædende over sit barn.*

33. Ek veit, at valtúns linns Lofn vafði brúna røðul klúti ok læsti vandliga í kistu sinni; gulls grund nam kalla á Guðmund heldr stundar mjúkliga, at hann skyldi hress hjálpa þessum aumingja = *Jeg ved, at kvinden viklede en klud om øjet og lukkede det omhyggelig i sin kiste; hun påkaldte Gudmund med stor ydmyghed, at han skulde rask hjælpe denne stakkell.*

34. Brik foldsila ríkis nam brátt at vitja barns; öls eik leit ennis sólr leika hrafnskygnar; auga var horfit braut ór kistu, en biðendr hægs Hristar éls litu síðan blóð í klúti = *Kvinden kom snart tilbage til barnet;*

35. Rókk fór drós at drekka,
drakk hon eigi hreint
nakkvat,
gengu þorna Þungru
þung strið i bók síðan,
skar með firna fári
fárgjarn um kvið sáran
hvalr gullrendrar grundar
grund fagrvíta mundar.
36. Snót lá þessi þrútin
þrota mædd, en þat Gotnar
fox bert sögðu saxa,
sex misseri, vissu;
þöll nam sveigs at svella,
svelt þurfti hon belti,
- linnr hjó sjúkan svanna,
svanninn átta spanna.
37. Lýðr vann byskup bliðan
bliðr kallaðan síðan
sætu þöls til bóta,
bót fengu þeir skjóta;
prestr lét i munn mætri
mætr beinavatn gætis
lindi graffvengs grundar
grandlauss fira andar.
38. Skreið ór hreindu hiði
hiðs biflykkja síðan
hann ok elda unnar
Unnar braut af munni,

hún sá da dets øjne spille så skarpe som en ravns; øjet var forsvundet fra kisten, og man så siden (kun) blod i kluden.

35. Rókk drós fór at drekka; hún drakk nakkvat eigi hreint; þung strið gengu síðan i bók þorna Þungru; fárgjarn hvalr grundar skar með firna fári um sáran kvið grund gullrendrar mundar fagrvíta = *En rask kvinde begav sig hen for at drikke; hun drak noget urent; tung smærte opstod siden i hendes krop; en onskabsfuld orm skar med overvældende smærter hendes smærtefulde mave indvendig.*

36. Þessi þrútin snót lá þrota mædd sex misseri, en saxa Gotnar sögðu þat vissu bert fox; sveigs þöll nam at svella svauninn átta spanna; hún þurfti svelt belti; linnr hjó sjúkan svanna = *Denne ophovnede kvinde lå, mødig af svulst, i sex halvår, men mændene sagde med vished, at det var klart svig (?); hun, kvinden, svulmede op til 8 spannd; hun behøvede et forlænget bælte; ormen huggede den syge kvinde.*

37. Bliðr lýðr vann síðan kallaðan bliðan byskup sætu til þöls bóta; þeir fengu skjóta bót; mætr prestr lét i munn mætri lindi graffvengs grundar beina-vatn grandlauss gætis fira andar = *De blide mænd påkaldte siden den blide biskop til helsebød for kvinden; de fik en hurtig helbredelse; en udmærket præst kom i den gode kvindes mund det vand, hvori benene af den skyldfri bevogter af menneskenes sjæle lå.*

38. Hiðs biflykkja skreið síðan ór hreindu hiði ok hann braut af

seið litu drengir dauðan,
dauð var sorg ok nauðir,
hriss, kendi dygð, drósar,
drós Guðmundar ljósa.

39. Strengs, leit, álnar, anga,
anгрfirð, hnefa langan
öld, þann er fæddi foldar
fold á sinu holdi;
dýrð skulu himna hirðis
hirðendr framast virða,

viðum sómir þat seima,
seims í öllum heimi.

40. Barn rak út frá ýti
unnstöðs í haf móða;
vátr nam Guðmund gætir
Gjallar eims at kalla;
fann, þá er öld réð unnir
annars dags at kanna,
sveit á isi úti
jóð lifligast móður.

2. Et hrynhent digt om Gudmund Arason.

1. Frétt hefir öld, at sækir sótti Guðmund frá ek at rægði
söttalauss at vilja dróttins reyndar,
klerkavalds ok itrar orku reyndiz þat með flærð ok
erkibyskup harðla merkan; leyndum,

munni unnar elda Unnar; drengir litu hriss seið dauðan; dauð var sorg
drósar ok nauðir; drós kendi ljósa dygð Guðmundar = *Ormen krøb siden
ud af det rensede hi (maven) og ud af kvindens mund; mændene så den
døde orm; død var også kvindens sorg og nød; hun kendte (lærte at
kende) Guðmunds lysende dyd.*

39. Öld leit hnefa-langan foldar anga, þann er anгрfirð álnar strengs
fold fæddi á holdi sinu; hirðendr seims í öllum heimi skulu virða framast
dýrð himna hirðis; þat sómir seima viðum = *Man så en orm, så lang
som en næve, den som helbredede kvinde havde født ved sit legeme;
menneskene i hele verden skal først og fremmest hædre himmelvogterens
herlighed; det sømmer sig for dem.*

40. Móða rak barn út í haf frá unnstöðs ýti; vátr Gjallar eims gætir
nam at kalla Guðmund; sveit fann jóð móður lifligast úti á isi, þá er öld
réð annars dags at kanna unnir = *Elven førte et barn ud i havet fra
manden; den våde mand påkaldte da Guðmund; man fandt moderens
barn spillevende ude på isflagen, da man den følgende dag undersøgte
havet.*

2. 1. *Man har hørt, at klerkemagtens besidder, uden bekymring og
med herlig kraft, søgte ifølge herrens vilje den meget mærkelige erkebiskop;*

reitinn þjóð við seggja sætti;
sætt urðu mál fyrða gætis.

2. Biðja frá ek um elda eyði
eyjar-bands at sinum vanda
greiði vells at flytja friðum
friðs Þorláki helgar tíðir;
„eigi skal, kvað meina mýgir,
mýgir tála ólög drýgja,
síðu styrkir sjá móðu merkir
markar grands, á váru landi“.

3. Klerka sendir meiðir mundar
mundar grjóts við hlyn til
fundar,
vita skyldi þeir atferð Eldis
elda vess á Þorláksmessu;
gengu aþtr ok sögðu, at syngi

söng ágætan bauga slöngvir
öllum helgum stjörnu stillis
stilliliga með fremd ok snilli.

4. „Get ek at svá, kvað meiðir
mæta,
mætr ætli þat vigslu gætir,
at Þorláki fái sem fullast
fulla dýrð í tíðum skýrða;
undrumz ei, þótt ljóst á landi
lands-höfðingjum fremri standi
mitru runnr við sæmd ok sanni
sanni prýddr, er oss gefz
þannig.“

5. Guðmund spurði hringa
hirðir,
hirð gleðjandi Fáfnis beðjum:

Jeg har hørt, at stridbare mænd i virkeligheden bagvaskede Gudmund hos mændenes forliger; det viste sig at være falskhed og bagvaskelse; der kom forlig istand i mændenes bevogters sag.

2. Jeg har hørt, at manden bad erkebispens (greiði friðs vells) om lov til ifølge sin sædvane at holde gudstjeneste for den herlige Torlak; „ikke skal svigens undertrykker her i vort land gøre] noget [lovstridigt; sagde syndens undertrykker (Tore)“; denne mand styrker sæderne.

3. Manden (Tore) sendte klerke til manden (Guðmund); de skulde iagttage hans fremgangsmåde på Torlaks messedag; de kom igen og sagde, at manden sang en udmærket messe for stjernekongens alle helgene, som det passede med kraft og snille.

4. „Jeg mener, sagde manden (Tore), at det er den udmærkede vielses-udførerers (Guðmunds) hensigt, at kunne fuldtud forklare Torlaks hele herlighed i sin messe; det undrer mig ikke, at bispen tydelig i sit land står over (kan få bugt med) landets hövdinge med hæder og billighed, prydet med retfærd, siden han viser sig således her hos os.“

5. Manden (Tore), der glædede hirðen med guld, spurgte Guðmund: „hvorfør foretager du, vielses nyder, vielser af mænd imod loven?“;

„hvi æxlar þú virða vigslur
vigslu njótur lögum í móti?";
græðir svaraði þegna þýðum
þýðr byskupi rétt af þrýði:
„hætti ek gørð á drottins
dýrðir
dýrðar-snjalls of breytni alla.

6. Prestar veita mér á móti
móligang ok þrætur strangar,
syngur enn með byskups banni
bannsett ferð í Jésú ranni,
þjóðin vígð er lómð af lýðum,
lýðrinn veit at mörq eru heitin,
flýti ek því, kvað sættir sveita
sveitum þekkr, at vigslum
rekka.

7. Gjörði alt með einu orði,
orð skýra svá, drottinn forðum,

greindi síðan allvaldr anda
andar-gipta smíði vandat;
treysti ek rétt af magni mestu,
mest styrkir þat vella lesti,
himintungla er siklings sómi
sæmiligr, á þessi dæmi.“

8. Þórir frétti af stilling stýri
stýrilátan hafnar fýris:
„hvárt vigir þú bekki bauga
baugs leitöndum marga veitir?";
mætr svaraði auðar ýtir
ýta sætti harðla nýtum:
„eigi er greitt, kvað lýta lægir,
lægir vins, um sǫngva mína.

9. Engi fær með sinum sǫngum
sǫng heyrandi jarðar dreyra
helgat betr, en sólar sætra
sætr stjórari, hringa gætir;

menneskenes milde helbreder svarede den milde biskop modigt: „jeg overlader hele min handlemaade til den i sin herlighed snilde guds herlighed (herlige afgørelse, dom).

6. Præsterne yder mig modstand og ypper svar strid med mig; bansatte mænd synger endnu under bispens ban i Jesu hus; de viede mænd (mine klerke) skamlås af folk; folk ved, at mange er trusterne mod mig; derfor fremskynder jeg mændenes vielser, sagde den af mændene elskede fredsstifter blandt mænd.

7. Gud gjorde alt fordums med ét ord; således forklarer ordene (skriften) det; åndernes (englenes) konge adskilte siden det med åndelige egenskaber omhyggelig udført arbejde (skabte de enkelte ting); jeg sætter min lid rigtig med den største kraft til disse forbilleder; det giver manden (mig) størst styrke; himmellegemernes konges hæder er stor.“

8. Tore spurgte nu rolig den føjelige mand videre: „vier du mange bække for folk, ringgiver?"; den herlige mand (Gudmund) svarede den meget nyttige mænds forliger: „ikke er det så lige til, sagde syndernes undertrykker, om mine sange, vin-uddeler!

- forðum veitti drottinn dýrðir milli síðan enda allra
 dýrðar-hress á skepnu þessi, allheilaga Jórdán falla,
 flotnum gjörði vin ór vatni, trúi ek enn at vötnin vinni
 vatn blessaði græðir skatna. vinds ráðanda mörðu láði
 öllu hjálp, en eigi spilli
 auðs tinöndum söngvar minir.
10. Jórdán varð, þá er skjöld-
 ung skírði
 skíran Jón, er hjálpar ljónum, 12. Sagðar hefig, kvað þolva
 blessuð endr ok, geisla grundar, brigðir
 grandalaus af helgum anda; brigðlunduðum erki-Þundi,
 þessi dýrð hefir vötn at visu beini láðs sem vildar-vinnu
 vísa drottins gervöll prisat, vins kastala iðnir minar;
 finnaz þau, með sigri sönnnum, veitið mér af skýrleik skjótum
 sönnust orð, til líknar mönnum. skjóta dygð, ef finnið ljótar
 11. Jafnan veit ek, en sjór nam
 sæta
 sätum tír, er guð lét skíraz, hlýða.“
 fyrðum þýðr, en ek skal

9. Ingen mand kan med sine sange hellige vandet, hørende sangen, bedre end himlens søde styrer; fordums viste herren, rask i sin herlighed, sin herlige kraft med hensyn til dette element; han gjorde for folk vin af vand; menneskenes læge velsignede vandet.

10. Da Jon døbte himlens (geisla gr.) rene konge, som frelser menneskene, blev Jordan fordum velsignet og hellig (egl. uden skade, fejl) formedelst den hellig ånd; denne kongernes konges herlighed har tilvisse helliget alle vande med sand sejr til bedste for menneskene; sande ord findes derom.

11. Jeg ved, at stadig siden er Jordan strømmet fra den ene ende til den anden som meget hellig, siden gud lod sig døbe deri, og søen kom (derved) i besiddelse af sød berømmelse (berømmelig egenskab); jeg tror, at vandene endnu i mangt et land yder alle vindens styrers hjælp, og at ikke mine sange fordærver (er til ulykke for) folk.

12. Nu har jeg, sagde ménenes tilintetgører til den vægelsindede ærkebiskop, fortalt vinbægerets giver (Tore) om min virksomheds og yndlingsid; vis mig med hurtig klogskab hurtig retfærdighed, dersom I finder vore handlinger syndige, men jeg skal adlyde, menneskenes helbreder, afholdt af folk“.

13. Byskup svaraði runni
 røskum
 røskr bliðliga hyrjar viðis;
 „dugnað hljóta grafpvengs
 Gautar
 Gautalands af yðr í þrautum;
 jarðar trúi ek at visir virði,
 virðum kunnr, ok leiðar sunnu
 þína ást með björtum bænum,
 bæn vinnandi miskunn sinni.
14. Hversu máttu, kvað lasta
 léttir
 léttr, skýrliga undan stýra,
 vigslu njótr, þá er sæfa sveitir
 sveit þinandi virðar þínir?;
 engi tekr ok slétt yfir slongvir
 slungins gulls í tjörn at fullu,
 reikna þat svá, at vist ei vøkni,
 vøku réttlíga, tála slökkvir.“
15. „Várir menn hafa særz at
 sonnu,
 sonn veittuz ok lifspell mønnum,
 þorðuz þeir fyr himna hirðis,
 hirð léttanda, sonnum rétti;
 lýða spýttu þenjar blóði,
 blóð synjaði andar þjóðum,
 seggja flóði af hörðum hoggum
 hoggvin ferð í sára döggu.
16. Treysti ek upp á himna
 hæstra
 hæstráðanda krapt ok náðir,
 verði oss ok þollum þessum
 þessi laug at hreinsan bauga;
 allir hafa með frægðum fullum
 fulldregiliga mínir gengit
 meiðar, opt þó at fyrðar flýði,
 flæðar báls at leiki stála.“

13. *Den raske biskop svarede den raske mand venligt: „hjælp får mændene af eder i deres nød; jeg vil tro, at jordens og himlens konge, kendt af menneskeheden, hædrer din kærlighed tilligemed dine lyse bønner, opfyldende din bøn af sin nåde.*

14. *Hvorledes kan du, sagde syndernes blide udrydder, klarlig undgå medskyld, vielses-nyder, når dine mænd, pinende folk, slår mennesker ihjæl?; ingen mand (slongvir sl. g.) tager heller med sin hånd tilfulde i søen, så at vandet flyder over den, uden at den bliver våd; opfat dette, svig-fordærver, som en rigtig advarsel.“*

15. *„Vore mænd har tilvisse fåt sår, også andre mænd har i virkeligheden fundet døden; men de kæmpede for himlens hyrdes sande ret, han som helbreder sin hird; mændenes sår udgød blod; blodtabet berøvede dem livet; mændenes sårede skare var blodbestænkt på grund af de svære hug.*

16. *Jeg sætter min lid til den højeste himmels højeste styrers kraft og nåde, at dette bad bliver os og disse mænd til renselse; alle mine*

17. Dróttir vissu, at síðan sáttir dynda mæð gat hjörva hirðir,
 sátt náðandi skilduz báðir, herra minn, at forsögn þinni
 víða báru þjóðir þeira, brögnum int, en fyrðar fregni
 þeir byskupar, sæmd at meiri; frægð Guðmundar sóma nægða.

3. Selkollu-visur.

<p>1. Askr fór éls ok Røskva ósvinn dalar tvinna, grands var gaurr af stundu gjarn, með heiðnu barni; lögðu jóð, en ugðu öngva grein, hjá steini, beint meðan þórðuz punti, baugrein ok Týr fleina.</p>	<p>girndar óhreinn andi undrgjarn, taka mundu; sýndiz fljóð, en fundu fláræðin þau bæði, illiligt með öllu, ofgrand af tál fjanda.</p>
<p>2. Hugðuz barn, áðr bægði brynjumeið, ok reiða,</p>	<p>3. Gengu þar frá þinga, þjóð frétti slíkt, jóði Baldr ok Bólverks kólðu bauga rein und steini;</p>

mænd er gåt med fuld berømmelse og fuldt mandigt ud i kampen, uagtet de ofte har flygtet“.

17. *Man ved, at bægge de biskopper skiltes siden forligte, omfattende freden; man har vidt og bredt udsprede deres så meget større hæder; manden (jeg) har fortalt folk efter din opfordring, min herre, din lov i dunhent versemål, men folk erfare (ved digtet) Gudmunds berømmelse, rig på hæder.*

3, 1. *Dalar éls askr ok ósvinn tvinna Røskva fór með heiðnu barni gaurr var af stundu grands gjarn; baugrein ok fleina Týr lögðu jóð hjá steini, en ugðu öngva grein beint meðan þórðuz punti = En man og en uklog kvinde rejste med et udøbt barn; tølperen blev straks begærlig efter at synde; manden og kvinden lagde barnet ved siden af en sten og censede intet, medens de havde omgang med hinanden.*

2 *Hugðuz mundu taka barn ok reiða, áðr undrgjarn óhreinn girndar andi bægði brynju-meið; fljóð sýndiz illiligt með öllu, en þau bæði fláræðin fundu ofgrand af tál fjanda = De tænkte at ville tage barnet og bringe det frem, før den underlystne urene vellystens ånd hindrede manden; møbarnet viste sig i alle henseender grueligt af udseende, men de to, der tog et så dårligt råd, fik stort mén ved djævlens svig.*

þar gekk síðan, sökva,
svört Gneip, viðum hjörtum
sýndiz selr í enda,
sannfrétt er þat, annan.

4. Dálkr réð fyrri fólki,
furðu tíðr á smíðar,
ei var auðar bægir
ólmr, at Lægishólmi:
kemr í hús, en hamra
hlýns olli þat kynjum,
Gríðr til girndar fæðis
gjósorð um dag ljósan.

5. Lagðiz Laufa brigðir
ljóða hvass með skassi

brúns, léz beðju sína
broddspennir þar kenna;
sötti síðan rétti
seims Gestilja heima
æst, svá at ýtir misti
undfleins þegar greina.

6. Sat yfir sjúkum veiti,
svall móðr, daga alla,
Þundi þorna, randa,
Þorgisl, er fekk píslir;
sprungu á hreyti hringum
hyrflæðar þeim bæði
sjónarberg með sorgum,
Selkolla því olli.

3. Þolverks þinga Baldr ok hauga-rein gengu þar frá koldu jóði und steini; þjóð frétti slíkt; þar gekk síðan svört Gneip, sýndiz hjörtum sökva viðum selr í annan enda; sannfrétt er þat = *Manden og kvinden forlod der det kolde (døde) barn under stenen; folk erfarede det; dér færdeses siden en sort trolld; den viste sig for de lyse mænd som en sælhund i den ene ende (?: med hensyn til hovedet); det har man rigtig erfaret.*

4. Dálkr réð fyrri fólki at Lægishólmi, furðu tíðr á smíðar; ei var auðar bægir ólmr; gjósorð Gríðr kemr um ljósan dag í hús til girndar fæðis, en þat olli kynjum hamra hlýns = *Dalk styrede forðum folk på Havneholm, han var meget flittig smed; manden var lidet stridbar; den ordhvasse trolld kom ved højlys dag i huset til ham, der nærrede kødelig lyst; men det forårsagede smeden en mærkelig sygdom.*

5. Brigðir brúns Laufa, ljóða hvass, lagðiz með skassi; broddspennir léz þar kenna beðju sína; síðan sötti æst Gestilja seims rétti heima, svá at ýtir undfleins misti þegar greina = *Manden, dygtig til digt (?), havde legemlig omgang med trollden; han mente i hende at kende sin hustru; siden hjemsøgte den rasende trolld manden, således at han straks misted forstanden.*

6. Þorgisl sat alla daga yfir sjúkum veiti randa; svall móðr þorna Þundi, er fekk píslir; bæði sjónar-berg sprungu hringum á þeim hyrflæðar hreyti með sorgum; Selkolla olli því = *Torgisl sad dag ud og dag ind hos den syge mand; han, som fik pinsler, var hæftig oprørt i sindet;*

<p>7. Svá lét gýgr fyr Gautum
grimm hanga-Týs rimmu
(ferð var af hálu harðri
hremd) farvegu stemda,
vist at varla tréystiz
væn drótt slegin ótta
riða réttar leiðir
raunfast af Bil hrauna.</p> <p>8. Báðu byskup síðan
bálregus viðir gegnir
hjaldrs, at hann hjálpa skyldi
hugrakk frum nakkvat;
fór til Hólms, er heyrði
hørmung um lið þunga</p> | <p>leika sjóvar, sækir,
snjallr manndáða allra.</p> <p>9. Inn kom leygs, þar er
lágu,
lægis vörðr, með hørðum,
trautt munu, tálum settir,
tveir veslingar meiri;
blindr var gæðir grandí
geirþings í piningu,
vinnu en vitlauss annarr
valdr fjöldrifins skjaldar.</p> <p>10. Vátr nam byskup breyta,
bálflæðar, skóklæðum,</p> |
|--|---|

bægge øjnene brast ganske og aldeles ud på den mand med smærte; Selkolla var skyld i det.

7. Svá lét grimm gýgr farvegu stemda fyr hanga-Týs rimmu Gautum — ferð var hremd af harðri hálu —, at vist treystiz varla væn drótt, slegin raunfast ótta af hrauna Bil, riða réttar leiðar = *Således spærrede den grumme gyge vejen for mændene — de blev standsede af den hårde trolde —, at tilvisse turde den dygtige skure, tilgavns forskrækket af troldekvinden, næppe ride den lige vej.*

8. Síðan báðu gegnir hjaldrs bálregus viðir byskup, at hann skyldi hugrakk hjálpa frum nakkvat; snjallr sækir allra manndáða fóR til Hólms, er heyrði þunga hørmung leika um sjóvar lið = *Siden bad de brave mænd biskoppen, at han, modig, skulde bringe mændene nogen hjælp; den kloge røgter af alle gode handlinger begav sig til Holm, da han hørte, at en tung plåge hemsøgte fiskerne(?)*.

9. Lægis leygs vörðr kom inn, þar er lágu settir með hørðum tálum; trautt munu tveir veslingar meiri; geirþings gæðir var grandí blindr í piningu, en annarr valdr fjöldrifins skjaldar vinnu vitlauss = *Manden (Gudm.) kom ind, hvor de lå syge af et hårdt hekseri; næppe vil der gives to større stakler; den ene var blind ved mén og pintes, den anden mand var gal.*

10. Vátr byskup nam breyta skóklæðum; ein bálflæðar Hrund dró harðla lausa hosu af Guðmundi; þá kom en auma ámgerðr inn við saman

hosu dró harðla lausa
 Hrund ein af Guðmundi;
 þá kom inn en auma
 ángerðr við lit sáman,
 hugðiz Greip at gripa
 ginljót um skjól fótar.

sægs, þá er sjúkir lágu,
 sindrs, benloga vindar;
 dagr kom, djöfla sigrir
 dáðmíldr ok þá vildi
 glaðr yfir Gauta friða
 góins skess hafa messu.

11. Vitr sá Leirvör ljóta
 lands höfðingi standa,
 orr, ok ei sér fjarri,
 áðr guðligra ráða,
 en þollr af frægð fullri
 friðr blessaði viðis
 glóða, glatt varð lýðum,
 greypt flagð í jörð steyptiz.

13. Ætla á Hamar, þviat,
 humra
 byrbiðendur friðir,
 þar stóð, bings, et bliða
 bænhús, með sið vænan;
 satt var at mǫnnum mætti
 meinvættir hjá bekk einum;
 bægði sára sigða
 Sellkolla mjök þollum.

12. Þar lá njól, sá er nærði,
 njótr, allmarga brjóta,

lit; ginljót Greip hugðiz at gripa um skjól fótar = *Den våde bisp vilde skifte fødbeklædning; en kvinde trak den meget løse strømpe af Guðmund; da kom den elendige trolld med den mørke lod ind; den mundstygge trolld vilde til at gribe om strømpen.*

11. Vitr lands-höfðingi, áðr orr guðligra ráða, sá ljóta Leirvör standa ok ei fjarri sér, en friðr viðis glóða þollr blessaði af fullri frægð; greypt flagð steyptiz í jörð; lýðum varð glatt = *Den vise lands-hövding, tidligere rask til guðelige råd, så den lede trolld stå og ikke langt fra sig, men den herlige mand udtalte velsignelsen med fuld herømmelighed; den grumme trolld opslugtes da af jorden, men folk blev glade.*

12. Njótr sægs sindrs, sá er nærði allmarga benloga vindar brjóta, þá er lágu sjúkir, lá þar njól; dagr kom, ok þá vildi dáðmíldr glaðr djöfla sigrir hafa messu yfir friða Gauta Góins skess = *Manden, der nærede mange mænd, som lå syge, lå dér om natten; dagen kom og da vilde djævelens dådrige, glade overvinder synge messe for de udmærkede mænd.*

13. Ætla á Hamar friðir humra bings byrbiðendur með vænan sið, þviat þar stóð et bliða bænhús; satt var, at meinvættir mætti mǫnnum hjá einum bekk; Sellkolla bægði mjök sára sigða þollum = *De herlige mænd med den gode tro agtede sig til Hamar, ti dér stod det blide bønne-*

<p>14. Sæll nam sǫkkva trǫlli
sǫngs meistari strǫngu
harðr með helgum orðum
hellis grams við mellu;
varð aldregi virðum,
viðfrægt er þat, síðan
mein at mǫrnar sjónum,
móð létti svá þjóðar.</p>	<p>eitt, þar er áma knátti
alklǫkk i jǫrð sǫkkva.</p>
<p>15. Ráð- sǫng messu meiðum
mitru gramr at Hamri,
-viss, ok vígði krossa
vel fimm, Kjalars rimmu;
settu sólar drottins
seims verkendur merki</p>	<p>16. En fjóra lét færa,
furðu jafn, til Hafnar
skreytir hólms, i heitum,
hyrfoss þegar krossa;
Dálkr fekk, dróttir klǫkkvar,
dáðlistanda, mistu,
skyn fyr bliðar bænir
þols græðara, mæði.</p>
	<p>17. Fóru frægir árar
fleinþeys á byrhreini;
sveit hafði þar sóta</p>

hus; sandt var det, at uhyret mødte mændene hos en bæk; Selkolla hindrede i høj grad mændenes rejse.

14. Sæll sǫngs meistari nam harðr sǫkkva trǫlli strǫngu með helgum orðum við hellis grams mellu; aldregi síðan varð virðum mein at sjónum mǫrnar — þat er viðfrægt —; svá létti móð þjóðar = *Sangens salige mester sænkede stræng den stærke trolld med hellige ord til trolldkviden; aldrig siden fik folk mén ved synet af trollden — det er viden om berómt —; således stansedes folks sorg.*

15. Ráðviss mitru gramr sǫng Kjalars rimmu meiðum messu at Hamri ok vígði vel fimm krossa; seims verkendur settu eitt merki sólar drottins, þar er alklǫkk áma knátti sǫkkva i jǫrð = *Den rådklægtige biskop sang messe for mændene på Hamar og vide godt og vel fem (5: 6?) kors; man rejste et af solkongens mærker (kors), hvor den helt overvundne trolld sank i jorden.*

16. En skreytir hyrfoss, furðu jafn i heitum, lét þegar færa fjóra krossa til Hafnarhólms; Dálkr fekk skyn fyr bliðar bænir þols græðara dáðlistanda; klǫkkvar dróttir mistu mæði = *Men manden, meget jævn (sand) i sine læfter, lod straks fire kors bringe til Havneholm; Dalk fik sin forstand igen ved den dådvisende mén-helbreders blide bønner; de rørte mennesker blev deres angest kvit.*

17. Frægir árar fleinþeys fóru á byrhreini; sveit hafði þar ekki hlaðit svanbekks sóta; ópokkuð flestum frómum hræseiðs meiðum, þat var

- svanbekks hlaðit ekki;
kemr á heiðar humra
hest óþokkuð flestum,
þat var hrossknúta heitin,
hræseiðs frønum meiðum.
18. Bátr seig, borð var lítit,
brast súgr um lið drjúgan,
salt þó húfi héltum,
hrønn fell í kné mǫnnum,
áðr hreytendur hétu,
húm lá svalt í rúmum,
at Guðmundur grandí,
góins stéttar, þeim létti.
19. Borð flutu, byrr kom
Njörðum
- bliðr sköfnunga hríðar,
sjór lék stafn ok stýri,
stirð inn at Miðfirði;
þar lét kastat knútu
kát ferð á hǫfn verða;
hafa sǫnviðir séna
Selkollu þá Heljar.
20. Barðs hefir aldri orðit
anгр at hálu gangi
síðan Svǫlnis beðju
sárt eyðöndum reyðar;
svá nam hildings himna
hvatr þjónandi ljónum,
lýðr fekk miskunn mikla
margr, fagrliga bjarga.

heitin hrossknúta, kemr á humra heiðar hest = *Meget omtalte mænd rejste på et skib; de havde slet ikke taget nogen ladning ombord; forhadet af alle dygtige mænd — det sagdes at være en hestelægknokkel — kom hun (den) op på skibet.*

18. Bátr seig, borð var lítit; súgr brast drjúgan um lið; salt þó héltum húfi; hrønn fell í kné mǫnnum, áðr hreytendur góins stéttar hétu, at Guðmundur létti þeim grandí, svalt húm lá í rúmum = *Båden sank, bådskanten ragede lidet op (over havet); havet bruste stærkt omkring mændene; den salte sø vaskede den isede bov; bølgen faldt i mændenes skød, før de påkaldte Gudmund, at han skulde befri dem for ulykken; den svale sø lå i rummene.*

19. Stirð borð flutu inn at Miðfirði; bliðr byrr kom sköfnunga hríðar Njörðum; sjór lék stafn ok stýri; þar lét kát ferð verða kastat knútu á hǫfn; Heljar sǫnviðir hafa þá séna Selkollu = *De stive planker (skibet) flød ind på Midfjord; en blid bør gaves mændene; havet spillede om stavn og ror; dér i havnen kastede de muntre mænd knoklen overbord; de havde da set Selkolla.*

20. Síðan hefir Svǫlnis beðju reyðar barðs eyðöndum aldri orðit sárt anгр at gangi hálu; svá nam hvatr þjónandi himna hildings bjarga ljónum fagrliga; margr lýðr fekk mikla miskunn = *Aldrig siden har mændene*

<p>3. Heiður vár ok mjúkust
möðir,
megindrotningin himins ok
gotna,
hofuðmeistari á hvers kyns
listir,
hófsamligast ef vildeg prófa,
kendu mér at velja ok vanda
veglig orð, með stuðlum
skorðuð,
þýðr at mætti þann veg heiðraz
þinn ástvinr af tungu minni.</p>	<p>sterka menn í hylgjum
þrennum,
hindrar eigi heimr ok fjandi
hold veikast í freistni kveikja.</p>
<p>4. Mildingur sér mána foldar
manna verk sem gjörvalt annat,
greinir hann því glögt hvat
þjónar
gumna hverr í Péturs knerri,
stundum þarf til stjórnar senda</p>	<p>5. Drottinn litr af sinu sæti
sjóvargang ok búrur strangar
ólmaz fast á einum hólma,
enda heims er kalla beimar;
borðval tveir er beztir stýrðu
báðir sofa at Jesús ráði,
veðr er hvast, því vekr enn
þriðja
vagna gramr, at skipmenn
fagna.   6. Sá riss upp með sigri ok
höppum
sæmdar maðr á nyrzta jaðri</p>

opfordring (?), da jeg blandede mine ord med al slags svig og fult mén, måtte den hellig ånd, villig til at hjælpe, bortvaske disse lyder med levende vand, givende mig en blød og sød taleevne og en ren forståelse.

3. *Vor hæder og mildeste moder, himlens og menneskenes overdrøning, hovedmester i alslags færdigheder — hvis jeg vilde forsøge så beskeden som muligt, lær mig da at vælge og sammensætte med omhu herlige ord, i rimbogstavens støtter, så at din kære ven således kunde hædres ved min tunge.*

4. *Himlens konge ser menneskenes gerninger såvel som alt andet; han skælner derfor tydelig, hvad ethvert menneske gør i Peters skib (kirken); undertiden behøver man at sætte til roret stærke mænd i de 3 bølger; verden og djævelen hindrer ikke at optænde det svage kød til fristelse.*

5. *Herren ser fra sit søde søgang og stærke bølger rase stærkt på en holm, som man kalder verdens ende; de to, som var de bedste, der styrede skibet, sover bægge ifølge Jesu vilje; stormen er stærk; derfor vækker himlens konge den tredje, så at skibets folk glæder sig derved.*

fyldr af ást ok mjúkri mildi,
maðr ágætr í lítilæti.

skilrikust, at drotni likar
atferð hans með reglu rétttri,
raun sannar þat fjölda manna.

10. Unni heitt, sem verkin vátta,
vingarðs eflir drotni sínum,
boðorða hald ok blessuð mildi
bera hitnandi elsku vitni,
næst virðandi kærum Kristi,
kjörri Guðmundur, gimstein
sprunda,
sér unnostu góðleik glæstan
guðs móður fremst helgra þjóða.

12. Inniligum sáz eldr af munni
út líðandi heilags anda
kenniföður í messu miðri,
mikill vegr er þat, sólu fegri,
lengi stóð um lágasongva
ljós minniligt öðru sinni
giptu-manns yfir limu af lopti
likt álfröðuls geisla sjálfum.

11. Alla framdi eyðir villu
embættis-gjörð fögurum hætti,
messur skýrt af mjúku hjarta
mest vandaði hann guði til
handa;
skatna kindum skina vitni

13. Són var enn yfir sofanda
skina
sól réttlætis krapta skóla,
halr snertandi himna birti
handar meins þá lækning
hreina;

vilde folk, opfyldt af kærlighed og myg mildhed, en udmærket mand i sin ydmyghed.

10. Vingårdens støtter elskede varmt, som gærningerne viser, sin gud; overholdelsen af budene og den velsignede mildhed vidner om hans brændende kærlighed; Gudmund ærede næst efter den kære Kristus kvindernes ædelsken og valgte til sin brud den skinnende godhed, guds moder forrest blandt hellige mænd.

11. Vantroens ødelægger udførte alle kirkelige handlinger med smuk adfærd; messerne anvendte han størst omhu på med ydmygt hjerte til (ære for) gud; for mændene skinner de tydeligste vidnesbyrd om, at gud synes om hans adfærd med ret regel; mange mænds erfaring sander det.

12. Man så den hellige ånds ild mere strålende end solen gå ud af den udmærkede læremesters mund midt under messen; det er en stor hæder; en anden gang svøvede der lys, der bør mindes, lignende selve solens stråler, fra himlen over den lykkelige mands legeme under sekret-sangen.

13. Fremdeles så man retfærdighedens sol skinne over den sovende

- snæfurt sýndiz snjóhvít dúfa en meira þat, er sjálf hún
snara í gegnum ræfur þegni svinnum
af dýrðar-manns oxl ok herðum, svá mælandi prestí hælir:
andi guðs hann læra vandiz. „dygðugr þat sem vinr minn
vígði
14. Tákn frægðuz fyr vötn, vatn Guðmundur fái þér sprundi,
er vígði hann þykki mér hólða kunna
vélrýrir, ok sǫngva dýra, hátt líkastan beint á sliku“.
gagn sem heilsa greiddiz
- brǫgnum,
- grand firðiz ok vélar fjanda; 16. Ágætt tákn vil ek ýtum
sjatna mein, en búfé batnar, reikna
boginn réttiz, en hrjúfir sléttaz, enn vorðit fyr guðs vin þenna;
sloknar eldr, en verkir vikna, seggir eyði sváfnis bryggju
veitiz sýn, en dauði týniz. senn tveim stöðum þóttuz kenna,
vist sýndiz hann vestr á
15. Mikils er vert, at Mária Ströndum,
birtiz Vatsdal bygði hold et bazta,
mellings boða til hjálpar þellu, drottinn þenna virðum veitti

skolens støtte; en mand, der rørte ved himlens lys, fik en ren helbredelse for en håndskade; en snehvid due viste sig for manden, flyvende rask op igennem taget fra den herlige mands skulder og hærde; guds ånd belærte ham hyppig.

14. *Jærtegn blev berømt gennem de vande, som svigøderen viede og hans udmærkede sange, gavn såvelsom helbred gaves mændene, men fjærnedes og djævlens rænker; sår forsvinder, kvæget helbredes, den krumme bliver lige, de spedalske glatte, bål slukkes, smærter viger, synet vindes tilbage, døden forsvinder.*

15. *Det er meget værd, at Maria viste sig for at hjælpe kvinden, men endnu mere værd er det, at hun selv roser den kloge præst, således talende: „det vand, min dydige ven Gudmund har viet, skal I give kvinden; han synes mig af mænd at forstå sig allerbedst på sligt“.*

16. *Et udmærket jæritegn, endnu sket ved denne guðs ven, vil jeg meddele; man mente at have genkendt manden på to steder på engang; tilvisse viste han sig i vesten på Strande, og i Vatsdalen opholdt sig det bedste legem; solens konge har meget sjældnen givet mennesker den hæder.*

17. *Spådomsævnenn hædrede den salige præst Gudmund til hver en*

- veg sjaldan mjök himna
skjaldar. glymrastar kom aptur fasta
sngruð ok kreist, en heinin
brostin,
17. Spádómur nam sælan sæma
sira Guðmund á hverri stundu,
nær greinandi fyrir sem fjarri
fýstlunduðum hvað verða mundi;
öngum raufz enn hreyti hringa
hálf þat orð er hann sagði
forðum,
þvi kölluðu vel þenna allar
þjóðir Guðmund prest enn
góða.
18. Kænastur dró Kolbeins
rúnu,
Krists vildi þat leyfa mildi,
grimmlundaðs ór greipumfjanda
guðs játari, sem margir vátta;
Rind almeidd af greypu grandí
19. Önnur bæn af Kolbeins
kveini
knúði sart et milda hjarta
kennimanns at hjálpa hranna
háttprúðastri lindi búða,
dýrðar-full hefir jarlegn orðit,
aptr skipaði drottinn krapta
þjónara síns fyr verðleik
vænan
20. Satt höfum spurt, at sýndi
drottinn
sætust laun fyr starfa mætan
Guðmundi, þar er góðar andir

stund, forud meddelende dem, der ønskede at vide, hvad der vilde ske fjærnt og nær; for ingen mand er så meget som et halvt ord af, hvad han forðum sagde, slået klik; derfor har alle folk kaldt denne Guðmund præst „den gode“.

18. *Guds kloge bekender trak Kolbeins hustru — det vilde Kristi nåde tillade — ud af den grumsindede djævels klør, hvad mange bevidner; kvinden kom tilbage fuldstændig ødelagt af det grimme mén, kvalt og krystet med brækkede knokler; hun var fuldstændig død.*

19. *En anden bøn bevægede smærtefuldt læremesterens milde hjærte ved Kolbeins jammer til at hjælpe kvinden med de gode sæder; et herligt jærtegn skete; atter hød kraftens gud kvinden at vende tilbage til verden med ønskeligt liv, for hans tjæners udmærkede fortjænester.*

20. *Jeg har erfaret med sandhed, at gud viste Guðmund den sødeste løn for hans herlige gærning, der hvor gode sjæle glæder sig ved den gavnrigeste lyksalighed; en langt huskende kvindes sjæl førtes ud af sit legeme; de hellige mænd, som fulgte hende, loupriste ham med hædrende ord.*

- gagnauðigstri sælu fagna;
leidd var ein ór líkam sínum
langminnigrar sála kvinnu,
hann mærdi þeir heiðurs
orðum
helgir menn, sem fylgdu henni.
21. Hér vátuðu hirðmenn
drottins
hann dygðugir um várar bygðir
traustan þeim, sem trú hefir
fasta,
tænaðar-mann í fögurum bænum;
ítran soggðu ei munu sitja
Íslands blóma sælum Thóme,
ljúft var heit, í lægra sæti
lofsælir menn Guðmund þenna.
22. Hverr finz nú, sá er heyrði
fyrri,
hringlestir, at af einum presti
þvilik tákni sé ritin ok reiknuð
- rétt fáganda valdar stéttir;
sannast var þat, er allir unnu
Íma hljóðs á nefndum tíma
islenzkir menn eyðirunni
ágætum at vizku mætir.
23. Hollvin guðs bið ek styrkja
ok stilla,
stefja-bálk mun ek þangat hefja,
mælsku-tól, at mærd ok elsku
mætti gjörast af fögurum hætti.
(Stev.) Máriu unni sætt at sonnu
sæll Guðmundr um allar
stundir,
honum veitir nú heiður mætan
himins drotning, svá aldri
þrotnar.
24. Áður hefi ek átt at heiðra
allgóðan vel prest í hróðri,
byskups mun ek nú brátt ens
röskva

21. Her vidnede herrens dydrige hirdmænd, at han er i vore bygder en pålidelig hjælper i herlige bønner for dem, der besidder urokkelig tro; lovsæle mænd har sagt, at Islands blomst, denne Guðmund, ikke vilde sidde i et lavere sæde end salig Tomas; det var et kært løfte.

22. Hvilken mand findes der nu, som før har hørt, at sådanne jærtegn er skrevne og opregnede om en enkelt præst, der rigtig udfører det valgte embede; sandhed var det, at alle islandske mænd, udmærkede ved visdom, elskede den berømte mand i den nævnte tid.

23. Jeg beder guds hulde ven at styrke og indrette min veltalenheds redskaber — jeg agter nu at begynde stev-afsnittet —, så at der kunde blive digtet om den herlige adfærd og kærlighed; den salige Guðmund elskede alle stunder tilvisse Maria sødt; ham yder nu himlens dronning en udmærket hæder, der aldrig hører op.

24. Før har jeg haft i digtet at rose den meget gode præst, nu vil

- boða stórmerki sæmdar-verka; erkibyskup itr ok styrkti
 stefligum má þat ýtum afla Eiríkr, hans var gipta at meiri;
 andar-gleði ok sorg til handa, bátrinn fekk nú blessaðs Pétri,
 bæði ætta ek fólki friðu (hjört) ljósan (þat kristni glósaz)
 feginn ok hryggr af sliku segja. nýr, hólða sem nefnda ek fyrri,
 niðjum, stjórnarmann enn þriðja.
25. Brandr qðlaðiz hjartan enda
 bæði lifs ok stjórnar-mæðu, 27. Sælastur kom heim til Hóla,
 bragnar kjöru til byskups heiðraðr svá sem skyldan
 hyggvir beidir,
 brátt Guðmund, er þjóðir fira drottiun, af fremsta mætti,
 funduz; fagnaðr var þá yfrinn bragna;
 móti stóð af lítilæti bæði var sá byskup lýðum
 lengi hann, þótt bæði drengir; bliðr ok ørr, en tregr at stríða,
 guðs mann kalla gumnar þenna sætr ok góðr, en svinnr i ráðum
 Grégórió likan stórum. sæmiligum, ef rétt skal dæma.
26. Vigði þenna valinn at 28. Liknar æðr ok lifandi þryði,
 dygdum ljós þjóðanna, Jésú móðir,
 virðuligastan klerka hirði

jeg straks bebude den raske bisps hædersgæringers store mærker; det kan volds digtkyndige mænd både sjæleglæde og sorg; både glad og sorgfuld burde jeg fortælle gode folk om det.

25. Brand fik en herlig afslutning både på sit liv og styrelsesmøje; de kloge mænd valgte, da de kom sammen, straks Guðmund til biskop; han stod længe imod på grund af sin ydmyghed, uagtet de bad ham; man siger, at denne guðsmand ligner den store Gregorius.

26. Den udmærkede erkebiskop Erik viede denne meget hædrede klerke-hyrde, valgt for sine dyder, og styrkede ham; hans lykke var så meget større; den velsignede Petri nye båd, som jeg nævnedes for for mændene, fik nu den 3. lyse styrer; båden betyder den lyse kristenhed.

27. Den saligste herre over mænd, hædret, som pligten kræver, af al formue, kom hjem til Hole; da var mændenes glæde meget stor; den biskop var mændene både blid og gavmild, men lidet villig til at yppe strid, sød og god, men klog i sømmelige råd, når der skal dømmes ret.

gjörir enn svá sem spektin	bitrlegt sverð með hjálmi
kennir,	hórðum,
smíðar sér á bergi breiðu	hraustan skjöld ok brynju
bygð, er sjau var studd með	trausta;
dygðum,	spjót ok boga sem spora, ok
því grönduðu ei vötn né vindar,	skeyti,
vél né hrið í þrennu stríði	spentar hosur, at fótum henta,
lýða meistara greina-góðum,	maðr er traustr á mjúkum
grundvöll at hann fekk sterkan	hesti,
fundit.	mátuligt beizl, þat er ek skal
	vátta.

33. Mart fyr elsku mjúka birti
móðir guðs ok vináttu góða
jafnlyndum í sýn eða svefni
svinn merkiligt geymi klerka.
Máriu osv.

35. Guðs orð líkir glósan sverði,
gilda trú enum sterka skildi,
blessaða ást fyr brynju trausta,
bjartlig ván sem hjálmur

34. Búning átti hyskup vænan
bliðr at hafa í guðligu stríði;

skartar,
bitrlegt spjót fyr bænir mætar,

dommen lærer, bygger sig på den brede klippe en bygd (hellig), der var støttet med syv dyder; hverken vande eller vinde, svig eller storm i den tredobbelte kamp skadede den kyndige folkelærer, fordi han fandt en så stærk grundvold.

33. *Mange mærkelige ting viste guds kloge moder klærkenes jævnsindede beskytter i syn eller i søvne på grund af sin myge elskov og gode venskab. Osv.*

34. *Et prægtigt skrud besad den blide biskop at bære i sin kamp for gud; et skarpt sværd med hård hjelm, stærkt skjold og pålidelig brynje, spyd og bue såvelsom sporer, passende for hans fædder, og pile, spændte hoser, manden føler sig sikker på en føjelig hest, et passende bidsel, hvad jeg her bevidner.*

35. *Udlægningen sammenligner guds ord med et sværd, urokkelig tro med det stærke skjold, velsignet kærlighed svarer til den pålidelige brynje, det lyse håb er pryð som hjælmen, det hvasse spyd svarer til herlige bønner, den trange brynjehose betyder hellige processioner; varme pile sender enhver den godt til hjertet, som belærer andre.*

fyrir ritning ok laganna vitni, á meinlausan fýður ok breinan
áminnandi aprt at vanda langan aldr í þóttu þungum
af ranginda venju langri. þrjúzku-sterk ok eymdar-
verkum.

40. Settu þeir, er svinnir þóttuz,
sjálfir ilt, en váru spiltir,
metnaðarfullir móti drotni
mart hýfðingjar ráð á þingum;
þat gjörir státt með þrjúzku
mætti
þeira vald at framm skal halda
röngum styrk, en ræna kirkjur
rétt sínum ok klerka pína.

42. Æsiliga tók grimd at geysa,
gríðniðingar þorðu stríða
fláráðir við fýður ok móður,
flærða meistarinn slíka lærði;
hvárki réð at hlífa kirkjum
hýrðust qld né þeira gjýrðum,
ræntu klaustr en píndu presta,
plágur holdsins klerkar þágu.

41. Kolbeinn reisti flokk í fystu
forljótastan sínum móti
herra, þeim sem honum vann
fyrri
hjartans náð fyr táknit hjarta;
síðan grimdiz qld með æði

43. Ferskeyttr þó með formi
sléttu
fagrskygðr er sá steinn, með
dygðum
hann þrýðir vel hæsta smíði
himna kóngs, sem glósar imni;

40. *De høvdinge, der anså sig for kloge, men var fordærvede, fattede, ærgærrige som de var, selv mangt et oudt råd på tinge mod gud; deres magt bestemmer med trodsighedens kraft, at man skal fortsætte med den vrangt magt(udfoldelse), beføve kirkerne deres ret og revse de gejstlige.*

41. *Kolbeinn var den første, der rejste en meget hæslig skare (oprør) imod sin herre, ham som før ved det lyse jærtegn havde skaffet hans hjærte fred; siden opflammedes de trodsstærke mænd af raseri mod den ménfri og rene fader gennem en lang tid med tung forbitrelse og elendige handlinger.*

42. *Voldsomt begyndte grumheden at rase; de falske edsbrydere vovede at bekæmpe fader og moder; falskhedens (lögns) læremester lærte sådanne mænd; de hårdsendede mænd skånede hverken kirker eller deres handlinger, plyndrede klostre, og straffede præster; klerke modtog legemlige mishandlinger.*

43. *Firkantet, dog glatformet, smukt glinsende er den sten, som hymnen forklarer; den pryder ved sine dyder godt himmelkongens højeste bygning. Den milde gud, som elsker menneskene, giver den meget herlige*

- (*Stev.*) Drottinn mildr, er elskar limir þúkans af ilsku sjúkir,
 aldir, þröngdu fast, svá at beinin
 ágætustum virðing mæta brústu,
 Guðmundi fyr gæzku reynda blessat hold var dregit á foldu,
 gefr eilífíga stjörnum efra. meizl ok háð sem brigzl ok
 bræði
44. Útlægðu þeir enn til stygðar bar fagnandi stýrir bragna.
 ágætustum meina bæti
 vini ok frændr, er víst í raunum 46 Sé nú hverju synirnir launa
 vildu fylgja herra mildum; sinum fǫður, er þann veg piniz,
 meiðingar eða mátkan dauða mildi-verkin mǫrg við hǫlda,
 margir þoldu honum til bjarga, mjúka bæn ok græðing sjúkra,
 hyggjum vér at þeir muni kenning sæta, líkn á lýtum,
 þiggja leiðing undan Jésú reiði;
 þýða vist með sjálfum Kristi. lýður sjá var likur Júðum,
 lagði grimd fyr elsku sagða.
45. Færa enn yfir sektir sárar siðvestir menn glæp enn mesta, 47. Gjörði þessi góður hirðir,
 leggja hendr á lækni anda Guðmundur, sem til var stundat,

Guðmund udmærket hæder i al evighed over stjærnerne for hans prøvede godhed.

44. De drev fremdeles den udmærkede mén-helbreders venner og frænder i udlændighed ham til krænkelser, dem som tilvisse vilde følge den milde herre i hans prøvelser; mange måtte tåle lemlæstelser eller voldsom død for at hjælpe ham; vi tror, at de vil tilvisse modtage et kørt ophold hos Kristus selv.

45. Til de svære forseelser føjede mændene med de værste sæder den største forbrydelse; djævlens lemmer, syge af ondskab, lagde hånd på sjælenes læge; de trykkede ham så, at knoglerne brast, det velsignede legem slæbtes hen ad jorden; lemlæstelser og spot såvelsom bebrejdelser og vrede — alt tålte mændenes styrer med glæde.

46. Se nu, hvormed sønnerne lønner deres fader, der pines således, for hans mange nådesgerninger mod mænd, hans myge bøn og syges helbredelse, hans søde lære, tilgivelse for synder, befrielse for Kristi vrede; de folk lignede Jøderne, ydede grumhed til tak for den nævnte kærlighed.

47. Denne gode hyrde, Guðmund, handlede som de havde fortjent

- Stullúngar mjök ilskufullir,
sendu bréf ok rægðu reyndar
réttara sinn, í Þrándheim
sléttan;
þrjátígi saka í þessu letri
Þórir byskup dæmdi stórar,
víst Guðmundur virðum sýndiz
valdi sinu trautt mega halda.
52. Sendi þá til Róms, sá er
reyndiz,
røskvan prest með fátækt mestri,
gæfufullur, góðum páfa
Guðmundur, sem margr hefir
fundit;
erindi hans var einkum vandat
allri list, en kóngar mistu,
gull ekki sáz gefit með öllu,
gott er traust at elska drottin.
53. Þrennan sigr gat þessi
unnit
þrennum kóngi spektar kennir,
því árnúðu haus þrennar fórnir
þjóðum hjálp af Kristi góða;
Drottinn osv.
54. Páfinn skipar í björtu bréfi
blessaðr vald at æ skal halda
Guðmundur, nema hann vili
hrinda
hávum stétt ok byrði léttá;
biðr ok þess, at allir aðrir
í kristninni væri slikir
formenn rétt at dygð við drottin;
dómur fell svá honum til sóma.
55. Styrkr í anda stýrir klerka
stól sinn tók þá brátt at Hólum;

ede til det flade Trondhjem; de sendte breve og bagvaskede virkelig deres dommer; biskop Tore dømte over 30 svære anklagepunkter i denne skrivelse; tilvisse syntes mændene som om Gudmund knap vilde kunne beholde sin magt.

52. Gudmund sendte da til Rom til den gode pave en rask præst men bundfattig, som viste sig at have lykken med sig, hvad mange har fundet; hans ærinde fik en udmærket fremgang med al dygtighed, hvor konger ikke kunde fremme deres; guld sås der slet ikke at blive givet; kærlighed til gud er en god støtte.

53. Tredobbelt sejr vandt denne visdommens kender for den treenige konge; derfor skaffede hans trende gaver mændene god hjælp fra Kristus. Osv.

54. Paven befalede i sit klare brev, at den velsignede Gudmund altid skulde beholde sin magt, medmindre han selv vilde nedlægge sit høje embede og lette sig for byrden; han ønskede også det, at alle andre ledere i kristenheden var som han i dyd overfor gud; således faldt dommen ham til ære.

55. Klerkenes styrer, stærk i ånden, overtog da snart sin stol på

- þoldi jafnan þungar höldum 57. Þrúður herra þisla nauðum
þó meingjörðir skirleiks blómi; plágaðiz þrátt, sem letrin váltá;
laganna hald ok máttug mildi gullig mun því gefin með öllu
mest gafz honum at skuld af glöðum kóróna Jésú þjóni;
flestum; Drottinn osv.
- alt þat fólk, er eigi viltiz,
elskaði hann sem guðs vin 58. Beimum vann í hyskups-
sannan. dómi
bæði holds ok andar græðir
56. Heitust ást við himna gæti fleiri tákni, en ferðum reiknist,
hjartanu veitti styrk svá fagr ok merkr, í litlum verka;
bjartan, sundur sprakk fyr signan handar
aldri stökk hans fótr á foldu sjóvar grimr, er langan tíma
furðu rétt af boðorða stéttum; þrúða gat með prettum lýði
röðuls brautar má réttlíga heita plágat mest á Hjórungevági.
- riddari frækn ok góður læknir 59. Ýta hrygðu sárar sútir,
mildings slikur maðr, er aldri Selkolla því mögnuð olli,
mæddi stríð, en hjörtun græddi.

Hole; dog måtte renhedens blomst stadig tåle tunge krænkelser af mænd; overholdelse af loven og kraftig mildhed var det, de fleste lagde ham til last; alle de mænd, som ikke forvildedes, elskede ham som guds sande ven.

56. Den mest brændende kærlighed til himlenes vogter gav hans hjerte så lys en styrke; aldrig snublede hans fod, der altid gik lige, på jorden bort fra budenes sti; en sådan mand, hvem modgang aldrig trættede og som helbredede hjærterne, kan rettelig kaldes himmelkongens tapre ridder og gode læge.

57. Den prude herre blev tit og ofte plaget af pinselsnød, som bøger bevidner; derfor vil den gyldne krone tilfulde blive givet Jesu glade tjæner. Osv.

58. Både legemets og åndens fagre og pålidelige helbreder udførte i sin bispetid flere jærtegn for mændene end det kan opregnes for folk i et lille digt; formedelst hans hånds velsignelse rævne de en søorm itu, som i en lang tid havde stærkt fortrædiget prude mænd med svig i Hjórungevåg.

59. Svare bekymringer bedrøvede folk; den kraftige Selkolla voldte

meiðing, blindi, mein ok dauða lygnir vinda, lægir þagnar,
menn røskvastir fengu af henni, læknaz drótt af öllum sóttum;
Guðmundur þeim grimmeleks dofnað eitr, en dauðir lifna,
fjanda drjúgum öll var skepna
greypiligum í jörð nam steypa, kúguð,
óvættur sú aldri mátti hlýðni at veita herra sætum
aum síðan við drengi striða. heiðr ok gagn, nema illir
bragnar.

60. Örlátur nam byskup þrjóta hjartan sundr í marga parta
silfurbolla, er síðan allir elli,
sjáligum reynduz jafnir í sól at hyrfi jarðar hjóli,
skálum; hreinust fórn ok heilög
hreinar varð fyr herrans bæmir smurning
harðast torf at slátri jarðar, honum greiddiz þegar nauðsyn
hamra-grjótt at fæðu feitri, beiddi;
friður kostur ór hjargi síðan. síðreynir gaf sér ok öðrum
síðast harðla blessan friða,
61. Flýðu tröll ok fjandur leiðir eptir þat stóð ljóss í lopti
fyr mætustum sálna gæti, lengi kross fyr augum drengja.

det; de raskeste mænd fik af hende lemløstelse, blindhed, mén og død; Gudmund styrkede den frygtelige grumhedsdævel ned i jorden; det elendige utyske kunde aldrig siden fortrædige folk.

60. Den gavmilde biskop brød en skinnende sølvkop i flere stykker, som siden alle viste sig at være lige i den anselige vægtskål; formedelst herrens rene bønner blev jordens hårdeste törv til kød, klippestene til fed føde, herlig kost af klippen.

61. Trolde og lede dævale flygtede for sjælenes herlige bevogter; vinde stilner af, havet bliver tavst; folk helbredes for alle sygdomme, edder mister sin kraft, og døde bliver levende; hele skabningen var i høj grad tvunget til at yde den søde herre lydighed, hæder og gavn, undtagen slette mennesker.

62. Den salige biskop faldt i en sygdom i sin alderdom for at solen skulde forsvinde fra jordens kres; det reneste offer og hellig smørelse gaves ham, da nødvendigheden krævede det; sædernes prøver gav til sidst sig og andre en meget smuk velsignelse, hvorpå der længe stod et lysende kors i luften for mændenes øjne.

63. Leiðir svá með dýrlegum lofða sveit er less at hefði
 dauða líf annarra helgra manna.
 dygðarmann frá veraldar
 hrygðum 65. Dauður svá sem lifandi
 mulins stjórnari ok heima á lýðum
 hlýrni líknar hann, er bæði sannan
 hugar staðfesti galt fyr mesta, heilagleik ok mildi mjúka,
 hundraðfaldan heiðr ok yndi, mátt ok vilja góðan vátta,
 háleitt vald i friði um aldir heimsækir því hann með sóma
 fagra þar með ástsemd eignaz. hundruðum sveit, at byskup
 alt þat gott, er skapaði drottinn. veitir
 holds græðing ok hjálp i
 nauðum,
 64. Oss mun rangt at efaz i hverr sem biðr með trausti ok
 þessu, iðran.
 er guðspjöllin váttu þllum
 þeim heitit, sem þann veg sæma
 þrent einvald i boðorða haldi, 66. Sunnu skeiðs hefir mǫrgum
 en mannkosti fyrðar flesta manni
 fundit hafa þá með Guðmundi, mildingr birt, at allir skildu

63. *Månens styrer førte således den dydige mand gennem en herlig død bort fra verdens sorger og gav ham hjem i himlen for hans sinds store fasthed; hundreddobbelt hæder og fryd, høj magt i fred i al evighed, dertil en herlig kærlighed får han i besiddelse og alt det gode, som herren skabte.*

64. *Det vil være urigtigt for os at nære tvivl om det, som evangeliet bevidner er lovet alle dem, der således hædrer den treenige magt i budenes overholdelse; men folk har fundet hos Guðmund de fleste sådanne dyder, som mændenes skare læser, at andre hellige mænds liv har bevidnet.*

65. *Død som levende hjælper han menneskene og bevidner (viser) både sand hellighed og myg mildhed, kraft og god vilje; han besøger med hæder menneskene i hundredevis, ti bispen giver legemshelbredelse og hjælp i nøden til enhver, som beder med tillid og anger.*

66. *Himlens konge har åbenbaret det for mange mænd, at alle skulde hædre denne lyse biskop ret af deres ganske hjerte; vor mangel på kærlighed vil tilvisse tilligemed syndens straf volde det, at højtid*

- bragnar þenna byskup tigna hjartan rétt af öllu hjarta; ástleysi mun vart at visu valda þvi, með synða gjaldi, hátíð at með söngvi sætum sæmir ei þat, er guð vill dæma.
- ramlig stoð við kristni gamla, skært ljósker með brjándi birti, blessat fjall, er styrkir alla, hlýskjaldar þá er heiðra vildu heims landreka, en skirraz fjanda.
67. Íslands ertu gøfugr geisli, Guðmundr, ok hjálp imunlunda, lýðs kóróna, lækning þjóða, lifandi brunnr af helgum anda, siðanna form ok huggau harma, heimsins blóm ok klerka sómi, forstjórar mega skuggsjó skýra skrauts aldar þik fyr sér halda.
69. Heita máttu heilagt sæti heims stýris með formi dýru, sól skínandi sigri vænum, sannur gimsteinn lærðra manna, musteri guðs í múri traustum, mildr, svá at þú ekki vildir spara láta, þegar aumir ýtar atvinnu sér þurftu finna.
68. Skirlífis með skýru prófi skjallhvít lilja máttu kallaz þolinmæðis ok rós en rauða,
70. Frægðar áttu fjórar dygðir, feiti ok ilm, er cedrus veilir hæðar-fullr ok hvergi spilliz

(messe) med sød sang ikke hædrer (bliver til hæder for) det, som gud vil dømme.

67. Du er, Guðmund, Íslands ædle stråle og menneskers hjælp, folkets krone, menneskenes helbreder, levende brønd af den hellig ånd, sædernes form og trøst i sorgen, verdens blomst og klerkes hæder; mændenes styrer kan holde dig foran sig som en pragtens klare spejl.

68. Med dit klare kyskheds bevis kan du kaldes en skinnende hvid lilje og tålmodighedens røde rose, en kraftig støtte for den gamle kristendom, et lysende lyskar med flammende klarhed, et velsignet fjæld, som styrker alle dem, der vilde hædre solens konge og undgå djævelen.

69. Du kan kaldes verdensstyrerens hellige sæde med herlig form, en sol der skinner med skøn sejr, en sand ædelsten blandt lærde mænd, guðs tempel i den stærke mur, gavmild, så at du ikke vilde lade spare på noget, når fattige folk trængte til at skaffe sig føden.

70. Fire berømte dyder har du, olie og duft, som den høje cedrus yder og aldrig forgår; i slig! erhøerves der dig hæder; din herlighed

- heiðrinn vikr at þér í slíku; drottins boðaði dyggur þjóðum
 framar lýsir þín feigrð at visu dýrð ok nafn sá byskup jafnan,
 fullu tungli skerðings Ullum, hægri ferð meðal himins ok
 morginstjarna mæt á hlýrni jarðar
 mjök sæmir þik föguru dæmi. hefir þenna flutt elsku tvennrar
 stigi sendimann stórvel reyndan
 sterkr af fjölda mildiverka.
71. Gullker máttu geðligt kallaz, glæst ok valit af smið enum
 hæsta, 73. Grasanna lykt hefir miklar
 mektir,
 ítarliga þat innan skreyta mektir,
 allskyns steinar dygða-hreinir, mætir viðir ok jurtir sætar
 mǫnnum skenkir með því sunnu óleum, rétt sem ritning váttar,
 mjúka drykki hjartasjúkum, rósa-blóm ok cinnamómum,
 hunang ok mjólk, í veraldar balsámum ok bezt reykelsi;
 válki, berr enn þó sjá góði herra
 vinkjallara buðlung úr sínum. hundraðfaldan ilm í anda
 yfir sæmilig þessi dæmi.
72. Guðs engil munu Guðmund
 skilja 74. Þýðust var honum Mária
 gumna sveitir vel mega heita, móðir,

lyser tilvisse for mændene mere end den fulde måne, den herlige morgenstjerne på himlen pryder dig meget med sit forbillede.

71. *Du kan kaldes et smukt guldkar, udstyret smukt og valgt af den højeste smed; prægtig prydes det indvendig af alslags dydrene stene; solens konge skænker dermed for hjertesyge mennesker i verdens tummel behagelige drikke fra sin vinkælder, honning og mælk.*

72. *Mænd vil forstå, at Gudmund godt kan kaldes guds engel; den biskop forkyndte altid trofast for folk herrens herlighed og navn; en dobbelt kærligheds stige har ført denne udsending, meget godt prøvet ved en mængde nådesgærninger, med let rejse mellem himmel og jord.*

73. *Urternes duft har megen kraft, ret som skriften bevidner, de herlige træer og søde planter, oliventræet, rosen og cinnanomum, balsam, og det udmærkede røgelse — dog bærer denne gode herre endnu hundredfold duft i sin sjæl mere end disse herlige forbilleder.*

74. *Maria var ham den blideste moder og dermed en meget kær*

- njök lystilig þar með systir.
faðir ágætr er eflir ýta
Jésús góðr ok sætur bróðir,
hann var þeim á hverjum tíma
hlýðinn sonr með ástar þýðu,
höldum vér því hvat sem vildi
heiðurs-manni af guði til reiðu.
76. Heilög fagnaðu hirði sælan,
Hóla kirkja, fegra sólu,
veittan þér af valdi drottins
vist Guðmund, á hverri stundu;
allur lýðr af hjarta heiðri
hann islenzkr ok mæli þann-
veg
sættu oss við sannan drottin
sannr elskugi guðs ok manna!
75. Jesús er nú váttir at visu
vorðinn sterkr i dýrðar verkum,
himins drotning berr háleitt
vitni
helgir menn ok þar með henni,
loft ok jörð, sem legir ok fyrðar,
líf ok nauð ens grimma dauða,
hæst at líf sem heiður mestan
hlaut Guðmundr ok sigr i
þrautum.
77. Littu mildr á ljóða háttu
ljósa, þá er ek hefi glósat,
drottins vin, þó at dul sé þetta
djarflig mín, af heiðri þinum;
mildur vartu fyrr á foldu,
furðu mætr i lítillæti,
vel þiggjandi sæmd at seggjum,
svá mun enn um verka þenna.

søster, den gode Jesus, som giver menneskene kraft, var ham en udmærket fader og sød broder; han var for dem til enhver tid en lydig søn med kærligheds godhed; derfor tror vi, at alt er til rede for hædersmanden hos gud, som han ønskede.

75. Jesus er nu tilvisse vidne, bleven stærk i herligheds gerninger, himlens dronning aflægger et højt vidnesbyrd og der med hende de hellige mænd, luft og jord som have og mennesker, livet og den grumme døds nød — vidner, at Guðmund opnåede det højeste liv såvel som den største hæder og sejr i farer.

76. Glæd dig hellige Hole kirke til enhver tid over, at Guðmund blev tilvisse givet dig ved herrens magt som en salig hyrde, mere lysende end solen; hele det islandske folk hædre ham af hjertet og sige således: forlig os med den sande gud, du guds og menneskers sande kærlighed.

77. Se du herrens ven mildt på disse lyse vers, som jeg har formet om din hæder, uagtet dette er af mig en djærv selvtillid; mild var du för på jorden, meget herlig i din nedlædighed, modtagende vel hæder af mænd, således vil det endnu ske med dette digt.

<p>78. Yfirmeisturum mun Eddu
listar
allstirður sjá hróður virðaz
þeim er vilja svá grafa ok
geyma
grein klókasta fræðibóka;
lofi heilagra líz mér hæfa
ljós ritninga sætra vitni,
en kenningar auka mǫnnum
engan styrk en fagnað myrkva.</p> | <p>79. Biðjum enn með elsku
sannri,
einni raust ok fullu trausti
Guðmund, oss at hann giptu
sendi,
gagn ok hjálp sem andar fagnað,
sína hjörð með hjörtum bænum
baszt hlifandi i þessu lífi,
inn leiðandi eptir dauða
alla senn i drottins hallir.</p> |
|---|--|

2. Lausavísur (?).

<p>1. Skafa sveinar klif krúnu,
kveðr eik, meðan, reikar,
bjúgr þyrnir hnigr hjarna,
hafskiðs stafir riða;
þola hlusta kvǫl kvistir,
kná skalla rá falla,</p> | <p>qlr kringíz vel vanga,
venz skarði grǫn svarðar.

2. Fjǫtra var sjá móins mæt
mærar ok guði kær.</p> |
|---|---|

78. *Eddas kunsts store mestre vil synes dette digt meget lidet smidigt, de som vil grave så dybt i lærdomsbøgernes kloge regler og iagttagelse dem; det synes mig at søde skrifter lyse vidnesbyrd passer til hellige mænds lovprisning, men omskrivninger øger ingen mænds styrke, men formørker glæden.*

79. *Lad os endnu bede Gudmund med sand kærlighed, én stemme og fuld fortrøstning, at han sende os lykke, gavn og hjælp såvelsom sjælsglæde, at han på det bedste beskytter sin hjord i dette liv med lyse bønner og fører dem alle på engang efter døden ind i herrens sale.*

2, 1. *Meðan hafskiðs stafir riða, skafa osv. = Medens mændene (de andre?) rider (er på rejse), skraber (glatter) svendene (munkene) deres hoved (ved tonsur); håret tager sin afsked; de krumme hår segner; hårene døger pine, håret falder ned, håret kommer til at danne en smuk krans (om hovedet); håret vænnes til skår (at blive skåret).*

2. *Sjá Fjǫtra móins mærar var mæt ok guði kær = Denne kvinde var udmærket og elsket af gud.*

Vers af sagaer.

A. Af isl. slægtsagaer.

1. Grettissaga.

1 (<i>Qnundr</i>). Glatt erati mér siz mættum (mart hremmir til snemma), oss stóð geigr af gýgi galdrs, eldþrimu, skjaldar; hykk at þegnum þykki (þat er mest) koma flestum (oss til yndis-missu einhlitt) til mín litit.	3 (<i>Qnundr</i>). Seðu, hvárt sár þín blæða, sátt nøkkut mik hrökkva; auðslongvir fekk engva einfættir af þér skeinu; meir er mörqum snerru málskálp lagit Gjalpar brjót, erati þegn i þrautir þrekvandri, en hyggjandi.
2 (<i>Vikingar</i>). Tröll hati Tréfót allan, tröll steypi þeim qlum.	4 (<i>Qnundr</i>). Þótta ek hæfr at Hrotta hreggvindi fyrr seggjum,

1. Mér erati glatt siz mættum eldþrimu; oss stóð geigr af skjaldar galdrs gýgi; mart hremmir til snemma; hykk at flestum þegnum þykki litit til mín koma; þat er oss mest einhlitt til yndis-missu = *Jeg er ikke glad siden jeg deltog i kampen; jeg fik skade af øksen; mange ulykker rammer en for tidlig; jeg tror at de fleste vil synes, at jeg har lidet værd; det er mig mest tilstrækkeligt til at miste min glæde.*

2. *Troldene tage Træben helt og holdent; gid troldene styrte dem alle.*

3. Seðu, hvárt sár þín blæða; sattu nøkkut mik hrökkva?; einfættir auðslongvir fekk engva skeinu af þér; mörqum snerru Gjalpar brjót er meir lagit málskálp en hyggjandi; þegn erati þrekvandri i þrautir = *Se, om dine sår (ikke) bløder; så du måske mig vige? den ebenede mand (jeg) fik intet sår af dig; mangel en mand har større ævne til at snakke end forstand; manden (du) er ikke kraftvant (ikke vant til at udfolde kraft i farer).*

4. Ek þótta fyrr seggjum ok Súgandi hæfr at Hrotta hreggvindi, þá er geirhríðar grand gnúði hvast; nú verðr at stiga með einum fæti á skæ skorðu út á vil Íslands; þvíska skáldi sigri = *Jeg ansås før og Súgandi*

pá er geirhriðar gnúði
grand hvast, ok Súgandi;
nú verðr á skæ skorðu
(skáldi sigr) at stiga
út með einum fæti
Íslands á vit (þvísa).

5 (*Qnundr*). Réttum gengr,
en ranga

rennr sæfarinn, ævi,
fákr, um fold ok ríki
fleinhvessanda þessum;
hefk lǫnd ok flet frænda
flýit, en hitt er nýjast,
krǫpp eru kaup ef hreppig
Kallbak, en létk akra.

6. Fyrr lauguðu frægir
fránhvitinga rítar
rausnar-menn í ranni
ræfrhvǫssu bensævar,
nú rauð, sá er var víða,
vómr, frá tekinn sóma,
benja skóðs af bleyði
bæði hlýr í sýru.

7. Hǫrð frákr heldr at yrði
hervápn at Rífskerjum,
mest þvíat margir lustu
menn slyppir hvalklyppum,
en málm-Gautar móti
meginfast hafa kastat

tillige mændene dygtig til kamp, da kampen rasede stærkt; nu må jeg med ét ben betrede skibet for at søge Island; det går tilbage med denne skjald.

5. Ævi gengr réttum þessum fleinhvessanda um fold ok ríki, en sæfarinn ranga fákr rennr; hefk flýit lǫnd ok flet frænda, en hitt er nýjast: krǫpp eru kaup ef hreppig Kallbak, en létk akra = *Livet går på må og få for denne kriger (mig) med hensyn til land og magt, men det søbefarende skib løber; jeg har flyttet bort fra land og slægtninges hjem, men det er dog det nyeste: det er en elendig handel, hvis jeg får Koldbag efter at have forladt kornagre.*

6. Fyrr lauguðu frægir rausnar-menn fránhvitinga rítar í ræfrhvǫssu ranni bensævar; nú rauð vómr, sá er var víða tekinn frá sóma, bæði hlýr benja skóðs í sýru af bleyði = *För badede berönte og tapre mænd deres sværd i legemet med det spidse tag (hovedet); nu har den modbydelige karl, der vidt og bredt har været uden hæder, rødfarvet øksens bægge sider i valle på grund af fejhed.*

7. Frákr, at heldr hǫrð yrði hervápn at Rífskerjum, þvíat margir menn, slyppir, lustu mest hvalklyppum, en málm-Gautar hafa kastat meginfast þvestslyttum móti; oss liz þessi imun óknyttin = *Jeg har hørt, at der anvendtes temlig hårde hærråben ved Røvsærene. ti mange mænd, våbenløse, kastede mest med hvalkødsstykker, men krigerne kastede imod af megen kraft kødstrimler; denne kamp synes os lidet passende.*

(oss líz ímun þessi óknyttin) þvestslyttum.	vist mun venja flestar vittr drengir af sér lengi (hróðr nemi brings en friða Hlin) kvaðningar mínar.
8 (<i>Grettir</i>). Mik vill menja slongvir (mjök kennik þess) brenna, hodda Grund, á höndum (höfugt ráð er þat) báðum; létk á hringa hreyti, hqr-Gerðr, tekít verða görr (sér gildra sára gögul) óskornum nøglum.	10 (<i>Gr.</i>). Hygg ek at hljóp til Skeggja hamar-tröll með för ramri, blóðs var á grön Griði gráðr, fyr stundu áðan, sú gein of haus hánnum harðmynt ok lítt sparði (var ek hjá viðreign þeira) vigtenn, er klauf enni.
9 (<i>Ásmundr</i>). Fast hefir flegna trausta (fær prettat mik) Grettir, fljóð eru flest en þrúðu fullmálug, Kengálu;	11 (<i>Gr.</i>). Hygg ek at heiman byggi heldr auðgír snauðan

8. Menja slongvir vill brenna mik á báðum höndum, hodda Grund, kennik þess mjök; þat er höfugt ráð; létk, hqr-Gerðr, verða görr tekít á hringa hreyti óskornum nøglum; sér gögul gildra sára = *Manden vil brænde mig på bægge hænder, kvinde; det føler jeg bittert; det er et slemt forehavende; jeg tog, kvinde, temlig hårdt med uklippede negle på ham; man kan se de store sår væske.*

9. Grettir hefir flegna fast trausta Kengálu; fær prettat mik; en þrúðu fljóð eru flest fullmálug; vist mun vittr drengir venja lengi af sér flestar mínar kvaðningar; en friða brings Hlin nemi hróðr = *Gretter har fåt stærkt den stærke Kengåla; han spiller mig puds; de herlige kvinder er for det meste meget talende; den kloge svend vil tilvisse for lange tider undgå alle mine befalinger; den smukke kvinde høre mit vers.*

10. Ek hygg, at hamartröll hljóp með ramri för at Skeggja fyr stundu áðan; blóðs gráðr var á grön Griði; sú gein harðmynt of haus hánnum ok sparði lítt vigtenn, er klauf enni; ek var hjá viðreign þeira = *Jeg tror, at en hammer-trold (økse) fór med en kraftig fart for nogen tid siden mod Skegge; hunger efter blod var på troldens læber; den gabede med sin hårde mund over hans hoved og sparede ikke sin drabstand da den klavede panden; jeg overværede deres møde.*

11. Ek hygg, at auðgír beiðendr móins leiðar byggi heiman byrjar

<p>blakkþoll byrjar skikkju beiðendr móins leiðar; enn réð orðskvið sanna auðnorn við mik fornan ern, at bezt er barni benskóðs fyr gjöf, móðir.</p>	<p>13 (<i>Haflíði</i>). Statt upp ór gröf Grettir, grefr knörr hola vörru; minz á mál við svanna meginkát enn glaðláta; fast hefir, hring, at höndum hör-nauma þér saumat, skorð vill at vel verðir viðr, meðan lönd eru niðri.</p>
<p>12 (<i>Gr.</i>). Annat var, þá er inni át Haflíði drafla, hann þóttiz þá heima hvellr, at Reyðarfelli, ok dagverðar, darra dóm skreytandi, neytti tysvar Tveggi nesja takhreins degi einum.</p>	<p>14 (<i>Gr.</i>). Stöndum upp, þó at undir alltiðum skip riði; veit ek at víf mun láta verr, ef ek ligg á knerri; því mun öllungis illa aldygg kona hyggja</p>

skikkju blakkþoll heldr snauðan; enn réð ern auðnorn sanna við mik fyr gjöf benskóðs fornan orðskvið, at móðir er bezt barni = *Jeg tror, at den rige mand udstyrede manden (mig) temlig fattig hjemmefra; endnu har den raske kvinde overfor mig ved sværgaven vist rigtigheden af det gamle ordsprog, at moderen er bedst mod barnet.*

12. Annat var, þá er Haflíði át drafla inni at Reyðarfelli; hann þóttiz þá heima hvellr, ok Tveggi nesja takhreins, skreytandi darra dóm, neytti tysvar dagverðar einum degi = *Det var anderledes, da Havlide spiste valle inde på Reyðarfell; da var han, den stemmestærke, stolt af at være hjemme, og manden, der er dygtig i kamp, spiste davre to gange på en og samme dag.*

13. Statt upp ór gröf, Grettir; knörr grefr hola vörru; minz á mál meginkát við enn glaðláta svanna; hör-nauma hefir saumat þér fast at höndum; hring skorð vill, at verðir vel viðr, meðan lönd eru niðri = *Stå op af köjen, Grette; skibet graver de hule bølger; mindes de meget muntre samtaler med den gladsindede kvinde; hun har syt ærmerne fast om dig; hun ønsker, at du viser dig som en dygtig mand, så længe man ikke har landkending.*

14. Stöndum upp, þó at skip riði alltiðum undir; ek veit at víf mun láta verr, ef ek ligg á knerri; aldygg hvít kona mun hyggja því öllungis illa. ef hér skulum láta vinna fyr oss hvert sinn = *Jeg vil stå op, uagtet*

hvit, ef hér skulum láta hvert sinn fyr oss vinna.	sax þat er seggja vexir sár, hyrlestir báru.
15 (<i>Gr.</i>). Mér hefir brugðiz báru	ok skyldi mér aldri jálms dýrlogi hjálma. ýtum hættr, ef ættak, angrs ór hendi ganga.
blikrýrandi at skýra (brátt spyri bragnar þetta) bauga ván i haugi; þó sé ek hitt, at Hrotta hrið-Ullr muni síðan fár at Fáfnis mýri fullteitr þinig leita.	17 (<i>Gr.</i>). Tólf höfum grøf hjá gjálfri gunnelds búit runnum; einn nam ek öllum vinna ótrauðr heran dauða; hver munu gild um gjörvaz, gulls vel borin selja, verk þau er einn fær orkat, itr, ef slik eru lítil.
16 (<i>Gr.</i>). Fekk ek i firna ðökkum (fell draugr) tekit haugi	

*skibet slingrer stærkt under mig; jeg ved, at kvinden vil vise sig misfor-
nøjet, hvis jeg bliver liggende på skibet; den brave, lyse kvinde vil være
fuldkommen misfornøjet, hvis jeg skal lade andre hver gang arbejde for
mig.*

15. Báru blikrýrandi hefir brugðiz mér at skýra bauga ván i haugi;
bragnar spyri þetta brátt; þó sé ek hitt, at fár Hrotta hrið-Ullr muni síðan
leita þinig fullteitr at Fáfnis mýri = *Manden har undladt at for-
klare mig, at der i højen var udsigt til ringe; mændene spørge dette
snart; dog ser jeg, at kun få mænd vil siden fuldglæde gå derhen for at
søge efter guld.*

16. Ek fekk tekit sax i firna ðökkum haugi — draugr fell — þat
er vexir sár seggja, báru hyrlestir; ok hjálma angrs jálms dýrlogi, hættr
ýtum, skyldi mér aldri ór hendi ganga, ef ættak = *Det lykkedes mig at
tage sværdet i den meget mørke høj — spøgelse faldt —, det, som forøger
mændenes sår, gavmilde mand, og aldrig skulde sværdet, farligt for mænd-
ene, forlade min hånd, hvis det var mit.*

17. Höfum búit grøf tólf gunnelds runnum hjá gjálfri; einu nam ek
ótrauðr vinna öllum heran dauða; hver verk munu um gjörvaz gild, þau
er einn fær orkat, ef slik eru lítil, itr vel borin gulls selja = *Jeg har be-
redt tolv mænd grav ved havet; ene gav jeg ufortrøden dem alle den klare
død; hvilke gerninger vil være store, sådanne som en eneste kan udrette,
hvis disse er små, udmærkede velbårne kvinde.*

- oflǫng boga slǫngvi,
því kemr þar til sumra
þung hefnd fyrir, tunga;
margr hefir beiðir borgar
benlinns sakir minni,
ferðalangr, þótt fengir
fjörtjón, en þú gǫrvar.
- 23 (*Sveinn*). Heðan reið á
burt beiðir
barðviggs, næri garði
þjófs lét hönd um hrifa
hjálmpollr Söðulkollu;
sjá mun Freyr at fleirum
fullsterkr svaðilverkum
Þundar skýs en þessu;
þat er heldr at mér heldi.
- 22 (*Gr.*). Snart á snæðings
porti
Snækolls þrimu rækis
imunbukl, þat er okla
áspyrnu fekk þyrnis;
svá tvískipti toptum
taungarðs enn járnvarði
brodda-gangs, at á bringu,
bálkr, rifnuðu kjálkar.
- 24 (*Gr.*). Segðu i breiðar
bygðir,
bráðlyndr, at þú myndir
uppi alt hjá Kroppi,
álmpollr, Söðulkollu;
þar var staddr á steddú
(strjúk allmikinn Halli)

tunge for lang med hensyn til ord; derfor rammer en tung hævn derfor nogle folk; mangen én har forbrudt sig mindre end du, Rejselang, selv om du mistede livet.

22. Imunbukl þrimu rækis, þat er fekk áspyrnu okla þyrnis, snart á snæðings porti Snækolls; svá tvískipti enn járnvarði bálkr brodda-gangs taungarðs toptum, at kjálkar rifnuðu á bringu = *Krigerens skjold, der fik et spark af foden, rørte ved Snækolls mund; således tvedelte det jærnkantede skjold kæben, at den rævnedte helt ned i brystet.*

23. Heðan reið barðviggs beiðir á burt; hjálmpollr lét þjófs hönd um hrifa Söðulkollu næri garði; sjá Þundar skýs Freyr mun fullsterkr at fleirum svaðilverkum en þessu; þat er heldr at heldi mér = *Herfra ved manden bort; han tog Sadelkolla nærved gården med tyvehånd; denne mand vil være fuldkraftig til flere skammelige gerninger end denne; han har gjort mig megen fortræd.*

24. Segðu, bráðlyndr álmpollr, i breiðar bygðir, at þú myndir Söðulkollu alt uppi hjá Kroppi; þar var drengr i svörtum kufli, sá er drýgir lǫngum duffi, staddr á steddú; strjúk allmikinn, Halli = *Fortæl, hidsige mand, i de brede bygder, at du traf Sadelkolla helt oppe ved Krop; der var svenden i den sorte kappe, han som jævnlig spiller tærning, på hopen; og skynd dig alt hvad du kan, Halle.*

drengr, sá er drýgir lǫngum
dufl, í svörtum kufli.

Yggs líðgjafi riða
æst, at ek mun gista,
orðrakkr, á Gilsbakka.

25 (*Sveinn*). Sátt, hvar reið
enn reitni

(raun er oss mikil) hrossi
slyttimákr (at sliku)
slægr frá næstum bæjum;
heraðsmenn skulu hvinni
hefning fyr þat nefna;
bera mun búk at hváru
blán, ef ek næða hánnum.

27 (*Sveinn*). Hverr reið hóti
fyrri

heðan í róstu-veðri
hart á hrossi svörtu
hjørgráðs boði áðan?
hann mun heldr at sonnu
hundeygr í dag undan,
djarfr er dáðum horfinn
drengr sjá, rekaz lengi.

26 (*Gr.*). Færðu hafloga hirði,
hefir braut gripit lautar
áll, vel borin vella,
vigg, dis gamanvísu,
ok vildi svá jǫldu

28 (*Sv.*). Hverr reið hryssu
várri?
hver verðr raun á launum?
hverr sá hvinn et stærra?

25. Sátt, hvar enn reitni, slægr slyttimákr reið hrossi frá næstum bæjum; oss er mikil raun at sliku; heraðsmenn skulu nefna hefning hvinni fyr þat; bera mun at hváru blán búk, ef ek næða hánnum = *Sá du, hvor den stridbare snedige dovenknægt red hesten bort fra den næste gård?; det er mig en hård sorg; herredsmændene skal bestemme hans straf derfor; i hvert fald skal han få en blåpletet krop, hvis jeg fik fat i ham.*

26. Færðu, vel borin vella dis, hafloga hirði gamanvísu, áll lautar hefir gripit vigg braut; ok Yggs líðgjafi orðrakkr vildi riða jǫldu svá æst, at ek mun gista á Gilsbakka = *Bring, vel bærne kvinde, manden dette gummenvers — Gretter har taget hesten bort — og at den orddjærve digter (jeg) ønsker at ride hoppen så rask, at jeg kan overnatte på Gilsbakke.*

27. Hverr hjørgráðs boði reið heðan áðan hóti fyrri hart á svörtu hrossi í róstu-veðri?; hann mun heldr hundeygr rekaz at sonnu lengi undan í dag; sjá drengr, dáðum horfinn, er djarfr = *Hvilken mand red herfra for nogen tid siden stærkt på en sort hoppe i det sludfulde vejr? han vil temlig skamfuld tilvisse længe lade sig forfølge i dag; denne mand, rig på dåd, er djærve.*

28. *Hvem red på vor hoppe?; hvilken betaling vil udredes? hvem*

<p>hvar mun kuffbúinn dufla? <i>(Gr.)</i>. Heim reið ek hryssu at Grimi, hann er gildir hjá kotmanni; þat mun ek launa litlu; lát okkr vera sátta.</p>	<p>vilja þangat; þat er ór bygð Borgfirðinga, þar er Balljökul bragnar kalla.</p>
<p>29 <i>(Hallm.)</i>. Ætla ek hregg i hraunketil steypiz niðr frá stófrerum; þar má hængr hitta grundar litinn stein ok land hnefa.</p>	<p>31 <i>(Gr.)</i>. Mér stóð málma skúrar mundangs hvatr ok Atli (staddr vilda ek svá sjaldan) snarr Illugi fjarri, þá er ófælinn álar endr dró mér ór hendi (brúðr strýkr hosk ef hræðumk hvarma) Loptr enn armi.</p>
<p>30 <i>(Hallm.)</i>. Erat mér dælt at dylja þik, ef þú vilt</p>	<p>32 <i>(Gr.)</i>. Hátt stigr höllum fæti Hallmundr i sal fjalla.</p>

har set en større tyveknegt? hvor mon kappemanden spiller? — Hjem til Grim red jeg hoppen, han er dygtig ved siden af en husmand (som dig); liden betaling vil jeg give derfor, lad os være forligte.

29. *Jeg ved, at byggen styrter ned i lavakælden (hulen) fra de store ismarker (Balljökul); der vil Gretter kunne finde Hallmund.*

30. *Jeg har ingen lyst til at skjule mig for dig, hvis du har lyst til at komme derhen; det er op fra Borgfjordingernes bygd, der hvor man kalder det Balljökul.*

31. *Illugi snarr ok Atli, hvatr málma skúrar, stóð mér mundangs fjarri — vilda ek sjaldan svá staddr —, þá er ófælinn, enn armi Loptr dró endr álar mér ór hendi; hosk brúðr strýkr hvarma, ef hræðumk = Den raske Illuge og den kampráske Atle stóð for langt borte fra mig — jeg vilde ikke ofte være således stædt —, da den uforfærdede elendige Loft trak fordums remmene ud af min hånd; den kloge kvinde stryger sine øjne, hvis jeg er bange.*

32. *Hallmund går med hældende fod højt i fjældenes sal.*

<p>33 (<i>Gr.</i>). Varð i Viðrisfirði vigfúss á benstiga naðr i Virfils veðri vápnhriðar framm skriða; kostr mun kóppum traustum Keldhverfinga at erfa; olli hvatr ór helli Hallmundr, er ek komz undan.</p>	<p>(fremd er hann firðr ok sæmdum) fisandi rann Gisli.</p>
<p>34 (<i>Gr.</i>). Rennr, sá er rispar tønnum, raunlitt, er skal bitaz marr, né mæðiz fyrri, mest, fyr qðrum hesti, en fyr mér um Mýrar margnennum dag þenna</p>	<p>35 (<i>Gr.</i>). Hæg munat, hirði- Sága hornflæðar, nú græða stór, þó at steyptuz fleiri, Steinólfs hqfuðskeina; því er um Þorgils ævi þung ván, at bein sprungu; lýðr segir átta aðra auðbrjóta þar dauða.</p>
	<p>36 (<i>Hallm.</i>). Þat er mér sýnt,</p>

33. Vigfúss naðr vápnhriðar varð skriða fram á benstiga i Virfils veðri „i Viðrisfirði“; traustum kóppum mun kostr at erfa Keldhverfinga; hvatr Hallmundr ór helli olli, er ek komz undan = *Det drabslystne våben hvatr Hallmundr ór helli olli, er ek komz undan* = *Det drabslystne våben krøb frem på sårvejen (ind i såret) i kampen „i Viðrisfjord“ (?)*; *de tapre helte får lejlighed til at holde gravøl efter Keldhverfingerne; den raske Hallmund fra hulen har jeg at takke, at jeg undslap.*

34. Marr, sá er mest rispar tønnum, er skal bitaz, rennr raunlitt fyr qðrum hesti, né mæðiz fyrri, en Gisli rann fisandi þenna dag fyr mér margnennum um Mýrar; hann er firðr fremd ok sæmdum = *Den hest, som kraftigst flænger med tænderne, når den skal bides, flygter ingenlunde for en anden og giver ikke først efter, men Gisli løb fjærtende denne dag for mig, meget virksomme mand, over Myrerne; han er uden hæder og ære.*

35. Hornflæðar hirði-Sága, stór hqfuðskeina Steinólfs munat nú hæg græða, þó at steyptuz fleiri; því er þung ván um ævi Þorgils, at bein sprungu; lýðr segir átta aðra auðbrjóta dauða þar = *Kvinde, Steinolvs store hovedsår vil nu være vanskeligt at helbrede; rigtignok faldt der flere (end han); af den grund er der lidet håb om Torgils' liv, fordi knoklerne brast; man siger at 8 andre faldt dér.*

36. *Det er klart, at ingen kan stole på sin kraft; ti således svigter i dødens stund mændenes mod, som lykken svigter.*

at sinu má
engi maðr
afli treysta,
því svá bregz
á banadægri
hólda hugr
sem heill bilar.

37. Þóttak gildir,
er ek Gretti strauk
nógu fast
niðr af taumum;
sá ek hitt,
at horfa gjörði
sýna stund
sér í gaupnir.

38. Þat var næst,
er Þórir kom
Arnarvats
upp á heiði
ok vit tveir
við tigi átta

odda leik
eiga knáttum.

39. Sýnduz gild
Grettis handa
skýlihogg
skjöldum þeira,
þó frá min
miklu stærri
eggja spor
ýtum sýnaz.

40. Ek lét hendr
ok höfuð fjúka
brögnum af,
er at baki gengu,
svá at kappar
Kelduhverfis
átján þar
eptir lágu.

41. Hefi ek þussa
ok þeira kyn
hart leikit,

37. *Jeg tyktes stærk, da jeg trak med megen styrke tøjlerne af Grette; det så jeg, at han så ned i sine hænder en betydelig stund.*

38. *Det skete dernæst, at Tore kom op på Ørnevandsheden, og vi to havde en kamp mod firsindstyve.*

39. *Grettes hænders store hug tyktes svare for deres skjolde; dog har jeg hørt, at man fandt, at de af mig uddelte sår var langt større.*

40. *Jeg lod arme og hoveder ryge af de mænd, som angreb (Grette) bag fra, så at 18 helte fra Kelduhverfe lå dér døde.*

41. *Jeg har hårdt behandlet turser og deres slægt og klippeboere, lemlæstet mange vætter og slået mange blandinger' ihjel.*

ok hamarsbúa, en meinvætti marga barða ok blendingum at bana orðit.	láðskreytis er litit lið, með dreng enn þriðja.
42. Svá álfa kind ok óvættum nær hefik öllum óþarfr verit.	44 (<i>Gr.</i>). Gekk ek i gljúfr et dökkva, gein veltiflug steina við hjörgæði hriðar hlunns úrsvólum munnni. fast lá framm á brjósti flugstraumur i sal naumu, heldr kom á herðar skáldi hqrð fjón Braga kvónar.
43 (<i>Gr.</i>). Svinn mun segja kunna Sól gullbúa stóla ept, þó at eigi skipti orð mín, fõður þinum, hvar ek rið um bæ breiðan, barð jós, næri garði,	45 (<i>Gr.</i>). Ljótr kom mér i móti mellu vinr ór helli; hann fekz, heldr at sonnu harðfengr, við mik lengi;

42. *Ligeledes har jeg været meget slem mod alvers slægt og alle onde væsner.*

43. Svinn Sól gullbúa stóla mun kunna segja ept fõður þinum, þó at orð mín skipti eigi, hvar ek rið með dreng enn þriðja um breiðan bæ næri garði; lið harð-láð-jós skreytis er litit = *Den kloge kvinde vil kunne bagefter fortælle din fader — uagtet mine ord har lidet at sige —. at jeg har redet selv tredje forbi hans brede gård nærved gærden; mandens (mit) følge er lidet i antal.*

44. Ek gekk i et dökkva gljúfr: veltiflug steina gein úrsvólum munnni við hjör-hriðar-hlunns gæði; flugstraumur lá fast framm á brjósti i naumu sal; heldr hqrð fjón Braga kvónar kom á herðar skáldi = *Jeg trængte ind i den mørke kløft; den nedstyrtende klippefos gæbede med sin vandsvale mund mod manden (mig); den stride strøm lå tungt foran på mit bryst i klippekløften; den hårde fjendtlige strøm styrtede ned på skjaldens skuldre.*

45. Ljótr mellu vinr kom i móti mér ór helli; hann fekz, heldr harð-fengr at sonnu, lengi við mik; ek lét hoggvit harðeggjat heptisax af skepti; hjartr gunnlogi klauf brjóst ok svarta bringu Gangs = *En hæslig jette kom mig imøde ud af hulen; han, i sandhed meget kraftig, brødes*

harðeggjat lét ek hoggvit heptisax af skepti, Gangs klauf brjóst ok bringu bjartr gunnlogi svarta.	skjóma egg í rómu, þá er berserkjum birkis þøðharður sjøt varðak; gims Hjarrandi handa Hristar vøðr en misti, Björn lét brátt ok Gunnarr báðir lif ok náðir.
46 (<i>Gr.</i>). Sverðlitinn kvað sæta (saunskorðu) mik orðinn, Hrist gjörir hreifa kvista (hæli ek) satt at mæla; allengi má ungum, eyleggjar bið Freyja, lágr i læra skógi, lotu, faxi mér vaxa.	48 (<i>Gr.</i>). Enn kom ek einu sinni út á breiðri skútu í Dyrhólum, darra drengr háði rym lengi; bauð Torfi þá þýðum þegn með stóru megni þrautir þungra spjóta þarfur Vébrands arfi.
47 (<i>Gr.</i>). Opt nam sköpum at skipta	

længe med mig; jeg huggede skaftet af det hvasse hæftesværd; det blanke sværd kløvede jættens bryst og sorte bringe.

46. Sæta kvað mik orðinn sverðlitinn; Hrist hreifa kvista gjörir at mæla satt; ek hæli saunskorðu; allengi má lágr faxi vaxa mér ungum i læra skógi; eyleggjar Freyja, bið lotu = *Kvinden sagde, at jeg kun havde et kort sværd; hun taler sandhed; jeg roser hende; men længe kan den lave hest vokse i lærskoven på mig, der er ung; kvinde, vænt på en dyst.*

47. Opt nam skjóma egg at skipta sköpum i rómu, þá er varðak þøðharður berserkjum birkis(?) sjøt, en Hjarrandi, vøðr Hristar gims, misti handa; Björn lét brátt ok Gunnarr báðir lif ok náðir = *Ofte afsjorde sværdsæggen skæbnen i kamp, (som) dengang da jeg, kraftig i kamp værgede gården for bersærkerne, og da krigeren Hjarrande mistede sine arme; Björn og Gunnar mistede hurtigt deres liv og fred.*

48. Enn kom ek einu sinni út i Dyrhólum á breiðri skútu; drengr háði lengi darra rym; Torfi, þarfur Vébrands arfi, bauð þá þýðum þegn með stóru megni þrautir þungra spjóta = *Atter kom jeg engang på min brede skude og landede ved Dørholme; ofte har manden (jeg) haft kampe; Torve, Vebrands nyttige søn, bød da den blide mand med den store styrke de tunge spyds hårde dyst (kamp).*

49 (<i>Gr.</i>). Svá varð skilðr frá skáldi	úti, orma setra. einn, var ek eigi at beinni.
skeljeggr brimis eggja meiðr, þótt margir stæði menn at vápna sennu, svá at ófærr varð ára endr af Grettis hendi hlynr i hriðum benja; hest gaf hann mér at lesti.	51 (<i>Gr.</i>). Gat ek fyr geira njótum gætt, því at treystak mætti, viðr umsátum ýta aldrs, né þat var sjaldan; nú hefir gild með gǫldrum gunnelda þor unnit, römm eru ráð en grimmu, rein afgömul steina.
50 (<i>Gr.</i>). Vitt frá ek at Þor- finnr þætti þegn sterkr svaðilverka, aldrs kvaz oddþorr skyldu, Arnórs sonr, mér varna; áræði brast eyði, einlyndr, þótt mik fyndi	52 (<i>Þorbj.</i>). Flutta ek upp ór eyju ómett höfuð Grettis, þann grætr nála nauma

49. Svá varð skeljeggr meiðr brimis eggja skilðr frá skáldi, þótt margir menn stæði at vápna sennu, svá at benja ára hlynr varð endr ófærr af Grettis hendi i hriðum; hann gaf mér hest at lesti = *Således skiltes den modige kriger fra skjalden (mig), uagtet mange mænd stod oprejst i kampen, at han blev fordums ukampdygtig ved Grettes hånd i kampen; til slutning skænkede han mig en hest.*

50. Ek frá, at Þorfinnr Arnórs sonr þætti vitt þegn sterkr svaðilverka; oddþorr kvaz skyldu varna mér aldrs; eyði orma setra brast áræði, þótt fyndi mik einn úti; ek var einlyndr eigi at beinni = *Jeg har hørt, at Torfin Arnors søn ansås vidt omkring for at være en mand, stærk, hvor det går hårdt til; krigeren sagde at han skulde berøve mig livet; men han tabte angrebsdristigheden, uagtet han traf mig ene ude; jeg, med mit ufortrødne(?) sind, viste mig ikke mere kampberedt (end han).*

51. Ek gat gætt aldrs fyr geira njótum viðr umsátum ýta — né sjaldan var þat —, þvíat treystak mætti; nú hefir gild afgömul steina rein unnit gunnelda þor með gǫldrum; römm eru en grimmu ráð = *Jeg kunde vogte mit liv for krigerne og deres baghold — ikke sjældnen indtraf det —, ti jeg stolede på min styrke; nu har den tykke(?) ældgamle kvinde overvundet krigeren (mig) med trolldom; de fjendtlige råd (planer) er trolldomsstærke.*

52. Ek flutta ómett höfuð Grettis upp ór eyju; þann hára rauðan

nauðig hára-rauðan; hér mátt, gjálfrs, á gólfi griðbits höfuð lita, þat mun fagrlogs Friði fúna alt, nema salti.	stála Freyr, í eyju (verit hefi ek lofs um lýði ljett) ósjúkan Gretti. 54 (<i>Forst. dróm.</i>). Eigi máttu átta eggþings boðar, hringa Grund, ór Grettis hendi geðrakks koma saxi, áðr hvardyggum hjuggu herðendr fetils gerðar axlar fót af ýti unnblakks hugar rakkir.
53 (<i>Asdís</i>). Munduð ei síðr en sauðir (Sýrar gráts) fyr dýri (komit er norðr at Njörðum nýtt skaup), á sjá hlaupa, ef styrviðir stæði,	

2. Af Harðar saga Grímkelssonar.

1 (<i>Torfi</i>). Gipt hefir þorna þoptu	(þegn nam slíkt at fregna) gamall bálhriðar beiðir
---	---

grætr nála nauma nauðig; hér mátt á gólfi lita höfuð griðbits; þat mun fúna alt gjálfrs fagrlogs Friði, nema salti = *Jeg bragte Grettis umættelige (o: altid ufredelskende) hoved op fra øen; ham med det røde hår begæder kvinden nødig; her på gulvet kan du se forbryderens hoved; det vil helt rådne for kvinden (dig), medmindre man salter det.*

53. Munduð ei síðr en sauðir fyr dýri hlaupa á sjá — komit er nýtt skaup norðr at Sýrar gráts Njörðum —, ef styrviðir stæði, stála Freyr. Gretti ósjúkan í eyju; ek hefi verit ljett lofs um lýði = *I vilde ikke mindre end får for dyret (ræven) have løbet og styrtet eder i søen — der er kommet ny skam her nord på over mændene (eder, fordi I dræbte den syge), — hvis mændene (I), kriger, havde truffet Grette rask på øen; jeg har udtalt ringe ros om mændene.*

54. Eigi máttu átta eggþings boðar koma saxi ór hendi geðrakks Grettis, hringa Grund, áðr hugar rakkir herðendr fetils gerðar hjuggu axlar fót af hvardyggum ýti unnblakks = *Ikke kunde 8 mænd vriste sværdet ud af den modige Grettis hånd, kvinde, førend de modige krigere huggede armen af den i alle henseender brave mand.*

[H.] 1. Gamall brynfalla bálhriðar beiðir hefir gipt Grímkatli þorna þoptu; þegn nam at fregna slíkt; einvaldr auðs nam Njörun steina; ek

brynfatla Grimkatli; auðs nam, yndi ok bliðu einvaldr Njörun steina, get ek at gjöra mun litit gamalmenni þat henni.	3 (<i>Grimkell</i>). Auðs hefir átta beiðir ógóða sér móður; hann nam fyrst at finna fljóðs nýgenginn jóða bræðiorð, þau er beiðir brennu óss mun kenna; atkvæði lifa lýða lengr en nokkurr drengja.
2 (<i>Signý</i>). Braut í sundr fyr sætu, Sírnis hljóðs, men góðri, ýta trúik engi bæti auðs hliði þat síðan; gangr var ei góðr ens unga gulls lystis enn fysti, hverr mun heðan af verri, hnefstr mun þó enn efsti.	4 (<i>Grimk.</i>). Trauðr var ei Torfi at deyða tvinna skorð ok borða; hann gjörir hróp at sønnu hjørlestis í flestu; sendi sviptir branda

get, at þat gamalmenni mun gjöra henni litit yndi ok bliðu = *Den gamle mand har givet Grimkel møen; det har manden (jeg) erfaret; den rige mand tog hende til ægte; jeg formoder, at denne olding vil volde hende liden fryd og glæde.*

2. Braut men í sundr fyr góðri sætu; trúik engi Sírnis hljóðs ýta bæti þat síðan auðs hliði; enn fysti gangr ens unga gulls lystis var ei góðr; hverr mun verri heðan af; þó mun enn efsti hnefstr = *Han knækkede halsringen itu for den gode kvinde; jeg véd, at ingen kan siden gøre det godt igen for hende; den unge mands første gang (trin) var uheldig; den ene vil være værre end den anden herefter, og den sidste dog værst.*

3. Auðs beiðir hefir átta sér ógóða móður; hann, fyrst jóða, nam nýgenginn at finna fljóðs bræðiorð, þau er beiðir brennu óss mun kenna; atkvæði lýða lifa lengr en nokkurr drengja = *Manden har fået en ond moder; han, det første barn, fik, lige begyndt at gå, at høre kvindens (moderens) vrede ord, hvis kraft han vil få at føle; folks udtalelser lever længere end noget menneske.*

4. Torfi var ei trauðr at deyða skorð tvinna ok borða; hann gjörir at sønnu hróp hjørlestis í flestu; sviptir branda sendi þessa silfurkess Gná á rekning at røngu; mál er at launa raun = *Torve var ikke villig til at volde kvindens død; ti i sandhed volder han manden ialt skam; han*

silfurkess Gná þessa
á rekning at røngu;
raun er mál at launa.

mín at sǫnnu
bitrlig ráð
at bana verða.

5 (*Hǫrðr*). Skjöld gaf mér
enn mildi
málmrjóðr ok ei góðan;
hann mun þurfa þenna
þegn í Hildar regni;
eigi hann sjálfr enn svinni
sinn grip, er ann minni
Auði urðþvengs hliðar,
eiðis hringa meiðir.

7 (*Hǫrðr*). Hinn er mestr í
manna
minnum hafðr, sem ek inni,
harmr í herkju stormi
hunnmargra Þorbjargar,
Sigmundi bauð branda
bróðir hennar móður
Auði upp at fæða
ermvangs á húsgangi.

6 (*Þorbjörg*). Verðir þú svá,
at ek vita gǫrta,
vápnum veginn
í val fallinn,
þeim skulu manni

8 (*Sóti*). Hvi fýsti þik
Hǫrðr at brjóta
hús moldbúa,
þótt Hróarr bæði,
hefi ek aldri

sendte denne kvinde med urette ud for at flakke omkring; det er på tide at gengælde den prøvelse.

5. Enn mildi málmrjóðr gaf mér skjöld ok ei góðan; hann mun þurfa þenna þegn í Hildar regni; hann enn svinni meiðir hringa eiðis eigi sjálfr grip sinn, er ann minni Auði urðþvengs hliðar = *Den gavmilde kriger gav mig et skjold, lidet godt; han vil trænge til det, manden, i kamp; denne kloge mand kan selv beholde sin kostbarhed, han som elsker min kvinde (s: søster).*

6. *Hvis du bliver fældet i valen, vejet med våben, så at jeg véd det nøje, den mands død skal mine bitre råd tilvisse volde.*

7. Hinn harmr í herkju stormi Þorbjargar sem ek inni er mestr hafðr í minnum hunnmargra manna; bróðir móður hennar bauð Sigmundi at fæða upp ermvangs branda Auði á húsgangi = *Den sorg i Torbjørgs bryst, som jeg taler om, vil mindes som den største af mange mænd; hendes morbroder bød Sigmund at opføde kvinden som fattigmands barn.*

8. *Hvorfor lystede det dig Hørd at bryde jordboens hus, fordi Hroar opfordrede dig dertil; jeg har aldrig i mit liv voldt krigeren (dig) fortræd.*

hristi blóðorma
angur gjört
æfi minnar.

9 (*Hörðr*). Þvi gjörða ek
þegn at finna
ok fornan draug
firra auði,
at hvergi mun
í heimi þllum
verri maðr
vápnnum stýra.

10 (*Sóti*). Hörðr rænti mik
hringnum góða,
hálfu síðr vildak
hans of missa
en gjörvallrar
Grana byrðar;
hann skal verða
at höfuðbana

þér ok þllum
þeim er eiga.

11 (*Hörðr*). Þó hilt ek víska,
at haldaz mundi
þll ummæli
eyði góðverka,
þá skyldi eigi
skauð afgömul
lengur njóta
lægis brima.

12 (*Hörðr*). Átta ek ei við
léttan
auðar hlyn né blauðan,
þann var vánt at vinna
vóm, úr heiðnum dómi;
veit ek, þá er ljós nam lita,
ljót varð ásjón Sóta,
vildi geymir galdra
greypr í jörðina steypaz.

9. Derfor har jeg besøgt manden (dig) og berøvet den gamle genganger hans rigdom, fordi der ingen steds i hele verden er der en værre våbenbærende mand.

10. Hörð berøvede mig den gode ring; langt mindre vilde jeg have mistet den end alt mit guld; den skal volde din død og alles, der ejer den.

11. Uagtet jeg vidste, at alle ildgærningsmandens udtalelser skulde stå ved magt, så skulde ikke den gamle tølper længere besidde sit guld i ro.

12. Ek átta ei við léttan né blauðan auðar hlyn úr heiðnum dómi; vánt var at vinna þann vóm: ek veit, þá er ljós nam lita, varð ásjón Sóta ljót: greypr geymir galdra vildi steypaz í jörðina = *Jeg havde at gøre med en ikke let eller fej modstander fra hedenskabet; det var vanskeligt at få bugt med den væmmelige karl; jeg véd at Sotes åsyn blev hæsligt, da han så lyset: den gruelige troldekarl vilde styrte sig ned i jorden.*

<p>13 (<i>Hörðr</i>). Minn varð mágur hranna meir, ok svá er hann fleirum, eini illr at reyna ellz i málafellum; Þorgrimu heldr réð heima hvarflauss vera arfi; er oss stála stýrir striðr, en verri síðar.</p> <p>14 (<i>Hörðr</i>). Gjöra réð geymir stórra gullhringa á alþingi ósa enn at visu elds fægi útlægan hyski heiðar þoska ok hjörrunna miskunnir</p>	<p>(oss er engi á þessu ótti) grettis sóttir.</p> <p>15. Vist mun Torfi treystaz tandrauðra Nilsanda, hæðinn hólðr, at riða heim i Botn at Gotnum; get ek at viðrnám veiti, (varg trúik þegnar hjargi) margir meiðar torgu mætti finnaz hér inni.</p> <p>16 (<i>Hörðr</i>). Flóðs hafði felda áðan fímtán viðú mána, tótta var Týr á sættir</p>
--	---

13. Mágur minn varð meir illr at reyna í málafellum hranna ellz eini, ok svá er hann fleirum; hvarflauss arfi Þorgrimu réð heldr vera heima; stála stýrir er oss striðr, en verri síðan = *Min svoger blev fremdeles meget ond (upålidelig) at prøve under processen for manden (mig) og således er han for flere; Torgrimas søn, hos hvem ingen bistand er at få, forblev hellere hjemme; han er ond mod mig og vil senere blive værre.*

14. Geymir stórra gullhringa réð enn at visu gjöra ósa elds fægi útlægan á alþingi hyski (*dat.*) hjörrunna miskunnir heiðar þoska ok grettis sóttir; oss er engi ótti á þessu = *Den rige mand fik mig tilvisse på altinget dømt fredløs i mændenes samfund både sommer og vinter; men jeg nærer ingen frygt i den anledning.*

15. Vist mun Torfi, hæðinn hólðr, treystaz at riða heim i Botn at Gotnum tandrauðra Nilsanda; ek get, margir torgu meiðar mætti finnaz hér inni, at veiti viðrnám; trúik þegnar hjargi varg = *Tilvisse vil Torve, den spottelystne mand, have mod til at ride hjem til Botn for at overfalde mændene (os); jeg formoder (dog), at der her inde vil findes mange krigere, der vil yde modstand; jeg tror at mændene vil bjærge ulven (dræbe til føde for ulven).*

16. Illugi enn rauði hafði áðan felda fímtán flóðs mána viðú; tótta Týr var trauðr á sættir; heldr réð grimmúðigr Geirr at gjalda þá rimmu;

trauðr, Illugi enn rauði;
heldr ræð Geirr at gjalda
grimmúðigr þá rimmu,
nú fellu af veiti vella
vargfæðar jafnmargir.

17 (*Hörður*). Mér liz málma

snerru

meiðr, sá er ferðar beiðir,
(hugspár hvergi bregðaz)
hann at njósniir kanni;
brennu skyldi burt hranna
Baldr sjá komaz aldri,
ef eyðir alms því réði,
ómeiddr sá er slíks beiddi.

18 (*Þorbjörg*). Varð í hreggi
hörðu

Hörður felldr at jörðu,
hann hefir átta unnit,
unns, ok fimm at gunni;
heldr nam grimra galdra
galdr ramliga at halda,
mundi bitra branda
brandr elligar standa.

19. Þú hefir hingat

í hinnta sinn
feigum fótum
fold spornaða,
þér mun rétt,
áðr roðull skíni,
harðr Indriði
heiptir gjalda.

nú fellu jafnmargir vargfæðar af veiti vella = *Illuge den røde havde før fældet 15 mænd; han var uvillig til forlig; i høj grad har den grumme Geir gengældt den kamp; nu faldt der ligeså mange mænd på hans side.*

17. Mér liz málma snerru meiðr, sá er beiðir ferðar, at hann kanni njósniir; hugspár bregðaz hvergi; sjá hranna brennu Baldr skyldi aldri komaz burt ómeiddr, sá er beiddi slíks, ef alms eyðir réði því = *Det forekommer mig, at manden, som opfordrer os til at begive os bort, er en spejder; mine spådomme slår aldrig fejl; den mand, som rådede til sligt, skulde aldrig slippe uskadt herfra, hvis jeg måtte råde.*

18. Hörður varð felldr at jörðu í hörðu unns hreggi; hann hefir unnit átta ok fimm at gunni; galdr grimra galdra nam at halda heldr ramliga; brandr bitra branda mundi standa elligar = *Hörd blev fældet til jorden i den hårde kamp; han har dræbt 13 i kampen; den grumme galdersang virkede meget stærkt på ham; ellers vilde krigeren endnu stå oprejst.*

19. Du har betrædt jorden herhen for sidste gang med dødsviðe fædder, med rette vil den hårde Indride slå dig ihjæl, för solen skinner.

3. Af Bárðarsaga Snæfellsáss.

<p>1 (<i>Helga</i>). Sæl væra ek, ef sjá mættak [Aðalþegnshóla ok Qndvert nes] Búrfell, Bala, háða Lóndranga, Heiðarkollu ok Hreggnasa, Dritvíkrmøl fyr dyrum fóstra.</p>	<p>3 (<i>Hetta</i>). Róa skaltu fjall- firðan framm á lög stirðan, þar mun grá glitta, ef vilt Grimsmið hitta, þar skalt þá liggja, Þórr er vinr Friggjar; róir norpr enn nefskammi nesit í Hrakhvammi.</p>
<p>2 (<i>Helga</i>). Braut vil ek bráðla leita, brestr ei strið í flestu mér fyr menja rýri, mun ek dáliga kálaz, þviat auðspenni unnak alteit sefa heitum; sorg má ek sízt því byrgja, sit ek ein, trega greinum.</p>	<p>4 (<i>Hetta</i>). Út ræri einn á báti Ingjaldr í skinnfeldi, týndi átján ongllum Ingjaldr í skinnfeldi; ok fertugu færi Ingjaldr í skinnfeldi; aptr komi aldri síðan Ingjaldr í skinnfeldi.</p>

[B.] 1. *Lykkelig var jeg, hvis jeg kunde se [Adeltegns-hole og Qndurt næs], Búrfell, Bale og bægge Lonklipper, Hedekolle og Hreggnase, Dritvíkssand foran min fosterfars dør.*

2. *Bort vil jeg hurtig søge; i alt pines jeg af kummer for (af kærlighed til) manden; jeg vil helt fortæres, ti helt glad elskede jeg manden af varmt sind; ikke kan jeg skjule min sorgens kummer; ene sidder jeg.*

3. *Du skal ro „fjæld-fjærnt“ frem på det stride hav —, der vil den grå lyse —, hvis du vil ramme Grims fiskegrund; der skal du så ligge — Tor er Friggs ven —; den kortnæsede som så længe ligger ude skal ro i flugt med næsset og Hvakhvamn.*

4. *Ud rode ene i båden Inggald i skindpelsen; atten kroge mistede Inggald i skindpelsen; tilligemed en 40 favne lang fiskeline (mistede) Inggald i skindpelsen; gid han aldrig mere kommer tilbage. Inggald i skindpelsen.*

5 (*Þórir*). Tröll var Torfár- lotin um Eystri botna;
 kolla; hugðak heimsku flagði
 trautt er hon laus; frá hryggspenning dag þenna;
 Knausum misti tröll et trausta
 hon gekk leið, sem ek ljóða, tir, en ek beygða svira.

4. Af Þórðar saga hreðu.

1—11 tillagte Þórðr selv.

1. Ek segi vig þau, er vágu	ýta, Leifnis lautar
virðendr þrimu girðis,	lind fagrviða, kindar;
Klyppr rauð brand í blóði	áðr vildu þeir öldu
burs, Hildar, Gunnildar;	eitrþvengs bana veita
þá fell, hjálms, í hollu,	brands með þenja vöndum
hlaut, Klyppr, bana af Gauti,	brúðr mærar við kærust.
þar vá ek þolla fjóra	
þremja lax með saxi.	3. Fátt kann ek fleygi hrotta,
	fegring um vá ek, segja;
2. Tvá lét ek Fáfnis fitjar	áðr vildi sá öldu
falla þar til jarðar	ósæma Gná ljósa;

5. *En trolð var Torfákolle; næppe er hun (nu) fri (løs og ledig); fra Knøse gik den lede — som jeg synger om — foroverbøjet igennem Østbotnene; jeg tiltænkte den dumme trolð denne dag et livtag; den stærke trolð mistede sin hæder; jeg bøjede dens nakke.*

[P.] 1. Ek segi þau vig, er virðendr Hildar þrimu girðis vágu; Klyppr rauð brand í blóði burs Gunnildar; þá fell Klyppr í hollu, hlaut bana af hjálms Gauti; þar vá ek fjóra þolla þremja lax með saxi = *Jeg mælder de drab, som mændene (vi) udførte; Klypp rødfarvede sværdet i Gunnhilds søns blod; så faldt Klypp i hallen; han blev dræbt af krigeren; der slog jeg fire mænd ihjæl med sværdet.*

2. Tvá Fáfnis kindar fitjar ýta lét ek þar falla til jarðar, Leifnis lautar fagrviða lind; áðr vildu þeir veita bana öldu eitrþvengs mærar við með þenja brands(?) vöndum, kærust brúðr = *To mænd lod jeg dér falde til jorden, kvinde; iforvejen havde de villet slå manden (mig) ihjæl med sværdene, kære kvinde (søster).*

3. Fátt kann ek segja hrotta fleygi; ek um vá fegring; sá vildi áðr ósæma öldu-ljósa Gná; því varð ek bráðr, at vágs blakkrennir nam spennu

<p>þvi varð ek bráðr, at brúði blakkrennir nam spenna vágs, en vildi eigi Vár unna blíks dáráz.</p> <p>4. Veit ek at eptir ýti ormreits munu leita frændr ok vilja vendi vápnðggvar mik hoggva; eigi veit, þó at itra egg reiði framm Skeggi rikr, hvárt ek renn frá leiki reinar elds fyr einum.</p> <p>5. Eigi skal ek fyr ýtum flýja</p>	<p>unda logs á þessum fundi, gegnum, skal þat Freyja fregna flæðar báls, á þessum hálsi; heldr ætla ek hjálmi faldinn brotta sǫng at fremja lǫngum, eikikjǫls þó at mér sæki ýtar sex at vápna messu.</p> <p>6. Háða ek vist i viðu Vatsskarði sókn harða, þar lét ek fjóra fjörvi fleins sýnanda lýna, en Indriði unninn itr varð i byr ritar; þeim gaf ek líf er Leifa láðdýri kann stýra.</p>
---	--

brúði, en eigi vildi Vár unna blíks dáráz = *Jeg har kun lidet at fortælle manden; jeg dræbte larsen; han vilde iforvejen vancere kvinden; derfor blev jeg hidsig, fordi han omfavnedo kvinden; hun vilde ikke lade sig forføre.*

4. Ek veit, at frændr munu leita eptir ýti ormreits ok vilja hoggva mik vendi vápnðggvar; eigi veit, þó at ri kr Skeggi reiði framm itra egg, hvárt ek renn fyr einum frá elds reinar leiki = *Jeg ved, at frænderne vil søge at hævne manden og ønske at nedhugge mig med sværdet; men det er usikkert, om jeg flygter for én i kampen, selv om den mægtige Skegge svinger sit udmærkede sværd frem.*

5. Eigi skal ek flýja fyr gegnum ýtum unda logs á þessum fundi á þessum hálsi; þat skal Freyja flæðar báls fregna; heldr ætla ek, faldinn hjálmi, at fremja lǫngum hrotta sǫng, þó sex ýtar eikikjǫls sæki at mér at vápna messu = *Jeg vil ikke flygte for de dygtige mænd i dette møde på denne hals; det skal kvinden erfare; tværtimod vil jeg, hjelmbedækket, jævnlíg holde kampe, selv om de seks mænd angriber mig i kampen.*

6. Ek háða vist harða sókn i viðu Vatsskarði; þar lét ek fjóra fleins sýnanda lýna fjörvi, en itr Indriði varð unninn i byr ritar; þeim gaf ek líf, er kann stýra Leifa láðdýri = *Jeg havde tilvisse en hård dyst i det brede Vatsskard; dér lod jeg 4 krigere miste livet; men den udmærkede Indride blev overvunden i kampen; ham gav jeg liv, som forstår at styre skibe*

<p>7. Fellu í fleina sköllu
fímtán viðir mána,
lundar, Leifnis grundar
lungs báru en sjau sárir;
þar vá ek sex, en ek særða
sigrhnuggna þar duggu,
(Qzurr hét sá), ýta
elds brands þrumu landa.</p>	<p>9. Enn hefi ek sex en svinna
(svellr móðr af því) þella
goldit gálga valdi
gullbaugs jöru drauga;
grund, lét ek Qzur Qndu
arms sýnar, þar týna,
lundrvarhannlónsennsjaundi
logs, pells, veginn, þella.</p>
<p>8. Tólf vildu mér moldar
meiðendr hana seiða
veita vafðra brauta;
vann ek þeim skaða sannan;
senda ek sjau með skunda
sækjendr vápna lækjar
ells til ítrar hallar
Óðins með brynglóðu.</p>	<p>10. Kost geri ek þér á þessu
þars þú eggjar mik, Skeggi,
at ek skunda út undir
eggfránan hjör seggja;
ef færa mik fjarðar
festendr þangat hesta
ýgs, er Qzur vágum
afrendr feginshendi.</p>

7. Fímtán Leifnis grundar mána viðir fellu í fleina sköllu. en sjau lundar báru lungs sárir; þar vá ek sex ýta elds þrumu brands landa. en ek særða þar sigrhnuggna duggu; sá hét Qzurr = *Femten mænd faldt i kampen, men syv var sårede; dér dræbte jeg seks krigere, men jeg sårede dér den sejrberøvede usselryg; han hed Óssur.*

8. Tólf meiðendr vafðra brauta moldar seiða vildu veita mér bana; ek vann þeim sannan skaða; ek senda með skunda sjau sækjendr vápna lækjar ells til ítrar hallar Óðins með brynglóðu = *Tolv mænd vilde tage mig af dage; jeg tilføjede dem en virkelig skade; hurtig sendte jeg syv krigere til Odins udmærkede hal med sværdet.*

9. Enn hefi ek, en svinna gullbaugs þella, goldit gálga valdi sex jöru drauga; móðr svellr af því; grund arms sýnar, ek lét Qzur týna þar Qndu; hann var veginn enu sjaundi lóns logs lundr, pells þella = *Atter har jeg, vise kvinde, givet Odin seks krigere; mødet svulmer derved; kvinde, jeg lod Óssur dér miste livet; han blev dræbt som den syvende mand, kvinde.*

10. Ek geri þér kost á þessu Skeggi, þars þú eggjar mik, at ek skunda út undir eggfránan hjör seggja, ef ýgs fjarðar hesta festendr færa mik þangat, er vágum afrendr feginshendi Qzur = *Jeg stiller dig den betingelse, Skegge, eftersom du ægger mig dertil, hvis jeg går ud under mændenes skarpæggede sværd, at mændene bringer mig derhen, hvor jeg stærk og med inderlig glæde dræbte Óssur.*

6. Af Krókarefssaga.

Alle 3 af Krókarefr.

<p>1. Mér bauð mætan fúra
máskeiðs í dag breiðan
(trautt var þat tækt) í sættir
týnir knif ok brýni;
orms mærar hefik órum
unda naðri ór mundum
hjarta stíg á hneigi
hann ok vegit kannat.</p>	<p>heitr fangaðiz sveiti,
getit verðr slíks fyr snotrum
seggjum, høggs ok tveggja.</p>
<p>2. Roðin var randar bryðja
(ráð kenniz) dag þenna,
fúrsveigi hjó ek frægan
flóðs, í Gellis blóði;
nú tel ek hefnt, en hrafni</p>	<p>3. Þikkiz þremja stökkvir
(þat er líkindi) at ríki
reyndr í roskum hqndum
ráð vart hafa báðum,
fyrr get ek hins, en hjqrva
hljómbeiðir mik veiði,
(hugðr mun hróðr), at
brqgðum
hringbætandi mæti.</p>

[K.] 1. Máskeiðs fúra týnir bauð mér í dag mætan, breiðan knif ok brýni í sættir; trautt var þat tækt; hefik kannat hjarta stíg á hneigi orms mærar unda naðri ór órum mundum ok vegit hann = *Manden bød mig i dag en fortræffelig, bredbladet kniv og hvæssesten til forlig; det kunde ikke modtages; jeg har undersøgt brystet på manden med mit sværd, rettet ved mine hænder, og dræbt ham.*

2. Randar bryðja var roðin þenna dag í blóði Gellis; ek hjó frægan flóðs fúrsveigi; ráð kenniz; nú tel ek hefnt høggs ok tveggja, en hrafni fangaðiz heitr sveiti; getit verðr slíks fyr snotrum seggjum = *Øksen blev rødfarvet denne dag i Gellis blod; jeg huggede den bekendte mand; der mærkes et (snildt) råd; nu mener jeg at et hug, ja to, er hævnede, men raven fik varmt blod; sligt bliver omtalt for (blandt) kloge mænd.*

3. Þremja stökkvir, reyndr at ríki, þikkiz hafa ráð vart í báðum roskum hqndum; þat er líkindi; fyrr get ek hins, en hjqrva hljómbeiðir veiði mik, at hringbætandi mæti brqgðum; hróðr mun hugðr = *Krigeren, hvis magt er prøvet, mener at have os i bægge sine raske hænder (i sin magt); det er ikke usandsynligt; men jeg formoder dog, at förend krigeren fanger mig, vil han møde list (fra min side); mit vers vil blive forståt.*

ráð eru þunglig Þrúðar, þann sem maðr eða annarr; hinn þikki mér meiri, ef menbrekku spennir, iðinn, axlar meiðum annarr en ek, svanni.	höndum, haukligt kvendi, hárfögr ok grét sáran; titt flugu tár um tróðu. til segir harmr um vilja, strauk drifhvítum dúki drós um hvarminn ljósa.
6 (<i>Vigl.</i>). Mær, nem mínar visur, munnfögr, ef vilt kunna; þær munu þér at gamni þorn-Grund koma stundum; ef itrust verðr úti eygarðs litin Freyja, þá munt mín en mjóva minnaz hverju sinni.	8 (<i>Ketilr.</i>). Skamt leidda ek skýran skrauta-Njörð úr garði; þó fylgdi hugr hánun, hvert sem kæmi, lengra; munda ek leitt hafa lengra ef land fyr ægi væri, ok ægur marr yrði allr at grænum þelli.
7 (<i>Vigl.</i>). Stóðum tvau i túni, tók Hlin um mik sinum	9 (<i>Vigl.</i>). Laugauðig strauk lauðri

5. *Jeg vil kunne tale den ild så godt som nogen andre mænd, som en eller anden lægger på mig, — kvindens beslutning er tung, — men den (det) tykkes mig værre, hvis nogen anden end jeg onspænder kvinden med mine arme, flinke kvinde.*

6. *Mø med den smukke mund, lær mine viser, hvis du vil kunne dem; de vil blive dig en og anden gang til morskab, kvinde; når du, udmærkede kvinde, ses ude, vil du, du slanke, hver gang mindes mig.*

7. *Vi stod to i tunet; hun den høgelignende kvinde med det skønne hår, lagde sine arme om mig og græd bittert; rigt flød tårerne ned over hende; sorgen røber ens tilbøjelighed; hun strøg sine lyse øjne med den snehvide dug.*

8. *Kun kort fulgte jeg den forstandige mand bort fra huse; dog fulgte min tanke ham længere, hvorhen han end skulde komme; jeg vilde have fulgt ham længere, hvis der var land istedenfor hav, og hvis det frygtelige hav helt blev til en grøn slette.*

9. *Kvinden, rig på badevand, strøg sæbeskum om mit hoved; ti har jeg nu liden tilbøjelighed til en anden hovedtvæt; aldeles ingen anden*

líneik um skör mína,
því er mér enn til annars
óbrátt þöfuðþvátta;
öllungis skal engi
auði glæst et næsta
ein á aldri mínum
asklaugu mér vaska

10 (*Vigl.*). Sé ek á fjall þat
er Fjötra
framlunduðust sitr undir,
hér renni ek til hennar
hug rakkr, vinar augum;
þá brekku kveð ek þekka,
Þrúðr þar er sitr en þrúða
hlaðs, en hliðir aðrar
hugþekkri mér nokkut.

11 (*Vigl.*). Ljóst er út at lita,
lauka reið, yfir heiði,

sól gengr sið und múla,
slikt langar mik þangat;
fjöll eru mér þekk af þellu,
því er ek hljóðr, valin tróða,
víf á ek vænst at leyfa,
valgrundar er sitr undir.

12 (*Vigl.*). Ketilriðr bað ei
kviða
kallmann i fgr snjallan
ung, þótt öldur gengi
jafnhátt skut ok stafni;
enn er á orð at minnaz,
erum hraustir nú, Trausti,
verð ek af harmi hörðum
hriðlyndr, Ketilriðar.

13 (*Ketilr.*). Kenni ek Vig-
lund vænan
Vánar elds at kveldi,

kvinde, prydet med rigdom, skal for det første i mine dage vaske mig med askelud.

10. *Jeg ser på det fjæld, som den meget rasksindede kvinde sidder under, med venneøjne; nu vender jeg modig min hu til (mindes jeg) hende; den kære skrænt, hvor den skønne kvinde sidder, erklærer jeg for at være mig en kende kærere end andre tier.*

11. *Lyst er det at se ud, kvinde, hen over heden; sent går solen ned bagved fjældpynten; jeg længes derhen ligervis; fjældene, hvorunder den udmærkede kvinde sidder, er mig kære for kvindens skyld; derfor er jeg tavs; jeg har at lovprise den skønne kvinde.*

12. *Den unge Ketilrid bad den modige mand (mig) ikke at være bange på rejsen, selv om bølgerne gik lige højt med stavn og bagstavn; endnu vil jeg mindes Ketilrids ord; nu er vi tapre, Trøste; jeg bliver af den svare sorg uvejrssindet.*

13. *Jeg kender den af gullet prægtige Viglund i aften — det er mærkeligt, at manden ønsker at træffe mig —, såvelsom Trøste; nu er*

firn er, at fund minn girniz
flausta meiðr, ok Trausta;
gipt er gullhlaðs þopta
grannvaxin nú manni;
æ mun engi finnaz
eldri þeim i heimi.

ef gæðingi góðum
grandar Fáfnis landa;
áhlaup munu eigi
einhlit vera ritar,
fara skulum rétt til ráða,
raunfróðum lund, bróðir.

14 (*Vigl.*). Leit ek aldri
auga,
ormsetrs hati, betra,
ek lýg at þér eigi,
auðar Bil sikt skildum;
þess skal ek háls af herðum
hart bið ek, af sníða,
angur auðs af spongu,
args karls, er þá faðmar.

16 (*Trausti*). Mundu mey þá
er grandar,
minn vinr, gleði þinni;
lit hér, fremdar flýtir,
feginn hvat gjörík segja;
skalattu, skrautlig sílkis
skorð þótt þér hafi orðit
ein at yndis meini,
uppskált um þat láta.

15 (*Trausti*). Þit munuð,
brendra hauga
brjótr, aldri njótaz,

17 (*Vigl.*). Mjök hefir mundar
jökla
mjallhvít numit allan,

den smækre kvinde gift; aldrig vil der findes i verden en ældre mand end han.

14. *Aldrig har jeg med mine øjne haft et herligere syn, gulduddeler, siden vi, jeg og kvinden, skiltes; jeg lyver ikke for dig; jeg skal hugge hovedet af skuldrene på den arge køl, som favner hende; jeg rammes af megen sorg for kvinden.*

15. *I vil, mand, aldrig nyde hinandens elskov, dersom du tilføjer den brave mand skade; fremfusende stormløb vil ikke ene være tilstrækkelige for dig. hårdt prøvede mand, broder; lad os bære os rigtig (fornuftig) ad.*

16. *Husk den kvinde, som berøver dig glæden, min ven; se, hæderfremmer, glad på, hvad jeg her har at sige: du skal ikke røbe det, at én prægtig kvinde har voldt dig fryds-mén.*

17. *I høj grad har den af sølvringe snehvide kone berøvet mig glæden helt; der er stræng strøm i havet(?); aldrig går den unge kvinde*

strangr er í storma bingi
 straumr, mik kona flaumi;
 aldri gengr en unga
 eik, þótt við mik leiki
 fljóð, hyggr ek at kvell kunni
 kona þín, ör hug minum.

sem fáneytur fljóti
 ferju-bátr með skerjum,
 en er ek sé þik sjálfa
 strangvaxna framm ganga,
 er sem skrautlig skriði
 skeið yfir máva heiði.

18 (*Ketlir*). Þoka mundir
 þú, þundarr,
 þinni töl, enn oflgi,
 ráð eru tjalda tróðu
 teit, at qðrum reiti.

(*Bóndi*). Enn er mótsnúin
 manni
 men-Hlín í dag sínum;
 einskis má nema elli
 auð-Baldr frá þér gjalda.

20 (*Vígl*). Haltu vörð á
 vænni,
 vinr minn, konu þinni;
 lát eigi Gná geira
 ganga mér at angri;
 eigi veit, ef úti
 opt finnum Bil tvinna,
 Hlökk at hvárum okrum
 heimilari verðr seima.

19 (*Vígl*). Svá liz mér en
 mjóva
 maðr þinn, en brúnfagra,

21 (*Vígl*). Vilda ek verða
 aldri,
 viglundr, at því fundinn,
 at vera svá tamr við tróðu,

*mig af minde, selv om kvinderne leger med mig (viser mig al ventighed);
 jeg tror (også), at din hustru føler ondt (sorg).*

18. Du skulde rykke din brikke, kampkraftige(?) mand, til den næste plads; kvindens (mine) råd er muntre. — Endnu engang er kvinden ondskabsfuld mod sin mand i dag; manden (jeg) har dog intet at undgælde for fra din side undtagen sin høje alder.

19. Således synes jeg din mand er, du slanke med de fagre øjne, som en lidet brugelig færgebåd, flydende mellem skærene; men når jeg ser dig selv, smækkert voksen som du er, gå frem, er det som om et prægtigt storskib gled over havet.

20. Pas godt på din smukke hustru, min ven; lad ikke kvinden gå mig til sorg; man kan ikke vide, om jeg ofte træffer hende ude, hvem af os der får størst ret til kvinden.

21. Aldrig vilde jeg, kriger, ønske at blive greben i det, at være så

at taki ek manns konu annars, nema at mér i myrkri manligr kæmi svanni, þat tek ek undan eiði, at ei til hennar þreifik.	jafnblið verðr mér síðan, vindr rak knörr ór klandi, kvinna nokkuru sinni.
22 (<i>Vigl.</i>). Ann ek, þótt út- halt renni eikikjölur enn fólvi, muna þér minn hagr þikkja mannligr, konu annars; eigi kann ek, ef önnur	23 (<i>Vigl.</i>). Svá vilda ek þik sjaldan, svinn brúðr, koma at finna, hørví glæst, at hristi hrunur maðr at þér krummur; heldr vilda ek halda, Hlin, at vilja mínum, lýsigrund, i landi, liðar elds, um þik miðja.

8. Af Mágus saga.

Alle tillagte Mágus.

1. Ek hefi visendi vist i brjósti meiri miklu en menn vita;	sé ek hvar húkir hirð á bekkjum, hjartadeigir, ef herja skal.
--	--

kvindekær, at jeg tog en anden mands hustru, medmindre en elskovsfuld kvinde kom til mig i mørke, så vil jeg ikke aflægge ed på, at jeg ikke rørte ved hende.

22 *Jeg elsker en anden mands hustru, selv når det lyse egeskib løber ud ad (bort herfra?); du vil ikke finde min stilling menneskelig; min forstand svigter, om nogen kvinde bliver mig nogensinde herefter så kær; vinden førte mit skib ud af faren.*

23. *Således vilde jeg, kloge kvinde, prydet med lin, sjældent træffe dig, at den affældige mand ryster sine krumme fingre hen imod dig; helere vilde jeg, kvinde, ifølge min lyst, her i landet lægge min arm om din midje, lyse kvinde.*

[M.] 1. *Jeg har tilvisse i mit bryst langt mere visdom, end nogen véd; jeg ser, hvor hirden sidder sløj på bænkene, feje i hjertet, hvis der skal kæmpes.*

<p>2. Sé ek hvar sitja
Sveinn ok Helgi,
þeir er róg bera
rekka á millum;
þikjaz garpar
í gamanmálum,
eru lqskvir tveir,
lymsku-drengir.</p> | <p>3. Veit ek í qndvegi
qðru sitja,
sá er í ráðum
reyndr at illu;
rigar þú í rúmi,
ragr ert, Ubbi,
þér er verst gefit
er þik varðar mest.</p> |
|---|---|

9. Af et digt om Olaf Tryggvason.

<p>1. ...ok segði....
qld lofar qðling mildan
opt ok þrjú á lopti.</p>	<p>3. Fór í braut á báru
bauglestir af hesti
ok.....
...bekkjar herrekkir;
satt var at seggjum þótti,
sáz þengils spor engi,
opt sæiz Óláfs gipta,
jofurs ferð kynjum verða.</p>
<p>2. ...ór grundu....
kendi þengill Þrænda
þreksnjallr um bygd(?) alla
mildr þeim er heiðni heldu
hvertveggja(?) trú seggjum.</p>	

2. *Jeg ser, hvor Sven og Helge sidder, de som bagvasker folk indbyrdes; de er helte i gammenstale, men er bægge to dådløse og underfundige.*

3. *Jeg ved at der sidder i det andet højsæde en, der i råd kendes som ond; du er rank nok i sædet, men fej er du Ubbe; du er værst i det, som angår dig mest.*

[O. T.] 1.man roser den gævmilde konge — ofte [lygte han med] tre sværd i luften.

2. *Trøndernes kraftmodige milde konge lærte overalt i bygdene de mænd, som fastholdt den hedenske tro, troen på gud.*

3. *Manden drog bort fra skibet på bølgen.....; sandt var det, at mændene syntes, at kongens færde gik underlig til, der sås ingen spor efter kongen, og at Olafs lykke ofte kom tilsyne.*

<p>4. Valdr nam vigs á
kveldi
vitr um kóng at sitja,
þá lá hoskr í hvilu
hildingr í lyptingu,
svá at skjöldungur skyldit,
skoptum glaðr, af Naðri,
þess at Þorkell vissit,
þrekstrangr mega ganga.</p> <p>5. Varð ei varr fyrr
sverða
valdr, en steyptr var Baldri
baugs af byrjar faxa
braut á sildar lautir,
þar var ór lund af landi
lastvarr kominn harri;</p> | <p>„seggr gjalt, sonr kvað
Tryggva,
svinnr forvitni þinnar“.</p> <p>6. Upp dró hilmir heppinn
hugstrangr á Orm langan
mann, sá er mentir kunni
mest, af sjó í festi;
„vist hefir vðknað næsta
vendr dyrðill þinn, frændi“,
yngvi öðrum kóngum
af.....</p> <p>7. Gekk at guðvefs skikkju
góðr skjöldungur þjóðar;
skinn ok skruði hennar
skemt var alt af salti;
glaðr tók gramr á klæði...</p> |
|--|--|

10. Løse vers.

<p>1. Meyjar bað men-Týr
mætrar, sá er fágætr,</p> | <p>hljótr fekk við hryggbrot
hásætrs vátar nætr;</p> |
|--|--|

4. Den kloge kriger (Torkel dyrdil) belurede kongen en aften — da lå den kloge fyrste på sit leje i løftingen —, således, at den kraftige, spydglade konge ikke skulde kunne forlade Ormen, uden at Torkel vidste det.

5. Krigeren mærkede intet før end han blev styrtet af skibet overbord ud i søen; dér var den syndsky konge kommen fra lunden i land; „kloge mand, nu skal du undgælde for din nysgærrighed“, sagde Trygges søn.

6. Den heldige, modstærke konge, han som besad de fleste idrætter, trak manden op på Ormen den lange op af havet i et tov; „tilvisse er du, din prægtige Dyrðil, bleven tilgavns våd, frænde“.....

7. Folkets gode fyrste gik til purpurkappen; dens skind og skrud var blevet helt fordærvet af saltvandet; den muntre konge tog klædet (kappen) op....

krapti var ok konu svipt kauði, var hann þess trauðr;	margsvinnr ertu dúx fyr skinnum.
slík gjöræz mál mjó mærdar í skaup færð.	3 (<i>norsk?</i>). Lögmaðr skyldi røskr ok rétt, réttligr er þat lögmanns stétt,
2. Páter ertu ok princeps feiti, prócussúl ertu svartra pússa, rex heitir þú lifra ljóssa, látprúðr ertu domnús húða, preses ertu ok lofðungr lýsis, leðrs kalla þik césarem allir, mágister ertu maks ok leista,	sá mun þykkja lýðnum léttr, er lögín segir, þá er hann er frétt; Móyses kunni lög máls list, lengi talaði hann við Krist; trautt fær laganna mannfólk mist; minn guð fái oss himna vist.

Gejstlig digtning.

En drape om jomfru Maria (Márfudrápa).

Begyndelsen mangler åbenbart.

1. Heil gleði ok mildi móðir, mátt þrískipat váttaz	göfugt öndvegi greindra guðdóms farar blóma;
--	---

[L. v.]. 1. Manden bejlede til den udmærkede mø; han opnår sjælden meget; han fik våde nøtter på grund af „rygbrudet“ (afslaget); staklen mistede både sin kraft og kvinden; det var ham meget imod; sådanne småting gør man til genstand for spot på vers.

2. Du er pater for og princeps over fedevarer; du er proconsul over sorte punge (sække); du kaldes rex over de lyse leverer; du er dominus (dominus) over huder, høvisk i luder; du er præses for og konge over tran; alle kalder dig for cæsar over skind; du er magister for smørelse og (skind)sokker; du er en meget klog dux for skind.

3. Lagmanden skulde være dygtig og retfærdig, det er lagmandens rigtige stand (adfærd); folk vil synes at han, som siger hvad lov er, (da) er forekommende, når han bliver adspurgt (derom); Mose forstod sig på lovgivningskunst; længe havde han talt med Krist; menneskeheden vil næppe (aldrig) gå glip af loven (de 10 bud); min gud give os ophold i himlen.

guðs þrenning veik þann veg,
þú ert enn skipaðr hennar
höfuðkastali, hæstum,
hæstr, manndýrðum glæstrar.

2. Sendi son, frá þöndum,
sinn, með lausn at vinna
dauðans, þengill, þjóðir,
þeyranns í kvið meyjar;
þeim bjó sú við sóma
snotr mær friðar stæri
vist heimili ok hæstum
höfuðstað frömum jöfri.

3. Þú ert Mária meira
metin allri þjóð; betri
þér sýnir guð greinir
gjarna, sjóvar-stjarna.
Lofar þá er öllum er efri

ein rétt í veg hreinum,
Krislr skipar hjá sér hæsta
heims drotning, lið beima.

4. Oss fel lasta-lausa,
líkn vel kend, á hendi,
komin upp á hæð himna,
hjálp mín, syni þínum;
hrittu öllum ótta,
undirgrepti ok heptum
flærða hart af fyrðum
færöflugra djöfla.

5. Oss þungliga þröngdum
þú hlíf, konungr vífa,
traust hafa menn et mesta,
mær göfug, af þér, kærust;
dragðu til drottins byggða,
drotning heims ok gotna,

[M.]. 1. *Hil dig, glædens og nådens moder; du kan kaldes et ædelt af tre besat højsæde for guddommens omtalte(?) rejse(?)-blomster; guds treenighed henvendte til hende, den med de højeste dyder udstyrede, disse ord: du er endnu dens højeste hovedkastel.*

2. *Himlens herre sendte sin søn i møens moderliv med den frelse at befri menneskene for dødens bånd; den kloge mø beredte med hæder den fredsbringer et sikkert hjem og den højeste udmærkede fyrste en hovedstad.*

3. *Du, Maria, vurderes højere end alle andre; gud viser dig gerne, sø-stjerne, bedre ting; menneskenes skare lovpriser hende, som ene rigtig er højere end alle i ren hæder; Kristus bænker verdens højeste dronning hos sig.*

4. *Befal du, vel kendte nåde, min hjælp, kommen op i den høje himmel, os syndbefriede til din søn; stød al frygt og de vrede-stærke djævles falskhed og forbitrelse med kraft bort fra menneskene.*

5. *Kvindens konge, beskyt os i tunge trængster; ædle kærester mø, menneskene har i dig den største beskyttelse, led du, verdens og menne-*

allan lýð frá illu
aptr með þínum krapti.

6. Lýtr Máriu mætri,
mátt hennar guð váttar
dýrð, öll himna hirðar
hjørð ok fólk á jörðu.
Blið ok blessuð móðir
blóm heilagra dóma,
dugir himna guð gumnum,
gjörvallra má kallaz.

7. Jésú, geym, svá at
geystar
guðs orðs megim forðaz
kvalar, þinnar, vér þrælur,
þrifhróðigrar móður;
vaktaðu vórar sektir
verðlaust ok gef trausta,
heilagr Kristur, í hæstri
himins dýrð gleði fyrðum,

8. Sæl ok harðla heilug
heyr Mária vórar
bænir, bragna þínu
bót ok synda ljótra;
holl, taktu í frið fullan
fljótt, miskunnar dróttins,
af greypustu glæpa
grandi vórar andir.

9. Skinn með sælu sannri
(sannfrétt er þat) manna
hjálpar-ván ok hreinum
hæst líf guði et næsta.
Lýtr öll veröld itri
yfirþjóðkonungs móður;
verð er drotning dýrðar
dæmd til efri sæmdar.

10. Búit ástum ker kosta
konungs ert glæst et hæsta
smíðat bezt ok bæði

skenes dronning, með din kraft hele menneskeheden tilbage fra det onde til herrens hjem.

6. *Hele himmel-hirdens hjord og menneskene på jorden dyrker den herlige Maria; gud bevidner hendes kraft ved herlighed; den blide, velsignede moder kan kaldes alle hellige dommes blomst; himlens gud hjælper menneskene.*

7. *Jesu, beskyt din trivsel-berönte moder, så at vi guds ords tjænere kan undgå hæftig pine; hellige Kristus, gengæld ikke vor skyld (∴ forlad os vor skyld) og giv menneskene fryd i himlens højeste herlighed.*

8. *Salige og höjhellige Maria, hør vore böinner, du som er frelse fra menneskenes pinsel og hæslige synder; nådens herres hæl, tag vore sjæle hurtig i fuld fred fra syndernes gruelige mén.*

9. *Menneskenes frelses-håb og højeste liv skinner med sand salighed — det ved vi vist — nærmest ved den rene gud; hele verden dyrker overfolkekongens herlige moder; herlighedens herskerinde er dømt værdig til højere hæder (hæder i himlen).*

byrstalls með list allri;
þaðan flaut ilmr at ýtum
allr guðs ok vel fallinn
brunnr, sá er beztr at sǫnnu
boðaz, eilifrar heilsu.

11. Heil þú, er hjálpar
sálum,
heims þrýði ok líf beima,
dýrð himneskrar hirðar
heiðskír friðar deilis;
þú ert makligust miklu
miskunnar ker funnit,
...hjálp ok sæla
hrein, með guði einum.

12. Hlaut Mária mætan
minn græðara at fæða,
hátt ferr dýrð sú er drottinn

dáðnenninn gefr henni.
Lofar osv.

13. Fyld er Mária mildi
mjúk, andvarpa ...
..... lýðr á láði
lífs vegr, gumnar fegnir;
doggva, drotning seggja
dádvis, paradisar...
..... eps at geyma
gamals, þótt djöflar hamli.

14. Þú reiknaz lasta læknis,
lamit eigi með hamri,
høfuðmusteri ens hæsta,
hjálpremdrar skynsemdar;
þar nam þjóðar stýrir
þýðr manndómi skrýða

10. *Du er himlens konges højeste udmærkelses-kar, udstyret med kærlighed, forfærdiget som det ypperste og prydet med al kunstfærdighed; derfra flød guðs hele duft til menneskene og den evige saligheds behagelige kilde, der bebudes som den i sandhed bedste.*

11. *Hil dig, der hjælper sjælene, du verdens pryd og menneskenes liv, fredens styrerens [der bør måske læses greidis] himmelske hirds lyse herlighed; [menneskenes, hølða?] rene hjælp og salighed, du er fundet at være nådens mest fortjenstfulde kar sammen med gud alene.*

12. *Marias lod blev det at føde min herlige frelser; højt rager den herlighed, som den dådkraftige gud giver hende.*

13. *Den ømme Maria er opfyldt af nåde... livets hæder, menneskene glade; bedug du, menneskenes dådkloge dronning,selv om djævlene vil hindre det.*

14. *Du regnes for at være syndernes højeste læges hovedtempel, ikke hamret (opført) med den frelskraftige fornufts hammer; dér prydede menneskehedens blide styrer sin guddom med manddom og indrettede sig et herligt brudeleje.*

20. Fagnaðu mildi megnuð
móðir alls ens góða;
sonr þinn sínum mǫnnum
setr ǫllum þik betri;
þinn brá [hljómr?] á himnum
hljóð yfir allar þjóðir,
frumtignuð mátt fagna
frú mín lofi þínu.
21. Heitur glyggranns gætir
góðr vegligri móður
sinni sér at unna
(satt mál er þat sálum).
Lofar *osv.*
22. Vitr ert seggja sættir,
sannhróðig guðs móðir,
lætr eigi lymskar mútur
ljúgorð af þér kúga;
en ef gagns þurfa þegnar
þíns við nauðsyn sína,
- góðs vitnis ber þú gotnum
greinir framm með einurð.
23. Heil sér þú, meyja mildra
mildust, en þér vildi
fylgja hugr... helgum
.....
hefr ek alls konar illum
afgerðum mik vaðan,
sonn, kom þú sálu minni,
s.... gnótt, i frið dróttins.
24. Hás kant hjortu at lýsa
hreggranns konungr seggja,
[þrýðir] drotning dáðum
dagstalls veröld alla.
Blið *osv.*
25. Brúðr, átt bezta kveðju,
blið, skyldasta, víða
kristnir menn þat kunna,

20. *Glæð dig, alt det godes moder, kraftig ved miskundhed; din sön sætter dig højt over alle sine mænd; dit ry(?) høres lydelig(?) fremfor alle menneskers i himlen; hovedhædret kan du, min frue, glæde dig over din ros.*

21. *Himlens gode beskytter lover sin herlige moder at ville elske hende; det er sandhed for sjælene(?).*

22. *Du er en klog forliger af mænd, guds sandpriste moder, du lader ikke underfundig bestikkelse kue (lokke) usandsfærdige ord af dig; og hvis folk trænger til din hjælp i deres trængsel, aflægger du et godt vidnesbyrd om folk med oprigtighed.*

23. *Hil dig, nåderigeste af nåderige møer,; jeg har viklet mig ind i mange slemme forseelser; sande rigdom på..., bring min sjæl til herrens fred (i fred med herren).*

24. *Den høje himmels konge, du forstår at oplyse menneskenes hjerter; himlens dronning pryder hele verden med udmærkede gærninger.*

<p>konungs aldar, með valdi;
orð þau, er harðla heilug
heyraz, þér i eyra
sendi guð til grundar
Gábriél at méla.</p> <p>26. [Heil Mária] hæri
hér funnin miskunnar
guðs full gæzku allri
gnótt, er [með þér] dróttinn;
blessuð ert, er birtiz
bót lífs, frammar snótum;
tignaz, blessat bragna
blóm, þíns kviðar sómi.</p> <p>27. Hár gefr hjálpir [stórar]
heims valdr kyni beima,
Kristr ok miskunn mesta</p> | <p>meginteitum [her] veitir.
Lýtr osv.</p> <p>28. Kaup veit dýrt fyr
drápu
drotning himins ok gotna,
hróðr nemi hōldar kvæðis;
hef ek slæm en lýk stefjum;
þa ... ór grōf grýtttri
gaft mæz bragar stæri
blindum bjōrt at vanda
braut ok styrk [i þrautum].</p> <p>29. Bænheyr Mária mína
málsgnótt ok hjarg sálu,
miskunnar þarf ek þinnar,
þýð mæz guði kærust;
líðr at ljósu kvæði,</p> |
|---|--|

25. *Menneskenes konges blide brud, du har ret til den bedste hilsen tilligemed din magt; den kender kristne mænd viden om; gud sendte Gabriel til jorden for at sige de ord, der høres som meget hellige, i dit øre.*

26. *Hil dig Maria, her fundet fuld af guds højere nådes hele godheds fylde, herren er med dig; velsignet er du fremfor alle andre kvinder, du som viser dig som livets bod; dit moderlivs hæder æres, menneskenes velsignede blomst.*

27. *Verdens høje hersker giver menneskenes slægt stor frelse, og Kristus yder den meget glade menneskeskure den største nåde.*

28. *Himlens og menneskenes dronning, giv (mig) en herlig løn for drapen; man tilegne sig digtets lovprisning; jeg begynder nu slømen, efter at være færdig med stevene; du lyse mø gav den blinde digter at komme bort fra stengraven og kraft i modgangen(?).*

29. *Bönhør, Maria, min tales rigdom og frels min sjæl, jeg trænger til din nåde, blide mø, der er gud kærrest; det lider mod enden af det lyse digt. din pris vil jeg fremføre, jeg er forpligtet til med godt at gengælde dig, fyrsters ædle pyd.*

lofi þínu vil ek ofra;
skyldr em ek góðu at gjalda
göfug þryði þér jöfra.

30. Heil guðs háleit móðir
..... sjóvar stjarna,
mær, er mildi stýrir,
merkt jafnan því nafni;
hlið kallaz ok hylli
himinrikis þér líkar,
sæl ert slíkra mála,
sannleikr ok dygð manna.

31. Upp nam þú hjálp með
 höppum,
háva dýrð ok áve,
ást vár ok kær Kristi,
kunn [af Gábriéls] munni;
i friði guðs góðum
grundvöllr ertu sprunda,

nafn skiptandi at n...
..... Éva funnit.

32. Leystu með frelsi föstu
frek bönd af lýð sekjum,
bók enda blindum
ber framm ljós at kjósa;
braut rektu, frægðar flýtir,
fárs afgerðir várar.
yndis rót, en ýtum
alls bið góðs með kalli.

33. Sýn þik gæzku grundar
guðs [fróðasta] móðir,
þess er af þér at visu
þýðr var borinn með þryði;
blessuð ván ok, bænir
berr, skinandi, þinar
heilagr Kristr i hæsta
himins dýrð, lofi fyrða.

30. *Hil dig, guðs höje moder, søens stjærne, mø, som besidder mildhed, altid betegnet ved det navn (∴ Maria); du kaldes himmeriges port, og du elsker menneskenes hyldest, sandhed (ærlighed) og dyd; lykkelig er du ved stig en omtale (benediction).*

31. *Du iværksatte hjælp med held. høj herlighed og ave, du vor kærlighed og kær Kristus, kendt ved Gabriels(?) mund; i guðs gode fred er du kvinders grundvold (∴ forbillede), ombyttende [bogstaverne i] Éva [til ave].*

32. *Løs du med fast (sikker) frihed de snørende bånd af den syndige skare.... bring lys frem til de blinde; jag bort, hæderens beforderer, vore slemme synder, frydens rod, og bed om alt det gode for menneskeheden ved kaldelse (til saligheden).*

33. *Vís dig kyndig i godhed, moder til jordens guð, ham som til visse blev blid født af dig i herlighed; velsignede håb og skinnende ved menneskenes lovprisning, den hellige Kristus bærer dine bønner til himlens højeste herlighed.*

<p>34. Einkannliga, [mær],
 mönnum
mest líknar þú flestum,
allra manna í milli
mjúkust ertu sjúkum;
göfug e[ik ger] oss [mjúka]
greinar lífs ok breina;
lát oss af greypum glæpum
guði treystandi leysta.</p> | <p>35. Veittu oss hæst at
 hitta
breint líf, konungr vífa;
búðu veg bragna græðir
.....
.....
.....
itran Krist at líta.</p> |
|--|---|

[V. 36—39 er sá beskadigede, at de ikke kan restitueres].

<p>40. Heil verðu drotning
dýrðar,
dýrt skrin himinstýris,
hátt rann höfuðdrottins,
hertjald [konungs aldar];
þik fann búð ok breiða
byggð hæstra manndygða.
.....</p>	<p>skjöldr várr, skjól gott aldar,
skærleikr, dygd ok æra,
hjálparr staðr ok stólpi,
stétt vitr ok þöls léttir,
gata lífs ok ván gotna,
grein lofs ok bót meina.</p>
<p>41. Heil verðu drotning
dýrðar,
dóma vegr ok blómi,</p>	<p>42. Heil verðu drotning
dýrðar
dags sönns valin mönnum,
líknar rót ok læknir,
lýðs vegr, gípt ok prýði;</p>

34. På en udmærket måde er du, mø, nådig mod de fleste mennesker; men blandt disse er du allermildest mod de syge; livets ædle eg, gør os ydmyge og rene: lad os, stolende på gud, blive befriede for de gruelige synder.

35. Giv os, kvindernes konge, at vinde det højeste rene liv; bered vejen, menneskenes helbreder [resten og v. 36—39 uigengivelige].

40. Hil dig, herlighedens dronning, himmelstyrerens herlige skrin, hovedherrens høje hus, menneskenes konges hærtelt, dig fandt (man) at være de højeste dyders bod og brede bygg (hjem).

41. Hil dig, herlighedens dronning, dommes hæder og blomst, vort skjold, menneskehedens gode værn, skærhed, dyd og ære, hjælpens sted og stolpe og vise grundlag, du som letter ulykken, livets vej og menneskenes håb, lovprisning og bod for mén.

heitir þú stigi ok stræti styrkr til ljóss frá myrkrum, grundvöllr gæzku allrar, gimsteinn konungs himna.	dýr gef þú mér at skýra ljós, vil ek frelsi fýsaz, friðar, þess ek skal biðja; sæll laði oss ok alla óttlaust með sér dróttinn (Krist lofi herr) i hæsta hirðvist (fira) skirða.
--	--

43. Heil verþu drotning
dýrðar,

Máriugrátr.

1. Orðin gef þú mjök til mærðar, minn lausnari, skáldi þínu, þinnar móður mildi kunnrar, mála þerr ok hjálpa sálu; eini sýndir Árons frænda, aldri brann þó viðrinn kaldi, lát þú kveikjaz löginn drottins leiptra skrins i hjarta minu.	2. Gjarna vilda ek hilmis hlýrna hróðr dýrligan finna móður; vænti ek hryggr at verkann þiggi vandat sæti heilags anda; ungaupnandi allrar skepnu orðit gef, sem ek mun krefja, eitt eða tvau, svá at yrkja mættik enn sem fyrr til dýrðar henni.
--	---

42. *Hil dig, der er valgt til at være herlighedens dags sande dronning, nådens rod og læge, menneskenes hæder. Lykke og pyrd; du hedder stærk stige og stræde til lyset fra mørket. Grundvold for al godhed, himmelkongens ædelsten.*

43. *Hil dig, herlighedens dronning; du herlige, giv mig at forklare fredens lys; jeg ønsker at opnå friheden, det skal jeg bede om; den salige gud indbyde os og alle frygtløst til sit højeste forklarede hirdhjem; menneskene lovprise Kristum.*

[M.] 1. *Min forløser, talesnild, giv du din skjald i rigtig grad ord for at forherlige din moder, bekendt for sin mildhed, og hjælp (hans?) sjæl; du viste Arons frænde (broder) enebærtræet, dog brændte aldrig det kolde træ; lad du himlens konges lov optændes i mit hjerte.*

2. *Gærne vilde jeg forfatte et herligt digt om himmelkongens moder; jeg håber sørgmodig, at den hellige ånds prægtige sæde modtager digtet; du, som holder hele skabningen i din hånd, giv du ord et eller to, som jeg vil ønske det, så at jeg kunde endnu som før digte til hendes pris.*

blessuð mær, at tóktu at færa
tirar-gjörn af tungu fórnir
taldrá daga i musterit valda;
máttugt víf ok móðir
drottins
mætan ofrar himna gæti;
son þinn taldi Simeón þenna
sannan guð ok en helga Anna.

7. Flýðir þú með son þinn
síðan
svanninn undan Heródes
fundí,
váðamaðrinn vildi dauða
vinna honum, ef næði at
finna;
fróni á í faðmi þínum
fögnuðinn bartu allra bragna,
full miskunnin frægri öllu
fæddir, Mária, hann ok
klæddir.

8. Branda hlynr má engi
undra,
Ögustínús réð slíkt at tina
lýða sveit, at mær ok móðir
mildum lausnara fylgja
vildi,
treysti ek því ok trúi, kvað
presta
tígin valdr, at skildiz aldri
ágætt sprund, er Júðar þindu
engason, við himna þengil.

9. Blíð ok fögr sem hjört
ok tígin
brúðrin sæt ok drotning
mætust
drottins kom með dýrð at
hitta
dægra sætis munku gæti;
sýndiz móðir sunnu grundar
síklings þá með ljósi miklu

herrens moder ofrer himlens herlige bevogter; Simeon og den hellige Anna erklærede denne din søn for at være den sande gud.

7. Du flygtede siden med din søn, kvinde, bort fra Herodes; denne skadelige mand vilde bibringe ham døden, hvis han kunde nå ham; på jorden bar du i din favn alle menneskers fryd, fulde miskundhed, berømttere end alt andet, du opfostrede ham og klædte ham, Maria.

8. Ingen kan undres over — det sagde Augustinus til folk — at møen og moderen ønskede at følge den milde frelser; jeg stoler på og tror det, sagde præsternes høje hersker, at den udmærkede kvinde aldrig skiltes ved himlens konge, da Jøderne pinte hendes eneste søn.

9. Blid og strålende som lys og prægtig kom himlens herres søde brud og den ypperste dronning i al sin herlighed at træffe munkenes beskytter (Augustin); himmelkongens moder viste sig da i stor lysglans for Augustinus. herlig med duft og sødme i fagert skrud.

hólða tré, þat er Júðar völdu; létta ek honum sem mest ek mátta, mundum tók ek krossinn undir, helgum guði var ek fús at fylgja framm mínum til staðarins pinu.	þar þat Angr, at ek máttu ei ganga. 15. Halir á krossinn hilmí sólar hófu, en keyrðu í rístr ok lófa stinnoddaða af stáli gadda; stórlig yngvit á mik fóru; hvergi máttu ek fyr harmi ok sorgum hræra mik sem dauð ek væra, angri fylt ok lá ek svá lengi, laugaðig brár ok kinnr í tárum ^a .
14. Gyðinga fólk með grimd ok háði gengu at ok hræktu á lengi, bundu, meiddu, þorðu ok hæddu bæði mann ok guð várn sannan; virðar grimmir vísi dýrðar völdu allskyns písla fjölda; þjart gjörík at mitt brjóst ok herðar	16. Stillir heyrðu stjörnu hallar, stef væri ek þér búinn at hefja einkar mætt, ef ek má hitta

(stedet) på sine skuldre frelsens stolpe, menneskenes træ, som Jøderne havde valgt (ham); jeg littede ham byrden alt hvad jeg kunde, jeg tog med mine hænder under korsset; jeg vilde gjerne følge min hellige gud frem til pinselsstedet.

14. Jødernes folk gik hen til ham med grumhed og spot og spyttede længe på ham; de bandt ham, sårede ham, slog og forhånede ham, der både var vor sande gud og menneske; de grumme mænd valgte herlighedens fyrste alslags pinsler i mængde; jeg dølger ikke, at mit bryst og skuldre var så medtagne af sorg, at jeg var ude af stand til at gå.

15. Mændene løftede solens konge på korsset, og drev brodskarpe nagler af stål ind igennem hans vrister og hænder; svær afmagt faldt jeg i; ikke kunde jeg for sorg og smærte røre mig som var jeg død, og således lå jeg længe fyldt af kummer; jeg badede mine øjne og kinder i tårer^a.

16. Himlens konge, hør mig, et udmærket stev vilde jeg være rede til at begynde til (hæder for) dig, hvis jeg, i overensstemmelse med her-

<p>orðagnótt at vilja dróttins.
(<i>Stev I</i>). Öllum hlutum er
æðri ok sælli
eilífli gastr skepnu deilir,
honum sé dýrð á himni ok
jörðu,
hann er hæri en gjörvalt
annat.</p> <p>17. Máriu orð er mörq at
skýra
mjök grætilig þjóð, en sæta,
máttuligrar móður drottins,
mærin hrein réð slíkt at
greina:
„því líkast var mér sem
mækir
mundi bjartr í gegnum hjarta
standa mitt, er ek Jésú undir
allar leit með benja sveita.</p> <p>18. Hjálpar fúss er hekk á
krossi</p> | <p>hýrliga til mín engla stýrir
leit ok bað mik létta gráti,
„lítumz við á deginum þriðja
efalaus vertu at upp mun ek
risa,
öðlingr talar svá bjartra
röðla,
— móðir trú því mín — af
dauða,
minnig vertu at þik skal ek
finna“.</p> <p>19. Þindr var Kristur, barðr
ok bundinn,
blóðit stókk á Jésú móður,
gjörvöll leit þá sæl ok
sætust
sárin drottins blessuð Márja;
einskis manns fær orkat
tunga
andar nein fyr þjóð at
greina</p> |
|--|--|

rens vilje, kan opnå ordrigdom. Skabningens evige styrer er yppertligere og saligere end alt andet, ære være ham i himlen og på jorden; han er højere end alt andet tilsammen.

17. *Marias, herrens mægtige moders meget sørgelige ord er mange at berette folk; den søde, rene mø fortalte (videre) som følger: „det var ret som om det blanke sværd stod igennem mit hjerte, da jeg så alle Jesu vunder med blodet (strømmende ud).*

18. *Da englenes styrer, ønskende at frelse (menneskene), hang på korset, så han blidt til mig og bad mig holde op med at græde; vi vil ses på den tredje dag; nær ingen tvivl om, at jeg vil stå op fra døden, tro det min moder — således talte de lyse soles konge; du skal huske, at jeg vil træffe dig.“*

19. *Kristus blev pint, slået og bunden, blodet sprang på Jesu moder;*

<p>strið ok eynd, er mæð ok móðir mætust þar þá engla gætis.</p> <p>20. Ítarligr er öllum betri engla, grundar, blessaðr þengill, lýðr er allur leiptra stillis lofi dýrligstu skyldr at ofra. Osv.</p> <p>21. „Þegnar gjörðu þröngva ok harða þyrnis kórónu stilli hlyrna, buðu honum þá með blygð ok háði bannaðir Júðar slíkt ok annat; hjarta mitt, er ek horfða á þetta, hræraz tók, en son minn kæri</p>	<p>dýrligr virði miklu meira mína eynd en þislir sínar“</p> <p>22. Bragnings talar svá brúðrin signuð byrjar hválfs af sinni álfa full miskunnar, frægri allri fljóða sveit, við skirðar þjóðir: „hvar viti þér þat er harm herr meiri heimligt fljóð en drottins móðir; at sønnu er mér sem stálit stinna standi hjart í gegnum hjarta.</p> <p>23. Kristnum á sik lýð til lausnar lofðungr hauðrs tók þisl ok dauða</p>
--	--

den salige, herligste, velsignede Maria så da alle herrens sår; intet menneskes tunge orker at fortælle folk den sjælens kval og kummer, som møen og guds herligste moder da måtte bære.

20. *Englenes herlige, velsignede konge er bedre end alle andre, alle mennesker er forpligtede til at fremføre himlens konges ypperligste pris.*
Osv.

21. *„Mændene gjorde en trang og hård tornekroner for himlens konge; de forbandede Jøder bød ham den med hån og spot og andet sligt (bød de); mit hjerte begyndte at skælve, da jeg så på dette, men min kære herlige søn censorede langt mere min elendighed end sine pinsler“.*

22. *Himlens konges velsignede brud taler således på sin side, fuld af nåde, berømttere end alle andre kvinder, til døbte mennesker: „hvor kender I nogen jordisk kvinde, der bærer større sorg end herrens moder; tilvisse er det mig som det hvasse blanke stål står igennem mit hjerte.“*

23. *Himlens konge tog på sig pinsel og død til frelse for kristne*

- lýð ok heim“ — kvað engla
prýðir.
27. „Ráðinn er ek at rækta
móður,
rísa mun ek upp, kvað sólar
visir,
(leiða oss til lífs) af dauða,
lystur skal ek at sjá þik
fysta;
kát vertú, þvíat kem ek á
móti
kraftfímr þér af hjörtum
himni;
gjarna skal ek með gleði á
hlýrni
glæstum skipa þér mér et
næsta“.
28. Höll itarlig himna stillis,
hásæti valit aldar gætis,
giptu fylð ok guðdóms krapti,
gefi mér orð til þinna stefja.
- (Stev II). Yfirþjóðkonungs
allra jöfra
öllu góðu í himna höllu
ræðr ok stýrir mæðr ok móðir,
Mária sæl, hjá drottni váruni.
29. „Heyri þjóð, kvað heilug
Márja,
hvessu ek gáða at orðum
þessum,
mér var æ því harmrinn
hæri,
herra míns tók líf at þverra;
læriþjóðurinn lagði á síðu
Longínús fyr augum mínum,
næsta þar ek svá nóga í
brjósti
nauð, at mér var búit við
dauða.
30. Skytt er at tjá þat er
mildingr mælti
mána hauðrs í þísl við dauða:

27. „Jeg har bestemt at vise min moder al kærlighed; jeg vil stå op,“ sagde solens konge, „fra døden (for at føre os til livet); jeg vil ønske at du skal være den første, jeg ser; vær glad, ti jeg kommer mægtig imod dig fra den lyse himmel; gjerne skal jeg med glæde give dig plads ved siden af mig i den lyse himmel.

28. Himmelkongens herlige hal, menneskenes konges udvalgte høj-sæde, opfyldt af lykke og guddoms kraft, give mig ord til dine stev. Den salige Maria, mø og moder til alle kongers overkonge råder og styrer alt godt i himlens hal hos vor herre.

29. „Folk høre,“ sagde den hellige Maria, „hvorledes jeg cænsede (fulgte?) disse ord; min sorg blev stadig desto større, min herres liv var ved at svinde; for mine øjne stak Longinus i mesterens side; i mit bryst bar jeg så stærk en kval, at jeg var døden nær.

30. Det er skyldigt at fortælle det som himlens konge sagde i þin-

- þystir mik, kvað herra enn
hæsti
hlyrna (má þat aldri fyrnaz);
geira lundar galli blandat
gumna þjóða skapara bjóða
vinit súrt, en harm i hjarta
hafða ek rétt, sem edik krafði.
31. Mæla frá ek þat sikling
sólar
seinast enn sem má ek
greina:
anda minn fel ek yðr á
hendi
eilifr faðir, kvað skepnu
deilir,
lofsæll dó til lausnar þllum
lýð Jésús, sem guðspjöll þýða,
langa frjádag, lof guðs syngja
lærðir menn ok öðrum kenna.
32. Ítarligr ok þllum mætri,
ár ok friðr sé skapara várum,
máttugr gefr enn mildi
drottinn
móður sinni alt et góða. *Osv.*
33. Heyri þjóð þat er heilug
Márja
hýrlig sagði merkja stýri:
„skynlaus óaðiz skaparans
dauða
skepna þll með konum ok
køllum;
hristiz jørð en björgin brustu,
beimar áttu dimt i heimi,
jafnvel misti sólin sæta
sina birti ok mátti ei skina.
34. Lausnara várs tók lík
af krossi

selen døende: „mig tørster“, sagde himlens højeste herre — det vil aldrig glemmes —; krigerne bad da folkenes skaber, som bad om eddike, surt vin blandet med galde, men jeg følte stærk sorg i hjertet.

31. *Det sidste, som jeg ved at solens konge sagde, kan jeg endvidere fortælle: „min ånd overgiver jeg i eders hånd evige fader“ sagde skabningens styrer; den lovpriste Jesus døde til frelse for hele menneskeheden, som evangelierne forklarer, langfredag; lærde mænd synger guds pris og lærer andre det“.*

32. *Den ypperlige og fremfor alle gode, kraftige og milde herre giver sin moder alt det gode; år og fred være for vor skaber.*

33. *Folk høre, hvad den hellige Maria, glad af udseende, fortalte biskoppen: „hele den fornuftløse skabning tilligemed mænd og kvinder ængstedes for skaberens død; jorden rystede og klipperne revnede; det blev mørkt for folk i verden; endogså den søde sol mistede sit skin og kunde ikke lyse.*

34. *En discipel, der hedder Josep, tog fuld af kærlighed vor frelsers*

42. Hvern dag fimm vil ek
 heyra snemma
 höfuðfagnaði grams kveðna
 bragna
 móður, bið ek at minna lýðir
 minniz þeira orða svinnir;
 kenna mun ek þá alla ok inna,
 orð sonn eru þat, lærðum
 mönnum;
 næsta er skylt. at nemi sem
 flestir
 nýtar bænir kristnir ýtar.
43. Fystan tel ek þann fognuð
 hæstan:
 fann engill mik sólar þengils,
 hann sendi mér helgan anda
 háleitan með gleði ok teiti;
 gløddumz ek, þá er skaparinn
 skryðdi
 skýfoldar sik minu holdi.
44. Finn ek minn þann fognuð
 annan:
 fædda ek Krist, er heiminn
 græddi,
 jóla-nótt at eins guðs vilja,
 öllum lýð til sálu þryði;
 síðan reikna ek þann enn
 þriðja,
 þeyja borgar páska-morgin
 ríkr ok fróðr er reis af dauða
 ræsir itr, sem máttu ek lita.
45. Guð sté upp af grýttu láði
 gæzku-fimr á hjarta himna,
 lofaðr sitr um aldr ok æfi
 eilífr at veg skepnu deilir;
 itarlígr kom mér á móti

42. Hver dag tidlig vil jeg høre guds moders fem hovedglæder sungne; jeg beder, at kloge mænd mindes mine ord; jeg vil lære og meddele dem alle til lærde mænd; det er sandhed; det er den største pligt, at alle kristne mennesker lærer gode bønner.

43. Som den første opregner jeg den højeste glæde: solkongens engel traf mig; han sendte mig den hellige, høje ånd med glæde og fryd; jeg frydede mig, da himlens skaber iførte sig mit kød, således at allets mester hver dag bevægede sig under mit bryst; jeg var guds sø.

44. Den anden glæde jeg føler er: jeg fødte Kristus, der helbredede verden, julenat ifølge den ene guds vilje til sjælsfrelse for hele menneskeheden; derefter regner jeg den som den tredje: at himlens konge mægtig, kyndig og herlig stod påskemorgen op fra døde, som jeg kunde se det.

45. Gud steg op fra den stenede jord til den klare himmel, fuld af godhed; lovprist sidder i tid og evighed skabningens evige styrer i sin hæder; min herlige søn, gud, kom mig imøde med hele sin himmelske herligheds udmærkede hird, og løftede mig op med sin hånd.

- minn son guð með allri sinni léki jafnan dóminús técum;
 hirð ágætri himna dýrðar, litil hér at laun á móti
 hóf mik upp á sínum lófa. lúkaz skulu, ef beðit er sjúkum
 himna gæti heilsu bótar,
 heit ek yðr, at likn skal veita“.
46. Leiða skal ek þik, Mária
 móðir
 mín, í dýrð, kvað skepnu tíni, 48. Mönnum eru slik heitin
 heiðr ok vald ok í himna prýði hennar
 hæsta, skipa ek þik mér at harðla væn, en tár ok bænir
 næsta; helgar láti hverr maðr fylgja
 meiri dýrð þá ek miklu af hirði hjarta klökku ok iðran hjarta;
 mánabryggju, en nokkurt hyggi regnsals skulu vér ræsi tigna
 mannlígt brjóst, þótt mart gott rausnsaman oss til synda-
 kunni; lausnar;
 mætust talar svá himnesk sæta. honum gjöri dýrð á himni ok
 jörðu
47. Gjör svá vel, kvað göfgust 49. Þurt er mér i hring um
 Mária, móður.
 gleði mik þjóð með engils
 kveðju,
 langar mik til at á lýða tungu hjarta

46. *Jeg vil føre dig, min moder Maria — sagde skabningens samler — til herlighed, til hæder og magt og den højeste himmelfryd; jeg giver dig plads ved siden af mig; jeg fik langt større hæder af himmelkongen, end noget menneskes bryst kan tænke sig, selv om det kender meget godt — således taler den udmærkede, himmelske kvinde.*

47. *Gör så vel, sagde den høje Maria, glæde menneskene mig med englens hilsen; jeg ønsker, at på menneskenes tunge skulde altid lyde: dominus tecum; en ringe løn skal komme derfor, hvis der bedes til himlens vogter om helbredelse for de syge, lover jeg eder, at han skal give eder sin nåde“.*

48. *For menneskene er sådanne løfter af hende meget gode, men tårer og hellige bønner skulde enhver lade følge af bevæget hjerte tillige med klar anger; vi skal hædre himlens mægtige konge os til synds-befrielse; ham og guds moder skal alle vise hæder i himlen og på jorden.*

49. *Det er tørt omkring mit hjerte, uagtet tårer flyder fra mine øjne; det er svig og bitter syndsforøgelse, hvis jeg priser slige tårer: lad*

- hvarma lón þótt renni af sjónum;
svik eru slikt ok syndaauki
sárr, ef hrósa ek slikum tárurum;
hlotnaz láttu hjálpar-vatnit
hreggskrins jöfurr, svá nægi
minu,
hryni sú mér með helgum
bænum
hvarma laugin út af augum.
50. Dýrka skyldi af allri orku
almætastan himna gæti;
skylda er þat fyr skirðar
aldir,
skapari sannr er hann allra
manna;
veit mér þá, enn dýrsti drottinn,
dýrðar grein, at hitta ek hreina
fjörtjóns stund svá at fúllir
andar
fyndi öngvar með mér syndir.
51. Bið ek þik Krístr ok
blessuð móðir
bæði ykkur, at þetta kvæði
launið mér, er lífi týnig,
lærifaðirinn statt þá næri;
itr leittu þá Jésús drottinn
undan hörðum djöfla fundi,
mun ek þá kjósa mærdar
launin,
mína sál í gæzku þína.
52. Sæll hjálpa mér sólar
stillir
sóma prýddr á efsta dómi,
ýtum bið ek þik öllum veita
alt gott með þér, lofaðr
drottinn;
allir biðr ek menn at minniz
Máriu vess ok lesi með tárurum,
móður guðs ok drottins dauða,
dreyra þess, er Grátinn heyra.

mig, himlens konge, opná frelsens vand, så at det bliver mig tilstrækkeligt; lad de tårer strømme fra mine øjne tilligemed hellige bønner.

50. Af al formue skulde man hædre himlens ypperligste vogter; det er en pligt for døbte mennesker; han er alle menneskers sande skaber; giv mig, herligste gud, den herlighed, at jeg finder en så ren dødsstund, at de fule djævle ikke finder nogen synder hos mig.

51. Jeg beder dig Kristus og dig velsignede moder, eder to, at I lønner mig for dette digt, når jeg mister livet; læréfader, stå mig da nær; før da, Jesus herlige gud, min sjæl bort fra det hårde møde med djævlene ind til din godhed; da vil jeg få lön for mit digt.

52. Salige solkonge, prydet med hæder, frels mig på den sidste dom; jeg beder dig, lovpriste gud, at give alle mennesker alt godt hos dig; jeg beder, at alle mænd, som hører gråden (dette digt), mindes Marias vers og læser det med tårer, (mindes) guds moder og herrens død og hans blod.

Vitnisvísur af Márfu.

<p>1. Heyrðu til upphafs-orða,
alls vinnandi, minna,
þrennr ok einn í þinni
þrenning, er guð kenniz;
láttu líknar drottinn,
lausnari minn, af þinni
greiðaz gøfgat kvæði
góðr háleitri móður.</p> <p>2. Stýrðu Andréás orðum
yfir-skinandi mínum
ást, þviat ek vil treysta
jafnan þínu nafni;
þviat Máriu meyjar,
móður guðs, í óði
enn vilda ek inna
jartegn firum hjarta.</p> <p>3. Réð í ríki góðu,
ritning berr svá vitni,</p> | <p>kóngr, sá er átti unga
óttlauss frama dóttur;
fæðiz upp með Friði
falds á hernsku aldri
svinnr í sögðu ríki
sveinn af kynslóð hreinni.</p> <p>4. Bliðu barna-æði
brátt kveikjaz þar leikar
enn með unga-manni
ótt ok konungs dóttur;
sjá má sveinn af meyju
sjaldan nær eða aldri,
þat varð í ást af ástum
áfengt, er þau gáfuz.</p> <p>5. Síðan nam sætar ástir
seggr við sprund at leggja,
Hlin má brings af sveini
hvít varliga líta;</p> |
|--|---|

1. Hör, alt formuende, tredobbelt og én i din treenighed, som kendes gud, på mine ophavsord; nådens herre, min frelser, lad et gævt digt, god som du er, frembringes om din høje moder.

2. Styr, Andreas, mine ord med en over dem skinnende kærlighed, ti jeg vil altid stole på dit navn; — ti (eftersom) jeg endnu gjerne vilde fortælle folk et af jomfru Marias, guds moders, lyse jærtegn i digt.

3. I et godt rige rådede — således bevidner en skreven bog — en konge, som selv frygiles havde en ung dygtig datter; der voksede op sammen med møen i barndomsalderen en klog ung mand af en god æt i det nævnte rige.

4. Med blidt barnesind opstod der snart tit og ofte lege mellem den unge mand og kongens datter; drengen kunde sjældent eller aldrig undvære synet af møen; det bevirkede kærlighed af kærlighed (gensidig kærlighed), som de gav hinanden.

eina stund með yndi
enn var staddr hjá henni,
talaði svinnr við svanna
sveinn, í kirkju einni.

„vist eru váttar traustir
vel nær, ef þau bæri,
sitr hér móður mætrar
minn guð í knjám sinnar“

6. „Ann ek fyr allar
kvinnur
ágætust þér sæla;
várr er vist svá fjarri
vili við yðr at skiljaz“;
hún kvað sjálfrátt sveini
sett, at styrkja þetta,
trú gaf tignar-meyja
tállaut, festar-málum.

8. Þá tók hann i hennar
hand með elsku-handi,
framm greiðandi friðust
festar-orð, á lesti:
„þú skalt mektug meyja
mín innilig kvinna,
virðiz okkr, at verða,
vótrr Mária ok dróttinn.“

7. Drengr anzaði ungri:
„eg þori slíkt at segja
enn fyr engum manni“;
auðbrik svarar rikust:

9. Leið um langar tíðir,
lundr fór burt frá sprundi
auðs, þviat arfrinn friði,
alsæmdr, bouum tæmdiz;
burgeiss var hann i borgum

5. Siden manden fattede sød kærlighed til kvinden, kunde den lyse kvinde ikke undvære synet af svenden; en stund var han atter hos hende med fryd inde i en kirke; den kloge svend talte med hende.

6. Jeg elsker dig, udmærkede kvinde, fremfor alle andre kvinder; fjævn er min lyst at skilles fra dig; hun sagde, at det stod til manden selv at bekræfte dette med trolovelsesløfte; den høje mø gav ham sin tro uden svig.

7. Manden svarede den unge kvinde: „jeg tør endnu ikke udtale dette for noget menneske“; den mægtige kvinde svarede: „tilvisse er her lige ved pålidelige vidner, dersom de vilde vidne derom; her sidder min gud i sin herlige moders skød“.

8. Da tog han tilsidst hendes hånd med elskovs bånd, udtalende trolovelsens skønne ord: „du, mægtige mø skal blive min ægtehustru; måtte Maria og gud værdiges at være os vidner“.

9. Der gik nu lange tider; manden drog bort fra kvinden, han den meget hædrede, ti der tilfaldt ham en skøn arv; han blev snart en stor-

brátt ok nógligt átti
gull, en guðvefs þellu
gleymdi hann nú með
eymdum.

„hví vartu svá, hirtir,
hverflyndr, at ei fyndir,
mjök reynir þú, manna,
min, unnustu þína?“

10. Brátt nam mikill at
mætti
meyjar faðir at deyja,
tóku tign ok ríki
tiggja frændr at þiggja;
eptir erfða-skipti
óttaz kóngsins dóttir
mein ok meðferð sína,
minkaz auðr, i nauðum.

12. Rekkir með reiðipokka
rjóðr anzaði fljóði:
„leggir þú niðr en leiða
lygð á mik til blygðar;
brims ætla ek bríma
brík at fastna ríka,
en félausá fýsaz
faldreið skal ek aldri“.

11. Vitjar veglig sæta
virkta-fríð um síðir,
sinn elskuga sannan,
svá spyrri, er var fyrri:

13. Brátt nam byskup hitta
brúðr, er sorgin knúði,
satt ok segir til váttá,
sár, ok flóar í tárur;
„met þú, hvé mikil er hætta

mand i stæderne og havde guld i overflod, men han glemte nu kvinden, hvad der var elendig.

10. *Snart døde mæns fader, stor i magt; kongens slægtninge tog hans navn og rige; efter arvens deling frygtede kongens datter mæn og den behandling i nøden, hun vilde få, og hendes rigdom var ringe.*

11. *Den herlige, skønne kvinde opsøger omsider sin sande elsker, som var det før, og spørger ham således: „hvorför blev du så vægelsindet, mænds styrer, at du ikke kom for at træffe din elskede; hårdt prøver du mig?“*

12. *Den røde (blomstrende) mand svarede kvinden med vredt sind: „du, lede kvinde, pålyver mig dér til skænsel for mig; jeg ægter at trolove mig med en mægtig kvinde, men jeg vil aldrig ønske en fattig kvinde til hustru“.*

13. *Snart traf kvinden, hvem den bitre sorg knugede, en biskop og fortæller ham sandheden om vidnerne og hun flød i tårer; „vurdér du, hvor stor fare det er, hvis jeg får en anden mand og hvis han, som var min første mand, ægter trodsig i sind en anden kvinde“.*

mann ef ek fæ annan,
en fastúðigr festi
formaðr konu aðra“.

14. Spurði hringa hirði
herra ríkr at slíku,
sætu søgn í móti
sór hann eiða stóra;
guðs fyr nýtar náðir
nefndur byskup stefndi
vænn til vátta sinna
virkr í Máriu kirkju.

15. Brimglóða fór bæði
brik ok maðrinn ríki
í musterit mesta,
mannfjöldi konu hólða;
brúðr af treganum tjáði
tilkall við hal snjallan;
þrætir þegar á móti
þegn af öllu megni.

16. „Veiztu at vátta ætíð
vóru hjá, þá er fóru
festar-orð, en firðiz
flokk kaupmála okkarn;
rétt hygg ek at þá þætti
því ráðit vel báðum“;
linbands kvað hann lindi
ljúga hvert orð drjúgum.

17. Grét en gólga sæta
gangandi nú þangat,
gør var skriptin skæra
skýrst Máriu dýrstrar;
laut at ljúfum fótum
líkneski þar fesku,
miskunn það hún manna
minnaz eymdar sinnar.

18. „Veit ek at mjök er í
móti,
minn guð, skipan þinni

14. Den mægtige herre spurgte den rige mand om sagen; imod kvindens udsagn aflagde han kraftige eder; ved guds udmærkede nåde støvnedede den nævnte fortræffelige, gode biskop dem til hendes vidner i Mariakirken.

15. Både kvinden og den mægtige mand kom til det store tempel; en stor mængde mennesker kom tilstede; kvinden fortalte sørgmodig om sit krav til den kloge mand, men han benægtede straks det hele af al kraft.

16. „Du ved, at de højeste vidner var tilstede, da troløvelsens ord blev udtalte, medens mængden var langt borte fra vor aftale; jeg tror, at vi begge da var vel tilfreds med vor beslutning“; men han erklærede at kvinden løj hvert eneste ord.

17. Den ædle kvinde græd, idet hun nu gik derhen, hvor den herligste Marias klare, skinnende billede var; hun knælede for det herlige billedes kære fødder, og bad menneskenes miskundhed at mindes sin ulykke.

með sambandi synda
sett jáyrði þetta;
verð ek bert fyr borði,
blessuð hjálp, i þessu,
enn sem ykk er kunnigt
áðr mæðginum báðum“

19. Lát, líknar-mey drottins,
leiðaz próf, þess beiði
þig, at ek þörfnumz eigi,
þín, réttinda minna;
sýnd með sætleiks anda
sveit, er alt gott veitir,
hvárt, en hæsta birti,
hefir sannara við annat“.

20. Tók Mária mjúkust
mæla vörnum sælum
orð, svá at allir heyrðu

áhlýðandi lýðir:
„rétt hermir þú, handar,
hvert orð, vita skorða;
ósannindum undan
jungkærinn vill færæz“.

21. Þagnar sætan signuð,
sonr hennar réð þenna
fylla framburð allan,
frið sannindi, þanninn:
„það vitni ber ek brúði
hjart ok gott, kvað drottinn,
áðr sem mín bar móðir,
mær hefir satt at kæra“.

22. Varð af vitnisburði
virkur lýðr i kirkju
kveiktr til mestrar mektar
móður guðs at bjóða;

18. „Jeg ved, at dette jaord er fastsat meget imod din ordning, min gud, med syndernes sambånd; men jeg bliver i høj grad forurettet i dette, velsignede hjælp, som det fremdeles er eder begge, moder og søn, iforvejen bekendt.“

19. Lad, herrens nådes-mø, dit vidnesbyrd blive ført, derom beder jeg dig, for at jeg ikke skal miste min ret; vis menneskene med sødhedens ånd, du højeste klarhed, der yder alt godt, hvilken af os taler sandest overfor den anden“.

20. Den mildeste Maria tog da til at tale ord med sine salige løber, så at alle de mænd, der hørte derpå, kunde høre: „det er sandt hvert ord du siger, kvinde; med usandhed vil den unge herre unddrage sig (sin pligt).“

21. Den velsignede kvinde tav; hendes søn bekræftede hele denne udtalelse, den herlige sandhed, således: „det samme klare og gode vidnesbyrd aflægger jeg for kvinden. sagde gud, som min moder før har udtalt; møens klage er sand“.

22. Af dette vidnesbyrd blev den troende mængde i kirken opflammet

flokkur gerði þá þakkir
þann veg allr með svanna,
lofsöng unnu ljúfan
list Máriu ok Kristi.

þá mun bjarga heimum
blið Mária tíðast,
mest i meinum læstir
menn er þurfa hennar.

23. Runnu ríka-manni
reiðimál ok eiðar,
beiðir gekk við brúðar
borða hverju orði,
lýsti ljúfliga ástir
lundur silkigrundar
auðs ok unni síðan
ágætt víf sem lífi.

25. Þú ert margföldust
mildi,
mjúklætis háseti,
grundin guðdóms anda
góð ok Jésú móðir,
brjóst, eilífrar ástar,
óflekkudraft drekka,
full af fögnuð þllum,
frú mín syni þínum.

24. Hér mátti nú heyra
hitnat elsku vitni
þat er sannindin sýndi
sonn fyr guði ok mönnum;

26. Væra ek skyldr at skýra,
skinandi mey, þína

til den største magt at byde guds moder (o: til at vise guds moder deres mægtige tilbedelse); hele skaren takkede da således med kvinden, de sang herligt Mariä og Kristus en kær lovsang.

23. Den mægtige mand opgav nu sin vredstale og eder; han vedgik alle hendes ord; manden bevidnede kærlig sin elskov til kvinden og den udmærkede kvinde elskede ham siden som sit eget liv (eller: og han elskede den osv.?).

24. Her kunde man nu høre kærlighedens varme vidnesbyrd, der viste den sande sandhed for gud og mennesker; da vil den blide Maria allertiest hjælpe menneskene, når de mænd trænger til hende, som er stedte i den største nød.

25. Du er den mest mangfoldige nåde, ydmyghedens højsæde, guddoms ånds gode grund(lag) og Jesu moder; ubesmittet gav du, min frue, din søn dit bryst at drikke, du som er fuld af den evige kærligheds fulde glæde.

26. Jeg vilde være forpligtet til, lysende yndelige mø, at forklare i ord din jærtegnsherlighed, så godt jeg kunde; tag du, menneskenes sande

hennar það með heiðri
heiðurs-maðr, ok greiðiz
mundrinn, fylðiz frændum
frægð, en tókuz mægðir.

5. Unni ærlig kvinna
auðgætanda mætum
sætt af sinni dóttur,
syndlaust var þat yndi;
en fyr ilsku manna
upp smiðaðiz síðan,
angr vann aumlig tunga,
orð á silki-skorðu.

6. Óx hræðilig huxan,
hitt er allir kvitta
myndar margviss fjandi,
milli fólks ens illa;
sagði sveit at lagðiz

seimkennandi at henni,
þvi mundi svá sendi
sax kunnum frú unna.

7. Hér kom, orð þat heyrði
húsfrú frið um síðir,
sig skildi þó sældar
saklaus vera sprakki;
ráðtæki var rikrar
raungrætiligt sætu;
kunni hún mág sinn manna
mest álygi vestrar.

8. Brann í brjósti hennar
bæði grimd ok æði
fylð, er hús-frú vildi
forðaz slíku orði,
svá at, af sorgum nýjum,
sáran dauð með fári,

datter, vel oplært; til hende friede med hæder en hædersmand; medgiften udrededes og ægteskabet kom istand; de besvogrede vandt ry derved.

5. *Den ærlige kvinde holdt meget af den udmærkede mand på grund af sin datter; syndfri var den fryd; men på grund af folks ondskabsfuldhed opstod der et dårligt rygte om kvinden; den usle tunge afstedkom sorg.*

6. *Den rædselsfulde tanke voksede blandt de slette mennesker; det, som alle rygtevis siger, udklækker den listige djævel; man sagde, at manden lå hos hende; derfor måtte fruen elske den kyndige mand så meget.*

7. *Det kom dertil, at den skønne husfrue omsider hørte det rygte; den rige kvinde så (vidste) dog, at hun var uskyldig; den mægtige kvindes udvej var meget sørgelig; hun beskyldte sin svigersøn for at være mest af alle skyld i den slemme bagvaskelse.*

8. *Der brændte i hendes bryst både grumhed og raseri i fuldt mål, da husfruen vilde befri sig for den bagvaskelse, så at hun forårsagede sin*

urðu illar gjörðir,
affini réð sinum.

9. Drepa lét brúðr en bráða,
bráð- varð snót í ráðum,
mann saklausan sinnar,
-sótt, af lifi dóttur;
glóða Nā fekk græðis
grát af bónda láti,
en mæðandi móðir
mein af sögðum greinum.

10. Deildi, krakleik koldum,
kvinna einu sinni
líns við lærðan kenni,
leidd, svá at bæði reidduz,
prestr varð óðr ok æstiz
eymdum lagðr ok sagði
þat sem þjóðir vissu
þenna glæp ept henni.

11. Hún fyr heimsku
sína

hrygðiz viðr ok iðraz
þegar, en þorði eigi
þrætu máls at sæta;
gjörði hún öllum orðum
anгрprútin við ganga,
þat mann tíðin meinar,
morð er úr vigi orðit.

12. Frændr af frúinnar
grandi

fregna mannsins vegna;
fljóðit fult af striði
fanga þeir, með angri;
kvöl var silki-Sólu
sett at dómi rjettum,
brátt skal bálit heita
brenna líkama hennar.

svigersón en svar dæd i sin vrede; af ny sorg opstod der slette handlinger.

9. *Den hidsige kvinde lod sin datters uskyldige mand tage af dage; hun handlede meget overilet; kvinden fik sorg ved sin mands dæd, og moderen pådrog sig svar synd ved den fortalte begivenhed.*

10. *Engang mundhuggedes kvinden, bevæget af kold drillesyge(?), med en lærd gejstlig, så at begge blev vrede; præsten blev forbitret og ophidsset i sin elendighed og røbede den af hende begåede forbrydelse, hvad folk mente at vide(?).*

11. *Hun sørgede over sin dumhed og fortred straks, men turde ikke fornægte sagen; fuldstændig tilståelse aflagde hun, opsvulmet af sorg; til et mord er det (formentlige) drab blevet; (l. 7 er uforståelig).*

12. *Den dræbte mands frænder erfarer med sorg fruens udåd; de tager da kvinden, fuld af kummer, tilfange; ifølge en rigtig dom blev kvinden dømt til pinsel; snart skal det brændende bål brænde hendes legeme.*

<p>13. Grétu meyjar mætar
minniligr sem kvinna
flokkrinn, karlmenn klökkva,
kvöl barmandi arma;
dregin var drós til skógar,
döpr ok mædd svá hræddiz,
grét sárliga sæta
synd, er bálit kyndu.</p> <p>14. Qls það æskiselja
angri mædd at ganga
merk í Máriu kirkju
menn, er hana skulu brenna,
þviat mjúklátri meyju
mild auðar Bil vildi
sinar sorgir greina,
senn veittu þeir henni.</p> <p>15. Fór sú er flóði í tárur,
fann mustarit svanni,</p> | <p>sína grét með greinum
gjörð ok kraup at jörðu;
þar sá fljóðit friða
feskasta likneskju,
þá er Máriu meyju
mynduð var til yndis.</p> <p>16. Flóði frúinnar klæði,
fári spent, í tárur,
og með angri nógu
ófætila mælti:
sjáðu en mjúka móðir
mína þörf ok þínu,
mik skulu meinum kvelja
menn ok eldi brenna.</p> <p>17. Því sóttu ek þetta
þitt likneski at hitta,
mest at, Mária, treystak,
min, fulltingi þínu;</p> |
|--|---|

13. *De herlige mæer såvelsom kvindernes (de ældres) prægtige skare græd, mændene rørttes til gråd, følende medynk med den svære pinsel; kvinden blev slæbt til skoven; nedbøjet og elendig ræddedes hun, da de tændte bålet; bittert begræd kvinden sin synd.*

14. *Den mærkelige kvinde bad, sorgbetyngt, de mænd, som skal brænde hende, om lov til at gå ind i Mariakirken, ti den milde kvinde vilde fortælle den blide mø sine handlinger; det ønske opfyldte de straks.*

15. *Hun, som svømmede i tårer, gik hen og fandt templet, hun begræd sin handling og gjorde rede for den og faldt på knæ; dér så den smukke kvinde det dejligste billede, som var bleven lavet jomfru Maria til fryd.*

16. *Fruens klæder var gennemvåde af tårer; omspændt af fare og med dyb anger sagde hun dristig: „se, du milde moder, min trang og pinsel; man vil nu pine mig og brænde mig på bål.*

17. *Derfor har jeg villet besøge dette dit billede, fordi jeg mest stolede*

þingvan á ek til gengis
annan fæddra manna,
því er ek sett í sára
sorg, at mér fái borgit.

18. Fel ek nú, frú min sælust
— fljóð mælir svá rjóðast —
lifs orðinnar æfi
enda þér á hendi;
gangi þoll, þó at illa
eg hafi gjört at segja,
málin, meyjja heilug,
min at vilja þínum.

19. Út gekk síðan sæta,
sótt af mörögum dróttum;
hún var harðri þínu
hreld, ok leidd at eldi;
bað hún mjúkláta móður,
menn koptuðu henni,

sat hún fastliga fjötruð
friðar, í báli miðju.

20. Hlóðu bál at brúði,
brann umhverfis svanna
allr, á viðum velli,
viðkoptur í fasta;
vald Máriu völdugt
vinnr syndugri kvinnu
bót, svá at hyrr enn heili
hlífir frúinnar lífi.

21. Qld af fjandskap fylidiz
fljótt, er sýndi dróttinn
vægð, ok virðar sögðu
villir sín á milli:
eldsneyti hafa ýtar
oflittit gjört ritar,
því hefir minst en mjóva
men-Grund af kvöl brunnit.

pá din hjælp, mín Maria; intet andet født menneske har jeg at ty til for at få hjælp, at jeg kan reddes; derfor er jeg svart bekymret.

18. *Jeg overlader nu dig, min saligste frue — så talte den rødmende kvinde — mit ledne livs afslutning; måtte hele min sag, hellige mø, gå ifølge din vilje, uagtet jeg har ilde gjort i mine ord (el.: været uheldig i min fortælling derom?)“.*

19. *Siden gik kvinden ud, hæntet af mange mænd og blev ført hen til bålet; hun var bedrøvet over den hårde kval; hun bad den milde moder om fred; man kastede hende på ilden og hun sad midt i den hårdt bunden.*

20. *De havde opstabet bålet til kvinden på en vid slette; hele stabelen brændte i lue omkring hende; Marias stærke magt hjælper den syndige kvinde. så at den varme ild skåner fruens liv.*

21. *Mændene fylldes straks af fjendskab, da gud viste skånsel, og de vildfarende mænd sagde indbyrdes: mændene har samlet for lidt brænde; det er derfor, at den slanke kvinde slet ikke er brændt og har ingen pine følt.*

<p>22. Enn gerðu þeir annan
eld, af harmi sveldir,
hyrjar, miklu meira,
mein bjóðandi fljóði;
svá var æsilig eisa
ells at hringa þellu
bandit hvert, af brúði,
brennr, en fjotrar renna.</p> <p>23. Máttir var móður drottins
mjök ríkr um frú slíka
sýndr með sætleik reyndum
sveit í loganum heita;
þann gaf þessi kvinnu
þrótt óskamey dróttins,
hosk sat brú í báli
baugstalls um dag allan.</p> <p>24. Hvergi rann á hennar
hár í loganum sárum,</p> | <p>klæðin fýgr á fljóði
fýlna ei né vólna;
Hildir gekk hrings úr eldi
hæg ok kyrr sem fyrri,
naut hún Máriu mætrar
miskunnar, óbrunnin.</p> <p>25. Sungu sætt ok lengi
sannfróðir guðs móður
lýðir lof, þá er brúði
litu hvíta þar sitja;
létu síðan sætu
seimstalls viðir allir
fara í friði ok æru;
fljóð var sátt ok þjóðir.</p> <p>26. Hrings nam heim at
ganga
Hlín í kirkju sína;
þakkar líf ok lukku</p> |
|---|---|

22. Atter gjorde de et andet langt større bål, opsvulmede af vrede, idet de beredte kvinden mén af ilden (hyrjar mein); så stærkt rasede nu ilden, at kvindens alle bånd brændte og lænkerne smæltede af hende.

23. Guds moders kraft blev vist folk meget mægtig angående denne frue i den brændende ild tilligemed den prøvede sødhed (hos Maria); en sådan styrke gav herrens ønskemø denne kvinde, at den kloge kvinde sad i flammerne den hele dag.

24. Ikke et hår på hende blev svedet i den bitre flamme; de smukke klæder på kvinden hverken afblegedes eller brændte; kvinden gik rolig og stille som før ud af ilden ubrændt; hun blev hjulpen ved den herlige Marias nåde.

25. De sandkyndige mænd sang sødt og længe lov og pris til guds moders ære, da de så kvinden sidde der hvid (ubrændt); alle lod de så kvinden drage bort i fred og ære; menneskene og hun var forligte.

26. Kvinden gik hjem til sin kirke; bøjet og længselsfuld takker

lút þreyjandi meyju;
skrifa lét baugs á bréfi
brik jartegnir slikar,
at Máriu meyjjar
margfaldi lof aldir.

bergr þú manni mǫrgum
mest, þá er þurfa flestir;
aldri muntu eldi
enn vilja þann brenna
þinn, er þik hefir kunnat,
þræl, Mária sæla.

27. Heyrði sveit, at sætu
sæt leystir þú mætrar
hold úr heitum eldi,
hlifandi svá vifi;
forða minnandi mærrar
meyja guðs, þá er deyjum,
þinum björtum bænum
bál við várum sálum.

29. Nú hefi ek út fyrir
— — — — — ýtum,
— — — — — minti,
inta jartegn eina
alhróðigr guðs móður;
veit Mária meiri
miskunu, en vér kunnim,
oss, þá er andir missum,
iðröndum, guð biðja.

28. Lúta þér í þrautum
þjóðir, drottins móðir,

Et digt om et andet Maria-jærtegn.

Máriuvisur II.

1. Dýrðar gef þú dóms vörðr, veitir, at bragar-bót,
drottinn, er alt gott, brögnum, gjaldi hér þögn;

hun mæen for sit liv og sin lykke; hun lod disse jæртеgn nedskrive, for at menneskene skal mangedoble jomfru Marias pris.

27. *Folk har hørt, at du sød løste den udmærkede kvindes legeme ud af ilden, således beskyttende hende; befri, guds mø, ihukommende den gode kvinde, når vi dør, vore sjæle fra ilden ved dine lyse bønner (teksten er her ikke ganske sikker).*

28. *Menneskene tilbeder dig i farer, guds moder; du hjælper mange mænd bedst, når de fleste trænger (stærkest); aldrig vil du tåle, salige Maria, at den din træl, som har kendt dig, skal brænde i ild.*

29. *Nu har jeg, meget glad, fortalt for mænd et af guds moders jæртеgn; giv os angrende, Maria, endnu større miskundhed, når vi mister livet, end vi forstår at bede gud om.*

móður þinnar, minn guð,
megna vil ek jartegn
segja, þat er sæl mey
sætu dugði ágæt.

unnuz svá hún ok hann
hjartaliga, vili hjartr
láta ekki má í mót
milli þess, er hvárt vill.

2. Veittu at lof létt
líði framm á gleðitið,
Andréas, at mjúk mynd
mærðar væri guði færð,
hversu mætust mjúklát
móðir ok þrautgóð
brúði þeiri, er þar nauð,
bónum krafðiz guðs kvón.

4. Sýnaz máttu sögð hjón
sjúku fólki auðmjúk,
föðurliga fagrráð,
fátækum orlát,
hæversk ok hugljúf
hverjum þeim i nánd er
vurðu þau, af velferð
veldi tók at próaz heldr.

3. Herra nokkurr hugdýrr
hreinn bygði stað einn,
kæra hans af konum þar
kurteis, sem frá er spurt;

5. Erfingja ógndjarfr
öngvan við gulls spöng
getit hafði góðlát,
gjarna vildi ala barn;

[M. II.] 1. *Herlighedens domsvogter, gud, som giver menneskene alt godt, giv du, at de lytter her villig til mit digt; jeg vil berette om din moders kraftige jærtegn, min gud, da den salige, udmærkede mø hjalp kvinden.*

2. *Andreas, giv, at den lelfødte lovprisning fremtræder i en glædesstund, så at et flydende digt kan blive bragt gud, om hvorledes den herligste, milde og hjælpsomme moder, guds frue, blev påkaldt i bøn af en kvinde, der var stedt i nød.*

3. *En herre med herligt sind og ren bode i en stad; hans hustru overgik andre kvinder, belevn som hun var, således som det er fortalt; de elskede hinanden så hjærtelig, at deres vilje intet havde at indvende imod, hvad det andet ønskede.*

4. *Det nævnte ægtepar kunde synes syge folk ydmyge, faderligt givende gode råd, gavmilde mod fattige, høviske og elskede af enhver, som var dem nær, blev de; på grund af deres velstand voksede deres magt meget.*

5. *Den modige, gode mand havde ingen arving fået med sin hustru;*

hennar í hvert sinn
harmr tók at gjörðaz armr,
önnur þá er frúin fann
fljóðin plaga sin jóð.

6. Sótti til söngs þrátt
sorguð í höfuðborg
kvinna, þar er klént rann
kirkja stóð guði virk,
musterit af múr gjört
Máriu ok stöpull hár;
þar at barni baugnorn
bænum syrgði opt væn.

7. Rikust frúin tala tók
tregafull á þann veg
optast þar, er skorin skript
skærrar meyjar stóð nær:
sælust heyrðu mitt mál
Mária ok þau tár,

er sætan sízt kát
súta-fullust gefr út.

8. Sé ek þat, sæl frú,
sonu elr hver kvon,
frjófaz af því flest víf
fegin, nema sjálf eg;
gleðifullan getnað
gjaltu mér, víf snjalt,
meyjan, at ek mega fá
móður nafn ok bera jóð.

9. Báði fyrir barnfæð
biða urðu mikit strið
faðir þinn ok fögr mæðr,
frúin áðr en vartú;
brixli ok búin hneyxl
beraz mun á hönd mjer,
ef ek aldri jóð mild
ala minum ver skal“.

hun vilde gjerne føde et barn: hun følte en svar sorg, hver gang hun så andre kvinder hæge om deres børn.

6. *Den sorgfulde kvinde søgte tit til messe i hovedstaden, hvor et fint hus, kirken elsket af gud, stod, templet opført for Maria af teglsten og et højt tårn; dér sørgede den gode kvinde ofte (og beklagede sig) i bønner over sin barnløshed.*

7. *Den mægtige frue begyndte at tale sorgfuld således, oftest dér, hvor den skære møs udskårne billede stod nærved: „saligste Maria, hør min tale og de tårer, som kvinden, lidet glad, fuld af kummer, udgyder.*

8. *Jeg ser det, salige frue, enhver kvinde føder sønner undtagen jeg selv, ti de fleste (alle) kvinder undfanger glæde; giv mig, snilde kvinde, glædeligt foster, mø, for at jeg kan få modernavnet og føde et barn.*

9. *Bægge to, din fader og din fagre moder, måtte lide megen sorg på grund af dørnemangel, før du, frue, blev født; bebrejdelser og rede hån vil blive udøst over mig, hvis jeg aldrig skal føde min mand blide børn“.*

10. Mjúkust heyrði mál slik
Mária ok fogr tár;
kæran varð kynstór
kviðuð eptir lands sið;
fæðingar á frumtið
fogr bar sinn mög,
gjörðiz þá, gullskorð,
gleðitími kominn með.

11. Vænan leggr víf svein
í vöggu með búin plögg,
friðan elskar frúin nið,
faðir hans ok lék að;
móðir unni megí blíð,
má hún varla af sjá,
svá at brúðar guðs góð
gáði trautt sem hefir áðr.

12. Unandi eitt sinn
at jóði sínu lék fljóð,

sjúkan kendi sárleik
sveini gjöra lífs-mein,
sútafull í sitt skaut
svanni lagði mög þann,
svá at barni bani forn
búinn þótti vera nú.

13. Síðan lá sveinn dauðr,
sætan af trega grætr
lengi, meðan lá ungr
líkamr á þorum slíkr;
auðar þellan óglöð
annan dag flytr hann
þar er kirkju mikit mark
Máriu í borg stár.

14. Hreina vildu huggan
henni veita staðar-menn,
engi mátti auðspöng
eina finna fegins grein,

10. *Den milde Maria hørte sådanne ord og de smukke tårer; den ætstore kvinde blev frugtsommelig efter landets skik; den smukke kvinde fødte i fødselstidens fylde sin søn; da blev der en glædestid, oprunden dermed.*

11. *Kvinden lagde den håbefulde dreng i vugge med det vuggetøj, der var tilrede; hun elsker sin smukke søn, og hans fader legte med den; den blide moder elskede sin søn, hun kunde næppe løfte øjnene fra ham, så at den gode kvinde næppe som før censorede guds brud.*

12. *Frydefuld legede kvinden engang med sit barn; da mærkede hun, at en sygdoms smærte vilde volde drengen livsmén; kvinden lagde bekymret sin søn i sit skød, således, at man syntes at den gamle død nu truede barnet.*

13. *Siden lå drengen som død; kvinden græder længe af sorg, medens det unge legeme lå således på båren; den sørgende kvinde bragte ham den næste dag derhen, hvor Marias store kirkebygning stod i staden.*

14. *Stadens mænd vilde give hende en ren trøst; men ingen kunde*

sat hún upp ok sárt grét
sonar, þess er mikil von,
dauða, unz dagr leið
dróttum en kemr nótt.

15. Mátti vera mið nótt,
móðir sveins er upp stóð
ok i burt barn stirt
af þorum tók gulls Vör;
Máriu arms dis dýr
driptar sá hvar stóð skript,
lét hún niðr lítt kát
líkamann við orð slík.

16. „Líknarinnar lofat tákn,
líttu hér á barn fritt,
þat er minning miskunn
minu holdi gaf þin;
móður nafn ok minn heiðr
mist hefi ek nú tvíst,

vel máttu björt hól
bæta mér fráinn sæt.

17. Vænust muntu várkunn
veita fyrir tár heit
brúði, þótt i barns nauð
bera kunni sorg hjer;
líða svá lífs nauð
lát, at ek deyja brátt,
ella græð, friðar-full
fljóða hjálpín, mitt jóð.“

18. Manna hjálp ok miskunn
mátti eigi hrings gátt
lengr fyrir lífs angr
láta bera sinn grát;
svá at i límu líkams
lítr kom ok fagrt vítr,
sendiz aptr sæl ónd;
sveini gaf þat mey hrein.

finde nogen glædestrøst for hende; hun sad og begræd bittert sin søns død — det var kun hvad man ventede — indtil dagen svandt for menneskene og natten kom.

15. *Det kunde være midnat, da drengens moder stod op og kvinden bar det stivnede legeme bort fra båren; kvinden (arms driptar dis) så, hvor Marias dyrebare billede stod; hun lagde da, lidet glad, legemet ned og talte således:*

16. *„Miskundhedens lovpriste tegn (billede), se her på det skønne barn, det som din nåde skænkede mit legeme som minde(?); modernavnet og min hæder har jeg nu sorgfuld mistet; skinnende søde frue, du kan let give mig bod.*

17. *God som du er vil du undskylde kvinden (mig) for mine varme tårer, fordi jeg i mit barns nød her frembærer min sorg; lad mit livs nød få den ende, at jeg straks dør, eller helbred mit barn, kvindernes hjælp, fuld af fred.“*

18. *Menneskenes hjælp og miskundhed kunde ikke længer lade*

19. Lifna fyrir lofat nafn
lætr síðan guð mætr,
sá hann upp ok sætt hló
sína móður utan þin;
fljóði gaz feginstið
farnaðar ok lifs barn;
gaf hún síðan guði lof
grátandi ok þó kát.

20. Tunga má þat alls öng
inna í brag sinn,
hversu móður mins guðs
mundi heiðra gøfugt sprund,
þá er fõður hrings hlið
hreinum færði kvikan svein,
þann er fjörvi fjøgr dægr
firðr lá á þorum stirðr.

21. Þegar gjörðu þá mjög
þjóðir ok gøfug fljóð

at lofa ljúft víf,
listuga er þar Krist,
ok með þrifum þaðan af
þjóna tóku guði hjón;
þeira var bliðr þurr
bráðgjørr ok heilráðr.

22. Mária ertu mey skær
móðir ok líkn góð
öllum þeim, er ákall
jafnan veita á þitt nafn;
þjóðin öll þik biðr,
þú heitir vár frú,
en vér segjumz syndug
sveitir þínar, háleit.

23. Synda vertu sannreynd
sannan við guð ok mann,
þótt vér brjótum, meyin mæt,
móti honum, yfirbót.

kvinden pines af sin gråd over sit livs smærte; den salige sjæl blev sendt tilbage, så at farve og herlig bevidsthed kom tilbage til legemets lemmer; den rene mø gav drengen det.

19. Den herlige gud lader siden drengen leve op igen for det lovpriste navns skyld; han så op på sin moder og smilte sødt uden sygdom (helt rask); kvinden fik lykkens glade tid og sit barn ilive; siden lovpriste hun grædende og dog glad gud.

20. Ingen tunge formår at fortælle det i sit digt, i hvor høj grad den gæve kvinde priste min guds moder, da hun bragte drengen som levende til hans rene fader, ham som i fire halvdøgn havde ligget livberøvet og stivnet på båren.

21. Straks lovpriste da i høj grad mænd og gæve kvinder den kære ypperlige viv, som fødte Kristus; og ægtefolkene tjente ivrig gud fra den tid af; deres blide søn var tidlig udviklet og med et godt sindelag.

22. Maria, du er en skær mø, moder og god nåde for alle dem, der altid påkalder dit navn; alle mennesker tilbeder dig, du hedder vor høje frue, men vi, dine skarer, erkender vor synd.

ok at sonnu son þinn
sálar fyrir lífs mál
græðarann geti séð
gláðan, veittu oss það.

skærust, sem skylt er,
skilin orð at fá til;
verði þér valin dýrð,
vífa sæmdin, eilíf
um alla heims höll
haldin, með guðs vald.

24. Þikjumz ek i þinn flokk
þeygi kunna, guðs mey

Et digt om et tredje Maria-jærtegn.

Máriuvisur III.

1. Drottinn gefa mér mátt
máttugr bragar hált,
svá at ek færa fõgr orð,
faðir várr, i einn stað;
veittu fyrir vald þitt,
valdandi guð um aldr
ástar, í opit brjóst
óttalausá máls nótt.

æzlr, fyrir unað bezt,
Andréás, hugar land;
minnumz ek, at mey sonn,
Mária, sú er líkn vár
i hreinum ok vis ván
verkum, leysti einn klerk.

2. Heyrðu, svá at hrein orð
hitta ek ok gleði mitt,

3. Siða geymdi sjá maðr
sjaldan um barns aldr,
uppi vill hann heims hopp
hafa, þegar til gaf;

23. *Vær sandhedsprøvet syndshelbredelse (en der skaffer syndstilgivelse), herlige mø, hos den sande gud og menneske, uagtet vi synder imod ham; og at sjælene kan tilvisse se din glade søn, frelseren, efter livets afslutning; yd os det.*

24. *Jeg mener ikke, guds skæreste mø, at kunne få så smukke ord i dit digt, som det var min pligt; måtte udsøgt herlighed i evighed blive vist dig, kvindernes pryde med guds magt, over alt i verden.*

[M. III.] 1. *Mægtige gud, du formår at give mig digtning, så at jeg, vor fader, kan bringe kónne ord sammen til et hele; giv du ved din magt i mit åbne bryst en frygtløs talerigdom, du gud som råder over kærlighed i evighed.*

2. *Hör höjeste Andreas, så at jeg finder rene ord og kan glæde mit bryst ved den bedste fryd; jeg mindes, at den sande mø Maria, — hun er vor miskundhed i rene gærninger og sikre håb —, befride en klerk.*

þegninn lagði þrátt magn
þykkju-stórr í vindrykk,
gjörðiz hann við gleðiorð
gálauss um sitt mál.

4. Rítar gjörðiz ranglátr
rennir við yfirmenn,
hjartat varð af sökum sárt,
siðir spillaz þar við;
kvenna-ástin kveir hann
(klerkum er þat mein) sterk;
var hann úr viti nær
vífa fyrir gleðilíf.

5. Sefi gjörðiz saurlífr,
sárum . . . hugar-fár,
lýtanna logi heitr
lerkat fekk þann klerk;
hverja nótt at hann fór

Hrundar á gulls fund
villr yfir vazfall;
váði gekk um hans ráð.

6. Ítri hafði einn hlut
jafnan fyrir guðs nafn
Máriu, sem vitum vér,
vaktat, en frá er sagt,
hann las í hvert sinn
hæstar tíðir guði næst
mjúkri við mein slík
móður, þegar hann upp stóð.

7. Enn fór hann eitt sinn
ofanvert nætr-rof
heiman yfir stórstraum,
strangan efldi fors-gang;
farit gjörði fult nær
flóðit þat, er hann stóð;

3. *Den mand iagttog sjælden sædelighed i sin yngre alder; han vil deltage i verdens lystighed, når der gaves lejlighed; manden anvendte overmodig tit sin kraft til vindrik; han blev under glædens taler lige gyldig for sin sag (sig selv).*

4. *Manden (ritar rennir) blev uretfærdig mod sine overordnede; hjertet blev såret af skyld; moralen fordærves derved; den stærke kvinde-elskov piner ham — det er slemt for klærke; han var næsten vanvittig på grund af glædesliv med kvinder.*

5. *Hans sjæl blev ukysk; sindets farlige tilbøjelighed . . . syndens hede flamme gjorde den klærk afmægtig; enhver nat begav han sig, forvildet, til en kvinde over en elv; en fare truede ham.*

6. *Den herlige Maria (til ære) havde han altid for gud's navns skyld iagttaget én ting, som vi ved og som der fortælles om; han læste hver gang, da han stod op, næst efter gud(s pris), den højeste tidesang for den milde moder under sådanne mén.*

7. *Endnu engang begav han sig henimod nattens slutning hjemnefra over den store elv; den havde da en rivende strøm, den oversvøm-*

leynir óttaz líftjón
lýta, ef skipit brýtr.

áve Mária hann upp hóf
óttafullr ok dó skjótt.

8. Kviðir við kvala-nauð
klerkr fyrir mein sterk;
treysti hann á tign Krists
trúandi ok biðr nú:
„nær vertu nær mér
Mária, svá at liniz fár,
lát mik ei, er dugar drótt,
deyja hér, guðs mey.“

10. Síðan er hann sökkt niðr
sektarfullr ok varð drektr,
kraup hann í kafadjúp
kaldr eptir liðinn aldr;
lítr, þegar líf þraut,
lokkandi djöfuls flokkr;
fjandr gripu fast önd
fleiri en teliz þeir.

9. Tíða sinna tregbjóðr
trúar hafði ei gát nú,
heyriliga hann hefr þær,
henni boðaz dýrð tvenn;
lítit fekk hann lesit út,
liðr svá at hónum stríð,

11. Englar kómu at þeim
ofan með guðs lof;
„láti þér, kvað ljúf sveit,
liggja þann er frið þiggr,
en ef þér hatið hann,
hefndin verðr af guði efnd;

melse, der ramte ham, fyldte næsten helt hans båd; han som dulgte sin synd, frygtede for at miste livet, hvis båden gik istykket.

8. Klærken er nu bange for kvalens nød (i helvede) for sine svare synder; hun stode på Kristi højhed og beder nu troende: „stå mig bi, Maria mø, så at faren forminskes; lad mig ikke dø her, guds mø, som hjælper menneskene“.

9. Troens træge forkynder havde denne gang glemt sin tidesang; han begynder nu lydelig på den; en dobbelt herlighed bebudes hende; kun lidet fik han læst til ende; ulykken trængte så hårdt ind på ham; ave Maria begyndte han angstfuld — og døde i det samme.

10. Siden da han brødefuld sank ned og druknede, sank han langt ned i dybet kold efter det endte liv; den lokkende djævels skare så, at hans liv var endt; djævlene, flere end der kunde tælles, greb fast om hans sjæl.

11. Engle kom til dem ovenfra med guds tilladelse: „lad I, sagde den kære skare, ham, som får fred, ligge (urørt); men hvis I hader ham, bliver hævnens udøvet af gud; Maria regner ham for at være sin: husk, at hun vil komme.“

María kallar mann sér,
muni þér at kemr hun“.

12. Hrópar hinn, er gaf glæp,
greinir þegar klerks mein
lqstu berr á lopt fast,
ló hann við mart þó,
himins áðr þjört brúðr
borgit fekk hans sorg,
er af rótum réttlát
runnin upp við miskunn.

13. María kom til móts þar,
móðurliga hún hjá stóð,
dökr hafði djöfuls flokkur
dregit hann á kvala-veg;
hrygðar-full — „höfuð slæg
hverju valdi taki þjer
meinafullir minn þjón?“
mærin talar guði kær.

14. Hvessu máttu i hendross
himinríkis frú slik
þenna eigna þér mann?“
þverinn mælti kvala-herr;
„fleygir gjörði fjarðlogs
flest þat er hann gat vest;
svá var hann saurlifr
syndafullr ok harðlyndr.

15. Siða skyldar svá guð
sannan vera hvern mann,
hæfilæti ok hreint lif,
háleitt er þat loqmál;
hér i móti, at hann fór
háðuliga með sitt ráð,
fleiri gjörði hann verk vár
en vili guðs at stóð til.“

16. „Ek mun eigi þat við þik
þræta, kvað meyin sæt,

12. *Han, som beskyldte ham for synd, råbte og fortalte straks klærkens brøde, åbenbarede ivrig hans fejl og løj dog meget derved, for himlens strålende brud frelste ham i hans sorg; retfærdig er hun runden op af roden ved nåde.*

13. *Maria kom til stede dér; moderlig stod hun nærvéd; djævlens mørke skare havde slæbt ham ind på pinens vej; angstfuld talte mæen, gud kær: „snedige hoveder, ved hvilken magt tager I, ménfulde, min tjæner?“*

14. *„Hvorledes kan du, en sådan himmerigsfrue, gøre mod os krav på at besidde denne mand“, sagde pinernes trodsige skare; „manden gjorde alt det værste han kunde, i høj grad var han ukysk, syndefuld og hårdtsindet.*

15. *Gud kræver, at enhver mand skal iagttage gode sæder, mådehold og rent liv; det er en høj lov; han opførte sig lige imod dette på en bespottende måde; han gjorde flere af vore gerninger, end det var guds vilje.“*

16. *„Jeg vil ikke strides med dig derom, sagde den søde mø; guds*

guðs hefir bana-blóð
banni frá leyst hann;
býð ek þvi mens meiðs
máli ok klerks sál,
at sonnu, fyrir son minn,
sjer hann þat er rétt er.“

17. Koma fyrir Kristis dóm
kvalarar, sem geta skal,
akta þeir upp kveikt
ógurliga nýtt róg;
árar kváðu álbør
jafnan styggja guðs nafn;
sárar gengu sakir nær,
sögðu þeir hans brögð.

18. Kippa þeir um klerk upp
kyndugir hofuðsynd:
„síða drýgði sviptuðr
sómalausán hórdóm;

síðast áðr lifit leið
líkti hann at gjöra slíkt;
fyr þetta saka-sár
sálin verðr at hafa bál“.

19. Árum veitti annsvör
unnandi miskunn,
heldr verndar meyin mild
merkiliga sinn klerk;
ræðir svá rik brúðr:
„réttu hefir yðr stétt
dáðum prýðdr Dávið
díktat, er hann sǫng slíkt.

20. Rangir vátta ráð þung
reisa upp ok gjöra . . . ,
lygi flytr reift róg,
rennr sú með flærð enn;
minnaz réð á miskunn
maðr sá, at frúin kvað,

dædsblod har læst ham fra forbandelsen; jeg lægger mandens sag og klærkens sjæl under min søns dom; tilvisse ser han hvad der er ret.“

17. Djævlene kom nu for Kristi dom — som det skal omtales —; de fremfører en ny optændt bagvaskelse frygtelig; djævlene sagde, at manden jævnlig havde krænket guds navn; de sårende beskyldninger trykkede ham stærkt, de fortalte hans handlinger.

18. De fremførte, snedige som de var, klærkens hovedsynd; „sædernes tilintetgører begik æreløs utugt; tilsidst lige før han døde behagede det ham at bedrive dette; for denne bitre brude må hans sjæl få bålet“.

19. Hun, som elskede nåde, svarede djævlene; meget mærkelig forsvarede den milde mø sin klerk; den mægtige brud talte således: „den dådprydede [kong] David har digtet (sunget) eder en rigtig dom, da han sang sligt (det følgende; Davids salmer 35, 11).

20. Vrange vidner begynder tunge (uhyggelige) ting og gør . . . ; løgnen udbreder den vakte bagvaskelse; den løber endnu om med falsk-

at sonnu las hann Síóns
síðast á lífs tíð.

þenna kalla ek mér mann,
minna sé ek at þér vinz.

21. Munnr hans, kvað mekt
sonn,
.... upp hjört,
tungan endi sinn sǫng;
sjái fyrst, hvat þat má;
skýjalaus sku. ló
skilja má at konung til
áve Mária upphaf
á var þar skrátt þá.“

23. Ginni þér frá guði menn
at gera þat er ilt er,
sárar fyrir sakir þær
síðan at þeir fáí strið;
einatt skal yðr þin
aktaz. þá frá er sagt,
at þér freistið fira mest
ok fáíð eigi svikit þá.“

22. Árar stukku þegar þeir
þessa heyrðu getit vess,
síðan yrðir sæl brúðr
sveitir þeira háleit:
„hversu máttu
hælað, kvað meyin sæl,

24. Flatir hurfu frá í braut
fjandr sviptir hans ǫnd
ok mistu nýtt nest
nauðigir, sem guð bauð;
sína það sátán
sveina fá stór mein,

hæð; den mand mindedes nåden, sagde fruén; tilvisse læste han allersidst i sin levetid Síons-verset.

21. *Hans mund, sagde den sande magt, begyndte (?) lysende, tungen sluttede sin sang; lad os først se, hvad det formår; skyfri* (uforståel.); *ave Maria, ophavet, var skrevet derpå (o: på tungen).“*

22. *Djævlene sprang straks bort, så snart de hørte dette vers nævne; siden talte den salige, høje brud således til deres skarer: „hvorledes kan du, sagde den salige mø, prale; jeg gør fordring på denne mand; jeg ser, at du kommer til kort.*

23. *I lokker menneskene fra gud til at gøre det, som er syndigt, for at de siden hen for den brøde skal få (evig) pine; altid skal eders kval omtales, når der fortælles om disse ting, at I frister menneskene stærkest og får dog ikke bedraget dem.“*

24. *Flade forsvandt djævlene, berøvede hans sjæl og de gik glip af ny føde, skønt nødige, således som gud bød; satan ønskede sine mænd alle store ulykker, da de kom hjem til pinestedet — han sagde, at det havde de fortjent.*

er þeir kómu í kvalir heim,
kvað hann vera skylt þat.

25. Gøfugligt guðs víf
gefr fyrir utan ef
af hófi hægt líf,
heimar skiptuz klerk þeim;
síðan undir sátt bauð
sættandi fljóðit mætt,
at hann rétti ráð sitt;
rausnar var þat fògr lausn.

26. Þerfiliga þaðan af
þakkir gjörði hugrakkr,
meðan endiz líf lunds
linnbóls, við guð sinn,
ok af mǫnnum mest ann
maðr sjá fyrir dugnað
Máriu, sem ván var;
verkin bætti sjá klerkr.

27. Mária krjúpa menn þér,
mætust, þvitat ágætr
setti þik fyr mikinn mátt
móður sína, hreint fljóð;
eigi mun svá aumligr
iðrandi, ef þik biðr,
at hann fariz, fráin skær,
flestra ertu hjálp mest.

28. Mária, ertu sköpuð skær,
skærust ok guði kær;
kæran, muntu duga, dýr,
dýru fólki lofskýr;
skýrust mátt sektsár
sárin láta gróa vár,
vára kenni ek nauð nær,
næri vertu guðs mær.

29. Mária, gef þú meyin dýr,
mjúkust, þeim eð er sjúkr

25. *Guðs gæve mø giver uden nogen tvivl let liv med mådehold (?); verdnerne ombyttedes for den klærk; siden til forlig bød den herlige forligstiftende kvinde, at han skulde gøre bod og bedring; det var en smuk og prægtig dom.*

26. *Ydmygt gjorde derpå den modige mand sin tak til sin gud, så længe manden levede; og af mennesker elsker den mand allermest Maria, som det var at vænte, for hendes hjælp; den klærk forbedrede sin vandel.*

27. *Herligste Maria, menneskene knæler for dig, ti den udmærkede gud gjorde dig, rene kvinde, ved sin store kraft til sin moder; der vil aldrig være nogen så ussel angrende synder, at han går fortabt, hvis han tilbeder dig, skære frue; du er alles største hjælp.*

28. *Skæreste og gud kære Maria, du er skabt skær; dyrebare kvinde, louskær vil du hjælpe dyrebare mennesker; renest kan du lade vore brøde-sviende sår helbredes; jeg kender, at vor nød er nær; vær nærved os guðs mø.*

29. *Mildeste Maria, giv du, dyrebare mø, dem der er syge lindring, så*

linun, at lǫng þín
liði sú, er vár þíðr;
þvíat úr heimi, hæst
blóm,
heðan trúi ek er oss kveðr
sannr guð. sonr þinn,
sálum hjálpi þitt mál.

30. Himinríkis hæst blóm,
hæstum guði ert næst,
móðir ok mey þrúð,
mildinnar fǫgr snild,
Mária, legg þú dóm dýr
diktandi á verk slíkt,
tákna mun ek lofuð líkn
linna hér við flokk þinn.

En drápa om apostlen Peder.

Pétrsdrápa.

1. Orð satt upphafs gjörði
eitt næst stafi hæsta;
orð trúi fyrst þat fyrðar
fǫður líkt ok með ríkti;
gjörði alt með orði
ítr guð stórt ok lítit,
orð var sent, en særðiz
sonr, mey guðs, at deyja.

2. Persónum guð greiniz,
glæðz, senn ok einn þrennum,
faðir gat son án sáði,
sanndeildir heilagr andi;
þenna en ǫngvan annan
öld trúir guð veröldum
hæstra himna-vista,
heims ok allra beima.

at den lange pine, der vænter os, forbigår os; ti jeg tror, højeste blomst, at når den sande gud, din søn, kalder os bort fra denne verden, vil dine ord frelse sjælene.

30. *Himmerigs højeste blomst, du er den højeste gud nærmest, moder og en prud mø, nådens skønne snildhed; Maria, fød du dyrebar domme om dette digtningsværk; jærtøgnenes lovpriste nåde, her vil jeg afslutte din flok.*

[P.] 1. *Et sandt ord dannede helt ophavets højeste stave; man tro, at ordet var fra begyndelsen, ens med faderen og herskende sammen med ham; den herlige gud gjorde alt stort som småt med ordet; ord blev der sendt til guds mø, men hendes søn såredes for at dø.*

2. *Gud er på engang én og i 3 personer; faderen avlede sønnen uden sæd; den hellige ånd, ret fordelt, glæder sig; denne og ingen anden tror menneskene er gud for verdnerne over de højeste himmelboliger, verden og alle mennesker.*

3. Hulin mín hyggja báli
hrekkjóttu mjök slóttig
hefir mest hrunit í ástar
hyr með glæpum fyrri;
fals, ágirni ok fúlust
flærð mik þann veg lærði,
synd mér sæt at kendiz
seimvin líkt hjá eimi.

4. Gróf sá er græðgi reifir
granda-fullur andi
brjóst, ok bar inn löstu
brúkum, mitt et sjúka;
saman þó loðir með limi
lífs hinna fyr innan,
þat er ván guðligs gróða
græn fyr Pétri bænir.

5. Nú bið ek dapr af dauða
dálígun mér sálar

miskunnar ok mǫnnum
milding himins gildan;
guði næst trúast treystir
tárfeld þjóð hans móður,
hjálp er ok heimsins stólpi,
hlíf styrk konungr vífa.

6. Brott ryði þyrni þéttum
þjósts sármeiddu brjósti
mær ok móðir dýrust
Mária guðs váru;
önd með hjálpar hendi
heilagr stjörnu deilir
seði ok sæmdar greiði
siðsterkan brag verkum.

7. Virði várar gerðir
valliga, þó at halliz
brott af hreinum hætti,
herr, kvæðis at væri;

3. *Min meget snedige sjæl, skjult under rænkefuld ild, har i høj grad styrtet sig ud i elskovens flamme med synder; svig, begærlighed og den fuleste falskhed lærte mig det, at den søde synd syntes mig som honningvin ved siden af em (ram smag).*

4. *Den ménfulde djævel, som viser sin grådighed, borede ind i mit syge bryst, og ledte der ind laster i hobetal; dog hænger der sammen der indenfor en med lim sammenfæstet livshinde; det er det grønne håb om guddommelíq frødighed for Petri bønner.*

5. *Nu beder jeg sørgmodig himlens kraftige konge om sjælenåde for mig, syg formedelst døden, og for alle mennesker; næst efter gud stoler den grædende menneskehed med størst tillid på hans moder; kvindernes konge er verdens hjælp, støtte og stærke værn.*

6. *Maria, mø og guðs dyrebareste moder, udrydde overmodets tætte tjørne ud af vori hårdt sårede bryst; stjernernes hellige styrer mætte vor sjæl med hjælpens hånd og fremhjælpe det sædelige digt med herligheds gærninger (som det skal handle om).*

þá má hilmi heima
hjalprikum vel líka,
skýrr ok skjótr at heyra
skilr hann hvers manns vilja.

ágætismenn ýtum
upp runnir þar kunnir,
annan stað má ek inna,
opt, þér, vóru, stóran.

8. Þjóð öll hyggin hlýði,
hátt vill ek guðs dýrð vátta,
strokin er lífs með laukum
lofsmið Pétri víða;
felli flaum ok kalli
fjöld ok börn á góðan
postula Krists, en prestar,
Pétr, siðlætis gæti.

10. Bessáiðe breiðrar
borgar víðum torgum
tveir bræður með tíri
trúlundaðir funduz;
list gera frægir fysta
fiskimanna at kanna,
sá var at giptu-gjörðum
gæddr at slíka fæddi.

9. Káfarnaum, korni
Kristr sáði þar lista,
borgin bar sú, mörðu,
blóm ítarlig sóma;

11. Jónás sonr var Simón
sannr ok Andréás annarr;
forðaz hórdóm harðan
háðs þverrendur báðir;

7. Folk bedømme forsigtig vor handling, selv om digtets form (at væri forvansket) hælder noget bort fra den rene verseform; da vil verdens nernes hjælperige konge være tilfreds; forstående og hurtig til at høre forstår han ethvert menneskes ønske.

8. Alle kloge folk lytte til; højt vil jeg bevidne guds herlighed: Petri lov er vidt og bredt bestrøget med livets løg; kvinder og børn vrage den overstadige lystighed og påkalde Kristi gode apostel, Petrus, og præsterne iagttage sædelighed.

9. Kafarnaum, den herlige stad, bar hæderens frugter; Kristus såde dér mangt et udmærket frøekorn; ofte fandtes dér oprundne udmærkede mænd, kendte af alle; en anden stor stad kan jeg (også) nævne dig.

10. I Bessaide, på den brede borgs vidstrakte torve, fandtes to trosindede brødre og ansete; den første idræt, de berømte udøvede, var fiskernes; han, som fødte sådanne mænd, var begavet med lykke.

11. Simon var i sandhed Jonas søn og Andreas den anden; spotens forminskere undgår begge den hårde utugt; han, som vi nævnedes først, var i tugt og ære gift med en kvinde, ti lykken sendtes ham af gud selv.

átti hinn með hætti
hyrs, at nefndum fyrri,
grund, þviat gæfa sendiz,
gjálfrs, af drotni sjálfum.

12. Skriptúra skýrt vátтар,
skær Perpétúa væri
kván, í Kristi greinum
kunn, sú Pétró unni;
Petrónillam nýtum
námgreini gaf eina
dóttur, guðs ok gætti
gott víf at eilifu.

13. Baptista hlaut hæstan
háleitir skirnar-mála
veg, sá er lasta lægir
lífs-greinum fremr sveina;
synd tjár fingri frænda
fystr ok iðran lysti
guði, tveir fyrðar fróðir
fóru í brott með drotni.

14. Hvess leiti þit ljósir?,
lofsælastur mælir
guð, en svöruðu síðan
sanngóðir menn þannveg:
seg þinn bæ eða bygðir
bliðr ok nafnit friða;
vann þeim visi þenna
vagna brautar fagnað.

15. Gekk sá, er glæpum
stökkvir,
guð sjálfr um þær hálfur
Gálilée sjó sæla
svinnur bræðr at finna;
hvellr nam Krístr at kalla:
komið til vár af báru;
þit skuluð menn í minni
miskunn heðan af fiskja.

16. Þurrum fótum flýtir
faðir á sjó, en aðrir,
Pétr at landi leitar

12. Skriften beviðner klart, at den rene Perpetua var en kvinde, vel oplært i Kristi tro, som elskede Petrus; en datter, Petronilla, gav hun den udmærkede lærefader, og den gode kvinde trode på gud i evighed.

13. Den høje Baptista (Døberen) fik den højeste dåbs-sags hæder, den lasternes undertrykker, der gav mændene (brødrene) livets lærdomme; sin synd tilstår han først for gud og forkyndte sin anger (?); de to kyndige mænd begav sig bort med herren.

14. Hvad søger I, lyse mænd?, — siger den lovpriste gud —, men de i sandhed gode mænd svarede således: „sig du blide din by eller hjemstavn og dit herlige navn“; himlens konge viste dem denne glæde.

15. Han, som driver synderne på flugt, den kloge gud selv drog omkring i de egne over Galilæa-søen for at træffe de salige brødre; med stærk stemme råbte Kristus: „kommer til mig fra bølgen; I skal herefter med min nåde fiske mennesker“.

liðstórr, skipi fóru;
niðr dró ilsku eyði
ótt, þegar hræzlan sótti,
svalg af saltri bylgju,
sökk í kólgu þökkva.

17. Satt er at sína rétti
(svá greiniz) guð hreina
hönd ok hjálpir sendi
hirðmanni Krists sannar;
lyptu, ok létu eptir,
listar-för með Kristi,
veiðiföng sem váðir,
vát segl þar með báti.

18. Fylgir himna helgum
hilmi friður síðan
postuli, þryðir lista
Pétr sannliga métraz;

festi hann allar ástir
élranns við kóng sannan,
varð því valdr at gjörðum
váttr guðdómsins máttá.

19. Hóf á fjallit háva
hýrr dagbrautar stýrir
postula Pétr ok lýsti
part eilifra skarta;
ásjónu guðs sýnir
sól hjartari góligir
sonr, gleði var sveinum,
snjó hvítari at líta.

20. Bera lét vitni várum
vald himneskra spjalda
gróðr sá fylkir fáði
fjöll af heimum öllum;
rødd guðs þóknar þýddu

16. *Med tørre fødder skynder fader Petrus, dygtig som hjælper, sig på søen og søger til land, medens andre drog i båden til land; men så snart frygten betog ham, sank onskabens ødelægger ned, han slugte det salte vand og sank i den mørke bølge.*

17. *Det er sandt — således berettes der —, at gud strakte ud sin rene hånd og sendte Kristi hirdmand sand hjælp; de begav sig straks på den herlige rejse med Kristus og efterlod der deres fungstredskaber såvel som klæder, og de våde sejl tilligemed båden.*

18. *Siden følger den herlige apostel himlens hellige konge; Petrus betegnes i sandhed som alle egenskabers pryder; han fattede en urokkelig kærlighed til himlens sande konge, derfor blev guddommens vidne mægtig til kraftige gerninger.*

19. *Himlens glæde styrer førte apostlen Petrus op på det høje fjæld og viste ham en del af den evige herlighed; guds herlige søn viste der et åsyn, mere skinnende end solen, hvidere end sne at skue; det var mændene glæde ved.*

20. *Den konge, som udstyrede fjældene med vækster (?), lod vidnes-*

þrír postular skírir,
Eliás af paradísu,
Ébrón Móisi þjónar.

engi at gefa til yngva
orð nema Pétur þorði.

21. Rennr at græðis grunni
greiddur vaðr, sem beiddi,
út yfir borð af báti,
bragningr salar vagna;
fann í fiskisins munni
fé lærisveinn skærast;
geldr i skatt án skyldu
skjótt fyr sik ok dróttin.

23. Svaraði Simón dýrum
sólranns kóngi þannveg,
einarðar fýstr, orði,
orð þat er þarfligast orðit:
„þú ert Kristr enn kæsti,
kunnr af hjálpar brunni,
lifandi sonr guðs sendi
sannr ok eins mér annars“.

22. Postula sveitir sátu
sinum herra nerri;
spurði ok spejar með gerðum
spennir harma tvennra:
hvern segi þér mik, hlýrna
heilagr, vera, kvað deilir;

24. Bar Jónam guð greinir
góðan Simón þjóðum;
nafn skýrir berg skærast
skýrt ritningar vitni;
yfir þat berg til hjarga
bliðr kvaz mundu smíða

*byrd føres for de himmelske lærdommes indehaver (Kristus) af alle verd-
ner; tre herlige apostle fortolkede guðs stemme som velbehag, Elias fra
paradiset, Ebron tjæner (står under) Moses (som gravens, undervednens
repræsentant).*

*21. Den udfoldede fiskesnøre sank til havets bund udover bådens
ræling, som himlens konge bød; disciplen fandt i fiskens mund en skin-
nende penning; den betalte han som skat, uden at være forpligtet dertil,
straks for sig og herren.*

*22. Apostlene sad hos deres herre, og han som omspændte to sorger
(?; Kristus) spurgte og forsker (?). . . . (med gerðum lidet forstået.): „hvem
siger I, jeg er?“ sagde himlens hellige styrer; ingen turde svare kongen
undtagen Petrus.*

*23. Simon, opflammet af sin djærvehed, svarede således himlens
herlige konge — det ord er blevet det nyttigste —: „du er den kærreste
Kristus, bekendt ved (som) hjælpens kilde, den levende guðs sande søn
. . . . (resten forvansket).*

24. Gud forklarer for menneskene den gode Simon Jonas' søn

kristni, kennir, fasta Kristr, hermargra lista.	„sjautigum sakar eigi sjau sinnum þér minniz“.
25. Pétr Jóhannis játar, Jésús spyr hann fyrri, þann veg þrysvar sinnum þegn af guðdóms megni: „elskar þú mik, þviat milskaz mitt nafn fyr þér jafnan, fæði at fœður mins ráði fremd þin sauði mína“.	27. Pétrús princeps heitir postulanna, sannast Kéfás þýðiz þvísá þat nafn eða steinn, jafnan; sælan sunnu deilir siðspenni kvað þenna mest fyr tólf, þá er treysta trú verk, hluti sterka.
26. Sjau sinnum hauð sanna søk meingerðum aukinn Pétrús lóst fyrir-láta lopta gramr eða optar; satt kvaz segja drottinn sinum vin ok tinir:	28. Veitt ván, dómur drottins, vel skýrð ritning dýrðar, vørm ást, virðing hæsta, vernd mæt, litilæti, tamit hold, tøpuð reiði, traust sterkt góðra verka,

(Simons navn); skriftens klare vidnesbyrd tolker navnet som lysende klippe; på den klippe, sagde Kristus, han som lærte (menneskene) utal af udmærkede ting, at han vilde bygge en stærk kristenhed.

25. Petrus, Johannes' (Jonas') søn, erklærer således tre gange ved sin guddoms kraft, efter at Kristus først havde spurgt ham: „elsker du mig, ti mit navn blandes (o: fordunkles, ved Petri fornægtelse, vistnok) ofte for dig; din dygtighed skal ifølge min faders råd føde mine får.“

26. Himlens herre bad Petrus tilgive en sand sag, en synd forøget med krænkelser, syv gange eller oftere [teksten er her vist noget forvansket]; herren sagde, at han sagde sin ven sandheden og udtalte: „syv gange syvsindstve skal I ikke mindes (o: tilgive) skylden“.

27. Petrus kaldes altid den ypperste af apostlene; sandest tolkes det navn ved „Kefas“ eller „sten“; solens styrer sagde, at denne troens omspænder var salig på grund af 12 stærke egenskaber, som er pålidelige gærningers grundvold.

28. Det givne håb, herrens dom, herlighedens skrift smukt tolket, varm kærlighed, den højeste hæder, udmærket beskyttelse, ydmyghed, kødets tæmmelse, vredens nedlæggelse, gode gærningers stærke støtte,

roðin písl rétt i blóði,
ris at paradísium.

29. Víst trú varðmaðr lýsti
várr er gekk á hárum;
ván tár blómguð vænust
varð yfir neiting harðri;
æst, þóat andar misti,
itr kvaz mundu nita
aldri skýja skjaldar
skjöldungi þegn jungum.

30. Útan bækr hefir itra
øll ritninga vitni,
kann þvi mætr i máta
megnstærir fólk læra;
breysku holdi ok heimsku
heims stríðandi fjanda,
mettar saðning sætri
sanndyggr heilags anda.

31. Mætti hann mundangs-
háttum
(menn birta svá) tvennum,
stóð með æztri iðju
óhallr siða-palli;
lagði laun fyr dygðar
lærisveini hreinum
orð, sá er stjörnum stýrði,
stinn, þau er ek vil inna.

32. Völd gaf visi alda
vingarðs effi sínum
hæst, þvi hlaut i fystu
hann forræði manna;
alt kvað laust, þat er
lystir
lund, á himni bundit,
manndýrða, éls, jörðu
jöfurr kalligra palla.

pinsel rødfarvet i blod, rejsen til paradiset (de i v. 27 omtalte 12 egen- skaber; den sidste linjes betydning noget dunkel).

29. Tilvisse viste vor beskytter tro, da han gik over bølgerne; et blomstrende håb, de prægtige tårer, opstod formedelst den hårde (ivrige) fornægtelse; den udmærkede mand sagde lidenskabelig, at selv om han skulde miste livet, vilde han aldrig fornægte solens unge konge.

30. Udenad kan han alle den herlige skrifts vidnesbyrd; derfor kan den herlige, kraftige kæmpe tilpas lære folk; bekæmpende verdens skrøbe- lige kød og djævlens dumhed (?), møtter han, den i sandhed brave, med den hellige ånds søde føde.

31. Han mødte to slags adfærd (?) — man siger så —; han stod med den ypperste id lige og rank på troens bænk; han, som styrede stjærnerne, gav den rene discipel en god løn for hans dyds ord, som jeg nu vil fortælle om.

32. Seklernes konge gav sin vingårds befordreder den højeste magt, ti han var den første, der fik overstyrelsen over menneskene; den snekolde

33. Ananias lá inni,
áðr, lífs hnugginn náða,
drygði hann lóst i lygðum,
laun kómu sannlig raunar;
leyndi Sáfira ok sýndi
sumt verð akurs skerði,
réttir dómr hefir dottit,
dress, yfir hjónin þessi.

35. Lítilætis fann flýtir
fyst, þat er horfa lystir
høfði at jørð ok hafði
himinriki, kvøl slíka;
skinn fyr skuggsjón hreinni
skuggalausa huggan
andi hans án enda,
eilífr at guð hlífir.

34. Veitt hefir virðing
drottinn
ver líka sér ríkastr
postula prýði et næsta
píslar-drykk með líku (?);
krosstré hátt með Kristó
kannar Pétr ok annarr
bróðir hans, þvíat báðum
blóm píslanna sómir.

36. Nú frumtigna fagnað
fest hefi ek einum lestri
þeira tólf með tíri,
tjáðak Pétri áðan;
opinn ok syndum sópaðr
salr vízkunnar kunnigr
standi at stuðli greindum;
stefjabálk vil ek hefja.

himmels konge sagde, at alt skulde være løst på jorden, og bundet i himlen, som han med de herlige egenskaber ønskede.

33. Ananias lá inde, berøvet livets fryd; før havde han begået en synd ved at lyve; en fortjent løn fik han rigtig; Saphira skjulte og viste overmodets undertrykker kun en del af pengene for agren; en rigtig dom ramte dette ægtepar.

34. Den mægtigste gud har givet manden en hæder, der ligner hans, (har givet) apostlenes pryð en pinsels drik, der kommer hans nærmest i lighed(?); Petrus og en anden hans broder lærer det høje kors at kende tillige med (ligesom) Kristus, ti pinselens blomst sömmer sig for bægge.

35. Ydmyghedens beforderer fandt først (var den første der fik) en sådan kval, idet han lyster at vende hovedet nedad mod jorden og fik himmerig; hans sjæl skinner i et skyggefrit spejl med en ren trøst uden ende, om at den evige gud beskytter (os).

36. Nu har jeg i en læsning fæstnet (bestemt omtalt) de tolv hovedegenskabers glæde med (den dertil knyttede) hæder, som jeg før nævnede som Petrus'. Måtte forstandens kyndige sal stå åben og rensed for synder for en god digtning (? : et nyt afsnit i digtet?); jeg vil begynde en stevbálk.

- 37 (*Stev*). Hlaut af himna-
gæti
hæst móður guðs næsta
Pétur, prýðisæti
postula, vald um aldir;
dýrð ok veg sem virðing
veiti drotni heitri
ást í himni ok hæstum
hjørð Krists öll á jörðu.
38. Gripa guð með ópi
griðniðingar síðan,
særðan, bundinn þorðu,
bar klungr enni sprungit;
negla Krist með nøglum.
nemr spjót hjartarótum,
ben náði hans blæða,
blóð fell á kross góðan.
39. Beið, þó at styrjöld stæði,
stálharðr, en guð varði,
- snúit lét happa hlæðir
herferð ok brá sverði;
sneið af eyra iðinn
ástverka þræl sterkum,
áðr en andlangt gæðir
umgerðar batt, sverði.
40. Vildi hlýðni halda
háleitr trúar veitir
enn ok mála minniz
meistara síns í freistni;
getr eigi sét við sútum,
svá unni lífs brunni
heitt; á sár þau er settu
sár leit guði várum.
41. Skekr nú ráðs ok reikar,
rann með varðhalds-manni
brott, þviat ástin ótta
ógnstærð honum færði;
þól fyr buðlung sólar

37. *Petrus fik af himlens vogter den højeste magt til alle tider næst efter guds moder, et apostel-hæderssæde; herlighed og hæder og ære give Kristi hele hjord i den højeste himmel og på jorden herren med varm kærlighed.*

38. *Fredsbrøderne greb siden gud med skrig og råb; såret, bunden, slog de ham; den sårede pände bar torne(kronen); de gennemborer Kristus med nagler, spydet dreves ind til hans hjerterødder, hans sår blødte, blodet strømmede ned over det gode kors.*

39. *Han blev på stedet stålhård, uagtet der var ufred; den held-begavede mand foretog sig krigerfærd og drog sit sværd, men gud forbød ham det; ivrig til kærlighedsgærninger huggede han øret af en stærk træl med sit sværd, før end himlens styrer forbandt såret [denne sætning er usikker].*

40. *Troens høje giver vilde endnu vise sin trofasthed og mindedes i fristelsen sin mesters ord; han kan ikke undgå sorger; så varmt elskede han livets kilde, han så de bitre sår, som de tilføjede vor gud.*

bar stríðandi kviða
hæst, þó hyrfi í fystu
hann frá vizku sannri.

meistara síns at misti
mætr kinnroða gætir.

42. Fótr hnogg fòðurins sæta,
fagnaðr jókz af magni
oss, þviat vára vissi
valdr breyskleika aldar;
neitar nafn fyr ótta
nauðigr silt, er, dauðans,
(orð guðs) ambátt spurði,
angrs (varð framm at ganga).

44. Lítr á sitt, ok sýtir,
sár neitingar, tárur
beiskum; beygir røskvan
bland iðranar vandat;
grátrinn græddi Pétrúm,
guð veldr, líkt sem í eldi
skærr af skugga fyrri
skein sem gullit breina.

43. Sárfeingin hug særir
sótt hjarðreka dróttins,
seldi í gegn fyr gildan
gleðitár steðja;
ástkennis fyr innan
anгр hjartrótum stangaz,

45. Metr líkn guðs ok ljótan
løst sinn vánar-trausti,
smurðr, af greina garði,
gegn brásteina regni;
en frá qðrum mønnum
allprútinn fór úti

41. *Han er uvis nu i sine råd og vakler; han løb bort med vogteren, ti den ved frygten formerede kærlighed gjorde ham bange; kummerfuld nærrede han den højeste angstens pine for solens konge, uagtet han i begyndelsen veg fra den sande visdom.*

42. *Den søde faders fod snublede; vor glæde forøgedes kraftig, ti menneskehedens styrer kendte vore skrøbeligheder; nødig fornægtede han sit navn på grund af dødens angst og frygt, da tjenestekvinden spurgte ham; guds ord måtte gå i opfyldelse.*

43. *En smærtefuld kummer sårer herrens hyrdes sjæl; han gav glædestårer for den store ambolt (her er teksten forvansket); sorgen stikker bittert i kærligheds-kenderens hjærterødder, fordi skamfølelsens herlige besidder mistede sin mester.*

44. *Han ser på sit fornægtelsessår og sørger med beske tårer; den omhyggelige anger bøjer den raske; gråden helbredede Petrus; — gud voldte det —; han skinneðe ligesom rensed i ild for den forrige skygge som det rene guld.*

45. *Han vurderer guds nåde og sin stygge synd med forhåbningens*

angrs; var einn í gøngu
ótt til grafar dróttins.

enn skalt fótspor finna
flest mín ǫll í pinu“.

46. Leitar lífs á brautir
lærisveinn, at næra
sina ǫnd, ok sýnir
sæmiligust oss dæmi;
gleðr því gramr í hljóði
glyggranns brjóstit hryggva,
fystum, harmi, ok hæstum,
hirt, karlmanna birtiz.

48. Varð yfir várum hirði
vel skýrð gleði dýrðar,
hærri en heimrinn fyrri
— — — — —

kemr í stað at styðja
sterkligt trúar merki
mildingr mána foldar
mýr lífs fyldur skýrum.

47. Þurkar þegn ok styrkir
þengill skýja lengi,
kveðr ok kyssir síðan,
kátr elsku, munn, vátan:
„fengin er líkn fyr löngu,
lát af sonr at gráta,

49. Hlaut af himna gæti . . .

50. Héródes bað báru
brattstiganda rígu
lykja, flærða fikinn,
fúss í myrku húsi;

tillid og forstandens kløgt, den brave smurt med tårerne; han vandrede ude, opflammet af sin sorg, borte fra andre mennesker og begav sig alene hurtig hen til herrens grav.

46. *Disciplen søger til livets veje for at nære sin sjæl og viser os de hæderligste forbilleder; ti glæder himlens konge i løn det sørgmodige bryst, tugtet af sorgen, og viser sig for den højeste af mænd som den første (Petrus var den første mand, mandfolk, som Kristus viste sig for).*

47. *Skyernes konge tørrer den (gråd)våde mand og trøster ham længe, tiltaler ham, kærligheds glad, og kysser derpå hans mund: „dig er nåden forlængst given, hør op søn med at græde; endnu skal du vandre i alle mine fodspor i din pinsel“.*

48. *Der opstod hos vor hyrde en velforståelig glædens herlighed, højere end verden før [nogensinde har set?]; himlens konge kommer på stedet for at støtte troens stærke mærke [den sidste linje er uforståelig].*

49. = v. 37.

50. *Herodes bød, begærlig efter falskheds gerninger, villig til stræng-
hed, at lukke manden inde i et mørkt hus; den udmærkede, gode hyrde*

samnaði saman til himna
sauðum guðs af dauða
andar áðr með hendi
alls virðr góður hirðir.

auðsytir, þér býta:
vertu heill, kvað hittir
heiðrs jafn, i guðs nafni“.

51. Vekr, á siðu, sækir
sannleiks Pétrúm þannveg
lystr, at báðir bresta,
brátt sundr, fjøtrar, dundu;
flytr með fagnað brautu
fljótt engill hjálp mengis,
myrkvastofa at merkiz
morni læst en forna.

53. Tábíta frú fljótan
fann dauða, þat snauðum
øllum sárt nam svella
senn fyr missi þenna;
Joppen hrósar happi
háleitr at guð veitir,
syngur hon lof fyrir lengi,
lif gaf Pétrús vífi.

52. Gekk at nóni nokkur
nær miskunnar tærir
mustari, mann sá næsta
meiddan, fjár sér beiddi:
„penning á ek til øngvan,

54. Éneás lofi launar
lasta brjót á móti,
reistr af kør ok Kristum
kátr trúliga játar;

samlæde først sammen guðs fær til himlen med sin hånd fra (og befride dem fra) sjælens død.

51. Sandhedens søger (englen) vækker villig Petrum således (at) bægge lænkerne om hans side brast itu og faldt straks klirrende fra hinanden; englen fører med glæde folkets hjælp hurtig bort, således at det gamle fængsel findes om morgenen lukket.

52. Ved nontid gik miskundhedens giver etsteds nærved templet; da så han en mand meget lemlæstet, der bad om penge; „jeg ejer ikke en penning at give dig, fattige mand; men vær rask i guds navn“, sagde hæderens retfærdige besidder.

53. Fruen Tabita fandt en pludselig død; alle fattige folk fik bitter sorg på stedet over dette tab; Joppen glæder sig over den lykke, som den høje gud giver (har givet) den; den synger længe lov og pris derfor; Petrus gav (nemlig) kvinden livet igen.

54. Eneas lovpriser syndens bryder til gengæld, og, rejst op fra sygelejet, bekender han glad og uden svig troen på Kristus; folket i Lidda glædede sig, befriet for vildfarelsen; denne store stad yder siden Petrus ære.

Andreám sér til yndis	meginpostulinn kostum
almáttigr guð valdi;	prýddr ok giptu gæddi,
mítis má hann því heita	guðs er hann flos ljómandi.

Allra postula minnisvísur.

1. Pétr er páfi drottins prisaðr gleði-visum, hvílir hans likit sæla höfuðdómarans í Róma; yfirpostula æstan allir skulum hann kalla; várr er völdugr herra vörðr á himni ok jörðu. Prýðir hér pall várn inni Pétr með sinu minni.	krossfestum var hann Kristó kærr ok Pétró næri, hans háleitar bænir hlífi oss at eilífu. Komi hér kærr rétt inni Kristr at Paulus minni.
2. Páll berr pris yfir alla, Paulus gjörð af Sauló, lýða valdr á láði, lærifaðirinn skæri;	3. Gef þú Andréás yndi oss, er hekkð á krossi, svá at frumtignar fagnað fái menn í hóp þenna; sér til æztrar æru almáttigr guð valdi þig með þýðu fagri; þitt vald tapaz oss áldri.

apostlen, prydet med herlige egenskaber og lykke-begavet; han er guds strålende blomst.

[M.] 1. Petrus er herrens pave lovprist i glædens vers; hans (overdommerens) salige legeme hviler i Rom; vi skal alle kalde ham den højeste overapostel; den mægtige herre er vor beskytter i himlen og på jorden. Petrus pryder herinde vor bænck med sit minde.

2. Paulus bærer prisen fremfor alle, Paulus gjort af Saulus, menneskenes herre på jorden, den lyse læreremester; han var den korsfæstede Kristus kær og var sammen med Petrus; hans høje bønner beskytte os i al evighed. Måtte Kristus den kære være herinde ved Pauli minde.

3. Giv du os, Andreas, som hang på korset, fryd, så at folk i denne skare kan få første-hæderens glæde; sig til den højeste hæder valgte den almægtige gud dig med skøn blidhed; din magt forgår os aldrig. Signe gud selv herinde den hellige Andreas minde.

Signi hér sjálfr guð inni
sánkte Andreás minni.

Gleði gjörvalla inni
guð með Jákóbs minni.

4. Jón fekk ást af hreinum
óprotnandi drotni;
lærði hann lögmal dýrðar
ljóst yfir Jésú brjósti;
hann stóð Krists und krossi
kæstr Máriae næstri,
hann drakk eitr hjá ýtum
einfaldr með trú hreina.
Gleði Jésús hér inni
Jóns postula minni.

6. Tignar traustan fögnuð
Tómás fullr af sóma;
sjá var ljúfr i lifi
líkastr guði rikum;
postuli prýddr af listum
prófandi vartu lófa
blóði benjar rauðar
blíðr á drottins síðu.
Hér er helgat inni
háleits Tómas minni.

5. Oss gefi Jákób þessa
Jóns bróðir frið góðan
síðar ok sanna prýði,
sætast hæfilæti;
halda manni mildum
mikit stím pilagrimar,
þar er fagnaðar færi
fells i Kompostella.

7. Fullr af fagnað öllum
Filippus at guðs vilja
geisli gladdr i pislum
gleði veiti nú sveitum;
hann laði karl ok kvinnu
krossfestr i veg mestan
sæll til hæstrar hallar
háleitra guðs sveita.

4. *Johannes fik den rene guds aldrig ophørende kærlighed; han lærte kærlighedens lov klart over (hvilende på) Jesu bryst; han stod ved Kristi kors, ham kærest, nærmest ved Maria; han, der var uden svig, drak gift blandt menneskene med sin rene tro. Glæde Jesus herinde apostlen Johannes' minde.*

5. *Denne Johannes' broder, Jakob, give os god fred og troens sande pryð, den sødeste ydmyghed; pilegrimme gör den milde mand megen ulejlighed, der hvor der bliver lejlighed til glæde i Kompostella. Gud glæde alle herinde med Jakobs minde.*

6. *Tomas, fuld af hæder, hædrer den stolte glæde; han var elskelig den, der i livet lignede den almægtige gud mest; blide apostel, prydet med egenskaber, du prøvede hænderne og de af blod røde sår i herrens side. Her er helliget inde den høje Tomas' minde.*

7. *Filippus, fuld af al fryd, strålen glædet i pinslen, med guds vilje give nu mændene glæde; han føre korsfæstet mænd og kvinder salig til*

<p>Fari hér með fagnað inni
Filippús postula minni.</p> <p>8. Kallaz kærri af öllum
Kristis bróðir, guðs móður
systur sonr, enn hæsti
sannr í drottins ranni;
Jákóbús hefir aukit
öll verk ok stórmærki,
verður vegg til dýrðar
vóttr postuli dróttins.
Drekki hér drengir inni
dýrligt Jákóbs minni.</p> <p>9. Borinn var blóm með æru
Bartólóméus at skarta,
Indía lét á landi
lifit, flegit með knífi;
þann er þúsund sinnum,
þat er ritningar vitni,</p> | <p>sigrar sæta fegri
sólar guðs fyr stóli.
Blessi hér blíðr guð inni
Bartólóméus minni.</p> <p>10. Giptu gefr með kröptum
guðspjallamaðr snjalla
mildr Matheás öldum,
miskunnar guðs unni;
hann var særðr með sverði,
siðar, í kirkju miðri,
veiti hann virðum mætum
væna hjálp í bænum.
Hér er Matheás minni
mjök þekkiligt inni.</p> <p>11. Oss gefi Símon sóma
sannheilagr í ranni,
þindr á Persíða landi
postuli, hlaðinn af kostum;</p> |
|--|--|

den højeste hæder i guds høje skarers højeste hal. Her skal drikkes med glæde inde apostlen Filippus' minde.

8. Kristi broder, guds moders søsters søn, elsket af alle, kaldes den højeste, sand i herrens bolig; Jakob har udført alle gerninger og storbedrifter, herrens apostel, herligheds vidne værdig til hæder. Drikke svende her inde Jakobs herlige minde.

9. Bartolomæus var født til at stråle med ærens blomst; han lod livet i Indisland, flæet med kniv; han som tusinde gange, — derom vidner skriften — sejrer over solens søde skønhed foran guds stol. Velsigne den blide gud herinde Bartolomæus' minde.

10. Den milde evangelist Matheas giver god lykke med kraft til menneskene, han undte dem guds miskundhed; han blev hugget med sværd midt i kirken; måtte han siden give de mennesker, der har smukke sæder (tro), god hjælp i bønner. Her er Matheas' minde meget herligt inde.

11. Den sandhellige Simon give os hæder i huset, apostlen, som, fuld

gekk sá er græddi flekka
góðfúss í blóthúsi
dauða-dyrr með náðum,
dýrð hans guði skýrðiz.
Sáunkte Símons minni
sé hér vegsamat inni.

12. Tungu tigit mengi
Taddeúm fáí gladdan;
var hann með vald ok æru
vegligr í guðs reglu;
í samkundu sýndi
sanna ást til manna,
postulinn, prýdda listum,

plagaz með dýrðir fagrar.
Frómi hér fólk alt inni
fagrt Taddeús minni.

13. Heldr Matthías mildi
mætr postuli sæti,
hlaut hann hlaðinn af ítri
hlutskipti þat giptu;
ok á Sýrlandi sendi
sína qnd frá pínu
guðs til gøfgra náða;
gæti húss ok sætis.
Signi hér sveit þll inni
sæls Matthías minni.

Af et digt om hellige mænd.

Heilagra manna drápa.

1. — — — — — — — — — — — særa;
— ar — — mildings — — — — Rigarð hét — — — ra
— — um dyrnar þustu — — — — ran — — — Viljálmm annarr

af herlige egenskaber, blev pint i Persernes land; han, som velvillig helbredede lyder, gik i det hedenske tempel igennem dødens dør med fred hans herlighed blev klar for gud. Sankte Simons minde være hædret her inde.

12. *De ypperlige mænd skal glæde Taddæus med tungen; han var med magt og ære prægtig i guds orden; i sammenkomsten (synedræt?) viste han menneskene sand kærlighed, prydet med gode egenskaber; apostlen hører skøn herlighed. Alle mænd hædre herinde Taddæus' fagre minde.*

13. *Matthias, den udmærkede apostel, indehaver mildhedens sæde; i besiddelse af udmærket lykke fik han det hværv (den lod); og i Syrien sendte han sin sjæl fra pinen til guds høje fred; beskytte han hus og bænke. Hele skaren herinde velsigne den salige Matthias' minde.*

[H.] 1. [Heraf kan intet i sammenhæng gengives.]

- vendu honum, þegar freistni
kendi.
6. Mörg ár þoldi miklar sorgir
meinat líf í slíkum greinum;
hárlæði frá ek at huldur væri
holdi næst, en brek eru goldin;
pelli nam hann ok þrúðu gulli
þrýða sik fyr augum lýða;
heimi lét á hverjum tíma
hafnat alls í drottins nafni.
7. Ingvar nefna enskir söngvar
illan kóng, er loðgunum spillir,
ræna vildi ríki sínu
ræsi þann ok forzit æsir;
þengill varð í þessu fanginn
— — — granir at br — —
þeim fyr skotspón — —
— — — —
8. Heilagt skutu þeir hold — —
hild — — —
saklaust blóð var síðar miklu
— — sleginn af — — —
Jésús Kristur lofðung ljósan
laðar til sin úr þessi þínu;
Játmundi téz Englands kindar
elska sonn með guði ok
mönnum.
9. Frjóvaz láttu, frumtign vífa,
friðust orð til stefja-smíðis,
móðir sæt ok miskunn þýðust
mín, ástvinum guðs ok þínum.
(Stev.) Skirir menn hjá skapara
várum
skína fagrt, er þoldu þínur,
Kristr hefir þá krapti dýstum
kórónat fyr þrautir stórar.

de mægtige kvinder lagde ham ned i det kolde vand, hvergang han mærkede fristelsen.

6. *I mange år tålte hans ménfulde liv store bekymringer i sådanne dele: jeg har hørt, at inderst ved sit legem var han iført en hårskjorte, men hans synder er lønnede; med fløj og skinnende guld prydede han sig for menneskenes øjne; men i hver stund vragede han verden i guds navn, som styrer alt.*

7. *Engelske digte nævner en slet konge, Ingvar, som fordærver (bryder sig ikke om) loven; han vilde berøve den konge sit rige og farer frem med voldsomhed; kongen blev fanget under dette — — — og blev benyttet til skydeskive — — .*

8. *De skød på hans hellige legeme; — — det uskyldige blod blev længe efter — — — Jesus Kristus indbyder den lyse konge til sig fra denne pinsel; det engelske folks sande kærlighed ydes Eadmund tillige med gud og (andre hellige?) mennesker.*

9. *Lad du, kvinders første værdighed, søde moder og min mildeste miskundhed, de skønneste ord fremspringe til et stev til ære for guds og*

10. Dýrðar læt ek dásemd nærri hafði níu tigi ára
verðan náðar valdr, er þrautir háði.
Díónisíum guðs vin prisat;
heilagangræddienn hæsti Paulús
hann af einum villumanni;
Klémens páfi guðspjalls geymi
Galliam bauð at kristna alla;
fekk hann þat með frægð ok
lukku,
Frakkar sneruz til drottins
þakka.
12. Sætur guð nam sínum
vitraz
sessunaut, er hann flutti messu,
græðari várr ok gaf honum
siðan
guðs likama sjálfr enn ríki;
Párisborgar píndr var stýrir,
prestr ok djákn við grimleik
mestan,
11. Dýrðar-mann kvað dauða
verðan
Dómiciánús kóngur af Róma,
Rústikúm fyr Jésú ástir
Elúteríum bauð at kvelja,
lifnaðar smiðr í loganda ofni
lengi stóð ok sakaði engu,
13. Dásemd er þat er drottinn
lýsir;
Díónisíus tók at rísa

dine kære venner. Rene mænd, som led pinsler, skinner herligt hos vor skaber; Kristus har kronet dem med den herligste kraft for de store lidelser.

10. Jeg lovpriser Dionisius, guds ven, værdig til herlighedens beundring; den højeste Paulus gjorde ham, der er hellig, til troende af en vildfarende; pave Klemens bød evangeliets vogter at kristne hele Gallien; med berømmelse og held udrettede han, at Frankerne vendte sig til at takke gud.

11. Domicianus, konge i Rom, erklærede, at den herlige mand havde fortjent døden; han bød at pine Rusticus og Eleutherius for deres kærlighed til Jesus; det gode løvnedes smed stod længe i en brændende ovn og tog ingen skade; nådens besidder var henvæd 90 år, da han blev brændt.

12. Den søde gud viste sig for sin siddefælle, da han forrettede messen, og vor mægtige frelser gav ham siden selv guds legeme; Parisstadens styrer blev pint, præsten og degnen med den største grusomhed; de hellige halse blev huggede med tømmerøkser af grevens mænd.

13. Vidunderligt er det som herren viser; den lovpriste Dionisius

lofaður upp ok helt á hofði	brúðar leysti hann bur frá
hratt rennandi milur tvennar;	dauða,
...di hvíla var miss...	bein var honum at kverka-
.. er hann liggja vildi	meini.
— — — — —	
— — — guðs hallar.	16. Blásiús stóð fyrir blektum
	ræsi,
14. S... tus hét ... synda	blótum talar hann snart á móti,
draga oss mest frá guðs ...	lengi bauð at lemja stöngum,
— — — — —	lostigr tók hann písl ok brosti;
dauðans hönd at várrí öndu.	hógligt náðu hold i stagli
Osv.	heljar-menn með sárleik kvelja,
	burðugt líf um brjóst ok herðar
15. Agricolaus	blindir rifu með kamba-
..... tímus pindi beima	tindum.
..... byskup ljósan	
beiða skjótt at fyrir hann leiðiz;	17. Myrkra-stofu fekk meistari
illir fundu i einum helli,	klerka,
úti lágu dýr fyrir skúta;	miunniz þessa nokkur kvinna,

rejste sig og holdt sit hoved [under armen], idet han gik hurtig to mile
..... (og viste), hvor han vilde ligge — — — — — guðs hals.

14. S... hed syndernes ... drager os mest fra gud — — — —
dødens hånd til vor sjæl. Osv.

15. Agricolaus pinte mændene ...; kræver at den lyse biskop
[Blasius] hurtig føres frem for ham; de onde mennesker fandt ham i
en hule; (vilde) dyr lå udenfor den; han befriede en kvindes søn fra
døden; et ben stod fast i halsen og voldte hans mén.

16. Blasius stod foran den forblindede fyrste; han taler ivrigt imod
hedenske ofringer; længe bad fyrsten at slå ham med stænger; med
glæde underkastede han sig pinslen og smilte; de kraftige, onde mænd
pinte hans bløde legem smærtefuldt i stejle; blinde rev de hans herlige
legeme på bryst og skuldre med kam-pigge.

17. Klærkenes mester blev sat i et mørkt fængsel; en kvinde mind-
edes ham; hun fandt Blasius med et brændende lys og bragte ham god
føde; han bad guds enhed at give de mennesker alt godt, som mindedes

- Blásiúm fann með björtu ljósi
brúðr ok færði vistir prúðar;
ýtum það hann þeim alt gott
veita
20. Þorðuz menn, þar Benedikt
varði
bróður sinn af drengskap
góðum;
Knútr var staddr i musteri
mætu
18. Byskup eptir bænir feskar
beiðir jarl til dráps at leiða;
höggit náði hann at þiggja,
hæstum sik gaf drotni kæstum;
jartegnir, sem jafnast birtaz,
andi guðs á váru landi
unnit hefir fyr ástvin þenna
ótal manns til heilsu-bótar.
21. Kóngrinn réð með sætleik
syngja,
19. Blásiús, þá er vér bjargar-
lausir
biðjum þik en dauðans viðjar
- svikarinn váru . . .
síðan lagði hann sjóla prúðum
sverði i brjóst ok út um herðar;

ham på en eller anden måde til glæde og herlighed; gud lovede at lade det opfyldes.

18. *Jarlen befaler, at Blasius, efter at han havde bedet smukt, skal føres til døden; han modtog hugget og gav sig den højeste, kære gud i vold; jærtegn, som hyppig fremkommer, har guðs ånd gjort formedelst denne sin kære ven i vort land et utal af mennesker til helsebod.*

19. *Blasius, når vi hjælpeløse beder dig og dødens bånd snos fast om vor sjæl, giv os det, som gud har lovet. Osv.*

20. *Mændene kæmpede, hvor Benedikt forsvarede sin broder [Knud] med megen mandhaftighed; Knud den milde befandt sig i det herlige tempel og vilde ikke deltage i kampen; Eyvind bifra truede ham, og gik ind og hen til den kloge konge; han bød kongen „god dag“ — — — .*

21. *Kongen sang sødt; den svigefulde; siden jog han sværdet igennem den prude konges bryst og ud igennem skulderen; Knud kan nu*

Knútur má nú kristni veita, fundinn var hann á djúpu
kallaz hann um Danmørk alla sundi;
..... ok hjálpin feska; háleit dýrð með heiðr ok sælu
herrans dýrð mun aldri þverra. Hallvarðs skinn um Nóreg
allan.

22. Hallvarð pindu ýtar illir
austr i Vik á litlu flaustri,
fljóði vildi forða dauða
frægðar-maðr, er vándir rægðu;
lýðir ofan af landi síðan
ljótir þegar af boganum skjóta,
þilju brá hann við þeiri pílu,
þegninn flýgur orin i gegnum.

24. Guðs einkason, getinn af
móður,
gættu vár, þá er líkams mættir
þverra fast ok þeir eru næri,
er þínar skepnur vilja þína.
Osv.

23. Særðan vildu svikarar
myrða,
sökkva i vatn ok grjótstein
nökkurn
remma þessir rekkar grimmir
rikuliga við háls á líki;
fullr af miskunn flaut með hellu,

25. Máricíús mikilli stýrir
manna fjöld, er Rómam kannar,
sex þúsundir, sætri huxan,
sex hundruð sem fylgja mundi;
þanninn frá ek at þrir tigr
tvennir
þeir eru sex, er kallaz meiri,

give kristendommen hjælp; over hele Danmark kaldes han og gode hjælp; herrens herlighed vil aldrig få ende.

22. Halvard pinte slette mennesker øster på i Viken i en lille båd: den berømte mand vilde beskytte en kvinde for døden, som onde mennesker havde bagtalt; onde mænd skød siden straks med bue oppe fra land; en siddefjæl løftede han mod den pil; men pilen fløj igennem manden.

23. De svigfulde mænd vilde skjule den såredes lig, sænke det i vandet, og disse grumme mænd binder en sten med stor kraft om ligets hals; fuld af nåde flød han med stenen og fandtes ude på det dybe sund; Halvards høje herlighed skinner med hæder og salighed over hele Norge.

24. Guds eneste søn, børen af en moder, beskyt os, når legemets kræfter forsvinder stærkt, og de er nær, som vil pine dine skabninger. Osv.

25. Mauricius styrer en stor mængde mænd, der begiver sig til Rom med sød (kristelig) tanke, 6000, hvortil 600 monne slutte sig; dertil har

Sýrlands nú með sætum jarli	Dióclécíanús dauða nýjan
sunnan kvámu ok drotni unnu.	dæmir þeim, er trúna sæma;
	Máricíus ok menn hans færa
26. Völdugir norðr í Valland	mengit hjó, sem skipaði þengill.
heldu,	
vilja þeir með keisarann skilja,	* * *

Kátrínar drápa.

1. Drottinn gef þú dýrr at ek	skýja tjalls ok spámenn allir,
mætta	prófetar Krists ok postular
dæmistóls í hróðri sæma	mæstir,
alhreinstasta ambátt þína,	pinuð drótt með eldi ok sóttum,
Jésús Kristr, af mærdar húsi;	frægar bið ek at mér ljái
þar næst beiði milda móður	meyjar
mána þengils frægs ok engla	mælsku gnótt, þá er eflði
ek nú hljóðs, at oss skuli mýkja	dróttinn,
orða hall svá stirðni valla.	öll sveit styrki engla stillis
	óðsemjanda drápu at fremja.
2. Orð tem mér sá er skjöldung	
skirði	3. — — — — —

jeg også hørt, at 20 gange 30 og 6 foruden yderligere i tal [det hele en legio = 6666] — og alle disse kom nu syd fra med Syriens søde jarl og elskede gud.

26. De mægtige gav sig nord på til Valland (Gallien), de vil skilles fra kejseren; Dioclezian idømmer dem, der hædrer troen, en ny død; Mauricius og hans dygtige mænd blev nedhuggede af mængden, som kongen (kejseren) befalede.

[K.] 1. *Domstolens herlige gud, Jesus Kristus, giv at jeg kunde hædre den helt rene tjænerinde i lovprisning fra mit digtnings hus; dernæst beder jeg den månens berømte konges milde moder og englens om lyf, og at de gør min tunge blød, så at den ikke bliver stiv.*

2. *Styr mine ord, du som døbte himlens konge, og alle spå-mænd, Kristi profeter og herlige apostle, de mænd, der er pinte med bål og sygdomme; jeg beder at de berømte møer låne mig den veltalenheds rigdom, som gud styrkede; englens konges hele skare hjælpe digteren (mig) til at fuldføre en dræpe.*

<p>7. Mærin gekk fyr málma
skýran
mæt fremjanda spekt at temja,
heilug gerði hilmí skorða
hrannar báls at kveðja þann-
veg:
„dýrka þú aldri djöful með
verki,
döglings niðr, eða bænum
fögurum,
léttu at blóta lýða ættir,
laga greinir, kvað mærin hreina.</p> <p>8. Undraz þarftu ei hofit með
höndum,
heilug mæz talar slíkt við deili,
heldur littu á himin ok öldu,
hrannar báls, ok sól, gjört
manna;
þjóðar, hygg at þessu smíði
þengils, fylkir, helgra engla;</p> | <p>mildingr skryddi mána foldar
mannligu holdi guðdóm sannan.</p> <p>9. Segi ek þér at frá Máriu
meyju
mildingr frægur beraz lét
hingat;
tel ek at svá lét tiggí sólar
tirar-gjarn í Jórdán skiraz;
sjálfráður á sik tók dauða,
sára písl fyr glæpi vára;
lýndr var heimr af tálum
fjanda,
treystir fekk hann guðdóms
leystan.</p> <p>10. Jésús Krístr er drottinn
drottna,
dýrka þú hann, kvað falda
Nanna,
föður ok son bið frá þér leiða</p> |
|--|---|

alle de mænd (fjalla skolj. glæstr. rekkju ýtendr) lide hård medfart, som ikke vilde fæste lid til Tor eller Odin.

7. Den herlige mø gik frem for den kloge kriger for at vise sin kløgt; den hellige kvinde tiltalte således fyrsten: „tilbed aldrig djæveln, fyrstesøn, i gærning eller med skønne bønner; lad menneskene holde op med at blote, lovens styrer, sagde den rene mø.

8. Du skal ikke beundre (det hedenske) tempel, bygget af menneskehænder; — sagde den hellige mø til guldets uddeler —, heller skal du se på himlen og bølgen og solen; folkets fyrste, betragt dette arbejde af de hellige engles konge; himlens konge iførte sin sande guddom menneskeligt kød.

9. Jeg siger dig, at den berømte konge lod sig føde her i verden af Maria mø; jeg siger, at solens rylystne konge dernæst lod sig døbe i Jordan; ifølge eget ønske underkastede han sig døden, en svar pinsel for vore synder; verden var fortabt ved djævlens svig; guddommens besidder forløste den.

fjandans tál ok helgan anda; hristir reiðr við fljóðit kristit;
skiraz láttu, skatna stýrir, fimm tigu valdi Freyju hólða
skorð mælti þat vizku borða, fannar lófa spekt at prófa,
leyndar skaltu lýsa syndir eigandi við ambátt fræga
lærðri sveit, en kasta flærðum.“ engla dýrðar — — — þengils.

11. Stillir frétti hljóði hvellu 13. Heilug rødd tók hátt at
hafnar glóða eik at nafni; mæla
fljóðit gjörði at birta bæði harða dýr við meyna skýra:
baugs veitanda ætt ok heiti; „Kátrín vit þú at guddóms
siðan spurði siklingr Þrúði gætir
sævar hála, sneldr í máli: gistir hjartr í þínu hjarta;
„hvárt ætlar þú, hranna kertis, hræz þú eigi, Hørn en bezta,
hilmi, skorð, at sigr orðum? heiðna spekinga, orma leiðar;
unnar leið þú elda Nanna
12. Einráðit hefi ek at orðum alla þá til minnar hallar“.
þínum
ekki trúi ek né minir rekka“; 14. Meistarliga vann mentir
þannig mælti hvitra hjalta leystar

10. *Jesus Kristus er kongernes konge; tilbed ham — sagde kvinden —, bed fader og søn og den hellige ånd at fjærne djævlens svig fra dig; lad dig døbe, mændenes fyrste — det sagde den kloge kvinde —, du skal åbenbare dine skjulte synder for den lærde skare og ophøre med falskhed“.*

11. *Fyrsten spurgte med høj stemme kvinden om navn; hun meddelte ham både sin herkomst og navn; siden spurgte fyrsten kvinden, op-hidset i sin tale: „vil du, kvinde, besejre fyrsten (mig) med ord?“*

12. *Jeg har fast besluttet, at jeg ikke vil tro på dine ord, ej heller mine mænd“; således talte krigeren vred til den kristne kvinde; han udvalgte 50 mænd for at prøve kvindens klægt, de skulde have en [visdoms dyst] med guðs berømte tjænerinde.*

13. *En hellig stemme, meget herlig, begyndte at tale højt til den kloge mø: „Katrína, við, at guddommens vogter gæster lys dit hjærte; vær ikke bange for de hedenske vismænd, du bedste kvinde, før dem alle, kvinde, til min hal“.*

14. *Mesterlige svar gav mænen, glædet af den himmelske stemme, på alle de videnskabelige spørgsmål, som de stærke mænd forelagde hende;*

- mærin, glødd af himna röddu, lýða sveit með allri þrýði;
 allar þær, er ofgír þollar hárit kunni ei heldr at brenna
 oglis stéttar hána fréttu; hrannar bliks á viðum en annat;
 spektarlauss það spekinga þessa ýtendr lofuðu engla gæti
 spennir málms í eldi brenna öldu fress af tákni þessu.
 réttvís mærin, ræsir þótti
 reiðuligr, þann hvern er sigrar.
15. Vitrir báðu vella Þrúði
 vargfæðendur þá at hjarga heita skal ek nú á þik, veitir,
 sál ok önd við svælum fjanda: græðari minn ok guðdóms
 „sætt oss við guð Jákóbs spennir,
 ættar“; gef mér viðkvæmilig orð til
 Kátrín tjáði Krists fyr lýðum (Stev). Stendr ok sitr til hægri
 kraptaverk ok dýrðir sterkar; handar
 eigendr tóku iðran fagra heilug Mária aldar deili;
 oglis túns af dæmum fögrum. mildingr skipar nú mána foldar
 mæstr Kátrinu henni et næsta.
16. Bragnar létu i báli heitu
 blessat líf, en fór með vífi 18. Hilmir segi ek at hugðiz
 lík heilug i láði at hylja tæla

den kløgtberøvede kriger befalede, at enhver af disse vismænd, som den retfærdige mø overvandt, skulde brændes i ild; kongen tyktes vred.

15. *De kloge krigere bad da kvinden at frelse deres sjæl og ånd for djævlens brand: „forlig os med Jakobs slægts gud“; Katrina forklarede for mændene Kristi jærtegn og stærke herlighed; mændene tog en skøn anger på grund af fagre eksempler (fortalte begivenheder).*

16. *Mændene lod deres velsignede liv i det brændende bål; men mændenes skare begav sig hen med kvinden for at begrave de hellige lig med al hæder; hverken håret eller andet kunde brænde på mændene; mændene lovprieste englens styrer på grund af dette jærtegn.*

17. *Hør du, himlens herligheds velsignede giver, jeg vil nu påkalde dig min frelser og guddommens besidder, giv mig ord, passende til stev. Den hellige Maria står og sidder til højre side for menneskenes styrer; himlens herligste konge giver nu Katrina plads ved siden af hende.*

18. *Jeg fortæller, at fyrsten havde i sinde at besnære himmelkongens*

himna gætis ambátt mæta;
 mýgir bauðz þá fljóði föggu
 fannar lófa at eiginmanni;
 „allir skulu, kvað odda spillir,
 elda Lofn, í minu veldi
 heiðra þik sem helga gyðju,
 hnyssings teigs, ef mik vill
 eiga“.

stillis rekka ljótrar villu
 milda ambátt mána foldar
 mildings frægs ok vöndum
 gildum;
 blóðit flaut af búki hvítum
 bragnings meyjar sólar vagna;
 síðan byrgðu seggir heiðnir
 svanna guðs í myrku ranni.

19. Kátrín sagðiz kóngi heitin
 kraptafull þeim er alt gott

skapti;

öllum neitti ófnis palla
 orðum fylkis heilug skorða;
 reiðir skipaði geima glóða
 græðara heims at fletta klæðum
 fyrðum sinum, fast at berja,
 falda strönd, ok kvelja í
 böndum.

20. Berja frá ek stöngum
 stórum

21. Drottinn sæll réð dregla
 þellu

dæmistóls með táknum sæma;
 fæddiz henni ei fyrr né síðar
 fróðari mæ, nema drottins
 móðir. Osv.

22. Keisarans tók kvón at
 fýsaz

Kátrinu at tjá iðran sína;
 bragnar vísa at byrgðu húsi
 bauga Hlökk á grimu dökkri;

*herlige tjænerinde; han tilbød sig da den herlige kvinde til ægteemand;
 „alle skal, sagde krigeren, i mit rige hædre dig kvinde som en hellig gud-
 inde, hvis du vil ægte mig“.*

19. *Katrina sagde, fuld af kraft, at hun var den konges brud, der
 havde skabt alt; den hellige kvinde sagde nej til alle fyrstens ord; manden
 [reiðir geima glóða] befalede da sine mænd at afklæde guðs kvinde, slá
 hende stærkt og pine hende bunden.*

20. *Jeg har hørt, at fyrstens mænd i hæslig vildfarelse slog himlens
 berömta konges milde tjænerinde með store stænger og tykke piske; blóðet
 strömmede neð ad guðs mós lyse legeme; siden lukkede de hedenske mænd
 guðs kvinde inde i et mørkt hus.*

21. *Domstolens salige gud hædrede kvinden ved jærtegn; hverken
 för eller senere er der født en mæ, kyndigere end hun, undtagen guðs
 moder. Osv.*

- brekku frá ek með brjósti
klökku
beygja svá fyr helgri meyju,
háleit var þat henni sæla,
himna veldis, sika elda.
- 23 „Sættu mik við sólar
drottin,
syndir játa ek þér með gráti,
giptu fyld ok guðdóms krapti
göfgust mær“, kvað hilmis kæra;
„trúðu á þann, er tók at smíða,
traust kalla ek þat, skepnu
alla,
Lofn guðvefs, en lóstum hafna“;
limr mælti svá fylkis himna.
24. Drottins tjáði dýrsta háttu
dýrlig ambátt himna stýris,
- Rinar báls svá at røngum
greinum
Rist hafnaði, en játti Kristi;
síðan töludu sætur háðar
sómlundaðar af góðu tómi
alla nótt um engla stillis
orð ok verk, þau er guðdóm
merkja.
25. Skjöldungur veitir skjýja
veldis
skirðum þjóðum alt et góða,
hjartanliga á himnum björtum
háleitr er Kristur Jólum.
Osv.
26. Riddari tók, sá er ræsis
leiddi

22. Kejsereus hustru fik lyst til at udtale sin anger for Katrina; mændene fulgte hende i den mørke nat til det lukkede hus; jeg har hørt, at kvinden (brekka sika elda) böjede sig med ydmygt bryst for himmerigets hellige mø; det var hende høj salighed.

23. „Forlig mig med solens konge; jeg inddrømmer mine synder for dig med gråd, du høje mø, fuld af lykke og guddommelig kraft“, sagde fyrstens hustru; „tro på ham, der smedede alt det skabte; det kalder jeg fortrøstningsfuldt, kvinde, og hold op med at leve i synd“; således talte himmelkongens lem.

24. Himmelkongens herlige tjenerinde fortalte guds dyrebareste gærninger, så at kvinden vragede den vrangle tro og bekendte Kristum; siden taledede bægge kvinder, hæder-sindede, sammen i god fred hele natten om guds ord og gærninger, som betegner guddommen.

25. Himlens konge giver de døbte mennesker alt godt; hjærtelig er den høje Kristus Jesus for sjælene i den lyse himmel. Osv.

26. Den ridder, som havde ført fyrstens hustru til det mørke hus hen til den høje kvinde, kastede hedenskabet formedelst kvindens ord;

sannr lausnari allra manna,
ítarligr með engla sveitum
ambátt kæra ok ljósi skæru.

sæta ambátt veraldar gætis,
hjartur skein, sem brynni af
kerti,
hauga þellu geisli af augum.

31. „Verð ertú, segir drottinn
dýrðar,
dyggust mær á himni at byggja,
laun skaltú fyr þrautir þínar
þiggja, slíkt kvað engla tiggja;
hræðaz þarftu ei hót né dauða
heiðins grams né mikla reiði;
sveitir ætla ek at senda á móti
sálu þinni engla minna.“

33. Allir tóku at undraz þollar
oglis ness, er mærin þessi
skyldi svá með skæru holdi
skína mega fyr þislum sínum.
Osv.

32. Kátrín gjörðiz hress af
heitum
hildings þess, er veitir mildi;
bæði girntiz hauga tróða
beiska nauð ok sáran dauða;
siklingr bauð til sín at leiða

34. Stef þau, er ek með stuðla
knífi
smíðat hefi, mun verða at liða,
skjöldungs er vist nú skjýja
veldis
slæmrinn gjör um háleitt dæmi.
Öll hafði þá odda spillir
orðin sòm við falda skorðu;

*menneskers sande forløser, besøgte sin kære tjænerinde med engleskarer
og flammende lys.*

31. „Du fortjæner, siger herlighedens herre, trofaste mø at bo i
himlen; løn skal du få for dine pinsler; det sagde englenes konge; du
behøver ikke at frygte den hedenske fyrstes trusler eller døden eller hans
hæftige vrede; jeg skal sende imod din sjæl skarer af mine engle.“

32. Katrina blev glad ved den konges løfte, som giver nåde; hun
var begærlig både efter besk nød og pinefuld død; fyrsten befalede at
føre verdens herres søde tjænerinde frem for sig; der stod en klar stråle
ud fra kvindens øjne, som om det var et lys der brændte.

33. Alle mænd undredes over, at denne mø skulde, sine lidelser til-
trods, kunne skinne således med lysende legeme. Osv.

34. De stæv, som jeg har dannet med digtningens kniv, vil nu holde
op; slutningen vil nu tilvisse blive gjort om himlens konges høje gærning
— . Krigeren havde da alle de samme ord til kvinden; hedningen tilbød
at ceyte himmelkongens mø.

- blóta fægir bauðz at eiga hljómraddaðr á efsta dómi,
bragnings meyju sólar vagna. sunnudagr er þá, sínum
mönnum“;
35. „Hygg at þú nú, heiðinn svá greinir þat mærin hreina.
tigg, 37. Hirðipöll tók hans til orða
hæð mælti, sá öllu er æðri, hyrjar flóðs ok réð at spyrja
hvárn mundir þú eða heimsku gjarnan, (runnu tár um hvarma henni):
hafnar-ljósa, fyrri kjósa?“; „hvers kunni þér meyna þessa?;
„heldur kjøri ek, kvað hristir aldri hefir hún yðru veldi
skjalda, unnit mein, svá þat megi
hverjum frægra en öllum lægra; greina;
eigi skil ek, hvi öðling Sága grams unnarar gæzku sinnar
elda siks hefir frétt at sliku“. gjalda frá þér himna skjaldar“.
36. „Öllum hlutum er æðri ok 38. Æðin hljóp í plátu prýði,
sælli pina bauð hann drotning sína,
Jésús Kristur, en fé ok listir brjóstin skáru blóta lystir
umgeypnandi allrar skepnu haugs spennandar lifs af henni;
er veitandi manni hverjum, tigg lét þá tróðu höggva
hirðir blessar himna dýrðar tálgjarnastur lðja mála;

35. „Tænk nu over, hedenske fyrste, sagde kvinden (hafnar ljósa hæð), hvem vilde du vælge først, ham som er højere end alt andet eller en, der var lysten efter dårskab?“. „Hellere vilde jeg vælge, sagde krigeren, ham som er berømtere end alle end en, der var ringere end alle; jeg forstår ikke, hvorfor kvinden (du) har spurgt fyrsten (mig) om sligt“.

36. „Jesus Kristus er ypperligere og saligere end alt andet, og han som holder hele skabningen i sin hånd yder ethvert menneske rigdom og idrætter; den himmelske herligheds hyrde velsigner med lydelig stemme sine mænd på den yderste dag; da er det søndag“, således forklarer den rene mæ.

37. Hans hustru (flóðs hyrjar hirðipöll) tog da til orde og spurgte — tårerne strømmede ned ad hendes kinder —: „hvad beskylder I denne mæ for?; aldrig har hun gjort dit rige mén, som kan nævnes; solens konges elskere må fra din side undgælde for deres godhed“.

38. Baseri betog krigeren; han bød at pine sin dronning; de blótlystne mænd skar brysterne af hende levende; den svigfuldeste fyrste lod

- sálin get ek at hennar hvili vella njótr, en hafnar blótum“;
himna Krists í dýrðar-vistum. ýtar kváðuz engla gæti
jötna róms (sóns?) hafa hugat
39. Ýtir frá ek at effi blóta at þjóna;
Íðja raddar þann veg kvaddi: meiðar tóku dapran dauða
„reyna skal ek nú ræsi at Drafnar elds í Jésú nafni.
þjóna
40. „Hvern býð ek, kvað enn heimsku-gjarni,
hjørva lund at missa fjörvi, 42. „Neittu eigi at þiggja þetta,
veðra hválfs at vísi heiðrar, Þundr mælti svá orma grundar,
41. Þorfiríum fyr þislar stórar þryddan vann ok tvenn
hundruð manna,
get ek þess víst at gumnar hljóti
göfuglig laun af sólar jöfri;
ljúfri bauð enn lestir hlifa
lofðungs ambátt himintungla
auð ok fold at eignaz skyldi,
eitri líkr, en drotning heiti.
41. Þorfiríum fyr þislar stórar þryddan vann ok tvenn
hundruð manna,
get ek þess víst at gumnar hljóti
göfuglig laun af sólar jöfri;
ljúfri bauð enn lestir hlifa
lofðungs ambátt himintungla
auð ok fold at eignaz skyldi,
eitri líkr, en drotning heiti.

da kvinden hugge; jeg formoder, at hendes sjæl hviler i Kristi herlige himmelhjem.

39. *Jeg har hørt, at manden (Porf.) talte således til hedningen: „jeg vil nu prøve at tjæne himlens konge og mine kammerater ligeledes; sådanne begivenheder vil man ingensteds i verden kunne høre med sine øren, at du, mand, bød at hugge din dronning med sværdet“.*

40. *„Jeg befaler, sagde den dumme, at enhver mand skal lade sit liv, som hædrer himlens konge og vrager blót, mand“; mændene erklærede, at de havde besluttet at tjæne englenes vogter; de led den triste død i Jesu navn.*

41. *Þorfirius og to hundrede mænd fik hæder og ære for de store pinsler; jeg formoder, at menneskene visselig hæster høj løn hos solens konge; endnu bød krigeren, edder lig, himlens konges kære tjænerinde, at hun skulde få rigdom og land og kaldes dronning.*

42. *„Nægt ikke at modtage dette — sagde manden —, kvinde, at ikke mændene giver dig grumme pinsler“; „svigfulde mand, sagde kvinden,*

pella brik, at ei þislir stækar
pálmar hneitis þér um veiti“;
„véla-maðr, kvað veitiselja
vins, frestaðu ei dauða mínum;
aldri skal ek nú yðru veldi
unna; dýrka ek hilmí sunnu“.

imna-söngs á hjarta himna;
tákna fjöld má trauðla reikna
tunga mín, er Káterina
innir einart, á grundu grænni;
grein sönn er þat kristnum
mönnum.

43. Reiðr gjörðiz þá ræsir
skorðu
refla, beiddi lýða eflir
hildar veðrs at hoggva skyldi
himna gætis ambátt mæta;
bliðust fór þá hjört ok skærust,
blessuð, dyggust, mæt ok
hyggín,
frið ok fõgr með þislar-prýði
pella brik til himnaríkis.

45. Ljóðat hefi ek um lif ok
dauða
lims mætiligs aldar gætis;
djörfung mikil er slikt at starfa
spilli baugs með tungu illri;
hilding beiðir himna-veldis
hneigipollr, at reiðiz eigi,
õglis túna, orðum mínum;
yndi mitt hefi ek lagt við
syndir.

44. Linna huldi líkam hennar
leitís Njörðr í grænni jörðu,
andinn fór með englum stýris

46. Bergða ek með brjósti
saurgu
blóði ok holdi skapara þjóðar,

opsæt ikke min død; aldrig vil jeg nu elske eders magt; jeg tilbeder solens konge“.

43. *Kongen blev da vred på kvinden; krigeren befalede mændene, at de skulde hugge himmelvogterens herlige tjenerinde; den blideste, klare og skæreste, velsignede, braveste, herlige og kloge, skønne og fagre kvinde drog da med pinselens pryð til himmerig.*

44. *Manden begravede hendes legeme i den grønne jord; sjælen fór með hymnesangens styrers engle til den strålende himmel; min tunge kan næppe opregne jærtgenenes mængde på den grønne jord, som Katrina udfører uafbrudt; det er sandhed for kristne mennesker.*

45. *Digtet har jeg om menneskenes herlige beskytters lems liv og død; det er stor dristighed for en mand med en ringe tunge at gøre slikt; manden (jeg; hneigipollr õglis túna) beder himmeriges herre, at han ikke bliver vred over mine ord; jeg har haft alt for megen glæde af synderne.*

sálliga er ek i sauri qllum
 synda vafðr ok ilsku-lyndi;
 hilmi ek fyr hneitis pálmum
 hórdómi sem stuld ok morði,
 manndrápit verðr optar unnit,
 Yggjar báls en runnar hyggja.

ténað siun, svá taki at hrynja
 tárin brein af brúnar steinum;
 ráðinn er ek nú allra at iðraz
 ódáða, svá at ek fái náðir
 annars heims, þá er drottinn
 dæmir
 dýrstrar hallar þjóðir allar.

47. Heita vil ek á himna gæti
 hræddr ok skelfdur, at min
 græddi
 andar sár, því ek hefi bundit
 yndi mitt við fúlar syndir;
 dýra biðr ek döglinga móður
 dæmistóls sem heims ok sólar
 árnaðar-orðs við hilmi hlýrna
 háleitan fyr minni sálu.

49. Kátrin bið ek at Kálfi
 veiti
 kvæðis-laun, er hleypr en skæða
 enjandi frá efsta dómi
 qflug ferð með svörtum djöfli;
 greini ok verndi gjörðir minar
 gøfug Mária sólar jöfri,
 giptu fylld ok guðdóms-krafti,
 græðarinn einn er henni æðri.

48. Alla kveðr ek aldar stillis
 engla sveit, at mér skuli veita

50. Qllum veitir engla stillir,

46. *Jeg har nydt folkenes skabers kød og blod med urent bryst; bittert er jeg indviklet i syndernes hele smuds og sindets ondskab; for menneskene skjuler jeg hor såvelsom tyveri og mord; manddrab udøves oftere, end man tror.*

47. *Jeg vil røed og frygtsom påkalde himlens vogter, at han skal helbrede mine sjælesår, ti jeg har knyttet min fryd til fule synder; jeg beder den herlige moder til domstolens såvelsom verdens og solens konge, at hun udtaler hjælpende ord for min sjæl hos himlens høje konge.*

48. *Jeg påkalder menneskenes konges hele engleskare, at den skal yde mig sin bistand, så at rene tårer begynder at strømme ud af mine øjne; jeg er nu fast bestemt på at angre alle mine ugøringer, så at jeg kan få fred i den anden verden, når den dyreste hals herre dømmer alle mennesker.*

49. *Jeg ønsker, at Katrina giver Kalv løn for digtet, når den farlige, kraftige skare løber hylende tilligemed den sorte djævel fru den sidste dom; den høje Maria forklare og forsvare mine gøringer for solens konge, hun som er fyldt af lykke og guddoms kraft; frelseren alene er højere end hun.*

orð sonn eru þat, kristnum	51. Káterín við óði mætum
mönnum	efni gless með söguna þessa,
dýrð, háleitri en Ullar orðum	vitúlús gaf honum viðarins heiti
unnar dýra biðja kunna;	vátes bernit en nú er hann
eigendur fyr iðran fagra	fráter;
jötna róms á efsta dómi	littu maðr á letrit þetta;
hæsta tign með helgum	landi reit, segir óðar veitir;
Kristi	laufa pollr i læstu bréfi
hljóti, svá at aldri þrjóti.	leita máttu at váru heiti.

Af heilogum meyjum.

Heilagra meýja drápa.

1. Heyrðu ómælds himna veldis	Andréám, þann er guð hefir
herra guð, sem ei má þverra	vandat.
riki þitt, fyr miskun mjúka	
mærðar-grein i kvæði færða;	2. Lýsa vilda ek lofandi glósum
til nefnandi ætta ek jafnan	lif ágætra dýrðar-vífa,
Jésú næst ok Máriu hæstri	drottinn várr með hverjum
yfirpostulann æzta, lífi,	hætti

50. *Englenes konge giver alle kristne mænd — det er sande ord — en højere herlighed end menneskene forstår at bede om i ord; gid menneskene måtte for skøn anger ved den sidste dom opnå den højeste hæder hos den hellige Kristus, som aldrig skal få ende.*

51. *Glæd dig, Katerina, over det indholds-herlige digt med denne fortælling; „Vitulus“ (o: Kalv, digteren) gav det (digtet) „træets“ navn [dette navn er tabt], „vates“ („digteren“) ... men nu er han „frater“ (munk); se mand på dette skrift; en landsmand skrev det, siger digtets giver; du kan søge mand efter vort (mit) navn i det lukkede brev (i de forblommede udtryk).*

[H.] 1. *Hør du, det umålelige himmelriges herre gud, hvis magt aldrig forminskes, for din milde nådes skyld på digtningen i dette digt; altid burde jeg næst efter Jesus og den højeste Maria nævne den ypperste overapostel, Andreas, hvis liv gud har hædret.*

2. *Med rosende ord vilde jeg beskrive udmærkede herlige kvinders*

henni mega því allir unna,
ann hún hverjum kristnum
manni. Jósep skinn í krapti ljósum,
Taddeús alt með gæsku græddi,
góðr ok mildr Simónis bróðir.

7. Dætur þrjár með dygð ok
vitru
dygðar-gædd er Anna fæddi,
Máriu lét hún meyna heita,
meir elskandi en hverja þeira;
ættþrúðasta Jóakims dóttur
átti hún fyrst er dýrkaz mátti;
kunnig er nú Mária mǫnnum,
menn allir fá líkn af henni.

9. Mária hlaut en yngsta æru
angri svipt, er tók at giptaz,
Zébédéús mildrar meyjar
móður fekk at vilja góðum;
þeira sonr má heita herra
harðla kunnr, er guðs son unni,
postuli Jón við mildleik mestan
mektar-sannr ok Jákóbús
annarr.

8. Önnur giptiz Mária manni,
mektar-ráði Alpheús náði,
frúin vænasta fjóra sveina
fæddi hún til spektar gædda;
mengit nefnir Jákóbúm yngra,

10. Ván er þess at systrung
sinum
sannr elskugi guðs ok manna
Mária veiti mekt ok æru,
mæt ok fǫgr i hinna sæti,

6. Denne elskelige mø Maria er Kristi moder, som yder, modtager, giver og bevogter alt det gode, godhedens liv blandt alle kvinder; sine søde bønner fremfører hun for at den syndige menneskehed kan få fred; derfor kan alle mennesker elske hende; hun elsker ethvert kristent menneske.

7. Anna, udstyret med dyd, fødte tre døtre, dydige og kloge; hun lod møen hedde Maria, og elskede hende mere end nogen af de andre; Joukims ætstore datter, der kunde tilbedes, fødte hun først; nu er Maria kendt af menneskene; alle får nåde hos (ved) hende.

8. Den anden Maria blev gift; Alpheus fik det herlige giftermål; den væne frue fødte fire sønner, udstyrede med visdom; mængden nævner (én) Jakob den yngre, Josep skinner i lysende kraft, Taddeus helbredede alt med godhed, Simons gode og milde broder.

9. Den yngste Maria fik den hæder, berøvet sorgen, at hun blev gift; Zebedeus ægtede den milde mø med hendes moders gode vilje; deres søn kan kaldes en meget bekendt herre, hvem guðs søn elskede, apostlen Johannes med den største mildhed, sand i magt, og Jakob den anden (søn).

10. Det er at vænte, at guðs og menneskenes sande brud, Maria,

þvíat óflekkuð miskunn meyjjar
 má þat alt í sinum ráðum
 gleði huggandi gefa ok þiggja
 gott ok ljúft, er biðr hún
 drottin.

þrúða sýn, er fegnir trúðu;
 eyðimerkur sótti síðan
 sára nauð um þrjátígi ára;
 hvern dag sá hún með
 hjálpar-augum
 himna dýrð, er guð vórr skýrði.

11. Kvinna var með heiti
 hennar
 henni kær ok drotni skærum;
 milliga skal sú Mária kallaz,
 Magdaléna jafnan sagðiz;
 fyst var þessi full af lóstum,
 fann hún Krist í vænu ranni,
 gjörði hann hana með einu
 orði
 alþrúðastan gimstein brúða.

13. Hennar önd í sælu sanna
 sannur leiddi hjálpari manna,
 páskadag með sætum sigri
 sæta guðs fekk virðing mæta;
 Magdaléna meiri frægðir
 Mária þiggir af drotni várum
 nær ok firr, en neinn megi
 skýra;
 nafn hennar sé blessat jafnan.

12. Jésús Kristús upp nam risa
 einn ok þrennr ok birtiz henni,
 postulum sagði hún þrýði-
 mestum

14. Þrifnað fekk með þessu
 nafni
 þrifligt sprund á hjálpar stundu,
 Mária er sú kölluð kæra;

*skænker sin søstersøn magt og hæder, herlig og skön i himlens hjem; ti
 møens uplettede nåde formår, trøstende med glæde, i sine råd at give
 og modtage alt det gode og kærlige, hvorom hun beder herren.*

11. Der var en kvinde med hendes navn, hende og den lyse gud
 kær; mildelig skal hun kaldes Maria (el. skal den M. påkaldes?), Mag-
 dalena blev hun jævnlig kaldt; i begyndelsen var hun fuld af laster;
 men hun fandt Kristus i det skønne hus; han gjorde hende med et eneste
 ord til den mest udmærkede ædelsten blandt kvinder.

12. Jesus Kristus stod op, én og tredobbelt, og viste sig for hende,
 hun fortalte apostlene, de herlige, det herlige syn, og de trode glæde derpå;
 siden søgte hun til ødemarker og svar nød i 30 år; hver dag så hun
 med hjælpens øjne himlens herlighed, som vor gud viste hende.

13. Mennekens sande frelser førte hendes sjæl til den sande salig-
 hed; påskedag fik guds kvinde herlig hæder med sød sejr; Maria Mag-
 dalena opnår større berømmelse hos vor gud nær og fjærnt, end nogen er
 i stand til at forklare; hendes navn være altid velsignet.

- kæran segi ek at egypzk væri; eyðimerkur nøkt i nauðir,
háskafull var hennar æska, nauðin sjá var líkust dauða;
hørmuliga i glæpum ørmum; mildur guð fyrir mjúka iðran
flýði hún burt af frænda láði; Mária tók úr glæpum sárum;
fyldiz mart þat er eigi skyldi. skinn hún nú sem einhver
önnur
15. Krossaz vildi kvinna þessi, jungfrú hrein i lifandi greinum.
kom hún með sorg til Jórsala-
borgar; 17. Háttar form enn hreini
yfirmusterit Jésú Kristi drottinn
enn var byrgt fyrir syndum hefjaz láttu nú til stefja
hennar, þinnar mæðr ok hirðar hennar
áðr himna kóns mjúka móður hreinlifastru mektar-vifa.
Mária bað, sú er flaut i tárur, (Stev) Ynnilig berr allra kvinna
líknar-brunnrinn lofaði henni, æru ok pris af drotui skærum
langa stund, i kirkju ganga. Mária sjálf, er meyjum stýrir
móðurliga ok öllu góðu.
16. Tuttugu vetr ok sautján setti 18. Heimrinn norðr ok heilug
sinn líkama þessi kvinna Róma

14. En god kvinde fik med dette (samme) navn trivsel i hjælpens stund; Maria kaldes den kvinde; jeg siger, at hun var ægyptisk; hendes ungdom var farefuld; hun flygtede sørgelig i elendige synder bort fra sine frænders land; der skete meget, som aldrig burde være hændt.

15. Denne kvinde vilde besøge korset; med sorg kom hun til Jerusalem; Jesu Kristi hovedtempel var endnu lukket for hendes synder, indtil hun længe bad til himmelkongens myge moder, Maria, badet i tårer; miskundhedens brønd lovede hende at gå i kirke.

16. 37 år opholdt denne kvinde sig nøgen i ødemarkens nød og trængsel; den nød lignede døden mest; den milde gud befriede Maria for hendes svare synder for hendes ydmyge anger; nu skinner hun som enhver anden kysk jomfru i livet.

17. Rene gud, lad nu min digtnings form hæve sig til stevet (til ære for) din moder og de renlivede mægtige kvinder i hendes hird. Den elskelige Maria bærer selv hæder og pris over alle kvinder (givet hende) af den lyse herre, hun som moderlig styrer alle (hellige) mæer og alt det gode.

barg hún þeim ok brögnum mætur leiddi í hæsta sæti
 mörögum, guðs unnasti himins ok hennar;
 brúður kóngs á guðs son trúði. hennar nafn er sælt meðal
 kveinna.

23. Kátrinu fyr krappt ok vitru keisarinn bauð at vinna dauða; seggir þá með sverði hjuggu sæla frú, sem kónggrinn mælir; yndis bað hún til allra handa, elsku fyld, at veitaz skyldi veitið oss þat er miskunn
 heitir. *Osv.*
 mǫnnum þeim er mintiz hennar,

meý skinandi, i nauðum sinum. 25. Vili þér eigi várum sálum vífn björt, er fara af lífi, visa frá yðr verndarlausum; 26. Ágáða með yndi friðu ættuð vel, sú lýðinn bætti, Sikileyjar í sínu ríki
 sóma prýdd ok æsku-blómi; blæða tók þá mjólk úr æðum, Kvinciánús kæru væna
 hennar luktu holdit sanna kvaldi sárt, er miskunn dvaldi, hreinir englar marmara-steini; fljóðit vill hann fá til brúðar, Kátrinam fyr miskunn mæta friðri snót er þvert i móti.

væn jomfru lod han pine med utallige kvaler; den søde Katrina vandt sejr, sød og fager, i den videnskabelige strid med vismændene; hun frelste dem og mange mænd; kongens (egen) hustru trode på guds søn.

23. Kejseren bød at dræbe Katrina for hendes krafts og visdoms skyld; mændene huggede da den salige frue, som kongen befalede; opfyldt af kærlighed nedbad hun fryd til alle sider (og bad), at den skulde gives alle de mænd, der mindedes hende, den skinnende mø, i deres nød.

24. Den høje kvinde fik sin død ved sværdet; da blødte det med mælk ud af hendes årer; rene engle dækkede hendes sande legem med en marmorsten; guds herlige kærlighed og hendes (Maria) førte Katrina ved udmærket nåde til himlens højeste sæde; hendes navn er saligt blandt kvinder.

25. I lysende kvinder, vil ikke vise vore sjæle, når de forlader livet, fra eder uden beskyttelse; yd os det, som hedder barmhjertighed.

26. Agathe med herlig fryd, af god herkomst, hun forbedrede menneskene i sit rige i Sicilien, prydet med hæder og ungdommens blomst;

27. Ekki getr hann jungfrú
lokkat
ótta þröngda úr faðmi dróttins,
ristil lét við rengdar ástir
reiður jarl fyr dómstól leiða;
bæði lét hann brjóst af fljóði,
bundin stóð hún pislum undir,
sprengja út með spennitöngum,
sprakkinn gjörði drotni þakkir.
28. Bál var kynt um brúði
sæla,
þorðu þeir með grjóti hörðu
lýðir jarls í logandi glóðum
listugt víf, er játti Kristi;
sæt Ágáða sárar þrautir
sigrat fekk, er hræddiz ekki;
henni skal með helgum
mönnum
haldaz vegr en minkaz aldri.
29. Gef þú mér er græddir
lofða
giptu-list til stefja-skiptis,
Jésús minn, at orða glósur
endaz mætti dýrðar-kvendi.
(Stev). Yfirkóróna allra vífa,
ein Mária drotning hreinust,
henni þjóna helgar kvinnur
hallar guðs ok meyjjar allar.
30. Agnes var með elsku
tignuð
Jésú blóm í sjálfri Róma;
þrautir háði þrettán vetra
þessi mey við grimman hessi;
níðingrinn bað nökta leiða
Nönnu gulls hjá heiðnum
mönnum;
vildi hann at skammaz skyldi
skrautlig mær, ef allsber væri.

Kvintianus, der vragede miskundhed, pinte bittert den gode kvinde; kvinden vilde han ægte selv, men den skønne kvinde var det tvært imod.

27. Ikke kunde han lokke jomfruen, frygtbetrængt, ud af guds favn; jarlen, vred på grund af den vragede kærlighed, lod føre kvinden for domstolen; han lod bægge hendes bryster sprænge af hende med knibtænger; bunden stod hun under pinselen; kvinden takkede gud.

28. Der blev tændt bål omkring den salige kvinde, de, jarlens mænd, slog den udmærkede kvinde, som bekendte Kristum, med hårde sten (der hun stod) i de luende flammer; den søde Agathe sejrede over de bitre lidelser, og frygtede intet; hun skal hædres blandt hellige mænd med hæder, der aldrig forminskes.

29. Giv du, min Jesus, som helbredede menneskene, mig idrætsheld til stevskifte, så at ordenes fortolkning kan strække til for de herlige kvinder. Alle kvinders overkrone, eneste Maria, reneste dronning, hende tjæner guds hals hellige kvinder og alle mær.

30. Agnes, Jesu blomst, blev hædret med kærlighed i selve Rom; denne mø blev, 13 år gammel, pint af den grusomme høvding; niddingen

- deyddi hún hann en flengdi
annan;
meina fjöld ok þrautir mildust
mærin tók á líkam skæran;
Malkús einn af mönnum fylkis
mey óverða hjó með sverði.
36. Lesandi opt með fagnað
fúsan
fúsir menn, er treysta henni,
hennar sögu, þá er krankar
kvinnur
kvennligt strið í sóttum biða;
Margaréta brúðum bætir,
bætta hjálp, með sinum mætti,
vaktar þessi meyján mektug
mektar-gjörð á himni ok jörðu.
37. Sárra biðr ek sálna várar,
synda verða þungar myndir,
- mínniz þér fyr miskunn sanna
meyjar guðs, þá er vér skulum
deyja. *Osv.*
38. Sæt Lúcia segi ek at hétí
Síkileyjar en vænsta meyjá;
prúða vildi í porthús leiða
Páskasiús fullr af háska;
hvergi máttu hólðar margir
hræra nokkur drottins kæru,
orka þeir at yxnum sterkum,
eigi mega þau frúna sveigja.
39. Bál var kynt um brúði
sæla,
bik vellanda um meyna helliz,
Lúcia stóð í loganum blessuð
lof færandi drotni kærum;
lýðrinn fylðiz ljótrar æði,

35. Greven satte guds kære mø i et mørkt hus, berøvende hende fred; en djævel kom dér (til hende) i en drages skikkelse; den dræbte hun og piskede en anden; den mildeste mø tog en mængde mén og lidelser på sit skære legeme; Malkus, en af fyrstens mænd, huggede møen, der ikke fortjænte det, med sit sværd.

36. Ofte læser mænd gerne med begærlig glæde, de som sætter lid til hende, hendes saga; (ligeledes) kvinder, når de syge må i deres sygdom lide kvindelig kummer; Margareta yder kvinderne hjælp med sin kraft; den ydede hjælp bevogter denne mægtige mø med kraftens handling i himlen og på jorden.

37. Jeg beder, at I, guds møer, ved sand miskundhed mindes vore sårede sjæle, når vi skal dø; syndernes billeder bliver (os) tunge. *Osv.*

38. Jeg siger, at Siciliens væneste mø hed Lucia den søde; den prude vilde Paskasius, fuld af mén, lade føre til et utugtshus; på ingen mulig måde formåede mange mænd at rokke herrens brud; de drev stærke øksne frem imod hende; men de kunde ikke bøje fruen.

leggur einn af greifans seggjum yfirgræðara flett af klæðum;
hvíta frú með hvössu spjóti; drotni kært í djúpu vatni
heldr hún nú með drotni veldi. drekkiz fljóð af heiðnum
þjóðum.

40. Lof-kennandi Lúcia önnur líknar-blóm var pind í Róma;
Dióclezíanús dygðar-meyjar dáðugt hold í píslum þjáði;
brennandi stóð blýfull panna, brúði lét hann sitja þrúða
dægur þrjú í logandi laugu; lifði hún enn ok gekk úr henni.

41. Blý ok járn skal blessuð meyja
bera óverðug sér á herðum;
ýtar leiddu opt um stræti unga frú með byrði þunga;
utan borgar var ærlig sæta

42. Anastasia aura sína alla gaf sem þorp ok hallir,
klæði færði hún kristnum lýðum,
kvinnan blið var tekin um siðir;
hreina mey lét Próbús pina,
þrúður lifði geisli brúða hundrað daga, svá at hvárki
kendi hold mæðanda vins né fæðu.

43. Fjóra lét hann forka stóra færa niðr ok binda kæru,
slitnar hold en beinin brotna,

39. Et bål blev tændt omkring den salige kvinde; kogende beg blev hældt ned over mæen; den velsignede Lucia stod i flammen, lovprisende den kære gud; mængden fyldtes af hæsligt raseri; en af grevens mænd gennemborede den lyse frue med sit sværd; nu har hun magt hos gud.

40. En anden Lucia, en nådens blomst, kendende lov, blev pint i Rom; Dioclesianus pinte den dydige mæs dådslegeme ved pinsler; en pante, fuld af bly, stod brændende hed; den prude kvinde lod han sidde i tre halvdøgn i det luende bad; hun levede endnu og gik (levende) ud deraf.

41. Bly og jærn skal den velsignede mæ bære på sine skuldre uden at have fortjent det; mændene førte den unge frue ofte igennem gaderne med den tunge byrde; udenfor staden blev den højeste helbreders hæderlige kvinde afført sine klæder; kvinden, elsket af gud, blev druknet i det dybe vand af hedenske mænd.

42. Anastasia bortskænkede alt sit gods såvelsom by og halle; hun bragte kristne mennesker klæder; omsider blev den blide kvinde taget til-fange; Probus lod pine den rene mæ; kvindernes prude stråle levede 100 dage, således at hendes mødige legeme hverken nød vin eller føde.

beygð úr ǫllum liðunum
teygðiz;
jóladaǵ fekk jungfrú sælust
alls ráðanda drottins náðir,
hátiðliga fór meyjau mætust
messudag úr heimi þessum.

44. Júlíána fekk hrein ok heilug
hatr ok mein af greifa einum;
læstu þeir at meyju mæstri
myrkva-rann í fjotrur styrkum;
sendiz þangat enn svikli fjandi,
svikjandi með engils liki;
kúgaðr var hann af fljóði föguru
fagnaðarlauss til margra sagna.

45. Leysti hún af sér langa
festi,
lamdi þann er prettinn framdi,
fjandi þoldi af föguru sprundi

flenging bæði hart ok lengi;
kveljarinn bauð í kǫldu hjóli
kæra guðs at þinuð væri;
ljúfa fekk hún endat æfi,
ǫndin fór þá guði til handa.

46. Eufemía ágæt meyja
eigi vildi goðunum hneigja;
Priskús jarl lét þína feska
plómu guðs at rǫngum dómi;
ágætust úr ofni heitum
jungfrú gekk ok sakaði ekki;
síðan skyldu sagirnar meða
sætu þá, sem drottinn gætir.

47. Setning guðs lét sagirnar
brotna,
sǫkt var henni í djúpit nǫktri;
vǫldug gekk af vazīns ǫldu
vætulaust með þurrurum fæti;

43. *Han lod nedramme fire store pæle og binde kvinden dertil; hendes legeme sprængtes og knoglerne brast; hun blev strakt således, at alle ledemod skiltes; juledag fik den saligste jomfru den altstyrende guds nåde; højtidelig forlod den herlige mø messedagen denne verden.*

44. *Den rene og hellige Juliana pådrog sig en greves had og pinsel; de indelukkede den herlige mø i et mørkt hus i stærke lænker; derhen blev en svigfuld djævel sendt, den vilde svige hende i en engels skikkelse; men han blev, uden glæde for sig, af den fagre kvinde tvunget til at fortælle meget.*

45. *Hun løste af sig en lang kæde og slog dermed ham, som vilde svige hende; djæveln måtte af den fagre kvinde tåle piskning både hårdt og længe; pineren bød at guds kvinde skulde pines i koldt hjul; hun fik sit kære liv endt; hendes sjæl begav sig da til gud.*

46. *Eufemia, den uåmærkede mø, vilde ikke bøje sig for guderne; Priskus jarl lod pine guds fagre blomme ifølge en vrang dom; den uåmærkede jomfru gik ud af den hede oven uden at have taget nogen skade; siden skulde savene såre den kvinde, som gud beskytter.*

lét hann óðum ljónum beita
listugt fljóð, er klæða misti;
dýrit bitur dygðar kærú,
dróttins skinn meðal pislar-
vótta.

48. Kristina fekk kunn at
ástum
kaldar þrautir barn at aldri,
faðir hennar lét blindr af bræði
beygja járn at hálsi meýjar;
harm aukandi hvössum krókum
hvítan bauð hann líkam slíta;
veldu síðan vífit milda
virðar þeir í glóanda eiri.

49. Þrír höfðingjar þetta píndu
þríflegt sprund á margar lundir;
trúðrinn lét, sá er týndi dáðum,

tungu skera úr vífi jungu;
brúði ljó með sverði á síðu,
saklaus gjörði hún drotni
þakkir;
ástir fær af kærúm Kristi
Kristína fyr þrautir sínar.

50. Sóma vann í sínum dæmum
signat fljóð, er Skotland tignar,
Brigíða helt frá bernsku-dægri
blóm greinanda meýdóm
hreinum;
skipti hún því sem æ var eptir
jafnan heilt í drottins nafni;
ástrik var hún fyr einu klaustri
abbadis með heiðri visum.

51. Møttul sinn lét meýja
drottins

47. Ifølge guds bestemmelse gik savene itu; da blev hun nøgen sænket i dybet; den mægtige gik fra vandets bølge med tørre fødder og uden at være våd; da lod han kaste den udmærkede kvinde, afført sine klæder, for rasende løver; dyret bed den dydige kvinde; hun skinner blandt herrens blodvidner.

48. Kristina, kendt for sin kærlighed, fik allerede som barn kolde pinsler; hendes fader lod, blind af vrede, en jærnbøjle anbringe om mæens hals; øgende smærten bad han at flænge hendes lyse legeme med hvasse kroge; siden brændte de mænd den milde kvinde i glødende kobber.

49. Tre høvdinge pinte denne gode kvinde på mange måder; gögleren, som var berøvet alle gode egenskaber, lod tungen skære ud af den unge kvinde; han huggede kvinden i siden med sit sværd, uskyldig takkede hun gud; Kristina får for sine lidelser den kære Kristus' kærlighed.

50. Den signede kvinde, som Skotland hædrer, Brigida, vandt hæder ved sine gerninger; hun holdt fra barnsben af sin rene mædom med dens blomst; hun delte stadig det, som hver gang blev helt tilbage, ud i herrens navn; kærlighedsfuld var hun med sikker hæder abbedisse for et kloster.

51. Guds mø lagde sin herlige kappe, trukket op af vandet, omsorgs-

mætan upp ok dreginn úr vætu
sýslufull á sólargeisla,
sólin helt sem lægi á stóli;
merkiligust í miðri kirkju
meyjan fór um tíðir at deyja,
píslalaus sem gøfugur geisli;
gæti hún vár at syndir bætiz.

52. Barbára gat frá blótum
horfit
bliðu-fyld ok skryðdiz friðum,
hennar faðir lét sælan svanna
syrgiliga í húsi byrgja;
kviðu-fullu kvalara þjóðir
knifum skáru brjóst af vífi;
Ságu gulls með sverði vágu;
seldiz hún enn í drottins veldi.

53. Sunnefa stókk með Selju-
mönnum,
sætu lýður Írland flýði,

austr um haf fór jungfrú Kristí,
eyjar til kom fylgi meyjar;
frúin skinandi fór til bænar;
fellu á þau stórir hellar;
brúðar stendr í Björgvin miðri
blómligt skrin at helgum dómi.

54. Tíu þúsundir tignar-meyja
tel ek greinandi rétt ok eina;
Ússúla var fyr öllum þessum
Englands blóm, er fór til Róma;
vænar meyjar hjuggu Húnir,
hrottar skýfðu brúðir drottins,
dýrkuð er nú Kolnis kirkja
kraptarík af þeira líkum.

55. Pétur gat sér prúða
dóttur,
Pétronilla frá ek at hétí;
þvinguð var hún með líkþrá
langri,

fuld på solens stråle; solen holdt, som om den (kappen) lå på en stol; den mærkelige kvinde døde under messen midt i kirken uden pine som en ædel stråle; beskyttede hun os, så at vore synder forbedres.

52. Barbara, opfyldt af blidhed, forlod blót og tog den herlige tro(?); hendes fader lod den salige kvinde sørgelig indelukke i et hus; pinerne skar med knive brystet af den angstfulde kvinde; de dræbte hende med sværd; hun kom endnu [som de andre] til herrens rige.

53. Sunniva flygtede bort med Seljamændene; kvindens folk forlod Írland; Kristi jomfru drog øst over havet; til en ø kom møens følge; den skinnende frue gik hen at bede; så styrtede store huler ned over dem; brudens blomstrende skrin, omfattende hendes hellige løvninger, står midt i Bergen.

54. Ti tusinde og ét til af de høje møer regner jeg ret; Ursula var i spidsen for dem alle, Englands blomst, som var på vejen til Rom; Hunnerne nedhuggede de fagre møer; sværdene sønderhuggede guds brude; Kolns kirke hædres nu, rig på jærtegn, ved deres legemer.

Linús bað fyr hennar pinu;
faðir hennar tók frúna at græða,
flýði hún alla heimsins prýði;
plagaz hún nú með prúðum
sigri
pínulaus með drotni sinum.

56. Skólastika var skipuð í
sælu
skærust frú með drotni kærnum;
hennar tign var heilug nunna
hreinlifis í klaustri einu;
Benedictús sá bliðr í greinum,
bróðir þeirrar meýjar góðrar,
líða upp af likam brúðar
ljúfa ond í merki dúfu.

57. Félicitas sitr í sælu,
Sábína var numin frá pinu,
Praxis glez með prúða huxan,

Pótenciána systir snótar;
Konstancia kurteis meýja,
Klára þoldi dauða sáran,
Priska léz í prúðri æsku,
Púsína skínn nú guðs í húsi.

58. Síнар dætur sigri vænum
Soffía hafði drotni ofrat,
Fíðes, Spes ok Káritas
kvæðum,
kristiliga er lífit mistu;
Ádriánús jungar meýjar
ónauðigar kvelr til dauða;
Máriu sonr hefir mæðgur fjórar
mætar leitt í himneskt sæti.

59. Máriu þjónar miklu fleiri
mektug hirð en nokkurr virði,
ekkjur, meýjar, frúr ok flokkar,
föður unnandi helgar nunnur;

55. *Petrus fik en herlig datter; jeg har hørt, at hun hed Petronilla; hun plagedes af langvarig spedalskhed; Linus bad for hende i hendes pine; hendes fader tog til at helbrede fruen; hun undgik al verdens pryð; nu hædres hun med herlig sejr uden kval hos sin gud.*

56. *Skolastika, den skæreste frue, fik salighed hos den kære gud; hendes værdighed var den hellige nonnes i et kyskhedens kloster; Benedictus, blid i sin gærning, den gode mæs broder, så den kære sjæl svæve op fra brudens legeme i en dues skikkelse.*

57. *Felicitas sidder i salighed, Sabina blev taget bort fra pinslen, Praxis glæder sig med sin prude tanke, Potenciana er kvindens søster; Konstancia var en belevn mæ, Klara tálte en smærtefuld død, Priska døde i sin blomstrende ungdom, Pusina skinner nu i guds hus.*

58. *Soffia havde ved en skøn sejr ofret sine døtre til gud; Fides, Spes og Karitas besynger (?) vi, dem som mistede livet kristelig; Adrianus pinte de unge mæer unødige til døden; Marias søn har ført de hellige 3 døtre og moderen til de himmelske søder.*

59. *Maria tjæner en langt talrigere mægtig hirðskare end nogen*

<p>öllum þessum engla hallar ástúðigum drottins brúðum fagrmynduðum fel ek á hendi fræða-gjörð ok þetta kvæði.</p>	<p>firðu, þá er vér liggjum stirðir, seldir framm at synda-gjaldi, sálar vórar heitu báli; veittu oss, er vafðir drottin, várn græðara, reifa-klæðum, þína hjálp í blíðum bænum blómit sælt at liðnum dómi.</p>
--	---

60. Frú Mária, frumtign
meyja,

Af et digt om en rig mand, der gav alt sit bort.

Gyðingsvísur.

<p>1. Aldýran biðk óra orðfæri guð stæra, en hyrmeiðar hlýði hafstéttar brag sléttum; ágæta vilk itrúm úlfs-fæðendum ræðu (vist ok vifs ens besta vegr guðs er þat) segja.</p>	<p>2. Út var einn, sá er veita unnleyg firum kunni, beitir bræddra sóta barða í Miklagarði; fúrbrigðir vann frægðar fjólmeðr ok ágætis hlés við hirðiásu hafleygjær sér aflat.</p>
--	--

kan regne, enker, møer, fruere og flokke, hellige nonner, elskende faderen; alle disse englehallens herres kærlige brude, med de herlige skikkelser, giver jeg digtningen og dette kvad.

60. *Fru Maria, mæernes ypperste værdighed, frels vore sjæle fra det hede bål, når vi ligger stive, udleverede til syndens sold; yd os, du som svøbte herren, vor frelser, i svøbets klæder, din hjælp i blide bønner, når dommen er forbi, salige blomst.*

[G.]. 1. Biðk aldyran guð stæra óra orðfæri, en hafstéttar hyrmeiðar hlýði sléttum brag; vilk segja itrúm úlfs-fæðendum ágæta ræðu; vegr guðs er þat vist ok ens besta vifs = *Jeg beder den aldyre gud at befordre min veltalenhed, og mændene at høre på det glatte digt; jeg vil fortælle de udmærkede mænd en udmærket fortælling; det er tilvisse guds og den bedste kvindes ære.*

2. Út í Miklagarði var einn beitir sóta bræddra barða, sá er kunni veita firum unnleyg; fjólmeðr hlés fúrbrigðir vann sér aflat frægðar ok ágætis við hirðiásu hafleygjær = *Ude i Miklagård var en mand, som for-*

<p>3. Hvarf er þeim, er þurfa,
þingnárungum, váru,
branda rjóðr, i bráðar
brynflagða, nauðsynjar;
fekk straumloga stökkvir
stígverjanda hverjum
fráns af fjárlut sínum
fullar hendr meðan endiz.</p>	<p>5. Fyrr þraut aura errins
élmeiðs fetilþélar
óðs en orleik gæðis
odda regns við þegna;
alsnauður varð eyðir
örvi mestr á lesti
lýsibliks til lykta
lands skævaðar branda.</p>
<p>4. Ófs, fekk orðstir hæfan
auðar mildr sem vildi
gráns fyr gjofli sína
grafþvengs boði vengis;
átti vin, þviat veitti
vell . . . imu svellir,
hann und hverjum runni
Hamdis brikr af slíku.</p>	<p>6. Nær var jafnt ok aurar
æskibjóðr frá þjóðum
virðing
valstafna kom jafnan;
allr þóttiz þá Ullar
élherðandi verða
skýrr af skreytiárum
skorðu mars fyr borði.</p>

*stod ut give mændene guld; den udmærkede mand erhvævede sig be-
rømmelse og ry blandt folk.*

3. Branda rjóðr er hvarf þeim brynflagða þingnárungum, er váru þurfa, i bráðar nauðsynjar; straumloga stökkvir fekk hverjum fráns stígverjanda fullar hendr af fjárlut sínum, meðan endiz = *Manden er tilflugt for de mænd, som var trængende, i den hårde nød; han gav enhver mand fulde hænder af sit gods, sålænge dette strakte til.*

4. Auðar mildr boði gráns grafþvengs vengis fekk hæfan orðstir, sem vildi, fyr sína ófs gjofli; hann átti vin und hverjum runni Hamdis brikr af slíku, þviat . . . imu svellir veitti vell = *Den gavmilde mand fik passende ry, som han kunde ønske, for sin overmåde store gavmildhed; han vandt en ven i enhver mand ved sligt, ti . . . manden gav guld.*

5. Fyrr þraut aura errins fetilþélar élmeiðs en orleik óðs odda regns gæðis við þegna; eyðir branda skævaðar lands lýsibliks, örvi mestr, varð á lesti alsnauðr til lykta = *För slap den raske mands gods op end hans gavmildhed mod mændene; manden med den store gavmildhed blev tilsidst fuldstændig blottet for penge.*

6. Nær var æskibjóðr valstafna . . . jafnt ok aurar; skýrr Ullar élherðandi þóttiz þá verða allr fyr borði af skreytiárum skorðu mars = *Manden*

<p>7. Vellsnauður fór vallar viggbeitir þá Meita, óráð var þat eyðis armlinns, gyðing finna; beiddiz blára odda brak-Njörðr hodda láns af hánum hugprúðr ok fésnúðar.</p>	<p>8. Fljótr varat [flagðs] at [veita] [fákn]istanda kristnum auð þóat allmjök [bæði] ættingi gyðinga; svqr veitti þau sléttrar sólmeiðr skipa leiðar; órlausn [ára jóriðanda um síðir].</p>
---	---

[Resten af hvað der står på siden i hdskr. giver intet hele, som det er muligt at rekonstruere.]

[mistede folks yndest] lige så hurtig, som hans penge slap op; den kloge mand mente da, at han blev helt forurettet af mændene.

7. Vellsnauðr Meita vallar viggbeitir fór þá finna gyðing; þat var óráð armlinns eyðis; blára odda brak-Njörðr hugprúðr beiddiz af hánum hodda láns ok fésnúðar .. = *Den fattige mand begav sig da hen for at træffe en jøde; det var en dårlig beslutning af manden; den modige mand bad ham om lån og pengeforstrækning.*

8. Ættingi gyðinga varat fljótr at veita kristnum flagðs fáknistanda auð, þóat bæði allmjök; þau svqr veitti sléttrar skipa leiðar sólmeiðr: órlausn ... [ára jóriðanda um síðir] = *Jødernes slægtning var ikke hurtig til at yde (låne) den kristne mand penge, uagtet han bad ham indtrængende derom; sådant svar gav manden ... men lån gav han manden tilsidst.*

Vertical line on the left side of the page.

Register til II. bind.

	A	B
Ámundi Árnason	50—51	58—59
Arngrímur Brandsson	348—63	371—90
Árni Jónsson	412—30	440—61
Árni óreiða	83	94
Ásgrímur Jónsson	129	137
Bjarni Kolbeinsson	1—10	1—10
Brandr	51	60
Eilífr Snorrason	42—43	51—52
Einarr Gilsson	397—411	418—40
Einarr draumur	40	49
Eyjólfur Brúnason	82	93
Eyjólfur forni	40	49
Eysteinn Ásgrímsson	363—95	390—416
Gizurr Þorvaldsson	98—99	110—11
Grimur Hjaltason	41—42	50—51
Guðbrandur í Svólum	129—30	137
Guðmundur Ásbjarnarson	86	97
Guðmundur Galtason	43—44	52—53
Guðmundur Oddsson	79—81	90—92
Guðmundur Svertingsson	46—49	55—57
Gunnarr	87	98
Gunnlaugur munkr	10—36	10—45
Gutthormur Helgason	100	111
Heinrekr	42	51
Ingjaldr Geirmundarson	87—91	99—102
Játgeirr Torfason	81—82	93
Kolbeinn Tumason	37—40	45—49
Loptr Pálsson	51	60

	A	B
Óláfr Brynjólfsson.....	84	95
Óláfr Leggsson.....	84—86	96—97
Óláfr Þórðarson.....	92—98	102—10
Ormr svínfellingr.....	82	93—94
Páll Þórsteinnsson.....	99	111
Sigvatr Sturluson.....	46	54
Skáldhallr.....	91—92	102—04
Snjólfr.....	396—97	417—18
Snorri Sturluson.....	52—79	60—90
Snækollr.....	87	98
Sturla Bárðarson.....	45	53—54
Sturla Sigvatsson.....	83	94
Sturla Þórðarson.....	101—29	112—36
Svertingr Þórleifsson.....	83—84	95
Tannr Bjarnason.....	49—50	58
Þórir jökull.....	86	97—98
Þórkell elfaraskáld.....	130	137
Þórmóðr Ólafsson.....	345—48	368—71
Þórvarðr tréfétr.....	100	112

Anonyme digte.

Allra postula minnisvísur.....	509—11	559—61
Andréasdrápa.....	508—09	558—59
Arvekvad om Magnus lagaböter.....	136—37	146
Anonyme digte og vers (XIII).....	137—50	147—60
— — — (XIV).....	163—67	180—85
— — — (XIV).....	462—63	495—96
Buslubæn.....	330—32	350—53
Digt om Olaf Tr.....	462—63	494—95
Gyðingsvísur.....	539—41	597—99
Heidreks gáder m. m.....	221—29	240—48
Heilagra manna drápa.....	511—16	562—69
Heilagra meyja drápa.....	526—39	582—87
Heilags anda vísur.....	160—63	175—80
Hugsvinnsmál.....	167—97	185—210
Kátrínardrápa.....	516—26	569—82
Liknarbraut.....	150—59	160—74
Málsháttakvæði.....	130—36	138—45
Máriudrápa.....	464—72	496—505

	A	B
Máriugrátr	472—83	505—519
Máriuvisur I.	487—92	526—32
— II.	492—96	532—38
— III.	496—500	538—45
Merlínússpá	10—36	10—45
Nikolásdrápa	160	174—75
Pétrsdrápa	500—08	545—58
Runedigt	229—30	248—49
Víkarsbálkr	324—30	343—50
Vitnisvisur	483—87	520—26

Uægte vers i slægtsagaer m. m.

Njála	198—205	210—19
Svarfdæla	205—08	219—22
Stjörnu-Oddadraumr	208—10	222—26
Bergbúaþ.	210—13	226—29
Kumbibúaþ.	213	229—30
Þorst. Síðuh. þ.	214	230—31
Den 4. grt. afhdl.	214—19	231—36
Vølsað.	219—21	236—39
Grettiss.	430—45	462—76
Harðars.	445—49	476—81
Bárðars.	449—51	482—83
Þórðars.	451—54	483—86
Fóstbrœðras.	454	456 → 486
Krókarefss.	454—55	487
Víglundars.	455—61	488—93
Máguss.	461	493—94

Vers af Fornaldarsagaer m. m.

Hrólfs.	230—32	250—51
Ragnarss.	232—42	251—61
Ragnarssonap.	242	261
Sørlap.	242	262
Hervarars.	242—56	262—76
Hálfss.	256—69	276—91
Friðþjófss.	269—79	292—300

	A	B
Ketilss.	279—87	300—08
Grimss.	287—89	308—10
Orvar-Oddss.	289—319	310—39
Ánss.	319—20	339—40
Ásmundars.	320—22	340—42
Gautrekss.	322—30	342—50
Bósas.	330—32	350—53
Göngu-Hrólfss.	332—33	353
Hjálmþérss.	333—41	353—63
Sturlaugss.	341—42	364
Ormsþ.	342—44	364—67

Register til B, bægge bind.

I. Besungne konger, fyrster og stormænd.

- a. Konger.
- Aðalráðr (Engl.) 184.
Aðalsteinn (Engl.) 30.
Eiríkr blóðøx 30, 65, 164.
Eiríkr eigóði 414.
Eysteinn Haraldsson 445, 447.
Hákon gamli II 61, 96(?), 104,
110, 113, 118, 126, 132.
Hákon góði 55, 57.
Haraldr blátönn 116, 166.
Haraldr gilli 424, 425, 460.
Haraldr gráfelldr 66.
Haraldr harðráði 322, 338, 339,
354, 355, 357, 358, 360, 368,
370, 373, 394.
Haraldr hárfagri 18, 20, 22, 53.
Haraldssynir (gilla) 426.
Ingi Haraldsson 448, 476.
Knútr helgi 394(?), 420(?).
Knútr ríki 232, 272, 293, 298
(bis).
Magnús berfættr 404, 407, 409.
Magnús góði 234, 305, 306, 311,
327, 332, 393(?).
Magnús Erlingsson 516(?).
Magnús lagabætir II. 135, 146.
Óláfr helgi 213, 217, 226, 239,
255, 268, 303, 427.
Óláfr kyrri 379, 383.
- Óláfr sænski 267.
Óláfr Tryggvason 148, 150, 525,
567, II. 494.
Ragnarr loðbrók 649.
Sigtryggr silkiskegg 185.
Sigurðr jórsalafari 423, 457, 458,
460, 464.
Sigurðr munnr 426, 477.
Sveinn Alfifuson 300, 393.
Sveinn tjúguskegg 133.
Sveinn Úlfsson 365, 370.
Sverrir 521(?).
Tryggvi Ólafsson 231.
- b. Fyrster og stormænd.
- Arinbjörn hersir 38.
Búi, jomsviking, 536.
Eiríkr jarl 157, 190, 193, 202,
203, 283.
Erlingr skakki 515.
Erlingr Skjalgsson 228(bis).
Grégóriús Dagsson 449.
Hákon jarl 60, 115, 116, 117,
132, 133, 136, 139, 147.
Kálfr Árnason 363.
Klœingr Brúsason 302.
Rögnvaldr heiðumhárr 7.
Rögnvaldr jarl 305.
Sigurðr Hlaðajarl 69.

Sigurðr slembir 467.
Skúli jarl II. 60, 61, 96.
Ulfr stallari 378.
Valbjófr jarl 383.
Viðkunnr Jóansson 421.
Þórfinnr jarl 316.

Ástriðr drótning 231.
Snæfriðr 5.

Jómsvíkingar II. 1.

Jóan Loptsson 575.
Skáldhelgi 535(?).
Snorri goði 196.
Þórðr Sigvatsson II. 99.
Þorgeirr Hávarsson 256.
Þörgils skarði II. 112 (bis).
Þórleifr breiðskeggr 518.
Þórolfr Skolmsson 302.
Þórsteinn 296.
Qgmundr Völu-Steinsson 93.
Íslendingar 539.

c. Islandske mænd.

Árón Hjörleifsson II. 108, 368,
370.
Bárðr Hallason 166.
Brandr Kolbeinsson II. 100, 102.
Gizurr gullbráskáld 295.
Grettir (autobiografísk digt) 287.
Guðleifr Arason 166.
Guðmundr byskup II. 371, 418,
429, 440.
Gunnlaugr orrmunga 203.
Hafiði 590(?).
Hermundr Illugason(?) 316.
Hrafn Sveinbjarnarson II. 55.
Illugi á Gilsbakka 146.

d. Helgener og Kristus.

Andréas II. 558.
Helgar meyjar II. 582.
Helgir menn II. 562.
Jóan postoli 546, 547, II. 45.
Kátrín II. 569.
Kristr 420(?), 547(?), 565(?), II.
96(?).
Mária 634, II. 496, 505, 520,
526, 532, 538.
Nicolás II. 174.
Petrus II. 545.
Plácítús 606.
Postular (allir) II, 559.
Thomas Beckett II. 109.

II. Navne på digte.

Aðalráðsdrápa 184.
Aðalsteinsdrápa 30.
Allra postula minnisvísur II. 559.
Andréásdrápa II. 558.
Arinbjarnarkviða 38.
Árónsdrápa II. 108
Atlöguflokkur II. 99
Austrfararvísur 220.
Bandadrápa 190.

Bárðardrápa 166.
Belgskakadrápa 202.
Bersögglisvísur 234.
Berudrápa 42.
Bjarkamál 170.
Bjúgar vísur 634.
Brandsdrápa II. 102.
Brandsflokkur II. 100.
Breiðskeggsdrápa 518.

- Búadrápa 536.
 Buslubœn II. 350.
 Darraðarljóð 389.
 Eiriksdrápa 157, 203.
 Eiriksdrápa góða 414.
 Eiriksflokkur 193.
 Eiriksmál 164.
 Elfarvísur 449.
 Erlingsdrápa 515.
 Eysteinsdrápa 447.
 Geisli 427.
 Glymdrápa 20.
 Glælognskviða 300.
 Gnóðar-Ásmundardrápa 591.
 Gráfeldardrápa 66.
 Grámagafim 276.
 Guðmundardrápa II. 440.
 Guðmundarkvæði II. 371.
 Gunnlaugsdrápa 203.
 Gyðingsvísur II. 597.
 Hafgerðingadrápa 167.
 Hafliðamál 590.
 Hákonardrápa 55, 132, 147.
 Hákonarflokkur (gamla) II. 132.
 Hákonarkvæði II. 118.
 Hákonarmál 57.
 Háleygjatal 60.
 Haraldsdrápa gilla 424, 425, 460.
 Haraldsstikki 394.
 Harmsól 548.
 Háttalykill 487.
 Háttatal II. 61.
 Haustlǫng 14.
 Heiðreksgátur II. 240.
 Heilagra manna drápa II. 562.
 Heilagra meyja drápa II. 582.
 Heilags anda vísur II. 175.
 Hrafnadrápa II. 55.
 Hrafnsmál (Þórm.) 196.
 Hrafnsmál (Sturlu) II. 126.
 Hrynhenda (Arnórs) 306.
 Hrynhenda (Sturlu) II. 113.
 Hugsvinnsmál II. 185.
 Húsdrápa 128.
 Høfuðlausn (Egils) 30.
 Høfuðlausn (Óttars) 268.
 Høfuðlausn (Þórarins) 298.
 Illugadrápa 146.
 Ingadrápa 448, 476.
 Íslendingadrápa 539.
 Jarlsnið 133.
 Jóansdrápa postola 546, 547.
 Jómsvíkingadrápa II. 1.
 Jónsvísur II. 45.
 Kálfsflokkur 363.
 Kálfsvísa 656.
 Kátrínardrápa II. 569.
 Knútsdrápa hælga 420.
 Knútsdrápa ríka 232, 272, 293.
 Krákumál 649.
 Kristsdrápa(?) 420, 547, 565.
 Kúgadrápa 591.
 Leiðarvísan 622.
 Liðsmannaflokkur 391.
 Líknarbraut II. 160.
 Lilja II. 390.
 Magnúsdrápa berfætts 404, 407.
 Magnúsdrápa góða 306, 311.
 Magnúsflokkur góða 332.
 Máhliðingavísur 105.
 Málsháttakvæði II. 138.
 Máriudrápa II. 496.
 Máriuflokkur 634.
 Máriugrátr II. 505.
 Máriuvisur I—III, II. 526—45.
 Merlinússpá II. 10.
 Morginsól 590.
 Nesjavísur 217.
 Nikólásdrápa II. 174.
 Nízarvísur 376.

Norðrsetudrápa 387.	Stríðkeravísur 591.
Nóreiskonungatal 575.	Stúfsdrápa (Stúfa) 373.
Oddmjór 167.	Stuttfeldardrápa 461.
Óláfsdrápa kyrra 379.	Tryggvaflokkur 231.
Óláfsdrápa sænska 267.	Tøgdrápa 298.
Óláfsdrápa Tryggv. 148, 150, 567.	Ulfsflokkur 378.
Pétrsdrápa II. 545.	Útfarardrápa 458.
Plácítúsdrápa 606.	Útfararkviða 457.
Ragnarsdrápa 1.	Valbjófsflokkur 383.
Rekstefja 525.	Vellekla 117.
Róðudrápa 303.	Vestrfararvísur 226.
Rúnakvæði (Runedigt) II. 248.	Víðkunnsdrápa 421.
Runhenda 445.	Vikarsbálkr II. 343.
Rögnvaldsdrápa 305.	Vikingarvísur 213.
Selkolluvísur II. 434.	Vitnisvísur II. 520.
Sendibitr 53.	Ynglingatal 7.
Sexstefja 339.	Þórálfsdrápa 302.
Sigtryggsdrápa 185.	Þórfinnsdrápa 316.
Sigurðarbólkr 467.	Þorgeirsdrápa 256.
Sigurðardrápa jarls 69.	Þörgilsdrápa II. 112.
Sigurðardrápa jórsalaf. 423, 464.	Þórgrímspula 656.
Sigurðardrápa munns 426, 477.	Þorsdrápa 139.
Skjaldardrápa 42.	Þverárvísur II. 112.
Snæfriðardrápa 5.	Ævidrápa II. 324.
Sólarljóð 635.	Ævikviða 287.
Sonatorrek 34.	Øxarflokkur 449.

III. Æmner.

(Her medtages ikke de egl. kongekvad, der handler om kampe og desl.).

Drömmevera se Varselsvera.	386, 402 f., 456, 482 ff., 510,
Dødssange 649, II. 257 (VII), 282 f.	511, 534, 535, 590 (2), 591 (3),
312 (IV), 324 (IX), 340 (I), 365	II. 90, 97, 110, 234, 252, 474,
(IV).	488 ff.
Erotiske digte og vers 45 (v. 14,	Filologiske vers (jfr. Remserne)
15), 70 ff., 73 ff., 76 ff., 79 ff.,	II. 233—34.
83 f., 104, 110 (bis), 115, 125,	Gádevera 5 (2), II. 240 ff., 246 f.,
157 f., 161 f., 168, 175, 187 f.,	247 f.
210 f., 212, 249, 260, 277 ff.,	Genealogiske digte 7 ff., 60 ff.,
280 f., 285, 297, 328 ff., 385,	575 ff.

- Hedensk religion (Vølsap.) II. 237. 174 f., 175 ff., 180 ff., 371 ff., 390 ff., 496 ff.
 Helteopregning II. 288 (12 f.), 311 (III), 315 f., 345. Kredda (credo) 202.
 Hovedlønningsskvad 30 f., 268 f., 298. Remsevers (pular) 456 f., 656 ff.
 Husbeskrivelse 128 f. Runer II. 248 f.
 Kvædlinger 85, 93, 95 (bis), 96 (1), 97 (6), 131, 167 (2), 168 (4), 197, 288 (2), 396 (10), 402 (2), 403, 422, 591 (1), 593 (8 ff.). II. 416, 462. Skjoldkvad 1 ff., 14 ff., 42 (bis.)
 Mytisk-sagnhistoriske vers 4 (1—2), 6, 14 ff., 69 f., 127, 128 f., 131, 132, 135, 139 ff., 158—59, 171, 303 (3), 354, 388(?), 602. Spottevers (nið, flim osv.) 72 (12, 13), 77 ff., 80, 94, 133, 157, 160, 162, 166, 168 (3, 6), 175, 185 (2), 197, 208, 263 (12), 276, 278 ff., 288, 289 f., 407, 422, 455 (3), 463 f., 480 (6), 518, 519 (2), 520, 522 (1), 524, 591. II. 54 (3), 58, 88, 89, 93, 94, 95, 97, 150 (13), 151, 153, 214 f., 416, 463 (6, 7), 471 (34), 482 (4), 493—94, 495—96.
 Rejsedigte (-vers) 296, 453—54, 592 (3, 4), 599 (24—27). II. 49, 50, 55, 292 ff. Klám (obsköne vers) 290 (10), 474.
 Religiøse digte og vers 135, 144, 163 (28), 291, 326 (1), 420, 427 ff., 513, 519, 546, 547 ff., 565 f., 567, 606 ff., 622 ff., 634 ff. II. 45 f., 96, 109, 160 ff., Stridsvers (samtalestrid) II. 259 (X), 283 (VIII), 317 (VII).
 Varselsvers (drömmervers) 169, 394—95 (2, 3), 398 ff., 602. II. 147 ff., 153 ff., 158 f., 220, 221, 222 ff., 226 ff., 229 f., 230 f.

IV. Metrik.

(Dróttkvætt er ikke medtaget).

- ferskeytt II. 416. 658 ff. II. 10 ff., 60, 98, 146, 148 f., 152, 153 (bis), 154 f., 155 f., 156, 157, 158, 159, 219, 220 f., 221, 237 ff., 241 (9), 244 (22), 245 (25, 27, 28), 247 f., 250 f., 260 f., 262 ff., 276 ff., 292, 293, 294 f., 295 ff., 298, 299, 300, 300 ff., 308 ff., 310 ff., 339 f., 340 ff., 343, 343 ff., 350 ff., 353, 353 ff., 364, 365, 366, 367, 478, 478—79, 481, 482, 493—94.
 fornryðislag 5 (1), 18, 29, 30, 52 (46), 88, 89, 93, 96, 105, 111, 133 (1), 144, 146, 168, 169, 171, 172, 174, 175, 190, 207, 210, 211, 275, 277, 279, 304, 305, 332, 358, 359, 372 f., 375, 376, 389 ff., 394 (bis), 396, 397, 401, 409, 409 ff., 457, 466, 467 ff., 509, 593, 595, 596, 597, 599, 600, 601, 602, 656 f.,

- haðarlag 196 f., 467(?). II. 126 ff., 159, 262. 656. II. 185 ff., 240 ff., 274, 276, 303 ff., 305, 307 f., 354 ff.
- hrynhent 167, 306 ff., 414 ff., 547, 596. II. 105 ff., 113 ff., 146, 152, 181, 182 f., 184, 213, 234, 370 f., 371 ff., 390 ff., 429 ff., 440, 486, 496, 505, 562 ff., 569 ff., 582 ff.
- kviðuhátttr 7 ff., 29, 34 ff., 38 ff., 48 (25), 60 ff., 98 (bis), 287, 300 ff., 464, 510, 575 ff., 597. II. 118 ff., 222 f., 470, 471 f.
- ljóðahátttr 57 f., 165 f., 590. II. 148, 300, 303, 304 f., 305, 306, 339, 342 f., 354, 355 f., 358.
- málahátttr 22 ff., 57, 164 f., 170 f., 172, 202, 598 (6—8), 599 (15),
- nýi hátttr II. 235 (bis).
- runhent 26 (1), 30 ff., 99 (18), 131, 178, 185, 195, 254, 276, 303, 338 f., 360, 445 f., 466, 486 (31), 508, 517, 524, 594 (12), 595 (17). II. 48 f., 54, 97 (bis), 138 ff., 147 f., 149, 158, 159, 180, 183, 235, 248 ff., 293 f., 417, 482, 496.
- stýft 5, 29, 72 (11), 126 (5), 276, 330, 385. II. 51, 98, 278, 495, 532, 538.
- tøglað 5 (2), 232 ff., 298 ff., 425, 461 ff. II. 59, 148.
- Jfr. Háttalykill og Háttatal.
-

Trykfejl og rettelser.

I. bind B:

S. 134 v. 5 læs: Syllða.

II. bind B:

S. 23, v. 65^a læs hliðar. — 105, foran overskriften mgl. 2. — 114, v. 4 mulig bör komma efter Framla slettes. — 120, v. 8^r l. garm. — 160, tallet foran Liknarbraut slettes. — 186, v. 7^s l. þér. — 201, v. 9^{4s} l. ro, — 234, v. 14^s l. skeind. — 242, v. 10 l. rýgjar. — 293, v. 7 læsemáden svan flaugar kan bibeholdes, hvis svan opfattes som dativ og bægge ord som kenning for 'skib' (B. M. Ólsen, skriftlig meddelelse). — 324, 1. l. l. at ek við ásu. — 330, v. 28^s l. her. — 343, sidste l. læs indenfor. — 353, den anden rune skulde snarest være þ vendt om (jfr. A). — 437, l. 2 forneden l. Sel-. — 440, v. 1² l. hjarta. — 441, v. 3¹ l. várr. — 499, v. 11^s l. makligast. — 514, v. 31² l. ek má. — 565, v. 10^s l. gerði (sål. A ved en fornyet undersøgelse). — 566, v. 13^s og 8 l. miskunn og drottins. — 567, v. 17^s l. frúinni. — 571, v. 7^r skal der vist læses lettú (af letja).
